4. మచిలీబందరు జిల్లాకోర్టులో లాయరుపని చూచుచున్న, మ-రా-రా. వల్లూరి - సూర్యనారాయణరావు పంతులు, బి.ఏ., బి.ఏల్., ఎల్. టీ., హైకోర్టు వకీలుగారు:— "ప్రతి హిందువునకును హిందూలా విషయమైనవ్యవహారములు తరుచుగా తటస్థించుచున్నందున, చాలకాలమునుండి కలిగియుండిన కొఱత మీగ్రంథమువలన తీరినది. ధర్మశాస్త్ర విధులు చక్కగా తెలుపబడి, తీర్పులు బాగుగా వివరింపబడియున్నవి. శ్రమకోర్చి మిక్కిలి జాగ్రత్తతో వ్రాసిన గ్రంథమని స్పష్టముగా కనబడుచున్నది. అన్ని సంగతులను సంపూర్ణముగా వివరింపబడియున్నవి. సమస్తమైనవారును మీ గ్రంథమును మెచ్చుకొని తప్పక ఆదరింతురు. అందరికిని తెలియునట్లు సులభశైలిని వ్రాయబడియున్నది."

5. రాజమహేంద్రవరము జిల్లా కోర్టు ప్లీడరు, మ-రా-రా. అడివికొలను - కనకరాజు పంతులు, బి.ఏ. గారు:— "ధర్మశాస్త్ర విధులన్నియు చక్కగా ఆకళింపుచేసికొని మిగుల శ్రమతీసికొని వ్రాసిన గ్రంథము. దీనిని విశ్వసించి వ్యవహారములు జరుపుకొనవచ్చును గనుక, సమస్తమైనవారును ఈ గ్రంథమును మిక్కిలి సంతోషముతో ఆదరింతురని నాకు నిశ్చయముగానున్నది. ఈ గ్రంథము మనదేశములో సర్వత్ర వ్యాపకము చెందవలెనని కోరుచున్నాను."

6. విశాఖపట్నము జిల్లా కోర్టు గవర్నమెంటు ప్లీడరు, మ-రా-రా. ఆకెళ్ల - సూర్యనారాయణరావు, బి.ఏ. గారు:— "చిరకాలమునుండి కలిగియుండిన కొఱత మీ గ్రంథమువలన తీరినది. దినదినమును తటస్థించునట్టి వ్యవహారపు చిక్కులు దీనివలన నివర్తియై, జనులు తమతమ హక్కులను చక్కగా తెలిసికొందురు. కొన్నిప్రతులు తెప్పించవలయునని నన్నుకొందరు కోరియున్నారు. కాగితములును అచ్చును మిక్కిలి శ్లాఘ్యముగానున్నవి."

7. బరంపురము జిల్లా కోర్టులో లాయరుపని చూచుచున్న, మ-రా-రా. డబ్లియు - యల్ - వెంకటరామయ్య, బి.ఏ., బి.ఎల్.,

హైకోర్టు వకీలుగారు: — "ఇంగ్లీషుభాషలో నుండు మెయిను, సర్వాధికారి, భట్టాచార్యులు - వీరి గొప్ప హిందూలా గ్రంథములను చదువుకొనజాలని, యింగ్లీషురాని జనులకు మీ గ్రంథము అత్యంతోపయోగముగానుండును. దత్తు, వారసు హక్కు, సమిష్టి హక్కు, విభాగము, స్త్రీధనము వగైరా విషయములలో కలిగియుండు అజ్ఞానము చేత అనేకులు వ్యాజ్యములపాలై గొప్ప నష్టములను చెంది చెడిపోవుచున్నారు. ఈ కష్టములు మీ గ్రంథమువలన తొలగిపోవును."

8. నెల్లూరు జిల్లాకోర్టు ప్లీడరు, మ - రా - రా. వేదం - వెంకటచలమయ్య, బి.ఏ., బి.ఎల్. గారు: — "మిక్కిలి శ్లాఘనీయమైన హిందూలాగ్రంథమును రచించినందునకు మిమ్ము ఎంతో కొనియాడుచున్నాడను. తీర్పులు చక్కగా వివరింపబడియుండుటచే సర్వజనులకును మీ గ్రంథము మహోపయోగముగా నుండుట నిస్సందేహము."

9. కర్నూలు జిల్లాకోర్టు ప్లీడరు, మ్యూనిసిపల్ చెయిర్మాను, మ - రా - రా. టి. చిదంబరరావు పంతులు, బి.ఏ. గారు: — "చిరకాలమునుండి కలిగియుండిన కొఱతను తమ గ్రంథము నివారించుచున్నది. మిక్కిలి ఉపయోగము. నా స్నేహితులకు అనేకమందికి చూపగా, వారును ఇదే యభిప్రాయము నిచ్చియున్నారు. అందరికిని తెలియునట్లు సులభశైలిని చక్కగా వ్రాయబడినది. ఈ గ్రంథమును అనేకులు తెప్పించుకొందురని నాకు నిశ్చయము."

10. గోదావరిజిల్లా ఏలూరులో, జిల్లాకోర్టు ప్లీడరు, మ్యూనిసిపల్ చెయిర్మాన్, మ - రా - రా. చెరుకువాడ — శీతారామయ్య పంతులు గారు: — "తెనుగు జనులకు అత్యంత సహకారియైన గ్రంథము. చాలకాలమునుండి నిలిచియున్న కొరతను తీర్చగలదు."

11. బెజవాడ ప్లీడరు, మ-రా-రా. రావుబహద్దర్ సింగరాజు - లింగయ్య పంతులుగారు: — "తమ హిందూలా గ్రంథము తెనుగు ప్లీడర్లకును తెనుగు జనులకును అంత్యంతోప యుక్తముగానున్నది."

హిందూలా.

TELUGU UNIVERSITY
LIBRARY
Acc. No. 15640
Date 5.8.84

అనేక గొప్పగొప్ప యింగ్లీషు గ్రంథములను స్మృతులను

నాలుగు హైకోర్టుల తీర్పులను ప్రివీకౌన్సిలువారి తీర్పులను

చక్కగా పరిశీలించి

సకలాంధ్ర జనోపయుక్తంబగునటుల సులభశైలిని

మదరాసు హైకోర్టు వకీల్, బి.ఏ., బి.ఎల్.,

ఆర్ - వెంకట సుబ్బారావు పంతులవారిచే

రచియింపబడినది.

వెల రూ. **4.** పోస్టుఖర్చుతో, రూ. **4-4-0.**

PRINTED AND PUBLISHED BY THE AUTHOR

AT THE JANOPAKARINI PRESS.

MYLAPORE, MADRAS.

1896.

ALL RIGHTS RESERVED.

సవరణ ౧.

☞ 124-వ పేజీలో 2-వ పంక్తి చివరనుండి 6-వ పంక్తి వరకుగ ఈ క్రిందివాక్యమును తుడుపు పెట్ట వలయును.

అట్లు సొమ్మిచ్చినవాడు సదరు భాగస్థుని జీవితకాలములోనేని నిమిత్తము దావాతెచ్చి సదరు భాగమును జప్తుచేయించ వలెను (ఇ. లా. రి. 3 క. 198). లేనియెడల, సదరు తాకట్టుగాని క్రయము గాని చెల్లనేరదు.

సవరణ ౨.

☞ 206-వ పేజీలో 274-వ పేరా ఆఖరున ఈ క్రింది పేరా చేరుకొన వలయును.

దాయభాగము ప్రకారము సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థు సమిష్టి ఆస్తిలో ప్రత్యేక భాగములకు హక్కు కలిగియుండున భావింపబడుదురు కాబట్టి, వారిలో ఒకడు తనవంతు భాగమ ఉయిలు మూలముగా ఎవరికిని ఇచ్చివేయక మృతిచెందినయెడల దాని విషయమై వారసు హక్కు వ్యాపించుచున్నది. అనగా, మితాక్షరము నందువలె తక్కినవారి భాగములు హెచ్చక, మృతిచెందిన వాని పుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్రులకుగాని, వారు లేనియెడల, అతని భా మొదలగు వారసులకు గాని, అతని వంతు భాగము చెందుచున్నది

ప్రకరణముల వివరము.

ప్రకరణము. పేజి.

1. మూలప్రమాణములు 1

2. వివాహము 11

3. పుత్ర స్వీకారము 32

4. మైనర్ల సంరక్షణ 88

5. సమిష్టి కుటుంబము 95

6. ఋణములు 114

7. ఆస్తి పరాధీనములు, దానములు. ... 127

8. ఉయిల్లు 155

9. ధర్మ కార్యములు 166

10. జీవనాంశము... 169

11. విభాగము 182

12. వారసు హక్కు 205

13. స్త్రీధనము 278

విషయసూచిక 293

సంకేతములు.

ఇ. లా. రి.—ఇండియన్ లా రిపోర్ట్స్.

మ.—మదరాసు సీరీస్.

క.—కలకత్తా సీరీస్.

బొం.—బొంబయి సీరీస్.

అ.—అలహాబాదు సీరీస్.

మ. హై.—మదరాసు హైకోర్టు రిపోర్టులు.

క. హై.—కలకత్తా హైకోర్టు రిపోర్టులు.
(బంగాళా లా రిపోర్టులు).

బొం. హై.—బొంబయి హైకోర్టు రిపోర్టులు.

అ. హై.—అలహాబాదు హైకోర్టు రిపోర్టులు.

మూ. ఇ. అ.—మూర్స్ ఇండియన్ అప్పీల్లు.

స.—సదర్లండుగారి వీక్లీ రిపోర్టర్.

మ. తీ.—మదరాసు తీర్పులు.

మ. స. తీ.—మధరాసు సదరు కోర్టున తీర్పులు.

బం. స. తీ.—బంగాళా సదరు కోర్టున తీర్పులు.

బొం. సి. రి.—బొంబయి సిలెక్టు రిపోర్టులు.

బారో.—బారోడేలు దొరగారి రిపోర్టులు.

మార్లి.—మార్లీ దొరగారి డైజెస్టు.

వె. బు.—వెస్ట్ అండ్ బూలర్ దొరగార్ల హిందూలా.

డబ్లియు. మెక్.—డబ్లియు మెక్నాటన్ దొరగారి హిందూలా.

ఎఫ్. మెక్.—ఎఫ్ మెక్నాటన్ దొరగారి హిందూలా.

స్ట్రేం.—స్ట్రేంజిదొరగారి హిందూలా.

ఇ. లా. రి. 4 క. 514—ఇండియన్ లారిపోర్ట్స్ కలకత్తా సీరీస్ 4 వాల్యూములో 514 పేజీ.

14 మూ. ఇ. అ. 56—మూర్స్ ఇండియన్ అప్పీల్లు 14 వాల్యూ లో 56 పేజీ.

హిందూ లా.

ప్రకరణము 1.

మూలప్రమాణములు.

ప్రభుత్వమువారు - ధర్మపరిపాలన.

1. హిందూదేశము ఇంగ్లీషువారి ప్రభుత్వముక్రింద వచ్చిన పిదప, న్యాయపరిపాలన నిమిత్తము, సివిల్ క్రిమినల్, రివిన్యూ మొదలగు విషయములను గూర్చి అనేకములగు చట్టములను నిబంధనలను వారు ఏర్పాటుచేసి యున్నారు. ఇప్పుడుకూడ క్రొత్తక్రొత్త చట్టములును, వలయుచోట్ల ప్రాతచట్టములలో మార్పులును వారు ప్రతిసంవత్సరమును ప్రచురించుచున్నారు. కాని, మతాచార విషయములలోను, వివాహము స్వీకారము దాయభాగము స్త్రీధనము మొదలగు కుటుంబవిషయముల లోను, హిందూజనులకు చిరకాలమునుండి చెల్లుచు వచ్చిన హిందూ ధర్మశాస్త్రములనే వారికి ప్రమాణములుగా అంగీకరించి, ఆ విషయములకు సంబంధించిన వివాదములు వారిలో కలిగినప్పుడు, అట్టి ధర్మశాస్త్రముల ననుసరించియే వానిని తీరుమానము చేయుచున్నారు.

ప్రాచీన ధర్మశాస్త్రములు.

2. సకలమైన ఆచార వ్యవహారములకును శ్రుతులు - అనగా వేదములు - మూలప్రమాణములై యున్నట్టును, వాని ననుసరించియే తాము స్మృతులను (ధర్మశాస్త్రములను) రచియించినట్టును, ధర్మశాస్త్రకర్తలు చెప్పుచున్నారు. కాని, వ్యవహారమునం దుపయోగించు విధులు విశేషముగ వేదముల యందు కానంబడని హేతువుచే ఆయా స్మృతికర్తలు తమతమ కాలములయందు చెల్లుచుండిన ఆచారముల ననుసరించియే తమ గ్రంథ

ములను లిఖించిరని మనము ఊహింప దగియున్నది. మనుస్మృతి, యాజ్ఞవల్క్యస్మృతి - ఈ రెండును మూలస్మృతులలో ముఖ్యములు. ఇవిగాక, నారద వశిష్ఠ గౌతమ బౌద్ధాయన ఆపస్తంబ యమ అంగిరస అత్రి దక్ష దేవల శంఖ లిఖిత కాత్యాయన బృహస్పతి వ్యాస పరాశర, మొదలగు మహర్షులు రచియించిన స్మృతులు గూడ పూర్వకాలమునందుండెనుగాని, ఇప్పుడు వానిలో కొన్ని పూర్ణముగను కొన్ని కొంత వరకును నశించియున్నవి.

వ్యాఖ్యాన గ్రంథములు.

3. హిందూ ధర్మశాస్త్రములు సంస్కృత భాషయందు వ్రాయబడి యుండుటచే, అవి పండితులకు మాత్రమే బోధకములై వారికి గూడ పలువురకు పలువిధములుగ నర్థమిచ్చు స్థితిలో నుండియున్నవి. ప్రాచీన ధర్మశాస్త్రముల కంటెను వాని ననుసరించి మహావిద్వాంసులచే రచియింపబడిన వ్యాఖ్యానములును సంక్షేప గ్రంథములును ఇప్పుడు ముఖ్య ప్రమాణములుగా చెల్లుచున్నవి. స్మృతులు వ్రాయబడిన తర్వాత, జనుల ఆచార వ్యవహారములలో కాలక్రమమున అనేకములగు మార్పులు కలుగుచు వచ్చెను. స్మృతులకు వ్యాఖ్యానాదులను రచియించిన విద్వాంసులు గూడ ఆ మార్పుల కనుగుణ్యముగనే ఆయా స్మృతులలోని శ్లోకములకు యుక్తివాదములచే భిన్నార్థములు కల్పించుచు వచ్చిరి. ఇందువలన భిన్నసంప్రదాయము లేర్పడియెను.

మనుస్మృతి - కుల్లూక భట్టీయము.

4. ప్రాచీన స్మృతు లన్నిటిలో మనుస్మృతి మిక్కిలి ముఖ్యముగా నెంచబడుచున్నది. ఇతర స్మృతికర్తలు గూడ తమ గ్రంథములయందు మనుస్మృతిని ప్రమాణముగా చెప్పుచున్నారు. మనుస్మృతిమీద అనేక వ్యాఖ్యానములు వ్రాయబడినవి. అందు కుల్లూకభట్టుడు వ్రాసిన వ్యాఖ్యానము మిక్కిలి ప్రశస్తము.

యాజ్ఞవల్క్యస్మృతిమీద సుమారు 800 సంవత్సరముల క్రిందట విజ్ఞానేశ్వరుడను మహాయోగి మితాక్షరమను వ్యాఖ్యానమును రచియించెను. ఇది బంగాళా సీమయందు తక్క హిందూస్థానములోని తక్కిన ప్రదేశములయందంతటను ముఖ్యప్రమాణముగా చెల్లుచున్నది.

యాజ్ఞవల్క్య స్మృతి - మితాక్షరము.

పరాశరస్మృతిమీద మాధవాచార్యులవారు మాధవీయ మను వ్యాఖ్యానమును రచియించిరి. ఇది మిక్కిలి ఆదరణీయము. మనుస్మృతి కృతయుగమునకు నిర్మింపబడెననియు, కలియుగమున పరాశర స్మృతియే ముఖ్యప్రమాణమనియు, చెప్పుదురు. కాని, అన్ని వ్యవహారములయందును యాజ్ఞవల్క్య స్మృతియే సర్వోత్కృష్టముగా చెల్లుచున్నది.

పరాశర స్మృతి - మాధవీయము.

5. బంగాళా సీమయందు-జీమూతవాహనుడను మహాపండితుడు సుమారు 500 సంవత్సరముల క్రిందట మితాక్షరమును ఖండించి, దానికి వ్యతిరేకముగా తమ దేశమునందు చెల్లుచుండెడు భిన్నాచారముల కనుగుణ్యమగు దాయభాగమను గ్రంథమును రచియించెను. ఇది బంగాళా సీమయందు ముఖ్య ప్రమాణముగా చెల్లుచున్నది.

దాయభాగము.

6. ఈ చెప్పబడిన మితాక్షర దాయభాగ గ్రంథములకు తోడుగా కొన్నికొన్ని దేశములయందు కొన్నికొన్ని సంక్షేప గ్రంథములు ప్రమాణములుగా చెల్లుచున్నవి. ఈ సంక్షేప గ్రంథములు మితాక్షర దాయభాగ గ్రంథములకు పిమ్మట వ్రాయబడినవై కొన్ని కొన్ని అంశములయందు వానితో భేదించుచున్నవి.

ఇతర గ్రంథములు.

బంగాళా సీమయందు - దాయభాగమునకు తోడుగా రఘునందనునిచే రచియింపబడిన దాయతత్వమను గ్రంథమును శ్రీకృష్ణ

తర్కాలంకారునిచే రచియింపబడిన దాయక్రమ సంగ్రహమను గ్రంథమును, జగన్నాథునిచే రచియింపబడిన వివాదభంగార్ణవమను గ్రంథమును ప్రమాణములుగా చెల్లుచున్నవి. బంగాళాసీమతక్క తక్కిన చోట్ల మితాక్షరమే ముఖ్యప్రమాణముగా చెల్లుచున్నను, దీనికి తోడు ప్రమాణములుగానుండు గ్రంథములు కొన్ని ప్రదేశములయందు భేదించుచున్నవి.

దక్షిణ హిందూస్థానములో - అనగా మదరాసు ప్రెసిడెన్సీలో - దేవానందభట్టునిచే రచియింపబడిన స్మృతిచంద్రికయు ప్రతాపరుద్రుడు వ్రాసిన సరస్వతీవిలాసమును, మాధవ ప్రణీతంబైన దాయవిభాగమును, వరదరాజప్రణీతంబైన వ్యవహార నిర్ణయమును, ఈ గ్రంథములు మితాక్షరమునకు తోడు ప్రమాణములుగా అంగీకరించబడుచున్నవి. (12 మూ. ఇ. అ. 437).

పశ్చిమ హిందూస్థానములో - అనగా బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో - నీలకంఠునిచే రచియింపబడిన వ్యవహారమయూఖమను గ్రంథము మితాక్షరమునకు తోడు ప్రమాణముగా నున్నది. మహారాష్ట్ర దేశమందును ఉత్తరకనరా దేశమందును మితాక్షరమే ముఖ్యప్రమాణముగా నున్నది. గుజరాతు దేశమందును బొంబయి పట్టణమందును వ్యవహారమయూఖము మితాక్షరముకంటె గూడ ఎక్కువ ప్రమాణముగా ఎంచబడుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 2 బొం. 418). ఉత్తర కొంకణ దేశమందు గూడ మితాక్షర న్యాయముకంటె మయూఖమే ఎక్కువగా ఆదరింపబడుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 3 బొం. 353).

కాశీరాజ్యమందు - మితాక్షరమునకు తోడుగా, వీరమిత్రోదయము, నిర్ణయసింధు, ఈ గ్రంథములు ప్రమాణములుగా చెల్లుచున్నవి. (3 బొం. హై. 369).

మిథిల దేశములో — మితాక్షరమునకు తోడుగా, వాచస్పతి మిశ్రులు రచియించిన వివాదచింతామణి వ్యవహారచింతామణి యను గ్రంథములును, మరియు వివాదచంద్రిక రత్నాకరము అను గ్రంథములును పాటింపబడుచున్నవి. (2 మూ. ఇ. అ. 134, 146).

దత్తక చంద్రిక, దత్తక మీమాంస — ఈ రెండును స్వీకార విషయమైన గ్రంథములు. ఇందు, దత్తకచంద్రిక బంగాళా సీమయందును దక్షిణ హిందూస్థానమందును, దత్తక మీమాంస మిథిల కాశీ రాష్ట్రముల యందును ప్రమాణములుగా చెల్లుచున్నవి. (12 మూ. ఇ. అ. 437).

సంప్రదాయములు - ప్రమాణ గ్రంథములు.

7. ఈ క్రింద వివరింపబడిన పట్టీవలన, ఆయా దేశముల యందు ప్రమాణములుగా చెల్లుచుండు గ్రంథములు సులభముగా తెలియుచున్నవి.

దేశము.	గ్రంథము.	గ్రంథకర్త.
1. బంగాళా దేశము-గౌడ సంప్రదాయము.	1. దాయభాగము.	జీమూతవాహనుడు.
	2. దాయతత్వము.	రఘునందనుడు.
	3. దాయక్రమ సంగ్రహము.	శ్రీకృష్ణ తర్కాలంకారుడు.
	4. వివాద భంగార్ణవము.	జగన్నాథుడు.
	5. దత్తక చంద్రిక. [ఈ గ్రంథము దేవానంద	కుబేరుడు. భట్టునిదని మొందటి కాలమున కొందరు తప్పుగా తలంచిరి.]
2. దక్షిణ హిందూస్థానము - ద్రవిడ సంప్రదాయము.	1. మితాక్షరము.	విజ్ఞానేశ్వరుడు.
	2. స్మృతిచంద్రిక.	దేవానందభట్టు.
	3. సరస్వతీవిలాసము.	ప్రతాపరుద్ర దేవుడు.

దేశము.	గ్రంథము.	గ్రంథకర్త.
2. దక్షిణ హిందూస్థానము—(శేషము.)	4. దాయవిభాగము.	మాధవుడు.
	5. వ్యవహార నిర్ణయము.	వరదరాజు.
	6. పరాశర మాధవీయము.	విద్యారణ్యుడు.
	7. దత్తక చంద్రిక. [ఈ గ్రంథము దేవానంద భట్టునిదని ముందటి కాలమున కొందరు తప్పుగా తలంచిరి.]	కుబేరుడు.
3. పశ్చిమ హిందూస్థానము-మహారాష్ట్ర సంప్రదాయము.	1. మితాక్షరము. [ఇది మహారాష్ట్ర దేశమందును, ఉత్తరకనరా దేశమందును ముఖ్యప్రమాణము.]	విజ్ఞానేశ్వరుడు.
	2. వ్యవహారమయూఖము. [ఇది గుజరాతునందును బొంబయి పట్టణమందును, మితాక్షరముకంటె గూడ నెక్కువ ప్రమాణము — ఉత్తర కొంకణదేశమునందును అట్లే.]	నీలకంఠుడు.
	3. దత్తక మీమాంస.	నందపండితుడు.
4. కాశీరాజ్యము — కాశీ సంప్రదాయము.	1. మితాక్షరము.	విజ్ఞానేశ్వరుడు.
	2. వీరమిత్రోదయము	మిత్రమిశ్రులు.
	3. నిర్ణయసింధు.	కమలాకరుడు.
	4. దత్తక మీమాంస.	నందపండితుడు.
5. మిథిల దేశము — తిరుహూతు రాజ్యము, నార్త్తు బీహారు — మిథిల సంప్రదాయము.	1. మితాక్షరము.	విజ్ఞానేశ్వరుడు.
	2. వివాదచింతామణి	వాచస్పతి మిశ్రులు.
	3. వ్యవహార చింతామణి.	వాచస్పతి మిశ్రులు.
	4. వివాద చంద్రిక.	లక్ష్మీదేవి.
	5. వివాద రత్నాకరము.	చండేశ్వరుడు.
	6. దత్తక మీమాంస.	నందపండితుడు.

8. వేరు వేరు గ్రంథములు ప్రమాణములుగా అంగీకరింపబడి యుండు హేతువువలన, ఐదు సంప్రదాయము లున్నట్టు చెప్పబడు చున్నది. కాని, బంగాళా సంప్రదాయము తక్కిన నాల్గిటియందును కొన్ని పరస్పర భేదములున్నను సాధారణముగా మితాక్షరమే ప్రధాన ప్రమాణముగా అంగీకరింపబడుట వలన, గౌడ సంప్రదాయము, కాశీసంప్రదాయము - అని రెండే ప్రధాన సంప్రదాయము లున్నట్లు ఎంచదగి యున్నది.

ప్రధాన సంప్రదాయములు రెండు.

9. ఆయా సంప్రదాయములకు చేరిన ప్రదేశములయందు నివసించు హిందూజనులకు, అచ్చట ప్రమాణములుగా నున్న ధర్మశాస్త్రములలో నియమింపబడి యుండు పద్ధతులు చెల్లుచున్నవి. ఒకదేశము వారు మరియొకదేశమునకుబోయి కాపురమున్నంత మాత్రముచేత, వారికి ఈ క్రొత్త దేశపు పద్ధతులు చెల్లనేరవు. అది యేలాగంటే - బంగాళాదేశము వారు దక్షిణ హిందూస్థానమునకుగాని దక్షిణ హిందూస్థానమువారు బంగాళా దేశమునకుగాని కాపురము మార్చినయెడల, వారికి పూర్వపు పద్ధతులే చెల్లునుగాని, క్రొత్తదేశపు ధర్మశాస్త్రముల యందలి పద్ధతులు చెల్లవు. (2 మూ. ఇ. అ. 132; 12 మూ. ఇ. అ. 91). కాని, క్రొత్తదేశమునకు కాపురము మార్చుకొన్నవారు, తమ పూర్వపు ఆచరణలను విడచి వివాహాది కార్యములయందును శ్రాద్ధాది కర్మలయందును క్రొత్తదేశపు ఆచరణలనే అవలంబించినట్టు స్పష్టమైన రుజువు ఏర్పడిన యెడల, వారికి క్రొత్తదేశపు ధర్మశాస్త్రములే చెల్లును. (12 మూ. ఇ. అ. 96).

సంప్రదాయము మారుట.

10. హిందూజనులు క్రీస్తు మహమ్మదీయ మతములలో చేరినప్పుడు, వారికి హిందూ ధర్మశాస్త్రములు చెల్లనేరవు. (10 మూ. ఇ. అ. 537. 1865 సం॥ 10 నెం॥ ఇండియన్ సక్సెషన్ ఆక్టు చూడవలసినది). కాని, వారికి

మతము మారుట.

అదివరకు కలిగి యుండిన ఆస్తి విషయమైన హక్కులు నశించవు. (1850సం॥ 21నెం॥ చట్టము). హిందూజనులు క్రీస్తు మతములో చేరిన పిమ్మట, ఇష్టముండిన యెడల హిందూ ధర్మశాస్త్రముల దాయభాగ పద్ధతినే వారు నిలుపుకొనవచ్చును, ఇష్టము లేనియెడల వదిలివేయ వచ్చును - అని ప్రివీకౌన్సిలువారు పూర్వము తీర్పుచేసియుండిరి. (9మూ. ఇ. అ. 195). కాని, 1865 సం॥ 10 నెం॥ చట్టము - ఇండియన్ సక్సెషన్ ఆక్టు - అమలులోనికి వచ్చిన పిదప, క్రీస్తుమతావలంబులకును క్రీస్తు మతస్థులకును ఆ చట్టములోని పద్ధతులే చెల్లవలెనుగాని, హిందూదాయ భాగ పద్ధతులు నిలువనేరవు.

బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో, ఖోజా జాతివారును కచ్చిమేమను జాతివారును ముసల్మాను మతమునకు చేరినవారైనను, హిందూ ధర్మ శాస్త్రములనే అనుసరించుచున్నారు. (1 బొం. హై. 71, 73; 2 బొం. హై 292; 12 బొం. హై. 294; ఇ. లా. రి. 3 బొం. 34; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 452; ఇ. లా. రి. 9 బొం. 115; ఇ. లా. రి. 10 బొం. 1.)

బౌద్ధ, జైన, సీకు మతస్థులకు హిందూ ధర్మశాస్త్రములే చెల్లు చున్నవని తీర్పులు చేయబడియున్నవి. (8 స. 116; 10 బొం. హై. 258; ఇ. లా. రి. 1 అ. 688).

బ్రహ్మసమాజ మతస్థులకుగూడ హిందూధర్మశాస్త్రములే చెల్ల దగిన వనియు, హిందూమతాచరణలను వారు వదిలిన వారయ్యును, 1865 సం॥ 10నెం॥ ఇండియన్ సక్సెషన్ ఆక్టు, 331 సెక్షను అర్థము లోపల వారును హిందువులే యనియు, వాదింపదగి యున్నది.

విశేషాచారములు, పద్ధతులు, లేక వాడుకలు.

11. ఏ ప్రదేశములయందైనను కులములయందైనను కుటుంబ ములయందైనను ఏవయినను విశేషాచారములుగాని, పద్ధతులుగాని, వాడుకలుగాని, చిరకాల మునుండి అనుసరింపబడుచుండినట్లు కనబడినయెడల, అవి ధర్మశాస్త్ర

ములలోని పద్ధతులకు వ్యతిరేకముగా నున్నను న్యాయస్థానముల యందు అంగీకరింపబడుచున్నవి. అట్టి వాడుకలు నిరాక్షేపణగా చెల్ల వలసినదని మనుస్మృతి యాజ్ఞవల్క్యస్మృతి మొదలగు ధర్మశాస్త్రములలో చెప్పబడి యుండుటయే గాక, ప్రివీకౌన్సిలువారుగూడ తీరు మానించియున్నారు. (12 మూ. ఇ. అ. 436; 3 మ. హై. 50.)

విశేషాచారములు చిరకాలము నుండి చెల్లుచు, తెంపులేక యుండవలెను.

12. ధర్మశాస్త్రములకు విరోధముగానుండు విశేషాచారములు, వాడుకలు, లేక పద్ధతుల విషయములో - ఒక అంశము మిక్కిలి ముఖ్యమైనది. అది యేమనగా - ఆ యాచారములు, వాడుకలు, లేక పద్ధతులు మధ్య మధ్య తెంపులేక నిరాటంకముగను నిరాక్షేపణగను చెల్లుచువచ్చి, వాని ననుసరించువారు అవే తమకు న్యాయమైన ఆచారములు, వాడుకలు, లేక పద్ధతులనెడి జ్ఞానముతోడను సమ్మతముతోడను నడచుకొనుచుండినట్లు, స్పష్టముగా రుజువు కనుపడవలెను. లేనియెడల అట్టి విశేషాచారములను వాడుకలను పద్ధతులను కోర్టువారు అంగీకరించరు. (3 మ. హై. 75, 77; 14 మూ. ఇ. అ. 570, 585.)

మరియొక విషయము - అట్టి విశేషాచారములు చిరకాలమునుండి చెల్లుచుండినను ఇటీవల వదిలి వేయబడినట్టు రుజువు కనబడిన యెడల, కోర్టువారు వానిని అంగీకరించక, ధర్మశాస్త్రములలోని పద్ధతుల ననుసరించియే తీరుమానించు చున్నారు. దీనికి నిదర్శనముగా, బంగాళా సీమయందు ఒక జమీందారీ విషయములో, విభాగించుకొనెడి పద్ధతి యుండక జ్యేష్ఠపుత్రుడు రాజ్యముచేయు వాడుకయే చిరకాలమునుండి చెల్లుచు వచ్చెను. కాని, ఇటీవల 20 సంవత్సరములనుండి సదరు జమీందారీ ఆస్తి సమిష్టిసొత్తుగా ఎంచుకొనబడి అనుభవింప బడు చుండిన హేతువువలన, పూర్వము అవిభాజ్యమయినను పిమ్మట అది విభాగయోగ్య మయినదని ప్రివీకౌన్సిలువారు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 1 క. 186.)

కొందరు జనులుచేరి, తాము ఏదో విధముగా నడచుకొనవలె నని ఒక క్రొత్త పద్ధతి ఏర్పరచుకొన్నంత మాత్రముచేత, అందరికిని చెల్లదగిన ఒక విశేషాచారము ఏర్పడనేరదు. (8 మూ. ఇ. అ. 420; 9 మూ. ఇ. అ. 242; ఇ. లా. రి. 3 అ. 738.)

నీచస్వభావముగల వాడుకలు చెల్లవు.

13. మరియు – నీచస్వభావము గల వాడుకలు ఎంతకాలము నుండి చెల్లుచుండినను, వానిని కోర్టువారు అంగీకరించరు. బొంబయి సీమయందు కొన్ని జాతులలో భార్యాభర్తలకు అనుకూల్యత పొసగని యెడల, భర్తను వదిలివేసి అతని యిష్టమునకు విరోధముగా భార్య మరియొకనిని పెండ్లి చేసికొను వాడుక యున్నట్లు ఒక దావాలో వాదించబడెను. అట్టి వాడుక నీచస్వభావము గలదిగావున చెల్లనేరదని హైకోర్టువారు తీరుమానించిరి. (2 బొం. హై. 124; 7 బొం. హై. 133, A. C. J.). ఆలాగుననే మరియొక దావాలో దాసీ పుత్రునకు వారసు హక్కు కలుగజేయు వాడుక యుండినట్లు వాదింపబడెను. కాని, అట్టి వాదము అంగీకరింప బడ దయ్యెను. (ఇ. లా. రి. 2 బొం. 140.)

తీర్పులు.

14. హిందూజనుల ఆచార వ్యవహారముల విషయమై ధర్మశాస్త్రములును వ్యాఖ్యానములును మూలాధారములై యున్నను, వాని ననుసరించి కలకత్తా బొంబయి అలహాబాదు మదరాసు - ఈ నాల్గు హైకోర్టుల వారును ప్రివీకౌన్సిలు వారును అప్పటప్పటికి చేయుచుండు తీర్పులు, అన్నిటికంటె ముఖ్య ప్రమాణములుగా చెల్లుచున్నవి. వివాదాంశముల విషయమై ధర్మశాస్త్రములను పరిశీలించి అభిప్రాయములను తెలుపు నిమిత్తము 1859 సం॥ వరకు న్యాయస్థానములయందు పండితులు ఏర్పరుపబడి యుండిరి. తప్పయినను ఒప్పయినను ఆ పండితులు చెప్పిన అభిప్రాయముల ననుసరించియే ముందుకాలమున తీర్పులు చేయబడుచుండెను,

కాని, యిప్పుడు స్మృతులు మొదలగు మూలగ్రంథములకు ఇంగ్లీషుభాష లోనికి తర్జుమాలు చేయబడిన కారణము వలన ధర్మశాస్త్రములయందలి అంశములను న్యాయాధిపతులు తామే స్వతంత్రముగా తెలిసికొని తీర్పులు చేయుచున్నారు. ఇండియా దేశములోని నాల్గు హైకోర్టుల వారును ప్రివీకౌన్సిలువారును చేయుచుండు తీర్పులు ప్రతిమాసమును ఇండియన్ లారిపోర్ట్స్ సంచికల మూలకముగా ప్రకటింపబడు చున్నవి. ఈతీర్పులను ధర్మశాస్త్రములలోని యంశములను సంక్షేప ముగా నమర్చి - మెయిను, వెస్టు బూలరు, కవెల్, జాలీ, బానర్జీ, మిత్ర, శిరోమణి, సర్వాధికారి, మొదలగు విద్వాంసులు ఇంగ్లీషు భాషయందు గొప్ప గొప్ప హిందూ లా గ్రంథములను రచియించి యున్నారు. ఆ గ్రంథముల ననుసరించి, ఇంగ్లీషు భాష నభ్యసింపని ఆంధ్రజనుల యుపయోగము నిమిత్తము, ఈ గ్రంథము యత్నింపబడినది.

ప్రకరణము 2.

వి వా హ ము.

15. పూర్వకాలమునందు బ్రాహ్మ, దైవ, ఆర్ష, ప్రాజాపత్య, గాంధర్వ, ఆసుర, రాక్షస, పైశాచములను అష్టవిధ వివాహములు వాడుకలో నుండెను. అందు, బ్రాహ్మ, దైవ, ఆర్ష, ప్రాజాపత్యములు నాల్గును కన్యాదాన ములు - బ్రాహ్మణజాతికి యోగ్యములు. వధూవరులు పరస్పర ప్రేమచే గలియుట గాంధర్వ వివాహము. యుద్ధమునందు జయించిగాని కన్యను బలాత్కారముగ గొనిపోయి గాని పెండ్లియాడుట రాక్షస వివా హము. గాంధర్వ రాక్షస వివాహములు క్షత్రియజాతికి యోగ్య ములు. కన్యను విక్రయించుట ఆసుర వివాహము - ఇది వైశ్య శూద్ర

అష్టవిధ వివాహములు.

జాతులకు యోగ్యము. నిద్రవలన, లేక నిషావలన, లేక పిచ్చివలన స్మృహతప్పియుండు స్త్రీతోడ సంగమముచేయుట - మోసము చేసి గాని బలాత్కారముగ గాని సంభోగించుట - ఇది పైశాచ వివాహము. ఇది సర్వవర్ణ నిషిద్ధము. ఇట్లని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది.

16. ఈ చెప్పబడిన అష్టవిధ వివాహములలో, ఇప్పుడు బ్రాహ్మ వివాహము (కన్యాదానము), ఆసుర వివాహము (కన్యా విక్రయము), ఈ రెండు మాత్రమే నిలిచియున్నవి. నాల్గుజాతుల వారికిని వేర్వేరు విధముల వివాహములు ధర్మశాస్త్రములయందు నియమింపబడి యున్నను, ఈ కాలమునందు అన్నిజాతులవారికిని బ్రాహ్మ ఆసుర వివాహములు చెల్లుచున్నవి. అనేక ప్రదేశములయందు, బ్రాహ్మ వివాహము శూద్రజాతివారిలోను ఆసురవివాహము బ్రాహ్మణజాతివారిలోను జరుగుచున్నవి. మదరాసు సదరు కోర్టువారు కూడ ఇట్లే తీరుమానించియున్నారు. (1859 సం॥ మదరాసు తీర్పులు, 44 పేజీ). ఆసుర వివాహములు, అనగా కన్యావిక్రయములు, మదరాసు ప్రెసిడెన్సీలో అనేక ప్రదేశములయందు బ్రాహ్మణజాతిలో జరుగుచున్నవనియు శాస్త్రనిషిద్ధములయ్యును అట్టి వివాహములు చెల్లుననియు, మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించియున్నారు. (ఇ. లా. రి. 13 మ. 83).

ఇప్పుడు నిలిచి యున్నవి రెండు.

17. గాంధర్వవివాహములు కూడ ఈ కాలమున అచ్చటచ్చట జరుగుచున్నట్లు చెప్పుచున్నారు. క్షత్రియజాతివారిలో గాంధర్వవివాహము చెల్లునని 1817 సం॥ లో బంగాళా సదరు కోర్టువారు తీర్పుచేసి యుండిరి. పిమ్మట మరికొన్ని కేసులలో కూడ ఆలాగుననే తీర్పులు ఇయ్యబడెను. కాని, ఇటీవల అలహాబాదు హైకోర్టువారు, క్షత్రియజాతిలో గూడ

గాంధర్వ వివాహము.

గాంధర్వ వివాహములు చెల్లవనియు అట్టి వివాహములవలన ఏర్పడిన భార్యలు దాసీ స్త్రీలతో సమానలనియు వారివలన గలిగిన సంతతి దాసీ సంతతితో తుల్యమనియు తీర్పుచేసిరి. (ఇ. లా. రి. 3 అ. 738). హోమాది క్రియలతోడ క్రమముగా జరిగినయెడల గాంధర్వ వివాహము చెల్లునని మదరాసు హైకోర్టువారు తీర్పుచేసి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 12 మ. 72; 13 మూ. ఇ. అ. 506); కాని, హోమాది క్రియలును మంత్రములును ఆవశ్యకమైనచో, అది, స్మృతులయందు వివరింపబడియుండు గాంధర్వ వివాహ మెట్లగునో ఊహింపజాలము.

కన్యకు వివాహము చేయు అధికారము ఎవరిది ?

18. కన్యకు తగిన వరుని సంపాదించి వివాహముచేయు అధికారము మొట్టమొదట తండ్రిదనియు – అతని తర్వాత వరుసగా - పితామహుడు, అన్న, పినతండ్రి పెత్తండ్రులు, మేనమామ, జ్ఞాతులు, వీరికిని, వీ రెవ్వరును లేనియెడల తల్లికిని, ఆ అధికారము చేరుననియు - బంధువు లెవ్వరును లేనియెడల తానే వరుని నిశ్చయించుకొని కన్య వివాహమాడవచ్చుననియు మితాక్షరము మొదలగు ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడి యున్నది.

భార్యను బిడ్డలను భర్త వదిలివేసి యుండునపుడు, తల్లియే స్వతంత్రించి కుమార్తెకు వివాహము చేయవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 11 బొం. 247). కాని, మరి యే సందర్భమునందును. తండ్రి అనుమతి లేక తల్లిగాని మరి యెవరుగాని కుమార్తెకు వివాహము చేసినయెడల, అది చెల్లనేరదు. (ఇ. లా. రి. 12 బొం. 10. అయినను, దిగువ 21 పేరాలో ఇ. లా. రి. 14 మ. 316 చూడవలసినది). తల్లియిష్టములేకయే కుమార్తెకు తండ్రి వివాహము చేయవచ్చుననుట స్పష్టము.

కుమార్తెకు వివాహము చేయునట్టి స్వాతంత్ర్యము చిట్టచివరకు గాని తల్లికిరాదని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియుండు న్యాయము అవిభక్త కుటుంబములకే చెల్లదగి యున్నది. విభక్త కుటుంబములలో

పినతండ్రి పెత్తండ్రులకంటె తల్లికే ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యముకలదనియు, తల్లి అనుమతిలేక వారెవ్వరును కన్యకు వివాహము చేయగూడదనియు, మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (4 మ. హై. 339).

కన్యకు వివాహముచేయు విషయమున, సవతి తల్లికంటె మాతామహునికి (తల్లియొక్క తండ్రికి) ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యము కలదని కలకత్తా హైకోర్టువారు తీరుమానించియున్నారు. (7 స. 321.)

కోర్టువారు వివాహమును నిలుపుట.

19. కన్యకు వివాహము చేయునట్టి అధికారము వరుసగా ఫలానా ఫలానా వారికి చెందియున్నదని మీద తెలుపబడియెను. అట్లు అధికారముగల వారి అనుమతికి వ్యతిరేకముగా కన్యకు వివాహము చేయుటకు ప్రయత్నము జరిగించబడిన యెడల, కోర్టులో పిటిషను దాఖలుచేసి వివాహమును నిలుపవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 11 బొం. 253). కన్యకు సంరక్షకులైనవారు దురుద్దేశముతోగాని స్వప్రయోజనముకోరి గాని, ఆ చిన్నదాని శ్రేయస్సునకు విరోధకరమగు సంబంధము నేర్పరచి వివాహము చేయుటకు ఉద్యుక్తులై యుండునెడ, కన్యయొక్క బంధువులుగాని స్నేహితులుగాని కోర్టులో పిటిషను దాఖలుచేసి అట్టి వివాహము నిలుపవచ్చును. కాని, ఆలాగున తండ్రియే సంబంధము కుదిర్చి వివాహము చేయునపుడు, అది యెంత అయోగ్యముగా నుండినను, కోర్టువారు సాధారణముగా జోక్యము పుచ్చుకొనజాలరు. (ఇ. లా. రి. 12 బొం. 480).

నిలుపవలసినదని కోర్టువారు ఇంజంక్షను ఉత్తర్వు చేసిన పిమ్మట గూడ, వివాహము జరిగింపబడినయెడల, దానిని కోర్టువారు రద్దుచేయజాలరు. (ఇ. లా. రి. 11 బొం. 247; ఇ. లా. రి. 12 క. 140; ఇ. లా. రి. 14 మ. 260). కాని, ఆలాగున ఉత్తర్వును ఉల్లంఘన చేసినవారిని శిక్షింపగలరు.

వివాహమును రద్దుపరచుట.

20. పూర్తిగా జరుగకమునుపు వివాహమును కోర్టువారు నిలుపగలరు గాని, జరిగిన పిమ్మట రద్దుచేయ జాలరు. అనుమతించవలసిన వారి అనుమతిలేక జరిగినదని గాని, కన్య మరియొకరి కియ్యబడునట్లు నిశ్చయింపబడినదని గాని, వధూవరులకు ఎంతమాత్రమును అనుకూల్యత పొసగనేరదని గాని, పెద్దరోగము పిచ్చి నపుంసకత్వము మొదలయిన కారణములవల్ల గాని, మరి యేకారణమువల్లగాని, జరిగిన వివాహము రద్దుకానేరదు. ఒక సారి యేర్పడిన పిమ్మట, వివాహబంధము విడగొట్టబడ నేరదు. ఈ విషయమై, మదరాసు హైకోర్టునకు భూషణముగా నుండిన లేటుజడ్జీ ముత్తుసామయ్యగారు, “వెంకటాచార్యుల కేసు” లో సాకల్యముగా పరిశీలించి తీర్పుచేసి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 14 మ. 316).

“వెంకటాచార్యుల కేసు.” ఇ. లా. రి. 14 మ. 316.

21. ఈ కేసులో, భర్తయొక్క అనుమతి యియ్యబడినట్లు పురోహితునితో అబద్ధముచెప్పి, భార్య తానే స్వతంత్రించి కుమార్తెకు వివాహము జరిపించెను. పిమ్మట, ఆ వివాహమును భర్త నిరాకరించిన కారణమువల్ల, దానిని స్థాపించుటకై అల్లుడు దావా తెచ్చెను. చిన్నదాని తండ్రి సమ్మతించలేదను హేతువు చేత ఆ వివాహము రద్దుపరుపబడి యుండినయెడల, ధర్మశాస్త్రము లెట్లున్నను, అది జనులకు మిగుల నసమ్మతముగా నుండియుండును. ఎట్లయిన నేమి ధర్మశాస్త్రముల సారమును శోధించి జడ్జి ముత్తుసామయ్యగారు ఆ వివాహమును ఖాయపరచిరి. ఇంతేకాక, ఖాయపడిన దని సంతోషించి కన్య తండ్రియొక్క అనుమతిలేకయే వివాహము జరిగింపవచ్చునని జనులు తలంచుట కవకాశము లేకుండునట్లు వారు యుక్తియుక్తముగా జడ్జిమెంటు వ్రాసిరి.

22. ఈ జడ్జిమెంటులోని సారాంశము లేమనగా—

జడ్జిమెంటులోని సారాంశములు.

(1.) కన్యాదానము, సప్తపది - ఈ రెండు క్రియలును వివాహ పూర్తికి ముఖ్యము. కన్యాదానమనగా కన్యయొక్క సంరక్షణ వహించి యుండువారు, ఆ చిన్నదాని శ్రేయస్సును కోరి మేలుతలంపుతో తగినవరుని విచారించి, అతనికి ఆ కన్యనిచ్చుట. సప్తపదియనగా, పాణిగ్రహణము చేసి ఆ చిన్నదానితోగూడ వరుడు హోమాగ్నియెదుట మంత్ర పూర్వకముగా ఏడడుగులు నడచుట — దీనివలన అభేద్యమగు వివాహబంధమేర్పడుచున్నది. (2.) ఈ చెప్పబడిన ప్రకారము కన్యయొక్క సంరక్షణ వహించి యుండువారు క్రమముగా కన్యాదానము చేసి సప్తపది కర్మ జరిగిన వెనుక, వివాహమును రద్దుచేయుటకు సాధ్యము కాదు. (3.) మోసముచేసి గాని బలాత్కారముగా గాని కన్యను గొనిపోయి వివాహము జరిగింపబడిన యెడల, సప్తపది కర్మ నడచినను, ఆ వివాహము చెల్లనేరదు. ఏలనంటే — కన్య సంరక్షణకర్త వలన కన్యాదానము లేనపుడు, సప్తపదికర్మ ఫలింపదుగావున వివాహబంధమేర్పడ జాలదు.

"వెంకటాచార్ల కేసు" లో, కన్య సంరక్షకురాలగు తల్లి, ఆ చిన్నదాని శ్రేయస్సును కోరి, లేశమును దురుద్దేశము గాని బలవంతము గాని లేక, తగినవరుని నిశ్చయించి తనకుమార్తెను వివాహము జరిగించినట్లు కోర్టువారికి నమ్మకము తోచినందున, క్రమమగు కన్యాదానముండెననియు, సప్తపదికర్మ క్రమముగా ముగిసి వివాహబంధమేర్పడెననియు, భర్తయొక్క అనుమతిలేక వివాహము జరిగించుట అక్రమమైనను మించి జరిగినదిగావున రద్దుచేయుట సాధ్యముకాదనియు వారు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 14 మ. 316.)

వివాహము క్రమముగా జరిగినదా ?

23. పై పేరాలో తెలుపబడిన అంశములవలన వివాహ పూర్తికి, కన్యాదానము, సప్తపది - ఈ రెండే ఆవశ్యకమని తేటపడుచున్నది. వివాహము జరిగి

నట్లు ఒప్పుకోనబడిన యెడల, అది క్రమముగా జరిగినదనియే కోర్టు వారు తలంతురు. క్రమముగా జరుగలేదని వాదించువారు, ఆ విషయమై నమ్మకమగు రుజువు కనుపరచవలయును. (ఇ. లా. రి. 12 క. 140.)

సప్తపది. శాస్త్రోక్తము ప్రకారము, సప్తపదికర్మలో ఏడవ యడుగుమీద పాదము పెట్టువరకును వివాహము ముగియనట్లును, అప్పుడు కూడ వివాహము మానవచ్చునట్లును, ఏర్పడుచున్నది. కాని, సప్తపదివలనగాక మరి యే కర్మవల్లనైనను వివాహము సంపూర్తియగునట్లు దేశాచారము స్థిరపడియుండు నెడ, అట్టి యాచారము చెల్లును. (ఇ. లా. రి. 5 క. 692; ఇ. లా. రి. 10 క. 138). చిన్నదాని మెడకు మంగళ సూత్రము కట్టినవెంటనే వివాహబంధ మేర్పడునట్లు దక్షిణహిందూస్థానమున సర్వసాధారణముగా నమ్మబడుచున్నది. సప్తపది ముగిసినవెనుక, వివాహము సంపూర్తియయిన దనుటకు ఎంతమాత్రమును సందేహముండదు.

నిషేకము. వివాహబంధము సంపూర్ణముగా ఏర్పడుటకు నిషేకము అనావశ్యకము. ఎప్పటికిని నిషేకము జరుగక పోయినను, దాంపత్యబంధము విడనేరదు. (ఇ. లా. రి. 9 మ. 466).

24. తలిదండ్రుల యిష్టములేక పిల్లకు వివాహము. బలాత్కారముగాగాని మోసముచేసిగాని పిల్లనెత్తుకొని పోయి పెండ్లి చేసినయెడల, ఆ పెండ్లి చెల్లదు సరేకదా, ఆలాగున పిల్ల నెత్తుకొని పోయినవారు, పినల్ కోడ్డు 363 సె॥ ప్రకారము, సంరక్షకుల వద్దనుండి వారి సమ్మతిలేకుండ పిల్లను గొనిపోయినందునను, 7 సంవత్సరములవరకు ఖైదుశిక్షకు పాత్రులగుదురు. ఆ పిల్లకు పెండ్లి జరుగనియట్లే భావించి మరల వివాహము చేయవచ్చును. కాని, తలిదండ్రులు ఇష్టపడి, పినతల్లి పెత్తల్లి మేనమామ తాతముత్తవలు మొదలగు బంధువుల సంరక్షణలో పిల్లను ఉంచినపుడు వారు స్వతంత్రించి తలి

దండ్రుల నెరుకలేకయే ఆ పిల్లకు వివాహము చేసినయెడల, ముత్తు సామయ్యగారి జడ్జిమెంటునుబట్టి ఆ వివాహము చెల్లదని నిశ్చయముగా చెప్పుటకు వీలులేదు. అట్టి వివాహము జరిగినపుడు, తలిదండ్రులు సమ్మతింపక, పిల్లకు మరల పెండ్లిచేసిన యెడల, పినల్ కోడ్డు 494 సె॥ ప్రకారము "పునర్వివాహ" నేరముక్రింద, వారు 7 సం॥ల వరకు ఖైదుశిక్షకు పాత్రులు కావచ్చును. కాబట్టి, అట్టి అక్రమ వివాహము జరిగింపబడినప్పుడు, ముందుగా దానిని రద్దు పరచుటకు కోర్టులో దావా తెచ్చి, రద్దుపరచిన పిమ్మట మరల వివాహము చేయుట ఉత్తమము.

ఉదాహరణలు.

25. ఈ క్రింది రెండు ఉదాహరణలను గమనించుట ఆవశ్యకము. (1.) తలిదండ్రుల యిష్టముతో ఒక చిన్నది బావగారియింట అక్క సంరక్షణలో నుండెను. ఆ చిన్నదానిని ఒక భాగ్యవంతుడగు వృద్ధునకిచ్చి సొమ్ము పుచ్చుకొనవలెనని తలిదండ్రులు ఉద్దేశించియుండిరి. అది తెలిసికొని ఆ చిన్నదానికి తగినవరుని సంపాదించి, తలిదండ్రులతో చెప్పకయే బావగారు వివాహము చేసెను. ఈ వివాహము రద్దు కానేరదని ముత్తుసామయ్యగారి జడ్జిమెంటువలన ఏర్పడుచున్నది.

(2.) తల్లి మృతిచెందిన కారణమువలన, ఒక చిన్నది బాల్యము నుండియు మేనమామ యింట ముత్తవతల్లి సంరక్షణలో నుండెను. తండ్రి యెరుకలేకయే, ఆ చిన్నదానికి తగిన సంబంధమును కుదిర్చి మేనమామ వివాహము చేసెను. ఈ వివాహము రద్దుకానేరదు.

పైన ఉదహరింపబడిన రెండు సందర్భములయందును, వివాహము జరుగక మునుపు చిన్నదాని తండ్రి కోర్టులో పిటిషన్ దాఖలు చేసి వివాహమును ఆపవచ్చును.

తలిదండ్రుల యిష్టములేక పిల్లవానికి వివాహము.

26. తలిదండ్రుల యిష్టములేక పిల్లవానిని గొనిపోయి కన్యయొక్క తలిదండ్రులు పిల్లనిచ్చి బలవంతముగా పెండ్లి చేసినయెడల, వారు ఎట్టి శిక్షకుగాని నష్టమునకుగాని పాత్రులయ్యును వివాహము చెల్లకతప్పదు.

27. ఇంతకుముందు చెప్పబడిన దానివలన, హిందువులలో వివాహమును మత సంబంధమగు కర్మగా తలంపవలసినదేగాని, క్రీస్తు మతస్థులయందువలె వధూవరులు సమ్మతించి యేర్పరచుకొను కంట్రాక్టు (ఒడంబడిక)గా భావింపగూడదని స్పష్టమగుచున్నది. కనుకనే బుద్ధితెలియని చిన్న పిల్లలకు చేసిన వివాహములుకూడ చెల్లుచున్నవి. (ఇ. లా. రి. 5 అ. 513). ఈ కారణమువల్లనే నపుంసకునికిగాని పిచ్చివానికిగాని పిల్లనిచ్చి వివాహము చేసినను, ఆ వివాహము చెల్లుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 1 అ. 549). అట్టి పిచ్చివానికిగాని నపుంసకునికిగాని వారసు హక్కులేక పోయినను, వాని కుమారునికి వారసు హక్కుకలదు. మరియు, ఎవిడెన్సు ఆక్టు (సాక్ష్యపుచట్టము) 112 సె॥ ప్రకారము భార్యాభర్తలకు కలిగిన సంతానము, అది ప్రాప్తింపగల కాలములో వారు కలిసి యుండని యట్టు స్పష్టమైన రుజువు లేనప్పుడు, క్రమముగా కలిగిన సంతానమనియే యెంచబడును.

బాల్యము, పిచ్చి, నపుంసకత్వము.

28. సంబంధము నిశ్చయించుకొన్న తర్వాత, నీతిగలవారు మాటతప్పి వివాహమును మానుకొనరని మనుస్మృతియందు చెప్పబడి యున్నది. ఒప్పుకొని యుండు సంబంధమునకంటె మంచి సంబంధము కుదిరినయెడల మొదటి సంబంధమును మానవచ్చుననియు, దుర్వ్యాధి నపుంసకత్వము ఇట్టి విషయములు తెలియవచ్చినయెడల వివాహమును మానుకొనుట దోషముకాదనియు, యాజ్ఞవల్క్య స్మృతియందు చెప్పబడి యున్నది. నిశ్చితార్థమైన వెనుక నిష్కారణముగా వివాహమును మానుకొన్నయెడల, బలవంతపెట్టి ఆ వివాహమును జరిపింపవచ్చునని నారద స్మృతియందు చెప్పబడి యున్నది.

నిశ్చయించుకొన్న వివాహమును మానుకొనుట - ధర్మశాస్త్రములు.

29. ధర్మశాస్త్రములయం దెట్లున్నను, ఈ కాలమునందు సంబంధము నిశ్చయమై లగ్నపత్రిక పంపబడి నిశ్చితార్థము జరిగిన పిమ్మట గూడ ఇష్టములేని

తీర్పులు.

దండ్రుల యెరుక లేకయే ఆ పిల్లకు వివాహము చేసినయెడల, ముత్తు సామయ్యగారి జడ్జిమెంటునుబట్టి ఆ వివాహము చెల్లదని నిశ్చయముగా చెప్పుటకు వీలులేదు. అట్టి వివాహము జరిగినపుడు, తలిదండ్రులు సమ్మతింపక, పిల్లకు మరల పెండ్లిచేసిన యెడల, పినల్ కోడ్డు 494 సెక్షను ప్రకారము "పునర్వివాహ" నేరముక్రింద, వారు 7 సం॥ల వరకు ఖైదుశిక్షకు పాత్రులు కావచ్చును. కాబట్టి, అట్టి అక్రమ వివాహము జరిగింపబడినప్పుడు, ముందుగా దానిని రద్దు పరచుటకు కోర్టులో దావా తెచ్చి, రద్దుపరచిన పిమ్మట మరల వివాహము చేయుట ఉత్తమము.

25. ఈ క్రింది రెండు ఉదాహరణలను గమనించుట ఆవశ్యకము. (1.) తలిదండ్రుల యిష్టములో ఒక చిన్నది బావగారియింట అక్క సంరక్షణలో నుండెను

ఉదాహరణలు.

ఆ చిన్నదానిని ఒక భాగ్యవంతుడగు వృద్ధునకిచ్చి సొమ్ము పుచ్చుకొనవలెనని తలిదండ్రులు ఉద్దేశించియుండిరి. అది తెలిసికొని ఆ చిన్నదానికి తగినవరుని సంపాదించి, తలిదండ్రులతో చెప్పకయే బావగారు వివాహము చేసెను. ఈ వివాహము రద్దు కానేరదని ముత్తుసామయ్యగారి జడ్జిమెంటువలన ఏర్పడుచున్నది.

(2.) తల్లి మృతిచెందిన కారణమువలన, ఒక చిన్నది బాల్యము నుండియు మేనమామ యింట ముత్తవతల్లి సంరక్షణలో నుండెను. తండ్రి యెరుక లేకయే, ఆ చిన్నదానికి తగిన సంబంధమును కుదిర్చి మేనమామ వివాహము చేసెను. ఈ వివాహము రద్దుకానేరదు.

పైన ఉదహరింపబడిన రెండు సందర్భములయందును, వివాహము జరుగక మునుపు చిన్నదాని తండ్రి కోర్టులో పిటిషను దాఖలు చేసి వివాహమును ఆపవచ్చును.

26. తలిదండ్రుల యిష్టములేక పిల్లవానిని గొనిపోయి కన్య యొక్క తలిదండ్రులు పిల్లనిచ్చి బలవంతముగా పెండ్లి చేసినయెడల, వారు ఎట్టి శిక్షకుగాని నష్టమునకుగాని పాత్రులయ్యును వివాహము చెల్లకతప్పదు.

తలిదండ్రుల యిష్టములేక పిల్లవానికి వివాహము.

బాల్యము, పిచ్చి, నపుంసకత్వము.

27. ఇంతకుముందు చెప్పబడిన దానివలన, హిందువులలో వివాహమును మత సంబంధమగు కర్మగా తలంపవలసినదేగాని, క్రీస్తు మతస్థులయందువలె వధూవరులు సమ్మతించి యేర్పరచుకొను కంట్రాక్టు (ఒడంబడిక)గా భావింపగూడదని స్పష్టమగుచున్నది. కనుకనే బుద్ధితెలియని చిన్న పిల్లలకు చేసిన వివాహములుకూడ చెల్లుచున్నవి. (ఇ. లా. రి. 5 అ. 513). ఈ కారణమువల్లనే నపుంసకునికిగాని పిచ్చివానికిగాని పిల్లనిచ్చి వివాహము చేసినను, ఆ వివాహము చెల్లుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 1 అ. 549). అట్టి పిచ్చివానికిగాని నపుంసకునికిగాని వారసు హక్కులేకపోయినను, వాని కుమారునికి వారసు హక్కుకలదు. మరియు, ఎవిడెన్సు ఆక్టు (సాక్ష్యపుచట్టము) 112 సె॥ ప్రకారము భార్యాభర్తలకు కలిగిన సంతానము, అది ప్రాప్తింపగల కాలములో వారు కలిసియుండనియట్టు స్పష్టమైన రుజువు లేనప్పుడు, క్రమముగా కలిగిన సంతానమనియే యెంచబడును.

నిశ్చయించుకొన్న వివాహమును మానుకొనుట - ధర్మశాస్త్రములు.

28. సంబంధము నిశ్చయించుకొన్న తర్వాత, నీతిగలవారు మాటతప్పి వివాహమును మానుకొనరని మనుస్మృతియందు చెప్పబడి యున్నది. ఒప్పుకొనియుండు సంబంధమునకంటె మంచి సంబంధము కుదిరినయెడల మొదటి సంబంధమును మానవచ్చుననియు, దుర్వ్యాధి నపుంసకత్వము ఇట్టి విషయములు తెలియవచ్చినయెడల వివాహమును మానుకొనుట దోషముకాదనియు, యాజ్ఞవల్క్య స్మృతియందు చెప్పబడి యున్నది. నిశ్చితార్థమైన వెనుక నిష్కారణముగా వివాహమును మానుకొన్నయెడల, బలవంతపెట్టి ఆ వివాహమును జరిపింపవచ్చునని నారద స్మృతియందు చెప్పబడి యున్నది.

తీర్పులు.

29. ధర్మశాస్త్రములయందెట్లున్నను, ఈ కాలమునందు సంబంధము నిశ్చయమై లగ్నపత్రిక పంపబడి నిశ్చితార్థము జరిగిన పిమ్మట గూడ ఇష్టములేని

యెడల వివాహము మానుకొనవచ్చుననుట నిస్సందేహము. బలవంత పరచి వివాహమును జరుపుటకు కోర్టువారికి అధికారములేదు. (స్పెసిఫిక్ రిలీఫు ఆక్టు, 1877 సం॥ 1 నెం॥ చట్టము, 21 సె॥ 6 క్లాజు.)

అక్రమముగా ఒడంబడిక తప్పినవారిమీద రెండవవారు దావా తెచ్చి తమకు కలిగిన నష్టమును పుచ్చుకొనవచ్చును. (7. బొం. హై. 122; ఇ. లా. రి. 1 క. 74; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 422). దావా తెచ్చిన వారిదే లోపమయ్యుండునపుడు నష్టము ఇప్పింపబడ నేరదు. (1860 సం॥ మదరాసు తీర్పులు, 274 పేజీ). దుర్వ్యాధి మొదలగు విషయములు తెలియవచ్చుటవలనగాని, వధూవరు లిరువురిలో ఎవ్వరైనను సమ్మతింపక తిరుగబడినందున గాని, వివాహము మానుకొనబడినప్పుడు, నష్టమునకు దావా చెల్లనేరదు.

పిల్ల నిచ్చునట్లు సమ్మతించినమీద, పిల్ల తలిదండ్రులకు కొంత సొమ్మియ్యబడెను. పిమ్మట వారు ఆ చిన్నదానికి మరియొక సంబంధము కుదిర్చి వివాహము చేసిరి. సొమ్ము నిమిత్తము దావా తేవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 1 క. 1054).

సొమ్ము విషయమైన ఒడంబడిక.

30. పిల్ల నిచ్చినయెడల, ఇంతసొమ్మియ్య గలవాడనని ముందుగా పెండ్లికొడుకుతండ్రి పెండ్లికూతురు తండ్రితో ఒప్పుకొనియుండి, వివాహము జరిగెను. ఆసొమ్ము నిమిత్తము దావా చెల్లునని మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 13 మ. 83).

భిన్నజాతి వివాహములు.

31. పూర్వకాలమునందు, భిన్నజాతి వివాహములు చెల్లుచుండెనని ధర్మశాస్త్రములవలన తెలియవచ్చుచున్నది. ఎక్కువజాతి పురుషుడు తన జాతి స్త్రీనైనను తక్కువ జాతి స్త్రీనైనను వివాహమాడవచ్చునని చెప్పబడియున్నది. కాని, అట్టి పద్ధతి యిప్పుడు నశించుటవలన, భిన్నజాతి వివాహములు చెల్లనేరవు.

32. ఈ కాలమున వధూవరులు ఒకటేజాతివారై భిన్న కుటుంబములకును భిన్న గోత్రములకును చేరి యుండవలెను. వధూవరులకు సపిండ బంధుత్వము కలిగి యుండునెడ, వివాహము కూడదని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. అనగా, పిల్లవాని పెద్దలును పిల్లదాని పెద్దలును, (పిల్లవానినిగాని పిల్లదానినిగాని కలుపుకొని) పితృవర్గమున ఏడు తరములలోపలను మాతృవర్గమున ఐదుతరముల లోపలను ఏకమయిన యెడల, వివాహము కూడదని చెప్పబడియున్నది. కాని, దక్షిణ పశ్చిమ హిందూస్థానములయందు ఈ నిబంధనకు వ్యతిరేకముగా ఆచారము ఏర్పడియుండుటచే, మేనమామ కూతురు, మేనత్త కూతురు, అక్క చెల్లెండ్రకూతురు - వీరితో వివాహము అశాస్త్రీయమయ్యును చెల్లుచున్నది. ఇట్టివివాహములు బ్రాహ్మణజాతి వారిలో గూడ తరుచుగ జరుగుచు కోర్టులలో అంగీకరింప బడుచున్నవి.

వధూవరుల కులగోత్రములు.

గోత్రభేధము బ్రాహ్మణులకే ముఖ్యముగాని శూద్రజాతి వారికి ఆవశ్యకములేదు. (ఇ. లా. రి. 5 క. 708). బ్రాహ్మణజాతిలో సగోత్రీకులకు జరిగిన వివాహము చెల్లనేరదు.

33. అన్నదమ్ముల కుమార్తెను వివాహమాడిన యెడల, ఆ వివాహము శూద్రులలోగూడ చెల్లనేరదని తీరుమానింపబడి యున్నది. (ఇ. లా. రి. 6 మ. 43). మరియు - తనచెల్లెలు, తండ్రిచెల్లెలు, తల్లి చెల్లెలు (అనగా పినతల్లి) - పినతండ్రి పెత్తండ్రి కూతురు, పినతల్లి పెత్తల్లి కూతురు - వీరితో వివాహము కూడదని సర్వ వర్ణములవారును సమ్మతించి యున్నారు.

చెల్లని వివాహములు.

దత్తపుత్రుడు, రక్త సంబంధమువలన జనక కుటుంబమునందును స్వీకృత కారణమువలన దత్తకుటుంబమునందును గూడ వివాహమాడరాదు. ఈ నిబంధన ముఖ్యముగా బ్రాహ్మణ జాతివారికి చెల్లును.

వివాహ విషయమున, సవతితల్లికి సంబంధించిన బంధువులను కన్నతల్లికి సంబంధించిన వారినిగానే భావించి నిషేధములు పాటింపవలయును.

ఇంకను అనేకములగు నిషేధములు స్మృతులయందు చెప్పబడియున్నవి. కాని, అవి యీ కాలమున పాటింపబడవు. గురు శిష్యుల కుమార్తెనుగాని, తన తల్లి పేరుగల పిల్లనుగాని పెండ్లియాడ గూడదని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. పెండ్లికొడుకు కన్న పెండ్లికూతురు పెద్దదిగా నుండరాదనియు, అక్కను వదిలి చెల్లెలికి పెండ్లి చేయరాదనియు గూడ చెప్పబడియున్నది. ఇట్టి వివాహములు జరుగుటయు లేదు. కాని, జరిగినయెడల చెల్లవని చెప్పుటకు వీలులేదు.

రజస్వల కాకమునుపే కన్యకు వివాహము చేయవలెనని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. కాని, యీ ఆచారము బ్రాహ్మణజాతివారిలో మాత్రమే స్థిరపడియున్నది.

వేరువేరు శాఖలవారికి వివాహములు.

34. ధర్మశాస్త్రములయందు బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్య శూద్రులని నాల్గు వర్ణములవారే చెప్పబడి యున్నారుగాని, యీ కామునం దేర్పడియుండు అనేక శాఖోపశాఖలు చెప్పబడియుండలేదు. భాషాభేదము మాట బొత్తిగనే చెప్పబడియుండలేదు. కాబట్టి ఆయా వర్ణములలో, వేర్వేరు శాఖలవారికి వివాహములు జరిగినయెడల అవి శాస్త్రీయములనియే తలంపవలసియున్నది. అనగా, బ్రాహ్మణులలో ఆంధ్రకర్ణాటక ద్రావిడులుగాని, స్మార్త వైష్ణవ (మధ్వ) శ్రీ వైష్ణవులుగాని, మురుకనాడు వెలనాడు బడగనాడు మొదలగు శాఖలవారు గాని, నియోగులు వైదికులుగాని - శూద్రులలో నాయలు మొదలార్లు పిళ్లలు మున్నగువారుగాని యిట్లు వేర్వేరు శాఖలవారు పిల్లనిచ్చి పుచ్చుకొనిన యెడల, వివాహము రద్దుకానేరదు. కాని, చిరకాలమునుండి ఆచారము లేకుం

డిన కారణమువలన, అట్టి వివాహములు చేయుటకు జనులు వెనుదీయు చున్నారు.

ఏ ప్రదేశమునందైనను ఒకవర్ణములో వేర్వేరు శాఖల వారికి వివాహము జరిగినప్పుడు, అట్టి పూర్వాచార మచ్చట యేర్పడి యుం డిననే ఆ వివాహము చెల్లునుగాని, లేనియెడల చెల్లదని, పూర్వము కలకత్తా హైకోర్టువారు తీర్పుచేసిరి. (9 స. 552; ఇ. లా. రి. 1 క. 1). కాని, పూర్వాచారము లేకున్నను వేర్వేరు శాఖలవారికి వివాహ ములు చెల్లునని యిటీవల హైకోర్టువారివల్లను ప్రివీకౌన్సిలువారివల్లను గూడ తీర్పులు చేయబడియున్నవి. (1 మ. హై. 478; 13 మూ. ఇ. అ. 141; 14 మూ. ఇ. అ. 346, 352; ఇ. లా. రి. 15 క. 708).

భార్య సంరక్షణహక్కు - రజస్వలా పూర్వము.

35. వివాహ బంధమువలన దంపతులు ఇహపర కర్మలయందు ఐక్యమగుచున్నారు. వివాహబంధ మేర్పడినది మొదలు, భార్య యెంతచిన్నదైనను ఆ చిన్న దాని సంరక్షణ హక్కు భర్తకు చెందుచున్నదనియు, భర్త మైనరై యుండునపుడు అతని గార్డియనుకు (అనగా పోషకునికి) చెందు చున్నదనియు, ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. కాని, అనేక ప్రదేశములయందు రజస్వల యగువరకును చిన్నది పుట్టింటనే యుండునట్టి ఆచారము ఏర్పడియుండుటచేత, అంతకుముందే భార్యను తనయింటికి పంపుమని నిర్బంధించుటకు భర్తకు హక్కులేదు. (23 స. 178.)

రజస్వలానంతరము.

రజస్వలానంతరము భార్యను తనయింటికి పంపుమని కోరుటకు భర్తకు సంపూర్ణమైన హక్కుకలదు. ఆలాగున పంపక నిరాకరించి తలిదండ్రులుగాని మరియితర బంధువులుగాని ఆ చిన్నదానిని తమయొద్ద నుంచుకొన్నయెడల, వారి మీద భర్త దావాతెచ్చి భార్యను తన స్వాధీనము చేసికొనవచ్చును.

36. చిన్నది రజస్వలయైనను, 12 సంవత్సరముల యీడు దాటకముందు నిషేకము జరిగింపగూడదు. జరిగించినయెడల, పినల్ కోడ్డు 375 సె॥ ప్రకారము "బలాత్కార సంభోగము" అనెడి నేరము ఏర్పడి 376 సె॥ వల్ల యావజ్జీవము ద్వీపాంతర వాసమునకుగాని పది సంవత్సరముల వరకు ఖైదు శిక్షకుగాని భర్త పాత్రుడగుచున్నాడు. అతనికి కుమ్మక్కు చేసినవారుగూడ నేరస్థులగుదురు.

12 సంవత్సరములలోపల నిషేకము.

37. భార్య తనయొద్దకి వచ్చిన పిదప అన్నవస్త్రములిచ్చి ఆపెను సంరక్షించుటకు భర్త బద్ధుడగుచున్నాడు. ఆపెయు భర్త ఆజ్ఞకులోబడి, అతని యిష్టమునకు విరోధముగా ఎచ్చటికిని పోక గృహకృత్యములను చక్కబెట్టుచు అతని యొద్దనుండి సంసారము చేయుటకు బద్ధురాలగుచున్నది. ఇట్లని అలహాబాదు హైకోర్టులో జడ్జీగానుండిన మహమూదుగారు తీరుమానించియున్నారు. (ఇ. లా. రి. 13 అ. 126). భర్త యెచ్చటికి కాపురము పోయినను అచ్చటికి తానుగూడ పోవుటకు భార్య బద్ధురాలు.

భార్యాభర్తల ప్రధాన విధి.

38. ఈడువచ్చిన భార్య, తన భర్తయింటికి రాక నిరాకరించిన యెడల, లేక తన భర్తయిల్లు విడిచి లేచిపోయిన యెడల, ఆపె మీదగాని తలిదండ్రులు మొదలగు వారి దుర్బోధనవలన వారి యొద్ద ఆపె నిలిచియున్న పక్షమున వారిమీదగాని దావాతెచ్చి, భార్య తనయొద్ద నుండునట్లు భర్త తీర్పును పొందవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 5 క. 500; ఇ. లా. రి. 1 బొం. 164). కోర్టువారు తీర్పుచేసిన మీదటగూడ భర్తయింటికి పోక భార్య నిరాకరించిన యెడల, వారు ఆపెను బలవంతముగా మగని యొద్దికి పంపజాలరు. కాని, సివిల్ ప్రొసీడరుకోడ్ 260 సె॥ ప్రకారము అమలు జరిగింపవచ్చును. ఈ సెక్షనువల్ల కోర్టువారికి ఉచితమని

భార్యను స్వాధీనపరచు కొనుటకు భర్తవలన దావా.

తోచినయెడల ఆరుమాసములవరకు భార్యను సివిల్ ఖయిదులో నుంచవచ్చును; లేక ఆపె కేదైనను స్వంత ఆస్తిగాని స్త్రీధనముగాని యున్నయెడల దానిని జప్తుచేసి, అట్లు జప్తుచేసిన పిమ్మటగూడ ఒక సంవత్సరము వరకును భర్తయొద్దకి పోక ఆపె తిరస్కరించిన యెడల, ఆ సొత్తును పేలమువేసి భర్తకుకలిగిన నష్టము నిష్పింపవచ్చును. లేక, యీ రెండువిధములను గూడ కోర్టువారు అమలు జరిగింప వచ్చును. కాని, యెంతో మంచికారణము లేనిది సాధారణముగా ఖయిదు విధింపరు. (ఇ. లా. రి. 5 క. 500; ఇ. లా. రి. 3 అ. 506; ఇ. లా రి. 13 అ. 126; ఇ. లా. రి. 10 బొం. 301 - "రుక్మాబాయి కేసు.")

ఈ దావా ఎప్పుడు చెల్లును? ఎప్పుడు చెల్లదు?

39. భార్యను స్వాధీనపరచు కొనుటకై భర్త దావా తెచ్చినపుడు, భార్య అతనిని వదిలి యుండుటకు ఎంతో గొప్ప కారణముండిననే తప్ప లేనపుడు భర్తయొద్ద నుండవలసినదనియే కోర్టువారు తీర్పుచేయుదురు. అవశ్యమని తోచినయెడల, భార్యయొక్క క్షేమము నిమిత్తము వారు ఏవయినను కొన్నిషరతులకు భర్తను లోబరుప వచ్చును.

భర్త సంరక్షణలో తన కవశ్యము లేదనియు, తన కేమియు జీవనాంశ మియ్య నక్కరలేదనియు, అతనియొద్ద నుండుటకు తన కెంత మాత్రమును ఇష్టము లేదనియు చెప్పుటకు భార్య స్వతంత్రురాలుకాదు. వివాహబంధమువలన భర్తకులోబడి అతనియొద్ద నుండుటకు భార్య బద్ధురాలని ధర్మశాస్త్రములు వక్కాణించుచున్నవి. భార్య విద్వాంసురాలు, అందగత్తె - భర్త మూఢుడు, గుడ్డివాడు, కుంటివాడు, అయోగ్యుడు - ఇట్లున్ననుగూడ భర్తను వదిలివేయు స్వాతంత్ర్యము భార్యకు లేదు. అట్టి సందర్భములయందు కూడ భర్తయొద్ద నుండవలసినదనియే కోర్టువారు తీరుమానింతురు. కాని, అతనియొద్దకి పోక భార్య తిరస్కరించిన యెడల, ఆపెను ఖైదు విధింపజాలరు.

తలిదండ్రులు అన్నదమ్ములు మొదలగు వారిలోనుండి వేరుపడి యుండిననే అల్లునియొద్దికి పిల్లను పంపుదుముగాని లేకున్న పంపజాల మని కొందరు అత్తమామలు ఒకప్పుడు చెప్పుచున్నారు. ఈ వాదము శాస్త్రవిరుద్ధముగావున కోర్టువారివలన అంగీకరింపబడదు.

కుష్ఠరోగము మొదలగు దుర్వ్యాధులవలన భర్త పీడితుడై యుండునపుడును, భర్తయొద్ద నుండుటవల్ల భార్యకు అపాయముగాని అనారోగ్యముగాని ప్రాణభయముగాని తటస్థించునట్టి సందర్భమునం దును, అత్తింట అత్తగారుగాని ఆడుబిడ్డలు మొదలగువారుగాని మగడు గాని భార్యను అతికాఠిన్యపు క్రూరత్వమునకు లోబరచి హింసించు చుండునప్పుడును, ఆమె భర్తయింట నుండవలసినదని కోర్టువారు తీర్పు చేయజాలరు. (11 మూ. ఇ. అ. 551; ఇ. లా. రి. 1 బొం. 164; ఇ. లా. రి. 5 క. 500; ఇ. లా. రి. 13 అ. 126). మరియు, ఇట్టి కారణములవలన వేరుగానుండు భార్యకు కోర్టువారు జీవనాంశ మిప్పిం తురు. క్రూరత్వము మొదలగునవి స్పష్టముగా రుజువుకావలెను. సాధా రణ గృహ కృత్యపు కలహములు, మితముగా శిక్షించి బుద్ధిచెప్పుట - ఇవి చాలవు.

భర్త తిట్టెననిగాని, కోపించుకొనెననిగాని, నిందించెననిగాని, వ్యభిచారము చేసినట్లు తనపై అన్యాయపు అపవాదము మోపెనని గాని, తన నగలు తీసికొనెననిగాని, తన మనసునకు విచారము కలిగిం చెననిగాని చెప్పి, అతనిని వదిలివేయుటకు భార్యకు హక్కులేదు. (ఇ. లా. రి. 4 అ. 374).

భర్త వ్యభిచారమున దగిలియున్నను, లంజను తెచ్చి యింటనే యుంచుకొన్నను, నిష్కారణముగా రెండవ వివాహము చేసికొన్నను గూడ, క్రూరత్వము మొదలగు కారణములు లేనియెడల, అతని యొద్దనే యుండుటకు భార్య బద్ధురాలని తీర్పులు చేయబడి యున్నవి. (1 మ. హై. 375).

తురకదానిని తెచ్చి యింట నుంచుకొన్న యెడల భర్త కుల భ్రష్టు డగుచున్నాడు గావున, అట్టి సందర్భమున అతనియొద్ద నుండుటకు భార్య బద్ధురాలుకాదని కలకత్తా కోర్టువారు తీర్పుచేసియున్నారు. (14 స. 145). ఈ కారణమువల్లనే భర్త క్రీస్తు మతములో చేరిన యెడల అతడు తన హిందూ భార్యను స్వాధీన పరచుకొనుటకు దావా తీసికొని రాగూడదు. (5 స. 235). 1866 సం॥ 21 నెం॥ చట్టము ప్రకారము క్రీస్తుమతములో చేరిన భర్తయొద్ద నుండుటకు అతని భార్య సమ్మతింపనియెడల, అతడుగాని ఆపెగాని కోర్టువారికి అర్జీ యిచ్చుకొని వివాహమును రద్దు పరుచుకొనవచ్చును.

సిందిదావాకు లిమిటేషను, స్టాంపు.

40. దాంపత్య సంబంధము మరణముతోగాని విడిపోదు గావున, భార్యను స్వాధీన పరచుకొనుటకై తేబడు దావాలకు లిమిటేషను - అనగా కాల దోషము - లేదు. (ఇ. లా. రి. 13 అ. 126). ఈ దావాకు స్టాంపు 5 రూపాయలు.

భార్యను స్వాధీనపరచుకొనుటకై తేబడిన దావా కొట్టివేయబడినను, దానివలన దాంపత్యబంధము విడగొట్ట బడినట్లు ఎంచగూడదు. భర్తనువిడిచి విడిగానున్నను, భార్య పునర్వివాహమునకు అర్హురాలు కానేరదు.

భార్యకుగల జీవనాంశపు హక్కు.

41. తనతో సంసారము చేయుచుండునపుడును, తగిన కారణమువలన వేరుగా నుండునపుడును, భార్యను సంరక్షించుటకు భర్త బద్ధుడగును. కాని, నిష్కారణముగా భర్తను వదిలిపెట్టి ఆపె వేరుగా నుండునపుడు జీవనాంశ మిచ్చుటకు అతడు బద్ధుడుకాడు. (ఇ. లా. రి. 2 బొం. 634).

ఎవరి వెంబడినైనను భార్య లేచిపోయి పిమ్మట పశ్చాత్తాపము కలిగి భర్తయొద్దకి వచ్చినయెడల, ఆపెను తనయింట నుంచుకొనుటకు

భర్త బద్ధుడుకాడు. వ్యభిచారిణియగు భార్యను తనయింటనుండి వెడలిగొట్టి జీవనాంశ మియ్యక యుండవచ్చును. కాని, తరువాత వ్యభిచారవృత్తి మానియుండునెడల, కనికరించి గంజనీటికి గతిచూప వలసినదని ధర్మశాస్త్రములలో చెప్పబడియున్నది.

భార్యాభర్తలు కలిసియుండునపుడు సంసారపు ఖర్చుల నిమిత్తము భార్య చేసిన అప్పులను తీర్చుటకు భర్త బద్ధుడై యున్నాడు. కాని, ఆపె స్వంత ఖర్చుల నిమిత్తము చేసిన అప్పులనుగాని, భర్తను విడిచిపెట్టి వేరుగా నుండునపుడు ఆపె చేసిన అప్పులనుగాని తీర్చుటకు అతడు బద్ధుడుకాడు. (1 మ. హై. 375; ఇ. లా. రి. 3 అ. 122; ఇ. లా. రి. 1 బొం. 121). ఈ అప్పులను భార్యయే తీర్చవలెను. స్త్రీధనము మొదలగు ఆపె స్వంత ఆస్తిమీద డిక్రీఅమలు జరుపవలెనుగాని, ఆపె శరీరముపై జరుపుటకు వీలులేదు. (సివిల్ ప్రొసీడరు కోడ్డు, సె॥ 245 ఏ.).

భర్తయింట చేరుటకై భార్యవలన దావా.

42. భార్యను నిష్కారణముగా భర్త వదిలివేసిన యెడల, భర్తయింట చేరుటకై ఆపె అతనిమీద దావా తేవచ్చును. అతనియింటికి పోయి కష్టమునకు లోబడుటకంటె వేరుగా నుండుటయే అనేక సందర్భములయందు ఉత్తమముగా నుండును గావున, ఈ చెప్పిన దావా తీసికొనిరాక జీవనాంశమునకు మాత్రమే దావా తేవచ్చును. వ్యభిచారిణియగు భార్య ఈ దావా తెచ్చుటకు అర్హురాలుకాదు.

భార్యను సంరక్షించక భర్త వదిలివేసినయెడల, క్రిమినల్ ప్రొసీడరుకోడ్డు 488 సె॥ ప్రకారము, ఆపె మేజస్ట్రీటువారికి పిటిషను ఇచ్చుకొని, నెల 1 కి రూ. 50 లు మించని జీవనాంశమును పొందవచ్చును. వ్యభిచారిణియగు భార్యకు జీవనాంశ మిప్పింపబడ నేరదు.

43. అపుత్రత్వము, నిస్సంతానత్వము, దుర్వ్యాధి, దుష్టప్రవర్తనము, దుర్గుణము — ఈ లోపములలో నేదైనను ప్రథమ భార్యయం దుండినప్పుడు మాత్రమే మరియొక భార్యను పురుషుడు వివాహమాడ వచ్చునని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. ఇట్లున్నను, ఈ చెప్పిన కారణములలో నెద్దియు లేకుండియు పురుషుడు పునర్వివాహ మాడిన యెడల, అది నింద్యమయ్యును చెల్లకతప్పదని యర్థముచేసి మదరాసు హైకోర్టు వారు తీరుమానించిరి. ఈ తీర్పు ప్రకారము, పురుషుడు ఒకటేసారి గాని ఒకరితర్వాత నొకరినిగాని, తనయిష్టము వచ్చినంతమంది భార్యలను పెండ్లియాడ వచ్చును. ఏ కారణమును అవశ్యము లేదు. అతని యిచ్ఛయేచాలును. (1 మ. హై. 375). భర్త మరల వివాహమాడిన కారణమువల్ల ప్రథమభార్య అతనిని విడిచిపోగూడదు. (1 మ. హై. 375). భర్తయు ప్రథమ భార్యను విడిచిపెట్ట గూడదు. విడిచిపెట్టిన యెడల జీవనాంశ మియ్యవలయును.

పురుషునికి పునర్వివాహము.

44. భర్త జీవించియుండగా ఏకారణమువల్లగాని మరల వివాహ మాడుటకు భార్య అర్హురాలు కాదు. హిందూ వివాహమువలన కలిగెడి దాంపత్య బంధము భార్యా భర్త లిరువురును జీవించి యుండువరకు విడగొట్టబడ నేరదు. కాబట్టి, వారిద్దరును సమ్మతించి వేరుగా నుండినను గూడ వివాహబంధము విడనేరదు. భర్త వదిలివేసినను, మరియొక వివాహమాడినను, దేశాంతరగతుడైనను, నపుంసకుడైనను, దుర్వ్యాధి పీడితుడైనను, కులభ్రష్టుడైనను గూడ, భార్యకు పునర్వివాహ యోగ్యత కలుగదు.

స్త్రీ పునర్వివాహము.

కొన్ని హీనకులములయందు మాత్రము, ఒక భర్తను వదిలివేసి మరియొక భర్తను వివాహమాడు ఆచారము కొన్ని ప్రదేశములయందు

స్థిరపడియున్నది. మహారాష్ట్ర దేశమునందు శూద్రజాతిలో, భర్త సమ్మతించి వివాహబంధమును విమోచనము చేయునట్టి కాగితము వ్రాసియిచ్చిన యెడల, అతని భార్య మరియొకనిని వివాహ మాడు నట్టి పద్ధతి కలదు. (ఇ. లా. రి. 4 బొం. 330). దక్షిణ కనడా దేశములో లింగాయతు జాతివారిలో భార్యను భర్త వదిలివేసిన యెడల, ఆమె మరల వివాహమాడ వచ్చునని మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 8 మ. 440).

విధవా వివాహములు.

45. ధర్మశాస్త్రముల ప్రకారము విధవా వివాహములు చెల్లునా చెల్లవా యని నిశ్చయించుటకై అనేక సంవత్సరములనుండి మహావిద్వాంసులు పెక్కండ్రు గుద్దులాడుచున్నారు. పూర్వకాలమున విధవా వివాహములు చెల్లుచుండెననుటకు ఎంతమాత్రమును సందేహములేదు. కాని, యిటీవల, కొన్నికొన్ని హీనజాతులలో తక్క తక్కిన జాతులలో ఈ ఆచారము క్రమక్రమముగా నశించుటవలన, విధవా వివాహములు చెల్లవని శ్లోకములు కల్పింపబడి స్మృతులయం దిరికింపబడినవి. అందువలన ఉభయవాదముల వారికిని తగిన యాధారములు ధర్మశాస్త్రములయం దీకాలమున కనబడుచున్నవి. అక్షతయోనికి, అనగా, గర్భాధానమునకు ముందే వైధవ్యమును పొందిన కన్యకు మరల వివాహము చేయవచ్చునని మను స్మృతిలో చెప్పబడియున్నది. ఈ న్యాయమును అనేకులు ఒప్పుకొని యున్నారు. ధర్మశాస్త్రము లెట్లున్నను, ఈ కాలమున విధవా వివాహమును సదాచారముగా భావించి అంగీకరించుటయే శ్రేయస్కరమని అందరికిని తోచియున్నది. కాని, ధైర్యము చేసి ఆచారమును శీఘ్రముగా స్థిరపరుప జాలకయున్నారు.

విధవా వివాహములు చెల్లునా చెల్లవాయను సందేహమును నివర్తించుటకై సర్కారువారు 1856 సం॥ 15 నెం॥ చట్టమును ఏర్ప

రచి యున్నారు. ఏ జాతివారిలోనైనను భర్త చనిపోయిన పిమ్మట భార్య మరల పెండ్లియాడిన యెడల, ఆ వివాహము శాస్త్రీయముగా ఎంచబడుననియు, దానివలన గలుగు సంతానము కులస్త్రీ సంతానముగా భావింపబడుననియు ఈ చట్టము చెప్పుచున్నది. (సె. 1). పునర్వివాహము చేసికొన్న వితంతువునకు ప్రథమ భర్తయొక్క సొత్తునందు ఏ విధమగు హక్కును నిలువదు. కాని, భర్త మృతిచెందునపుడు, పునర్వివాహము చేసికొనుటకు భార్యకు అనుమతి యిచ్చిన యెడల, అతని ఆస్తియందు ఆమెకుగల హక్కు నశింపదు. (సె. 2).

భర్త క్రీస్తుమతములో చేరుట.

46. భర్త క్రీస్తుమతములో చేరినపుడు, అతనియొద్ద నుండుటకు భార్య సమ్మతించిన యెడల, అతడు మరియొకవివాహము చేసికొనుటకు వీలులేదు. భర్తయొద్ద నుండుటకు భార్య సమ్మతింపనియెడల, అతడు 6 మాసములు నిరీక్షించియుండి, పిమ్మట 2 రూపాయల స్టాంపుమీద డిస్ట్రిక్టు కోర్టులో పిటిషను దాఖలుచేసి వివాహమును రద్దుపరుచుకొన వచ్చును. అట్లు వివాహము రద్దుపరుపబడిన వెనుక, భర్తయును భార్యయును తమ యిష్టము వచ్చిన వారిని పెండ్లియాడవచ్చును. భర్తకు 16 సం॥ల యీడును భార్యకు 13 సం॥ల యీడును నిండక మునుపు ఈ పిటిషను దాఖలుచేయగూడదు. ఇట్లు క్రీస్తుమతావలంబకుల వివాహబంధనివృత్తి విషయమై యేర్పరుపబడిన 1866 సం॥ 21 నెం॥ చట్టములో చెప్పబడియున్నది.

భార్య క్రీస్తుమతములో చేరుట.

భార్య క్రీస్తు మతములో చేరినపుడు ఆమెతో కలిసియుండుటకు భర్త యిష్టపడనియెడల, మీదచెప్పిన ప్రకారమే ఆమెకూడ 6మాసములు నిరీక్షించియుండి పిమ్మట కోర్టులో పిటిషన్ మూలకముగా వివాహము రద్దు పరచుకొని, మరియొకనిని పెండ్లియాడవచ్చును. (డిటో చట్టము).

ప్రకరణము 3.

పుత్రస్వీకారము.

47. మరణానంతరము పుత్రహీనుని ఆత్మ పుత్ అను నరకమున బడిపోవుననియు, ఆ నరకమునుండి రక్షించుటకై పుత్రుడు ఆవశ్యకమనియు, అట్లు పుత్ అను నరకమునుండి రక్షించువాడు గనుకనే పుత్రుడు అని పేరు వచ్చెననియు, కాబట్టి పుత్రహీనుడైనవాడు తన అపర క్రియలను నడుపుటకే గాక తన వంశాభివృద్ధినిగూడ కోరి అవశ్యము పుత్రస్వీకారమును చేసికొనవలయుననియు, హిందూ ధర్మశాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి.

పుత్రుని ఆవశ్యకత.

48. ఈ ప్రకరణము ఎనిమిది భాగములుగా విభజింపబడియున్నది——

ఎనిమిది భాగములు.

(1.) పుత్రస్వీకారమును ఎవరు చేసికొన వచ్చును?

(2.) ఎవరు పుత్రస్వీకారము నియ్యవచ్చును?

(3.) ఎట్టివానిని పుత్రునిగా స్వీకరింపవచ్చును?

(4.) పుత్రస్వీకారమునకు విధాయకములగు కర్మలేవి?

(5.) ఎప్పుడు పుత్రస్వీకారమును రద్దుపరచ వచ్చును?

(6.) పుత్ర స్వీకారమును ఎట్లు స్థాపింప వచ్చును?

(7.) పుత్ర స్వీకారమువలని ఫలితములు.

(8.) కృత్రిమ స్వీకారము వగైరా.

(1.) పుత్రస్వీకారమును ఎవరు చేసికొనవచ్చును?

49. పుత్ర సంతానములేని పురుషులందరును పుత్రస్వీకారమును చేసికొనవచ్చును. పుత్ర సంతానమనగా, పుత్ర, పౌత్ర, ప్రపౌత్రులు. వీరిలో ఎవరున్నను ఉత్తరక్రియలు జరుపుటకు సంపూర్ణార్హత గలవారును వారసులును అగుదురుగావున, కుమారుడు లేకపోయినను మనుమడుగాని మునిమనుమడుగాని యుండునపుడు దత్తు చేసికొనగూడదని దత్తకమీమాంస దత్తకచంద్రిక గ్రంథములయందు చెప్పబడియున్నది. మరియు, ఔరసుడు (అనగా తనకు బుట్టిన కొడుకు) లేకున్నను, దత్తపుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్రులలో నెవ్వరున్నను స్వీకారము కూడదు. ప్రపౌత్రుని కుమారుడు (అనగా మునిమనుమని కొడుకు) మూడుతరములు దాటినవాడగుట వలన, ఉత్తరక్రియలు జరుపుటకు అర్హుడుకాడు. కాబట్టి అట్టివాడున్నను దత్తుచేసికొన వచ్చును. కాని, యీ కాలమున ప్రపౌత్రపుత్రుని కండ్ల జూచువరకు జీవించువారు లేరనియే చెప్పవచ్చును. దౌహిత్రుడు (అనగా కూతురు కొడుకు)న్నను, మరియొకనిని దత్తుచేసి కొనుటకు అభ్యంతరము లేదు. (ఎఫ్. మెక్నాటన్ హిందూ లా, 149).

దత్తు చేసికొనువానికి పుత్ర, పౌత్ర, ప్రపౌత్రు లుండగూడదు.

ఔరసపుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్రులుగాని, దత్తపుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్రులుగాని ఎవరైనను జీవించియుండునపుడు దత్తు చేసికొనబడిన యెడల అది చెల్లనేరదు. మరియు, ఈ చెప్పబడిన వారిలో నెవడైనను బ్రతికియుండగా, అతని సమ్మతితో దత్తుచేసికొన్నను, అదిచెల్లదు. ఇంతేగాక, అట్లు సమ్మతించినవాడు తర్వాత మృతిచెందినను గూడ, రెండవవాడు దత్తపుత్రుడు కానేరడు. మొట్టమొదట నిష్ప్రయోజనమైన దత్తు పిమ్మట ఏకారణమువల్లను చెల్లజాలదు. (4 మూ. ఇ. అ. 1; 1856 సం॥ మదరాసు తీర్పులు, 20 పేజి).

50. ఔరసపుత్రుడుగాని దత్తపుత్రుడుగాని పుత్రసంతానము లేక మృతిచెందిన యెడల, అతని తండ్రి దత్తు చేసికొనుటకే యభ్యంతరమును లేదు. కాని, పుత్రుడు మృతిచెందక జాతిభ్రష్టుడైన యెడల స్వీకారము చేసికొన వచ్చునాయను విషయము కొంచెము ఆలోచనీయమై యున్నది. జాతి భ్రష్టుడైన పుత్రుడు మృతతుల్యుడై అపరక్రియలు జరుపుటకు అయోగ్యుడగును గావున, అతని తండ్రి దత్తు చేసికొన వచ్చుననియే చెప్ప వచ్చును. కాని, జాతిభ్రష్టత వలన ఆస్తిహక్కులు నశింప జాలవని 1850 సం॥ 21 నెం॥ చట్టము ఏర్పరుపబడి యుండుటచేత, అట్లు దత్తు చేసికొనబడు పుత్రుడు తండ్రియొక్క స్వార్జితమునకు మాత్రమే హక్కు గలవాడగును. జాతిభ్రష్టుడైన పుత్రుడు నిస్సంతానుడై మృతిచెందిన యెడల, అతనికి చెందదగిన పిత్రార్జితపు సొత్తు దత్త పుత్రునికి చేరును.

పుత్రుడు జాతిభ్రష్టుడైన యెడల దత్తు కూడునా ?

జాతి భ్రంశము చేతగాని, వెర్రి, తీరనిరోగము మొదలగు కారణముల చేతగాని, పురుష సంతతివారు తన యపరక్రియలు జరుపుట కర్హులు కానియెడల, వారు లేరని యెంచి పుత్రుడు లేనివాని వలె దత్తు చేసికొన వచ్చునని సర్ థామస్ స్ట్రేంజ్ దొరవారు అభి ప్రాయపడిరి. (1 స్ట్రేంజి హిందూ లా, 77 పేజి).

51. ఒక దత్త పుత్రుడు మృతిచెందిన యెడల మరియొకనిని, అతడు మృతిచెందిన యెడల యింకొకనిని ఈలాగున ఎన్నిసార్లయినను దత్తు చేసికొన వచ్చును. (4. మూ. ఇ. అ. 1). కాని, ఒకటేసారి ఇద్దరు ముగ్గురిని దత్తుచేసి కొన్నయెడల వారిలో ఎవరిదత్తును చెల్లదు. (ఇ. లా. రి. 12 క. 406, 686). కాబట్టి, ఇద్దరు సవతులు ఒకటేకాలమునందు వేర్వేరు పుత్రు లను దత్తుగొన్న యెడల, ఏ దత్తును చెల్లదు. కాని, కాలభేదముండి యితర అంశములలో క్రమముగా నుండిన యెడల, వానిలో ముందు జరిగిన దత్తు చెల్లును.

ఒకటేసారి రెండు మూడు స్వీకారములు.

52. గృహస్థాశ్రమము నవలంబించి సంతానార్హత తప్పిన పిమ్మటనే స్వీకార యోగ్యత సిద్ధించుననియు,

బ్రహ్మచారులు, భార్యావియోగము చెందినవారు - వీరు దత్తు గొనవచ్చునా?

కాబట్టి బ్రహ్మచారులును భార్యావియోగము చెందిన వారును దత్తుగొనుటకు అర్హత కలిగి యుండరనియు, కొందరూహించిరి. కాని, అట్టివారి వలన జరిగింపబడు స్వీకారములు చెల్లునని తీర్పులు చేయబడి యున్నవి. (2 మ. హై. 367; 4 మ. హై. 270; ఇ. లా. రి. 12 బొం. 329; ఇ. లా. రి. 12 అ. 352).

53. భార్య గర్భిణియై యుండగా చేసికొన్న దత్తు చెల్లదని ఒక కేసులో మదరాను సదరుకోర్టువారు తీరు

భార్య గర్భిణియయ్యుండగా దత్తు గొనవచ్చునా?

మానించి యుండిరి. పుత్రప్రాప్తికి అవకాశముండునపుడు, దత్తు చేసికొనగూడదను అభిప్రాయమువలన అట్లు తీర్పు చేయబడెను. (1860 సం॥ మదరాసు తీర్పులు, 97 పేజి). ఈ అభిప్రాయము సరియైన యెడల, మరణము ఆసన్నమయ్యెండు వరకును, అథవా, వృద్ధాప్యదశ సిద్ధించువరకును, ఎవరును దత్తు చేసికొనగూడదని యేర్పడుచున్నది. మరియు, తన భార్య మాత్రమేగాక, తన కుమారుని భార్యగాని, మనుమని భార్యగాని, గర్భిణియై యున్నను, దత్తు చేసికొనక నిరీక్షింపవలసి యుండును. ఇట్లు నిరీక్షించి యుండుటయే క్రమమైన చో, ఔరస పుత్రుడు జనించినయెడల దత్తపుత్రుని కింత భాగ మియ్యవలయునను విధులు ధర్మశాస్త్రములయందును దత్తక మీమాంస దత్తకచంద్రిక మున్నగు గ్రంథములయందును ఏల ఏర్పరుపబడియుండును? ఇట్లని తర్కించి, దరిమిలాను మరియొక కేసులో భార్య గర్భిణియై యుండుట యెరిగియుండియు భర్త చేసికొనిన దత్తును మదరాసు హైకోర్టువారు ఖాయపరచిరి. (ఇ. లా. రి. 3 మ. 180).

కుష్ఠరోగి, గ్రుడ్డి, మూగ, చెవిటి, వికలాంగుడు, ఇట్టివాడు దత్తు చేసికొనవచ్చునా?

54. కుష్ఠరోగులు, నపుంసకులు, పిచ్చివాండ్రు, పుట్టుక మొదలు అనివార్యమగు గ్రుడ్డితనము మూగతనము చెవుడు - ఈ జబ్బులు కలవారు, కాలుసేతులు లేని వికలాంగులు - ఇట్టివారు కూడ దత్తు చేసికొన వచ్చునని దత్తకచంద్రిక మొదలగు గ్రంథములయందు చెప్పబడి యున్నది. కాని, అట్టి కుష్ఠరోగులు మున్నగు వారికి పిత్రార్జితమునం దేమియు హక్కు లేనందున వారి దత్తపుత్రులు గూడ ఆ హక్కు లేనివారై తండ్రులవలెనే జీవనాంశమునకు మాత్రము యోగ్యులగుదురు. దత్తు చేసికొన్న తండ్రికి ఏదయినను స్వార్జితపు సొత్తున్న యెడల, అట్టి సొత్తు దత్తపుత్రునికి చెందును.

మైనర్లు దత్తు చేసికొనవచ్చునా?

55. దత్తు అనగా ఇట్టిది, దీనివలని ప్రయోజనమిది యని తెలిసికొనగల జ్ఞానము కలిగినవారై యుండు నెడల, మైనరు (అనగా యుక్తవయసురాని యతడు) కూడ దత్తు చేసికొన వచ్చుననియు, తాను మృతిచెందిన పిమ్మట దత్తు చేసికొనుటకై భార్యకు అనుజ్ఞగూడ యీవచ్చుననియు బంగాళా బొంబయి హైకోర్టుల వారివలన తీర్పులు చేయబడియున్నవి. ప్రివీ కౌన్సిలువారు కూడ ఈ తీర్పును ఒప్పుకొనియున్నారు. (15 స. 548; ఇ. లా. రి. 15 బొం. 565; ఇ. లా. రి. 1 క. 289; 19 స. 127).

కోర్టాఫ్ వార్డ్సువారి సంరక్షణలోనుండు మైనర్లు - వారి అనుమతిలేక స్వీకారము చేసికొనగూడదు, స్వీకారము విషయమై భార్యకు అధికారమును ఇయ్యగూడదు. అట్టి అనుమతిలేక చేసికొన్న దత్తుగాని యిచ్చిన అధికారముగాని చెల్లనేరదు. (ఇ. లా. 1 క. 289; 9 మూ. ఇ. అ. 287; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 529).

56. పుత్ర స్వీకారముయొక్క ఆవశ్యకత భర్తదిగాని భార్యది కాదు. కాబట్టి, భార్య యిష్టమును లెక్కింపకయే భర్త దత్తు చేసికొనవచ్చును. (4 మూ. ఇ. అ. 2). భర్త యిష్టములేక భార్య దత్తు చేసికొన్న యెడల, ఆదత్తు చెల్లదు. భార్య తనకొరకై దత్తు చేసికొన్ననుగూడ, మిథిలదేశమందు తప్ప మరి యెచ్చటను ఆదత్తు చెల్లదు. మరియు ఆస్తి విషయమైన యే హక్కును అట్టి దత్తపుత్రునికి కలుగదు. (12 మూ. ఇ. అ. 356). భర్త యిష్టము తోడ భార్య దత్తు చేసికొన్నప్పుడుగూడ, ఆ దత్తు భర్త నిమిత్తము చేసికొనబడినట్లు ఎంచవలసినదే గాని, భార్యనిమిత్తము చేసికొన బడినట్లు ఎంచగూడదు.

భార్య స్వతంత్రించి దత్తు చేసికొనవచ్చునా?

57. భర్త మృతిచెందిన పిమ్మట అతని వితంతువు దత్తు చేసి కొనవచ్చునా, కూడదా - యను విషయమును గూర్చి నాలుగు భిన్నాభిప్రాయములు స్థిరపడి యున్నవి. "భర్త యనుజ్ఞ లేనిస్త్రీ పుత్రదానమునకుగాని పుత్రస్వీకారమునకు గాని అర్హురాలు కాదు" - అనెడి వసిష్ఠవాక్యము ననుసరించి యీ నాల్గు అభిప్రాయములును పుట్టినవి.

వితంతువు దత్తుచేసికొన వచ్చునా?— నాల్గు అభిప్రాయములు.

మిథిల సంప్రదాయమువారు - పుత్ర స్వీకార కాలమున భర్త జీవించియుండి అనుమతి యిచ్చిననే భార్య దత్తు చేసికొన వచ్చునని పై నుదహరించిన వసిష్ఠవచనమున కర్థము చేసిరి. కాబట్టి, మిథిల దేశమునందలి వితంతువు స్వీకారము గొనుట కర్హురాలు కాదు. కాని, కృత్రిమ స్వీకారము చేసికొను ఆచార మేర్పడియున్నది. ఈ విషయము ఈ ప్రకరణాంతమున వివరింపబడును.

మహారాష్ట్ర సంప్రదాయమువారు - భర్త జీవించి యుండగా చేసికొను స్వీకారమునకు మాత్రమే అతని యనుమతి యావశ్యకము గాని, అతడు మృతిచెందిన పిమ్మట చేయు స్వీకారమునకు ఆవశ్యకము

కాదని యర్థముచేసిరి. స్వీకారమనునది భర్తయొక్క ఆత్మోజ్జీవనము నిమిత్తమై చేయబడు కార్యము గనుక స్వీకారము వలదని అతడు స్పష్టముగా చెప్పిపోయినప్పుడుతప్ప తక్కిన సందర్భములయందు అతని యనుమతి యుండునట్లే భావింప వలసినదని యీ సంప్రదాయము వారు సిద్ధాంతపరచిరి. కాబట్టి, బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో, వితంతువు తానేస్వతంత్రించి యెవరి అనుమతియు లేకయే స్వీకారము చేసికొన వచ్చును.

కాశీ సంప్రదాయము వారును బంగాళా సంప్రదాయము వారును - భర్త జీవించియుండగా అతని యనుజ్ఞపొందిన పక్షమున అతని యనంతర మతని వితంతువు స్వీకారము జరిగింపవచ్చుననియు, ఇతర సందర్భములయందు కూడదనియు, సిద్ధాంత పరచిరి. (ఇ. లా. రి. 12 అ. 328).

ద్రవిడ సంప్రదాయమువారు - భర్త అనుజ్ఞ యిచ్చిపోయినపుడు మాత్రమేగాక, అతని యనుజ్ఞ లేనపుడు అతని సపిండులయొక్క, అనగా దాయాదుల యొక్క, అంగీకారముతో వితంతువు దత్తు చేసికొన వచ్చునని సిద్ధాంతపరచి యున్నారు. కాబట్టి, భర్త్రనుజ్ఞ లేకున్నను జ్ఞాత్యంగీకారముతో వితంతువు స్వీకారమును గొను ఆచారము మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ యందును మైసూరు రాష్ట్రమునందును స్థిరపడి యున్నది.

స్వీకారాధికారము — స్టాంపు, రిజిష్ట్రేషను, వగైరా.

58. భార్యకు భర్త యొసగు స్వీకారాధికారము ఫలానా విధముగా నుండవలయునని నియామకములేదు. నోటిమాట మూలకముగానైనను, వ్రాతమూలకముగానైనను ఉండవచ్చును. (7 మూ. ఇ. అ. 54, 64). నోటిమాటవలన అట్టి అధికార మియ్యబడిన యెడల, వివాదము కలిగినప్పుడు రుజువుచేయుటకు తగిన సాక్ష్యముండవల

యును. వ్రాత మూలకముగా స్వీకారాధికార మియ్యబడినప్పుడు 10 రూపాయల స్టాంపు కాగితముమీద వ్రాయబడి రిజిస్టరు చేయింపబడిననే అది చెల్లును-గాని, లేని పక్షమున చెల్లదు. లిఖిత మూలకమైన ఉయిలువలన ఈ చెప్పబడిన అధికార మియ్యబడినప్పుడు, స్టాంపుగాని రిజిస్ట్రేషనుగాని ఆవశ్యకములేదు. (రిజిస్ట్రేషను ఆక్టు, 17 సె.).

స్వీకారాధికార మిచ్చుటకు భర్త యిష్టమే ప్రధానము. స్వీకారమువలన సమిష్టి ద్రవ్యమునకు బాధకము కలుగుననిగాని అన్నదమ్ముల కిష్టముండదనిగాని భర్త విచారింపవలసిన ఆవశ్యకము లేదు.

స్వీకారాధికారము లా ప్రకారము క్రమమైనదిగా నుండవలెను.

59. స్వీకారాధికారము లా ప్రకారము క్రమమైనదిగా నుండవలెను. అప్పుడు జీవించియున్న పుత్రుడు మృతి చెందిన యెడల దత్తు చేసికొనవలసినదనిగాని - దత్తపుత్రుడు మృతిచెందిన యెడల మరియొకనిని, అతడుగూడ మృతిచెందిన యెడల ఇంకొకనిని, ఈ లాగున ఎన్నిసార్లయినను దత్తు చేసికొన వచ్చునని గాని - అధికార మిచ్చినయెడల, ఆ అధికారము చెల్లును. (10 మూ. ఇ. అ. 279; ఇ. లా. రి. 1 క. 289; ఇ. లా. రి. 1 మ. 174). కాని, కుమారుడు జీవించి యుండగానే దత్తు చేసికొనవలసినదనిగాని, కుమారునికిని తల్లికిని విరోధము కలిగినయెడల దత్తు చేసికొన వచ్చుననిగాని, ఒకటేసారి యిద్దరు ముగ్గురిని దత్తు చేసికొనవలసినదనిగాని అధికార మిచ్చినయెడల, అది చెల్లదు. ఆలాగున జరిగించుటకు భర్తకే స్వాతంత్ర్యము లేనపుడు అతడు తన భార్య కధికార మియ్యజాలడనుట స్పష్టమే. మరియు, పుత్రుడు మృతి చెందిన పిమ్మట గూడ దత్తు చేసికొనుట కా యధికార ముపయోగింపదు. (19 స. 12; 1849 సం॥ బంగాళా సదరు కోర్టు తీర్పులు, 41 పేజీ.)

ఒక భర్తకు ఇద్దరు భార్యలుండిరి. వారిరువురును ప్రత్యేకముగా ఒకొ్కక పుత్రుని స్వీకారము చేసికొనునట్లు భర్త అధికార మిచ్చెను.

వారిద్దరును దత్తు చేసికొన్నను, లేక వారిలో ఒక భార్య మానుకొని రెండవ భార్య మాత్రమే దత్తు చేసికొన్నను గూడ, అధికారము అక్రమమైనదిగావున, దత్తు చెల్లనేరదు. (ఇ. లా. రి. 19 క. 513).

స్వీకారాధికారము ప్రకారము హెచ్చుతగ్గులేక జరిగించవలెను.

60. స్వీకారాధికార మిచ్చునపుడు ఫలానా చిన్నవానిని దత్తు చేసికొన వలసినదని నిష్కర్షచేసి చెప్ప వలసిన ఆవశ్యకములేదు. కాని, ఆ యధికారము ఎంతమట్టునకేవిధముగా నియ్యబడునో ఆ ప్రకారమే కొంచెముగూడ హెచ్చుతగ్గు లేకుండ స్వీకారమును జరిగింప వలయును. అట్లు జరిగించక యేమాత్రము అతిక్రమించినను, లేక భేదించినను స్వీకారము చెల్లనేరదు. ఉదాహరణములు—

(1.) ఫలానా చిన్నవానినే దత్తు చేసికొన వలసినదని భర్త అధికార మిచ్చినయెడల, వానినేగాని మరియొక చిన్నవానిని దత్తు చేసికొన గూడదు. ఆ చిన్నవాడు మృతిచెందినను, వాని తలిదండ్రులు దత్తు ఇయ్యకపోయినను, ఊరకుండ వలసినదేగాని మరియొకనిని దత్తు చేసికొన్న యెడల, ఆ దత్తు చెల్లనేరదు.

(2.) ఒక చిన్నవానిని దత్తు చేసికొన వలసినదని భర్త అధికార మిచ్చినయెడల, ఏ చిన్నవానినైనను దత్తుగొనవచ్చును. కాని, అట్లు దత్తు చేసికొనబడిన పుత్రుడు మృతిచెందిన యెడల మరియొకనిని దత్తుగొనగూడదు. ఒకసారి దత్తు చేసికొన్న తోడనే ఆ యధికారము తీరినట్లు ఎంచవలసినది. (12 మూ. ఇ. అ. 356; ఇ. లా. రి, 14 మ. 65).

(3.) స్వీకారాధికార మిచ్చినపుడు భార్య గర్భిణిగా నుండెను. "పుట్టబోవు పిల్లవాడు మృతిచెందిన యెడల దత్తు చేసికొన వలసినది" అని యధికారమిచ్చి భర్త మృతిచెందెను. పిమ్మట కుమార్తె కలిగెను. దత్తు చేసికొన గూడదని తీరుమానించిరి. (1864 సం॥ కలకత్తా హైకోర్టు తీర్పులు - కారిటన్ - 42 పేజి).

(4.) ఉయిలువలన తన యెస్టేటున కేర్పరచిన మేనేజరు సలహా పొంది దత్తు చేసికొన వలసినదని ఒక భర్త తన భార్యకు స్వీకారాధికార మిచ్చెను. ఆ మేనేజరు సలహా పొందకయే ఆమె దత్తు చేసికొనెను. అట్లు చేసికొనబడినను దత్తు చెల్లుననియు, సదరు సలహా యనునది భార్య మేలుకొరకు ఏర్పరచిన విషయమేగాని, దత్తు రద్దు పరచు తాత్పర్యముతో ఏర్పరచినది కాదనియు, కలకత్తా హైకోర్టు వారు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 18 క. 335).

(5.) "అయ్యాపిళ్లకు రెండవ కుమారుడు కలిగినయెడల వానిని దత్తు చేసికొన వలసినది" - అని స్వీకారాధికార మియ్యబడెను. కొంత కాలము వేచియుండి మరియొక పిల్లవానిని భార్య దత్తు చేసికొనెను. ఈ దత్తు చెల్లునని పూర్వకాలమున మదరాసు ఛీఫ్ జడ్జిగా నుండిన సర్ తామస్ స్ట్రేంజి దొరవారు తీరుమానించిరి. (1 తామస్ స్ట్రేంజి దొరవారి తీర్పులు, 91). దత్తు చేసికొన వలెనని యిచ్ఛ యుండినట్లును, సాధ్యమైన యెడల దత్తపుత్రుడు అయ్యాపిళ్ల కుమారుడుగా నుండవలయుననియు, భర్త యుద్దేశమని స్ట్రేంజి దొరవారు భావించిరి. కాని, మెక్నాటన్ దొరవారు ఈ తీర్పు సరికాదని ఖండించిరి. ఎంతకాలమైనను వేచియుండి అయ్యాపిళ్లకు రెండవకొడుకు పుట్టిన యెడల వానినే దత్తు చేసికొన వలయుననియు లేకున్న ఊరకుండ వలసినదే యనియు, వారు సిద్ధాంతము చేసిరి. ఇప్పటి తీర్పులును ఈ యభిప్రాయము వెంబడినే యున్నవి.

భార్యకు మాత్రమే భర్త స్వీకారాధికార మియ్యవచ్చును.

61. తనకు స్వీకారముచేయు విషయమై అధికారము తన భార్యకు మాత్రమే యియ్యవచ్చునుగాని మరియొకరి కిచ్చుటకు భర్త యశక్తుడు. తన భార్య మృతిచెంది, ఏతంతువగు కోడలు మాత్ర ముండిన యెడల, ఆమెకు స్వీకారాధికార మిచ్చు విషయములో కుమా

రునకు దత్తు చేయవలసినదని యీవచ్చునేగాని, తనకు దత్తు చేయుమని అధికార మియ్యగూడదు. (ఇ. లా. రి. 12 బొం. 185).

భర్త అధికార మిచ్చినను దత్తు చేసికొనుటకు భార్య బద్ధురాలు కాదు.

62. స్వీకారాధికార మియ్యబడిన వితంతువు తప్పక దత్తు చేసికొనవలెనను నిర్బంధములేదు. ఇష్టమున్న యెడల ఆమె దత్తు చేసికొనవచ్చును. లేకున్న, ఊరకుండ వచ్చును. దత్తు చేసికొన వలసినదని ఆమెను బలవంత పెట్టుటకు వీలులేదు. (7 మూ. ఇ. అ. 190; ఇ. లా. రి. 7 క. 288). బలవంత పెట్టిగాని భయపెట్టిగాని జరిగించిన దత్తు చెల్లనేరదు. (ఇ. లా. రి. 13 మ. 214, 220).

ఆమె యిష్టమువచ్చి దత్తు చేసికొనువరకును స్వీకారాధికారము లేనియట్లే యెంచబడుటవలన, ఈ లోపల భర్త సొత్తునందు ఆమెకు కలిగియుండు హక్కులకు ఎట్టి బాధకమును కలుగజాలదు. భర్త ఆస్తికి ఆమెయే వారసుగానున్న యెడల, దానిని స్వాధీన పరచుకొని, తన హక్కువెంబడి ఆమె స్వేచ్ఛగా అనుభవింప వచ్చును. స్వీకారాధి కార మియ్యబడియుండు కారణమువలన ఆమె యనుభవమును అడ్డు పెట్టుటను వీలులేదు. (7 మూ. ఇ. అ. 169). భర్త ఆస్తికి ఆమె వారసు గానుండక, అది యితరుల స్వాధీనమయిన యెడల, దత్తు చేసికొను వరకును సదరు ఆస్తియందు ఆమె యే జోక్యమును కలిగియుండదు. (7 బంగాళా సదరుకోర్టు తీర్పులు, 143).

ఫలానా చిన్నవానిని దత్తు చేసికొని సొత్తంతయు వాని కియ్య వలసినదని భర్త ఆజ్ఞాపించి పోయినను, దత్తు మాని, సదరు సొత్తును భార్య తానే అనుభవింపవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 12 బొం. 202).

స్వీకారాధికార మియ్యబడిన వితంతువు, తాను స్వీకారము చేసికొనని షరతు వ్రాసి యిచ్చినయెడల, అది చెల్లునా?- యీ విష యము ముఖ్యమై యున్నది. ఇట్టి వివాదము ఒక బొంబయి కేసులో

కలిగెను. దత్తు చేసికొనినని షరతు వ్రాసియిచ్చిన పిమ్మట ఒక వితంతువు స్వీకార ప్రయత్నము జరిగింపగా, ఇంజంక్షను జారీచేసి దత్తు నిలుప వలయునని కోర్టులో పిటిషను దాఖలు చేయబడెను. కోర్టువారు ఇంజంక్షను ఇయ్యజాల మనిరి. కాని, ఆ వివాద మంతటితో ముగియక, తుదివరకును దావా జరుపబడిన యెడల, దత్తు స్థిరపడియుండునో లేదో చెప్పజాలము. (ఇ. లా. రి. 13 బొం. 56).

63. స్వీకారాధికారమును బట్టి యింతకాలము లోపల దత్తు చేసికొన వలసినదని నిర్బంధములేదు. ఒక బంగాళా కేసులో భర్త మృతిచెందిన 15 సం॥లకు చేసికొనబడిన దత్తును కోర్టువారు అంగీకరించిరి. కొన్ని బొంబయి కేసులలో భర్త మృతిచెందిన 20, 25, 52, 71 సం॥లకు చేసికొన్న స్వీకారములుగూడ అంగీకరింపబడెను. (4 బొం. హై. 191; ఇ. లా. రి. 9 బొం. 58). కాని, స్వీకారాధికార మిచ్చిన యతని ఆస్తి, మరియొకరికి - అనగా, స్వీకారాధికారము పొందిన భార్యకుగాక మరియెవరికైనను - చేరిపోయిన పక్షమందు, అంతటితో ఆ స్వీకారాధికారము నశించుననియు, దాని ననుసరించి యటుపిమ్మట దత్తు చేసికొన్న యెడల చెల్లదనియు, ప్రివీకౌన్సిలువారు తీరుమానించి యున్నారు. (10 మూ ఇ. అ. 279; ఇ. లా. రి. 10 మ. 205; ఇ. లా. రి. 17 క. 122)

స్వీకారాధికారము ఎంతకాలము వరకు చెల్లును?

ఉదాహరణములు—

(1.) కుమారుడు మృతిచెందిన యెడల దత్తు చేసికొన వలసినదని ఒక పురుషుడు తన భార్యకు అధికారమిచ్చెను. పిమ్మట ఆ కుమారుడు వివాహము చేసికొని నిస్సంతానుడై మృతిచెందిన కారణము వలన అతని యాస్తి యంతయు శాస్త్రరీత్యా అతని భార్యకు చేరెను. తరువాత, స్వీకారాధికారమును పొందిన యామె దత్తు చేసికొనెను. ఈ దత్తు చెల్లదనియు, కోడలికి ఆస్తిచెందిన వెంటనే వెనుకటి స్వీ

కారాధికారము నశించెననియు, కోడలు మృతిచెందిన పిమ్మట ఆమె యనుభవములో నున్న ఆస్తి, ఆమె భర్తయొక్క దాయాదులకే చెందునుగాని దత్త పుత్రునికి చెందదనియు, ప్రివీకౌన్సిలువారు తీరుమానించిరి. (10 మూ. ఇ. అ. 279; ఇ. లా. రి. 10 మ. 205; ఇ. లా. రి. 17 క. 122).

(2.) ఈ చెప్పబడిన కేసులో అత్త జీవించియుండగానే కోడలు మృతిచెందిన యెడల, ఆస్తి యంతయు శాస్త్రరీత్యా అత్తకు - అనగా భర్త తల్లికి — చెందుచున్నది. అప్పుడు కూడ ఈమె తాను పొందిన స్వీకారాధికారమును బట్టి దత్తు చేసికొనగూడదు. ఏలనంటే — ఆస్తి యెప్పుడు కోడలి స్వాధీనమయ్యెనో అప్పుడే ఆ స్వీకారాధికారము నశించెను. (10 మూ. ఇ. అ. 279; ఇ. లా. రి. 10 మ. 205; ఇ. లా. రి. 17 క. 122).

(3.) ఈ చెప్పబడిన కేసులో కుమారుడు పెండ్లి చేసికొనుటకు మునుపే మృతిచెందుట వలన గాని, పెండ్లి చేసికొన్నను ముందుగా భార్య గతించి పిదప తాను నిస్సంతానుడై మృతిచెందుట వలన గాని, అతని ఆస్తి తల్లికి చేరిన యెడల - సదరు అధికారము ననుసరించి ఆమె దత్తు చేసికొనవచ్చును. (10 మూ. ఇ. అ. 311; 22 స. 121).

(4.) బొంబయి ప్రెసిడెన్సిలో భర్తయొక్క అనుమతిలేకయే స్వీకారము చేసికొను స్వాతంత్ర్యము వితంతువునకు కలిగియున్నను, మీద చెప్పబడిన 1, 2 ఉదాహరణముల యందు వలె, భర్తయొక్క ఆస్తి ఇతరుల వశమైనయెడల, వెంటనే స్వీకార స్వాతంత్ర్యము నశించును. కాబట్టి, అటు పిమ్మట ఆమె దత్తు చేసికొనగూడదు. (ఇ. లా. రి. 9 బొం. 94; 17 బొం. 164).

భార్యకు స్వీకారాధికార మిచ్చిన పిదప భర్త తానే దత్తు చేసికొన్నయెడల, సదరు అధికారము రద్దు చేయబడినట్లు ఎంచవలెను.

తరువాత దత్త పుత్రుడు మృతిచెందినను గూడ ఆ యధికారమును బట్టి దత్తు చేసికొన గూడదు. (ఎఫ్. మెక్నాటన్ హిందూ లా, 81).

మైనరు వితంతువు దత్తు చేసికొనవచ్చునా?

64. స్వీకారము భర్త నిమిత్తమై చేయబడు కారణమువల్ల, భార్య అతని యేజెంటుగా భావింపబడుచున్నది. కాబట్టి, స్వీకారాధికారమును పొందిన వితంతువు మైనరుగానున్నను ఆపె దత్తు చేసికొన వచ్చును. (ఇ. లా. రి. 18 క. 69). బొంబయి ప్రెసిడెన్సిలో వితంతువు స్వతంత్రించి స్వీకారము చేసికొన దగిన హేతువుచేత, వయసురాక మునుపు - అనగా 16 సంవత్సరముల యీడులోపల - ఆపె దత్తు చేసికొన గూడదని చెప్పుచున్నారు.

వ్యభిచారిణియగు వితంతువు దత్తుచేసి కొనవచ్చునా?

65. భర్త అనుజ్ఞ పొందినదయ్యును వ్యభిచారిణియగు వితంతువు దత్తు చేసికొనుటకు అర్హురాలు కాదనియు, వ్యభిచార దోషమువలన స్వీకారమునకు ప్రధానమగు వైదిక కర్మలను జరిగించుటకు యోగ్యత తప్పిపోవుననియు, కలకత్తా హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (5 క. హై. 362). వ్యభిచార దోషమును ప్రాయశ్చిత్తమువలన బోగొట్టుకొని పిమ్మట దత్తు చేసికొనవచ్చుననియు, గర్భిణిగానుండు స్త్రీ ప్రాయశ్చిత్తమున కర్హురాలు కాదనియు చెప్పుచున్నారు. (5 క. హై. 362; 13 క. హై. 39). శూద్రులలో స్వీకారమునకు వైదికకర్మ లావశ్యకము కానందున వ్యభిచారిణియగు శూద్రజాతి వితంతువు స్వీకారము చేసికొన వచ్చునా? - యీ విషయము ఆలోచనీయమై యున్నది.

సకేశయగు వితంతువు దత్తు చేసి కొనవచ్చునా?

66. బొంబయి కోర్టువారి యెదుట ఒక కేసులో, సకేశయగు వితంతువు చేసికొనిన స్వీకారము చెల్లదని వాదింపబడెను. కాని, స్వీకారమునకు పూర్వము, ఆపె కొందరు పండితుల యభిప్రాయమును పొంది ఆ యభి

ప్రాయము ప్రకారము కేశదోష పరిహారార్థము కొన్ని దానములు సమర్పించినట్లు రికార్డువలన కనుపడినందున, కేశదోష విషయమైన వాదమును కోర్టువారు అంగీకరింపరైరి. (ఇ. లా. రి. 11 బొం. 381, 392).

ఒక భర్తకే యిద్దరు ముగ్గురు వితంతువు లుండునపుడు ఎవరు దత్తు చేసికొనవచ్చును?

67. ఒక భర్తకే యిద్దరు ముగ్గురు వితంతువు లుండునపుడు, వారిలో నెవరికి అతడు స్వీకారాధికార మిచ్చిపోవునో ఆపె మాత్రమే దత్తు చేసికొనవచ్చును. అందరు భార్యలకును ప్రత్యేకముగా స్వీకారాధికార మియ్యబడియుండి, జ్యేష్ఠ భార్య దత్తుగొనక నిరాకరించిన యెడల, ఆపె సమ్మతి గొనకయే రెండవ భార్య దత్తు చేసికొనవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 18 క. 69). బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో జ్యేష్ఠురాలగు భార్య, రెండవ భార్య అనుమతిలేకయే దత్తు చేసికొనవచ్చును. కాని, జ్యేష్ఠురాలి యనుమతి గొనక రెండవభార్య దత్తు చేసికొన గూడదు. జ్యేష్ఠ భార్య వ్యభిచారిణియై కులభ్రష్టురాలగుట వలన ఆపెకు స్వీకారాధికారము తప్పిపోయిన యెడల, ఆపె యనుమతిలేకయే రెండవ భార్య దత్తు చేసికొన వచ్చును. (5 బొం. హై. 181; ఇ. లా. రి. 13 బొం. 160).

భర్త యొక్క అనుజ్ఞ లేకున్నను, అతని సపిండులయంగీకారముతో దక్షిణహిందూస్థానమున వితంతువు దత్తు చేసికొనవచ్చును.

68. భర్తయొక్క అనుజ్ఞలేకున్నను అతని సపిండుల యంగీకారముతో దక్షిణహిందూస్థానమున వితంతువు దత్తు చేసికొనవచ్చును. సపిండుల యంగీకారమన్నప్పుడు, ఎవరో ఒక దూరపు జ్ఞాతియొక్క అనుమతిచాలదు. కుటుంబము అవిభక్తమై యుండు నెడల వితంతువు మామగారి అనుమతి ముఖ్యము. ఆయనయొక్క అనుమతి మాత్రమే చాలును. మామగారు మృతిచెందిన యెడల, భర్తయొక్క అవిభక్త సోదరుల యనుమతి ఆవశ్యకము. కుటుంబము విభ

క్తముగా నుండునపుడు సమీప జ్ఞాతులలో కొందరి యనుమతి మాత్ర మే చాలును. అందరు జ్ఞాతుల యనుమతియును ఆవశ్యకము కాదు. భర్త మృతిచెందునపుడు కుమారుడు జీవించియుండి పిదప అతడు సంతాన హీనుడుగా గతించిన సందర్భమునందుగూడ, ఇతని తల్లి జ్ఞాత్యంగీకారముతో దత్తు చేసికొనవచ్చును. దత్తు చేసికొనుట తన కిష్టము లేనట్టు భర్త చెప్పిపోయిన యెడల, లేక సూచించి పోయిన యెడల, జ్ఞాత్యంగీకార మున్నను స్వీకారము చేసికొనగూడదు. ఈ అంశము లన్నియు ఈ దిగువ వివరింపబడు కేసులలో స్థాపింపబడినవి. (12 మూ. ఇ. అ. 397; ఇ. లా. రి. 1 మ. 69; ఇ. లా. రి. 1 మ. 174).

“రామనాథ పుత్ర కేసు.”

69. ఈ కేసులో - భర్తయొక్క ప్రత్యేకాస్తియగు జమీందారీకి వారసురాలుగా నేర్పడిన వితంతువు, అతని జ్ఞాతులలో చాలమంది యనుమతి మీద దత్తు చేసికొనెను. ఈ దత్తును ఖాయపరచుచు, దక్షిణ హిందూస్థానమునందు భర్త్రాజ్ఞ లేనపుడు అనుజ్ఞ యియ్యగల జ్ఞాతులెవ్వరను విషయమును ప్రివీకౌన్సిలువారు సంపూర్ణముగా చర్చించిరి. వారి జడ్జిమెంటులోని సారాంశము లేమనగా:—

(1.) అవిభక్త కుటుంబ విషయములో - వితంతువుయొక్క మామగారు సజీవుడై యున్నయెడల, కుటుంబమునకు యజమానియు వితంతువునకు రక్షకుడు నగుటచే, అతనియొక్క అనుమతియే చాలును. మామగారు మృతిచెందిన యెడల, భర్తయొక్క అవిభక్త సోదరు లందరును సమ్మతింపవలసి యుండును. దత్తువలన వీరి భాగములకు బాధకము కలుగుటవలన, వీరి యనుమతి యుండవలెననుట న్యాయమై యున్నది.

(2.) విభక్త కుటుంబ విషయములో జ్ఞాత్యంగీకార ముండవలెననుట హిందూ స్త్రీలకు స్వతంత్ర వృత్తిలేని కారణము వల్లనేగాని,

భాగస్థుల హక్కునకు భంగము కలుగునను కారణమువల్లకాదు. కాబట్టి, వితంతువుయొక్క మామగారు సజీవుడై యున్నయెడల, కుటుంబమున కంతటికి పెద్దతల గావున, అతనియొక్క అనుమతియే చాలును. (ఇ. లా. రి. 15 బొం. 510 లో ఈ అభిప్రాయము వెంబడి తీరుమానింపబడెను). మామగారు లేనియెడల, ఎంత దూరపు వారైనను అందరు జ్ఞాతులును సమ్మతింపవలసిన పనిలేదు. కాని, దురుద్దేశముతో గాక తన భర్తయొక్క ఆత్మోజ్జీవనమును కోరి వితంతువు దత్తు చేసికొనినట్లు కనుపరచదగిన జ్ఞాత్యంగీకారము ఆవశ్యకము. ఈ అంశము ఆయా సంగతి సందర్భములనుబట్టి ఆలోచింపవలసి యుండును.

(3.) స్వీకార మనునది భర్తయొక్క క్షేమము నిమిత్తమైన కార్యముగావున, అతడు అనుజ్ఞ యియ్యక మృతిచెందినను అతనికి ఇష్టముగానే యుండునను తాత్పర్యముచేత జ్ఞాత్యంగీకారముతో జరిగింపవచ్చునని ఆచారము స్థిరపడి యున్నది. కాబట్టి, స్వీకారము తన కిష్టము లేదనిగాని వద్దనిగాని భర్త స్పష్టముగా చెప్పిపోయినప్పుడును, ఆస్తియంతయు వారివారికి పంచిపెట్టి పోవుటవలనగాని యితర కారణముల వల్లగాని భర్తకు స్వీకారేచ్ఛ లేనట్లు కనుపడు నప్పుడును అతని వితంతువు జ్ఞాత్యంగీకారమును బడసి దత్తు చేసికొన గూడదు. చేసికొన్నయెడల చెల్లనేరదు. ("రామనాథపురపు కేసు" - 2 మ. హై. 206; 12 మూ. ఇ. అ. 397).

"ట్రావన్కూరు కేసు."

70. ట్రావన్కూరుకేసు — ఈ కేసులో నొక వితంతువు, తన భర్తయొక్క అవిభక్త సోదరుని యనుమతిపొందక, విభక్తులగు కొందరు జ్ఞాతుల యంగీకారమును బడసి దత్తు చేసికొనెను. రామనాథపురపు కేసులో ప్రివీకౌన్సిలువారు చేసిన తీర్పును సాకల్యముగా పరిశీలించి ట్రావన్కూరు హైకోర్టువారు ఈ దత్తును రద్దుపరచిరి. హిందూ ధర్మశాస్త్రములనుబట్టి ఆమరణ

మును హిందూ స్త్రీలకు స్వాతంత్ర్యము లేదనియు, మొదట తండ్రియు పిదప భర్తయు భర్త్రనంతరము కుటుంబ యజమానియు సంరక్షకు లగుదురనియు - భర్త్రనుజ్ఞ లేక దత్తు చేసికొను విషయములో వితంతువునకు జీవనాంశము జరుపుటకును ఆపె కుమార్తెలకు పెండ్లి పేరంటములు చేయుటకును బద్ధుడగు కుటుంబ యజమాని యెవ్వడో అతని యనుజ్ఞ ఆవశ్యకముగావున, మామగారు సజీవుడై యున్న యెడల ఆయన అనుమతింప వలెననియు, ఆయన లేనియెడల భర్తయొక్క సోదరులలో జ్యేష్ఠుడు అనుమతింప వలెననియు - చీఫ్ జడ్జిగారు తీర్పు చేసిరి. ఈతీర్పు ప్రివీకౌన్సిలు వారివలన మిక్కిలి ఆదరింపబడుచున్నది. (8 మదరాసు జూరిస్టు, 58).

"బరంపురం కేసు"

71. "బరంపురం కేసు" — ఈ కేసులో చినఖిమిడి జమీందారు మృతిచెందిన కాలమున, అతని వితంతువును, ఒక అవిభక్త సోదరుడును, విభక్తుడైన యొక దూరసపిండుడును — ఈ ముగ్గురుమాత్ర ముండిరి. వేరు సపిండు లెవ్వరును లేరైరి. ఈ చెప్పబడిన దూరసపిండుడు పెద్దఖిమిడికి జమీందారుగానుండెను. వితంతువు దత్తు చేసికొనని పక్షమున ఆపె మరదియే చినఖిమిడిజమీందారీకి వారసుగా నుండెను. ఇట్టి సందర్భమున, ఆ వితంతువు అవిభక్తుడగు తన మరది యనుమతిగొనక, విభక్త సపిండుడగు పెదఖిమిడి జమీందారుగారి కుమారుని దత్తుగొనెను. ఈ దత్తును రద్దుపరచుటకు తేబడిన దావాలో - (1) భర్తవలన లిఖిత మూలకమగు స్వీకారాధికార మియ్యబడి యుండునట్లును, అంతేకాక (2) భర్తయొక్క సపిండుడగు పెద్దఖిమిడి జమీందారు సమ్మతించి తన కుమారుని దత్తిచ్చెనుగావున, భర్త్రనుజ్ఞ లేకున్నను స్వీకారము చెల్లదగిన జ్ఞాత్యంగీకార ముండెననియు, వాదింపబడెను. డిస్ట్రిక్టు కోర్టువారు ఈ రెండు అంశములను వితంతువునకు విరోధముగా తీరుమానించిరి

అప్పీలులో మదరాసు హైకోర్టువారు, భర్తవలన ఇయ్యబడినట్టు చెప్పబడిన స్వీకారాధికార పత్రిక నిజమైనదిగా నమ్మి, దత్తును స్థిరపర చిరి. ఇంతేగాక, అట్టి స్వీకార పత్రిక లేకున్నను, దత్తిచ్చిన పెద్ద ఖిమిడి జమీందారుగారు భర్తయొక్క సపిండుడై యున్నందున, స్వీకారమునకు వలయు జ్ఞాత్యంగీకార ముండెననియు, అట్టి యంగీకారము ఒక్క సపిండుడు మాత్రమే యిచ్చినను చాలుననియు, అతడు సమీప సపిండుడుగా నుండవలసినది ఆవశ్యకము కాదనియు, వక్కాణించిరి. దీని పై అప్పీలులో ప్రివీకౌన్సిలువారు గూడ భర్తవలన ఇయ్యబడిన స్వీకారాధికారమును నమ్మి దత్తును ఖాయపరచిరి. కాని, హైకోర్టువారి తీర్పులో జ్ఞాత్యంగీకారము విషయమైన భాగమును ఖండించి రెండు ముఖ్యాంశములను స్థిరపరచిరి. అవి యేవనగా—(1.) అవిభక్త కుటుంబమునందలి వితంతువుచే జరిగింపబడు స్వీకారమునకు వలయు జ్ఞాత్యంగీకారము, త్రావనూరు కేసులో తీర్పు చేయబడిన ప్రకారము ఆ కుటుంబమునందుండియే పొందబడ వలెనుగాని, ఎవరో ఒక దూరపుజ్ఞాతి వలన ఇయ్యబడిన యెడల, చాలదు. (2.) వితంతువునకు స్వీకారము విషయమై భర్తయొక్క సపిండులిచ్చు అంగీకార మనునది - భర్త వలన ఆమెకు స్వీకారాధికార మియ్యబడి యుండలేదనియు, ఆమె స్వీకారము చేసికొనుట ఆవశ్యకమనియు ఉచితమనియు, ఇట్టి నమ్మికతో వారివలన ఇయ్యబడి యుండవలెను. అట్టి నమ్మికతో ఇయ్యబడని యంగీకారము చెల్లనేరదు. ఈ బరంపురం కేసులో, పెదఖిమిడి జమీందారుగారు తన కుమారుని దత్తిచ్చినపుడు, దత్తు చేసికొన్న వితంతువునకు ఆమె భర్త స్వీకారాధికార మిచ్చెనని నమ్మెనుగాని, భర్త యనుజ్ఞలేని వితంతువునకు తాను అనుజ్ఞ యిచ్చునట్లు తలంచియుండ లేదు. కాబట్టి, అతడు సమీపజ్ఞాతిగా నుండినను గూడ, ఈ కేసులో చేసికొనబడిన స్వీకారమునకు జ్ఞాత్యంగీకారము లేనట్లే ఏర్పడును. ("బరంపురం కేసు" – ఇ. లా. రి. 1 మ, 69).

72. ఈ చెప్పబడిన కేసులో ప్రివీకౌన్సిలువారి తీరుమానమును బట్టి చూడగా, భర్తవలన స్వీకారాధికారమియ్యబడెననియు, అది నమ్మకముగా కనుపడని యెడల జ్ఞాత్యంగీకారముండెననియు, ఈ రెండువిధములను ఒకటే కేసు విషయమై వాదించుటకు సాధ్యముకాదు. కనుకనే, దరిమిలాను ఒక కేసులో, భర్తవలన స్వీకారాధికారమియ్యబడినట్లు చెప్పి అతని యవిభక్త సోదరుని యంగీకారమునుకూడ బడసి ఒక వితంతువు దత్తు చేసికొన్న పిమ్మట, భర్త యధికారమిచ్చెనను విషయము అబద్ధమైనట్లు పర్పడగా, ఆ దత్తు చెల్లదని మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించిరి. సదరు దత్తు, భర్తయొక్క అవిభక్త సోదరుని యంగీకారముతో చేసికొనబడినను, ఈ యంగీకారమనునది భర్తయొక్క అనుజ్ఞయున్నదను నమ్మికతో ఇయ్యబడినది గావున, చెల్లజాలదని హైకోర్టువారు వకాణించిరి. (ఇ. లా. రి. 2 మ. 270; ఇ. లా. రి. 8 మ. 845).

జంటి వాదము.

73. గుంటూరు కేసు - (ఇ. లా. రి. 1 మ. 174) — ఈ కేసులో, ఒక జమీందారుడు గతించినప్పుడు, అతనికి వితంతువును కుమార్తెలును ఒక మైనరు కుమారుడును ఉండిరి. జమీందారీ ఆస్తి కుమారునిదయ్యెను గాని, అతడు వివాహము చేసికొనక మునుపే మృతిచెందుటవలన, సదరు ఆస్తి అతని తల్లికి చేరెను. అటు పిమ్మట, ఆపె తన భర్తయొక్క సపిండులయినవారి అందరి యనుమతితో ఒక చిన్నవానిని దత్తుగొని, అతని తరఫున గార్డియనుగా సదరు ఆస్తిని కాపాడుచుండెను. ఆపె మృతిచెందిన పిమ్మట చిక్కులు కలిగెను. గవర్నమెంటువారు ఆపె దత్తు చేసికొన్న చిన్నవాని హక్కును అంగీకరింపక, ఆస్తిని కుమార్తెల వశము చేసిరి. అందుమీద దత్తపుత్రుడు దావా తేగా, దత్తు చెల్లదని మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించిరి;

"గుంటూరు కేసు" — వితంతువుయొక్క మనోభావము.

భర్తయొక్క ఆత్మోజ్జీవనమునకు వలయు ఉత్తరక్రియలు నెరవేర్చి అతనికి మేలుచేయవలెనను ఉద్దేశముతో వితంతువువలన సదరు దత్తు చేసికొనబడినట్లు కనుపడ లేదనియు, అందుచేత సపిండుల అనుమతియున్నను దత్తు చెల్లదనియు, వారు తెలిపిరి. ప్రివీకౌన్సిలువారు, ఈ తీరుమానమును త్రిప్పివేసి దత్తును ఖాయపరచుచు, దత్తు చేసికొన్న వితంతువుయొక్క ఉద్దేశమును ఊహింప బూనుట మిగుల మోసకరమనియు - భర్తయొక్క క్షేమమునిమిత్తము స్వీకారము ఆవశ్యకమని తలంచి యియ్యబడిన జ్ఞాత్యంగీకారముతో ఒక వితంతువు దురుద్దేశము లేకుండ దత్తుచేసి కొన్నయెడల, ఆపెయొక్క మనోభావ మెట్టిదో, స్వీకారమువలన భర్తయొక్క ఆత్మకు మేలుకలుగునని ఆపె నమ్మెనో లేదో, యీ విషయము విచారింప గూడదనియు - వారు స్పష్టముగా తెలిపిరి. ఈ యభిప్రాయము ననుసరించి, వితంతువుయొక్క మనోభావమును విచారించుట అనావశ్యకమని బొంబయి హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 15 బొం. 134, 565).

పుత్రసంతతి లేనప్పుడుమాత్రమే గాక, ఉండి మృతిచెందినప్పుడు గూడ జ్ఞాత్యంగీకారమును బడసి వితంతువు దత్తు చేసికొనవచ్చును - ఈ విషయముగూడ, "గుంటూరు కేసు" వలన స్థాపింపబడియున్నది.

దురుద్దేశము.

74. స్వీకారము నిమిత్తమై వితంతువునకు ఇయ్యబడు జ్ఞాత్యంగీకారము దగావల్లగాని దుష్టోపాయముల వల్లగాని పొందబడినప్పుడును, సదరు అంగీకారమిచ్చిన సపిండులు స్వలాభమును కోరి యిచ్చినప్పుడును, అది చెల్లనేరదు. (ఇ. లా. రి. 2 మ. 270).

భర్తయొక్క విభక్త సపిండులు అనేకులుండి, వారిలో కొందరు దురుద్దేశమువలన స్వీకారమున కంగీకరింపక యున్నయెడల, తక్కిన వారి యనుమతియే చాలును - ఒక్కడే యనుమతించినను

చాలును – అని మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 2 మ. 202).

75. భర్త జీవించియుండగా చేసికొను స్వీకారమునకు అతని యనుమతి యావశ్యకమేగాని, అతడు మృతిచెందిన పిమ్మట చేసికొను స్వీకారమునకు ఆవశ్యకము కాదని మహారాష్ట్రసంప్రదాయమువారు సిద్ధాంతము చేసినట్లు వెనుక 57 పేరాలో చెప్పియుంటిమి. బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో గొప్ప ప్రమాణముగా ఆదరింపబడుచున్న మయూఖ గ్రంథమువలన ముఖ్యముగా ఈలాగున సిద్ధాంత పరచబడి యున్నది. మహారాష్ట్ర దేశమందును గుజరాతు దేశమందును వితంతువునకు గల స్వీకార స్వాతంత్ర్యము విషయమై, ఈ క్రింద వివరింపబడిన అంశములు బొంబయి హైకోర్టు వారి తీర్పులవలన స్థాపింపబడి యున్నవి.

పశ్చిమ హిందూస్థానమందు వితంతువునకుగల స్వీకారస్వాతంత్ర్యము.

(1.) విభక్తుడుగా భర్త మృతిచెందుటవలన అతని యాస్తికి ప్రత్యేకముగాగాని మరియొకరితో జాయింటుగా గాని వారసుగా నేర్పడిన వితంతువు, భర్తవలన అధికారమును పొందకుండియు దత్తు చేసికొనవచ్చును. ఎవరియొక్క అనుమతియు ఆవశ్యకముకాదు. దుష్ట తాత్పర్యములేని యెడల, యెట్టి మనోభావముతో ఆమె దత్తు చేసికొనెనో విచారించుటయు అనావశ్యకము. (5 బొం. హై. 181; 10 బొం. హై. 257; ఇ. లా. రి. 6 బొం 498, 505; ఇ. లా. రి. 9 బొం. 58). దుష్టతాత్పర్య ముండెనని చెప్పువారు రుజువు భారమును వహింతురు. (ఇ. లా. రి. 15 బొం. 565).

(2.) అవిభక్తుడుగా భర్త మృతిచెందిన యెడల, అతని ఆస్తి అతని యవిభక్త భాగస్థులకు చెందుచున్నది. కావున, దత్తు విషయమై భర్తయొక్క ఆజ్ఞలేనియెడల, మామగారి యనుజ్ఞగాని భర్తయొక్క అవిభక్త సోదరుల యనుజ్ఞగాని పొందక వితంతువు దత్తు చేసికొన

గూడదు. (7 బొం. హై. 153). భర్తయొక్క ఆస్తి తన స్వాధీనమందు లేక, మరియొకరి స్వాధీనములోనికి వారికి శాస్త్రరీత్యాగల హక్కు వలన చేరిన యెడల, అట్టివారి యనుమతిలేక వితంతువు దత్తు చేసికొనగూడదు. (8 బొం. హై. 114).

(3.) దత్తు వలదని భర్తవలన స్పష్టముగా చెప్పబడిగాని తెలుపబడిగాని యుండునపుడు, వితంతువు దత్తు చేసికొనగూడదు. (7 బొం. హై. అప్పెండిక్సు, 1).

(4.) భర్త మైనరుగా మృతిచెందినను, వితంతువు దత్తు చేసికొనవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 15 బొం. 565).

జైన మతస్థులలో వితంతువునకు గల స్వీకార స్వాతంత్ర్యము.

76. జైన మతస్థులలో వితంతువునకు స్వీకారవిషయమై సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యముకలదు. భర్తయొక్క గాని మరియెవరియొక్క గాని అనుమతి లేకయే ఆమె దత్తు చేసికొనవచ్చును. (6 అ. హై. 382; ఇ. లా. రి. 1 అ. 688; ఇ. లా. రి. 8 అ. 319; ఇ. లా. రి. 17 క. 518). ఈ మతము వారిలో మృతిచెందినవారికి అపరక్రియలు జరుపునట్టి ఆచారమే లేదనియు, స్వీకారమనునది కుటుంబ ప్రవర్ధనము నిమిత్తమే గాని తండ్రియొక్క ఆత్మోజ్జీవనము నిమిత్తము కాదనియు కోర్టువారు వక్కాణించిరి.

(2.) పుత్రస్వీకారమును ఎవరు ఇయ్యవచ్చును?

తలిదండ్రుల స్వాతంత్ర్యము.

77. తల్లి యిష్టములేకయే తండ్రి తనకుమారుని దత్తు ఇయ్యవచ్చును. (11 బొం. హై. 199). తండ్రి యిష్టములేక గాని, అతని యిష్టమునకు విరోధముగా గాని తల్లి దత్తు ఇయ్యగూడదు. తండ్రి మృతుడై యుండునపుడును, చిరకాలమునుండి దేశాంతరగతుడై యుండుటవలన గాని సన్యాసాశ్రమ

నవలంబించి యుండుటవలన గాని జాతిభ్రష్టుడై యుండుటవలన గాని అతడు మృతతుల్యుడై యుండునపుడును, తల్లియే స్వతంత్రించి తన కుమారుని దత్తు ఇయ్యవచ్చును. (1847 సం॥ను వెనుకటి మదరాసు తీర్పులు, 1 వాల్యూం, 154; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 377; 7 బొం. హై. అప్పెండిక్సు, 26). ఒకడే పుత్రుడుండునపుడు, వానిని దత్తియ్యవచ్చునని భర్త అనుమతి యిచ్చిననే తప్ప, ద్వ్యాముష్యాయణునిగా* దత్తిచ్చుటకుగూడ వితంతువునకు స్వాతంత్ర్యము లేదని బంగాళా బొంబయి హైకోర్టుల వారి వలన తీర్పులు చేయబడియున్నవి. (4 బంగాళా సదరు కోర్టు తీర్పులు, 320; 12 బొం. హై. 364; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 524). దత్తు ఇచ్చువిషయమున భార్యను భర్తయొక్క యేజెంటుగా భావించి, అతనికిష్టముగా నుండదని యెన్నదగిన సందర్భమునందు ఆపె దత్తియ్యగూడదని హైకోర్టువారు అభిప్రాయపడిరి.

దత్తియ్యగూడదని భర్త స్పష్టముగా చెప్పిపోయినపుడు తన కుమారులలో ఎవనినిగాని దత్తిచ్చుటకు భార్య స్వతంత్రురాలు కాదు. (ఇ. లా. రి. 11 మ. 113).

భర్తవలన అనుజ్ఞ యియ్యబడిన సందర్భమునందు తప్ప మరి యెప్పుడుగాని తన సవతి కుమారుని దత్తిచ్చుటకు సవతితల్లి స్వతంత్రురాలు కాదు. (ఇ. లా. రి. 16 మ. 384).

అన్న మొదలగువారి స్వాతంత్ర్యము.

78. పిల్లవానిని దత్తిచ్చు స్వాతంత్ర్యము, మీద చెప్పబడిన తీరున తలిదండ్రులకు మాత్రమే కలదు గాని, అన్న, పినతండ్రి పెత్తండ్రులు, పితామహుడు మొదలగువారికిగాని, తలిదండ్రులుతప్ప మరియెవరికిగాని, లేదు. (3 బంగాళా సదరుకోర్టు తీర్పులు, 337; 1852 సం॥ మదరాసు తీర్పులు, 97; 10 బొం. హై. 235). మేలుకీడు లాలోచించి తమ చిన్నవానిని

* ఈ పదముయొక్క అర్థముకొరకు ముందు 87-వ పేరా చూడవలసినది.

ఎవరికైనను దత్తియ్యవలసినదని తలిదండ్రులు అధికార మిచ్చిపోయి నను గూడ, దత్తిచ్చు స్వాతంత్ర్యము ఇతరులకు కలుగనేరదు. అట్టి యధి కారము ననుసరించి యియ్యబడిన దత్తు చెల్లదు. (10 బొం. హై. 268). దీనినిబట్టి చూడగా, తలిదండ్రులు లేని చిన్నవాడు స్వీకారమునకు యోగ్యుడుకాడని యేర్పడుచున్నది. అట్టివాని దత్తు చెల్లజాలదని తీర్పులుగూడ చేయబడియున్నవి. (2 మ. హై. 129; 6 బొం. హై. 83; 10 బొం. హై. 268).

పిల్లవానిని దత్తిచ్చు విషయమైన ఆలోచనాధికారమును ఇతరులకు తలిదండ్రులు ఒప్పగింపగూడదు గాని, తామే మేలుకీడు లాలోచించి ఫలానా వారికి దత్తిచ్చునట్లు నిశ్చయపరచిన పిదప, వ్యాధి మొదలగు కారణములవల్ల తమ చేతిమీదుగనే దానము చేయుటకు సాధ్యపడని యెడల, అట్టి దాన ప్రక్రియను ఇతరులచేత జరిపింపవచ్చును. అట్టి సందర్భమునందు తలిదండ్రులు మృతిచెందినను, తల్లిగాని తండ్రిగాని నిశ్చయించి తమతో చెప్పి పోయిన ప్రకారము, పిల్లవాని యొక్క అన్నమొదలగు వారు దత్తు జరుపవచ్చును. (8 బొం. హై. 244; ఇ. లా. రి. 7 మ. 549).

ఫలానా వారికి దత్తియ్యవలసినదని తామే నిశ్చయపరచి, దాన ప్రక్రియను జరుపు అధికారము తలిదండ్రులు ఇతరులకిచ్చి పోయినపుడు, వారు ఏవయినను షరతులు ఏర్పరచిపోయిన యెడల, వానికి లోబడియే దత్తు జరిగింపవలయును. లేకున్న, చెల్లనేరదు. ఇది యేలాగంటే-ఫలానా వారికి తన చిన్నవానిని దత్తియ్యవలసిన దనియు, అట్లు దత్తు జరిగించుటకు మునుపు సర్కారువారి అనుమతిని పొందవలసిన దనియు చెప్పి దాన ప్రక్రియను జరుపుటకు అధికారమిచ్చి తండ్రి మృతిచెందెను. ఈ దత్తునకు సర్కారువారి అనుమతి ఆవశ్యకము కాకున్నను, అది పొందక జరిగింపబడిన యెడల చెల్లనేరదు. (ఇ. లా. రి. 2 బొం. 377.)

(3.) ఎట్టివానిని పుత్రునిగా స్వీకరింపవచ్చును?

స్వీకార్యుని జాతి.

79. స్వీకార్యుడు — అనగా, దత్తు చేసికొనబడు పిల్లవాడు — స్వీకర్తయొక్క జాతివాడుగానే యుండవలెను. భిన్నజాతి స్వీకారములు పూర్వకాలమున చెల్లుచుండినట్లు స్మృతులవల్ల తెలియవచ్చుచున్నది. కాని, అవి యీ కాలమున అంగీకరింపబడవు.

గోత్రము.

స్వీకార్యుడు సగోత్రుడై యుండవలసిన ఆవశ్యకము లేదు. సాధ్యమయినయెడల సగోత్రులనే స్వీకారము చేసికొన వలయు ననియు, వారిలోగూడ సమీప సపిండులనే స్వీకరింప వలయు ననియు, అన్నదమ్ములపుత్రు లుండునెడల వారిలోనుండియే స్వీకరింప వలయుననియు, ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. కాని, యిప్పుడు అట్టి నిర్బంధము లేదు. సగోత్రులలో తగిన పిల్లవాండ్రున్నను సమీప సపిండులున్నను అన్నదమ్ముల కొడుకులున్నను గూడ, వారిని విడిచి, స్వజాతిలో ఇతర గోత్రముల వారిని దత్తు చేసికొన వచ్చునని తీర్పులు చేయబడి యున్నవి. (15 క. హై. 405; ఇ. లా. రి. 3 క. 587; 6 బొం. హై. 70; ఇ. లా. రి. 10 బొం. 80).

స్వీకార్యుని తల్లికిని స్వీకర్తకును ఉండవలసిన వావి.

80. స్వీకార్యుడు స్వీకర్తకు ఔరస ప్రతిబింబుడుగా, అనగా పుత్రసదృశుడుగా, నుండవలెనను శౌనక వచనమునుబట్టి — స్వీకార్యునితల్లి, ఆమె కన్యకాస్థితి యందు స్వీకర్తను శాస్త్రరీత్యా వివాహము చేసికొనదగిన వావికలదై యుండవలయును — అను నియమము ఏర్పడినది. ఈ నియమము శూద్ర జాతివారికి తక్క తక్కిన మూడు జాతులవారికిని ముఖ్యమనియు, దానికి వ్యతిరేకముగా చేసికొనబడు స్వీకారములు చెల్లవనియు తీర్పులు చేయబడి యున్నవి. (1 మ. హై. 420; 2 మ. హై. 462; 7 మ.

హై. 250; 9 మూ. ఇ. అ. 506; ఇ. లా. రి. 3 బొం. 273, 298; ఇ. లా. రి. 8 అ. 1; ఇ. లా. రి. 12 అ. 51; ఇ. లా. రి. 11 మ. 49). ఈ నియమము ప్రకారము — అక్క సెల్లెండ్ర కొడుకు, పినతల్లి పెత్తల్లి కొడుకు, కూతురు కొడుకు, మేనత్త కొడుకు, తమ్ముడు, సవతితమ్ముడు, పినతండ్రి, మేనమామ — ఇట్టివారిని దత్తు చేసికొనగూడదని యేర్పడు చున్నది. (2 బంగాళా సదరుకోర్టు తీర్పులు, 245; 1852సం॥ మదరాసు తీర్పులు, 96 పేజి; ఇ. లా. రి. 3 మ. 15). మరియు, స్వీకర్త తానే దత్తుడై యుండునపుడు, ఈ చెప్పబడిన వారిని తన జనక కుటుంబమునందును, స్వీకార కుటుంబమునందును, రెంటియందును పరికింపవలయును. (1858 సం॥ మదరాసు తీర్పులు, 117 పేజి).

స్వీకార్యునితల్లి, స్వీకర్తను శాస్త్రరీత్యా వివాహము చేసికొనదగిన వావిగలదై యుండవలెనని మీద చెప్పబడిన విధి విషయములో — ఆపెయొక్క కన్యకా స్థితియందలి వావిని మాత్రమే పరికింపవలయును. కాబట్టి, అన్నదమ్ముల కొడుకు, భార్యయొక్క అక్కసెల్లెండ్ర కొడుకు - వీరిని స్వీకారము చేసికొనవచ్చును. (1856 సం॥ మదరాసు తీర్పులు 213 పేజి; 1857 సం॥ మదరాసు తీర్పులు, 94 పేజి; ఇ. లా. రి. 3 మ. 15; 2 బారోడేల్ రిపోర్టులు, 662). మేనత్త కూతురి కొడుకును స్వీకరింప వచ్చునని తీరుమానింపబడి యున్నది. (ఇ. లా. రి. 7 మ. 549).

81. పై పేరాలో చెప్పబడిన నియమము బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్య జాతులవారికి మాత్రమే ముఖ్యము కాబట్టి, సర్వత్ర శూద్రజాతివారిలో, అక్కసెల్లెండ్ర కొడుకు, పినతల్లి పెత్తల్లి కొడుకు, ఇట్టివారిని దత్తుగొనవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 1 మ. 62). జైన మతస్థులలో గూడ ఇట్టి స్వీకారములు చెల్లునని తీర్పులు చేయబడి యున్నవి. (ఇ. లా. రి. 1 అ. 288, 688; ఇ. లా. రి. 8 అ. 319).

భిన్నాచారములు.

దక్షిణ హిందూస్థానమందు బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్య జాతులలో గూడ, కూతురు కొడుకును అక్కచెల్లెండ్ర కొడుకును స్వీకరించు ఆచారము స్థిరపడి యున్నదని 1881 సం॥ లో మదరాసు హైకోర్టువారు ఫుల్ బెంచి తీర్పు ఇచ్చి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 9 మ. 44). ఈ తీర్పు దరిమిలా కేసులలో అనుసరింపబడినది. (ఇ. లా. రి. 7 మ. 3; ఇ. లా. రి. 11 మ. 55). మహారాష్ట్ర దేశమందుగూడ ఇట్టి యాచారమే కన్పట్టుచున్నది. (వెస్ట్ బూలర్ హిందూలా, 887; 2బారోడేల్ రిపోర్ట్లు, 85). కాశీ ప్రాంతములయందలి బొహరా బ్రాహ్మణులలో అక్కచెల్లెండ్ర కుమారుని దత్తుగొను ఆచారము కలదని అలహాబాదు హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 14 అ. 53).

స్వీకరించు తల్లికిని పిల్లవాని తండ్రికిని గల వావి ముఖ్యము కాదు.

82. అన్నదమ్ముల కుమారుని అక్కచెల్లెండ్రు దత్తుగొనరాదని దత్తకమీమాంస గ్రంథమునందు నందపండితుడు అభిప్రాయము తెలిపియున్నాడు. ఈ యభిప్రాయము ననుసరించి అలహాబాదు హైకోర్టువారు ఒకకేసులో వితంతువువలన క్రమముగా జరిగింపబడిన ఆమె సోదరపుత్రుని స్వీకారమును రద్దుపరచిరి. (7 అ. హై. 117). అట్లే మరియొక కేసులో, పినతండ్రి పెత్తండ్రి కొడుకులను వితంతువు దత్తు చేసికొనరాదని సర్. ఎఫ్. మెక్నాటన్ దొరవారు అభిప్రాయపడిరి. కాని, యీ అభిప్రాయమునకు తగిన ఆధారము కానంబడదు. భర్త జీవించియుండగా, భార్యయొక్క అన్నదమ్ముల కొడుకునుగాని ఆమె పినతండ్రి పెత్తండ్రి కొడుకునుగాని అతడు దత్తు చేసికొనవచ్చునుగదా, అతడు మృతిచెందిన పిమ్మట అతని నిమిత్తము అతనికి ప్రత్యామ్నాయముగా వితంతువు మాత్రము అట్టివారిని ఏలదత్తుగొనగూడదు? స్వీకర్తకును పిల్లవానితల్లికినిగల వావియే ప్రధానముగాని, స్వీకరించు

తల్లికిని పిల్లవా (ని తం)డ్రికిని గల వాటి కూడ ముఖ్యమనుట కేవలము నూతన కల్పనగా దల (చ)వలయును. ఇట్లని, మదరాసు హైకోర్టువారు తీరు మానించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 3 మ. 17).

మూగ, గ్రుడ్డి, కుష్ఠరోగి, వగైరా.

83. మూగతనము, గ్రుడ్డితనము, కుష్ఠరోగము మొదలగు దోషములు గలిగియుండు పిల్లవాడు స్వీకారమునకు అర్హుడుకాడు. అట్టివాడు తండ్రియొక్క ఉత్తర క్రియలు నెరవేర్చుటకు అయోగ్యుడుగా నుండుటయేగాక, వారసు హక్కునకును తగియుండడు. కాబట్టి, అట్టివానివలన ప్రయోజనమును కలుగదు.

తలిదండ్రు లిద్దరును మృతిచెందియుండు చిన్నవాడు స్వీకారమునకు అర్హుడుకాడని వెనుక చెప్పియుంటిమి. ఫలానా వారికి దత్తిచ్చునట్లు తల్లిగాని తండ్రిగాని నిశ్చయించి, దానప్రక్రియను మాత్రము మరియొకరికి ఒప్పగించి వారు మృతిచెందినయెడల, అట్టి చిన్నవాడు స్వీకారమునకు యోగ్యుడుగా నుండును. (78 పేరా చూడు).

ఒకరివల్ల స్వీకరింపబడినవాడు పిమ్మట మరియెవరివల్లను స్వీకరింపబడుటకు యోగ్యుడుకాడు.

స్వీకార్యుని వయసు, ఉపనయనము, వివాహము.

84. దత్తు చేసికొనబడు పిల్లవానికి 5 సంవత్సరముల యీడు దాటియుండ గూడదనియు, అతని జనకకుటుంబమునందు చౌలకర్మ జరిగి యుండగూడదనియు- అనగా పుట్టువెండ్రుకలు తీయించియుండ గూడదనియు-దత్తకమీమాంస గ్రంథమునందు చెప్పబడి యున్నది. చౌలకర్మ విషయము ముఖ్యము కాదనియు, జనక కుటుంబమునందు చౌలకర్మ జరిగింపబడినను స్వీకర్త కుటుంబమునందు మరల జరిగింపవచ్చుననియు - పిల్లవాని వయసు విషయముగూడ ముఖ్యముకాదనియు - బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్యజాతులు మూడింటిలో పిల్లవానికి ఉపనయనము కాకముందును, శూద్రజాతిలో వివా

హము కాకముందును దత్తుగొన వచ్చుననియు - దత్తకచంద్రికయందు చెప్పబడియున్నది. ఎంత వయసువానినైనను దత్తుగొన వచ్చుననియు పెండ్లి అయి బిడ్డలుకలిగిన వానినిగూడ దత్తుచేసికొన వచ్చుననియు మయూఖ గ్రంథమునందు చెప్పబడియున్నది. ఈ మయూఖ గ్రంథము ననుసరించి బొంబయి దేశమునందును, దత్తకచంద్రిక ననుసరించి తక్కిన దేశములయందును, తీర్పులు ఇయ్యబడి యున్నవి.

బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్యజాతులలో ఉపనయనమునకు పూర్వమును, శూద్రులలో వివాహమునకు పూర్వమును, పిల్లవానిని దత్తుగొన వచ్చునని బొంబయి ప్రెసిడెన్సీతక్క తక్కిన ప్రదేశములయందు స్థిరపడి యున్నది. (ఇ. లా. రి. 9 అ. 253; 6 బంగాళా సదరుకోర్టు తీర్పులు, 219; 1853 సం॥ బంగాళా సదరుకోర్టు తీర్పులు, 553; 1859 సం॥ బంగాళా సదరుకోర్టు తీర్పులు, 229; 1 మదరాసు తీర్పులు, 106, 406; 1859 సం॥ మదరాసు తీర్పులు, 118; ఇ. లా. రి. 6 మ. 43; ఇ. లా. రి. 13 మ. 128). ఉపనయనము విషయమై ఈ చెప్పబడినవిధి, దత్తహోమము నిమిత్త మేర్పడినదనియు - పిల్లవాడు భిన్నగోత్రుడై యుండునపుడు బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్యజాతులలో దత్తహోమము జరిగించుట ఆవశ్యకముగావున ఉపనయనముకాకమునుపే దత్తు జరుగవలెననియు - పిల్లవాడు సగోత్రుడై యుండునపుడు దత్తహోమము అనావశ్యకమై యున్నందున, ఉపనయనానంతరముగూడ దత్తు చేసికొన వచ్చుననియు - ఎల్లిస్ దొరవారు అభిప్రాయపడిరి. ఈ యభిప్రాయము వెంబడి త్రానూరు హైకోర్టువారు ఒక కేసు తీరుమానించియున్నారు. (8 మదరాసు జూరిస్టు, 58). మదరాసు హైకోర్టువారును ఈ విషయమును సాకల్యముగా పరిశీలించి, సగోత్రుడగు పిల్లవానిని ఉపనయనానంతరముగూడ దత్తు చేసికొనునట్టి ఆచారము దక్షిణ హిందూస్థానమున స్థిరపడి యుండునట్లు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 9 మ. 148, ఫుల్ బెంచ్).

బొంబయి ప్రెసిడెన్సీయందన్నిజాతులవారిలోను, ఎంతవయసు వానిని దత్తు చేసకొన్నను, చెల్లుననియు - స్వీకార్యుడు సగోత్రుడైనను భిన్నగోత్రుడైననుకూడ ఇట్టి దత్తు చెల్లుననియు - స్వీకార్యుడు స్వీకర్త కంటె వయసునందు పెద్దవాడుగా మాత్ర ముండగూడదనియు - తీర్పులు చేయబడియున్నవి. (4 బొం. హై. 191; 8 బొం. హై. 67; 11 బొం. హై. 190; 12 బొం. హై. 364. ఇ. లా. రి. 10 బొం. 80).

జ్యేష్ఠపుత్ర స్వీకారము - ఏకపుత్ర స్వీకారము.

85. జ్యేష్ఠపుత్ర స్వీకారమనగా, ఒక తండ్రికి ఇద్దరు ముగ్గురు కుమారు లుండునపుడు వారిలో పెద్దవానిని దత్తు గొనుట. ఏకపుత్ర స్వీకారమనగా, ఒక తండ్రికి ఒకడే కుమారు డుండునపుడు, వానిని దత్తు గొనుట.

జ్యేష్ఠపుత్ర ఏకపుత్ర స్వీకారములు కూడవనియు, ఇచ్చువారికిని తీసికొనువారికినిగూడ దోషమును కలిగించుననియు ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడి యున్నది. కాని, యిది మేలుకొరకు చెప్పబడిన మాటయని కొందరును, మీరరాని విధియని కొందరును, భిన్నాభిప్రాయములు గలిగి యుండుటవలన, అట్టి స్వీకారములు చెల్లుననియు చెల్లవనియుగూడ పూర్వకాలమున తీర్పులు చేయబడుచుండెను. ఇప్పు డీ విషయమై నాలుగు హైకోర్టులవారివల్లను స్పష్టమైన తీర్పులు ఏర్పడి యున్నవి.

86. జ్యేష్ఠపుత్ర స్వీకారము దోషకరమని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నను, జరిగింపబడినయెడల అది సర్వత్ర చెల్లుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 2 క. 365; ఇ. లా. రి. 7 బొం. 221, 225).

మదరాసు తీర్పులు.

ఏకపుత్ర స్వీకారము ధర్మశాస్త్ర నిషిద్ధమై దోషావహమయ్యును, జరిగింపబడిన యెడల చెల్లక తప్పదని మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (1 స్ట్రేంజిదొరవారి తీర్పులు, 91, 125; 1 మ. హై. 54; ఇ. లా. రి. 11 మ. 43).

అలహాబాదు హైకోర్టువారు గూడ ఏకపుత్ర స్వీకారము పాపకరమయ్యును చెల్లునని యే తీరుమానించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 2 అ. 67). పిమ్మట ఒక కేసులో స్ప్రెషల్ జడ్జిగారివల్లను మామూలు జడ్జిగారివల్లను ఈ తీరుమానము సంశయింపబడెను. (ఇ. లా. రి. 12 అ. 33-37). కాని, మరియొక కేసులో అలహాబాదు హైకోర్టువారు ఏకపుత్ర స్వీకారము చెల్లుననియే స్థిరపరచిరి. (ఇ. లా. రి. 14 అ. 67).

అలహాబాదు తీర్పులు.

కలకత్తా హైకోర్టువారు ఏకపుత్ర స్వీకారము చెల్లగూడదని తీరుమానించి యున్నారు. (3 బంగాళా సదరు కోర్టు తీర్పులు, 232; 1 క. హై. 221; 10 స. 347; ఇ. లా. రి. 2 క. 365). ఒకడే పుత్రు డుండునపుడు, వానిని దత్తిచ్చుటకు తండ్రి స్వతంత్రుడు కాడని, కలకత్తా హైకోర్టులో జడ్జిగానుండిన ద్వారకనాథ మిత్రులు అభిప్రాయము తెలిపిరి. శూద్రజాతి వారిలోగూడ ఏకపుత్ర స్వీకారములు చెల్లజాలవని తీర్పులు చేయబడినవి. (ఇ. లా. రి. 3 క. 443).

కలకత్తా తీర్పులు.

ఒక కేసులో, ఒక తండ్రికి ముగ్గురు కుమారులుండి, వారిలో పెద్దవాడు మృతిచెందగా, అతని వితంతువు దత్తు చేసికొనియెను. దత్తుడగు మనుమడున్నందున, జీవించియున్న యిద్దరు కుమారులను దత్తియ్యవచ్చునని కలకత్తా హైకోర్టువారు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 17 క. 518, 536).

పూర్వము కొన్ని కేసులలో, ఏకపుత్ర స్వీకారము చెల్లునని బొంబయి హైకోర్టువారు తీరుమానించిరి. ఒక కేసులో, ఒకనికి ఇద్దరు పుత్రులుండి, ఇద్దరును దత్తియ్యబడగా, పాపకరమయ్యును, స్వీకారములు చెల్లునని తీరుమానించిరి. (2 బారొడేల్ రిపోర్ట్లు, 75; 7 బొం. హై. అప్పెండిక్సు 26;

బొంబయి తీర్పులు.

4 బొం. హై. 191). కాని, ఏకపుత్ర స్వీకారము చెల్లదనియే యిటీవల తీర్పు లియ్యబడి, 1889 సం॥ లో, బొంబయి హైకోర్టుల ఫుల్ బెంచి వారివలన ఏకపుత్ర స్వీకారము చెల్లజాలదనియు, చేసికొన్న యెడల రద్దుగా తలంపబడుననియు స్పష్టముగా స్థిరపరుపబడి యున్నది. (ఇ. లా. రి. 14 బొం. 249).

87. ద్వ్యాముష్యాయణ రూపకముగా జరిగింపబడిన ఏకపుత్ర స్వీకారము సర్వత్ర చెల్లుచున్నదని అనేకములు తీర్పులు చేయబడియున్నవి. (2 బంగాళా సదరు కోర్టుల తీర్పులు, 189; 1851 సం॥ మదరాసు తీర్పులు, 234; 13మూ. ఇ. అ. 101; 1 మ. హై. 57; ఇ. లా. రి. 3 క. 587).

ద్వ్యాముష్యాయణ స్వీకారము.

ఒక డేకపుత్రు డుండునపుడు, అతడు మరియొకరికి దత్తియ్యబడి, కన్నతండ్రికిని పెంచుకొన్న తండ్రికిని ఉభయులకును అతడే పుత్రుడుగానుండి ఉత్తరక్రియలు జరుపునట్లు ఏర్పాటు చేసికొనబడిన యెడల, అట్టి దత్తపుత్రుడు ద్వ్యాముష్యాయణుడు – అనగా ఇద్దరు తండ్రుల బిడ్డ – అని చెప్పబడును.

ఒకడు, తనకుగల యేకపుత్రుని తనసోదరునికే దత్తిచ్చిన యెడల, ఏ యేర్పాటును లేకయే ఆ పిల్లవాడు ఇద్దరికిని పుత్రుడుగా నిలిచి ద్వ్యాముష్యాయణుడగుచున్నాడు.

పుత్రహీను లిద్దరుచేరి మరియొకని పుత్రుని ద్వ్యాముష్యాయణునిగా దత్తుగొను వాడుక లేదు. పుత్రహీనులగు ఇద్దరు సోదరులుగూడ అట్లు ద్వ్యాముష్యాయణుని గొనగూడదు. పుత్రహీనులగు ఇద్దరు సోదరులు మరియొక సోదరునియొక్క పుత్రుని ద్వ్యాముష్యాయణునిగా దత్తుగొన వచ్చునని దత్తక మీమాంసమునందు చెప్పబడియున్నది. కాని, యిది చెల్లదని, డబ్లియు మెక్నాటన్ దొరవారు దృఢముగా అభిప్రాయమును తెలిపియున్నారు.

ఒకడేపుత్రు డుండునపుడు వానిని దత్తియ్య వచ్చునని భర్త అనుమతించి యుండిననే తప్ప, అతడు మృతిచెందిన పిమ్మట, ద్వ్యాముష్యాయణ రూపకముగాగూడ దత్తిచ్చుటకు వితంతువు స్వతంత్రురాలు కాదని బంగాళా బొంబయి హైకోర్టులవారివలన తీర్పులు చేయబడియున్నవి. (4 బం. స. 320; 12 బొం. హై. 364; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 524). 77-వ పేరా చూడవలసినది.

(4.) పుత్రస్వీకారమునకు ముఖ్యమగు కర్మలు.

---

88. స్వీకారసిద్ధికి దాన పరిగ్రహములు రెండును ముఖ్యక్రియలు. అనగా దత్తిచ్చుటకు స్వాతంత్ర్యముగల వారి చేతిమీదుగా పిల్లవాడు దానము చేయబడి, దత్తుగొనుటకు అర్హులైన వారివలన తీసికొనబడ వలెను. ముగ్గులువేసి కలశములు పెట్టి మంత్రములు చదివిన పిమ్మట, దత్తు తీసికొను నతడు ఇచ్చునతని వద్దికిపోయి పిల్లవానిని తనకు దత్తియ్య వలసినదని యడుగగా, ఇచ్చితినని అతడు చెప్పవలయును. అంతట స్వీకర్త-"నేను నిన్ను దానము గొంటిని. శాస్త్రోక్తమగు మతాచరణలను జరుపు నిమిత్తమును నా వంశాభివృద్ధి నిమిత్తమును దత్తుగొంటిని" అను మాటలతో ఆ పిల్లవానిని గొనవలయును. ఇట్లని దాన పరిగ్రహ విధానమును బౌధాయనులవారు వివరించియున్నారు. కాని, యీ దాన పరిగ్రహముల విషయమై ఆయా ప్రదేశములయం దెట్టి పద్ధతులు వాడుకలో నుండునో వానిప్రకారము అవి జరిగింపబడిన యెడల చాలును - అని యిప్పుడు తీర్పులు చేయబడి యున్నవి. (ఇ. లా. రి. 6 క. 381; ఇ. లా. రి. 11 మ. 5; ఇ. లా. రి. 13 మ. 214).

దానము, పరిగ్రహము.

దాన పరిగ్రహములు రెండును లేనియెడల స్వీకార మేర్పడజాలదు. (ఇ. లా. రి. 6 క. 381; ఇ. లా. రి 13 మ. 214; ఇ. లా.

రి. 19 క. 452). మరియు, దానములేని పరిగ్రహము చెల్లదు. చిన్నతనము నుండి పెంచుచున్న పిల్లవాడుకూడ దాన పరిగ్రహములు రెండును లేనిచో దత్తపుత్రుడు కాజాలడు. పిల్లవానిని దత్తిచ్చునట్లును పుచ్చుకొనునట్లును జాబులు మాత్రము వ్రాసికొనబడి, దాన పరిగ్రహములు జరుగకున్న యెడల, దత్తు పర్పడజాలదు. (2 క. హై. 279; ఇ. లా. రి. 6 క. 381). చేతిమీదుగా దత్తిచ్చుటయు దత్తుగొనుటయు ఆవశ్యకము.

దత్తహోమము.

89. అన్ని జాతులవారిలో, స్వీకార సంసిద్ధికి దత్తహోమము ఆవశ్యకమని దత్తక మీమాంస దత్తకచంద్రిక గ్రంథములయందు చెప్పబడియున్నది. కాని దానికి వ్యతిరేకముగా ఇప్పుడు తీర్పులు పర్పడియున్నవి.

శూద్రులు.

శూద్రజాతి వారిలో గూడ స్వీకారమునకు దత్తహోమము ఆవశ్యకమని పూర్వకాలమున తీర్పులు చేయబడుచుండెను. (4 క. హై. 162; 5 క. హై. 366; 7. క. హై. 1). కాని, యిటీవల ఆ తీర్పులను రద్దుచేసి, శూద్ర జాతివారిలో స్వీకారమునకు దాన పరిగ్రహములు రెండు మాత్రమే ఆవశ్యకమనియు, దత్తహోమముగాని మరి యే విధమయిన కర్మలుగాని క్రియలుగాని ఆవశ్యకము కావనియు, కలకత్తా హైకోర్టు ఫుల్‌బెంచ్ వారు తీర్పుచేసి యున్నారు. (13 క. హై. 401.) ఈ తీర్పును ప్రివీ కౌన్సిలువారు అంగీకరించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 5 క. 770; ఇ. లా. రి. 6 క. 381). మదరాసు హైకోర్టు వారుగూడ, అలాగుననే తీరుమానించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 5 మ. 358).

శూద్ర జాతివారిలో స్వీకారసిద్ధికి దానపరిగ్రహములు మాత్రమే ప్రధానములై దత్త హోమమును మంత్రములును అనావశ్యకమయ్యెను, సదరు దాన పరిగ్రహములు ఆయా ప్రదేశములయందు వాడుకలో నుండెడి పద్ధతుల ప్రకారము జరిగింపబడవలెను, అనగా,

హోమాది క్రియలతో దానపరిగ్రహములు జరిగించెడి ఆచార మేర్పడి యుండు ప్రదేశములయందు, వట్టి దాన పరిగ్రహములు చెల్లవు. (ఇ. లా. రి. 6 క. 381; ఇ. లా. రి. 11 మ. 5; ఇ. లా. రి. 13 మ. 214).

బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు, వైశ్యులు.

90. బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్యజాతులలో దత్తహోమము యొక్క ఆవశ్యకతను గూర్చి ముందుకాలమున కొంతవరకు అభిప్రాయభేదముండెను. బ్రాహ్మణులలో గూడ దత్తహోమము అనావశ్యకమని మదరాసు హైకోర్టు వారు తీరుమానించిరి. (4 మ. హై. 165; ఇ. లా. రి. 6 మ. 20.) కాని, యిటీవల ఈ తీరుమానము సంశయింపబడి (ఇ. లా. రి. 7 మ. 548; ఇ. లా. రి. 11 మ. 5; ఇ. లా. రి. 13 మ. 214), దత్తపుత్రుడు సగోత్రుడై యుండునప్పుడును, కూతురు కుమారుని (దౌహిత్రుని) దత్తు విషయమునందును తప్ప, తక్కిన సందర్భములయందు బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్య జాతులు మూడింటిలో స్వీకారమునకు దత్తహోమము ఆవశ్యకమనియే యిప్పుడు నాల్గు హైకోర్టులవారివల్లను సిద్ధాంతపరచబడి యుండునట్లు కనబడుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 11 మ. 5; ఇ. లా. రి. 13 మ. 214; ఇ. లా. రి. 5 క. 770; ఇ. లా. రి. 6 క. 381; 5 బం. స. 356; 6 బం. స. 219; 16 స. 179; 2 బారో. 75, 87; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 381; ఇ. లా. రి. 6 అ. 276.) మదరాసు తీర్పులను పరికించి చూడగా, బ్రాహ్మణులకు మాత్రమే దత్తహోమము ఆవశ్యకముగాని తక్కిన మూడు జాతులకును ఆవశ్యకముకాదని చెప్పుటకు కొంతవరకు అవకాశము కలుగుచున్నది.

సూతక దినములలో స్వీకారము.

91. వేద మంత్రము లుచ్చరించి హోమాది క్రియలు జరుపుటకు యోగ్యత యుండదు కాబట్టి సూతక దినములలో బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్యజాతులవారు దత్తు చేసికొనగూడదని చెప్పబడియున్నది. (9 మూ. ఇ. అ. 506).

ఒక కేసులో భర్తయొక్క శవము ఇంటనే యుండగా ఒక వైశ్య వితంతువు దత్తు చేసికొనెను. ఆ దత్తు చెల్లదని మదరాసు హైకోర్టు వారు అభిప్రాయపడిరి. (ఇ. లా. రి. 13 మ. 222).

శూద్రజాతి వారిలో స్వీకారమునకు మంత్ర పూర్వకములగు కర్మ లెవ్వియు ఆవశ్యకము కానందున, సూతక కాలమునందు గూడ దత్తు చేసికొనవచ్చునని యేర్పడుచున్నది.

(5.) & (6.) పుత్రస్వీకారమును రద్దుపరచుట, స్థాపించుట.

దత్తు ఎప్పుడు చెల్లును? ఎప్పుడు చెల్లదు?

92. ఇంతవరకు ఈ ప్రకరణమునందు చెప్పబడిన చొప్పున దత్తు గొనుటకు యోగ్యతలేనివారు చేసికొన్న దత్తులును, దత్తిచ్చుటకు అధికారము లేనివారిచ్చిన దత్తులును, దత్తు గొనగూడని పిల్లవాండ్ర దత్తులును, శాస్త్రోక్తములగు ప్రధాన విధులను వదలిపెట్టి చేసికొన్న దత్తులును - చెల్లనేరవు. శాస్త్రములయందలి విధులలో కొన్ని ఆవశ్యక మైనవిగాను కొన్ని మేలుకొరకు సూచింపబడిన విషయములుగాను ఉన్నవి. ఈ రెండవ తరగతి విధులను అతిక్రమించిన యెడల దత్తు రద్దుకానేరదు. (12 బొం. హై. 398; ఇ. లా. రి. 9 అ. 253; ఇ. లా. రి. 3 బొం. 293; ఇ. లా. రి. 10 బొం. 86; ఇ. లా. రి. 3 క. 601). ఇది యెట్లనగా— సగోత్రు డుండునపుడు వానినే దత్తు గొనవలెనని ధర్మశాస్త్రముల యందు చెప్పబడి యున్నను, ఇతరులను దత్తు చేసికొన్నయెడల చెల్లుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 3 క. 587). అలాగుననే, పిల్లవానికి 5 సంవత్సరములు దాటకమునుపే దత్తు గొనవలెనని దత్తక మీమాంసమునందు చెప్పబడియున్నను, ఆ వయసు దాటిన పిమ్మట చేసికొన్న దత్తులు కూడ చెల్లుచున్నవి. (ఇ. లా. రి. 9 అ. 254).

93. ఏకారణము వల్లనైనను దత్తు చెల్లగూడనిదైన యెడల, దత్తు విషయము వాదికి తెలిసినది మొదలు 6 సం॥లలోపల దావా తెచ్చి దానిని రద్దుపరచవచ్చును.

దత్తు విషయమైన దావాలకు లిమిటేషను - స్టాంపు.

దత్తు జరుగనే లేదని తీర్పు పొందుటకు కూడ, 6 సం॥ల లోపలనే దావా తేవలయును. (1877 సం॥ 15 నెం॥ లిమిటేషను ఆక్టు 2-వ షెడ్యూలు, 118 ఆర్టికిల్). దత్తును స్థిరపరచుకొనుటకు దావా, దత్త పుత్రుని హక్కులకు బాధకముకలిగిన దినము మొదలు 6 సం॥ల లోపల తేవలయును. (డిటో ఆక్టు, 119 ఆర్టికిల్). ఈ దావాల కన్నిటికిని స్టాంపు 10 రూపాయలు.

94. ఏదైనను దావాలో స్వీకారమును ఊర్జితపరచి కోర్టువారు తీర్పుచేసిన యెడల, ఆ దావాకు పార్టీలుగా నుండినవారును వారిద్వారా హక్కు కలిగినవారును మాత్రమే ఆ తీర్పువలన బద్ధులగుదురు. తక్కినవారు బద్ధులుకారు. కాబట్టి, పిమ్మట ఏదైనను దావా తటస్థించిన యెడల, ఈ తక్కినవారు స్వీకారమును అంగీకరించక తగిన రుజువువలన రద్దుపరచవచ్చును. (2 మ. హై. 276; 3 మ. హై. 217; 14 మూ. ఇ. అ. 367; ఇ. లా. రి. 1 క. 289).

దత్తును స్థిరపరచు తీర్పు.

95. స్వీకారము చాలకాలము క్రిందట జరిగియుండి, అనేక సంవత్సరములనుండి బంధువులు మొదలగు వారివలన దత్తపుత్రుడు నిరాక్షేపితుడై యుండినయెడల, అతని దత్తు క్రమముగా జరిగినదనియే కోర్టువారు ఊహింతురు. (14 మూ. ఇ. అ. 67; 7 బొం. హై. అప్పెండిక్సు, 33). కాని, యెన్ని సంవత్సరములనుండి దత్తపుత్రుడుగా బంధువులు మొదలగు వారివలన భావింపబడినను, స్వీకారార్హుడుగాని పిల్లవాడు — అనగా బ్రాహ్మణులలో అక్క సెల్లెండ్రకొడుకు, ఇట్టివాడు — దత్తపుత్రుడు కాజాలడు.

బంధువుల ప్రవర్తనము - కాలదోషము.

కాబట్టి, ఆస్తి మొదలగువాని విషయమై హక్కు స్థాపించు కొనుటకు అతడు దావా తెచ్చినయెడల చెల్లనేరదు. కాని, అతనిని దత్తపుత్రునిగా సమ్మతించి ప్రవర్తించిన బంధువులకు, అతని స్వీకారమును ఆక్షేపించి అతని అనుభవములోనున్న ఆస్తిని తీసికొనగల హక్కు, సదరు ప్రవర్తనవలనగాని కాలదోషము వలనగాని తప్పిపోవచ్చును. ఇది యేలాగంటే—

(1.) "ఏ" అనువాడు "బీ" అను పిల్లవానిని ఒకరియొక్క దత్తపుత్రునిగా సమ్మతించి అతనిని అనేకవిధముల ప్రోత్సాహపరచి దత్తువలన అతనికి చేరగల ఆస్తిని అతడు అనుభవించునట్లును, జనక కుటుంబమునందలి హక్కులను వదులుకొనునట్లును చేసెను. పిమ్మట, "బీ" యొక్క దత్తును "ఏ" యనువాడు ఆక్షేపించకూడదు. (2 మ. హై. 114, 270, 428. ఎవిడెన్సు ఆక్టు 115 సె॥ చూడు.)

(2.) "ఏ" యను ఒక వితంతువుయొక్క అనుభవములోనున్న ఆస్తికి "బీ" యనువాడు తదనంతర వారసుహక్కు కలిగియుండెను. "బీ" యనువాడు "ఏ" యను విధంతువును ప్రోత్సాహపరచి, "సీ" యను పిల్లవానిని ఆమె దత్తు గొనునట్లు చేసెను. "సీ" యొక్క దత్తు చెల్లకూడనిదైనను, అది రద్దు పరచుటకు దావా తెచ్చి అతని ఆస్తిని స్వాధీనపరచు కొనుటకు "బీ" యను వానికి హక్కు లేదు. (7 మ. హై. 250; 11 బొం. హై. 190; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 381, 396; ఇ. లా. రి. 2 అ. 366). అట్లు దావా తేనిచ్చుట అన్యాయమని ప్రివీ కౌన్సిలువారుకూడ తీరుమానించిరి. (14 మూ. ఇ. అ. 77).

(3.) దత్తు శాస్త్రీయముకాదని తనకు తెలిసియుండియు శాస్త్రీయమేయని దత్తపుత్రుడు మొదలగు వారిని బుద్ధి పూర్వకముగా నమ్మించి ప్రవర్తించినప్పుడే, పై 2-వ ఉదాహరణలో చెప్పిన ప్రకారము దావా తెచ్చునట్టి హక్కు తప్పిపోవునుగాని, అందరును పొరబడి అశా

శ్రోత్రియమైన దత్తును శ్రోత్రియమనియు చెల్లదగినదనియు తప్పుగా నమ్మి ప్రవర్తించిన సందర్భములయందు, సదరు హక్కు తప్పనేరదని, మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 7 మ. 3).

96. స్వీకారము చేసికొనబడినట్లు వాదించువారే దానిని రుజువు చేయవలసిన భారమును వహింతురు. (3 క. హై. 146). స్వీకారము బహుశః చేసికొనబడి యుండునో చేసికొనబడి యుండదో-అను విషయమును కోర్టువారు ఆయా సందర్భములనుబట్టి కొంతవరకు ఊహింతురు. స్వీకర్త వృద్ధు, రోగపీడితుడు, ఆస్తివంతుడు, జ్ఞాతులయెడ అధికముగు ప్రీతిలేనివాడు, భార్యయెడల అధికమగు అపేక్షగలవాడు - ఇట్టి సందర్భములయందు స్వీకారము బహుశః జరిగి యుండవచ్చునని కోర్టువారు ఊహింతురు. (4 మూ. ఇ. అ. 414; 7 మూ. ఇ. అ. 64; ఇ. లా. రి. 1 మ. 69; 15 స. 548). స్వీకర్త పడుచువాడు, సంతానము కలుగదగినవాడు, నిరుపేదవాడు - ఇట్టి సందర్భమున స్వీకారమును నమ్ముటకు కోర్టువారు కొంచెము సంశయింతురు. (2 బం. స. 21). మరియు స్వీకారమునకు ఏవిధమైన పత్రముగాని దస్తావేజుగాని బంధువులు మొదలగు వారిని తాంబూలమునకు పిలుచుటగాని ఆవశ్యకముకాకున్నను, ఎవ్వరికిని తెలియకుండ రహస్యముగా చేసికొనబడినట్లు చెప్పబడు స్వీకారమును కోర్టువారు సులభముగా నమ్మజాలరు. (1857సం॥ మదరాసు తీర్పులు, 53; 2 బం. స. 21). ఎట్టి సందర్భములయందును, స్వీకారము నిశ్చయముగా జరిగినట్లు స్పష్టమైన రుజువు కనుపడిననే కోర్టువారు దానిని అంగీకరింతురు.

రుజువు భారము.

(7.) స్వీకారముయొక్క ఫలితములు.

జనక కుటుంబముతో సంబంధము వదలిపోవుట.

97. స్వీకారమువలన దత్త పుత్రునికి అతని జనకకుటుంబముతో సంబంధము వదలి పెంపుడు కుటుంబమునందు అతడు పుట్టినయట్లే సంబంధ మేర్పడుచున్నది. పెంపుడు తలిదండ్రులే అతనికి సంరక్షకులై వివాహాది కార్యములు చేయవలసినవా రగుచున్నారు. అతడును వారికి ఉత్తరక్రియలు జరుపవలసిన బాధ్యతవహించి వారి ఆస్తికి హక్కుదారుడగుచున్నాడు. జనక కుటుంబమువారికి ఉత్తరక్రియలు జరుపవలయు బాధ్యతగాని, వారి ఆస్తి విషయమైన వారసు హక్కుగాని దత్తపుత్రునికి నిలువదు. (1 మ. హై 180). రక్త సంబంధము మాత్రము నశింపజాలని హేతువుచేత, జనక కుటుంబముతో సంబంధించిన వారిలో వావి చెల్లని వారిని దత్తపుత్రుడు వివాహమాడుటయు దత్తుగొనుటయు కూడదు. (1858 సం॥ మదరాసు తీర్పులు,, 117).

ద్వ్యాముష్యాయణ రూపకముగా స్వీకరింపబడిన దత్తపుత్రుడు మాత్రము ఉభయ కుటుంబములయందును ఉత్తరక్రియలు జరుపుటకు బాధ్యత వహించి ఉభయ కుటుంబముల ఆస్తికిని హక్కుదారు డగుచున్నాడు. ద్వ్యాముష్యాయణరూపక స్వీకారములు ఈ కాలమున జరుగుటలేదని కొందరభిప్రాయపడి యున్నారు. కాని, అలహాబాదు ప్రాంతములయందు అట్టి స్వీకారములు వాడుకలో నున్నట్లు కనబడుచున్నది. మలయాళ దేశములో నంబూదిరి బ్రాహ్మణులలోగూడ అట్టి స్వీకారములు జరుగుచున్నట్లు తీరుమానింపబడి యున్నది. (ఇ. లా. రి. 11 మ. 167, 168).

దత్తు వదిలివేయుట.

98. క్రమముగా జరిగిన స్వీకారము ఏ కారణమువల్లను రద్దు కానేరదు. దత్త పుత్రుడుగాని దత్తుగొన్న తలిదండ్రులుగాని స్వీకారమును వదిలి వేయుటకు

మార్గములేదు. (ఇ. లా. రి. 2 అ. 366). స్వీకారమువలన పెంపుడు కుటుంబమునందు తనకు కలిగిన హక్కులను దత్తపుత్రుడు వదలివేయ వచ్చును. కాని, యట్లుచేయుటవలన, జనకకుటుంబమునందు ముందు నశించిన హక్కులు కొంచెముగూడ తిరిగిరానేరవు. (2 బారో. 656). దత్తుగొన్న తండ్రిగాని తల్లిగాని తాను చేసికొన్న స్వీకారము చెల్లదని ఏ సందర్భమునందును వాదించగూడదు. (2 మ. హై. 114, 270, 428. ఎవిడెన్సు ఆక్టు 115 సె.)

దత్తపుత్రుని వారసు హక్కు.

99. దత్తు చేసికొన్న తలిదండ్రులకును వారికి సంబంధించిన బంధువులకును, ఔరసపుత్రుడు (అనగా కన్న కొడుకు) ఎట్లో అట్లే దత్తపుత్రుడు వారసుదారు డగుచున్నాడు. ఈ విషయమై ధర్మశాస్త్రములయందు సందిగ్ధముగా చెప్పబడి యుండుటచేత, పూర్వకాలమునందు పలుతెరగులుగా తీర్పులు చేయబడుచుండెను. కాని, యిప్పుడు హైకోర్టువారును ప్రివీకౌన్సిలు వారును గూడ దత్తపుత్రుని వారసుహక్కును సంపూర్ణముగా స్థిర పరచి యున్నారు. దత్తుతండ్రి - అతని తండ్రి (అనగా తాత) - దత్తు తండ్రి అన్నదమ్ములు (అనగా పినతండ్రి పెత్తండ్రులు) - ఈ మొదలగు వారికిని - దత్తుతల్లి - ఆపె తలిదండ్రులు మొదలగువారు, అనగా మాతామహుడు మేనమామ మొదలగు వారికిని గూడ దత్తపుత్రుడు వారసు దారుడు కాదగునని తీర్పులు చేయబడియున్నవి. సవతి తల్లికిని ఆపె వంక వారికిని గూడ దత్తుడు వారసుడుకావచ్చును. (ఇ. లా. రి. 6 క. 289; ఇ. లా. రి. 5 క. 615; 1 బం. స. 209; 9 స. 423; 1859సం॥ బం. స. తీ. 1091; 3 స. 49; ఇ. లా. రి. 1 అ. 256; ఇ. లా. రి. 6 క. 256; ఇ. లా. రి. 10 క. 232; ఇ. లా. రి. 9 క. 70).

దత్తపుత్రుని కొడుకులు, మనుమలు, మొదలగువారు ఔరసపుత్రుని కొడుకులు మనుమలు మొదలగువారెట్లో అట్లే భావింపబడుదురు.

100. దత్తు చేసికొన్న పిమ్మట, దత్తు తలిదండ్రులకు కుమారుడు పుట్టిన యెడల, ఈ ఔరస పుత్రునికంటె దత్తపుత్రుడు తక్కువగా నెంచబడుచున్నాడు. అట్టి సందర్భమున దత్తపుత్రుని కియ్యవలయు భాగమును గూర్చి ధర్మశాస్త్రములలో వేర్వేరుగా చెప్పబడియున్నది. మరియు, ఆయా ప్రదేశములయందలి వ్యాఖ్యానకర్తలు భిన్నార్థములు చేయుటచేత ఈ విషయమై స్థిరపడియున్న తీర్పులు ఆయా ప్రెసిడెన్సీలయందు భేదించుచున్నవి.

ఔరసపుత్రుడు పుట్టినయెడల దత్తపుత్రుని భాగము.

బంగాళా దేశములో, దత్తపుత్రునికి 1 పాలు, ఔరస పుత్రునికి 2 పాళ్లు - ఈలాగున ఆస్తి విభజింపబడును. అనగా, ఒకడే ఔరస పుత్రుడు పుట్టినపుడు, ఆస్తిని 3 భాగములు చేసి, 1 భాగము దత్త పుత్రునికిని 2 భాగములు ఔరస పుత్రునికిని ఇయ్యబడును. ఇద్దరు ఔరస పుత్రు లున్నయెడల, ఆస్తిని (1, 2, 2) అయిదు భాగములు చేసి, ఒక భాగము దత్తపుత్రునికిని రెండేసి భాగములు ఔరసపుత్రులకును ఇయ్యబడును. ముగ్గురు ఔరసపుత్రు లుండునపుడు, ఆస్తి (1, 2, 2, 2) ఏడు భాగములుగా విభజింపబడును. (9 స. 423).

బంగాళా దేశము.

కాశీరాజ్యములో దత్తపుత్రునికి 1 పాలు, ఔరసునికి 3 పాళ్లు- ఈలాగున ఆస్తి విభజింపబడును. అనగా, ఒకడే ఔరసపుత్రు డుండునపుడు ఆస్తిలో (1, 3) నాల్గవభాగమును, ఇద్దరు ఔరసపుత్రు లుండునపుడు (1, 3, 3) ఏడవ భాగమును, ముగ్గురుండునపుడు (1, 3, 3, 3) పదియవ భాగమును - ఈలాగున దత్తపుత్రునికి చెందును. (9 స. 423).

కాశీరాజ్యము.

మదరాసు ప్రెసిడెన్సీలో, దత్తపుత్రునికి 1 పాలు ఔరసునికి 4 పాళ్లు - అని తీరుమానింపబడి యున్నది. కాబట్టి, ఒకడే ఔరసపుత్రు డుండునపుడు ఆస్తిలో

మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ.

(1, 4) అయిదవ భాగమును, ఇద్దరుండునపుడు (1, 4, 4) తొమ్మిదవ భాగమును, ముగ్గురుండునపుడు (1, 4, 4, 4) పదమూడవ భాగమును - ఈలాగున దత్తపుత్రునికి చెందును. (1 మ. హై. 45).

బొంబయి ప్రెసిడెన్సీ.

బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో కూడ మదరాసు ప్రెసిడెన్సీయందువలెనే దత్తపుత్ర ఔరసపుత్ర భాగములు ఏర్పడియున్నవి. (వె. బు. 373).

జైనమతస్థులు.

జైనమతస్థులలో ఔరసుడు జన్మించిన యెడల దత్తపుత్రునికి యావదాస్తిలో 4-వ భాగము చెందునని తీరుమానింపబడి యున్నది. (ఇ.లా.రి. 16బొం.347.)

కులాచారములు.

కొన్ని కొన్ని జాతులలో చెల్లుచుండెడి కులాచారముల ప్రకారము, ఔరసుడు జన్మించినపుడు, దత్త పుత్రునికి అర్థ భాగమును, మూడింట ఒక భాగమును, నాల్గింట ఒక భాగమును, కొన్నిచోట్ల దత్తు తండ్రికి ఇష్టము వచ్చినంత స్వల్ప భాగమును - ఇచ్చుట కలదు. మదరాసు ప్రెసిడెన్సీలో శూద్ర జాతివారిలో ఔరసపుత్రుడును దత్తపుత్రుడును సమాన భాగములుగా ఆస్తిని పంచుకొన వలయునని తీరుమానింపబడి యున్నది. (ఇ. లా. రి. 7 మ. 253).

ఔరసుడు మృతిచెందిన యెడల దత్తుని హక్కు.

101. తండ్రి మృతిచెందిన పిమ్మట ఔరసపుత్రుడును దత్త పుత్రుడును అవిభక్తులుగానుండి, ఔరసుడు పుత్ర సంతానములేక గతించిన యెడల, వారిద్దరును ఏకగర్భ జనితులయినట్లే, యావదాస్తియును దత్తపుత్రునికి చేరునని మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (1 మ. హై. 49). ఇట్టి సందర్భమున బంగాళా సీమయందు ఔరసపుత్రుని భాగము- అతని వితంతువు, కుమార్తె మొదలగు వారికి చెందును గాని దత్త పుత్రునికి చేరదు.

102. ద్వ్యాముష్యాయణ రూపకముగా స్వీకరింపబడిన దత్త పుత్రుడు, ఇద్దరు తలిదండ్రుల ఆస్తికిని హక్కుదారుడగు చున్నాడు. ఇట్టివాని జనకతండ్రికి మరియొక కుమారుడు పుట్టినయెడల, ద్వ్యాముష్యాయణునికి అతని భాగములో అర్ధభాగము వచ్చును. అనగా ఆస్తిని (1, 2) మూడు పాళ్లుచేసి, 1 పాలు ద్వ్యాముష్యాయణుని కియ్యవలయును. ఇద్దరు కుమారులు పుట్టినయెడల, ఆస్తిలో (1, 2, 2) అయిదవ భాగము ద్వ్యాష్యాయణునికి వచ్చును. ఇట్లని దత్తక చంద్రికయందు చెప్పబడి యున్నది.

ద్వ్యాముష్యాయనుడు - వారసుడు.

ద్వ్యాముష్యాయణుని దత్తుతండ్రికి ఔరసుడు జన్మించినయెడల, స్వీకారపుత్రునికి సాధారణముగా రాదగిన భాగమును లెక్కించి దానిలో అర్ధ భాగమును ద్వ్యాముష్యాయణుని కియ్యవలయును. అనగా, ఒకడే ఔరసు డుండునపుడు, బంగాళా దేశమునందు ఆరింట ఒక పాలును, కాశీరాజ్యమున ఎనిమిదింట ఒకపాలును, మదరాసు బొంబయి రాష్ట్రములయందు పదింట ఒకపాలును ద్వ్యాష్యాయణునికి చెందును. ఈలాగున దత్తకచంద్రిక చెప్పుచున్నది.

ఉభయ కుటుంబములయందును ఔరసుడు జన్మించిన యెడల ద్వ్యాముష్యాయణునికి జనక కుటుంబమునందు భాగము లేదనియు, దత్త కుటుంబమునందు నిండుభాగము, అనగా అతడు సాధారణ దత్త పుత్రుడైన యెడల ఆయా ప్రదేశములయందు నిర్ణయింపబడియుండు భాగము, అతనికి చేరుననియు - మయూఖ గ్రంథము చెప్పుచున్నది.

103. స్వీకారాధికారమును పొందిన వితంతువు ఇంత కాలములోపల దత్తుగొన వలసిన నిర్బంధము లేదని వెనుక 63-వ పేరాలో చెప్పియుంటిమి. ఆపె దత్తు చేసికొనువరకును భర్తయొక్క ఆస్తి అనామతుగా నిలిచియుం

దత్తపుత్రునికి ఆస్తిచేరుట.

డను. భర్త మృతిచెందిన తక్షణమే, అతని సమీపవారసు లెవ్వరో వారికి అతని ఆస్తి చెందుచున్నది. వితంతువునకు స్వీకారాధికార మియ్యబడి యున్నను, స్వీకారము జరుగువరకును అట్టి యధికారము లేనట్లే ఎంచబడును. స్వీకారము జరిగిన పిమ్మట, సదరు ఆస్తి ముందటి వారసుల స్వాధీనములో నుండి తప్పి దత్తపుత్రునికి చెందును. కాని, ఆయాస్తి, స్వీకారాధికార మిచ్చిన యతని వారసులకు ముందుగాచేరి, తర్వాత వితంతువునకు చెందక అట్టివారి వారసుల స్వాధీనములోనికి పోయిన పక్షమున, అటు పిమ్మట స్వీకరింపబడు దత్తపుత్రునికి చేరనేరదు. (10 మూ. ఇ. అ. 279; ఇ. లా. రి. 10 మ. 205; ఇ. లా. రి. 17 క. 122. వెనుక 63-వ పేరా చూడు). ఉదాహరణములు—

(1.) భర్తయొక్క ఆస్తి వితంతువునకే వారసు రీత్యా చేరియుండిన యెడల, స్వీకారము జరిగిన వెంటనే ఆమె హక్కు తప్పి సదరు ఆస్తి దత్తపుత్రునికి చెందుచున్నది. (3 మూ. ఇ. అ. 229; ఇ. లా. రి. 1 మ. 174; ఇ. లా. రి. 7 బొం. 225; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 381, 397). మృతిచెందిన యతనికి ఇద్దరు ముగ్గురు వితంతువు లుండి వారి కందరికిని అతనియాస్తి చెందియుండిన యెడల, వారిలో స్వీకారాధికారమును పొందినయామె దత్తు చేసికొన్న వెంటనే, వారందరి హక్కును తప్పి సదరు ఆస్తి దత్తపుత్రునికి చెందుచున్నది. (5 బొం. హై. 181, 192).

(2.) మదరాసు ప్రెసిడెన్సీలో, "ఏ", "బీ" యను ఇద్దరు అవిభక్త సోదరులలో, "ఏ" యనువాడు తనభార్యకు స్వీకారాధికారమిచ్చి మృతిచెందెను. స్వీకారము చేసికొను లోపల, ఆస్తియావత్తును "బీ" యొక్క స్వాధీనములోనికి పోవునుగనుక, "ఏ" యనువాని వితంతువునకు జీవనాంశపు హక్కు మాత్రము నిలిచియుండును. కాని, ఆమె స్వీకారము చేసికొన్న వెంటనే, దత్తపుత్రుడు "బీ" యను

వానితో గూడ యావదాస్తికిని జాయింటు హక్కుదారుడగుచున్నాడు.

(3.) ఈ రెండవ యుదాహరణలో, "ఏ" యనువాని వితంతువు దత్తు చేసికొనుటకుముందు "బీ" యనువాడు మృతిచెంది అతని ఆస్తియంతయు అతని కుమారునికిగాని భార్యకుగాని, ఎవరైన దూర బంధువునకుగాని చేరిపోయిన యెడల, అటుపిమ్మట "ఏ" యనువాని వితంతువు స్వీకరించుదత్తపుత్రునికి ఆస్తి రానేరదు. (8 బొం. హై. 114; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 498, 505; ఇ. లా. రి. 15 బొం. 565; ఇ. లా. రి. 2 క. 295; ఇ. లా. రి. 7 క. 298; ఇ. లా. రి. 12 క. 18). అట్టి సందర్భమున చేసికొనబడు స్వీకారముగూడ చెల్లదు. (వెనుక 63-వ పేరా చూడుు).

(4.) మదరాసు ప్రెసిడెన్సీలో ఒక విభాగింపగూడని జమీందారీని ఏలుచుండిన "ఏ" యను అతడు తన వితంతువునకు స్వీకారాధికారమిచ్చి మృతిచెందెను. ఆమె స్వీకారము చేసికొనులోపల, సదరు జమీందారీ ఆస్తి, "ఏ" యనువాని అవిభక్త సోదరుడగు "బీ" యనువాని స్వాధీనములోనికి చేరెను. అట్లు చేరినను, "ఏ" యనువాని వితంతువు దత్తు చేసికొన్న వెంటనే, దత్తపుత్రుడు జమీందారీకి హక్కుదారుడగును. (ఇ. లా. రి. 1 మ. 69).

(5.) మదరాసు ప్రెసిడెన్సీలో, "ఏ" యను ఒక ఆస్తిదారుడు పెండ్లి చేసికొనకమునుపే మృతిచెందెను. ఆకాలమున అతని సవతితల్లి జీవించియుండెను గాని, ఆమెకు శాస్త్రరీత్యా వారసు హక్కులేనందున, అతని ఆస్తి ఒక దూరపు జ్ఞాతి స్వాధీనములోనికి చేరెను. అటుపిమ్మట, "ఏ" యనువాని సవతితల్లి ఆమె భర్త యిచ్చియుండిన స్వీకారాధికారమునుబట్టి దత్తు చేసికొనెను. దత్త పుత్రునికి ఆస్తి చేరనేరదని మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించిరి. (8 మ. హై. 108). ఇట్లే కలకత్తా హైకోర్టువారును బొంబయి హైకోర్టువారును

తీరునూనించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 12 క. 246; ఇ. లా. రి. 9 బొం. 94; ఇ. లా. రి. 14 బొం. 463).

(6.) ఈ చెప్పబడిన 5-వ ఉదాహరణలో, "ప" యను వాడు మృతిచెందునపుడు, అతని కన్నతల్లి జీవించియున్న యెడల, ఆపెకే శాస్త్రరీత్యా ఆస్తిచేరును. అటుపిమ్మట ఆపె దత్తు చేసికొన్న యెడల, సదరు ఆస్తికి దత్తపుత్రుడు హక్కుదారు డగుచున్నాడు. ("గుంటూరు కేసు"-ఇ. లా. రి. 1 మ. 174).

స్వీకారమునకు పూర్వము ఆస్తి విషయమై జరిగింపబడిన కార్యములు.

104. దత్తపుత్రునికి చేరునట్టి ఆస్తియందు అతని హక్కులు స్వీకారము చేసికొనబడిన దినమునుండి ప్రారంభించును. కాబట్టి, అంతకు పూర్వము సదరు ఆస్తిని స్వాధీనమందు గలవారు, న్యాయముగా, అనగా తమకు గలిగియుండు బాధ్యతను అతిక్రమించకుండ, దాని విషయమై జరిగించిన కార్యములను రద్దుపరచుటకు దత్తపుత్రునికి హక్కు లేదు. బాధ్యతను అతిక్రమించి చేయబడిన పరాధీనములు మొదలగు కార్యములను దత్తపుత్రుడు రద్దుపరచవచ్చును. (1850 సం॥ బం. స. తీ. 533; 7 మూ. ఇ. అ. 169, 178; ఇ. లా. రి. 5 క. 251; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 630; 3 బం. స. 220, 367; 1856 సం॥ బం. స. 170; 1859 సం॥ బం. స. 421, 515; ఇ. లా. రి. 4 మ. 160; 8 మూ. ఇ. అ. 443; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 609, 614; 24 స. 183; ఇ. లా. రి. 2 క. 307; ఇ. లా. రి. 16 క. 40).

దత్తపుత్రు డేర్పడక మునుపు ఒక జమీందారీ సొత్తు అతని పినతండ్రి స్వాధీనములో ఉండి, స్వీకారమునకు పిమ్మట దత్తపుత్రునికి చెందెను. పినతండ్రి స్వాధీనములో నుండిన కాలములో సదరు జమీందారీ ఆస్తియొక్క ఆదాయమును వెచ్చపెట్టుటకు అతడు లా ప్రకారము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండెను గావున, దాని విషయమై

లెక్క చెప్పుటకు అతడు బద్ధుకాడని ప్రివీకౌన్సిలువారు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 1 మ. 69).

105. భార్యకు స్వీకారాధికార మిచ్చునపుడు, ఆమె యావజ్జీవమును ఆస్తిని అనుభవించి, అటుపిమ్మట దత్తపుత్రుడు పొందవలెనని భర్త షరతు పర్పరచిన యెడల, అట్టి షరతు చెల్లుటకు ఆక్షేపణయుండదు. (1855 సం॥ బం. స. 139; 1859 సం॥ బం. స. 162; ఇ. లా. రి. 8 క. 357).

దత్తపుత్రుని హక్కువిషయమై ఒడంబడికలు.

దత్తు చేసికొను కాలమునందు, దత్తుతండ్రి, తన ఆస్తిలో కొంత భాగము విషయమై కొన్నికొన్ని యేర్పాట్లుచేసి, తక్కిన భాగము మాత్రమే దత్తపుత్రునికి చేరునట్లు దత్తుని జనకతండ్రితో ఒడంబడిక చేసికొనిన పక్షమున, అది చెల్లునని తీరుమానింపబడి యున్నది. (ఇ. లా. రి. 12 మ. 490; ఇ. లా. రి. 14 మ. 172; 6 బొం. హై. 224). కాని, యావదాస్తియును ఇతరులకు చెందునట్లు ఉయిలువ్రాసి, పిమ్మట దత్తుగొన్నయెడల, సదరు దత్తువలన ఉయిలు రద్దుచేయబడినట్లు బహుశః ఎంచబడును. (6 బొం. హై. 230; 6 మూ. ఇ. అ. 320).

తాను జీవించి యుండువరకును తన యనుభవములోనే ఆస్తి యుండునట్లును, తన తర్వాత దత్తపుత్రునికి చెందునట్లును, దత్తుని జనక తండ్రితోగాని జనక తల్లితోగాని ఒక వితంతువు స్పష్టముగా ఒడంబడిక చేసికొని దత్తుగొన్న యెడల, అట్టి ఒడంబడిక చెల్లునని బొంబయి హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (11 బొం. హై. 199; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 398). కాని, యీ విషయమును గూర్చి ప్రివీకౌన్సిలువారు సందేహాభిప్రాయులై, అట్టి యొడంబడిక బొత్తిగా రద్దు కాదనియు, దత్తునకు యుక్తవయస్సువచ్చిన పిదప అతడు సమ్మతించిన యెడల చెల్లదగుననియు, తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 2 మ. 91). అట్టి యొడంబడికవలన దత్తపుత్రుడు బద్ధుడు కాజాలడని యిటీవల మదరాసు

హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 4 మ. 160; ఇ. లా. రి. 16 మ. 400). దత్తపుత్రునికి యుక్తవయస్సు వచ్చినపిమ్మట అతడు తన ఆస్తి విషయమై దత్తుతల్లితో చేసికొను ఒడంబడికలు చెల్లుటకు ఆక్షేపణలేదు. (3 బం. స. 387; 15 స. 63).

దత్తుకూడదని ఒడంబడిక.

కుటుంబములో ఎవరును స్వీకారముచేసికొనగూడదని ఒకరికొకరు చేసికొను ఒడంబడిక చెల్లనేరదు. అట్టియొడంబడికను అతిక్రమించి చేసికొనబడిన స్వీకారము రద్దుకానేరదు. (ఇ. లా. రి. 9 మ. 499. వెనుక 62-వ పేరా కడపట చూడవలసినది.)

దత్తు జరుగనియెడల హక్కులేదు.

107. దత్తపుత్రునియొక్క హక్కులు, స్వీకారమునకు పిమ్మటనే కలుగునుగాని అంతకుముందు కలుగజాలవు. కాబట్టి, ఫలానా చిన్నవానిని దత్తు చేసికొని సొత్తంతయు వానికియ్య వలసినదని భర్త యేర్పాటు చేసిపోయినను, వితంతువు దత్తు చేసికొనక ఊరకున్నయెడల, సదరు పిల్లవానికి ఏ విధమయిన హక్కుగాని కలుగనేరదు. (ఇ. లా. రి. 12 బొం. 202; ఇ. లా. రి. 16 మ. 355; ఇ. లా. రి. 11 క. 463; ఇ. లా. రి. 12 క. 688).

దత్తు చెల్లనియెడల, దత్తపుత్రుని హక్కు.

108. దత్తు అశాస్త్రీయమై చెల్లనియెడల, దత్తునికి దత్తు కుటుంబమునందు ఏ విధమగు హక్కులును కలుగజాలవు. కాని, జనక కుటుంబమునందలి హక్కులు నిలిచియుండును.

దత్తు చెల్లనియెడల, దత్తు కుటుంబమునుండి జీవనాంశమును పొందునట్టి హక్కు దత్తపుత్రుడు కలిగియుండునని పూర్వకాలమున కొన్ని తీర్పులు చేయబడి యుండెను. (1 మ. హై. 45). కాని, యిటీవల ఆ తీర్పులు రద్దుచేయబడి దత్తు చెల్లనపుడు దత్తు కుటుంబమునందు

ఏ హక్కును కలుగక జనకకుటుంబమునందలి హక్కులు మాత్రము నిలిచి యుండునని తీరుమానింపబడినది. (1 మ. హై. 363; 12 బొం. హై. 397).

దత్తు అశాస్త్రీయమై చెల్లకున్నను, దాన పరిగ్రహములు క్రమముగా జరిగియుండిన యెడల దత్తునికి జనక కుటుంబముతో సంబంధము సంపూర్ణముగా వదిలిపోవుననియు, దత్తు కుటుంబమునందు ఏ హక్కులును కలుగకున్నను జనక కుటుంబమునందలి హక్కులు నిలువనేరవనియు – దాన పరిగ్రహములు క్రమముగా జరుగని యెడల, బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్యజాతులలో ఉపనయనమునకు పూర్వమును శూద్రులలో వివాహమునకు పూర్వమును దత్తుడు జనక కుటుంబములో చేరవచ్చుననియు, అటు పిమ్మట చేరుటకు సాధ్యముకాదనియు - కలకత్తా హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (1856 - 59 సం॥ల కలకత్తా సుప్రీంకోర్టు తీర్పులు, 137 పేజి; 13 క. హై. అప్పెండిక్సు, 42).

109. దత్తు చెల్లని పక్షమున, దత్తపుత్రునికి చేయబడియుండు దానములు చెల్లునా, చెల్లవా? — యీ విషయమును నిర్ణయించుటకు ఒకటే ప్రధానవిధి కలదు. ఫలానా వానికి అని పేరుచెప్పి దానము చేయబడిన యెడల, దానపత్రికలో అతడు దత్తపుత్రుడుగా వివరింపబడి యుండి పిమ్మట ఆ దత్తు చెల్లని దత్తుగా పర్యవసించినను, దానము చెల్లుచున్నది. కాని, అతడు దత్తపుత్రుడను నమ్మికవల్లనే దానము చేయబడినదనియు, లేని యెడల చేయబడి యుండదనియు, స్పష్టముగా కనుపడునప్పుడు, సదరుదానము చెల్లనేరదు. ఉదాహరణములు—

దత్తు చెల్లనియెడల, దత్తపుత్రునికి చేయబడియుండు దానములు చెల్లునా?

(1.) "పురాణము పుల్లయ్యగారి దత్తపుత్రుడగు రామస్వామికి పదివేల రూపాయలు దానముగా ఇచ్చితిని"—అని మరణ శాసనములో వ్రాయబడిన యెడల, పిమ్మట రామస్వామియొక్క దత్తు చెల్లని దత్తుగా పర్యవసించినను, దానము చెల్లుచున్నది.

(2.) "రామస్వామి యను చిన్నవానిని నేను స్వీకరించితిని గావున, అతని స్వీకారమునకు ఆవశ్యకమగు కర్మలను నా భార్య జరుపవలసినది. మరియు, అతడు జీవించియుండగా నా భార్య మరి యెవ్వరిని స్వీకరించ గూడదు. అతనికే నా ఆస్తి చేరవలసినది" — అని మరణశాసనము (ఉయిలు) వ్రాయబడెను. అటు పిమ్మట, అతని భార్య స్వీకారకర్మలేమియు జరిగించక పోయినను, సదరు దానము చెల్లునని ప్రివీ కౌన్సిలువారు తీరుమానించి యున్నారు. (26 స. 91).

(3.) "ప" యనువాడు ఒక పిల్లవానిని పసితనమునుండియు తన అభిమాన పుత్రునిగా పెంచి, అతనికి తన యావదాస్తియును ఉయిలువ్రాసి మృతిచెందెను. ఈ పిల్లవాడు శాస్త్రరీత్యా దత్త పుత్రుడు కానందున, పెంపుడు తండ్రికి ఉత్తరక్రియలు జరిగించునట్టి యోగ్యత కలిగియుండడు. అయినను, దానము చెల్లుచున్నది. (1861 సం॥ మదరాసు తీర్పులు, 124; 1 మ. హై. 393).

(4.) ఈ చెప్పబడిన 3-వ యుదాహరణములోని పిల్లవాడు శాస్త్రరీత్యా తన స్వీకార పుత్రుడేయనియు, తన ఉత్తరక్రియలు నెరవేర్చుటకు అర్హుడనియు "ప" యనువాడు భావించియుండెను. అట్టి భావన నిష్ప్రయోజనమయ్యెను, దానము రద్దుకానేరదు. ఏలనంటే— చిన్నతనమునుండియు పెంచిన అభిమానము వల్లను అపేక్షవల్లను సదరు దానము చేయబడి యుండవచ్చును.

(5.) "ప" యనువాడు ఒక పిల్లవానిని దత్తు చేసికొని, "నిన్ను నేను శాస్త్రరీత్యా స్వీకరించితిని కాబట్టి, నాకును నా పితృపితామహులకును శాస్త్రోక్త కర్మలు జరిగించి నాయనంతరము నా యావదాస్తికిని హక్కుదారుడవు కావలసినది" — అని ఒక అంగీకారపత్రిక వ్రాసెను. "ప" యనువాడు మృతిచెందిన పిమ్మట, స్వీకారము చెల్లజాలనిదిగా ఏర్పడెను. సదరు దానమునకు స్వీకారమే కారణ

మనియు, స్వీకారము చెల్లక తనకును తన పితృపితామహులకును శాస్త్రోక్త కర్మలు జరిగించునట్టి యోగ్యతలేని పక్షమున ఆ పిల్లవానికి తన ఆస్తి చేర్చవలెనను ఉద్దేశము లేశమును "ప" యను వానికి ఉండ లేదనియు నిశ్చయించి, సదరు దానము చెల్లదని ప్రివీకౌన్సిలువారు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 11 క. 463; ఇ. లా. రి. 12 క. 686; ఇ. లా. రి. 12 బొం. 185, 202; ఇ. లా. రి. 15 బొం. 573).

(8.) కృత్రిమ స్వీకారము వగైరా.

కృత్రిమ స్వీకారము.

110. కృత్రిమ స్వీకారము మిథిల రాజ్యములో మాత్రము నిలిచియున్నది. (2 బం. స. తీ. 173). మలయాళ దేశమునందు నంబూదిరి బ్రాహ్మణులలో సాధారణ స్వీకారములును కృత్రిమ స్వీకారములును గూడ వాడుకలో నుండు నట్లు కనబడుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 11 మ. 174).

కృత్రిమ స్వీకారము యొక్క పద్ధతి ప్రకారము భార్యాభర్త లిరువురును చేరిగాని ప్రత్యేకముగా గాని స్వీకారము చేసికొనవచ్చును. భర్తపేరిట స్వీకారము గొనుటకు పితంతువు అర్హురాలు కాదు. కాని, తనకే స్వీకరించుకొన వచ్చును.

స్వీకార్యుడు ఒకటే జాతికి చేరియుండవలెను. ఇదితప్ప మరియే నియమముగాని నిర్బంధముగాని లేదు. అతనికి ఎంత వయస్సైనను సరే, ఉపనయనమును వివాహమునుగూడ జనకకుటుంబమునందు జరిగియుండినను సరే, అతని తలిదండ్రు లిద్దరును మృతిచెంది యుండినను సరే స్వీకారము చెల్లును. (8 స. 155; 6 బం. స. తీ. 192; 3 బం. స. తీ. 145). అన్న, తమ్ముడు, మేనల్లుడు, ఇట్టివారిని గూడ స్వీకరింపవచ్చును. (3 బం. స. తీ. 144; 6 బం. స. తీ. 192).

కృత్రిమ స్వీకారమునకు ఏ విధమైన కర్మలును ఆవశ్యకముకావు. ఏదైనను మంచిదినమునాడు, స్వీకర్తయును స్వీకార్యుడును స్నానముచేసిన మీదట, "నీవు నా పుత్రుడవుగా నుండవలయును" — అని స్వీకర్త అడిగి, "నేను నీ పుత్రుడనైతిని" — అని స్వీకార్యుడు బదులు చెప్పిన తోడనే స్వీకారము ముగియుచున్నది. స్వీకర్త స్వీకార్యుల యిరువురి సమాధానమే ప్రధానము. (1 బం. స. తీ. 9; 6 బం. స. తీ. 271).

కృత్రిమ స్వీకార పుత్రునకు జనకకుటుంబమునందలి వారసు హక్కులు నశింపవు. అతని యింటిపేరు భేదమైనయెడల మారదు. స్వీకార కుటుంబమునందు స్వీకర్తకు మాత్రమే అతడు వారసుదారు డగును గాని, స్వీకర్తయొక్క తండ్రి మొదలగు వారికి వారసుదారుడు కాడు. (1 బం. స. తీ. 15; 3 బం. స. తీ. 307; 2 బం. స. తీ. 23; 8 స. 155; 25 స. 255). భార్యగాని భర్తగాని తనకు మాత్రమే ప్రత్యేకముగా స్వీకారము చేసికొన్నపుడు, తల్లియొక్కగాని తండ్రియొక్కగాని ఉత్తరక్రియలు మాత్రమే జరుపుటకు బద్ధుడై, ఆమెయొక్క లేక అతనియొక్క ఆస్తికి మాత్రమే స్వీకారపుత్రుడు వారసుదారు డగును. (2 బం. స. తీ. 23; 7 స. 500; 8 స. 155).

జాఫ్నాదేశములో స్వీకారము.

111. సింహళ ద్వీపమునందలి జాఫ్నాదేశపు అరవవారిలో వాడుకగానుండు స్వీకారము, ఇంచుమించుగా అన్ని అంశములయందును కృత్రిమ స్వీకారమునే పోలియున్నది. మరియు వారిలో స్వీకార పుత్రుడు స్వీకర్తయొక్క కుమార్తెను వివాహమాడ వచ్చును. ఇంతేగాక, ఒక కుమారుని ఒక కుమార్తెనుగూడ స్వీకరించి, యిద్దరికిని వివాహము చేయునట్టి వాడుక కలదు.

ఇల్లరికపు అల్లుడు.

112. మదరాసు ప్రెసిడెన్సీయందు శూద్రజాతి వారిలో — ముఖ్యముగా కమ్మవారు, కాపులు, రెడ్లు, వీరిలో — ఇల్లరికపు అల్లుని నియమించుకొను వా

డుక, అనగా, అల్లునే దత్తపుత్రునివలె ఇంట నుంచుకొను వాడుక యేర్పడియున్నది.

ఇల్లరికపు అల్లునికి జనక కుటుంబమునందలి హక్కులు నశింపవు. (ఇ. లా. రి. 6 మ. 267). మామగారి ఆస్తికి అతడు హక్కుదారు డగును. (ఇ. లా. రి. 4 మ. 272; ఇ. లా. రి. 12 మ. 442). మామగారి వద్దినుండి ఇల్లరికపు అల్లునికి వచ్చు ఆస్తి అతని స్వార్జితముగా నెంచబడును. (7 మ. హై. 25). ఇల్లరికపు అల్లుడు ఏర్పరచుకొనబడిన పిమ్మట, మామగారికి పుత్రసంతానము కలిగిన యెడల, అతనికి గూడ పుత్రులతో సమానముగా భాగమువచ్చును. (ఇ. లా. రి. 4 మ. 272).

కన్యా స్వీకారము.

113. వేశ్యలలోతప్ప మరి యే జాతివారిలోను కన్యాస్వీకారము చేసికొను వాడుక లేదు. ఈ మధ్య, పూనా పట్టణములో ఒక బ్రాహ్మణుడు ఒక కన్యను పెంచుకొని ఆపె తన స్వీకృతకుమారి యని వాదించెనుగాని, సదరు స్వీకారము చెల్లదని కోర్టువారు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 13 బొం. 690).

వేశ్యలలో వాడుక.

114. దక్షిణ పశ్చిమ హిందూస్థానములయందు వేశ్యలు కన్యా స్వీకారము చేసికొనునట్టి వాడుక యేర్పడియున్నది. అట్టి స్వీకారములు చెల్లునని మదరాసు హైకోర్టువారును (ఇ. లా. రి. 11 మ. 393; ఇ. లా. రి. 12 మ. 214; ఇ. లా. రి. 13 మ. 133) - చెల్లగూడదని కలకత్తా బొంబయి హైకోర్టుల వారును (2 మార్లీస్ డైజెస్ట్, 133; ఇ. లా. రి. 4 బొం. 545)-తీరుమానించి యున్నారు. ఇటీవల, బొంబయి హైకోర్టువారు గూడ అట్టి స్వీకారములు చెల్లుననియే అభిప్రాయ మిచ్చియున్నారు. (ఇ. లా. రి. 14 బొం. 90).

వేశ్యలు చేసికొను కన్యా స్వీకారమునకు ఏ విధమయిన కర్మలు గాని దాన పరిగ్రహణములుగాని ఆవశ్యకము కావు. ఫలానా జాతి కన్యనే స్వీకరింపవలెనను నియమము గూడలేదు. ఆ కన్యను సొమ్మిచ్చి పుచ్చుకొన్నను మరి యే విధముగా తెచ్చికొన్నను సరే, కుమార్తెగా భావించి పెంచుటయే ఆవశ్యకము. (1856 సం॥ మదరాసు తీర్పులు, 65; ఇ. లా. రి. 13 మ. 133).

ఒక్క కన్యనే స్వీకరింపవచ్చును గాని, యిద్దరు ముగ్గురు కన్యలను స్వీకరింప గూడదనియు, విశేషాచారము ఏర్పడి యుండిన యెడల ఇద్దరు ముగ్గురు కన్యలను స్వీకరింప వచ్చుననియు తీరుమానింపబడి యున్నది. (ఇ. లా. రి. 11 మ. 393; ఇ. లా. రి. 12 మ. 214).

115. వేశ్యలు సర్వసామాన్యముగా వ్యభిచారవృత్తి వలన జీవించువారయ్యును, వారు కన్యా స్వీకారము చేసికొను నప్పుడు వ్యభిచారవృత్తి నిమిత్తమే చేసికొనిరని నిస్సందేహముగా చెప్పుటకు వీలులేదు. ఆ కన్య తమ సొత్తునకు వారసురాలుగా నుండవలెననిగాని, ఆ చిన్నదానిని పెంచి పెద్దదానినిచేసి వివాహము చేయవలెననిగాని, యిట్టి సదుద్దేశముతో గూడ స్వీకారము జరుగవచ్చును. ఈ హేతువుచేతనే, వేశ్యలలో కన్యా స్వీకారములు చెల్లునని తీర్పులు చేయబడినవి.

వ్యభిచార వృత్తి నిమిత్తము కన్యా స్వీకారము.

వ్యభిచార వృత్తి నిమిత్తము కన్యను స్వీకరించుట పినల్ కోడ్డు 372, 373 సె॥ల ప్రకారము నేరమగుచున్నది. ఈ నేరమునకు 10 సం॥ల వరకు ఖైదుశిక్ష విధింపబడి యున్నది. కాబట్టి, వేశ్యలు పెంచుకొను కన్యల విషయమై, వ్యభిచార వృత్తి నిమిత్తము వారిని పెంచుచున్నట్లుగాని 16 సం॥ల యీడులోపల కన్నెరికము చేయించి వారిని వ్యభిచార వృత్తికి లోబరచినట్లుగాని రుజువు కనుపడిన యెడల, పీనల్ కోడ్డులో చెప్పబడిన ప్రకారము శిక్ష విధింపబడును. 16 సం॥ల

యీడు లోపల వేశ్యాకన్యలకు కన్నెరికము చేసిన పురుషులును వారితో వ్యభిచార వృత్తియందు సంచరించు పురుషులును గూడ కుమ్మకుదారులుగా శిక్షకు పాత్రులగుదురు.

ప్రకరణము 4.

మైనర్ల సంరక్షణ.

యుక్త వయస్సు.

116. మైనర్లు అనగా యుక్తవయస్సు రానివారు. పదియారు సంవత్సరముల యీడున స్త్రీ పురుషులకు బాల్య దశ వదలి యుక్తవయస్సు వచ్చినట్లు ఎంచబడును అని హిందూ ధర్మశాస్త్రములలో చెప్పబడి యున్నది. ముందటి కాలమున తీర్పులుకూడ ఆలాగుననే చేయబడుచుండెను. (ఇ. లా. రి. 1 క. 108; 12 బొం. హై. 281, 290). కాని, యిప్పుడీ విషయమై 1875సం॥ 9 నెం॥ ఇండియన్ మెజారిటీ ఆక్టు అమలులో నున్నది. ఈ చట్టము ప్రకారము, బ్రిటిష్ ఇండియాలో నివసించియుండు జనుల కందరికిని 18 సం॥ల వయస్సు ముగిసిన వెంటనే యుక్తవయస్సు వచ్చినట్లు ఎంచబడును; కోర్ట్ ఆఫ్ వార్డ్స్‌వారి సంరక్షణ క్రిందనుండు మైనర్లు మాత్రము 21 సం॥ల వయస్సు ముగిసిన పిమ్మట యుక్తవయస్కులుగా నెంచబడుదురు.

బిడ్డల రక్షకత్వపు హక్కు.

117. యుక్తవయస్సురాని బిడ్డల రక్షకత్వపు హక్కు- హిందూ ధర్మశాస్త్రముల ప్రకారము మొదట తండ్రిది; పిదప తల్లిది; తల్లి లేనప్పుడును సంరక్షకురాలుగా నుండుటకు తగియుండనప్పుడును, అన్న, పినతండ్రి, పెత్తండ్రి మొదలగు తండ్రివంకవారును - వారి వెనుక తల్లివంకవారును - సంరక్షకు లగుదురు. (1852సం॥ మదరాసు తీర్పులు, 105; 1854సం॥ బం. స. తీ. 329).

మిథిల దేశమునందు చెల్లుచుండెడి ఆచారముల ప్రకారము, యుక్తవయస్సురాని బిడ్డలను పెంచి పోషించు విషయమై తండ్రికంటె తల్లికే యెక్కువ స్వాతంత్ర్యము కలదని తీరుమానింపబడి యున్నది. (ఇ. లా. రి. 5 క. 43).

అవిభక్త కుటుంబమునందు మైనరునకు చేరవలయు ఆస్తి యెవరి స్వాధీనములో నున్నను, అతని శరీర సంరక్షణహక్కు మాత్రము తల్లికే చెందుచున్నది. (3 మ. హై. 69; ఇ. లా. రి. 5 క. 219; 1847 సం॥ బం. స. తీ 557).

బిడ్డల రక్షకత్వము విషయమై, పినతండ్రి పెత్తండ్రి మొదలగు వారికంటె సవతి తల్లికి ఎక్కువ హక్కు కలదు. (1 మార్లి డైజెస్ట్, 275. ఈ విషయమై 2 బారొ. 144, 7 స. 321 కూడ చూడవలసినది).

118. ఉంచుకొన్న లంజకు పుట్టిన బిడ్డలకు శాస్త్రరీత్యా లంజయే సంరక్షకురాలు. కాని, తండ్రియొక్క సంరక్షణలో నైనను తండ్రి యేర్పరచిన వారి సంరక్షణలో నైనను వారు పెరుగుచుండిన యెడల, తల్లియొక్క హక్కు తప్పిపోవును. అటుపిమ్మట తన బిడ్డలను తన యొద్దికి గొని పోవుటకై లంజవలన దావా తేబడిన యెడల అది అంగీకరింపబడదు. ఇంకను లంజరికము వల్లనే ఆ మనిషి జీవించుచుండు నపుడును, దాని సంరక్షణ బిడ్డల క్షేమమునకు భంగకరముగా నుండునపుడును, తండ్రి యేర్పరచిన సంరక్షణను తప్పించుటకు కోటువారు బొత్తిగా ఇష్టపడరు. (ఇ. లా. రి. 4 క. 374; ఇ. లా. రి. 12 మ. 67).

లంజ బిడ్డల రక్షకత్వము.

119. మైనరు వితంతువునకు శాస్త్రరీత్యా ఆపె భర్తయొక్క సపిండులే సంరక్షకు లగుచున్నారు. ఆపె తండ్రి గాని అన్న దమ్ములు గాని తండ్రివంక వారు గాని శాస్త్రరీత్యా సంరక్షకులుగారు. (ఇ. లా. రి. 16 క. 584);

మైనరు వితంతువుయొక్క రక్షకత్వము.

120. మైనర్లను సంరక్షించు స్వాతంత్ర్యము శాస్త్రరీత్యా తండ్రి, తల్లి, అన్న మొదలగు వారికి చెంది యున్నను, వీరి దుష్ప్రవర్తనము మున్నగు కారణములవలన సదరు మైనర్ల శ్రేయస్సునకును క్షేమమునకును హానికరముగా నుండునట్టి సందర్భములయందు, ఎవ్వరైనను బంధువులు గాని స్నేహితులు గాని కోర్టులో పిటిషను దాఖలు చేసి సదరు సంరక్షకులను తప్పించి మరియొకరిని సంరక్షకులనుగా ఏర్పాటు చేయించవచ్చును. (3 మ. హై. 69; 14 మూ. ఇ. అ. 309; ఇ. లా. రి. 1 అ. 549, 598).

రక్షకత్వపు హక్కు ఎప్పుడు తప్పిపోవును?— సంరక్షకుల దుష్ప్రవర్తనము.

121. కుమారుని దత్తిచ్చిన పిమ్మట కన్న తలిదండ్రుల రక్షకత్వపు హక్కు తప్పిపోవుచున్నది. అయినను, దత్తు తలిదండ్రులు గాని, వారి యిలాకా వారు గాని, దత్తపుత్రుని యెడల విరోధభావము వహించి అతనిని హింసించుచుండు నప్పుడును, మరి యేకారణము వల్లనైనను వారి సంరక్షణ అతని క్షేమమునకు హానికరముగా నుండునప్పుడును, జనకతండ్రి మొదలగు వారు రక్షకులు కావచ్చును. (3 బొం. హై. 1).

దత్తిమ్మట.

122. వితంతువు పునర్వివాహము చేసికొన్న యెడల, ప్రథమభర్తవలన ఆమెకు కలిగిన బిడ్డలను ఆమె రక్షణలోనుండి తప్పించి తమ సంరక్షణలో నుంచవలయునని కోరి ప్రథమభర్త బంధువులు కోర్టులో పిటిషను దాఖలు చేయవచ్చును. దానిమీద కోర్టువారు వారియొద్ద తగిన జామీను పుచ్చుకొని, సదరు బిడ్డలను వారికి ఒప్పగించగలరు. (1856 సం॥ 15 నెం॥ చట్టము, 3 సె).

తల్లి పునర్వివాహము చేసికొనుట.

123. బిడ్డలయొక్క మతము తండ్రి మతము ననుసరించియే యుండవలయును. కాబట్టి, తల్లి కులభ్రష్టురాలైనప్పుడును క్రీస్తుమతము మొదలగు అన్యమతము

తల్లి అన్యమతములో చేరుట.

లలో చేరినప్పుడును, మయినరు బిడ్డల విషయమై రక్షకత్వపు హక్కు ఆపెకు తప్పిపోవును. ఆపె యొద్దనేయుండి ఆపె మతమునే అవలంబించుటకు బిడ్డలు ఇష్టపడినను గూడ, వారిని ఆపె సంరక్షణలోనుండి కోర్టువారు తొలగింతురు. కాని, బిడ్డలు దాదాపు యుక్తవయస్సు వచ్చినవారును యుక్తాయుక్త వివేకము కలిగిన వారునై తల్లి సంరక్షణలోనుండి వారిని తప్పించుట వారి శ్రేయస్సునకు భంగకరముగా నుండునట్లు కనుపడినప్పుడు, వారి యిష్టమునకు విరోధముగా కోర్టువారు తీర్పు చేయజాలరు. (14 మూ. ఇ. అ. 309).

భర్తను విడిచి భార్య వేరుగా నుండునెడల, బిడ్డల రక్షకత్వము విషయమై ఆపెకు ఏ హక్కును నిలువజాలదు. భర్త యిష్టమునకు విరోధముగా బిడ్డలను వెంట తీసికొనిపోయి భార్య వేరుగా నుండునెడల, భర్త దావాతెచ్చి బిడ్డలను స్వాధీన పరచుకొనవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 8 క. 369).

124. తండ్రి అన్యమతమును అవలంబించుట.

తండ్రి క్రీస్తుమతము మొదలగు మతములను అవలంబించి జాతి భ్రష్టుడైనను, అతనికి తన మయినరు బిడ్డల విషయమైగల రక్షకత్వపు హక్కు తప్పిపోదు. కాని, సదరు అన్య మతావలంబముతోగూడ దుర్నీతి వ్యాపారమును దుష్ప్రవర్తనమును చేరియుండి బిడ్డల శ్రేయస్సునకు హానికరముగా నుండునెడల, తండ్రియొద్ద నుండవలసినదని బిడ్డలను కోర్టువారు బలవంత పెట్టజాలరు. (పెర్రీగారి ఓరి యెంటల్ కేసెస్ 91).

125. మైనర్లు అన్యమతమును అవలంబించుట.

తమ యిచ్ఛవచ్చినట్లు విచ్చలవిడిగా నుండుటకు మైనర్లు స్వతంత్రులుకారు. యుక్తవయస్సు వచ్చువరకును సంరక్షకుల ఆజ్ఞకులోబడి వారి యొద్దనే యుండుటకు మైనర్లు బద్ధులుగా నున్నారు. కాబట్టి, క్రీస్తు మతము మొదలగు అన్యమతములలో చేరునట్టి స్వాతంత్ర్యము వారికి లేదు.

యుక్తాయుక్త వివేకము కలిగియుండి అన్యమతము నవలంబిన మైనర్లను వారి యిష్టము వెంబడి వదిలివేయ వలయునని పూర్వకాలమున కొన్ని తీర్పులు చేయబడెను. కాని, దరిమిలాను 12, 14, 15 సం॥ల యీడుగల మైనర్లు క్రీస్తుమతము నవలంబించి తమ నవీన గురుస్వాములవద్దనే యుండుమని వారెంత కోరుకొన్నను, వారి యిష్టమును పాటింపక వారిని సంరక్షకులకు ఒప్పగించునట్లు తీర్పులు చేయబడెను. (పెర్రీగారి ఓరియెంటల్ కేసెస్, 103; హైడ్‌గారి రిపోర్టుల్, 111). ఈ తీర్పులను కొద్ది సంవత్సరముల క్రిందట మదరాసు హైకోర్టువారు చక్కగా పరిశీలించి, 1875 సం॥ 9 నెం॥ చట్టము ప్రకారము మయినార్టీ గడచువరకును, అనగా 18 సం॥ల యీడు దాటువరకును, మైనర్లు తమ సంరక్షకులకులోబడి వారియొద్దనే యుండుటకు బద్ధులయ్యున్నారని తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 9 మ. 391). కాబట్టి మైనర్లు అన్యమతములో చేరినప్పుడు తలిదండ్రులు మొదలగు సంరక్షకులు వారిని బలవంతముగా తమ యొద్దికి తీసికొని పోవచ్చును. మరియు, సదరు మైనర్లను పంపించక తమయొద్ద నుంచుకొను మత గురువులపై దావా తేవచ్చును.

14 సం॥ ల యీడునకు లోబడిన మగబిడ్డలనుగాని 16 సం॥ల యీడునకు లోబడిన ఆడు బిడ్డలనుగాని, వారి సంరక్షకుల సమ్మతి లేకుండ క్రీస్తు మతము మొదలగు అన్యమతములలో చేర్చుకొనువారు పినల్‌కోడ్డు 361 సె॥ ప్రకారము నేరస్థు లగుదురు. అట్టి వారికి 363 సె॥ ప్రకారము 7 సం॥ల వరకు శిక్ష విధింపబడ వచ్చును.

మైనరుయొక్క ఒడంబడికలు.

126. మైనరువలన ఏర్పరచుకొనబడు కంట్రాక్టులు (ఒడంబడికలు) అతనికి లాభకరముగా నుండిననే తప్ప, వానిని నెరవేర్చుటకు అతడు బద్ధుడు కాడు. కాని, యుక్తవయస్సు వచ్చిన పిమ్మట సదరు ఒడంబడికలను

ఊర్జితపరచిన యెడల అతడు బద్ధుడగును. (3 స. 10; 13 స. 166, 172. ఇండియన్ కంట్రాక్టు ఆక్టు, సె. 11).

కాబట్టి మైనరునకు అప్పిచ్చినయెడల అతనిమీద దావా చెల్లదు. మైనరువద్ద అప్పుగొన్న యెడల అతడు దావా తేవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 12 బొం. 50; ఇ. లా. రి. 18 క. 259). జీవనమునకు ఆవశ్యక మగు సామానుల నిమిత్తము అప్పులు చేయబడిన యెడల, వానిని తీర్చుటకు మైనరు బద్ధుడుగా నుండును. (ఇండియన్ కంట్రాక్టు ఆక్టు, సె. 68).

గార్డియనుకు గల అధికారము— మైనరు తరపులు.

127. మైనరు తరఫున ఆస్తి మేనేజిమెంటు చేయు విషయములో అతని గార్డియను, అనగా సంరక్షకుడు జరిగించునట్టి కార్యములవల్ల సదరు మయినరు బద్ధుడగుచున్నాడు. కాని, యీ కార్యములు అగత్యమయినవిగాను, మయినరునకు లాభకరముగాను, యుక్తవయస్కుడైన యెడల మయినరు తానే జరిగించు కొనునట్టివిగాను ఉండవలెను. మరియు దురుద్దేశముతోగాని గార్డియనుయొక్క స్వలాభము నిమిత్తముగాని జరిగింపబడి యుండగూడదు. (2 మ. హై. 47; ఇ. లా. రి. 12 బొం. 686; ఇ. లా. రి. 14 బొం. 562; ఇ. లా. రి. 4 క. 76; ఇ. లా. రి. 5 క. 363; ఇ. లా. రి. 3 అ. 535; ఇ. లా. రి. 9 బొం. 365; 10 మూ. ఇ. అ. 454; 6 మూ. ఇ. అ. 393). గార్డియను జరిగించిన కార్యములను యుక్తవయస్సు వచ్చిన పిమ్మట మయినరు సమ్మతించి ఊర్జితపరచిన యెడల, వానివలన అతడు బద్ధుడగును. (8 మూ. ఇ. అ. 319).

విక్రయములు.

మయినరు యొక్క లాభము నిమిత్తము అతని ఆస్తిని గార్డియను విక్రయము చేసినయెడల, అట్టి విక్రయము వలన సదరు మయినరు బద్ధుడగును. కాని అక్ర

మముగా, లేక అనగత్యముగా, లేక అతిస్వల్పమగు వెలకు, జరిగింప బడు విక్రయములవలన మయినరు బద్ధుడుకాడు. ఇట్టి క్రయములను రద్దు పరచుటకు మయినరు యుక్తవయస్సు వచ్చిన పిమ్మట దావా తేవచ్చును. (8 బొం. హై. 81; 3 బొం. 234, 237; 7 అ. హై. 201).

మయినరు యొక్క ఆస్తిని విక్రయించెడు విషయమున అతని గార్డియనుకుగల అధికారము మిగుల మితమయినది. కావున, సదరు గార్డియను మూలకముగా మయినరు ఆస్తిని కొనువారు అన్ని విషయములను జాగరూకతతో కనుగొన వలయును. సదరు ఆస్తిని విక్రయింపవలయు అగత్యమేమి కలదో, విక్రయించుటవలన మయినరునకు ఏమి ప్రయోజనమో, విక్రయించని యెడల అతనికి ఏమి నష్టము, లేక అపాయము కలుగునో, ఈ విషయములను చక్కగా విచారింప వలయును. ఇంతేగాక ఆ ఆస్తికి క్రమమయిన వెల యియ్యవలయును. (6 మూ. ఇ. అ. 393).

గార్డియను మూలకముగా మయినరు ఆస్తిని కొన్నవారు, సదరు ఆస్తి విషయమయి తగాదా కలిగిన యెడల, దానిని విక్రయించుటకు తగిన అగత్యముండెనని రుజువుచేయ వలయును. (ఇ. లా. రి. 5 మ. 33). ఫలానా కారణమువలన విక్రయింపబడినట్లు క్రయ దస్తావేజులో వ్రాయబడియుండు మాత్రముచేత, అది నిజమని కోర్టువారు విశ్వసింపజాలరు. (ఇ. లా. రి. 6 అ. 417; ఇ. లా. రి. 3 బొం. 234, 237).

ఒక కేసులో గార్డియనుగా నుండిన తల్లి, మయినరుయొక్క సంరక్షణ నిమిత్తము అతని ఆస్తిని మిక్కిలి తక్కువ వెలకు అమ్మివేసెను. మయినరు యుక్తవయస్కుడైన పిమ్మట దావా తెచ్చెను. కోర్టు వారు సదరు క్రయమును రద్దుపరచి క్రయదారునికి సొమ్మిప్పించివేసి, ఆస్తిని మయినరు స్వాధీనము చేసిరి. (ఇ. లా. రి. 6 అ. 417).

గార్డియనువలన అక్రమముగా సమ్మతింపబడు డిక్రీలు, రాజీలు వగైరాలను రద్దుపరచుటకు మయినరు యుక్తవయస్సు వచ్చిన

పిమ్మట దావా తేవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 3 మ. 103; ఇ. లా. రి. 13 బొం. 137). కాని, గాడిఁయనుమీద క్రమముగా పొందబడిన డిక్రీలవల్లను అతడు క్రమముగా సమ్మతించిన రాజీలవల్లను మయినరు బద్ధుడగును. (ఇ. లా. రి. 11 మ. 309; ఇ. లా. రి. 12 మ. 483; 14 మూ. ఇ. అ. 393; ఇ. లా. రి. 5 క. 450; ఇ. లా. రి. 10 క. 357; 1859 సం॥ బం. స తీ. 913).

దగావలన పొందబడిన తీర్పులు డిక్రీలు రాజీలు వగైరాలను రద్దుపరచుటకు నిరభ్యంతరముగా దావా తేవచ్చును. (14 మూ. ఇ. అ. 393; ఇ. లా. రి. 6 క. 687; ఇ. లా. రి. 10 క. 357; ఇ. లా రి. 12 క. 69). కాని, దగావలనగాక గాడిఁయనుయొక్క అజాగ్రత వలన మయినరునకు విరోధముగా వ్యాజ్యము తీర్పు చేయబడియుండిన యెడల, యుక్తవయస్సు వచ్చిన పిమ్మట అతడు దావాతెచ్చి సదరు తీర్పును రద్దు చేయించుకొన వచ్చునా? — యీ అంశము స్పష్టముగా తీరుమానింపబడి యుండలేదు. (ఇ. లా. రి. 17 క. 361).

గాడిఁయనుయొక్క అక్రమపు వ్యవహారముల వలన సంభవించిన నష్టము నిమిత్తము అతనిమీద మయినరు యుక్తవయస్కుడైన పిమ్మట దావా తేవచ్చును. (1860 సం॥ బం. స. తీ. 349).

ప్రకరణము 5.

సమిష్టి కుటుంబము.

సమిష్టి కుటుంబము.

128. హిందువులలో సాధారణముగా తండ్రి, కుమాళ్లు, మనుమలు మొదలగువారు కలిసి యేక కుటుంబముగా జీవించుచున్నారు. వీరిలో కొందరు

గాని అందరుగాని సమిష్టి ఆస్తిని విభాగించుకొని ప్రత్యేకముగా కాపురము యేర్పరచు కొన్ననుకూడ, వారికి సంతానము కలిగినతోడనే మరల సమిష్టి కుటుంబము లేర్పడుచున్నవి. ఈ సమిష్టికుటుంబము యొక్కయు సమిష్టి సొత్తుయొక్కయు స్వభావము ఈ ప్రకరణమునందు వివరింపబడును.

యజమానుడు, లేక, మేనేజరు.

129. సమిష్టి కుటుంబమునందలి స్త్రీలు జీవనాంశమునకు మాత్రమే హక్కు కలిగి యుందురు. పురుషులు కూడ అందరును సమిష్టి ఆస్తికి భాగస్థులు కానేరరు. ఈ విషయము ముందు వివరముగా తెలుపబడును. సాధారణముగా సమిష్టి కుటుంబమునకు తండ్రియే యజమానుడుగానుండి గృహకృత్యములను నడపునట్టి అధికారమును వహించును. వృద్ధాప్యము మొదలగు కారణములవలన తండ్రి అసమర్థుడుగా నుండునపుడును, అతడు లేనపుడును కుమారులలో పెద్దవాడు యాజమాన్యమును వహించును. అన్న అసమర్థుడుగా నుండునెడల, బుద్ధిమంతుడగు తమ్ముడు గృహకృత్యములను నడుపుట కలదు.

కుటుంబ వ్రయములు.

130. కుటుంబమునందలి స్త్రీ పురుషులకును బిడ్డలకును వలయు అన్న వస్త్రముల నిమిత్తమును, వారి వివాహము ఉపనయనము విద్య మొదలగు కార్యముల నిమిత్తమును, పండుగ పర్వములు శ్రాద్ధాదికర్మలు మొదలగు వాని నిమిత్తమును, సమిష్టి ద్రవ్యమును వ్రయము చేయుటకు యజమానునకు సంపూర్ణాధికారము కలదు. ఇంతే ఖర్చు చేయవలసినదనిగాని ఇంత ఖర్చు చేయవలసినదనిగాని నిర్బంధము లేదు. తక్కిన భాగస్థులు చెప్పినట్లు గృహకృత్యములను నడుపుటకుగాని ఖర్చు తగ్గించి ఆదాయము చేయుటకుగాని అతడు బద్ధుడుకాడు. కుటుంబ సంరక్షణమునందు అతడు అధిక లోభిత్వమును వహించినను అతిదుబారాగా నడచుకొన్నను, తక్కిన భాగస్థులు విభాగము చేసికొన వలసినదేగాని వేరు సాధనము

లేదు. (3 మ. హై. 177; ఇ. లా. రి. 10 బొం. 528). కుటుంబద్రవ్యమును యజమానుడు దుర్వినియోగము చేసినయెడల, విభాగము చేసికొనునప్పుడు అతని భాగములో తగ్గించవచ్చును. కాని, కుటుంబము యొక్క లాభము నిమిత్తము అతడు వర్తకము చేసియుండి దాని వలన నష్టము సంభవించినయెడల, ఆ నష్టమునకు అతడు జవాబు దారుడు కాజాలడు.

ఒకభాగస్థుని నిమిత్తము అధికవ్రయము.

131. ఎక్కువమంది బిడ్డలుండుటచేత వారి అన్నవస్త్రముల నిమిత్తమును వివాహాది కార్యముల నిమిత్తమును గాని, మరి యే కారణము వల్లగాని, సమిష్టి కుటుంబములో ఒక భాగస్థుని నిమిత్తము ఎక్కువ ద్రవ్యము వ్రయ పడిన యెడల, విభాగకాలమునందు అతని భాగములో తగ్గించుటకు వీలు లేదు. (5 క. హై. 347, 349). కాని, కొన్ని కుటుంబములయందు ఆయాభాగస్థుల నిమిత్తము జరుపబడు అధికవ్రయములను పద్దువ్రాసి, విభాగకాలమునందు లెక్క చూచుకొను ఏర్పాటు చేసికొనుటయు కలదు. (6 మూ. ఇ. అ. 540).

అప్పులు.

132. సమిష్టి కుటుంబమునకు మేనేజరుగా నుండు నతడు కుటుంబ రక్షణము నిమిత్తము అప్పులు చేసిన యెడల, వానిని తీర్చునట్టి భారమును అందరు భాగస్థులును వహింతురు. కాని, కాలదోషము (లిమిటేషను) తగిలిన అప్పుల నిమిత్తము సమిష్టి కుటుంబముయొక్క మేనేజరు తక్కిన భాగస్థుల అనుమతిలేకుండ పత్రము వ్రాసియిచ్చిన యెడల, దానివలన అతడు మాత్రమే బద్ధుడగును. (ఇ. లా. రి. 5 మ. 169; 17 బొం. 512.)

సమిష్టి కుటుంబముయొక్క భాగస్థులు కలిసి యేదైనను వ్యాపారము చేసినప్పుడు, వారిలో మేనేజరుగాని మరియొకరుగాని సదరు వ్యాపారము నిమిత్తము అప్పులు చేసినయెడల, వానిని తీర్చుటకు అంద

రును బద్ధులుగా నుందురు. (ఇ. లా. రి. 6 క. 815; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 38). మరియు, సదరు అప్పుల నిమిత్తము ఒక భాగస్థుని మీదనే డిక్రీ పొందబడినను, కుటుంబ ద్రవ్యము యావత్తును జప్తుచేయబడ వచ్చును. (ఇ. లా. రి. 20 క. 453).

లెక్క కోరుట.

133. సమిష్టి కుటుంబముయొక్క మేనేజరు చేయునట్టి ఖర్చులకు లెక్క చెప్పుమని కోరుటకు తక్కిన భాగస్థులకు హక్కుకలదా లేదా, యనుఅంశము చిరకాలము సందేహాస్పదముగా నుండెను. విభాగము నిమిత్తము దావా తెచ్చియెడల లెక్క చెప్పుమని కోరుటకు ఏ యభ్యంతరమును ఉండనప్పుడు, విభాగము చేసికొనుట ఆవశ్యకమో కాదో-అను విషయమును నిర్ణయించుకొనుటకై లెక్క-కోరుట న్యాయముగానే యుండును. ఇట్లుండియు, విభాగము నిమిత్తము దావా తెచ్చినప్పుడు మాత్రమే మేనేజరును లెక్కచెప్పుమని కోరవచ్చునుగాని ఇతర సందర్భములయందు కోరగూడదని తీర్పులు చేయబడెను. (6 మూ. ఇ. అ. 540; 9 స. 483; 3 క. హై. 1). కాని, యిటీవల, ఈ తీర్పులను త్రిప్పివేసి, సమిష్టి కుటుంబములో ఏ భాగస్థుడైనను సమిష్టి ద్రవ్యము యొక్క ఖర్చు లెక్కచెప్పుమని కోరినయెడల చెప్పుటకు మేనేజరు బద్ధుడనియు, విభాగము నిమిత్తము దావా తీసికొనిరాకయే యిట్లు లెక్క కోరవచ్చుననియు, కలకత్తా హైకోర్టు ఫుల్ బెంచివారు తీరుమానించిరి. (5 క. హై. 354).

దావాలో అందరు భాగస్థులును చేరవలెను.

134. సమిష్టి కుటుంబముయొక్క సొత్తు విషయమైగాని, సమిష్టి కుటుంబమునకు చేరవలయు సొమ్ము విషయమైగాని దావా తేబడినప్పుడు, సదరు కుటుంబముయొక్క భాగస్థులందరును వాదులుగానైనను ప్రతివాదులుగానైనను చేరి లేక చేర్చబడి యుండవలెను. లేని యెడల, ఆ దావా చెల్ల

నేరదు. (ఇ. లా. రి. 3 మ. 234; ఇ. లా. రి. 11 క. 338, 615; ఇ. లా. రి. 17 క. 160; ఇ. లా. రి. 7 బొం. 217; ఇ. లా. రి. 1 క. 226; 11 బొం. హై. 69; ఇ. లా. రి. 6 మ. 90; 12 బొం. హై. 85; ఇ. లా. రి. 3 బొం. 23; ఇ. లా. రి. 7 క. 470, 751; 7 అ. హై. 58; ఇ. లా. రి. 8 క. 353; 12 క. హై. 291; ఇ. లా. రి. 4 క. 96; ఇ. లా. రి. 5 క. 941).

సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులు - మితాక్షరము ప్రకారము మూడుతరముల వరకు హక్కు.

135. సమిష్టి కుటుంబమునందలి పురుషులలో అందరును సమిష్టి ఆస్తికి భాగస్థులు కాజాలరని మీద చెప్పితిమి. తండ్రియొక్కగాని మరియొకరి యొక్కగాని స్వార్జితపు సొత్తునకు అతడుమాత్రమే హక్కు కలిగియుండును. మితాక్షరము ప్రకారము పిత్రార్జితములో తండ్రికిని కుమాళ్లకును అన్నదమ్ములకును సమానమైన హక్కుకలదు. పుత్రుడు జన్మించిన తక్షణమే అతనికి తండ్రియొక్క పిత్రార్జితములో హక్కు ఏర్పడుచున్నదని మితాక్షర ధర్మశాస్త్రము వక్కాణించు చున్నది. పిత్రార్జితపు సొత్తునకు భాగస్థుడుగా నేర్పడిన మూల పురుషుని క్రింద మూడు తరములవరకు ఈ హక్కు వ్యాపించును. మూడు తరములు దాటిన వారికి వ్యాపించదు. అనగా, అపరక్రియలు జరిపి పిండప్రదానము చేయగల వారగుకొడుకు, మనుమడు, మునిమనిమడు - ఈ మూడుతరముల వారికే పిత్రార్జితమునందు హక్కు కలుగునుగాని, మునిమనుమని కొడుకునకు కలుగనేరదు. ఇట్లు హక్కుకలిగినవారు ఆ సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులని చెప్పబడుదురు.

ప్రత్యేకపు హక్కులేదు.

సమిష్టి కుటుంబమునందలి భాగస్థులు యావదాస్తికిని మొత్తముగా బాధ్యతగలవారై అనుభవించునట్టి హక్కు కలిగియుందురు. ఇంతేకాని ప్రత్యేకభాగములకు హక్కుకలిగి యుండరు. ఏభాగమునకు పూర్వము వారివారిది

యీ భాగమనిగాని యింత భాగమనిగాని నిశ్చయముగా చెప్పుటకు వీలులేదు. విభాగమునకు పూర్వము భాగస్థులలో నెవరైనను పుత్రహీనుడుగా మృతిచెందిన యెడల, అతని హక్కు అతని భార్యకు చెందక తక్కిన భాగస్థులకే చేరుటవల్ల, వీరి భాగములు హెచ్చును. క్రొత్త భాగస్థులు జన్మించిన యెడల, సదరు భాగములు తగ్గును.

136. ఈ అంశములు క్రింది యుదాహరణము వలన స్పష్టము కాగలవు.

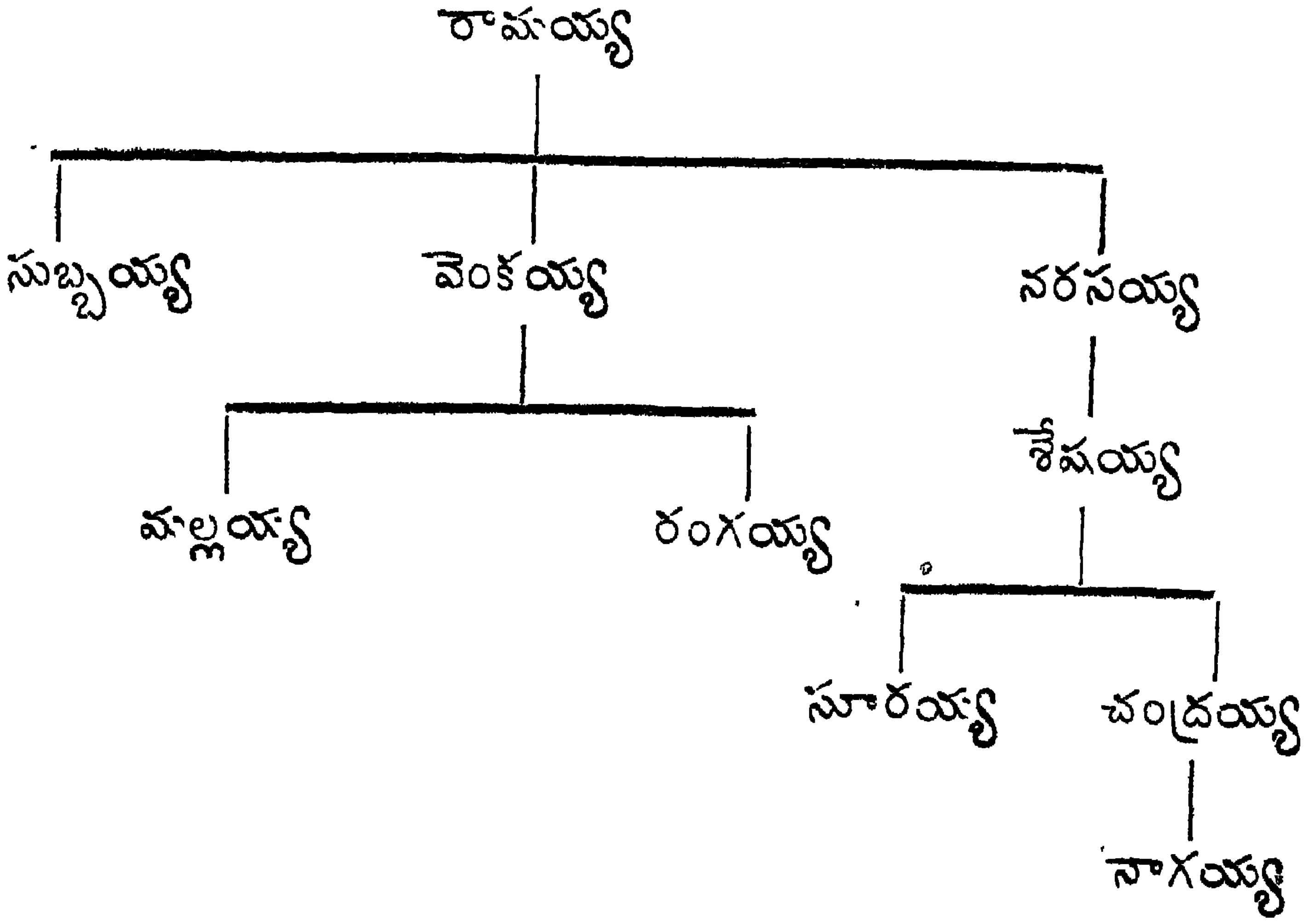

ఈ కుటుంబమునందు, రామయ్య, సుబ్బయ్య, వెంకయ్య అను ముగ్గురు మాత్రమే యుండునెడల, పిత్రార్జితమునందు వీరికి సమానమగు హక్కులు కలిగియున్నందున, విభాగము చేసికొన్న యెడల ఒక్కొకరికి మూడింట ఒకపాలు వచ్చును. విభాగమునకు పూర్వము నరసయ్య అనువాడు జన్మించిన యెడల, అతనికికూడ పిత్రార్జితమునందు హక్కు కలుగును. కాబట్టి, ఒక్కొకనికి నాల్గింటిలో ఒకపాలు మాత్రమే వచ్చును. రామయ్య మృతిచెందిన పిమ్మట, అతని కుమారులు విభాగము చేసికొన్నయెడల ఒక్కొకనికి మూడింట ఒకపాలు వచ్చును.

సుబ్బయ్యకూడ మృతిచెందిన పిమ్మట విభాగము చేసికొన్న యెడల, వెంకయ్య నరసయ్యలకు చెరిసగమును ఆస్తి వచ్చును. విభాగముచేసికొనక కుటుంబము సమిష్టిగానే జరుగుచుండిన యెడల, మల్లయ్య, రంగయ్య, శేషయ్య యనువారు జన్మించి పిత్రార్జితమునందు హక్కుకలవారగుదురు. రామయ్య, సుబ్బయ్య, వెంకయ్యలు ముగ్గురును మృతిచెందిన పిమ్మట, మల్లయ్య రంగయ్యలు విభాగము కోరవచ్చును. అప్పుడు వారికి తమ తండ్రివంతులో చెరిసగము, అనగా మొత్తము ఆస్తిలో నాల్గింట ఒకొక్కపాలు, వచ్చును.

పైన ఉదహరించిన కుటుంబములో అందరును జీవించియున్న యెడల, రామయ్యయను మూల పురుషుని పిత్రార్జితమునందలి హక్కు, అతని కుమారులగు సుబ్బయ్య వెంకయ్య నరసయ్యలకును, మనుమలగు మల్లయ్య రంగయ్య శేషయ్యలకును, మునిమనుమలగు సూరయ్య చంద్రయ్యలకును వ్యాపించును. కాని, మూలపురుషుని క్రింద మూడు తరములు దాటిన నాగయ్యకు హక్కు వ్యాపింపదు. అందరికంటె ముందుగా రామయ్య మృతిచెందిన యెడల, సుబ్బయ్య వెంకయ్య నరసయ్యలు పిత్రార్జితపు సొత్తునకు మూల పురుషులగుదురు. అప్పుడు నరసయ్యయొక్క భాగమునందలి హక్కు నాగయ్య వరకును వ్యాపించును.

రామయ్య యనువాడు జీవించియుండగా, పిత్రార్జితములో భాగము కోరుటకు సుబ్బయ్య వెంకయ్య నరసయ్యలకు ముగ్గురికి మాత్రమే హక్కు కలదు. వెంకయ్య భాగములో మల్లయ్య రంగయ్య యనువారిద్దరును చెరి సగమునకు హక్కుదార్లగుదురు. నరసయ్య భాగములో అతని సంతతివారు హక్కుదార్లగుదురు. రామయ్య బ్రదికి యుండగా వెంకయ్య నరసయ్యలు మృతిచెందిన యెడల, సుబ్బయ్యగాని మల్లయ్య రంగయ్య శేషయ్యలలో ఎవరైననుగాని పిత్రార్జితములో భాగ

మును కోరవచ్చును. అప్పుడు ఆస్తి నాల్గు భాగములుగా చేయబడి, రామయ్య సుబ్బయ్యలకు చెరియొక భాగమును, మల్లయ్య రంగయ్యల కిద్దరికి తమ తండ్రివంతు భాగమును, శేషయ్యకు ఒక భాగమును చెందును.

రామయ్య, సుబ్బయ్య, సూరయ్య, నాగయ్య, వీరు మాత్రము జీవించియుండి తక్కినవారందరును మృతిచెందిన యెడల, రామయ్య సుబ్బయ్య సూరయ్యలు ముగ్గురు మాత్రమే పిత్రార్జితమునందు భాగస్థులగుదురు. రామయ్య అను మూలపురుషుని క్రింద మూడు తరములు దాటినవాడు గావున, నాగయ్య భాగస్థుడు కాజాలడు. పిమ్మట, రామయ్య మృతిచెందినను గూడ, పిత్రార్జితపు సొత్తంతయు సుబ్బయ్య సూరయ్యలకే చేరునుగాని నాగయ్యకు చేరజాలదు.

137. పిత్రార్జితపు సొత్తునందు భాగస్థుడుగా నేర్పడిన మూలపురుషుని క్రింద మూడు తరముల వరకును హక్కు వ్యాపించునని మీద చెప్పియుంటిమి.

ఆది పురుషుని వద్దినుండి మూడుతరములు కాదు.

ఇట్లు మూడుతరములు లెక్కచూచుటలో ఆది పురుషుని వద్దినుండి లెక్కింపగూడదు. ఆది పురుషునకు ఎన్నితరములు క్రిందుగా నున్నను, మధ్యను పిత్రార్జితపు సొత్తునందు ప్రధాన భాగస్థుడుగా నేర్పడిన వానికి మూడుతరములు దాటకయున్న యెడల, హక్కు వ్యాపించును. (10 బొం. హై. 449, 463; 6 మ. హై. 94, 106). ఇది యెట్లనగా—

కుడిప్రక్క పేజీలోనుండు కుటుంబములో అందరును జీవించియున్న యెడల, కృష్ణయ్య శివయ్య పాపయ్య బ్రహ్మయ్య వీరయ్యలు మాత్రమే పిత్రార్జితము నందు హక్కుదారులగుదురుగాని, కృష్ణయ్య యొక్క జీవితకాలములో కనకయ్య అప్పయ్య కన్నయ్యలు ఎన్నడును హక్కుదార్లు కాజాలరు. కృష్ణయ్య మృతిచెందిన పిమ్మట, శివయ్య

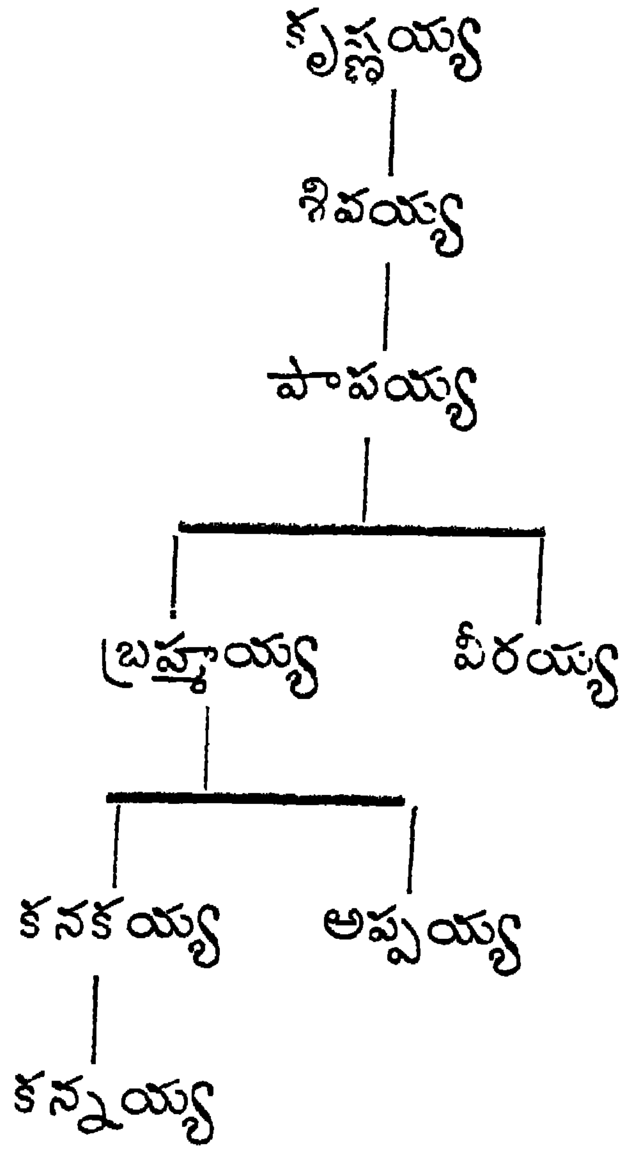

మూలపురుషుడగును గావున, అతని క్రింద మూడుతరములలో చేరిన కనకయ్య అప్పయ్యలు కూడ హక్కుదార్లగుదురు. అప్పుడు కూడ కన్నయ్య హక్కుదారుడు కాజాలడు. కృష్ణయ్య జీవించియుండగా, శివయ్య పాపయ్యలు మృతిచెందిన యెడల, కృష్ణయ్య బ్రహ్మయ్య వీరయ్యలు మాత్రమే ప్రధానభాగస్థులగుదురు. అటు పిమ్మట కృష్ణయ్య మృతిచెందిన యెడల, బ్రహ్మయ్య భాగములో, కనకయ్య అప్పయ్య కన్నయ్యలు హక్కుగల వారగుదురు. కృష్ణయ్య జీవించియుండగా, శివయ్య పాపయ్య బ్రహ్మయ్యలు మృతిచెందిన యెడల, కనకయ్య అప్పయ్య కన్నయ్యలకు హక్కు తప్పిపోయి యావదాస్తికిని కృష్ణయ్య వీరయ్యలు మాత్రమే హక్కుదార్లగుదురు. పిమ్మట, కృష్ణయ్య మృతిచెందిన యెడల, యావదాస్తియును వీరయ్యకు చేరును. కాబట్టి, మూలపురుషుని క్రింద ఏకాలమునందైనను మూడుతరములు పూర్తిగా తెంపు కలిగిన యెడల, పిత్రార్జితమునందలి హక్కు ఆ క్రిందివారికి తప్పిపోవునని తెలిసికొనవలయును.

దాయభాగ సంప్రదాయము.

138. పిత్రార్జితమునందలి హక్కు విషయమై మీద చెప్పబడినదంతయు మితాక్షర సంప్రదాయము వారికే చెల్లునుగాని దాయభాగ సంప్రదాయమువారికి చెల్లదు. దాయభాగము ప్రకారము తండ్రియొక్క పిత్రార్జితపు సొత్తునందు కుమారులకు జీవనాంశపు హక్కు మాత్రమే కలదుగాని,

భాగము కోరునట్టి హక్కుగాని సదరుసొత్తు అక్రమముగా వ్యయపరచ కుండ ఆపునట్టి హక్కుగాని లేదు. ఒకతూరి తండ్రియొక్క సొత్తు కుమారులకు చేరినయెడల, వీరు సమిష్టిగా జీవించుచుండినను ప్రత్యేకముగా హక్కు కలిగి యుండునట్లే భావింపబడుదురు. కాబట్టి, వీరిలో ఒకడు పుత్రహీనుడుగా మృతిచెందిన యెడల, మితాక్షరమునందువలె వాని భాగము తక్కిన భాగస్థులకు చెందక, అతని భార్యకుగాని యితర వారసులకుగాని చేరును. (6 మూ. ఇ. అ. 553).

139. ఈ ప్రకరణమునం దింతవరకు పిత్రార్జితము స్వార్జితము అను పదములు పలుమారు ఉపయోగింపబడినవి. ఈ పదముల యొక్క అర్థ విస్తృతి చక్కగా తెలిసికొనుట మిక్కిలి ఆవశ్యకము.

పిత్రార్జితము, స్వార్జితము.

తండ్రి, తాత (తండ్రి తండ్రి), ముత్తాత - వీరివద్దనుండి వారసు హక్కువలన గాని ఉయిలువలన గాని, దాన రూపకముగా గాని వచ్చినసొత్తు పిత్రార్జితము. అట్టి సొత్తునందు మితాక్షరము ప్రకారము మూడుతరముల వరకు గల పుత్రసంతతి వారికి హక్కు వ్యాపించును. పితృ ద్రవ్యమును గాని కుటుంబ ద్రవ్యమును గాని ఉపయోగించక స్వశక్తివలన సంపాదించిన ఆస్తియు - తల్లి, తల్లితల్లి, తల్లితండ్రి, అన్నదమ్ములు, పినతండ్రి పెత్తండ్రులు, పినతండ్రి పెత్తండ్రుల కొడుకులు, ఈ మొదలగువారి వద్దనుండి వచ్చిన ఆస్తియు స్వార్జితము. దీనియందు పుత్రసంతతివారి కెట్టి హక్కును లేదు. (ఇ. లా. రి. 8 క. 131; ఇ. లా. రి. 17 క. 38; ఇ. లా. రి 12 బొం. 33; ఇ. లా. రి. 9 బొం. 445).

తండ్రి స్వార్జితము కుమారుల పిత్రార్జితము.

తండ్రియొక్క స్వార్జితము కుమారులకు వచ్చినతోడనే అది వీరియొక్క పిత్రార్జితమై దానియందు వీరిపుత్ర సంతతివారికి హక్కు కలుగుచున్నది. కాని, ఆ సొత్తు కుమారులకు చేరుటకు పూర్వము, వారిలో నెవరైనను మృతిచెందిన యెడల, అట్లు మృతిచెందినవాని భార్యకుగాని కుమారులకు

గాని ఏ హక్కును కలుగదు. అలహాబాదులో ఒకనికి అధికమగు స్వార్జితపు సొత్తుండి యిద్దరు కుమారులుండిరి. తండ్రి జీవితకాలము లోనే ఒక కుమారుడు మృతిచెందిన కారణమువల్ల సదరు స్వార్జితపు సొత్తు యావత్తును రెండవ కుమారునకు చెందెను. అటు పిమ్మట, మృతిచెందినవాని వితంతువు మరదిమీద మనోవర్తి నిమిత్తము దావా తెచ్చెను. స్వార్జితపు సొత్తు పిత్రార్జితము కాకమునుపే ఆపెభర్త మృతి చెందినందున, దానియందు వితంతువునకు ఎట్టి హక్కును లేదని హైకోర్టువారు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 11 అ. 194).

140. తండ్రియొక్క సొత్తు కుమారులకు వారసుహక్కువలకరాక దానరూపకముగా వచ్చినంత మాత్రముచేత, అది పిత్రార్జితము కాకపోదు. ఒకకుటుంబములో తండ్రి తన స్వార్జితపు సొత్తును ఇచ్ఛవచ్చినట్లు కుమారులకు దానరూపకముగా పంచిపెట్టెను. అట్లు పంచిపెట్టబడినను, కుమారులకు వచ్చిన భాగములు వారి పిత్రార్జితములుగా భావింపబడుననియు ఆ భాగములలో వారి కుమారులకు హక్కుకలదనియు తీరుమానింపబడెను. (6 స. 71, 73).

దానరూపకముగా వచ్చిన ఆస్తి.

అలాగుననే తండ్రి మొదలగు వారివద్దనుండి ఉయిలువలనవచ్చి ఆస్తి పిత్రార్జితముగానే భావింపబడును. (3 మ. హై. 50, 55; ఇ. లా. రి. 12 బొం. 133). కాని, కుమారులకు సంపూర్ణమగు స్వాతంత్ర్యమును గలిగించి వారికి స్వార్జితముగా చేరవలెనను ఉద్దేశముతో తండ్రి తన స్వార్జితపు సొత్తును ఉయిలువలన యిచ్చిపోయిన యెడల, అది ఆ కుమారుల స్వార్జితముగానే ఎంచబడును. (ఇ. లా. రి. 10 బొం. 528).

ఉయిలు రూపకముగా వచ్చిన ఆస్తి.

141. ఒకనికి విభాగమువలన కొంత పిత్రార్జితపు సొత్తు వచ్చెను. కాని, అది రహనారమి దాని కిమ్మతు వరకును తాకట్టునకు లోబడియుండెను. పిమ్మట

తాకట్టు విడిపించబడిన పిత్రార్జితము.

అతడు తన స్వార్జితపు ధనముతో సదరు తాకట్టును విడిపించెను. అట్లు తాకట్టు విడిపించబడిన పిత్రార్జితమునందు అతని కుమారులకు హక్కు కలదని మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించిరి. (5 మ. హై. 150.)

పిత్రార్జితముయొక్క వృద్ధి.

142. పిత్రార్జితమువలన కలిగినవృద్ధి, అనగా, వడ్డి మొదలగు ఆదాయము, సదరు ఆదాయమును కూడబెట్టి సంపాదించిన సొత్తు, పిత్రార్జితముతో వ్యాపారముచేసి సంపాదించిన లాభము - ఇవి పిత్రార్జితముగానే భావింపబడును. (8 మ. హై. 25; ఇ. లా. రి. 8 క. 131; ఇ. లా. రి. 11 మ. 246; ఇ. లా. రి. 7 అ. 402; ఇ. లా. రి. 3 క. 508).

అవిభక్త జమీందారీ యొక్క ఆదాయము.

143. ఒక అవిభాజ్యమగు జమీందారీ మితాక్షర ధర్మశాస్త్రము ప్రకారము సమిష్టి సొత్తుగా నుండవచ్చును. అనగా, కుటుంబములో పెద్దకుమారుడు మాత్రమే రాజ్యాధికారమునకు హక్కుకలవాడై తక్కినవారు జీవనాంశమునకు మాత్రమే బాధ్యత కలవారయ్యెను, పెద్దవాడు పుత్రసంతతి లేక మృతిచెందిన యెడల సదరు జమీందారీ ఆస్తి అతని భార్యకు చెందక తమ్ములలో జ్యేష్ఠునికి చెందును. (9 మూ. ఇ. అ. 539, 589, 610; 13 మూ. ఇ. అ. 333, 336). కాని, రాజ్యముచేయునట్టి జమీందారుడు అతని కాలములో జమీందారీ సొత్తునుండి చేయు ఆదాయము అతని స్వార్జితమగుననియు, దానిని అతని యిచ్ఛవచ్చినట్లు ఖర్చుపెట్టవచ్చుననియు, అతడు పుత్రహీనుడుగా మృతిచెందిన యెడల సదరు ఆదాయమును దానితో సంపాదించిన ఆస్తియును అతనిభార్య మొదలగు వారసులకు చేరునుగాని సోదరులకు చేరదనియు తీరుమానింపబడియున్నది. (5 మ. హై. 31, 41; 12 మూ. ఇ. అ. 540). ఒక కేసులో ఒక పాళయందారు అతని పాళయమునకు సంబంధించని కొన్ని స్వంత అప్పులును, పాళయము ఆదాయముతో సంపాదించిన కొంత ఆస్తి

యును ఉంచి మృతిచెందెను. ఈ ఆస్తి అతని స్వార్జితము గావున సదరు అప్పులను తీర్చునట్టి భారమును వహించునని తీరుమానింపబడెను (ఇ. లా. రి. 3 మ. 145). ఒక జమీందారుడు అతని కాలములో చేయు నట్టి ఆదాయము అతనివలన ఖర్చుపెట్టబడక తర్వాత జమీందారునికి చేరిన యెడల, అది సమిష్టి ద్రవ్యముగానే యెంచబడును.

కుటుంబ ద్రవ్యములో కలిపిన స్వార్జితము.

144. సమిష్టి కుటుంబములోని భాగస్థుడు తాను స్వంతముగా సంపాదించిన స్వార్జితమునందు తన హక్కును స్పష్టముగా వదిలివేసి దానిని కుటుంబ ద్రవ్యముతో కలిపిన యెడల, అది పిత్రార్జితముగానే యెంచబడును. (ఇ. లా. రి. 16 క. 397; 10 మూ. ఇ. అ. 506; ఇ. లా. 7 మ. 458; ఇ. లా. రి. 10 క. 392, 398, 401; ఇ. లా. రి. 15 బొం. 509; ఇ. లా. రి. 18 క. 341).

స్వార్జితము విషయమై యాజ్ఞవల్క్య స్మృతి.

145. పితృద్రవ్యముగాని కుటుంబ ద్రవ్యముగాని ఉపయోగింపక స్వశక్తివలన సంపాదించిన ఆస్తియును, తల్లి, తల్లితల్లి, తల్లితండ్రి, అన్నదమ్ములు, పినతండ్రి పెత్తండ్రులు, వీరికొడుకులు, ఈ మొదలగు వారివద్దనుండి వచ్చిన ఆస్తియును స్వార్జితముగా ఎంచబడునని మీదచెప్పితిమి. ఈ విషయమై యాజ్ఞవల్క్య స్మృతిలో చెప్పబడి యుండునది యేమనగా:— "పితృద్రవ్యమునకు నష్టములేకుండ ఒక భాగస్థుడు స్వంతముగా సంపాదించిన సొత్తులు-అనగా, స్నేహితులవలన ఇయ్యబడు బహుమానములు, వివాహకాలమునందు అత్తమామలు మొదలగు వారివలన ఇయ్యబడు సొత్తులు-వీనిలో తక్కిన భాగస్థులకు హక్కులేదు. పోయిన పిత్రార్జితమును ఒక భాగస్థుడు మరల సంపాదించిన యెడల దానిని ఇతర భాగస్థుల కియ్యనక్కరలేదు. విద్యవలన సంపాదించిన ధనమును గూడ ఇయ్యనక్కరలేదు." ఈ చెప్పబడిన స్వార్జితపు హ

కుర్కులు మిక్కిలి తక్కువయగునట్లు పైని వాక్యమునకు విజ్ఞానేశ్వరుడు మితాక్షర ధర్మశాస్త్రమునందు అర్థము చేసియున్నాడు. ఎట్టి స్వార్జితమునకుగాని పితృద్రవ్య సంబంధ మెంతమాత్రమును ఉండగూడదనియు - పితృద్రవ్యముయొక్క ఖర్చువలన కలిగిన బహుమానములు, పిల్లనిమిత్తము సొమ్మిచ్చునట్టి ఆసుర వివాహములయందు అల్లుని కియ్యబడు బహుమానములు, పితృద్రవ్య సహాయమువలన మరల సంపాదింపబడిన నష్టపైతృకము, పితృద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టి నేర్చికొన్న విద్యవలన సంపాదింపబడిన ధనము - వీనిని సమిష్టి సొత్తులుగానే ఎంచవలయునని మితాక్షరము చెప్పుచున్నది. ఇంతేకాక, పితృద్రవ్యము అను పదమువలన మాతృద్రవ్యము కూడ సూచింపబడు చున్నదని మితాక్షరము చెప్పుచున్నది. ఈ అర్థమును అనుసరించి ఒక కేసులో మదరాసు హైకోర్టువారు మాతామహుని (తల్లితండ్రి) వద్దనుండివచ్చిన ఆస్తి స్వార్జితము కాదని తీరుమానించిరి. ప్రివీకౌన్సిలువారు గూడ ఆ తీరుమానమును ఒప్పుకొనిరి. (ఇ. లా. రి. 3 మ. 370). సాధ్యమయినంతవరకు స్వార్జితపు హక్కును తగ్గించునట్లు పూర్వకాలమున మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించుచుండిరి. కాని, యిటీవల వారిదారి కొంతమారి స్వార్జితమునకు సహకారిగా నేర్పడినది. విద్యవలన సంపాదింపబడు ద్రవ్యము స్వార్జితమా, కాదా, యను విషయములో ఈ సంగతి తేటపడగలదు.

మితాక్షరము.

146. పితృద్రవ్య సహాయ మేమాత్రమును పొందక, కుటుంబమును వదలి యితరుల యింటనుండి యితరుల సహాయమువల్లనే విద్యనేర్చిన యెడల, అట్టి విద్యవలన సంపాదింపబడు ద్రవ్యముస్వార్జితమగుననియు-ఏమాత్రమైనను పితృద్రవ్య సహాయమును పొందిగాని, కుటుంబములో వారి ఉపాధ్యాయత్వమువల్లగాని నేర్చిన విద్యవలన సంపాదింపబడు ద్రవ్యము స్వా

విద్యాధనము.

జితముకాదనియు - దీనియందు అందరు భాగస్థులకును హక్కు కలదనియు - నారద కాత్యాయన బృహస్పతి వ్యాసాది మహర్షులు రచియించిన స్మృతులు వక్కాణించుచున్నవి. వీరిలో కొందరు స్మృతికర్తలు మాత్రము అట్లు పిత్రార్జిత సహాయమువలన విద్యనేర్చి ధనము సంపాదించినవానికి రెట్టింపు పాలు కలదని చెప్పుచున్నారు. యాజ్ఞవల్క్య స్మృతివాక్యమునుబట్టి సమిష్టి కుటుంబములో భోజనాదులు జరిగినను విద్యాధనము స్వార్జితమే యని చెప్పవచ్చును. కాని, ఆ వాక్యమునకు మితాక్షరమునందు చేయబడిన అర్థమును పరికింపగా - సమిష్టి కుటుంబములో ఎవని ఉపాధ్యాయత్వము వల్లనైనను విద్య నేర్చికొనబడిన యెడల, అట్టి విద్యవలన సంపాదింపబడు ద్రవ్యము స్వార్జితము కాజాలదని యేర్పడుచున్నది. ఈ విషయమందు, వీరమిత్రోదయము, స్మృతిచంద్రిక, వివాదచింతామణి, వ్యవహార మయూఖము, ఈ ధర్మశాస్త్రములు కూడ మితాక్షరమును అనుసరించియున్నవి.

మితాక్షరము.

జీమూతవాహనుడు రచియించిన దాయభాగ గ్రంథము మాత్రము భిన్నాభిప్రాయమును కలిగియున్నది. విద్య నేర్చుకొను కాలమునందు అన్నవస్త్రాదుల నిమిత్తము సమిష్టి ద్రవ్యము అనుభవింపబడినంత మాత్రముచేత ఆ విద్యవలన సంపాదింపబడు ద్రవ్యము సమిష్టి ద్రవ్యము కాజాలదనియు, అన్నవస్త్రాదుల నిమిత్తమైన అనుభవము ప్రాణరక్షణార్థమైనది గావున మాతృ స్తన్యపానముతో సమానముగా నెంచదగినదనియు, జీమూతవాహనుడు చెప్పుచున్నాడు. ఈతని యభిప్రాయము ప్రకారము, పితృద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టి విద్యనేర్పించినను అదిసామాన్య విద్యయైన యెడల దానివలన సంపాదింవబడు ద్రవ్యము స్వార్జితమగుచున్నది. అది విశేష విద్యయైన యెడల దానివలన కుటుంబమునకు లాభము కలిగింప

దాయభాగము.

వలెనను ఉద్దేశముతో పిత్రుద్రవ్యము ఖర్చుపెట్టబడెనని ఊహింపవచ్చును గావున అట్టి విశేష విద్యవలన సంపాదింపబడు ద్రవ్యము సమిష్టి ద్రవ్యమగుచున్నది. ఆలోచించి చూడగా, ఇది మిక్కిలి న్యాయముగా నున్నది. పిత్రార్జితము వలన నలుగురితోపాటు సామాన్య విద్యాభ్యాసము మాత్రమే పొంది, పిదప ఏదైనను విశేషవిద్యను స్వయముగా నేర్చికొనిగాని ఉద్యోగ ప్రావీణ్యమువలనగాని సంపాదించిన సొత్తు స్వార్జితమగుట క్రమమే. కుటుంబద్రవ్యమును వేలకొలది వెచ్చపెట్టి ఒకనిని ఇగ్లాండు దేశమునకు పంపి కలెక్టరు పరీక్షకో బారిస్టరు పరిక్షకో తయారు చేయించినప్పుడు, అతడు సంపాదించు ద్రవ్యము కుటుంబమునకు సమిష్టిగా చేరవలెననుటయు క్రమముగానే యున్నది.

విద్యాధనము – తీర్పులు.

147. నాట్యాభినయాది విద్యలవలన ఒకవేశ్య సంపాదించిన సొత్తు, ఆ వేశ్యకను సొమ్ముఖర్చుపెట్టి సదరు విద్యలు నేర్పించిన తల్లికిని సమిష్టిగా భావింపబడునని ఒక కేసులో 1864 సం॥లో మదరాసు హైకోర్టు వారు తీరుమానించిరి. (2 మ. హై. 56). పిమ్మట మరియొక కేసులో, ఒకవకీలు సంపాదించిన సొత్తు సమిష్టి సొత్తని 1874 సం॥లో మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించిరి. కుటుంబ ద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టి ఆవకీలునకు విశేషవిద్య యేమియును నేర్పించనియట్లు కనుపడినను, సామాన్య విద్యాభ్యాసము నిమిత్తము కుటుంబద్రవ్యము వ్రయపడెనను హేతువుచేత అలాగున తీరుమానింపబడెను. (7 మ. హై. 47). 1868సం॥లో కలకత్తా హైకోర్టువారి యెదుట ఒక కేసులో కుటుంబద్రవ్యము వలన సామాన్య విద్యాభ్యాసమును మాత్రము పొంది పిమ్మట గొప్ప యుద్యోగముచేసి ఒకడు సంపాదించిన ద్రవ్యము సమిష్టి సొత్తగునని వాదింపబడెను. కాని, కోర్టువారు ఆ వాదమును అంగీకరింపక సదరు సొత్తును స్వార్జితముగా తీరుమానించిరి. (11 క. హై. 201).

1877 సం॥లో ఒక సీమ అప్పీలులో, సమిష్టికుటుంబములోని భాగస్థుడు స్వప్రయోజకత్వమువలన సంపాదించు ద్రవ్యము సమిష్టి ద్రవ్యమగుటకు, కుటుంబ ద్రవ్యముయొక్క సహాయముతో అతడు ఏదో కొంచెము సామాన్య విద్యాభ్యాసమును పొందియుండుట చాలదనియు, కుటుంబ ద్రవ్యమును వ్రయపెట్టి ఏదైనను విశేషవిద్య నభ్యసించి దానివలన అతడుసొత్తు సంపాదించినట్లు ఏర్పడవలెననియు, 1864 సం॥లో మదరాసు హైకోర్టువారు వేశ్య దావాలో ఇచ్చిన తీరుమానము సదరు వేశ్యకు విశేషవిద్య నేర్పింపబడెనను హేతువు ననుసరించెననియు, విద్యాధనము విషయమై మదరాసు హైకోర్టువారి యభిప్రాయముల కంటె కలకత్తా హైకోర్టువారి యభిప్రాయములే తమకు ఎక్కువ సమ్మతముగా నుండెననియు, ప్రివీకౌన్సిలువారు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 1 మ. 152). ఇటీవల 1881 సం॥లో మదరాసు హైకోర్టువారి యెదుట వాదింపబడిన ఒక అప్పీలులో, తనతల్లివలన సామాన్య గానవిద్యను మాత్రము నేర్చికొనిన ఒక వేశ్యస్త్రీ లంజరికమువలన సంపాదించిన సొత్తు సమిష్టి సొత్తుకాదని తీరుమానింపబడెను. (ఇ. లా. రి. 4 మ. 330). 1882 సం॥లో బొంబయి హైకోర్టువారు, విద్యాధనము విషయమైన స్మృతులను తీర్పులను సాకల్యముగా పరిశీలించి, ఒకడు కుటుంబద్రవ్యసహాయముతో సామాన్యవిద్యాభ్యాసమును మాత్రముపొంది పిమ్మట స్వప్రయోజకత్వమువల్ల లా పరీక్షలిచ్చి సబ్ జడ్జి యుద్యోగముచేసి సంపాదించిన సొత్తు సమిష్టి సొత్తు కాజాలదనియు, సమిష్టి ద్రవ్య వ్రయమువలన ఏదో ఒక విశేషవిద్య నేర్పింపబడి, అట్టి విశేషవిద్యయే ప్రధాన మూలముగా సంపాంపబడిన సొత్తు మాత్రమే సమిష్టి సొత్తగుననియు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 6 బొం. 225). 1891 సం॥లో మరియొక కేసులో ఈ తీరుమానము అనుసరింపబడెను. (ఇ. లా. రి. 15 బొం. 32).

ఈ తీర్పులనుబట్టి, విద్యాధనము సామాన్యముగా స్వార్జితమే యనియు, కుటుంబ ద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టి సమిష్టి లాభమునిమిత్తము ఒకనికి ఏదో గొప్ప విశేషవిద్య నేర్పింపబడి అట్టివిద్య ప్రధానమూలముగా సంపాదింపబడిన ధనము మాత్రమే సమిష్టి ధనమగుననియు, ఏర్పడుచున్నది.

సమిష్టి ద్రవ్యసహాయము వలన సంపాదించిన సొత్తు.

148. సమిష్టి ద్రవ్యమును అల్పముగా ఉపయోగించి సమిష్టి భాగస్థులలో నొకడు స్వప్రయోజనకత్వము వలన ప్రత్యేకమగు ఆస్తిని సంపాదించిన యెడల, దానిలో అతనికి రెట్టింపు భాగము కలదని కొందరు స్మృతికర్తలు చెప్పుచున్నారు. మితాక్షరమునుబట్టి, యిట్టి రెట్టింపు భాగము లేదు. కాని బంగాళాదేశమునందు కలదని కొన్ని కేసులలో తీరుమానింపబడెను. (1 బం. స. తీ. 6, 336; 3 బం. స. తీ. 98; 5 బం. స. తీ. 335).

పోయిన పిత్రార్జితము.

149. పెద్దలవలన పోగొట్టుకొనబడి సమిష్టికుటుంబమువారు తెచ్చుకొనజాలక బొత్తిగా హక్కు వదులుకొన్న పిత్రార్జితపు సొత్తును దేనినైనను, సమిష్టి కుటుంబములో ఒకభాగస్థుడు పితృ ద్రవ్య సహాయమునుగాని ఇతర భాగస్థుల సహాయమునుగాని ఎంతమాత్రమును పొందక స్వప్రయాసము వలన ఇతరుల స్వాధీనములోనుండి తప్పించి తన స్వాధీనము చేసికొన్నయెడల, అట్టి సొత్తు సదరు భాగస్థుని స్వార్జితముగా ఎంచబడునని మితాక్షరమునందు చెప్పబడియున్నది. (5 మ. హై. 150). కాని అట్లు సంపాదింపబడిన సొత్తు స్థిరాస్తిగా నుండినయెడల, సంపాదించిన వానికి ప్రత్యేకముగా దానిలో నాల్గవ భాగమిచ్చి, మిగిలినదానిని అందరు భాగస్థులును సమానముగా పంచుకొనవలసినదని మితాక్షరమునందే మరియొకచోట చెప్పబడియున్నది. సంపాదించినవాడు తండ్రిగానుండునపుడు మాత్రమే పైచెప్పబడిన మొదటిపద్ధతి చెల్లుననియు, అన్న

దమ్ములు మొదలగువారిలో నెవ్వరైనను సంపాదించినప్పుడు రెండవ పద్ధతి చెల్లుననియు మెయర్ దొరవారు అన్వయించిరి. బంగాళా సంప్రదాయమువారు తండ్రియనియు ఇతరభాగస్థులనియు భేదమును పరికింపక భూస్థితి విషయములో రెండవపద్ధతినే అనుసరించుచున్నారు.

సర్కారువారి బహుమానములు.

150. సర్కారువారివలన బహుమానముగా ఇయ్యబడిన ఎస్టేట్లును, కుటుంబములో ఒకని యపరాధము క్రింద సర్కారువారివలన దండుగుగా తీసికొనబడి పిదప మరియొకని కియ్యబడిన ఎస్టేట్లును, స్వార్జితములుగా నెంచబడును. (9 మూ. ఇ. అ. 606; ఇ. లా. రి. 8 క. 769; ఇ. లా. రి. 3 బొం. 186). కాని అపరాధముక్రింద దండుగుగా సర్కారువారివలన తీసికొనబడిన ఆస్తి విషయమై అట్లు దండుగుగా తీసికొనుట అక్రమమని పిమ్మట తీరుమానింపబడి సదరు ఆస్తి యెవరికిని ఇయ్యబడక యుండునపుడు, అది వెనుకటి హక్కువెంబడి సమిష్టి సొత్తుగానే భావింపబడును. (ఇ. లా. రి. 12 క. 1). ఆలాగుననే శిస్తునిమిత్తము మొత్తముగా సొమ్ము పుచ్చుకొని, ఒకని యెస్టేటు విషయమై సర్కారువారు క్రొత్తగా పట్టాయిచ్చిన యెడల, అట్టి పట్టావలన సదరు ఎస్టేటు స్వార్జితము కాజాలదు. (ఇ. లా. రి. 10 మ. 1).

రుజువు భారము.

151. సాధారణముగా హిందూ కుటుంబములు సమిష్టి కుటుంబములుగా భావింపబడును. మరియు సమిష్టి కుటుంబములో ఒకభాగస్థుని వద్దనే యున్నను సొత్తు సమిష్టిసొత్తుగానే భావింపబడును. కాబట్టి విభాగము జరిగినదని వాదించువారే ఆ విషయమును తగిన రుజువు వలన స్థాపించవలసి యుండును. ఆలాగుననే యేదైనను సొత్తు తన స్వార్జితమని సమిష్టి కుటుంబములో ఒక భాగస్థుడు వాదించిన యెడల, ఆ విషయమును అతడే రుజువుచేయ వలయును. (ఇ. లా. రి. 6 బొం. 225;

ఇ. లా. రి. 8 బొం. 154; ఇ. లా. రి. 8 క 517; ఇ. లా. రి. 2 మ. 19.) సర్కారు లెక్కలు వగైరాలలో సొత్తు ఒక భాగస్థుని పేరటనే ఉన్నంత మాత్రముచేత అది అతని స్వార్జితమని యెంచకూడదు. (11 మూ. ఇ. అ. 639). కాని, అయాసంగతి సందర్భములనుబట్టి రుజువు భారము మారవచ్చును. ఇది యేలాగంటే—

(1.) సమిష్టి ఆస్తి యెంతమాత్రమును లేదు. లేక ప్రతివాది స్వాధీనమందు సమిష్టి ఆస్తి యెన్నడును ఉండలేదు. ప్రతివాదియొక్క ఆస్తి సమిష్టి సొత్తుయొక్క సహాయమువలన సంపాదింపబడెనని వాది చెప్పిన యెడల, అతడే ఆ విషయమును రుజువు చేయవలయును.

(2.) సమిష్టి కుటుంబములో ఒక భాగస్థుని భార్య పేరట కొంత ఆస్తిగాని ఒక పత్రముగాని ఉన్నది. అది సమిష్టి సొత్తని వాదించువారే రుజువు భారమును వహింతురు. (ఇ. లా. రి. 2 మ. 214).

ప్రకరణము 6.

ఋణములు.

తండ్రితాతల ఋణములు - ధర్మశాస్త్రములు.

152. ఋణగ్రస్థుడుగా మృతిచెందినవాడు మరియొక జన్మమునందు అప్పులవాని యింట బానిసగాగాని సేవకుడుగా గాని చతుష్పాద జంతువుగా గాని జన్మించుననియు, సన్యాసియైనవాడు ఋణగ్రస్థుడుగా మృతిచెందిన యెడల అతడు చేసిన పుణ్యమంతయు అప్పులవానికి చెందుననియు, అందువలన తండ్రిగాని తాతగాని ఋణగ్రస్థుడుగా మృతిచెందిన యెడల, వారివద్దనుండి యేదైనను ఆస్తిని పొందియున్ననుసరే పొందక యున్ననుసరే ఋణములనుతీర్చి వారిని పాపవిముక్తులను చేయుట కుమారుని యొక్కయు మనుమనియొక్కయు విధియనియు - హిందూ

ధర్మశాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. తండ్రియొక్క ఋణములను వడ్డీతో కూడ తీర్చుటకు కుమారుడు బద్ధుడనియు, తాతయొక్క ఋణములను వడ్డీలేకుండ తీర్చుటకు మనుమడు బద్ధుడనియు బృహస్పతులవారు చెప్పియున్నారు.

153. ధర్మశాస్త్రములలో చెప్పబడిన ప్రకారమే-అనగా, తండ్రితాతల వద్దినుండి యేమాత్రముగాని ఆస్తి రాకున్నను వారి అప్పులను తమ స్వార్జితముతో నైనను తీర్చుటకు కుమారులును మనుమలును బద్ధులని-పూర్వకాలమునందు కొన్నితీర్పులు చేయబడెను. (2 బొం. హై. 64). కాని, తండ్రితాతల వద్దినుండి యెంత పిత్రార్జితపు సొత్తు వచ్చుచున్నదో దాని మొత్తము వరకే వారి అప్పులను తీర్చుటకు కుమారుడును మనుమడును బద్ధులని యిప్పుడు తీర్పులు స్థిరపడి యున్నవి. (2 మ. హై. 336; 4 మ. హై. 1; ఇ. లా. రి. 4 మ. 45. 1866 సం॥ 7 నెం॥ బొంబయి గవర్నమెంటువారి చట్టమును కూడ చూడవలసినది). తండ్రియొక్క, లేక తాతయొక్క ఆస్తి కుమారునికిగాని మనుమనికిగాని చేరిన పిదప, అది నష్టమై పోయినను, లేక దానిని అతడు ఖర్చుచేసినను, సదరు తండ్రియొక్క లేక తాతయొక్క అప్పులను తీర్చునట్టి బాధ్యత తప్పిపోదు. (ఇ. లా. రి. 8 బొం. 309).

తీర్పులు.

154. జూదము, పానము, వ్యభిచారము మొదలగు అయోగ్య కార్యముల నిమిత్తము తండ్రియొక్క అప్పులు చేయబడి యుండిన యెడల, వానిని తీర్చుటకు కుమారుడు బద్ధుడు కాడనియు-ప్రతిఫలములేని వాగ్దానములవలన గాని కన్యాశుల్కము నిమిత్తముగాని తండ్రి బాకీ పడియున్న యెడల, అట్టి బాకీలు తీర్చుటకు కుమారుడు బద్ధుడు కాడనియు - ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడి యున్నది. (2 బాఠో. 194). తండ్రి యెవరికైనను

అయోగ్య ఋణములు.

జామీనుగా నిలుచుటవలన ఏర్పడిన బాకీలు కుమారుడు తీర్చ నక్కరలే దని కొన్ని స్మృతులయందు చెప్పబడియున్నది. కాని, అట్టి బాకీలను తీర్చుటకు కుమారుడు బద్ధుడేయని తీర్పులు చేయబడియున్నవి. (ఇ. లా. రి. 11 మ. 83). తండ్రికి విధింపబడిన జుల్మానాగాని, అపహరింపబడిన ద్రవ్యము నిమిత్తము తండ్రిమీద పొందబడిన డిక్రీగాని, కుమారులను బాధింపవని తీర్పులు చేయబడి యున్నవి. (ఇ. లా. రి. 6 అ. 234). తండ్రివద్దనుండి కుమారులకు ఎంత పిత్రార్జితపు సొత్తు వచ్చియున్నను మీద చెప్పబడిన అయోగ్య ఋణములను తీర్చుటకు వారు బద్ధులుకారు. తండ్రియొక్క స్వార్జితపు సొత్తుమాత్రము అట్టి అయోగ్య ఋణములకు లోబడియుండును.

రుజువు భారము.

తండ్రియొక్క ఋణములు అయోగ్య కార్యముల నిమిత్తము చేయబడెనను కారణమువలన తమకు చెందిన పిత్రార్జితపు సొత్తును అవి బాధింప జాలవని కుమారులు వాదించినయెడల, సదరు ఋణముల విషయమై ఆ సంగతిని స్పష్టమైన రుజువువలన వారు స్థాపించవలయును. తమ తండ్రి పోకిరిగా గాని జూదరిగా గాని దుబారి ఖర్చుదారుడుగా గాని యుండెనని మాత్రము రుజువు చాలదు. (ఇ. లా. రి. 10 క. 717; ఇ. లా. రి. 14 బొం. 320.)

అనావశ్యకమైన ఋణములు-బేజరూరు ఋణములు.

155. పైని పేరాలో చెప్పిన ప్రకారము తండ్రియొక్క ఋణములు అయోగ్య ఋణములుగా నుండిననే వానిని తీర్చునట్టి బాధ్యత కుమారులకు తప్పిపోవునుగాని మరి యే కారణమువల్లను తప్పజాలదు. అయోగ్య ఋణములు కానియెడల, అవి కుటుంబమునకు అనావశ్యకమైనవిగాను బేజరూరు ఖర్చుల నిమిత్తము చేయబడినవిగాను ఉన్నను వానిని తీర్చునట్టి బాధ్యత కుమారులకు తప్పదు. (6 మా. ఇ. అ 421). అనగా,

అట్టి అప్పులను తీర్చునట్టి విషయములో తండ్రివద్దనుంచి కుమారులకు వచ్చిన యావదాస్తియును లోబడియుండును. (ఇ. లా. రి. 3 మ. 370; 14 క. హై. 187; ఇ. లా. రి. 5 క. 148; ఇ. లా. రి. 9 క. 389; ఇ. లా. రి. 4 మ. 1). తండ్రియొక్క పిత్రార్జితపు సొత్తులో అతడు జీవించియుండగానే కుమారులకు సమానహక్కు కలిగియుండె ను గావున, వీరి భాగములను ముట్టగూడదని చెప్పుటకు వీలులేదు. పిత్రార్జితపు సొత్తునందలి తమ భాగము యావత్తును వదులుకొనినదైనను తండ్రిని ఋణపాతకవిముక్తునిగా చేయుట కుమారుల విధియని ధర్మ శాస్త్రములు వక్కాణించుచున్నవి.

తండ్రి జీవించియుండగా కుమారులపైని దావా.

156. తండ్రి మృతిచెంది అతని ఆస్తి తమ స్వాధీనమై యుం డునప్పుడును - సన్యాసాశ్రమము నవలంబించుట వల్లగాని యిరువది సంవత్సరముల కాలము దే శాంతరగతుడై యుండుటవల్లగాని అనివార్యమగు వ్యాధివలన పీడితు డై యుండుటవల్లగాని తండ్రి మృతప్రాయుడై అతని ఆస్తి తమ స్వా ధీనములోనికి వచ్చియుండు నప్పుడును - ఈ సందర్భములయందు మా త్రమే తండ్రి ఋణముల విషయమై కుమారులు జవాబు దారులగుదురు గాని, ఆస్తి చెందకమునుపు జవాబుదారులు కాజాలరు. ఈ చెప్ప బడిన సందర్భములయందు తప్ప మరియెన్నడును తండ్రి జీవించియుం డగా అతని అప్పుల నిమిత్తము కుమారులమీద దావా నిల్వనేరదు. (1851 సం॥ మ. తీ. 33).

కుటుంబముయొక్క ఆస్తిని, తన అప్పుల నిమిత్తము తండ్రి తాకట్టుపెట్ట వచ్చును. విక్ర యించవచ్చును.

157. కుటుంబముయొక్క యావదాస్తిని తండ్రి తన అప్పుల నిమిత్తము తాకట్టు పెట్టవచ్చును, అమ్మవచ్చును. సదరు ఋణములు కుటుంబమునకు అనావశ్యక మైనవిగా నుండినను బాధకములేదు. కాని, అయోగ్యమైన ఋణముల విషయమై తండ్రి తన స్వార్జితమును పిత్రా

ర్జితములో తనవంతు భాగమును మాత్రమే అమ్మవచ్చును, లేక తాకట్టు పెట్టవచ్చును. కుమారులయొక్క భాగము మీద అతనికి స్వాతంత్ర్యములేదు. (14 క. హై. 187; 15 క. హై. 264; ఇ. లా. రి. 3 క. 1; ఇ. లా. రి. 4 మ. 1, 73; ఇ. లా. రి. 1 బొం. 262; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 498; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 622; ఇ. లా. రి. 3 అ 625, 125; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 520; ఇ. లా. రి. 8 క. 517; ఇ. లా. రి. 5 మ. 61; ఇ. లా. రి. 7 బొం. 438; ఇ. లా. రి. 8 బొం. 481; ఇ. లా. రి. 9 మ. 343; ఇ. లా. రి. 11 క. 396).

మీదచెప్పిన ప్రకారము తండ్రి తన అప్పుల నిమిత్తము కుటుంబపు ఆస్తిని తాకట్టు పెట్టినప్పుడును విక్రయించినప్పుడును, కుమారులు మైనర్లుగా నుండిననే సదరు తాకట్టు లేక క్రయము చెల్లునుగాని, కుమారులు యుక్తవయస్కులుగా నుండునప్పుడు వారి యనుమతిలేక అవి చెల్లజాలవని కలకత్తా హైకోర్టువారు కొన్ని కేసులలో తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 6 క. 749, 253. దీనికి వ్యతిరేకము, ఇ. లా. రి. 4 అ. 309). ఇట్లు కలకత్తా హైకోర్టువారు తీరుమానించినను, సదరు తాకట్టుగాని క్రయముగాని చెల్లనప్పుడు, దాని నిమిత్త మియ్యబడిన సొమ్ము ఒక ఋణముగా ఏర్పడునుగావున అట్టి రుణమును తీర్చునట్టి భారమును యావదాస్తియును వహించును - అని వారే తీరుమానించిరి. కాబట్టి కుమారుల యొక్క యుక్తవయస్సు సంబంధమైన వివక్షతవలన విశేషము ప్రయోజనము కనుపడదు. (ఇ. లా. రి. 6 క. 135, 138; ఇ. లా. రి. 9 క. 495).

అదివరకే యేర్పడియుండు ఋణముల నిమిత్తము మీద చెప్పిన ప్రకారము కుటుంబపుఆస్తిని తండ్రి తాకట్టు పెట్టవచ్చును, లేక విక్రయించవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 6 క. 138; ఇ. లా. రి. 10 క. 538; ఇ. లా. రి. 8 అ. 279; ఇ. లా. రి. 7 మ. 39). అదివరకే ఋణము లేనప్పుడు కుటుం

బపు ఆస్తిని తండ్రి తాకట్టు పెట్టినయెడల, లేక, విక్రయించిన యెడల, సదరు తాకట్టుగాని విక్రయముగాని చెల్లకున్నను, తాకట్టు నిమిత్తము లేక క్రయము నిమిత్తము తండ్రివలన పొందబడ్డ సొమ్ము ఒక ఋణముగా ఏర్పడును గావున, ఆ ఋణము నిమిత్తము దావా తెచ్చి, సదరు తాకట్టు పెట్టబడిన లేక విక్రయింపబడిన ఆస్తివలన తీర్చుకొనునట్లు డిక్రీ పొందవచ్చును - ఇట్లని కలకత్తా హైకోర్టువారు తీరుమానించియున్నారు. (ఇ. లా. రి. 5 క. 855; ఇ. లా. రి. 8 క. 131. వ్యతిరేకము, ఇ. లా. రి. 9 అ. 493).

158. తండ్రియొక్క అయోగ్యముకాని అప్పుల నిమిత్తము కుటుంబపు ఆస్తి తాకట్టు పెట్టబడినప్పుడు, సదరు తాకట్టుదారు తండ్రిమీద మాత్రమే దావా తెచ్చి డిక్రీపొందినను, డిక్రీ అమలు జరిగించుటలో కుమారులయొక్క భాగములు సహా యావత్తు పిత్రార్జితపు సొత్తును జప్తుచేసి వేలము వేయించవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 3 క. 148; ఇ. లా. రి. 4 మ. 1; ఇ. లా. రి. 9 మ. 343; ఇ. లా. రి. 5 మ. 251; ఇ. లా. రి. 8 క. 517; ఇ. లా. రి. 8 మ. 388; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 520; ఇ. లా. రి. 10 క. 626; ఇ. లా. రి. 8 అ. 205; ఇ. లా. రి. 4 మ. 111). కాని, అట్టి సందర్భమునందు, సదరు తాకట్టు విడిపించుట నిమిత్తము కుమారులకు అవకాశమియ్యక, ఆస్తిని వేలము వేయించకూడదు. (ఇ. లా. రి. 4 మ. 1, 69; ఇ. లా. రి. 8 క. 525; ఇ. లా. రి. 8 బొం. 481).

తండ్రిమీద మాత్రమే దావా, లేక, డిక్రీ అమలు.

ఆలాగుననే, తాకట్టుమీదగాక రొక్కపు బాకీ నిమిత్తము తండ్రిమీద డిక్రీ పొందబడినప్పుడు, డిక్రీ అమలులో కుమారులను పార్టీలనుగా చేర్చకయే కుటుంబపు ఆస్తి వేలము వెయ్యబడిన యెడల, దానివలన కుమారులు బద్ధులగుదురని తీరుమానింపబడి యున్నది. (14 క. హై. 187; ఇ. లా. రి. 5 క. 148; ఇ. లా. రి. 15 క. 717; ఇ. లా. రి. 12 మ. 142).

కోర్టువారు వేయునట్టి వేలములో "బాకీదారుని యావత్తు హక్కును బాధ్యతయును విక్రయింపబడును" అని ప్రకటింపబడుచున్నది. దీనినిబట్టి, తండ్రివంతు హక్కుమాత్రమే విక్రయింపబడునట్లు ఊహింపకూడదు. తన అప్పులనిమిత్తము కుటుంబపు ఆస్తిని వినియోగ పరచుటకు తండ్రికి ఎంతహక్కు కలదో ఆహక్కు యావత్తును విక్రయింపబడునట్లు ఎంచవలసినది. (ఇ. లా. రి. 13 క. 21). కాని, దావా అర్జీవల్లగాని, డిక్రీ అమలు నడవడికలవల్లగాని, వేలపు సర్టిఫికట్టువల్లగాని, వేలమువల్ల వచ్చిన ద్రవ్యపు మొత్తమువల్లగాని, బాకీదారుని వంతుహక్కుమాత్రమే అనగా, తండ్రివంతు హక్కు మాత్రమే వేలమునకు తేబడినట్లు స్పష్టముగా కనుపడిన యెడల, అట్టి సందర్భమున కుమారుల హక్కునకు బాధకము కలుగనేరదు. (ఇ. లా. రి. 14 క. 572; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 42; ఇ. లా. రి. 10 మ. 241; ఇ. లా. రి. 3 క. 198; ఇ. లా. రి. 10 క. 698). అందరి హక్కులును విక్రయమునకు తేబడినట్లు జడ్జిమెంటువలన యేర్పడిన యెడల, డిక్రీ అమలులో ఏమైనను స్వల్ప లోపములు కనుపడినంత మాత్రము చేత కోర్టువారు క్రయమును రద్దుపరచజాలరు. (14 మూ. ఇ. అ. 605; ఇ. లా. రి. 10 క. 985; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 361; ఇ. లా. రి. 14 క. 401; ఇ. లా. రి. 16 క. 40.)

కుమారులవల్ల తకరారు అర్జీ.

159. తండ్రిమీద మాత్రమే డిక్రీ పొందబడి కుటుంబముయొక్క యావదాస్తియును వేలము వేయించబడినప్పుడు, సదరు డిక్రీకి సంబంధించిన అప్పులు 154-వ పేరాలో చెప్పబడిన ప్రకారము అయోగ్య కార్యముల నిమిత్తము చేయబడినవై యుండిన యెడల ఆ విషయమును కుమారులు స్పష్టముగా రుజువుపరచి పిత్రార్జితపు సొత్తులో తమవంతు భాగములను కాపాడుకొనవచ్చును. సదరు వేలపు ఆస్తిని వాదియే కొనిన యెడల, అతనిమీద వ్యవహారము జరిపి కుమారులు తమ భాగములను

తీసికొనవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 5 క. 855; ఇ. లా. రి. 8 క. 522). కాని, వాదిగాక మరియెవరైనను పేలపు ఆస్తిని కొనియున్న యెడల, డిక్రీకి సంబంధించిన అప్పులు అయోగ్యమైనవని రుజువు చేయుటయే గాక, యీ విషయమును క్రయమునకు పూర్వమే క్రయదారుడు ఎరిగియుండినట్లు కుమారులు స్పష్టముగా రుజువుచేయవలెను. అట్లు రుజువుచేయని యెడల, కుమారులవంతు భాగములు వారికి రానేరవు. ఇట్లు కొన్ని కేసులలో ప్రివీకౌన్సిలువారు తీరుమానించిరి. (14 క. హై. 187; 22 స. 56; ఇ. లా. రి. 5 క. 148; ఇ. లా. రి. 12 బొం. 625; ఇ. లా. రి. 8 బొం. 481). డిక్రీ అప్పులు తండ్రివలన అయోగ్యమైన కార్యముల నిమిత్తము చేయబడినట్లు దావాఅర్జీలో కనుపడునప్పుడు, సదరు డిక్రీనిబట్టి జరిగింపబడిన పేలములో ఆస్తిని కొన్నవాడు, అట్టి అయోగ్య విషయమును ఎరిగియుండి కొనినట్లే భావింపబడును. కాబట్టి అట్టి సందర్భమున ఏ రుజువుతోగాని నిమిత్తము లేకయే కుమారులు తమ భాగములను తీసికొనవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 6 అ. 234). మరికొన్ని కేసులలో — డిక్రీనిబట్టి జరుపబడిన వేలపు క్రయదారుడు డిక్రీ అప్పులు అయోగ్యమైనవని బొత్తిగా యెరుగక ఆస్తిని కొనియున్నను, అతని మీద దావా తెచ్చి కుమారులు తమవంతు భాగములను తీసికొనవచ్చును - అని ప్రివీకౌన్సిలువారు అభిప్రాయము కలిగియుండునట్లు కనుపడుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 13 క. 21; ఇ. లా. రి. 15 క. 717; ఇ. లా. రి. 12 మ. 142; ఇ. లా. రి. 17 క. 584). ఈ విషయము మొత్తముమీద సందిగ్ధముగానే యున్నది. కాబట్టి, తండ్రి మీద పొందబడిన డిక్రీకి సంబంధించిన అప్పులు అయోగ్యముగా నుండునప్పుడు పిత్రార్జితపు సొత్తులో తమవంతు భాగములను కాపాడుకొనవలెనని కుమారులు కోరినయెడల, ఆ డిక్రీ అమలులో జప్తు ఇస్తిహారుగాని పేలపు ఇస్తిహారుగాని పుట్టియుండునప్పుడే, అనగా పేలమునకు

ముందే, తమ హక్కు విషయమై సివిల్ ప్రొసీడరు కోడ్డు 278 సె॥ ప్రకారము కోర్టులో తకరారు అర్జీ దాఖలుచేయుట మిక్కిలి ఆవశ్యకము. ఇంతేకాక, వేలములో ఆస్తిని కొన దలచుకొన్న వారికందరికిని కుమారులు తమ హక్కు విషయమై నోటీసు జారీచేయ వలయును.

డిక్రీ అమలు జరుగకమునుపు తండ్రి మృతిచెందుట.

160. అప్పుల నిమిత్తము తండ్రిమీద మాత్రమే డిక్రీ పొందబడి, అమలు జరిపి సొత్తును జప్తుచేయుటకు పూర్వము తండ్రి మృతిచెందిన యెడల, కుమారుల స్వాధీనములోనికి చేరిన పిత్రార్జితపు సొత్తుమీద సదరు డిక్రీనిబట్టి, అమలు జరిగించుటకు వీలులేదు. తండ్రియొక్క స్వార్జితపుసొత్తుమీద మాత్రము అమలు జరిగించవచ్చును. పిత్రార్జితపు సొత్తును లోబరుపవలెనని కోరినయెడల, తండ్రి మృతిచెందిన 6 సం॥లలోగా పునః కుమారులమీద దావా తేవలెను. (ఇ. లా. రి. 13 మ. 265; ఇ. లా. రి. 3 మ. 42; ఇ. లా. రి. 5 ను. 232). సదరు డిక్రీకి సంబంధించిన అప్పులు అయోగ్యమైనవిగా నుండిన యెడల, కుమారులకు చేరియున్న పిత్రార్జితములో తండ్రివంతు భాగము కూడ అప్పులవారికి దక్కనేరదు. తండ్రి జీవితకాలములోనే డిక్రీ అమలు జరిగించి అతనిభాగమును జప్తు చేయించినయెడల దక్కును. (ఇ. లా. రి. 5 క. 148).

తండ్రియొక్క ఆస్తిని అప్పులను కుమారులు విభాగించుకొనుట.

161. తండ్రి మృతిచెందిన పిమ్మట ఆస్తిని విభాగించుకొన్న యెడల, తండ్రిచేసిన అప్పులను తీర్చుటకు తగిన యేర్పాటుచేసి మిగిలిన ఆస్తిని మాత్రమే వారు విభాగించుకొన వలయును. (3 మ. హై. 177, 181). అట్లు ఏర్పాటుచేయక ఆస్తిని అప్పులను చేర్చి కుమారులందరును విభాగించుకొన్న యెడల, అట్టి విభాగమునకు అప్పులవారు సమ్మతించిననే తప్ప, లేనియెడల అందరి భాగములును మొత్తము అప్పులకు జవాబుదారీ వహించియుండును.

తండ్రియు కుమాళ్లును విభాగించుకొన్న పిదప, తండ్రి చేసిన అప్పులు.

162. తండ్రియును కుమారులును ఆస్తిని విభజించుకొని వేరుపడిన వెనుక తండ్రి అప్పులు చేసిన యెడల, అవి అతని స్వాధీనములోనుండు ఆస్తివల్లనే తీరవలెను గాని కుమారుల అనుభవములో నుండు ఆస్తిని బాధింపజాలవు. విభాగానంతరము తండ్రికి మరియొక కుమారుడు జన్మించిన యెడల, అతనికి చెందునట్టి ఆస్తిమాత్రమే యీ చెప్పబడిన అప్పులకు లోబడియుండును. వీనిని తీర్చుటకు సదరు ఆస్తి చాలనియెడల, విభాగించుకొనియుండు కుమారులు తమ అనుభవములోని ఆస్తివలన తీర్చవలసినదని జీమూతవాహనుడు చెప్పుచున్నాడు. కాని, యీ కాలమునందు కోర్టువారు ఈ అభిప్రాయమును బహుశః అంగీకరింపరు.

తండ్రియొక్క ఋణముల నిమిత్తము కుమారులు తమ స్వార్జితము నిచ్చుటకు బద్ధులుకారు.

కుమారుడు, మనుమడు, మునిమనుమడు.

163. తండ్రిచేసిన అప్పులను కుమారుడు తీర్చుట విషయమై మీద తెలుపబడిన విధులన్నియు, తాత అప్పుల విషయమై మనుమనికి, ముత్తాత అప్పుల విషయమై మునిమనుమనికి, అన్వయించుచున్నవి. కుమారుడు, మనుమడు, మునిమనుమడు - ఈ మగ్గురుతప్ప సమిష్టి కుటుంబములో యే భాగస్థుడును మరియొక భాగస్థుడు చేసిన అప్పులను తీర్చుటకు బద్ధుడుకాడు.

ఇతర భాగస్థులు.

సమిష్టి కుటుంబములో తండ్రిగాక యితర భాగస్థుల అప్పులు.

164. సమిష్టి కుటుంబములో తండ్రిగాక మరియే భాగస్థులైనను, అనగా కుమారుడు, అన్న, తమ్ముడు మొదలయినవారు అప్పులు చేసియున్న యెడల, అట్టి అప్పుల నిమిత్తము వారు సమిష్టి ఆస్తిలో తమ వంతు హక్కును తాకట్టు పెట్టవచ్చును, లేక అమ్మవచ్చును,

ఇంతేకాక, సమిష్టి కుటుంబములోని భాగస్థుడు తనవంతు హక్కును తాకట్టు పెట్టిగాని విక్రయపరచిగాని సొమ్ము తెచ్చికొనవచ్చును. కాని, అట్లు సొమ్మిచ్చినవాడు సదరు భాగస్థుని జీవితకాలములోనే విభాగము నిమిత్తము దావాతెచ్చి సదరు భాగమును జప్తుచేయించవలయును. (ఇ. లా. రి. 3 క. 198). లేని యెడల, సదరు తాకట్టుగాని క్రయము గాని చెల్లనేరదు. సమిష్టి కుటుంబములో ఒక భాగస్థుడు మృతిచెందు నపుడు అతని హక్కు యావత్తును తక్కిన భాగస్థుల హక్కులో కలిసి పోవును. కాబట్టి, మృతిచెందిన భాగస్థుని మీద అతని అప్పులవాండ్రు డిక్రీ పొందియున్నను ప్రయోజనములేదు. అతని జీవితకాలములో అతని వంతు భాగమును జప్తుచేసియున్ననే వినియోగించును. (11 బొం. హై. 76; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 479; ఇ. లా. రి. 8 అ. 495; ఇ. లా. రి. 11 అ. 302; 3 క. హై. 34-37; ఇ. లా. రి. 7 క. 52, 54; 1 మదరాసు లారిపోర్టర్ 63; 4 అ. హై. 137; ఇ. లా. రి. 3 క. 198; ఇ. లా. రి. 5 క. 148; ఇ. లా. రి. 7 అ. 731; ఇ. లా. రి. 4 మ. 302). మృతిచెందినవాని స్వార్జితము మీద నిరభ్యంతరముగా డిక్రీని నెరవేర్చవచ్చును.

ఆస్తిని పొందిన వారసుదారుల జవాబుదారీ.

165. ఒక ఆస్తిదారుని అప్పులను తీర్చుట విషయమై మీద తెలిపినప్రకారము అతని కుమారుడు, మనుమడు, మునిమనుమడు - వీరు మాత్రమే బద్ధులుకాని, అతని భార్య, తల్లి, తండ్రి, అన్న, తమ్ముడు, పినతండ్రి, పెత్తండ్రి మొదలయినవారు బద్ధులుకారు. (ఇ. లా. రి. 1 మ. 354; ఇ. లా. రి. 10 మ. 316; 1855 సం॥ మ. తీ. 183). కాని, వీరిలో ఎవరైనను సదరు ఆస్తిదారునికి వారసులై అతని ఆస్తిని పొందియున్న యెడల, ఆ యాస్తి చాలినంతవరకు అతని అప్పులు తీర్చుటకు బద్ధులుగా నుందురు. (ఇ. లా. రి. 3 మ. 359; 7 మ. 586; వారసు దారులుగా

నుండియు మృతిచెందినవాని ఆస్తి యేమాత్రమును పొందియుండని యెడల, అతని అప్పులవిషయమై యెంతమాత్రమును జవాబుదారీయుండదు. మరియు, మృతిచెందినవాని ఆస్తిని ఇతరుల స్వాధీనములోనికి పోనియ్యక తగిన శ్రద్ధతో దానిని తమ స్వాధీనములోనికి తెచ్చుకొని అప్పులవాండ్రకు నష్టమురాకుండ చేయుటకు వారసుదారులైన వారు బద్ధులుకారు. ఒక కేసులో, ఒక వితంతువుయొక్క అశ్రద్ధవలన ఆపె భర్తయొక్క ఆస్తిని ఆపె సహోదరుడును తండ్రియును అపహరించిరి. ఆపె భర్తయొక్క అప్పులవాండ్రకు వీరే జవాబు దారులుగాని వితంతువుకాదని తీరుమానింపబడెను. (2 డబ్లియు మెక్ నాటన్, 286).

వారసుదారులు కానివారు మృతిచెందినవాని ఆస్తిని అక్రమముగా స్వాధీనపరచుకొని యున్నయెడల, సదరు ఆస్తియొక్క మొత్తము వరకు వారు అప్పులవాండ్రకు జవాబుదార్లుగా నుందురు. వారి మీద మృతిచెందిన వాని అప్పులవాండ్రు దావా తెచ్చినప్పుడు, తమ కేమాత్రమును ఆస్తి చేరలేదనిగాని, చేరిన ఆస్తియంతయు ఆవశ్యకమగు ఖర్చులనిమిత్తము - అనగా మృతిచెందినవాని శ్రాద్ధాదికర్మల క్రింద, లేక అతని యితర ఋణములక్రింద వ్రయపడెననిగాని, రుజువుచేసిన యెడల వారి జవాబుదారీ తప్పిపోవును. కాని సదరు ఆస్తిని వారి స్వంత ఖర్చుల క్రింద వినియోగించుకొన్న యెడల, జవాబుదారీ తప్పనేరదు

166. అప్పులవాండ్రకు చెందకుండ చేయవలెనను దురుద్దేశముతో ఎవరైనను తమ ఆస్తిని లాలోచీగా వి
పరాధీనములు.
క్రిలి తక్కువ ప్రతిఫలమునకుగాని ప్రతిఫలమ లేకుండ గాని పరాధీనముచేసిన యెడల, అట్టి పరాధీనము చెల్లదు. సదరు ఆస్తిమీద అప్పులవాండ్రు తమ డిక్రీలను నెరవేర్చుకొవచ్చును .కాని, మోసపు తలంపు లేశమైనను లేక, సరియైన ప్రతిఫమును పొందిగాని, ప్రతిఫలము పొందకున్నను క్రమమైన సంధర్భము

దానరూపకముగా గాని ఉయిలు రూపకముగా గాని చేయబడిన పరాధీనములు చెల్లక తప్పవు. (4 మ. హై. 84; ఇ. లా. రి. 6 అ. 560; 21 స. 155).

ఒక ఆస్తిదారుని వారసుదారుడు, లాలూచీగా గాక తగిన ప్రతిఫలమును పొంది అతని ఆస్తిని విక్రయించిన యెడల, లేక యితరమైన న్యాయమార్గములలో పరాధీనము చేసినయెడల, మృతిచెందిన ఆస్తిదారుని అప్పులవాండ్రకు సదరు ఆస్తిమీద హక్కు ఉండదు. (2 స. 296; 9 బొం. హై. 116; 12 బొం. హై. 78). అట్లు పరాధీనము చేసిన వారసుదారుడు సదరు ఆస్తి మొత్తమువరకు స్వతః జవాబుదారుడుగా నుండును.

భార్య, సేవకుడు, శిష్యుడు మొదలగువారు చేసిన అప్పులు.

167. ఇంతవరకు ప్రకరణములో ఋణస్థుని ఆస్తిని పొందినట్టివారికి అతని అప్పులను తీర్చునట్టి విషయమై కలిగియుండు బాధ్యత తెలిపియుంటిమి. కొన్ని సందర్భములలో ఆస్తి పొందుటతో నిమిత్తము లేకయే ఒకరుచేసిన అప్పులను మరియొకరు తీర్చుటకు బద్ధులుగా నుందురు. అది యెట్లనగా :—

(1.) సమిష్టి కుటుంబములో కుటుంబపు ఖర్చుల నిమిత్తము మేనేజింగు మెంబరు చేసిన అప్పులకు కుటుంబపు సొత్తు యావత్తును జవాబుదారీగా నుండును. మరియు, కుటుంబములో భాగస్థు లందరును జవాబుదార్లుగా నుందురు.

(2.) ఆవశ్యకమైన గృహకృత్యముల నిమిత్తము భార్య చేసిన అప్పులను భర్త తీర్చవలయును. (1 డబ్లియు మెక్‌నాటన్ 286).

(3.) శిష్యుడు సేవకుడు మొదలయినవారు గృహకృత్యముల నిమిత్తము అప్పుచేసిన యెడల, తీర్చుటకు యజమానుడు బద్ధుడుగా నుండును.

(4.) అధికారమును అతిక్రమించకుండ ఏజెంటు చేసిన న్యాయమైన అప్పులను తీర్చుటకు యజమానుడు బద్ధుడుగా నుండును.

(5.) సమిష్టి కుటుంబమువారు జాయింటుగా వ్యాపారము చేసినయెడల, సదరు వ్యాపారము నిమిత్తము వారిలో ఒకఁడు మాత్రమే అప్పులు చేసినను, తీర్చుటకు అందరును బద్ధులుగా నుందురు. (ఇ. లా. రి. 1 క. 475). సమిష్టి కుటుంబము యొక్క మేనేజరుగా నుండువాడు సమిష్టి కుటుంబపు జాయింటు వ్యాపారము నిమిత్తము కుటుంబపు ఆస్తిని తాకట్టు పెట్టియుండి ఆ తాకట్టునుబట్టి అతనిమీద మాత్రమే దావా తేబడి ఆస్తి యేలము వేయించబడిన యెడల, తక్కిన భాగస్థులు ప్రతివాదులుగా చేర్చబడలేదను హేతువుచేత క్రయము రద్దుపరచబడనేరదు. (ఇ. లా. రి. 15 క. 70). తాకట్టుమీదగాక రొక్కపు బాకీ నిమిత్తము సమిష్టికుటుంబముయొక్క మేనేజరు మీదమాత్రమే దావా తెచ్చి డిక్రీపొందబడిన యెడల, సదరుబాకీ కుటుంబమునిమిత్తము చేయబడినదైనను, కుటుంబపు సొత్తులో మేనేజరుయొక్క భాగమును మాత్రమే ఆ డిక్రీ బాధించునుగాని తక్కిన భాగములను బాధింపజాలదు - ఇట్లని బొంబయి హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 6 బొం. 564; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 700).

ప్రకరణము 7.

ఆస్తిపరాధీనములు, దానములు.

168. ఈ ప్రకరణములో – తాకట్టు, క్రయము, దానము, మొదలగు విధములయందు ఆస్తిని పరాధీనము చేయుటకు, సమిష్టి కుటుంబపు తండ్రికిని ఇతర భాగస్థులకును గల స్వాతంత్ర్యము వివరింపబడును. ఈ స్వాతంత్ర్యము

పరాధీనములు.

మితాక్షర దాయభాగ ధర్మశాస్త్రముల ప్రకారము భేదముగా నున్నం దున, ముందు మితాక్షర న్యాయము వివరించి పిమ్మట దాయభాగము నందలి భేదము తెలుపంబడును.

పుత్రసంతతిలేని ఆస్తిదారుడు.

169. పుత్రసంతతి - అనగా పుత్ర పౌత్ర, ప్రపౌత్ర సంతతి - లేని ఆస్తిదారుడు, అన్నదమ్ములు వగైరాలకు జాయింటు కాని తన యావదాస్తిని, అది చరాస్తి యైనను స్థిరాస్తియైనను సరే స్వార్జితమైనను పిత్రార్జితమైనను సరే, అతని యిచ్ఛవచ్చినట్లు నిరాటంకముగా పరాధీనము చేయవచ్చును. (2 మూ. ఇ. అ. 54; 6 మూ. ఇ. అ. 309; 3 బొం. హై. 6; 4 అ. హై. 31; 1 మ. హై. 51).

తండ్రిగారి యొక్క స్వార్జితపు సొత్తుమీద అతని స్వాతంత్ర్యము.

170. పుత్రసంతతి కలిగియుండు ఆస్తిదారుడు తన స్వార్జితపు సొత్తుమాత్రమే పరాధీనము చేయవచ్చును. స్వార్జిత మైననుగూడ స్థిరాస్తిని పరాధీనము చేయుటకు తండ్రికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లేదని పూర్వకాలమునందు కొన్ని కేసులలో తీర్పు లియ్యబడెను. (1860 సం॥ మ. తీ. 227; 1862 సం॥ మ. తీ. 41; 1853 సం॥ మ. తీ. 61; 3 మ. హై. 55; 1 అ. హై. 153; 12 మూ. ఇ. అ. 38). కాని, యిప్పు డు, చరమైనను సరే స్థిరమైనను సరే స్వార్జితపు సొత్తును కుమారుల యిష్టముతో నిమిత్తము లేకయే తన యిచ్ఛ వెంబడి పరాధీనము చేయు టకు తండ్రికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలదని అన్ని హైకోర్టువారును ప్రివీకౌన్సిలువారునుగూడ తీరుమానించియున్నారు. (12 క. హై. 430; 10 స. 287; 9 మూ. ఇ. అ. 96, 121; 3 బొం. హై. 318; ఇ. లా. రి. 1 అ. 394; ఇ. లా. రి. 10 మ. 251; ఇ. లా. రి. 10 బొం. 528; 6 మూ. ఇ. అ. 77; 4 మూ. ఇ. అ. 103; 6 స. 71, 77; 7 స. 57; 8 స. 15; 11 స. 436).

171. తండ్రియును కుమారులును విభాగించుకొని వేరుగా నుండునపుడు, తండ్రివంతు ఆస్తియును విభాగానంతరము అతడు సంపాదించిన ఆస్తియును అతని యిష్ట ప్రకారము పరాధీనము చేయవచ్చును. (1862 సం॥ మ. తీ. 1).

విభాగానంతరము తండ్రి సొత్తు మీద అతని స్వాతంత్ర్యము.

172. సమిష్టి కుటుంబముయొక్క పిత్రార్జితపు సొత్తును తన యిష్టము వచ్చినట్లు పరాధీనము చేయుటకు తండ్రికి స్వాతంత్ర్యములేదు. చరరూపకమైన పిత్రార్జితపు సొత్తుమీద మాత్రము తండ్రికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలదనియు దానివిషయమై తండ్రి జరిగించిన పరాధీనములను ఆక్షేపించుటకు కుమారులకు హక్కు లేదనియు, కొందరు వక్కాణించిరి. ముందటి కాలమున కొన్ని తీర్పులలోగూడ ఈ యభిప్రాయమే తెలుపబడెను. (3 మ. హై. 455; ఇ. లా. రి. 4 మ. 47; 4 మ. హై. 60; 4 అ. హై. 63; 12 మూ. ఇ. అ. 38; ఇ. లా. రి. 1 మ. 252). కుటుంబ వ్రయములు, విధ్యుక్తములగు ప్రీతి పూర్వక దానములు, మరికొన్ని విధాయకములగు కార్యములు - వీని నిమిత్తము మాత్రమే చరరూపకమైన పిత్రార్జితము మీద తండ్రికి స్వాతంత్ర్యముకలదని మితాక్షరమువలన కనబడుచున్నది. దరిమిలా తీర్పులును ఈ యభిప్రాయమునే అనుసరించియున్నవి. అనగా, మీద ఉదహరింపబడిన కార్యముల నిమిత్తము తప్ప యితర సందర్భములయందు చరరూపక పిత్రార్జితము మీద గూడ తండ్రికి అధికారము లేదు. కాబట్టి, దానిని తన యిష్టమువెంబడి పరాధీనము చేయుటకుగాని, కుమారులు కూతులు మొదలయిన వారికి తన యిచ్ఛవచ్చినట్లు పంచిపెట్టుటకుగాని, అతడు స్వతంత్రుడు కాడు. (ఇ. లా. రి. 1 బొం. 561; ఇ. లా. రి. 10 బొం. 545; ఇ. లా. రి. 7 మ. 357).

పిత్రార్జితముమీద తండ్రికి స్వాతంత్ర్యము లేదు.

విధ్యుక్త కార్యముల నిమిత్తము చరరూపక పిత్రార్జితము మీద స్వాతంత్ర్యము.

తక్కిన సందర్భములలో తండ్రికిని కుమారులకును పిత్రార్జితమునందలి హక్కు సమానము.

173. మీద చెప్పబడిన విధ్యుక్త కార్యముల నిమిత్తము చరరూపక పిత్రార్జితము మీదను, తానుగాని తన తండ్రి, తాత, ముత్తాతలుగాని చేసియుండు ఋణముల నిమిత్తము సర్వ పిత్రార్జితము మీదను, తప్ప తక్కిన విషయములలో పిత్రార్జితపు సొత్తుమీద కుమారులకంటె తండ్రికి ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యములేదు. సమిష్టి కుటుంబములో తండ్రియును కుమారులును సమాన భాగస్థులు గావున, తండ్రి మేనేజరుగా మాత్రమే భావింపబడును. (2 మ. హై. 417; 4 మ. హై. 61; 6స. 256; 7 అ. హై. 279; 1 అ. 77). కాబట్టి, అగత్యమైన విధ్యుక్త కార్యములు లేనప్పుడు సాధారణముగా అతడు పిత్రార్జితపు సొత్తును కుమారులయొక్క అనుమతిలేక పరాధీనము చేయగూడదు. తండ్రి చేసియుండు పిత్రార్జితపు పరాధీనములను కుమారులు ఆక్షేపించిన యెడల, రుజువు భారము సామాన్యముగా అతని ఎదుటి కక్షివారే వహింతురు. అనగా, సదరు పరాధీనములు అగత్యమైన కార్యముల నిమిత్తము చేయబడినట్లు వీరు స్థాపించవలయును. (ఇ. లా. రి. 5 మ. 337; ఇ. లా. రి. 8 మ. 75; ఇ. లా. రి. 13 మ. 51; 2 బం. స. తీ. 75; 6 బం. స. తీ. 71; 8 స. 15; ఇ. లా. రి. 2 అ. 635; 3 క. హై. 21; 11 స., 343; 1860 సం॥ మ. తీ. 227).

తండ్రి చేసిన పరాధీనములకు కుమారుల సమ్మతి-ఆక్షేపణ హక్కు.

174. తండ్రివలన అక్రమముగా చేయబడిన పిత్రార్జితపు పరాధీనములను కుమారులు ఆక్షేపించి రద్దుపరచగల హక్కు, అట్టి పరాధీనములు చేయబడినప్పుడు జన్మించి యుండునట్టి, లేక గర్భగతులై యుండునట్టి, కుమారులకు మాత్రమే కలదు. కాబట్టి, పరాధీనములు చేయబడిన కాలమునందు పుత్రసంతతి లేనప్పుడును, ఉన్నవారు సదరు పరాధీనములకు అనుమతించి యుండునప్పుడును, అటు పిమ్మట గర్భ

గతుడై జన్మించిన కుమారుడు సదరు పరాధీనములను ఆక్షేపించుటకు హక్కు కలిగి యుండడు. (5 అ. హై. 113; 8 స. 16, 21; 15 క. హై. 187; 22 స. 56). పరాధీనములు చేయబడిన కాలమునందు కుమారుల సమ్మతి లేకున్నను, పిదప వారు సమ్మతించిన యెడల చాలును. కాని, యీ లోపల మరియొక కుమారుడు జన్మించిన యెడల, సదరు సమ్మతివలన ఇతడు బద్ధుడు కాజాలడు. అనగా, మొట్టమొదట కుమారుల సమ్మతిలేక తండ్రివలన అనగత్యముగను అక్రమముగను చేయబడిన పిత్రార్జితపు పరాధీనములను, సదరు కుమారులు సమ్మతించు లోపల జన్మించిన నూతన పుత్రుడు ఆక్షేపించి రద్దుపరచ వచ్చును. (11 స. 480).

పుట్టియుండునట్టియు పుట్టబోవునట్టియు పుత్రులయొక్క సంరక్షణ నిమిత్తము కావలసియుండును గావున పిత్రార్జితమును యెవరికిని తండ్రి దానముచేయ గూడదనియు విక్రయించ గూడదనియు మితాక్షరమునం దొకచోట చెప్పబడియున్నది. దీనినిబట్టి, పుత్రసంతతి కలుగుట సాధ్యముగా నుండువరకును పిత్రార్జితపు సొత్తును తండ్రి పరాధీనము చేయగూడదనియు, అట్లు పరాధీనము చేయుటవలన తమ సంరక్షణకు లోపము కలిగినయెడల పిమ్మట గర్భగతులై జన్మించిన కుమారులుగూడ సదరుపరాధీనములను ఆక్షేపించి రద్దుపరచ వచ్చుననియు, ఒక కేసులో మదరాసు సదరు కోర్టువారికి కోర్టు పండితులు అభిప్రాయమిచ్చిరి. (1851 సం॥ మ. తీ. 3). కాని, మీద తెలుపబడిన మితాక్షర వాక్యము నీతిమార్గ సూచకమాత్రముగా భావించి, తండ్రిచేసిన పిత్రార్జితపు పరాధీనములను ఆక్షేపించి రద్దుపరచునట్టి హక్కు కుమారునికి కలిగియుండుటకై, సదరు పరాధీనములు జరిగింపబడినప్పుడు ఇతడు జన్మించి అథవా గర్భగతుడై యుండవలెననియు, పిమ్మట గర్భగతుడై జన్మించిన పుత్రునకు ఆక్షేపణహక్కు లేదనియు

మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 4 మ. హై. 307; మరియు, ఇ. లా. రి. 8 మ. 89).

తండ్రివలన జరిగింపబడిన పిత్రార్జితపు పరాధీనముల విషయమై కుమారున కెంత హక్కు కలదో, కుమారుడు లేనప్పుడు మనుమనికిని, మనుమడు లేనప్పుడు మునిమనుమనికిని అంతే హక్కు కలదు.

స్వీకార పుత్రునకుగల ఆక్షేపణ హక్కు.

175. తండ్రిచేసిన పిత్రార్జిత పరాధీనములను ఆక్షేపించి రద్దు పరచునట్టి విషయమునందు, ఔరస పుత్రునకు (కన్నకొడుకునకు) ఎట్టిహక్కు కలదో దత్తపుత్రునకును అదే హక్కు కలదు. స్వీకారాధికార మియ్యబడిన భార్య గర్భిణితో సమానురాలనియు, భార్యకు స్వీకారాధికార మిచ్చియుండి స్వీకారము జరిగింపబడు లోపల తండ్రిచేసిన పరాధీనములను స్వీకార పుత్రుడు ఆక్షేపించ వచ్చుననియు, పూర్వము కొన్ని కేసులలో అభిప్రాయములు తెలుపంబడెను. (3 బం. స. తీ. 367; 6 మూ. ఇ. అ. 320; 1852 సం॥ మ. తీ. 117). కాని, యిప్పుడా యభిప్రాయములకు భిన్నముగా, అనగా, స్వీకారమునకు పిమ్మట జరిగింపబడిన పిత్రార్జిత పరాధీనముల విషయమై మాత్రమే స్వీకారపుత్రునకు ఆక్షేపణ హక్కు కలదనియు, స్వీకారమునకు పూర్వము జరిగింపబడిన పరాధీనములను ఆక్షేపించుటకు అతనికి హక్కు లేదనియు, తీరుమానింపబడియున్నది. (11 స. 436; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 630).

అంగీకారము.

176. పిత్రార్జితమును పరాధీనము చేయునట్టి విషయమై తండ్రికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లేకున్నను, తత్కాలమునందుగాని పిమ్మటగాని కుమారులు అంగీకరించిన యెడల, తండ్రిచేసిన పరాధీనములు చెల్లుచున్నవి. (1860 సం॥ మ. తీ. 258; 1861 సం॥ సు. తీ. 37, 146; ఇ. లా. రి. 12 క. 389). సమిష్టిఆస్తి వ్యాపారమునందు ఉపయోగపరచ

బడి యుండునపుడు, మేనేజరుగా నుండువానికి సదరు ఆస్తిని పిని యోగపరచు విషయములో స్వాతంత్ర్యము కలదు. కాబట్టి, అతడు చేసిన పరాధీనములకు తక్కిన భాగస్థుల అంగీకార ముండునట్లే భావింపవలయును. (ఇ. లా. రి. 5 క. 792; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 38; ఇ. లా. రి. 14 బొం. 194). ఎట్టి పరాధీనములుగాని పిదప అంగీకారమును పొందినయెడల, చెల్లకతప్పవు. పిత్రార్జితపు సొత్తును విక్రయించి విక్రయ ధనముతో అతడు మరియొక ఆస్తిని కొనియుండు నప్పుడు, సదరు అస్తిని కుమారులు స్వాధీనపరచుకొని యున్నయెడల, తండ్రి చేసిన పిత్రార్జితపు పరాధీనమును వారు అంగీకరించినట్లే యెంచబడును. (2 బొం. హై. 318; 9 స. 511). పరాధీనములకు అంగీకారమిచ్చునట్టి విషయములో, సొత్తునందు హక్కుగల భాగస్థు లందరును చేరవలయును. కొందరు మాత్రమే అంగీకరించిన యెడల, వారి భాగములవరకే అంగీకారము చెల్లును. కుమారునియొక్క అనుమతితో పిత్రార్జితపు సొత్తును తండ్రి పరాధీనము చేసిన యెడల, సదరు పరాధీనమునకు పిమ్మట జన్మించిన మనుమడు దానివలన బద్ధుడగును. కాని, పరాధీన కాలమునందే జన్మించియుండి హక్కుదారుడుగా నేర్పడిన మనుమడు బద్ధుడు కాజాలడు. (9 స. 337).

ఆవశ్యకమగు కార్యములు.

177. సమిష్టి కుటుంబమునకు మేనేజరుగా నుండునట్టి తండ్రి, విధ్యుక్తములై ఆవశ్యకములగు కార్యముల నిమిత్తము పిత్రార్జితపు సొత్తును పరాధీనము చేయుటకు అధికారము కలిగియుండునని మీద చెప్పితిమి. కుమారులందరును మైనర్లుగానుండి అంగీకార మిచ్చునట్టి స్థితిలో లేనప్పుడు మాత్రమే యీ చెప్పబడిన అధికారము కలదని మితాక్షరము అభిప్రాయపడు చున్నది. కుమారులు యుక్తవయస్కులుగా నుండునపుడు వారి అంగీకారమును పొందుట ముఖ్యమని ఒక కేసులో కలకత్తా హైకోర్టువారు తీరుమానించిరి. (13 స. 30). కాని, మరికొన్ని కేసులు

వ్యతిరేకాభిప్రాయమును స్థాపించియున్నవి. (14 స. 80; 1 స. 96; ఇ. లా. రి. 4 మ. 18). కుటుంబమునకు మేనేజరు (కార్యకర్త) గా నుండునతడు యుక్తవయస్కులుగా నుండు భాగస్థుల అంగీకారమును పొందియే సాధారణముగా పిత్రార్జితపు పరాధీనములు చేయుట వాడుకగా నున్నది. ఇట్లున్నను, అతడు స్వతంత్రించి ఆవశ్యకమైన కార్యముల నిమిత్తము పరాధీనములు చేసినయెడల, అవి తప్పక చెల్లును. కుటుంబములో యుక్తవయస్కులుగా నుండు భాగస్థులు తమ యంగీకారము నియ్యక యున్నంత మాత్రముచేత, మేనేజరుయొక్క స్వాతంత్ర్యము తప్పిపోజాలదు. (6 మూ. ఇ. అ. 393; 1859 సం॥ బం. స. తీ. 1643; 1 మ. హై. 398; 21 స. 196; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 605).

మేనేజర్ కుగల స్వాతంత్ర్యము.

178. జాగరూకత గల ఆస్తిదారుడు తన స్వంత ఆస్తిని ఏ తీరున వినియోగ పరచుటకు స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండునో, ఆలాగుననే కుటుంబ ద్రవ్యమును అగత్యమైన కార్యముల నిమిత్తము వినియోగపరచుటకు మేనేజరు స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండును. (6 మూ. ఇ. అ. 393). మేనేజరువలన చేయబడియుండు కుటుంబద్రవ్య పరాధీనము కుటుంబమునకు ఆవశ్యకమో అనావశ్యకమో, లాభకరమో కాదో - ఈ విషయమును ఆయాసంగతి సందర్భములనుబట్టి నిర్ణయింప వలయును.

కుటుంబపు ఆస్తిని తాకట్టు పెట్టుటకును విక్రయించుటకును గూడ మేనేజరునకు స్వాతంత్ర్యమున్నను సాధ్యమైన యెడల ఆస్తిని విక్రయించక తాకట్టుపెట్టియే అగత్యమును తీర్పవలయును. కాని, అధికమగు వడ్డీ మొదలగు సందర్భములయందు తాకట్టుకంటె విక్రయమే మేలుగా నుండును. (3 క. హై. 423; 12 స. 337; 13 స. 30; 18 క. 311). కాబట్టి, తాకట్టుయొక్క గాని క్రయము యొక్క

గాని అగత్యమును ఆయా సందర్భములనుబట్టి చూడవలసి యుండును. (1 స. 96; 6 మ. హై. 371; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 666; 3 అ. హై. 4; 11 స. 446, 14 స. 72). అప్పులు తీర్చుటకును కుటుంబమునకు ఆవశ్యకమైన ఖర్చులు జరుపుటకును వేరుమార్గము లుండునపుడు ఊరక అనగత్యముగా చేయబడిన పిత్రార్జితపు పరాధీనము చెల్లజాలదు. (1858 సం॥ బం. స. తీ. 802).

179. పరాధీనమును గూర్చి పిమ్మట తకరారు కలిగినప్పుడు సదరు పరాధీనము చేయుటకు తగిన అగత్యముండెనని సొత్తును తీసికొన్నవాడు రుజువు చేయవలెను. లేనియెడల, పరాధీనము చెల్లజాలదు. సదరు అగత్యము మేనేజరుయొక్క దుర్వ్యయమువలన కలిగియుండినను బాధకములేదు. కాని, సొమ్మిచ్చినవాని దుష్ప్రవర్తనము వలన లేక ప్రోత్సాహమువలన కలిగి యుండ గూడదు. మేనేజరు వద్దనుండి కుటుంబపు సొత్తును కొనునట్టి, లేక తాకట్టు పెట్టుకొనునట్టి, లేక గుత్తకు తీసికొనునట్టి వాడు ఆ విధమున ఆస్తిని పరాధీన పరచుటకు ఎట్టి అగత్యము కలదో చక్కగా విచారించి సదరు పరాధీనము కుటుంబము యొక్క లాభము నిమిత్తము చేయబడునట్లు నిశ్చయపరచు కొనవలెను. (6 స. 193; 1859 సం॥ బం. స. తీ. 1643). అట్టి అగత్యమును కలిగించిన కారణములతో నిమిత్తము లేదు. (16 స. 221; 8 క. హై. 38; 14 స. 72). మేనేజరుమీద డిక్రీ పొందబడి యుండునపుడు, సదరు డిక్రీ నిమిత్తము చెల్లించుటకై సొమ్మిచ్చి ఆస్తిని స్వాధీన పరచుకొను వాడు, ఆ డిక్రీ యెట్టి అప్పుల నిమిత్తము పొందబడెనో, అవి క్రమమైన అప్పులగునో కావో - యీ విషయమును విచారింపకున్నను రక్షింపబడును. కాని, ఆ డిక్రీ వల్ల, లేక దానికి సంబంధించిన అమలుచర్యల వల్ల, సదరు అప్పులు అయోగ్యమైనవిగా గాని అందరు భాగస్థులకును సంబంధించనివిగా

అప్పిచ్చువాడు విచారించవలసిన అంశములు.

గాని కనుపడిన యెడల, యీ చెప్పబడిన రక్షణయుండనేరదు. (14 క. హై. 187; ఇ. లా. రి. 15 క. 317; 5 అ. హై. 89; 23 స. 260; 24 స. 231, 281, 364; 25 స. 148, 185, 311; ఇ. లా. రి. 2 క. 213; ఇ. లా. రి. 4 మ. 96).

తగిన జాగ్రతతో విచారించినమీద అగత్యముండునట్లు నమ్మి, యెట్టి దురుద్దేశముగాని లేక, సొమ్మిచ్చి అస్తిని స్వాధీనపరచుకొన్న వాడు, ఆ సొమ్ము క్రమముగా వినియోగ పడునట్లు భద్రపెట్టుటకు బద్ధుడుకాడు. (21 స. 196; ఇ. లా. రి. 2 మ. 339; 1861 సం॥ మ. తీ. 1).

180. పిత్రార్జితపు పరాధీనములను రద్దు చేయవలెనని యత్నింపబడినపుడు, సదరు పరాధీనము క్రమమని లేక అక్రమమని రుజువు చేయునట్టి భారము, అయా సందర్భములనుబట్టి సొత్తు తీసికొన్నవాని మీదగాని, రద్దుచేయవలెనని కోరువాని మీదగాని, నిలిచియుండును. (6 మూ. ఇ. అ. 418-420; 1 మ. హై. 398; ఇ. లా. రి. 2 మ. 407; 6 మ. హై. 371; 10 మూ. ఇ. అ. 454; 3 అ. హై. 8; 18 స. 77; ఇ. లా. రి. 5 క. 363; ఇ. లా. రి. 6 అ. 417; ఇ. లా. రి. 8 అ. 279; ఇ. లా. రి 5 మ. 337; ఇ. లా. రి. 8 మ. 75). 1882 సం॥ 4 నెం॥ ట్రాన్సఫరు ఆఫ్ ప్రాపర్టీ ఆక్టు 38 సెక్షను చూడవలసినది.

రుజువు భారము.

పిత్రార్జిత ఋణముల నిమిత్తమును తాను అదివరకు చేసియుండు అయోగ్యముకాని ఋణముల నిమిత్తమునుగాక, రొక్కము పుచ్చుకొని పిత్రార్జితపు సొత్తును తండ్రి పరాధీనపరచిన యెడల, సదరు పరాధీనమునకు తగిన అగత్య ముండెననియు, సదరు సొమ్ము కుటుంబము యొక్క ఉపయోగము నిమిత్తము ఆవశ్యకముగా నుండెననియు, సొత్తు తీసికొన్నవాడు తకరారు కలిగినపుడు రుజువు చేయవలయును.

(ఇ. లా. రి. 16 మ. 76). తండ్రిగాక యితర భాగస్థుడు తాను చేసి యుండు ఋణముల నిమిత్తము కుటుంబపు ఆస్తిలో తన భాగమును మాత్రమే గాక యితర భాగములనుగూడ చేర్చి విక్రయించిన యెడల, లేక, అతనిమీద పొందబడిన డిక్రీ క్రింద కుటుంబపు ఆస్తి యావత్తును ఏలము వేయించబడిన యెడల, సొత్తును పొందినవారు సదరు అప్పులు కుటుంబమునకు ఆవశ్యకమగు ఖర్చుల నిమిత్తము చేయబడినట్లు రుజువు చేయవలయును. (6 మ. హై 371; 8 మ. హై. 157; 2 అ. హై. 50; ఇ. లా. రి. 1 మ. 354, 358; ఇ. లా. రి. 5 క. 144; ఇ. లా. రి. 4 మ. 73).

అందరు భాగస్థులను ప్రతివాదులుగా చేర్చవలెను.

181. తండ్రిగాక యితర భాగస్థుడు చేసియుండు అప్పులకు, -అవి కుటుంబమునిమిత్తము చేయబడెనను కారణమువలన కుటుంబపు యావదాస్తిని లోబరుపవలెనని కోరిన యెడల, అందరు భాగస్థులను ప్రతివాదులుగా చేర్చి దావా తేవలయును. అట్లు చేర్చక ఒకనిని మీదనే దావా తెచ్చిన యెడల, తక్కినవారి భాగములమీద డిక్రీఅమలు చెల్లదు. (ఇ. లా. రి. 3 క. 198; ఇ. లా. రి. 5 మ. 12, 125; ఇ. లా. రి. 7 మ. 136; ఇ. లా. రి. 8 మ. 208; ఇ. లా. రి. 10 మ. 316; ఇ. లా. రి. 11 క. 293; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 564; ఇ. లా. రి. 7 బొం. 91). సమిష్టి ఆస్తి కుటుంబముయొక్క మేనేజరు పేరట మాత్రమే యుండి అతని ఒకనిమీదనే డిక్రీపొందబడి అది యేలము వేయించబడిన యెడల, సదరు ఆస్తిలో అందరు భాగస్థుల హక్కులును ఏలము వేయబడినట్లు ఎంచబడును. (ఇ. లా. రి. 10 క 996, 1001; ఇ. లా. రి. 5 మ. 201, 205).

పైని కట్టుబాట్లయొక్క నిరుపయోగము.

182. పిత్రార్జితపు సొత్తును తండ్రి పాడు చేయకుండునట్లు మీద చెప్పబడిన తీరున ధర్మశాస్త్రములయందు కట్టుదిట్టము లేర్పరుపబడి యున్నను, ఈ ధర్మ

శాస్త్రములే విధించునట్టి మరియొక న్యాయమువల్లను, దానికి ఈ కాలమునందు కోర్టువారు కలిగించియుండు వ్యాప్తివల్లను సదరు కట్టుబాట్లన్నియు కొంచెము ఎచ్చుతగ్గుగా నిష్ప్రయోజనకరము లగుచున్నవి. అది యెట్లనగా — పిత్రార్జితపు సొత్తుమీద తండ్రికి అధికమయిన స్వాతంత్ర్యములేదు. దానిని అతడు అనగత్యముగా విక్రయించ గూడదు, తాకట్టు పెట్టను గూడదు. కాని, తండ్రి చేసియుండు ఋణములను యావత్తు పిత్రార్జితముయొక్క మొత్తమువరకు తీర్చుటకు కుమారులు బద్ధులుగా నుండుటవలన, తండ్రి యిచ్చవచ్చినట్లు అనగత్యముగా అప్పులు చేసి మృతిచెందిన యెడల కుమారులకు చేరునట్టి పిత్రార్జిత మంతయు సదరు అప్పుల క్రిందనే పోవచ్చును. ఒక్క సందర్భమునందు మాత్రమే, అనగా తండ్రి అప్పులు అయోగ్య కార్యముల నిమిత్తము చేయబడియుండిననే కుమారులకు పిత్రార్జితము దక్కగలదు. తండ్రియొక్క అప్పులు అయోగ్యకార్యముల నిమిత్తము చేయబడియుండక, అవి అనగత్యమయిన దుబారా ఖర్చుల నిమిత్తము చేయబడియుండినను వాని నిమిత్తము పిత్రార్జితము నియ్యకతప్పదు. [పేరా 155]. ఇంతేకాక, దుబారా ఖర్చుల నిమిత్తము తండ్రి ముందుగా ఇచ్చవచ్చినట్లు అప్పులు చేసి, అటుపిమ్మట సదరు అప్పుల నిమిత్తము యావత్తు పిత్రార్జితమును అతడే పరాధీనము చేయవచ్చును. [పేరా 157].

తండ్రిగాక యితర భాగస్థుల పరాధీన స్వాతంత్ర్యము.

183. సమిష్టి కుటుంబమునందు తండ్రిగాక యితర భాగస్థుడు సమిష్టి ఆస్తిలో తన హక్కును పరాధీనము చేయవచ్చునా కూడదా - అను విషయము చాలకాలము సందిగ్ధముగానుండి యిప్పుడు కొంతవరకు సిద్ధాంతపడియున్నది. మితాక్షర ధర్మశాస్త్రమునుబట్టి న్యాయముగా చూచినయెడల, యిట్టి పరాధీనపరచు స్వాతంత్ర్యము లేనట్లే కానబడుచున్నది. ఇట్లున్నను సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థుడు చేసియుండు స్వంత అప్పుల

నిమిత్తము సమిష్టి ఆస్తిలో అతని హక్కును అప్పులవాండ్రు అతని జీవితకాలములో జప్తుచేయించి అమ్మించవచ్చునని మున్ముందు న్యాయస్థానములయందు తీరుమానింపబడుటచేత, సదరు పరాధీన పరచునట్టి స్వాతంత్ర్యము క్రమముగా పెరిగి స్థిరపడినది. (1855 సం॥ మ. తీ. 234; 1860 సం॥ మ. 247; 1 మ. హై. 471; 10 బొం. హై. 139; 11 బొం. హై. 72, 76; 4 అ. హై. 137; ఇ. లా. రి. 3 క. 198; ఇ. లా. రి. 1 మ. 358; ఇ. లా. రి. 5 క. 148; ఇ. లా. రి. 4 క. 723, 809; ఇ. లా. రి. 1 అ. 429; ఇ. లా. రి. 2 అ. 898). వెనుక 164-వ పేరా చూడవలసినది.

మదరాసు తీర్పులు - బొంబయి తీర్పులు.

మదరాసు బొంబయి హైకోర్టుల వారి తీర్పుల వలన ఇప్పుడు స్థిరపడియుండు ప్రకారము, సమిష్టి కుటుంబములో తండ్రిగాక యితర భాగస్థుడు సమిష్టి ఆస్తిలో తనకు కలిగియుండు హక్కును నిరాటంకముగా విక్రయించవచ్చును, తాకట్టు పెట్టవచ్చును, మరి యే విధముగానైనను ప్రతిఫల యుక్తమైన పరాధీనము చేయవచ్చును. (1 మ. హై. 471; 2 మ. హై. 270, 416; 4 మ. హై. 60; ఇ. లా. రి. 11 మ. 406; 5. మ. హై. 166; 10 బొం. హై. 139, 162). కాని, దాన రూపకముగా, లేక ఉయిలు మూలకముగా పరాధీనము చేయునట్టి స్వాతంత్ర్యము లేదు. (8 మ. హై. 6; ఇ. లా. రి. 7 మ. 357; ఇ. లా. రి. 9 మ. 273; ఇ. లా. రి. 11 మ. 246; 3 బొం. హై. 66; 6 బొం. హై. 249; 11 బొం. హై. 76; 12 బొం. హై. 229; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 48).

ట్రాంసుఫరు దారునికి కలుగు హక్కు.

184. సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థుని కెట్టి స్వాతంత్ర్యము కలదో అది యావత్తును, అతని హక్కును కోర్టు వేలములో కొన్నవానికిని అతనివల్లనే తాకట్టుగా లేక విక్రయముగా ట్రాంసుఫరు పొందినవానికిని, కలుగును. (1 మ.

హై. 471). అనగా, సదరు క్రయదారుడు, లేక ట్రాంసుఫరు దారుడు సమిష్టి ఆస్తియొక్క విభాగమును కోరవచ్చును. (2 మ. హై. 417). కాబట్టి, అతడు కుటుంబపు భాగస్థుల నందరిని చేర్చి విభాగము నిమిత్తము దావా తేవలెను. (11 బొం. హై. 72, 76; 22 స. 116; ఇ. లా. రి. 4 క. 723; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 564; ఇ. లా. రి. 13 మ. 275). సమిష్టి ఆస్తిలో ఏ భాగస్థునికిని ప్రత్యేకపు హక్కు లేనందున, విభాగమునకు పూర్వము సదరు ఆస్తిలో ఫలానా భాగము తన అనుభవము క్రింద నుండవలెనని క్రయదారుడు, లేక ట్రాంసుఫరుదారుడు కోరుటకు వీలులేదు. (22 స. 214; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 676; 14 మూ. ఇ. అ. 50; 5 మ. హై. 166; 10 బొం. హై. 156). కాని, సమిష్టి ఆస్తిలో కొంతభాగము ఒక భాగస్థుని ప్రత్యేకానుభవములో నుండగా దానిని ఎవరైనను ట్రాంసుఫరుపొంది అనుభవించుచున్న యెడల, అట్టి ట్రాంసురుఫరుదారుని అనుభవమును ఇతర భాగస్థులు తొలగింపజాలరు. అతడు ఆ ప్రకారము అనుభవించుట వీరికి ఇష్టము లేనియెడల, యావదాస్తిని కలిపి విభాగించుకొను నిమిత్తము వీరు దావా తేవలెను. (12 బొం. హై. 138; ఇ. లా. రి. 1 బొం. 95; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 676; ఇ. లా. రి. 10 బొం. 673). 1882 సం॥ 4 నెం॥ ట్రాంసుఫరు ఆఫ్ ప్రాపర్టీ ఆక్టు 44 సె॥ ప్రకారము సమిష్టి గృహమునందు ఒక భాగస్థునియొక్క హక్కును ట్రాంసుఫరు పొందినవాడు సదరు గృహమును తక్కిన భాగస్థులతోగూడ అనుభవించునట్టి హక్కును కలిగియుండడు.

సమిష్టి భాగస్థుని హక్కును ట్రాంసుఫరు పొందిన వానికి చేరగల భాగము, అతడు విభాగము నిమిత్తము దావా తెచ్చిన కాలమును బట్టి లెక్కింపవలెనుగాని ట్రాంసుఫరు కాలమునుబట్టి లెక్కింపగూడదు. ఇది యెట్లనగా—ఒక సమిష్టి కుటుంబమునందు తండ్రియును

ఇద్దరు కుమారులును ఉండిరి. ఒక కుమారుడు తన హక్కును ట్రాంసుఫరు చేసెను. ట్రాంసుఫరుదారుడు విభాగము నిమిత్తము దావా తెచ్చులోపల మరి ముగ్గురు కుమారులు జన్మించి తండ్రి మృతిచెందెను. ఈ సందర్భమున ట్రాంసుఫరుదారునికి 5-డింట ఒకపాలు మాత్రమే వచ్చునుగాని, ట్రాంసుఫరు కాలమునందువలె 3-డింట ఒక పాలు రానేరదు. (ఇ. లా. రి. 14 మ. 408).

185. సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థుని పరాధీన స్వాతంత్ర్యము నుగూర్చి అలహాబాదు హైకోర్టువారును, మితాక్షర ధర్మశాస్త్రము ననుసరించువారిమధ్య కలిగిన కేసులలో కలకాత్తా హైకోర్టువారును, మదరాసు బొంబయి తీర్పులకు వ్యతిరేకముగా తీరుమానించి యున్నారు. వారి తీర్పుల ప్రకారము సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థుడు అతనికి సమిష్టి సొత్తునందు గల హక్కును, తన స్వప్రయోజనము నిమిత్తము ప్రతిఫలమును పొంది క్రయము తాకట్టువగైరా విధములగాని, దానరూపకముగాగాని, ఉయిలుమూలకముగాగాని, పరాధీనము చేయుటకు స్వతంత్రుడు కాడనియు, అట్టి పరాధీనములను తక్కిన భాగస్థులు దావా తెచ్చి రద్దుపరచ వచ్చుననియు, స్థిరపడి యున్నది. (3 బం. స. తీ. 232; 6 బం. స. తీ. 176; 7 బం. స. తీ. 105; 5 బం. స. తీ. 163; 4 బం. స. తీ. 158; 3 స. 210; 7 అ. హై. 277; ఇ. లా. రి. 2 అ. 267; ఇ. లా. రి. 5 అ. 384; 3 క. హై. 31; 4 క. హై. 15; 8 క. హై. 358; ఇ. లా. రి. 1 క. 226; 22 స. 552; ఇ. లా. రి. 16 క. 137; ఇ. లా. రి. 18 క. 157). కాని, ట్రాంసుఫరుదారుడు ట్రాంసుఫరు చేసిన భాగస్థుని జీవితకాలములోనే దావా తెచ్చినయెడల, ఇతనికిగల విభాగపు హక్కును కోర్టువారు ఉపయోగపరపించి యితనివంతు భాగము ట్రాంసుఫరుదారునికి చెందునట్లు తీరుమానింతురు. (12 క. హై. 90; ఇ. లా. రి. 3 క. 198; ఇ. లా. రి. 18 క. 157).

అలహాబాదు కలకత్తా హైకోర్టు తీర్పులు.

పరాధీనమును రద్దుపరచునప్పుడు, ట్రాంసుఫరుదారునికి సొమ్మిచ్చివేయుట.

186. సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థుడు చేసియుండు అక్రమపు పరాధీనమును రద్దుపరచ గోరువారు, అట్టి పరాధీనమువలన పొందబడిన సొమ్ములో కొంత మొత్తము కుటుంబమునకు ఆవశ్యకమైన కార్యముల నిమిత్తము ఉపయోగపరచబడిన యెడల, ఈ మొత్తము ట్రాంసుఫరుదారునికిచ్చుటకు సిద్ధముగా నుండవలెను. ఇంకను కొంతకాలము ఆగి తీర్చదగిన కుటుంబ ఋణముల నిమిత్తము ఉపయోగింపబడినను, అట్లు పయోగింపబడిన మొత్తమును ఇచ్చివేయ వలెను. సదరు పరాధీనపు సొమ్ములో ఏ మాత్రముగాని కుటుంబము నిమిత్తము ఉపయోగింపబడని యెడల, ట్రాంసుఫరుదారునికి సొమ్మియ్యకయే పరాధీనమును రద్దుపరచుకొనవచ్చును. (క. హై. సప్లిమెంటల్ వాల్యూం, 1018; 8 క. హై. 358; ఇ. లా. రి. 6 అ. 417; 2 బొం. హై. 318). పరాధీనపు సొమ్ములో కొంత మొత్తము కుటుంబము నిమిత్తము ఉపయోగింపబడిన సందర్భమున, సదరు మొత్తమును వాదులు ప్రతివాది కిచ్చునట్టి షరతుమీద పరాధీనము రద్దుపరచబడి డిక్రీ యియ్యబడును. (4 క. హై. 118-125; 15 క. హై. 350).

పరాధీనము బాబతు సొమ్ము కుటుంబము నిమిత్తము ఉపయోగపడెనని రుజువు చేయునట్టి భారము ట్రాంసుఫరుదారునిపై యున్నది. (క. హై. సప్లిమెంటల్ వాల్యూం, 1018; 2 బొం. హై. 318).

సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థుడు సమిష్టి ఆస్తిని పరాధీనపరచి సదరు పరాధీనపు సొమ్మును తన స్వంత అప్పులను తీర్చుటకొరకు, లేక స్వంత ఖర్చుల నిమిత్తము, వినియోగించుకొన్న యెడల, అట్టి పరాధీనమును రద్దుపరచగోరు తక్కిన భాగస్థులు సదరు సొమ్ము నిచ్చుటకు బద్ధులుకారు. (4 క. హై. 15). కాని వీరు చాలకాలమువరకు సదరు పరాధీనమును ఆక్షేపించక ఊరకుండిన యెడల, ట్రాంసుఫరు దారు

నికి సొమ్మిప్పించక పరాధీనమును కోర్టువారు రద్దుపరచజాలరు. (11 క. హై. అప్పెండిక్సు 29).

ట్రాంసుఫరు సొత్తునందు చేయబడిన వృద్ధి, మరమ్మతు.

ట్రాంసుఫరు రద్దుపడులోపల సొత్తునందు ట్రాంసుఫరు దారుడు మరమ్మతు, లేక వృద్ధి, కలిగించి యున్న యెడల, సదరు మరమ్మతు, లేక వృద్ధియొక్క కిమ్మతు అతని కిప్పించబడును. కాని, అక్రమమనియు చెల్లదనియు మొదటనే యెరిగియుండి ట్రాంసుఫరును పొందినవానికి మరమ్మతు లేక వృద్ధియొక్క కిమ్మతు ఇప్పించబడదు. (ఇ. లా. రి. 5 బొం. 450).

అవిభాజ్య జమీందారీ పరిపాలకునికిగల పరాధీన స్వాతంత్ర్యము.

187. మితాక్షర ధర్మశాస్త్రము ప్రకారము ఒక అవిభాజ్యమగు జమీందారీ సమిష్టి సొత్తుగా నుండవచ్చుననియు, కుటుంబములో పెద్దకుమారుడు మాత్రమే రాజ్యాధికారమునకు హక్కుకలవాడై తక్కినవారు జీవనాంశమునకు మాత్రము హక్కుకలవారుగా నుందురనియు, పెద్దవాడు పుత్రహీనుడుగా మృతిచెందిన యెడల సదరు జమీందారీ ఆస్తి అతనిభార్యకు చెందక తమ్ములలో జ్యేష్ఠునికి చెందుననియు, 143-వ పేరాలో చెప్పియుంటిమి. ఇట్లు చెప్పియుండుట వలన, సాధారణసమిష్టి కుటుంబములయందలి తండ్రి, లేక మేనేజరు విషయమై చెల్లుచుండెడు పరాధీననిర్బంధములు అవిభాజ్యజమీందారీ పరిపాలకునికి గూడ చెల్లునని తలంపగూడదు. ఇట్టి జమీందారీయొక్క సొత్తును కుటుంబమునకు ఆవశ్యకమైన ఖర్చుల నిమిత్తము మాత్రమే జమీందారుడు పరాధీనము చేయవచ్చుననియు, కుటుంబమునకు ఆవశ్యకముగాని పరాధీనములు సదరు జమీందారుని జీవితకాలమువరకే చెల్లునుగాని అతని యనంతరవారసుని బాధింపవనియు, కొద్దికాలము క్రిందటివరకు మదరాసు హైకోర్టువారి వల్లను అలహాబాదు హైకోర్టువారి వల్లను అనేకములగు తీర్పులవలన సిద్ధాంతపరచబడి యుండెను. కాని, యిటీవల ఈ తీర్పులు రద్దయి సిద్ధాంతము తలక్రిందయ్యెను.

సాధారణముగా సమిష్టి కుటుంబములకు చెల్లుచుండెడి మితాక్షర న్యాయము అవిభాజ్యములగు జమీందారీలకు చెల్లజాలదనియు - జమీందారీ సొత్తునందు కుమారుల కందరికిని తండ్రితోగూడ సమిష్టి హక్కు కలుగక పెద్ద కుమారునికి మాత్రమే వారసు హక్కు కలుగునట్టి పద్ధతిని మితాక్షరన్యాయముగా భావించుటకు వీలులేదనియు - మితాక్షరన్యాయము ప్రకారము తండ్రితోగూడ కుమారులకు కలుగునట్టి సమిష్టి హక్కును, తత్సంబంధమైన పరాధీనాక్షేపణ హక్కును, విభాగమును కోరగల స్వాతంత్ర్యముతో చేరియుండుననియు - విభాగ స్వాతంత్ర్యము లేనప్పుడు మితాక్షర న్యాయము ప్రకారము చెల్లుచుండెడి సమిష్టి హక్కును తత్సంబంధమగు పరాధీనాక్షేపణ హక్కును ఉండనేరవనియు-కాబట్టి, అవిభాజ్య జమీందారీ పరిపాలకుడు కుటుంబముయొక్క ఆవశ్యకముతో నిమిత్తము లేకయే జమీందారీ సొత్తును పరాధీనపరచుటకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండుననియు - అట్టి పరాధీనములను రద్దుపరచుటకుగాని ఆక్షేపించుటకుగాని అతని యనంతర వారసులు ఎంతమాత్రమును హక్కుకలిగి యుండరనియు - అవిభక్త జమీందారీ పరిపాలకుడు చేయునట్టి పరాధీనములు అతని జీవితకాలమువరకు మాత్రమే చెల్లునను వాదము నిలుచుటకై సదరు జమీందారీ సన్నదుయొక్క షరతులవల్లగాని సదరుజమీందారీ కుటుంబమునందు చిరకాలమునుండి స్థిరపడియుండు ఆచారమువల్లగాని జమీందారునికి పరాధీన స్వాతంత్ర్యము లేనట్టు స్పష్టముగా రుజువు కావలెననియు - ఇట్లు కలకత్తా హైకోర్టువారి వల్లను ప్రివీకౌన్సిలువారి వల్లను తీరుమానము లియ్యబడెను. (13 క. హై. 445, 458, 460; ఇ. లా. రి. 5 క. 113; 5 మూ. ఇ. అ. 82; ఇ. లా. రి. 7 క. 461; ఇ. లా. రి. 10 అ. 272).

అలహాబాదు హైకోర్టువారి తీరుమానముమీద చేయబడిన ఒక అప్పీలులో ప్రివీకౌన్సిలువారు, ఒక అవిభాజ్య జమీందారీ పరిపా

లకుని భార్యపేరట చేసియుండు పదునేడు మంచి జమీన్ గ్రామముల శాశ్వత పరాధీనమును ఖాయపరచి, సదరు పరాధీనమును ఆక్షేపించిన కుమారునికి విరోధముగా తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 10 అ. 272, ప్రివీకౌన్సిల్). ఈ ప్రివీకౌన్సిలువారి తీరుమానమును విధిలేక ఆదరించుచు, మదరాసు హైకోర్టువారు శివగంగ జమీందారీ విషయములో అనగత్యముగను అక్రమముగను వెనుకటి జమీందారుడు 20 సంవత్సరముల కాలమునకు ఇచ్చియున్న "గనులు త్రవ్వుగుత్త"ను ఖాయపరచిరి. (ఇ. లా. రి. 13 మ. 197). కాని, అమ్మనాయకనూరు జమీందారీ విషయములో మదరాసు హైకోర్టువారి తీర్పును చూడవలసినది. (ఇ. లా. రి. 18 మ. 288).

ఇప్పుడు సిద్ధాంతమయ్యుండు ప్రకారము, అవిభాజ్య జమీందారీ పరిపాలకునికి సదరు జమీందారీ సొత్తును పరాధీనపరచునట్టి విషయములో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలదని ఎంచదగియున్నది.

విభాగయోగ్యమైన జమీందారీల విషయమై సాధారణ సమిష్టి కుటుంబములయందువలె పరాధీన నిర్బంధములు చెల్లుచున్నవి.

188. ఇంతవరకు మితాక్షర ధర్మశాస్త్రము ప్రకారము పిత్రార్జితపు సొత్తు విషయమై సమిష్టి కుటుంబపు తండ్రికిని ఇతర భాగస్థులకునుగల పరాధీన స్వాతంత్ర్యము వివరింపబడినది. ఇంక దాయభాగము ప్రకార మెట్టి స్వాతంత్ర్యము కలదో విచారింతము.

దాయభాగము - తండ్రికిగల పరాధీన స్వాతంత్ర్యము.

దాయభాగము ప్రకారము తండ్రియొక్క పిత్రార్జితపు సొత్తునందు కుమారులకు జీవనాంశపు హక్కు మాత్రమే కలదుగాని, భాగము కోరునట్టి హక్కుగాని సదరుసొత్తు అక్రమముగా వ్రయపరచకుండ ఆపునట్టి హక్కుగాని లేదని 138-వ పేరాలో చెప్పియుంటిమి. బంగాళా సంప్రదాయము ప్రకారము, సమిష్టి కుటుంబపు తండ్రి తన యావత్తు స్థిర

చర స్వార్జిత పిత్రార్జితపు సొత్తును ఇచ్ఛవచ్చినట్లు క్రయముగా, తాకట్టుగా, దానరూపకముగా, లేక ఉయిలు మూలకముగా పరాధీనము చేయుటకు స్వతంత్రుడనియు, అట్టి పరాధీనములు పాపకరములయ్యును చెల్లక తప్పవనియు, అనేక కేసులలో తీరుమానింపబడి యున్నది. యావదాస్తిని పెద్ద కుమారునికి మాత్రమే గాని చిన్న కుమారునికి మాత్రమే గాని యిచ్చివేసినను చెల్లునని తీరుమానింపబడి యున్నది. (1 బం. స. తీ. 2; 2 స్ట్రేంజిదొరవారి హిందులా, 447; ఎఫ్. మెక్నాటన్ 356, 340; 2 బం. స. తీ. 42; ఎఫ్. మెక్నాటన్ 227, 265; 4 బం. స. తీ. 322; కలకత్తా సుప్రీంకోర్టు తీర్పులు-మార్టన్ 90; 6 బం. స. తీ. 73; 1859 సం॥ బం. స. తీ. 250; ఇ. లా. రి. 5 క. 113; ఇ. లా. రి. 7 క. 461; ఇ. లా. రి. 17 క. 886; 3 బం. స. తీ. 234, 397). ఈ చెప్పబడినతీరున బంగాళా సంప్రదాయము ప్రకారము తండ్రికి సంపూర్ణ పరాధీన స్వాతంత్ర్యమున్నను, కుమారుల కందరికిని తన ఆస్తిని ఇచ్ఛవచ్చినట్లు అసమాన భాగములుగా పంచిపెట్టుటకు అతడు స్వతంత్రుడు కాడనియు, అసమానవిభాగము చెల్లజాలదనియు, కానవచ్చుచున్నది. (2 బం. స. తీ. 202; ఎఫ్. మెక్నాటన్ 283, 294).

189. బంగాళా దేశములో తండ్రి జీవించియుండగా కుటుంబపు సొత్తునందు కుమారునకు ఎట్టి హక్కును లేదు. కాబట్టి, అతడు చేయునట్టి పరాధీనములు చెల్లజాలవు. ఇంతేకాక, తండ్రి మృతిచెంది ఆస్తియందు కుమారునికి హక్కుకలిగిన పిమ్మటగూడ అతడు వెనుక పరాధీనపరచిన సొత్తును ట్రాంసుఫరుదారుని స్వాధీనము కానియ్యక, పరాధీనమును రద్దుపరచుకొన వచ్చును. ట్రాంసుఫరుదారునివద్ద తీసికొన్న సొమ్మమాత్రము ఇచ్చివేయవలెను. (2 మార్లీ డైజెస్ట్ 152).

కుమారులకుగల పరాధీన స్వాతంత్ర్యము.

ఇతర భాగస్థులకుగల స్వాతంత్ర్యము.

190. బంగాళా సంప్రదాయము ప్రకారము, తండ్రి మృతి చెంది కుమారులు మొదలయినవారు ఆస్తికి భాగస్థులుగా ఏర్పడినప్పుడు, వీరు సమిష్టిగా జీవించుచుండినను ప్రత్యేకపు హక్కులు కలిగియుండునట్లే భావింపబడుదురు. కావున, వీరు తమవంతు భాగములను ఇచ్చవచ్చినట్లు పరాధీనపరచుటకు స్వాతంత్ర్యమును కలిగియుందురు. తమవంతు హక్కును మించిన భాగములను పరాధీనము చేయగూడదు. (1 బం. స. తీ. 44, 45, 115; 3 బం. స. తీ. 196; ౫ బం. స. తీ. 338; 2 డబ్లియు మెక్నాటన్ 291, 294, 296, 306, 313; 17 స. 420; 21 స. 17).

పరాధీనము విషయమై భాగస్థులలో ఒడంబడిక.

191. సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థుడు సమిష్టి ఆస్తిలో తన భాగమును మరియొక భాగస్థునికితప్ప యెవరికిని విక్రయించ కుండునట్లు ఒడంబడిక చేసికొనియుండినయెడల అది చెల్లుననియు, సదరు ఒడంబడిక ప్రకారము నడచుకొనునట్లు కోర్టు మూలకముగా ఉత్తరువు పొందవచ్చుననియు, తద్భిన్నముగా జరిగింపబడిన పరాధీనమును రద్దుపరపించ వచ్చుననియు, అలహాబాదు హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 1 అ. 618; ఇ. లా. రి. 2 అ. 826). కాని, సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులు తమలో తాము చేసికొనియుండు ఒంబడిక, దానిసంగతి యేమాత్రమును ఎరుగక సొమ్మిచ్చి పరాధీనమును పొందినవానికి విరోధకరముగా చెలాయించగలదని చెప్పుట సందేహాస్పదముగా నున్నది. (ఇ. లా. రి. 8 మ. 381; ఇ. లా. రి. 4 అ. 518).

192. పరాధీనముల విషయమై మితాక్షర దాయభాగముల ప్రకారము తండ్రికిని ఇతర భాగస్థులకునుగల స్వాతంత్ర్యము ఇంతవరకు వివరించితిమి. ఇంక, దానములు క్రయములు తాకట్లు వగైరా

లను గురించి సర్వత్ర చెల్లుచుండెడు కొన్ని అంశములు ఈ ప్రకరణమునందు తెలుపంబడును.

దానములో షరతులు.

ఒక ఆస్తిదారుడు తన ఆస్తిని దానము చేయునప్పుడు, దానమును పొందువాడు తనను సంరక్షించ వలసినదని గాని, తన మరణానంతము అపరక్రియలు నెరవేర్ప వలసినదనిగాని, తనవల్ల అతనికి రావలసియుండు బాకీలను వదులుకొన వలసినదనిగాని, వ్యాధి కుదిరి తాను జీవించినయెడల సదరు సొత్తు మరల తనకే చేరవలసినదనిగాని, ఇట్టి షరతులు ఏర్పరచ వచ్చును. (6 మ. హై. 270; 3 బం. స. తీ. 377; 1853 సం॥ బం. స. తీ. 103; ఇ. లా. రి. 14 క. 292; 9 మూ. ఇ. అ. 123, 135; 4 క. హై. 192). అట్టి షరతుల ప్రకారము జరుపనియెడల దానము చెల్లనేరదు. దానముచేయునట్టి కాలమునందే షరతులను ఏర్పరచుకొన వలెనుగాని దానము సంపూర్తియైన పిమ్మట ఏర్పరుచుటకు వీలులేదు. ఇ. లా. రి. 6 అ. 313). మరియు, 'లా'కు విరోధమైన షరతులు- అనగా, దానపు ఆస్తిని అనుభవించక పాడుపెట్ట వలసినదని గాని, ఆదాయము ఎల్లప్పటికిని కూడబెట్టవలసినదని గాని, సదరు ఆస్తిని తాకట్టుపెట్ట కూడదని గాని, విక్రయించ కూడదని గాని, అప్పుల క్రింద లేక మనోవర్తిక్రింద ఇయ్య కూడదని గాని, విభాగించుకొన కూడదని గాని-ఇట్టి షరతులు చెల్లనేరవు. అట్టి సందర్భమున, ఇతర విషయములలో క్రమమైనదిగా నున్నయెడల దానము నిలిచి షరతులు రద్దగుచున్నవి. (4 మ. హై. 345; 6 మ. హై. 356; 13 క. హై. 445, 457; ఇ. లా. రి. 4 మ. 200; ఇ. లా. రి. 14 క. 222; ఇ. లా. రి. 4 అ. 518; ఇ. లా. రి. 7 మ. 315; ఇ. లా. రి. 7 అ. 516; ఇ. లా. రి. 13 బొం. 463; 4 క. హై. 103; 9 క. హై. 37; 18 స. 359). అట్టి చెల్లనేరని షరతులే ప్రతిఫలముగా, అనగా పానికిలో

బడియే, దానము చేయబడినప్పుడు, దానము రద్దుగా భావింపబడును. (ఇ. లా. రి. 6 అ. 313; ట్రాంసుఫరు ఆఫ్ ప్రాపర్టీ ఆక్టు, సె. 25, 18).

దానమును పొందువాడు జన్మించి, అథవా గర్భగతుడై యుండవలెను.

193. దానము సంపూర్తియగుటకు ఆస్తిదారుడు తన స్వత్తును మరియొకరికి ఉచితముగా ఇచ్చుటయు, ఇతడు దానిని అంగీకరించి పరిగ్రహించుటయు, ముఖ్యము. కాబట్టి దానమును పొందువాడు సదరుదానము చేయబడిన కాలమునందుగాని, ఉయిలు (మరణశాసనము) వల్ల దానము చేయబడిన యెడల దాతయొక్క మరణకాలమునందుగాని, జన్మించి, అథవా గర్భగతుడై, యుండవలయును. పిమ్మట గర్భగతుడగు వానికి దానము చెల్లనేరదు. (9 క. హై 399; ఇ. లా. రి. 2 క. 265; ఇ. లా. రి. 4 క. 455; ఇ. లా. రి. 15 బొం. 443). స్వీకారపుత్రుని విషయములో మాత్రము ఈవిధి చెల్లదు - అనగా, దానకాలమునకు పిమ్మట స్వీకరింపబడినను, స్వీకార పుత్రునికి చేయబడునట్టి దానము చెల్లుచున్నది. (4 క. హై. 103; 9 క. హై. 377, 397, 400, 404).

అనేకమందికి జాయింటు దానము.

ఏదైనను ఆస్తి అనేకమందికి జాయింటుగా దానము చేయబడినప్పుడు, వారిలో కొందరు దానము చేయబడిన కాలమున, లేక, ఆస్తిదారుని మరణకాలమున, జన్మించి యుండలేదను కారణమువల్లగాని మరియే కారణమువల్లగాని వారి విషయమై దానము చెల్లకపోయినను, తక్కినవారి విషయమై అది రద్దుకానేరదు. అట్టి సందర్భమున, దానపు ఆస్తి యావత్తును ఈ తక్కినవారికే చెందును. (ఇ. లా. రి. 6 అ. 573; ఇ. లా. రి. 12 క. 663; ఇ. లా. రి. 12 మ. 393; ఇ. లా. రి. 15 బొం. 562).

దాన మియ్యబడువాడు, దాతవద్దనుండి దానమును అంగీకరించి తీసికొనుట ఆవశ్యకముకాదు. అతడు ఎచ్చటనున్నను, నిశ్చయ

ముగా అంగీకరించుననమ్మికతో దానము చేయబడిన యెడల, అది తప్పక చెల్లును. (4 క. హై. 291).

దానపు ఆస్తిని స్వాధీన పరచుట.

194. దానము సంపూర్తియై చెల్లుటకై, దానము పొందువానిస్వాధీనములోనికి దానకాలమునందు సొత్తు చేరవలయును. చరాస్తిదానము చెల్లుటకై దానిని స్వాధీనపరచ వలయును. స్థిరాస్తిదానము చేయబడినపుడు దానిని క్రియా సందర్భమునందు సాధ్యమగునట్లు స్వాధీనపరచవలయును. ఇతరులవలన గుత్తకు తీసికొనబడియుండు స్థిరాస్తి దానముచేయబడినప్పుడు, దాని తాలూకు బాడుగను దానముగొన్న వానికి చేరునట్లు ఏర్పాటుచేసిన యెడల, ఆస్తి స్వాధీనపరచబడినట్లే భావింపబడును. 5 బొం. హై. 83; 6 మ. హై. 194; 4 బొం. హై. 31; ఇ. లా. రి. 1 అ. 40; ఇ. లా. రి. 9 మ. 267; ఇ. లా. రి. 7 మ. 23; ఇ. లా. రి. 12 బొం. 523; ఇ. లా. రి. 7 బొం. 452, 229; 4 మ. హై. 460). దానము చేయబడిన స్థిరాస్తిని దాత తనస్వాధీనమునందే ఉంచుకొని, దానిని తాను గుత్తకు లేక బాడిగెకు తీసికొన్నట్టు దానము పొందిన వానికి గుత్తచీటి లేక బాడిగెచీటి వ్రాసియిచ్చిన యెడల, సదరు ఆస్తి స్వాధీనపరచబడినట్లే యెంచబడును. (3 బం. స. తీ. 234). మయినరునకుగాని పిచ్చివానికిగాని దానముచేసిన ఆస్తిని, అతని తరఫున దాత తనయొద్దనే ఉంచుకొనవచ్చును. (2 డబ్లియు మెక్నాటన్ 243). దానపుసొత్తును దానముపొందిన వానికి చేరనియ్యక ఇతరులు అక్రమముగా స్వాధీనపరచుకొని అడ్డిచేయుచున్న యెడల, సదరు సొత్తు స్వాధీనపరచబడినట్లే భావింపబడి దానము చెల్లుచున్నది. కాబట్టి, అట్టి సొత్తు విషయమై దానము పొందినవాడు దావా తేవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 11 క. 121).

ముందు రాగల లేక సంపాదించగల ఆస్తిని ధానము చేసిన యెడల, అట్టి దానము చెల్లనేరదు. (ట్రాంసుఫర్ ఆఫ్ ప్రాపర్టీ ఆక్టు సె. 122).

మోసపు దానములు.

195. క్రమముగా సంపూర్తి చెందిన ధానమువల్ల ధాతయును అతని వారసులును మాత్రమేగాక అతని అప్పులవాండ్రుకూడ బద్ధులుగా నుందురు. కాని, అప్పులవాండ్రను మోసము చేయవలెనను ఉద్దేశముతో నామకార్థము దానముచేసి ఆస్తిని మరియొకరిపేరట భద్రపరచుకొన్న యెడల సదరు దానము చెల్లనేరదు. (1858 సం. మ. తీ. 61; 1 మ. హై. 393; 4 మ. హై. 84; ఇ. లా. రి. 2 అ. 891; ఇ. లా. రి. 6 అ. 560). దాతను మోసముచేసి పొందబడిన ధానములు చెల్లజాలవు. (ఇ. లా. రి. 15 బొం. 549).

ప్రతిఫలయుక్తమైన ట్రాంసుఫర్ల విషయములో ఆస్తిని స్వాధీనపరచుట.

196. విక్రయము తాకట్టువగైరా ప్రతిఫలయుక్తమైన ట్రాంసుఫర్లు చెల్లుటకై, ట్రాంసుఫరుదారునికి సొత్తు స్వాధీనపరచుట ఆవశ్యకమా, కాదా - అను విషయమునుగూర్చి మదరాసు కలకత్తా హైకోర్టుల వారును బొంబయి హైకోర్టువారును కొంతవరకు భిన్నాభిప్రాయులై యున్నారు. ప్రతిఫలయుక్తమైన ట్రాంసుఫర్ల విషయములో సొత్తును స్వాధీనపరచుట ఆవశ్యకము కాదనియు - సొత్తు స్వాధీనపరచక చేసి యుండు ఒక ట్రాంసుఫరును, పిమ్మట మరియొకరికి సొత్తు స్వాధీనముతో చేయబడిన ట్రాంసుఫరు బాధింపజాలదనియు - అట్టి మొదటి ట్రాంసుఫరు దారుడు రెండవ ట్రాంసుఫరుదారుని తొలగించుటకు దావా తేవచ్చుననియు - ఇంతేకాక, సొత్తును స్వాధీనమునందు కలిగియుండకున్నను దానికి హాసుక-దారుడుగా నేర్పడియుండువాడు చేయునట్టి ట్రాంసుఫరు

కలకత్తా మదరాసు తీర్పులు.

ఇట్లు, కలకత్తా మదరాసు హైకోర్ట్ల తీర్పులవల్లను ప్రివీకౌన్సిలువారి తీర్పులవల్లను స్థిరపడియున్నది. (1860 సం॥ మ. తీ. 277; 3 మ. హై. 38; ఇ. లా. రి. 5 మ. 6; ఇ. లా. రి. 6 మ. 404; ఇ. లా. రి. 8 క. 597, 610; 9 మూ. ఇ. అ. 303; 2 మ. హై. 108; 4 మ. హై. 434; ఇ. లా. రి. 5 క. 265; 3 మ. హై. 40, 46; 13 మూ. ఇ. అ. 113; ఇ. లా. రి. 11 క. 121; ఇ. లా. రి. 15 క. 684; 1858 సం॥ బం. స. తీ. 601; 3 క. హై. 207; 11 స. 134; 22 స. 99; 14 క. హై. 307; 23 స. 131, 163; ఇ. లా. రి. 13 క. 297).

బొంబయి తీర్పులు.

197. బొంబయి హైకోర్టువారి తీర్పులవలన స్థిరపడియుండుప్రకారము - ఎట్టి ట్రాంసుఫరుగాని ఆస్తిస్వాధీనముతో గూడి యుండని యెడల, దానిసంగతి యెంతమాత్రమును ఎరుగక పిమ్మట సదరు ఆస్తిని వెలకు తీసికొన్నవానిని లేక తాకట్టుగొన్నవానిని భాధింపజాలదు. (7 బొం. హై. 4; 10 బొం. హై. 491; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 299; 6 బొం. 165; ఇ. లా. రి. 4 బొం. 459, 461; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 490). కాని, రెండవ ట్రాంసుఫరుదారుడు మొదటి ట్రాంసుఫరు సంగతి ముందే యెరిగినవాడుగా నుండునపుడును, ప్రతిఫలమునకుగాక దానరూపకముగా ఆస్తినిపొంది యుండునపుడును, రెండవ ట్రాంసుఫరు జరుగక మునుపే మొదటి ట్రాంసుఫరు రిజిష్టరై యుండునపుడును, రెండవ ట్రాంసుఫరు కోర్టు పలమువల్ల కలిగినదై యుండునపుడును - ఈ సందర్భములయందు ఆస్తి స్వాధీనము లేకున్నను మొదటి ట్రాంసుఫరే చెల్లుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 6 బొం. 168, 515; ఇ. లా. రి. 9 బొం. 427; 7 బొం. హై. 69; 8 బొం. హై. 50; 11 బొం. హై. 37). రెండవ [illegible] కోర్టు పలమువల్ల కలిగినదై యుండునప్పుడు, ప్రతివాదికి [illegible] మాత్రమే సదరు పలములో విక్రయింపబడు

టవలన, అదివరకు అతనివలన చేయబడియుండు అస్వాధీనపు ట్రాంసు ఫరు బాధింపబడ నేరదు. (9 బొం. హై. 304; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 93). ఆస్తి స్వాధీనపరచ లేదను కారణమువల్ల, తాను చేసియుండు ట్రాం సుఫరు చెల్లదని వాదించుటకు ఆస్తిదారుడు హక్కుకలిగి యుండడు. (7 బొం. హై. 45; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 168). కోర్టువేలములో ఆస్తిని కొన్నవాడు సదరు ఆస్తిని స్వాధీనపరచుకొనకయే విక్రయించి నను అట్టి విక్రయము చెల్లుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 6 బొం. 168).

రెండవ ట్రాంసుఫరు లేని విషయములో, ఈ వివరింపబడిన నిర్బంధములు లేవు. ఇతరులు అక్రమముగా అక్రమించుకొని యుండుట వలన ఆస్తిని స్వాధీనమందు కలిగియుండని ఆస్తిదారుడు దానిని ఎవరి కైనను ట్రాంసుఫరు చేసినయెడల, ఈ ట్రాంసుఫరుదారుడు దావా తెచ్చి, సదరు ఆక్రమించుకొన్న వారిని తొలగించి ఆస్తిని స్వాధీనపర చుకొనవచ్చును. (9 బొం. హై. 275; ఇ. లా. రి. 9 బొం. 324).

198. 1877 సం॥ 3 నెం॥ రిజిస్ట్రేషను ఆక్టు ప్రకారము కొన్నికొన్ని దస్తావేజుల విషయములో రిజిస్టరు చేయించుట విధాయకముగా లేకున్నను, ఒక టే ఆస్తి విషయమై ముందు సాధారణ దస్తావేజును పిమ్మట రిజి స్టరు దస్తావేజును పుట్టియుండిన యెడల, రిజిస్టరు దస్తావేజే చెల్లునని సదరు ఆక్టు 50-వ సెక్షనువల్ల కనబడుచున్నది. మొదటి దస్తావేజు సంగతి యెరిగియుండియే పిమ్మట రిజిస్టరు దస్తావేజు పొందినవానికిని, మొదటి సాధారణ దస్తావేజువలన ఆస్తి స్వాధీనపరచబడి యుండగా పిమ్మట రిజిస్టరు దస్తావేజు పొందినవానికిని, మీద తెలుపబడిన 50-వ సెక్షనువలని లాభము కలుగదని అన్నికోర్టుల వారును తీరుమానించి యున్నారు. (ఇ లా. రి. 8 అ. 540; ఇ. లా. రి. 5 క. 336; ఇ. లా. రి. 10 క. 250; ఇ. లా. రి. 13 క. 70; ఇ. లా. రి. 6 బొం

రిజిస్ట్రేషను ఆక్టు 50-సె॥

515; ఇ. లా. రి. 12 బొం. 569; ఇ. లా. రి. 9 బొం. 427; ఇ. లా. రి. 10 బొం. 105; ఇ. లా. రి. 12 బొం. 569; ఇ. లా. రి. 8 క. 597; ఇ. లా. రి. 10 క. 1073; ఇ. లా. రి. 16 క. 22; ఇ. లా. రి. 16 మ. 149).

ట్రాంసుఫర్ అఫ్ ప్రాపర్టీ ఆక్టు.

199. హిందూధర్మశాస్త్రముల ప్రకారము, దానములు, తాకట్లు విక్రయములు వగైరా పరాధీనములు వ్రాతమూలకముగా జరిగింపవలసినట్లు నిర్బంధము కనబడదు. కాని, యిప్పుడు 1882సం॥ 4 నెం॥ ట్రాసుఫరాఫ్ ప్రాపర్టీ ఆక్టు ప్రకారము కొన్ని నిర్బంధములు పుట్టియున్నవి. ఈ చట్టము బొంబయి పంజాబు బర్మాదేశములయందు అమలులో లేదు. తక్కినచోట్ల, దానిలో చెప్పబడియుండు ప్రకారమే పరాధీనములు జరుగవలెను.

క్రయము, తాకట్టు, గుత్త.

ఏదైనను స్థిరాస్తి విక్రయించబడినప్పుడు సదరు ఆస్తియొక్క కిమ్మతుగాని - ఏదైనను స్థిరాస్తి తాకట్టు పెట్టబడినప్పుడు సదరు తాకట్టుసొమ్ముయొక్క మొత్తముగాని - 100 రూపాయలు, లేక, జాస్తిగా నుండినయెడల, రిజిస్టరు దస్తావేజువల్లనే సదరు విక్రయము, లేక తాకట్టు జరిగింపబడ వలయును. రూ - 100 ల కిమ్మతు, లేక, మొత్తమునకు లోబడి యుండిన యెడల, రిజిస్టరు దస్తావేజు వల్లగాని, ఆస్తిని స్వాధీనపరచుట వల్లగాని, సదరు విక్రయము, లేక తాకట్టు జరిగింపబడవచ్చును. (సె. 54, 59). ఒక సంవత్సరపు గడువు మించిన, లేక, సంవత్సరమునకు ఇంత సొమ్మని ఏర్పరచుకొన్న, స్థిరాస్తి గుత్తకరారులు రిజిస్టరు దస్తావేజువల్లనే జరుగవలెను. తక్కిన విషయములలో సాధారణ దస్తావేజు వల్లగాని నోటిమాటవల్లగాని గుత్తకరారులు జరుగవచ్చును. (సె. 107).

దానము.

200. స్థిరాస్తియొక్క దానము-దాతయొక్కయు కనీసము ఇద్దరు సాక్షులయొక్కయు దస్కతుతో గూడిన రిజిస్టరు దానపత్రమువల్లనే జరుగవలెను. చరా

స్తియొక్క దానము - అట్టి రిజిస్టరు దానపత్రమువల్లగాని సొత్తును స్వాధీనపరచుటవల్లగాని జరుగవచ్చును. (సె. 123). రిజిస్టరు దస్తావేజువల్ల దానము జరిగినప్పుడు స్థిరాస్తియైనను చరాస్తియైనను సరే స్వాధీనపరచుట ఆవశ్యకముకాదు. (ఇ. లా. రి. 14 క. 446).

ప్రకరణము 8.

ఉయిళ్లు.

201. ఉయిలు అనగా మరణశాసనము. అనగా ఒక ఆస్తిదారుడు తన జీవితకాలములోనే తన సొత్తును దానముచేసి స్వాధీనపరచక, తన మరణానంతరము ఫలానాఫలానావారు తన తాలూకు ఫలానాఫలానా సొత్తులను స్వాధీనపరచుకొని అనుభవించునట్లు ఇష్టమును వివరించు పత్రిక. ఆస్తి విషయమై ఉయిలు రూపకముగా ఏర్పాటు చేయునట్టి పద్ధతి హిందూ ధర్మశాస్త్రములయందు విశేషముగా కానంబడదు. అన్ని సందర్భములయందును ఆస్తికి వారసులు ఏర్పడియుండు కారణమువల్లను, సమిష్టి కుటుంబమునందలి కట్టుబాట్లచేత ఇష్టము చొప్పున ఆస్తిని ఇచ్చివేయునట్టి స్వాతంత్ర్యము పూర్వకాలమునందు మిక్కిలి తక్కువగా నున్నందువల్లను, ఉయిళ్లకు అంతగా అవకాశముండదు. ఇటీవల, ఈ స్వాతంత్ర్యము హెచ్చి, ఆస్తి పరాధీనములు సామాన్యమగుటచే, ఉయిళ్లు గూడ ప్రబలమయ్యెను.

ఉయిలు అనగా నేమి?

202. సుమారు నూరు సంవత్సరముల క్రిందటనే బంగాళా ప్రెసిడెన్సీలోని కోర్టుల వలన, హిందువులలో ఉయిళ్లు అంగీకరింపబడుట ప్రారంభమయ్యెను (2 మార్లీడైజెస్టు, 220; 1 బం. స. తీ. 2; ఎక్

ఇప్పుడు అన్ని ప్రెసిడెన్సీలయందును ఉయిళ్లు అంగీకరింపబడుచున్నవి.

మెక్. 357; 2 బం. స. తీ. 23). దక్షిణ హిందుస్థానమునందును బొంబయి ప్రెసిడెన్సీయందును చాలకాలమువరకు ఉయిల్లు అంగీకరింపబడ వయ్యెను. (2 మ. తీ. 79; 1850 సం॥ మ. తీ. 50; 2 బారొ. 471, 124; 1829 సం॥ 5 నెం॥ మదరాసు రిగ్యులేషనుగూడ హిందువులలో ఉయిల్లు చెల్లజాలవనియే ప్రకటించెను. కాని, యిటీవల సదరుకోర్టుల హైకోర్టులవారి తీర్పులవల్లను ప్రివీకౌన్సిలువారి తీర్పులవల్లను గూడ, హిందువులలో ఉయిల్లు చెల్లునని స్థాపింపబడెను. (1851 సం॥ మ. తీ. 226; 6 మూ. ఇ. అ. 309, 344; 10 మూ. ఇ. అ. 308; 1 మ. హై. 326, 339; ఇ. లా. రి. 5 క. 438; 3 బొం. హై. 8). ఇప్పుడు అన్ని ప్రెసిడెన్సీలయందును హిందూ జనులలో ఉయిల్లు నిరాటంకముగా చెల్లుచున్నవి.

ఉయిలు చేయునట్టి స్వాతంత్ర్యము—మితాక్షరము.

203. మితాక్షరము ప్రకారము ఒక ఆస్తిదారుడు తాను జీవించియుండగా దాన రూపకముగా ఇచ్చివేయుటకు ఏ యే సొత్తులమీద స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండునో, సదరు సొత్తులను ఉయిలు మూలకముగా ఇచ్చివేయుటకు గూడ అతనికి స్వాతంత్ర్యము కలదు. (1 మ. హై. 326, 339). కాబట్టి, స్వార్జితపు సొత్తునుగాని సమిష్టి కుటుంబమునకు చేరని తన ప్రత్యేకపు సొత్తునుగాని, సదరు సొత్తు ఖావందు, తన యిష్టముచొప్పున ఉయిలు మూలముగా ఇచ్చివేయవచ్చును. మఱియు, పుత్ర సంతతి - అనగా పుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్ర సంతతి - గాని, అన్నదమ్ములు మున్నగు సమిష్టి హక్కుదారులుగాని, లేనట్టి ఆస్తిదారుడు, తాను భరింపవలసిన జీవనాంశలకు తగిన యేర్పాటుచేసి తన పిత్రార్జితపు సొత్తునుగూడ ఇచ్చవచ్చినట్లు ఉయిలు మూలకముగా ఇచ్చివేయవచ్చును. (6 మూ. ఇ. అ. 309, 44; 10 మూ. ఇ. అ. 308; 12 మూ. ఇ. అ. 38; 3 బొం. హై. 6; ఇ. లా. రి. 12 మ. 126). కాని, సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థుడు పిత్రార్జితపు సొత్తులో తనవంతు భాగమును ఉయిలు మూలముగా ఇచ్చివేయుటకు

స్వతంత్రుడుకాడు. జీవితకాలములో దానరూపకముగా తన భాగమును పరాధీనము చేయునట్టి స్వాతంత్ర్యము సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థునకు కలిగియున్నను, అతని మరణ సమయమున తక్కిన భాగస్థుల సమిష్టి హక్కు ప్రబలుటచేత, తన మరణానంతరము తనవంతు భాగము ఫలానావారికి చేరవలసినదని ఉయిలు చేయునట్టి స్వాతంత్ర్యము అతనికి తప్పిపోవుచున్నది. (8 మ. హై. 6, 13; 3 బొం. హై. 6, 66; 11 బొం. హై. 66; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 48; ఇ. లా. రి. 12 బొం. 105). కాబట్టి, సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థునివల్ల అతనివంతు భాగమును ఉయిలు మూలకముగా పొందినవాడు దానివలన ఎట్టి ప్రయోజనమునుగాని చెందజాలడు.

204. దాయభాగ సంప్రదాయము ప్రకారము సమిష్టి కుటుంబపు తండ్రి తన యావత్తు స్థిరచర పిత్రార్జితపు సొత్తును ఇచ్చవచ్చినట్లు ఉయిలు చేయవచ్చునని 188-వ పేరాలో తెలిపియుంటిమి. మఱియు, సదరు సంప్రదాయము ప్రకారము, సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులు యావదాస్తికిని సమిష్టి హక్కు కలిగియుండక ప్రత్యేకపు హక్కులు కలిగియుండుటచేత, వారు తమవంతు భాగములను ఉయిలు చేయునట్టి స్వాతంత్ర్యమును కలిగియుందురు. (6 మూ. ఇ. అ. 344; 4 క. హై. 159; 9 క. హై. 396). వెనుక .190-వ పేరా చూడవలసినది.

దాయభాగము.

205. తమకు సంపూర్ణాధికారముగల స్త్రీధనము వగైరా సొత్తును స్త్రీలు ఉయిలుమూలముగా ఇచ్చివేయవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 2 మ. 333). కాని, పురుషుల వద్దనుండి స్త్రీలకు వారసు హక్కువలన వచ్చిన సొత్తును వారు ఉయిలు చేయగూడదు. (ఇ. లా. రి. 10 బొం. 372; 3 న. 49; 1 బారో. 55, 67). ఇద్దరు ముగ్గురు వితంతువులకు సమిష్టిగా వచ్చియుండు సొత్తును

స్త్రీలు - మైనర్లు.

త్రులు కాజాలరు. (ఇ. లా. రి. 7 మ. 93). మైనర్లుగానుండు వారు తమ ఆస్తిని ఉయిలు మూలముగా పరాధీనము చేయుటకు స్వతంత్రులు కారు. (ఎఫ్. మెక్. 81; 2 మార్లీ డైజెస్ట్, 198).

ఆస్తి స్వాధీనపరచుట.

206. ఉయిలు మూలముగా ఆస్తి యియ్యబడినప్పుడు, అది ఉయిలుదారుని మరణానంతరము వారి వారికి స్వాధీనపరచబడ వలసినదేగాని, అతని జీవిత కాలమునందే స్వాధీనపరచ వలసిన అవశ్యకము లేదు.

మైనర్లు వగైరాలకు ఉయిలు చేయుట.

మైనర్లు, పిచ్చివాండ్రు, కుష్ఠరోగులు - ఇట్టి వారికి ఉయిలువలన ఆస్తి యియ్యబడినను చెల్లుచున్నది.

అప్పులు, జీవనాంశములు - వీని నిమిత్తము ఏర్పాటు.

207. ఒక ఆస్తిదారుడు తాను తీర్చవలసిన అప్పుల నిమిత్తముగాని, తాను ఇయ్యవలసిన జీవనాంశముల విషయమైగాని, యేర్పాటుచేయక, తన యావదాస్తిని ఉయిలు మూలముగా ఇతరులకు ఇచ్చివేసిన యెడల, వీరికి సదరు ఆస్తియందు సంపూర్ణమగు హక్కు కలుగక, సదరు అప్పులు, లేక, జీవనాంశము నిమిత్తము న్యాయముగా ఇయ్యవలసినది పోగా మిగిలిన సొత్తునందు మాత్రమే హక్కు కలుగును. (3 మదరాసు లా జర్నల్, 174).

ఆస్తిదారుడు, తన అప్పుల నిమిత్తముగాని తాను భరింప వలసిన జీవనాంశముల నిమిత్తముగాని ఎట్టి యేర్పాటును చేయక ఆస్తి యావత్తును ఉయిలుచేసి, అందులో సదరు అప్పులవాండ్రకును జీవనాంశము పొందవలసిన వారికిని కొంత సొత్తు ఇచ్చిపోయిన యెడల, వీరు ఉయిలుప్రకారము సొత్తు తీసికొని ఊరకుండవలెను, లేనియెడల తమ అప్పులను జీవనాంశములను రాబట్టుకొని ఉయిలువల్ల ఇయ్యబడిన దానమును వదులుకొనవలెను. (ఇ. లా. రి. 14 బొం. 438).

208. ఉయిలు మూలముగా ఆస్తిని దానము చేయునప్పుడు, సదరు ఆస్తిని మొట్టమొదట ఒకడు అతని జీవిత కాలమునందు అనుభవించ వలసినదనియు, పిమ్మట సదరు ఆస్తియావత్తుగాని కొంతగాని మరియొకరు అనుభవించ వలసినదనియు - ఈ లాగున ఏర్పాటు చేయవచ్చును. అట్లు ఏర్పాటు చేయబడినప్పుడు మొదటి హక్కుదారుడు సదరు సొత్తును న్యాయమయిన మార్గములలో అనుభవించదగును గాని, విక్రయ దానాది మార్గముల వలన పరాధీనము చేయగూడదు. చేసిన యెడల, సదరు విక్రయ దానాదులు రద్దుగా నెంచబడును.

ఉయిలులో ఆస్తి విషయమైన ఏర్పాట్లు, షరతులు.

ఉయిలువలన ఇయ్యబడిన ఆస్తియందు ఒకరితర్వాత ఒకరికి హక్కులు కలిగింపబడిన యెడల, ఇట్లు హక్కు కలిగింపబడినవారు, ఉయిలుదారుని మరణకాలమున జన్మించి, అథవా గర్భగతులై యుండవలెను. పిమ్మట గర్భగతులగు వారికి ఉయిలు వలన ఏదైనను సొత్తు ఇయ్యబడినయెడల, అది చెల్లనేరదు. (8 మూ. ఇ. అ. 85; ఇ. లా. రి. 4 క. 23; ఇ. లా. రి. 10 క. 952; ఇ. లా. రి. 16 క. 71, 383; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 38; 4 క. హై. 188, 9 క. హై. 397—"టాగోరు ఉయిలుకేసు").

స్వీకారపుత్రుని విషయములో మాత్రము పై పేరాలో చెప్పబడిన విధిచెల్లదు. అనగా, స్వీకారాధికార మియ్యబడియుండు స్త్రీ గర్భిణిగా భావింపబడును గావున, సదరు అధికారమునుబట్టి ఉయిలదారుని మరణానంతరము స్వీకరింపబడు పుత్రునకు, ఉయిలువలన ఇయ్యబడియుండు దానము చెల్లుచున్నది. (4 క. హై. 103, 166; 9 క. హై. 377, 397, 405).

209. ఈ క్రింది ఉదాహరణములను గమనించి వానిలోని అంశములను చక్కగా తెలిసికొనవలయును.

ఉదాహరణములు.

(1.) "ఏ" యనునాడు వ్రాసిన ఉయిలులో - తన ఆస్తి యావత్తును "బీ" యనువాడు అతని జీవితకాలమునందు అనుభవించవలసినదనియు, పిమ్మట సదరు ఆస్తి "సీ" యను వానికి చేరవలసినదనియు ఏర్పాటు చేయబడియున్నది. "ఏ" యొక్క మరణకాలమునందు, "బీ" "సీ" లు జన్మించి, లేక, గర్భగతులై యుండినయెడల, ఈ యేర్పాటునకు ఆక్షేపణలేదు. [ఉయిలుదారుని మరణకాలమున జన్మించి, లేక, గర్భగతులై యుండుటయే ముఖ్యముగాని, ఉయిలు వ్రాసిన కాలమునందు జన్మించి, లేక, గర్భగతులై యుండుట ఆవశ్యకము కాదు.]

(2.) ఒక ఆస్తిదారుడు తన భార్యకు స్వీకారాధికారమిచ్చి, తన ఆస్తి యావత్తును తన విభక్త సోదరుడు అనుభవించవలసిన దనియు, తనభార్య స్వీకారము చేసికొన్నయెడల స్వీకారపుత్రునికి సదరు ఆస్తి చేరవలసినదనియు, యేర్పాటుచేసెను. ఈ యేర్పాటు చెల్లుచున్నది.

(3.) ఒక ఆస్తిదారుడు వ్రాసిన ఉయిలులో తన యావదాస్తిని "బీ" యనువాడు అతని జీవితకాలమువరకు అనుభవించ వలసినదనియు, "సీ" యను తన కూమార్తెకు పుత్రుడు కలిగినయెడల ఆ పుత్రునికి "బీ" అనంతరము సదరు ఆస్తి చేరవలసినదనియు, యేర్పాటు చేయబడియున్నది. ఆస్తిదారుని మరణకాలమునందు "సీ" యను ఆమెకు కుమారుడు కలిగియుండ లేదు, గర్భగతుడుగానైనను ఉండ లేదు. అటుపిమ్మట "సీ" కి పుత్రుడు జన్మించినను అతనికి సదరు ఉయిలు వలన హక్కు కలుగజాలదు. (ఇ. లా. రి. 8 క. 837).

(4.) ఒక ఆస్తిదారుడు తన యావదాస్తిని ఉయిలువలన "ఏ" "బీ" "సీ" "డీ" "ఈ" యను వారలకు అయిదుగురికి పంచిపెట్టి, వారిలో నెవ్వరైనను పుత్రహీనుడుగా మృతిచెందిన యెడల, అతని

వంతు భాగము తక్కిన నలుగురికి చెందవలసినదని షరతుచేసెను. "ఏ", "బీ", "సీ", "డీ", "ఈ"-లు అయిదుగురును ఆస్తిదారుని మరణకాలమున జన్మించియుండిరి. పిమ్మట "ఏ" యనువాడు పుత్రహీనుడుగా మృతిచెందెను. అప్పుడు అతనివంతు భాగము తక్కిన నలుగురికి చేరునుగాని, అతని భార్య, కుమార్తె, మొదలగు వారికి చేరజాలదని ప్రివీకౌన్సిలువారు తీరుమానించిరి. (6 మూ. ఇ. అ. 526; 9 మూ. ఇ. అ. 123).

(5.) ముందు "ఏ" యనువానికి, పిమ్మట "బీ" యనువానికి, పిమ్మట "సీ" యనువానికి, పిమ్మట "సీ" యనువాని జ్యేష్ఠ కుమారునకు, అటు పిమ్మట అతని జేష్ఠ కుమారునకు-ఈ ప్రకారముగా ఆస్తి చేరవలసినదని ఉయిలులో ఏర్పాటుచేయబడి యున్నయెడల, అది చెల్లక, పైవారిలో ఎవరెవరు ఉయిలుదారుని మరణకాలమునందు జన్మించి, లేక, గర్భగతులైయుందురో వారికి మాత్రమే ఆస్తియందు హక్కు కలుగుచున్నది.

(6.) ఒక ఆస్తిదారుడు తన ఆస్తిని "ఏ", "బీ", "సీ", "డీ" లకు ఉయిలు మూలముగా పంచిపెట్టి, వారిలో నెవరైనను పుత్రహీనుడుగా మృతిచెందిన యెడల అతనివంతు భాగము తక్కిన వారికి చెందవలసినదనియు, మరియు వారి కుమారులలోగాని మనుమలలోగాని మునిమనుమలలో గాని యెవరైనను పుత్రహీనుడుగా మృతిచెందిన యెడల అతనివంతు ఆస్తి అతని భార్యకుగాని కుమార్తెలకుగాని చేరక తక్కిన భాగములవారికి చేరవలసినదనియు-ఈ ప్రకారము షరతులు ఏర్పాటు చేసిన యెడల, సదరు ఆస్తిదారుని మరణకాలమునందు జన్మించియుండు "ఏ", "బీ", "సీ", "డీ"ల విషయమై యేర్పరచిన షరతులు మాత్రమే చెల్లుచున్నవి. ధర్మశాస్త్రము యందు నియమింపబడియుండు వారసు పరంపరను [illegible]

మార్చునట్టి షరతులు చెల్లజాలవు. (4 క. హై. 171, 212, 9 క. హై. 396-"టాగోరు ఉయిలుకేసు"; ఇ. లా. రి. 6 క. 421; ఇ. లా. రి. 10 క. 952; ఇ. లా. రి. 7 క. 269; ఇ. లా. రి. 11 క. 684; ఇ. లా. రి. 16 క. 383).

(7.) పై ఉదాహరణములో తెలుపబడినవిగాక, మరి యేవైనను "లా" కు విరుద్ధమయిన షరతులు ఉయిలులో ముఖ్యమయినవిగా చేర్చబడిన యెడల, అట్టి ఉయిలు చెల్లజాలదు. ఏలాగంటే— ఉయిలువల్ల ఇయ్యబడిన ఆస్తి స్త్రీలకుగాని స్వీకార పుత్రులకుగాని చెందగూడదనియు, సదరు ఆస్తిని తాకట్టు పెట్టగూడదనియు, విక్రయించగూడదనియు, విభాగించుకొనగూడదనియు, అప్పులక్రిందగాని జీవనాంశముల క్రిందగాని పోనియ్యగూడదనియు, సదరు ఆస్తిని ఆదాయముతోగూడ సర్వకాలమును వృద్ధిపరచుచుండ వలసినదేగాని ఖర్చుచేయగూడదనియు, సదరు ఆస్తిని అనుభవించక పాడుపెట్టవలదనియు, ఇట్టి షరతులు చేర్చబడినయెడల ఉయిలు చెల్లనేరదు. (ఇ. లా. రి. 10 క. 952; ఇ. లా. రి. 9 మ. 499; 2 క. హై. 11, 25; 4 క. హై. 231, 265; ఇ. లా. రి. 7 క. 269; ఇ. లా. రి. 11 క. 684; ఇ. లా. రి. 14 క. 222; 8 క. హై. 400; ఇ. లా. రి. 8 క. 378; 14 క. 175; ఇ. లా. రి. 5 క. 438; ఇ. లా. రి. 1 క. 104; ఇ. లా. రి. 6 క. 106; 8 మూ. ఇ. అ. 66, 76). 1882 సం॥ 4 నెం॥ ట్రాంసుఫరు ఆఫ్ ప్రాపర్టీ ఆక్టు 10, 11 సెక్షనులు గూడ చూడవలసినది.

(8.) మైనర్లకు ఉయిలుమూలముగా ఆస్తి యిచ్చినప్పుడు, సదరు ఆస్తిని వారు ఫలానా ప్రకారముగా అనుభవించవలసినదని గాని యింత మాత్రమే ఖర్చు చేసికొనవచ్చునని గాని యేర్పాటు చేసిన యెడల, అట్టి యేర్పాటు వారి మైనారిటీ గడచువరకు మాత్రమే చెల్లును గాని, యుక్తవయస్సు వచ్చినవెనుక చెల్లనేరదు. (ఇ. లా. రి. 1 క. 104; 8 క. హై. 400; ఇ. లా. రి. 8 క. 378).

210. ఉయిలువలన ఆస్తి యియ్యబడినవాడు ఉయిలుదారుని మరణకాలమునందు జన్మించి లేక గర్భగతుడై యుండని కారణమువల్లగాని, ఉయిలులో అక్రమమైన షరతులు చేర్చబడి యుండుటవల్లగాని, ఉయిలుయొక్క యేర్పాటు బొత్తిగా అర్థముకాక అమలు జరుపుటకు వీలులేక యుండుటవల్లగాని, మరియేకారణమువల్లగాని, ఉయిలు యావత్తు, లేక దానిలో కొంత భాగము రద్దయిపోయిన యెడల, సదరు ఉయిలునకు లేక దానిలో రద్దయిన భాగమునకు సంబంధించిన ఆస్తి, ఉయిలుదారుని వారసులకు చెందుచున్నది. (2 క. హై. 33; 4 క. హై. 193; 9 క. హై. 407 ఇ. లా. రి. 3 క. 553). సదరు ఆస్తి, ఉయిలుదారుని వారసులకు చేరగూడదని ఉయిలులో వ్రాయబడి యుండినను గూడ, మీద తెలుపబడిన సందర్భములయందు వారసులకు చేరక తప్పదు. (4 క. హై. 187; 9 క. హై. 402; 14 క. హై. 175; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 488).

ఉయిలు రద్దయిన యెడల, ఆస్తి వారసులకు చెందును.

ఉయిలువలన ఆస్తి యియ్యబడువాడు ఉయిలుదారునికంటె ముందే మృతిచెందినయెడల, సదరు ఆస్తి ఉయిలుదారునికే చెందుచున్నది.

211. ఉయిలు నోటిమాటమూలకముగానైనను వ్రాతమూలకముగానైనను ఉండవచ్చును. వ్రాతమూలకముగా నుండినయెడల, తగాదా కలిగినప్పుడు రుజువు చేయుటకు సులభముగానుండును. (12 మూ. ఇ. అ. 2; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 89). వ్రాతమూలకముగా నుండునప్పుడు ఈ ప్రకారముగా వ్రాయవలెననిగాని స్టాంపు కాగితముమీద వ్రాయవలెననిగాని రిజిస్టరు చేయించవలెననిగాని సాక్షి దస్కతు లుండవలెననిగాని నిర్బంధము లేదు. సాక్షి దస్కతులు, రిజిస్ట్రేషను, మొదలగునవి రుజువు విషయములో ఉపయోగించునుగాని ఉయిలు చెల్లుటకు అనావశ్యకము. ఒకడు తన ఆస్తి విషయమై ఫలానా విధముగా జరిగించవలసినదని తన అవ

ఉయిలు వ్రాతమూలముగా నుండుట ఆవశ్యకము కాదు.

సానకాలమునందు నోటిమాట మాత్రమే చెప్పి మృతిచెందినను, అట్టి మాటయే ఉయిలుగా భావింపబడును. జరిగించవలసిన పద్ధతులన్నియు చెప్పి వ్రాయించి, అట్లు వ్రాయించిన కాగితముమీద దస్కతు చేయక మునుపే ఆస్తిదారుడు మృతిచెందిన యెడల, ఆ కాగితమే ఉయిలుగా భావింపబడును. (3 స. 138; ఇ. లా. రి. 3 బొం. 7). అట్టి ఉయిలును కోర్టువారు నమ్ముదురా, లేదా-యను విషయము సాక్ష్యమునుబట్టి యుండును. తన మరణానంతము తన ఆస్తి విషయమై జరుపవలసిన పద్ధతులను సర్కారువారికి అర్జీమూలముగా తెలియపరచి మృతిచెందిన ఒక ఆస్తిదారుని సొత్తు విషయములో, సదరు అర్జీయే అతని ఉయిలుగా భావింపవలసినదని తీరుమానింపబడెను. (14 క. హై. 226; 26 స. 55; ఇ. లా. రి. 7 అ. 163; ఇ. లా. రి. 18 క. 1).

హిందూ ఉయిళ్ల చట్టము.

212. మదరాసు, బొంబయి-యీ రెండు పట్టణములయందును బంగాళారాజ్యమునందును ఉండు హిందువులలో జరిగింపబడు ఉయిళ్లును, మఱియు సదరు ప్రదేశములయందలి స్థిరాస్తికి సంబంధించిన ఉయిళ్లును, వ్రాతమూలకముగా నుండి సాక్షి దస్కతులతో గూడియుండవలయునని 1871 సం॥ 21 నెం॥ హిందూ ఉయిళ్ల శాసనమునందు చెప్పబడియున్నది. (1881 సం॥ 5 నెం॥ చట్టమును; 1860 సం॥ 27 నెం॥ చట్టమును గూడ చూడవలసినది).

రిజిస్ట్రేషను ఆక్టు, సె. 42, 44.

213. ఉయిలుదారుడు తన మరణకాలమువరకు తన ఉయిలులోని సంగతులు ఇతరులకు తెలియగూడదనియు సదరు ఉయిలును ఎవరును మార్చకుండ కాపాడవలెననియు కోరినయెడల, 1877 సం॥ 3 నెం॥ రిజిస్ట్రేషను ఆక్టు 42 సె॥ ప్రకారము, ఉయిలును ఒక కవరులోపెట్టి లకోటాచేసి రిజిరుగారి ఆఫీసులో అమానతుగా నుంచవచ్చును. వారు దానిని

ఇనుపపెట్టెలో పెట్టి భద్రముగా కాపాడి ఉయిలుదారుడు మృతిచెందిన పిమ్మట తమ బుక్కులలో నమోదుచేసికొని, దరఖాస్తుదార్లకు నకలు ఇప్పింతురు. ఈ చెప్పబడిన తీరున అనామతుగా నుంచబడిన ఉయిలును, ఉయిలుదారుడు తన యిష్టము వచ్చినప్పుడు వాఘసు తీసికొనవచ్చును. (సె. 44).

ఉయిలును మార్చుట - రద్దుపరచుట.

214. ఒకడే ఆస్తిదారునివలన రెండుమూడు ఉయిళ్లు వ్రాయబడియుండి వానికి పరస్పరభేదము కలిగియున్న పక్షమున, చిట్ట చివర వ్రాయబడిన ఉయిలు ప్రకారము అమలు జరిగింపబడును. ఉయిలు వ్రాసినపిమ్మట, దానిని ఉయిలుదారుడు తన యిష్టమువచ్చినప్పుడు మార్చవచ్చును, రద్దుచేయవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 3 క. 426). వ్రాతమూలముగా రద్దుచేయవలెననిగాని, యీ ప్రకారముగా రద్దుచేయవలెననిగాని, నిర్బంధము లేదు. క్రమముగా వ్రాసి రిజిష్టరు చేయించిన ఉయిలునుగూడ నోటిమాటవల్ల రద్దుచేయవచ్చును. కాని, అట్టి సందర్భమునందు నోటిమాటల సాక్ష్యమును కోర్టువారు సులభముగా నమ్మజాలరు.

స్పష్టముగా రద్దుచేయక పోయినను, ఆయాసంగతి సందర్భములనుబట్టి ఉయిలు రద్దుచేయబడినట్టు ఊహించవచ్చును. (3 మదరాసు లాజర్నల్, 174). ఏలాగంటే — ఒకడు తన యావదాస్తియు మరియొకనికి చెందునట్లు ఉయిలువ్రాసి, కొంతకాలమునకు పిమ్మట దత్తుచేసికొనును, లేక, సదరు ఆస్తిని విక్రయించును. ఈ సందర్భములయందు ఉయిలు రద్దుపరచబడినట్లు ఊహించవలయును.

ఉయిలును దిద్దుట.

215. ఉయిలును తన స్వాధీనమునందు గలవాడు దానిలో ఏదైన విషయమును దిద్దినను, లేక, క్రొత్తసాక్షులను చేర్చినను, సదరు ఉయిలు పూరాగా రద్దు

కాజాలదు. అట్లు దిద్దినవాడుమాత్రము దానివలన ఫలమునుపొంద జాలడు. (8 ఇండియన్ జూరిస్ట్, 190).

ప్రకరణము 9.

ధర్మకార్యములు.

216. ధర్మకార్యములు, మతసంబధమైన కార్యములు, భగవత్సంబధమైన కార్యములు, దేవతా విగ్రహములు - వీని నిమిత్తము ఇయ్యబడుదానములు తప్పక చెల్లుననియు, అట్టి దానముల నిమిత్తము పిత్రార్జితపుసొత్తు నిచ్చినను ఆక్షేపణ లేదనియు, వాని విషయములో దానకాలమునందే సొత్తును స్వాధీనపరచవలెనను నిర్బంధము లేనందున వానిని నెరవేర్చుటకు వారసులు బద్ధులుగా నుందురనియు, హిందూ ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడి యున్నది. తీర్పులుగూడ ఆ ప్రకారమే యేర్పడి యున్నవి. (5 బం. స. తీ. 24; ఇ. లా. రి. 8 అ. 76; 3 బారో. 314; 1 బారో. 394, 405). హిందువులలో ఉయిల్లు ప్రబలినపిమ్మట, ధర్మకార్యములు వగైరాల నిమిత్తము ఉయిలుమూలముగా సొత్తును ఇచ్చిపోవుట సాధారణమై కోర్టులలో అంగీకరింపబడుచు వచ్చెను. (ఎఫ్. మెక్‌నాటన్ 335; 2 మూ. ఇ. అ. 390; 8 మూ. ఇ. అ. 66; 14 మూ. ఇ. అ. 289).

ధర్మకార్యములు, విగ్రహములు, వగైరా.

217. మీద చెప్పబడిన ధర్మకార్యములు, విగ్రహములు వగైరాలకు సంబంధపడిన ఉయిల్లలో ఆస్తి విషయమై సర్వకాలమును చెల్లదగిన యేర్పాట్లు చేయబడియున్నను చెల్లుచున్నవి. (4 క. హై. 103, 231; 9 క. హై. 377; 15 క. హై. 176). కాని, ధర్మకార్యములు వగైరాల మిషను బూని,

శాశ్వతముగా చెల్లదగిన యేర్పాట్లు.

ఆస్తిని ఎల్లప్పటికిని పరంపరగా వారసుల అనుభవములో నుంచునట్టి యేర్పాట్లు చేయబడినయెడల, అవి చెల్లక, సదరు ఆస్తి వారసుదార్లకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యములో చెందుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 4మ. 200).

218. విగ్రహములు మున్నగునవి స్వయముగా ధానమును తీసికొనజాలవు. గావున, ధర్మకర్తల నేర్పరచవచ్చును. లేక, ధాతయే స్వయముగా వ్యవహరించి సదరు కార్యములను జరుపవచ్చును. ఈ రెండవ సందర్భమున కొంతకాలము ధర్మకార్యములను జరిపి పిమ్మట మానుకొన్నయెడల బలవంతపెట్టి జరిపించుటకు వీలులేదు. (1853 సం॥ మ. తీ. 104; 1854 సం॥ మ. తీ. 100; 1862 సం॥ మ. తీ. 90; 15 క. హై. 176, 167; ఇ. లా. రి. 3 క. 324; ఇ. లా. రి. 11 అ. 22-37). కాని యేమైనను ధర్మకార్యములు వగైరాలను జరుపునట్టి భారమును ఆస్తిదారుడు తన తాలూకు కొంత ఆస్తిమీద స్పష్టముగా మోపి యేర్పాటు చేసియుండినయెడల, ధర్మకర్తల నేర్పరచక తానే వ్యవహరించుచున్నను, అతడుగాని అతని వారసులుగాని సదరు ధర్మకార్యములను జరుపక వదిలివేయుటకు వీలులేదు. (ఇ. లా. రి. 4 క. 56; ఇ. లా. రి. 12 మ. 391; 5 బం. స. తీ. 268; 15 క. హై. 178; 10 స. 299; 13 స. 200; 8 మూ. ఇ. అ. 66; ఇ. లా. రి. 17 క. 498).

ధర్మకర్తలను ఏర్పరచుట.

219. ధర్మకార్యములు, దేవస్థానములు, మొదలగువాని విషయమై యేర్పరచబడు ధర్మకర్త (ట్రస్టీ) లకు ధర్మద్రవ్యముమీద సంపూర్ణాధికారములేదు. ఆయా ధర్మములకు ఏర్పరచబడి, లేక, సంబంధపడియుండు కార్యముల నిమిత్తమే ధర్మద్రవ్యమును ట్రస్టీలు ఉపయోగపరచ వచ్చునుగాని, యితర కార్యముల నిమిత్తము, లేక స్వంతకార్యముల నిమిత్తము ఉపయోగించకూడదు. మైనర్ల ఆస్తి విషయమై గార్డియనులకు ఎంత యధికారము

ధర్మకర్తల అధికారము.

కలదో, ధర్మద్రవ్యముమీద ధర్మకర్తలకును అంతే యధికారముకలదు. (14 క. హై. 450; ఇ. లా. రి. 2 క. 341; 15 స. 75, 339; 12 బొం. హై. 214; ఇ. లా. రి. 9 బొం. 422; ఇ. లా. రి. 15 క. 339; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 593; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 546; ఇ. లా. రి. 15 బొం. 625; 13 మూ. ఇ. అ. 270; 12 స. 299; 15 స. 228; 18 స. 439; 20 స. 471; 21 స. 41; ఇ. లా. రి. 13 మ. 277, 402).

క్రొత్త ధర్మకర్తల నేర్పాటు.

220. దేవస్థానములు మొదలగువాని ధర్మకర్తలు మృతిచెందిన పక్షమున, దానశాసనము (ట్రస్టుడీడ్) నందు చెప్పబడియుండు ప్రకారముగాని, దానశాసనములేనియెడల ఆయా దేవస్థానములయందు పరంపరగా జరుగుచుండు పద్ధతులప్రకారముగాని, క్రొత్త ధర్మకర్త లేర్పడవలయును. (11 మూ. ఇ. అ. 428; ఇ. లా. రి. 9 క. 766; ఇ. లా. రి. 9 అ. 1; ఇ. లా. రి. 7 మ. 499; ఇ. లా. రి. 13 మ. 524). కొన్నికొన్ని సందర్భములయందు ధర్మకార్యములను నెరవేర్చునట్టి షరతు ఆస్తికి చేర్చబడుటవలన, వారసులే పరంపరగా ధర్మకర్తలుగా నుందురు. (1 బం. స. తీ. 180; 1853 సం॥ మ. తీ. 104; 18 స. 359; ఇ. లా. రి. 12 బొం. 33; 2 మ. హై. 19; 4 మ. హై. 23; 14 క. హై. 166; ఇ. లా. రి. 6 బొం 298; ఇ. లా. రి. 3 మ. 93; ఇ. లా. రి. 1 మ. 235; ఇ. లా. రి. 6 మ. 270). మఠాధిపతులు తమయనంతర పీఠస్థులను తామే నియమించుట వాడుకగా నున్నది. (1848 సం॥ బం. స. తీ. 253; 1858 సం॥ మ. తీ. 33; 11 మూ. ఇ. అ. 405; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 514) - మఠమునకు సంబంధించిన వారందరును చేరి నియమించుటయు కలదు. (1850 సం॥ బం. స. తీ. 250; 2 బం. స. తీ. 151; 19 స. 215; ఇ. లా. రి. 1 అ. 539).

ధర్మకర్తలపైని దావాలు.

221. దేవస్థానములు ధర్మకార్యములు మొదలగు వాని నిమిత్తము ఏర్పరచబడిన సొత్తును ధర్మకర్తలు దుర్వినియోగము చేయుచున్న పక్షమున లేక, నడరు

ధర్మకార్యముల నిమిత్తము వినియోగింపక యున్నపక్షమున, సదరు ధర్మములకు లేక దేవస్థానములకు ఏ విధముగానైనను ఇలాకాగలవారు దావా తెచ్చి ధర్మద్రవ్యము క్రమముగా వినియోగింపబడునట్లు తీర్పు పొందవచ్చును. (11 స. 443; 12 స. 132; 23 స. 76; 26 స. 1; 4 మూ. ఇ. అ. 190; ఇ. లా. రి. 3 క. 563; ఇ. లా. రి. 5 క. 700; ఇ. లా. రి. 8 క. 788; ఇ. లా. రి. 3 బొం. 27; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 122; సివిల్ ప్రొసీడరుకోడ్డు సె. 539).

దుర్నడత మొదలగు కారణములవలన ధర్మకర్తలను తొలగించుటకై దావా తేవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 6 క. 11). 1863 సం॥ 23 నెం॥ దేవస్థానపు ఆక్టు చూడవలసినది.

ప్రకరణము 10.

జీవనాంశము.

జీవనాంశపు హక్కు.

222. సమిష్టికుటుంబమునందు కొందరు పురుషులు సమిష్టి ఆస్తికి భాగస్థులుగా నుందురనియు, కొందరు జీవనాంశమునకు మాత్రము హక్కు కలిగి యుందురనియు, స్త్రీలుగూడ మితాక్షర ధర్మశాస్త్రము ప్రకారము జీవనాంశమునకు మాత్రమే హక్కు కలిగియుందురనియు, వెనుక చెప్పియుంటిమి. ఈ ప్రకరణములో - జీవనాంశపు హక్కుయొక్క స్వభావము, ఆ హక్కు ఏయే సందర్భములయందు ఎవరెవరికి కలిగియుడునో, లేక తప్పిపోవునో, యీ విషయమును, జీవనాంశముయొక్క మొత్తము వగైరా విషయములును - వివరింపబడును.

223. కుటుంబము సమిష్టిగా నున్నంతవరకు ఆస్తిలో భాగస్థులుగానుండు వారి యొక్కయు, వారి భార్యలయొక్కయు, బిడ్డలయొక్కయు, జీవనాంశమును - అనగా, వారి అన్న వస్త్రములు వివాహాది కార్యములు మొదలగువాని నిమిత్తము కావలసిన ఖర్చులను - సమిష్టి సొత్తునుండి యజమానుడు జరుపవలెను. కుష్ఠరోగము, పుట్టుకనుండియు పిచ్చి గ్రుడ్డితనము మూగతనము చెవుడు - ఇట్టి కారణములవల్ల సమిష్టి ఆస్తికి భాగస్థులు కాజాలని పురుషుల యొక్కయు, వారి భార్యల యొక్కయు, బిడ్డలయొక్కయు, జీవనాంశమును గూడ సమిష్టిసొత్తు భరింపవలయును.

సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులు - భాగానర్హులు.

224. సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థుడు మృతిచెందిన యెడల, సమిష్టి సొత్తునుండి జీవనాంశమునకును కుటుంబ గృహమునందు నివాసమునకును, అతని వితంతువు హక్కు కలిగియుండును. సదరు సమిష్టి సొత్తు ఎవరి స్వాధీనములో నుండునో, వారు ఆమెకు జీవనాంశమిచ్చుటకు జవాబుదార్లుగా నుందురు. భార్య రజస్వల కాకమునుపు భర్త మృతిచెందిననుగూడ, ఆమెకు జీవనాంశ మియ్యక తప్పదు.

వితంతువు.

జీవనాంశమును పొందుటకై భర్తయొక్క కుటుంబ గృహమునందే అతని వితంతువు కాపుర ముండవలెనని నిర్బంధములేదు. (12 క. హై. 238; 5 మ. హై. 150; ఇ. లా. రి. 3 బొం. 372; ఇ. లా. రి. 6 మ. 85; ఇ. లా. రి. 14 బొం. 490). కాని, సమిష్టి ఆస్తి అతి స్వల్పముగాను ఆదాయము లేనిదిగాను ఉండుటవలన ప్రత్యేకముగా జీవనాంశమిచ్చుటకు సాధ్యముకానప్పుడు, భర్తయొక్క గృహమును విడిచిపోయిన వితంతువునకు కోర్టువారు ప్రత్యేకముగా జీవనాంశ మిప్పించజాలరు - ఇప్పించినను, అధికముగా ఇప్పించజాలరు. (ఇ. లా. రి. 3 బొం. 44; ఇ. లా. రి.

భర్తయింటి కాపురము.

4 బొం. 261; 1869 సం॥ మ. తీ. 59). భర్తయొక్క యింటనే వితంతువు కాపురముండునట్టి షరతుతో జీవనాంశ మేర్పరచి అతడు ఉయిలు చేసిపోయిన యెడల, ఆమె ఆ యిల్లు విడిచిపోయి జీవనాంశమును కోరగూడదు. (1859 సం॥ బం. స. తీ. 457; ఎఫ్. మెక్. 62; 12 క. హై. 247; ఇ. లా. రి. 13 బొం. 218; ఇ. లా. రి. 15 బొం. 236). భర్త యింటనే వితంతువు కాపుర ముండునపుడు ఆమెకు ఏర్పరచిన స్థలము నందు కాపుర ముండవలసినదేగాని, ఫలానా భాగముగాని యిల్లుగాని తనకు యియ్యవలసినదని ఆమె కోరగూడదు. (4 అ. హై. 153).

వ్యభిచారము.

వ్యభిచారిణిగా సంచరించుచుండు వితంతువునకు జీవనాంశపు హక్కు లేదు. (1 మ. హై. 373; 2 మ. హై. 337; 5 మ. హై. 160; 4 మ. హై. 185; 13 క. హై. 72, 88; 9 బొం. 108). జీవనాంశము విషయమై వితంతువుకోర్టు మూలముగా తీరుమానమును పొందిన పిమ్మట, ఆమె వ్యభిచారిణిగా సంచరించిన యెడల, సదరు తీరుమానమును రద్దుపరచవచ్చును, లేక, డిక్రీ అమలు జరుపకుండ తకరారు పెట్టవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 9 బొం. 108). కాని అతి స్వల్పముగా పొట్టకూటికిమట్టుకే ఆమెకు జీవనాంశ మేర్పరుపబడి యున్నయెడల, దానిని కోర్టువారు రద్దుపరచజాలరు. (ఇ. లా. రి. 1 బొం. 559; ఇ. లా. రి. 17 క. 674).

పిత్రార్జితపు సొత్తుగాని స్వార్జితపు సొత్తుగాని లేని వాని వితంతువు.

ఎంతమాత్రమును పిత్రార్జితపు సొత్తుగాని స్వార్జితపు సొత్తుగాని లేకుండ మృతిచెందినవాని వితంతువునకును, విభక్తుడుగా మృతిచెందిన వాని వితంతువునకును, ఆమె మామగారు, బావ, మరుదులు మొదలగు వారు జీవనాంశమిచ్చుటకు బద్ధులుకారు. (1858సం॥ మ. తీ. 225; 1859 సం॥ మ. తీ. 5, 265, 272; ఇ. లా. రి. 11 మ. 191; 2 ఉబ్లియు. మెక్. 119; 9 బొం. హై. 283; 24 స. 274; 7 అ.

15; ఇ. లా. రి. 6 క. 36; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 573, 632; ఇ. లా. రి. 7 బొం. 127; ఇ. లా. రి. 8 బొం. 15; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 199). ఒక కేసులో అలహాబాదు హైకోర్టువారు, మామగారి స్వార్జితపు సొత్తు నుండి జీవనాంశమును కోరుటకు కోడలికి హక్కు లేకున్నను, ఆమెకు అన్న వస్త్రములిచ్చి సంరక్షించుట మామగారికి ధర్మమయ్యున్నందున, అతని స్వార్జితపు సొత్తు తక్కిన కుమారులకు చేరినప్పుడు, దానిలో నుండి ఆమెకు జీవనాంశ మిచ్చుటకు వారు బద్ధులుగా నుందురని, తీరు మానించిరి. (ఇ. లా. రి. 11 అ. 294; ఇ. లా. రి. 17 క. 373. కాని, ఇ. లా. రి. 11 మ. 91 చూడవలసినది).

తలిదండ్రులు, కుమారులు, కుమార్తెలు.

225. పిత్రార్జితపుసొత్తు ఉన్నను లేకున్నను, తన శక్త్యను సారముగా, వృద్ధులయిన తలిదండ్రులను, భార్యను, యుక్తవయస్సురాని మగ బిడ్డలను, పెండ్లికాని ఆడు బిడ్డలను, వీరిని సంరక్షించుట ప్రతిమనుష్యునకును విధాయకముగా నున్నది. (2 క. హై. 15; 1855 సం॥ మ. తీ. 238; ఇ. లా. రి. 11 మ. 91; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 597). యుక్తవయస్సువచ్చిన కుమారులను సంరక్షించుటకు తండ్రి బద్ధుడుకాడు. కాని, పిత్రార్జితపు సొత్తునందు వారు భాగస్థులుగా నుందురు గనుక, వారి పోషణమునకు ఆవశ్యకమగు ఖర్చులను కుటుంబపుసొత్తు భరింపవలసి యుండును. మరియు, అవిభాజ్యమగు జమీందారీ వగైరా విషయములో ఆస్తి యావత్తును ఒకని స్వాధీనముందే యుండునప్పుడు, తక్కినవారు జీవనాంశమునకు హక్కు కలిగియుందురు. (12 బొం. హై. 94; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 346; 12 మూ. ఇ. అ. 203, 495). ఆడు బిడ్డకు పెండ్లియైన పిమ్మట ఆమె సంరక్షణ బాధ్యత భర్తకు చెందుచున్నందువల్లను, రజస్వలయగువరకు చిన్నది పుట్టింటనే యుండుట ఆచారముగా నేర్పడి యున్నందువల్లను, అంత పర్యంతము జీవనాంశ మియ్యవలసినదని తలిదండ్రులు కోరినయెడల, భర్త యియ్యవలసియుండును. (1858 సం॥ మ. తీ. 154).

తోబుట్టువులు.

226. తోడబుట్టిన పడుచులకు పెండ్లిచేయుటయు, అంతవరకు వారికి అన్నవస్త్రములిచ్చి సంరక్షణ చేయుటయు, సహోదరునికి విధాయకమని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. (2 డబ్లియు మెక్. 118; వె. బు. 245, 437). కాని, పిత్రార్జితపు సొత్తు బొత్తిగా లేనిపక్షమున, తోడబుట్టిన పడుచులకు జీవనాంశమిమ్మని సహోదరులను కోర్టువారు బలవంత పెట్టుదురని తోచదు. పెండ్లియైన పిమ్మటగూడ తోబుట్టిన పడుచులకు భర్తయింట గతిలేనియెడల పుట్టింటనే సంరక్షణ జరుగవలసినదనియు ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది.

సవతితల్లి - సవతి తోబుట్టువులు.

227. జీవనాంశము విషయములో సవతితల్లిని సవతి తోబుట్టువులను, కన్నతల్లితోడను కన్నతల్లికి పుట్టినతోబుట్టువులతోడను, సమానులనుగా భావించవలసినదని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. (2 డబ్లియు మెక్. 113, 118; వె. బు. 234, 245, 437). కాని, పిత్రార్జితపు సొత్తు లేనప్పుడు సవతితల్లిని కాపాడుటకు కుమారుడు బద్ధుడుకాడని తీరుమానింపబడి యున్నది. (ఇ. లా. రి. 9 బొం. 279.)

అత్తగారు.

అత్తగారికి - అనగా భార్య తల్లికి - వేరు గతి లేనియెడల, అల్లుడే అన్నవస్త్రములిచ్చి సంరక్షించ వలసినదని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. కాని, కోర్టువారు ఈ విధినిబట్టి అల్లుని నిర్బంధింపజాలరు.

228. వ్యభిచార సంబంధము కలిగియుండునంత మాత్రముచేతనే ఏ స్త్రీకిగాని జీవనాంశ మియ్యవలసిన విధి యేర్పడదు. కాని, స్థిరముగా నుంచుకొనియుండు లంజకు జీవనాంశ మియ్యవలయును. (10 బొం. హై. 381; 12 బొం. హై. 229; 8 మ. హై. 144). మరి

కము. (2 మ. హై. 293; 12 మూ. ఇ. అ. 203; 2 క. హై. 15; 7 మూ. ఇ. అ. 18; ఇ. లా. రి. 1 బొం. 97; ఇ. లా. రి. 1 మ. 306; ఇ. లా. రి. 8 మ. 325; ఇ. లా. రి. 6 అ. 329).

లంజను ఉంచుకొన్నవాడు మృతిచెందిన యెడల, అతని ఆస్తి యెవరి స్వాధీనములో నుండునో వారు దానికి జీవనాంశ మిచ్చుటకు బద్ధులుగా నుందురు. కాని, అది వ్యభిచార వృత్తియందు సంచరించు చున్నయెడల, జీవనాంశమునకు హక్కు కలిగి యుండదు. (ఇ. లా. రి. 12 బొం. 26).

229. వివాహబంధ మేర్పడినది మొదలు, భార్యయొక్క సంరక్షణము భర్తకు చేరుచున్నది. కాబట్టి, ఆపె రజస్వలకాక మునుపు పుట్టింట నుండునప్పుడు ఆపె సంరక్షణ నిమిత్తము వలయు ద్రవ్యము ఇమ్మని, ఆపె తలిదండ్రులు పేదరికము వల్లగాని మరియే కారణమువల్లగాని భర్తను కోరినయెడల, ఇచ్చుటకు భర్త బద్ధుడుగా నుండును. (1858 సం॥ మ. తీ. 154). రజస్వలానంతరము భర్తయింటనుండి అతనితోగూడ సంసారము చేయుట భార్యకు విధాయకము. కాబట్టి, తగిన కారణములేకుండ భర్తను విడిచి పెట్టి, పుట్టింటగాని మరియొకచోటగాని ఆపె ప్రత్యేకముగా కాపురము చేయుచున్నయెడల, జీవనాంశమునకు హక్కు కలిగి యుండదు. (ఇ. లా. రి. 2 బొం. 634. వెనుక 41-వ పేరా చూడవలసినది). భర్త తిట్టెననిగాని కొట్టెననిగాని కోపించుకొనెననిగాని రెండవ వివాహము చేసికొనెననిగాని లంజను ఉంచుకొనెననిగాని - యీ కారణములవల్ల అతనిని వదిలిపెట్టి వేరుగా కాపురమున్నను, భార్యకు జీవనాంశ మిప్పించబడదు. (ఇ. లా. రి. 4 అ. 374; 1 మ. హై. 375; వెనుక 39-వ పేరా చూడవలసినది). మరియు, వ్యభిచారవృత్తియందు సంచరించు భార్యకు జీవనాంశపు హక్కు లేదు. (1 మ. హై. 372).

భార్య.

కాని, పిమ్మట వ్యభిచారవృత్తి మానియున్నయెడల, ఆ పెపై భర్త కని కరించి పొట్టకూటికి గతి చూపవలసినదని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. అట్టి సందర్భమున భార్యను బొత్తిగా నిరాధారురాలను చేసి వదిలిపెట్ట గూడదని కొన్ని తీరుమానములవలన గూడ కన్పట్టుచున్నది. (7 బం. స. తీ. 144; 2 మ. హై. 337; 1 బొం. హై. 560; ఇ. లా. రి. 7 బొం. 84; ఇ. లా. రి. 17 క. 679).

మేజిస్ట్రేటువారి ద్వారా భార్య జీవనాంశమును పొందుట.

230. ఎవ్వరైనను తన భార్యను ఈడురాని బిడ్డలను సంరక్షణచేయక వదిలివేసిన యెడల, అతని భార్య, జీవనాంశము నిమిత్తము సివిల్ కోర్టులో దావా తెచ్చుటకు బదులుగా, 1-వ క్లాసు మేజిస్ట్రేటువారివద్ద పిటిషను (అర్జీ) దాఖలు చేసినయెడల, వారు విచారణచేసి, భర్తయొక్క స్థితిగతుల ననుసరించి నెల 1 కి రూ. 50 లు మించకుండ జీవనాంశ మిచ్చునట్లు ఉత్తరువు చేయగలరు. అట్టి ఉత్తరువు ప్రకారము భర్త జీవనాంశ మియ్యనియెడల, అతనిని ఖయిదు శిక్షకు లోబరచి సొమ్మిప్పింతురు. కోర్టుఖర్చులకు చేతిలో సొమ్ము లేక కష్టపడుచుండు భార్యలు సులభముగా జీవనాంశమును పొందుటకు ఇదే మంచి ఉపాయము. వ్యభిచార వృత్తియందు సంచరించుచుండు భార్యకును, నిష్కారణముగా భర్తను వదిలివేసియుండు భార్యకును, భర్తవద్ద నుండుటకు నిష్కారణముగా నిరాకరించు భార్యకును, మేజిస్ట్రేటువారు జీవనాంశ మిప్పించజాలరు. మరియు, జీవనాంశము నిమిత్తము మేజిస్ట్రేటువారు ఉత్తరువు చేసినపిమ్మట, భార్య వ్యభిచారిణిగా సంచరించుచున్నట్లు రుజువు చేయబడిన యెడల, సదరు ఉత్తరువు రద్దుచేయబడును. (క్రిమినల్ ప్రొసీడరుకోడ్డు సె. 488-490).

మేజిస్ట్రేటువారు ఎట్టి ఉత్తరువు చేసినను, సివిల్ కోర్టులో క్రమముగా దావా తెచ్చి జీవనాంశమును స్థాపించు కొనుటకుగాని రద్దుపరచుటకుగాని ఏ అభ్యంతరమును లేదు.

ఉంచుకొన్న లంజకూడ పైన చెప్పిన ప్రకారము మేజిస్ట్రేటువారివద్ద అర్జీ యిచ్చుకొని జీవనాంశమును పొందవచ్చును.

భార్యకు జీవనాధారము లేకుండ యావదాస్తిని దానము చేయుట, లేక, ఉయిలు చేయుట.

231. భార్యకు జీవనాధారము లేకుండ యావదాస్తియును భర్త తన యిష్టమువచ్చిన వారికి దాన రూపకముగా లేక ఉయిలు మూలముగా ఇచ్చివేసిన యెడల, ఆపెయొక్క జీవనాంశపు హక్కునకు లోబడియే సదరు ఆస్తి వారికి చేరును. (8 క. హై. 225; 8 మూ. ఇ. అ. 66; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 99; ఇ. లా. రి. 2 అ. 315; 1860 సం॥ బం. స. తీ. 489; ఇ. లా. రి. 8 బొం. 98; ఇ. లా. రి. 12 మ. 267; ఇ. లా. రి. 10 క. 638; ఎఫ్. మెక్. 92).

కుటుంబపు ఆస్తియొక్క విక్రయమును జీవనాంశపు హక్కు ఎప్పుడు బాధించును?

232. జీవనాంశముయొక్క భారము కుటుంబపు ఆస్తికి చేరినదయ్యును, డిక్రీవల్ల గాని ఒడంబడికవల్ల గాని కుటుంబపు ఆస్తితో అది జతపరచబడి యుండనియెడల, సదరు ఆస్తిని విక్రయము తాకట్టు వగైరా మార్గములలో పరాధీనము చేయుటకు ఆక్షేపణ యుండనేరదు. కాబట్టి, అట్టి సందర్భమున పరాధీనమును పొందినవాని స్వాధీనములో సదరు ఆస్తి జీవనాంశపు హక్కునకు లోబడియుండదు. (8 క. హై. 225; ఇ. లా. రి. 1 క. 365; 12 బొం. హై. 69; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 494, 524; ఇ. లా. రి. 12 మ. 285; ఇ. లా. రి. 11 క. 102; ఇ. లా. రి. 4 అ. 296). డిక్రీ మొదలగు వానివల్ల జీవనాంశపు హక్కు కుటుంబపు ఆస్తితో జతపరచబడి యుండినప్పుడు, సదరు ఆస్తిని క్రయమునకు తీసికొనువాడు జీవనాంశపు హక్కునకు లోబడియే తీసికొనును. (6 స. 253; ఇ. లా. రి. 2 అ. 162; 4 బొం. హై. 73).

జీవనాంశమ్ము లిచ్చుటకంటె ప్రాధాన్యము ఋణములను తీర్చుట ముఖ్యముగా నున్నందున, వారి నిమిత్తము యావదాస్తిని విక్రయించినను,

అది జీవనాంశములకు లోబడి యుండదు. (ఇ. లా. రి. 2 మ. 126; ఇ. లా. రి. 1 క. 365, 470; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 494; ఇ. లా. రి. 4 అ. 296; ఇ. లా. రి. 5 అ. 367).

జీవనాంశమును భంగపరచుటకై విక్రయము వగైరా.

233. జీవనాంశముల భారమును తప్పించవలెనను ఉద్దేశముతో కుటుంబపు ఆస్తి విక్రయించబడినప్పుడు, అట్టి ఉద్దేశమును ఎరిగియుండి యెవరైనను దానిని తీసికొన్నయెడల, సదరు జీవనాంశముల భారమునకు లోబడియే అది వారికి చేరును. పైన చెప్పబడిన ఉద్దేశమును ఎరుగక కొన్నవాడు, జీవనాంశములతో నిమిత్తము లేకుండ సదరు ఆస్తిని పొందును. (ఇ. లా. రి. 2 బొం. 494, 524; ఇ. లా. రి. 3 మ. 134; ఇ. లా. రి. 6 మ. 83). మీద చెప్పబడిన ఉద్దేశమును ఎరిగియుండినను ఎరుగకున్నను సరే. కుటుంబపు ఆస్తిని దానముగా పొందినవాడు, దానివలన జరుపబడవలయు జీవనాంశముల భారముతోడనే దానిని తీసికొనును. (8 క. హై. 288). 1882 సం॥ 4 నెం॥ ట్రాంసుఫరు ఆఫ్ ప్రాపర్టీ ఆక్టు 39 సె॥ చూడవలసినది.

కుటుంబపు గృహమునందు వితంతువునకుగల నివాసపు హక్కు.

234. మృతిచెందిన భాగస్థుని వితంతువునకు జీవనాంశ మిచ్చుట యెంత ముఖ్యమో నివాసమునకు గృహమిచ్చుటయు అంతే ముఖ్యముగావున, ఆమెకు తగిన స్థల మేర్పాటు చేయకుండ కుటుంబ గృహము విక్రయింపబడిన యెడల, ఆమెను అచ్చటినుండి వెడలగొట్టి సదరుగృహమును స్వాధీన పరచుకొనునట్టి హక్కు విక్రయము పొందినవానికి కలుగనేరదు. (4 క. హై. 72; ఇ. లా. రి. 12 బొం. 101; ఇ. లా. రి. 1 అ. 262; ఇ. లా. రి. 3 అ. 353; ఇ. లా. రి. 2 అ. 141 ఇ. లా. రి. 6 మ. 130; ఇ. లా. రి. 7 బొం. 282). సమిష్టి అప్పు నిమిత్తము కుటుంబపు గృహము విక్రయింపబడిన యెడల, అచ్చటినుండి

వితంతువును వెడలగొట్టుటకు అభ్యంతర ముండదు. (ఇ. లా. రి. 12 మ. 260).

235. జీవనాంశ మియ్యవలసినవారు ఇయ్యక నిరాకరించిన

జీవనాంశము నిమిత్తము దావా.

యెడల, వారిమీద దావాతెచ్చి డిక్రీని పొందవచ్చును. లిమిటేషను (కాలదోషము) తగులక యుండు లోగడ జీవనాంశపు బాకీనికూడ చేర్చి దావా తేవచ్చును. (1 బొం. హై. 194; 2 మ. హై. 36; 2 అ. హై. 170; 12 క. హై. 238; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 99. కాని, ఇ. లా. రి. 3 బొం. 44 చూడుము). మరియు, అట్టి దావాలో, ప్రతివాది స్వాధీనములోనుండు ఏదైనను స్థిరాస్తిమీద సదరు జీవనాంశపు భారమును మోపి యుంచునట్లు కోరవచ్చును. అట్లు జీవనాంశపు భారమును మోపి డిక్రీ యియ్యబడిన పిమ్మట సదరు సొత్తును ప్రతివాది విక్రయించిన యెడల, జీవనాంశపు హక్కునకు లోబడియే విక్రయము చెల్లును. (ఇ. లా. రి. 2 బొం. 524; ఇ. లా. రి. 1 క. 365; ఇ. లా. రి. 12 మ. 285; ఇ. లా. రి. 10 మ. 283).

జీవనాంశము నిమిత్తము, నెలకు, లేక, సంవత్సరమునకు, ఇంత సొమ్ము ఇప్పించవలసినదని మాత్రము దావా తెచ్చి డిక్రీ పొందిన పిమ్మట, సదరు జీవనాంశమునకు ఏదైనను స్థిరాస్తిని లోబరచవలసిన తిరుగా దావా తీసికొని రాగూడదు. (ఇ. లా. రి. 10 మ. 347).

కుటుంబపు ఆస్తిని స్వాధీనమందు కలిగియుండు వారిమీద జీవనాంశము నిమిత్తము దావా తెచ్చునప్పుడు, కుమార్తెల జీవనాంశము నిమిత్తమును వారి పెండ్లిండ్ల నిమిత్తమును కావలసిన సొమ్ముగూడ చేర్చి దావా తేవలయును. (ఇ. లా. రి. 6 అ. 263).

జీవనాంశము నిమిత్తము డిక్రీ పొందబడిన తర్వాత, దాన్కిక్రింద ఎప్పుడెప్పుడు బాకీ యేర్పడునో అప్పుడు దాని నిమిత్తము కోర్టుద్వారా అమలు జరిగించి వసూలు చేసికొనవచ్చును.

236. సాధారణముగా సమిష్టి కుటుంబముయొక్క యావత్తు సొత్తునుండియు జీవనాంశమును కోరవచ్చును. కాని, కొన్ని సందర్భములయందు మాత్రము, అట్లు కోరుటకు వీలులేదు. ఇది యేలాగనగా—

జీవనాంశపు భారమును వహించునట్టి సొత్తు.

మృతిచెందిన యొక ఆస్తిదారునికి ఇద్దరు భార్యలును, వారి వలన కలిగిన చెరియొక కుమారుడును ఉండిరి. తండ్రి మృతిచెందిన పిమ్మట ఈ కుమారు లిద్దరును ఆస్తిని విభాగించుకొనిరి. అప్పుడు వారి తల్లుల జీవనాంశపు హక్కు, తమతమ కుమారులకు చేరిన ప్రత్యేక భాగములకు చేరియుండునుగాని, యావదాస్తికిని చేరియుండదు. (ఇ. లా. రి. 16 క. 758).

237. మితాక్షర ధర్మశాస్త్రమును అనుసరించు అవిభక్త కుటుంబములో భాగస్థుడు కొంత స్వార్జితపు సొత్తును ఉంచి మృతిచెందినప్పుడు, దానివల్లనే అతని వితంతువుయొక్క జీవనాంశము నెరవేర వలెననియు, సదరు స్వార్జితపు సొత్తు జీవనాంశమునకు చాలకయుండిననేతప్ప చాలియుండు పక్షమునందు కుటుంబము తాలూకు పిత్రార్జితపు సొత్తునుండి జీవనాంశమును కోరుటకు ఆమెకు హక్కు కలిగియుండదనియు, అలహాబాదు హైకోర్టువారు ఒక కేసులో తీరుమానించిరి. (4 అ. హై. 63).

స్వార్జితమును ఉంచి భర్త మృతిచెందినపుడు, వితంతువునకు జీవనాంశము.

238. జీవనాంశముయొక్క మొత్తమును నిర్ణయించుటలో, వారివారి యోగ్యత, స్థితిగతులు, ఆస్తియొక్క మొత్తము, ఆస్తివలనవచ్చు ఆదాయము, పరువు మర్యాదలకు తగినట్లు జీవించుటకు ఆవశ్యకమైన ఖర్చులు, ఈ మొదలగు అంశములు ఆలోచింపబడును. (ఇ. లా. రి. 12 అ. 558; 9 క.

జీవనాంశముయొక్క మొత్తమును నిర్ణయించుట.

ఎంతమాత్రమును తప్పిదము లేక నిష్కారణముగా వదిలిపెట్ట బడిన భార్యకు భర్తయొక్క ఆస్తిలో మూడింట ఒక భాగము ఇయ్య వలయుననియు, సదరు భాగము జీవనమునకు చాలని యెడల జాస్తి యియ్యవలయుననియు వ్యవహార మయూఖమునందు చెప్పబడియున్నది. బొంబయి హైకోర్టువారును కొన్ని కేసులలో ఈ ప్రకారమే తీరు మానించియున్నారు. (1 బారో. 63; 9 బొం. హై. 233). వితంతువు న కిప్పించబడు జీవనాంశము, ఆపె భర్త జీవించియున్న యెడల కు టుంబపు ఆస్తియొక్క ఆదాయమునుండి అతని వంతునకు ఎంత భాగ ము రాదగియుండునో దానిని మించియుండ జాలదు. (ఇ. లా. రి. 2 బొం. 639; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 199).

వితంతువునకు జీవనాంశ మిప్పించునప్పుడు ఆపెయొక్క వస్త్రా భరణములు మొదలగు ఆదాయమురాని స్త్రీధనమును గణింపకూడదు. కాని, ఆదాయమువచ్చు భూస్థితి మొదలగు స్త్రీధన ముండిన యెడల, సదరు ఆదాయమును లెక్కలోనికి తీసికొని జీవనాంశపు మొత్తమును తగ్గించ వచ్చును. (4 అ. హై. 63; 2 బొం. హై. 341; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 584; ఇ. లా. రి. 14 బొం. 490). వితంతువుయొక్క జీవ నమునకు చాలినంత పింఛను ఆపెకు సర్కారు వారివలన వచ్చుచుండు నపుడు, వేరు జీవనాంశ మిప్పించబడ నేరదు. (1857 సం॥ మ. స. తీ. 69).

జీవనాంశముయొక్క మొత్త మేర్పరచబడిన పిమ్మట కుటుం బముయొక్క ఆస్తిగాని దానివలనవచ్చు ఆదాయముగాని క్షీణించిన యెడల, కోర్టులో అర్జీ దాఖలుచేసి దాని కనుగుణ్యముగా జీవ నాంశముయొక్క మొత్తమును తగ్గించవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 1 అ. 594). కాని, సదరు కుటుంబపు ఆస్తి, లేక దాని ఆదాయము, జీవనాంశ మియ్యవలయు బాధ్యతను వహించియుండు వారి తప్పిదమువల్ల క్షీణిం చిన యెడల, జీవనాంశముయొక్క మొత్తము తగ్గింపబడ నేరదు. (ఇ. లా. రి. 8 మ. 94). అలాగుననే, కుటుంబముయొక్క ఆస్తిగాని ఆదా

యముగాని హెచ్చినప్పుడు, కోర్టువారికి అర్జీ యిచ్చుకొని జీవనాంశముయొక్క మొత్తమును హెచ్చించుకొనవచ్చును.

239. ప్రతి సంవత్సరమును జీవనాంశ మిచ్చుటకు బదులుగా, ఒకటేసారి మొత్తముగా కొంత సొత్తు ఇచ్చి జీవనాంశపు హక్కుగల వారితో ఒడంబడిక చేసికొనవచ్చును. అట్టి ఒడంబడిక ప్రకార మిచ్చిన సొత్తు యావత్తును ఖర్చు చేసికొన్నయెడల, తిరుగా జీవనాంశమును కోరుటకు హక్కుకలిగి యుండదు. (ఇ. లా. రి. 2 బొం. 573).

జీవనాంశము నిమిత్తము మొత్తముగా కొంత సొత్తిచ్చుట.

జీవనాంశము నిమిత్తము ఆదాయము మాత్రము ఖర్చు చేసికొనునట్టి షరతుమీద వితంతువునకు ఏదైనను ఆస్తి యియ్యబడినప్పుడు, ఆమె దానిని విక్రయించగూడదు. ఆమె మరణానంతరము సదరు ఆస్తి యిచ్చిన వారికే చేరును. (22 స. 225; ఇ. లా. రి. 4 మ. 193; ఇ. లా. రి. 5 క. 113; ఇ. లా. రి. 10 అ. 462; 1850 సం॥ మ. స. తీ. 160; 10 మూ. ఇ. అ. 490). కాని, జీవనాంశపు హక్కునకు బదులుగా సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముతో ఏదైనకు కొంత ఆస్తి వితంతువునకు ఇయ్యబడినప్పుడు, దానిని ఆమె యిచ్చవచ్చినట్లు అనుభవించవచ్చును, విక్రయించనువచ్చును. (9 మూ. ఇ. అ. 55; ఇ. లా. రి. 4 మ. 371).

240. జీవనాంశపుహక్కును స్థాపించుటకొరకు దావాను సదరు హక్కు లేదని జీవనాంశ మియ్యవలసిన వారు చెప్పినకాలము మొదలు 12 సంవత్సరముల లోగా తీసికొని రావలయును. (1877 సం॥ 15 నెం॥ లిమిటేషను ఆక్టు, 1 షెడ్యూల్ 129 ఆర్టికిల్). లోగడ జీవనాంశమునుకూడ చేర్చి దావా తెచ్చినప్పుడు, 12 సం॥ లకు లోపుగా నుండు కాలమునకు రావలసిన జీవనాంశపు మొత్తమును మాత్రమే చేర్చవచ్చును. (డిటో ఆక్టు, 123 ఆర్టికిల్).

జీవనాంశపు దావాకు లిమిటేషను, స్థాంపు.

జీవనాంశపు దావాలకు, 10 సంవత్సరముల జీవనాంశపు మొత్తముమీద స్టాంపు డ్యూటీ పెట్టవలెను. (కోర్టుఫీసు ఆక్టు, సె. 7.).

జీవనాంశపు హక్కుయొక్క పరాధీనము, జప్తు.

241. జీవనాంశపుహక్కు శరీర సంరక్షణార్థ మేర్పడినది కాబట్టి, దానిని విక్రయము తాకట్టు వగైరా మార్గముల పరాధీనము చేయుటకు వీలులేదు. మరియు, జీవనాంశపు హక్కు డిక్రీ అమలులో జప్తు కాబడనేరదు. (5 స. 111; 8 స. 41). జీవనాంశపు డిక్రీ క్రింద ముందుకాలమునకు రావగిన సొమ్మును అప్పులవాండ్రు జప్తు చేయించుటకు వీలులేదు. (సివిల్ ప్రొసీడరు కోడ్డు, 266 సె.). కాని, లోగడ జీవనాంశము నిమిత్తము రావలసియుండు బాకీ సొమ్మును జప్తు చేయించవచ్చును. (3 వైమన్సు రిపోర్టులు, 207).

ప్రకరణము 11.

విభాగము.

విభాగము.

242. సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులు సమిష్టి ఆస్తిలో తమ తమ వంతు భాగములను పంచుకొని వేరుపడవచ్చునని వెనుక చెప్పియుంటిమి. అట్టి వేరుపాటు విభాగమని చెప్పబడుచున్నది. ఈ ప్రకరణములో - ఏయే సొత్తులు విభాగయోగ్యములో ఏవి విభాగయోగ్యములు కావో, ఎవరెవరికి ఎంతవరకు విభాగపు హక్కు కలదో, ఏ ప్రకారము విభాగము జరిగించుకొనవలయునో, ఏయే అంశములు విభాగమును స్థాపించుటకు చాలియుండునో - యీ మొదలగు విషయములు వివరింపబడును.

ఏసొత్తులు విభాగయోగ్యములు?

243. పిత్రార్జితపు సొత్తు - అనగా, తండ్రి, తాత, ముత్తాత, వీరివద్దనుండి వారసుహక్కువలన, లేక ఉయిలువలన, లేక దానరూపకముగా వచ్చిన సొత్తును -

మరియు సమిష్టి భాగస్థులకు జాయింటు హక్కు కలిగి యుండు ఇతర విధమయిన సొత్తును - ఇవి మాత్రమే విభాగయోగ్యములు. మితాక్షర ధర్మశాస్త్రము ప్రకారము పిత్రార్జితమునందు మూడుతరముల వరకుగల పుత్రసంతతివారికి హక్కు వ్యాపించునని యిదివరకే చెప్పియుంటిమి. (139 - వ పేరా).

ఏ సొత్తులు అవిభాజ్యములు?— స్వార్జితము.

244. స్వార్జితపు సొత్తులు - అనగా, ఒకడు తనస్వప్రయోజకత్వము వలన సంపాదించిన, లేక, తండ్రి, తాత, ముత్తాతలవలన గాక, తల్లి, తల్లితల్లి, తల్లి తండ్రి, అన్నదమ్ములు, పినతండ్రి పెత్తండ్రులు, వీరి కొడుకులు, ఈ మొదలగు వారివద్దనుండి పొందిన సొత్తులు - విభాగ యోగ్యములు కావు. వానియందు పుత్రసంతతి వారి కెట్టి హక్కుగాని కలుగజాలదు. (139 - వ పేరా చూడవలసినది.)

పురాతన జమీందారీ.

రాజ్యముగా భావింపబడి జ్యేష్ఠపుత్రుడు మాత్రమే పాలించునట్టి వాడుక యేర్పడియుండు పురాతన జమీందారీఆస్తి విభాగయోగ్యము కాదు. మరియు, అట్టి అవిభాజ్య జమీందారీ ఆస్తినుండి జమీందారుడు చేయునట్టి ఆదాయమును, సదరు ఆదాయముతో అతడు సంపాదించునట్టి ఆస్తియును, అతని స్వాధీనములో నున్నంతవరకు అవిభాజ్యముగానే భావింపబడును - కాని, అతని యనంతర పాలకుని స్వాధీనములో సదరు ఆదాయము వగైరాలు పిత్రార్జితముగా భావింపబడి విభాగయోగ్యము లగుచున్నవి. (5 మ. హై. 31; 7 మూ. ఇ. అ. 476).

సర్కారువారివలన ఇయ్యబడిన ఆస్తి.

గ్రామ మునసఫులు, కరణములు, మణేగార్లు మొదలగు సర్కారు నౌకర్లకు వారి ఉద్యోగ సంబంధముగా ఏర్పరచబడియుండు ఇనాము భూములు వగైరాలు విభాగయోగ్యములు కావని మదరాసు కలకత్తా కోర్టులలో తీర్మాన

నింపబడియున్నది. (6 బం. స. తీ. 169; 6 మూ. ఇ. అ. 125; 2 మ. తీ. 85; ఇ. లా. రి. 7 మ. 236). కాని, బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో, పాటీలు, దేశముఖ్, దేశపాండ్య మొదలగు గ్రామాధికార్లకు సర్కారువారివలన పర్పరచబడియుండు ఇనాము భూములు వగైరాలు విభాగయోగ్యములుగా కొన్ని కేసులలో తీరుమానింపబడినది. (10 బొం. హై. 228; ఇ. లా. రి. 4 బొం. 494; ఇ. లా. రి. 10 బొం. 327, 598).

బిరుదులు నిమిత్తము ఏర్పాటు చేయబడిన ఆస్తి.

బిరుదులు మొదలగు రాజసన్మానముల గౌరవమును కాపాడుటకై సర్కారువారి వలనగాని, సర్కారువారి మూలముగా గాని, యేర్పాటు చేయబడియుండు ఆస్తి విభాగయోగ్యము కాదు. (6 మూ. ఇ. అ. 426; ఇ. లా. రి. 7 మ. 191).

కుమారుడు, మనుమడు, మునిమనుమడు - వీరికిగల విభాగపు హక్కు - మితాక్షర సంప్రదాయము.

245. మితాక్షర ధర్మశాస్త్రము ప్రకారము తండ్రియొక్క స్థిరచర పిత్రార్జితపు సొత్తులయందు కుమారులకు హక్కు పర్పడుచున్నందున, సదరు సొత్తులను విభాగించ వలసినదని కోరుటకు వారు స్వతంత్రులుగా నుందురు. కూడదని ఆక్షేపించుటకు తండ్రికి హక్కు లేదు. కుమారుడు లేనప్పుడు మనుమడును, మనుమడు లేనప్పుడు మునిమనుమడును, పిత్రార్జితపుసొత్తు విషయమై విభాగమును కోరవచ్చును. (1 మ. హై. 77; 12 క. హై. 373; ఇ. లా. రి. 1 అ. 159; ఇ. లా. రి. 5 అ. 430; వె. బు. 365, 370, 373; 10 బొం. హై. 463; ఇ. లా. రి. 10 బొం. 529, 578; ఇ. లా. రి. 12 బొం. 280, 294). తండ్రియొక్క స్వార్జితపు సొత్తు విషయమై విభాగమును కోరుటకు కుమారుడు మొదలగువారికి హక్కు లేదు.

కుమారులకు ఇష్టమున్నను లేకున్ననుసరే పిత్రార్జితపు సొత్తుయొక్క విభాగము విషయమై వారిని తండ్రి బలవంత పెట్టవచ్చును.

వారు సమ్మతింపక పోయినను అతడు విభాగము చేసివేయ వచ్చును. (ఇ. లా. రి. 2 మ. 317, 321).

విభాగము విషయమైన హక్కు, కుమారుడు, మనుమడు, మునిమనుమడు - వీరి వరకు మాత్రమే వ్యాపించును. మూడుతరములు దాటిన వాడైనందున మునిమనుమని కుమారునికి సదరు హక్కు లేదు. (వెనుక 135, 136, 137 పేరాలు చూడవలసినది). మరియు, కుమారుడు జీవించియుండగా మనుమడుగాని, మనుమడు జీవించియుండగా మునిమనుమడుగాని, అతని తండ్రి యిష్టమునకు విరోధముగా విభాగమును కోరుటకు, లేక, విభాగము నిమిత్తము తండ్రిని బలవంత పెట్టుటకు హక్కు కలిగియుండడు. (ఇ. లా. రి. 6 అ 574; ఇ. లా. రి. 16 బొం. 29; కాని, ఇ. లా. రి. 5 అ. 430).

దాయభాగము.

బంగాళా దేశమునందు, తండ్రి జీవించియుండగా అతని స్వార్జితపు పిత్రార్జితపు సొత్తులయందు కుమారులకు ఏవిధమయిన హక్కును కలుగజాలదు. కాబట్టి, అతని జీవితకాలములో విభాగమును కోరుటకు కుమారులకు హక్కు లేదు. కాని, తండ్రి మృతిచెందిన పిమ్మట కుమారులు, పినతండ్రి పెత్తండ్రులను విభాగము నిమిత్తము నిర్బంధించవచ్చును. (138-వ పేరా చూడు).

దాసీ పుత్రుల హక్కు.

246. బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్య జాతులలో దాసీ పుత్రులకు (లంజయొక్క కొడుకులకు) విభాగము కోరునట్టి హక్కుగాని, విభాగకాలమునందు భాగమును పొందునట్టి హక్కుగాని లేదు. (7 మా. ఇ. అ. 18; 2 మ. హై. 369; 13 మా. ఇ. అ. 497). శూద్రులలోకూడ దాసీ పుత్రులకు తండ్రినిగాని తండ్రి మృతిచెందినయెడల పినతండ్రి పెత్తండ్రులనుగాని వారి కుమారులనుగాని విభాగము నిమిత్తము నిర్బంధించగల హక్కు లేదు. కాని, ఔరస సోదరులను విభాగము నిమిత్తము వారు బలవంత

పెట్టవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 4 బొం. 44, 45; ఇ. లా. రి. 11 క. 714; ఇ. లా. రి. 12 మ. 401; ఇ. లా. రి. 7 మ. 407; ఇ. లా. రి. 8 మ. 557).

తండ్రి సమ్మతించి విభాగము చేయునప్పుడు, దాసీ పుత్రులకు ఔరస పుత్రులతో సమానముగా నుండువరకు అతని యిష్టము వచ్చినంత భాగము నియ్యవచ్చుననియు, తండ్రి మృతిచెందిన పిమ్మట జరుగునట్టి విభాగములో, ఔరసపుత్రుని కియ్యదగిన భాగమునందు సగము భాగము దాసీపుత్రున కియ్యవలెననియు మితాక్షరమునందు చెప్పబడియున్నది. ఔరసపుత్రులతో తప్ప ఇతరులతో విభాగము జరిగినప్పుడు, దాసీ పుత్రుడు తక్కిన భాగస్థులతో సమాన భాగమును పొందునని దాయభాగ దాయక్రమసంగ్రహ గ్రంథములయందు చెప్పబడియున్నది. ఈవిషయముముందటి ప్రకరణమునందు సవిస్తారముగా వివరింపబడును.

జాతిభ్రష్టుని హక్కు.

247. జాతిభ్రష్టుడు మృతప్రాయుడుగా భావింపబడుచున్నందున, అతనికి విభాగపు హక్కు తప్పిపోవునని హిందూ ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. కాని, జాతిభ్రష్టతవలన ఆస్తి హక్కులు నశింపజాలవని 1850 సం॥ 21 నెం॥ చట్టము ఏర్పాటు చేయబడి యున్నందున, జాతిభ్రష్టుడు విభాగమును కోరవచ్చును.

విభాగానంతరము జన్మించిన పుత్రుని హక్కు.

248. తండ్రియును కుమారులును విభాగము చేసికొను కాలమునందు, తల్లి గర్భిణిగా నుండునెడల, ఆమె ప్రసవించు వరకును విభాగము చేసికొనక నిలిపియుంచ వలయుననియు - గర్భిణియని యెరుగక విభాగము చేసికొన్న పిమ్మట పుత్రుడు జన్మించిన యెడల, ముందటి విభాగమును రద్దుపరచి పునః విభాగము చేసికొన వలయుననియు - మితాక్షర, దాయభాగ, వీరమిత్రోదయాది గ్రంథములయందు చెప్పబడియున్నది. తీరుమానములును ఆ ప్రకారముగానే యున్నవి. (4 మ. హై. 307; 2 క. హై. 118-121).

తండ్రికిని కుమారులకును విభాగము జరిగిన పిమ్మట గర్భగతుడై జన్మించు పుత్రుడు, తండ్రివంతు భాగమునందు మాత్రమే హక్కు కలిగియుండును. (ఇ. లా. రి. 4 అ. 427). తండ్రివంతున కేమాత్రమును ఉంచుకొనబడక యావదాస్తియు కుమారులకు పంచిపెట్టబడిన యెడల, వీరందరును తమతమ భాగములనుండి కొంతకొంత విడదీసి క్రొత్తగా జన్మించిన వానికి భాగమును ఏర్పాటు చేయవలయునని చెప్పబడియున్నది. (1 డబ్లియు. మెక్. 47).

మైనర్ల హక్కు.

249. మైనర్లవలనగాని మైనర్ల తరఫునగాని విభాగము నిమిత్తము దావా తీసికొని రాబడగూడదు. కాని, సమిష్టి ఆస్తియందు వారికిగల భాగమునకు అపాయము సంభవించునట్టుగా నుండినయెడల, సదరు మైనర్ల శ్రేయస్సు కోరునారు వారికి గార్డియనులుగా నేర్పడి దావా తెచ్చి వారి భాగములను భద్రపరచవచ్చును. (1 మ. హై. 105; 3 మ. హై. 69, 94; 5 మ. హై. 193; ఇ. లా. రి. 8 క. 537; ఇ. లా. రి. 12 మ. 401).

సమిష్టి కుటుంబములో ఒక భాగస్థుడు మైనరుగా నున్నందువల్ల, తక్కినవారు విభాగమును కోరుటకుగాని జరిగించుకొనుటకుగాని అభ్యంతరము లేదు. (2 మ. హై. 182). కాని, అట్టివిభాగములో సదరు మైనరువంతు భాగమును న్యాయముగాను క్రమముగాను ఏర్పాటుచేసి అతనికి యుక్తవయస్సు వచ్చువరకు దానిని భద్రముగా కాపాడవలయును. (8 క. హై. 363). సదరు భాగమును ఏర్పరచుటలో అన్యాయముగాని దగాగాని జరిగినట్టు కనుపడినప్పుడును, అది న్యాయముగా ఏర్పరచబడెనో లేదో, యీ విషయమును తెలిసికొనుటకు ఆవశ్యకమయిన లెక్కలు వగైరాలు లేకుండ విభాగము జరిగింపబడినప్పుడును, సదరు మైనరు యుక్తవయస్సు వచ్చిన తర్వాత దావా తెచ్చి విభాగమును రద్దుపరచవచ్చును. (2 మ. హై. 182; 4 బొం. హై. 159; 8 క. హై. 363; 23 స. 68).

250. సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులలో ఒకడు దేశాంతర

దేశాంతరగతుడైన భాగస్థుని హక్కు.

గతుడుగా నుండినయెడల, అతని వంతు భాగమును న్యాయముగా పర్పరచి భద్రపరచి, తక్కిన వారు విభాగమును చేసికొనవచ్చును. (1 స్ట్రేం. 206; 2 స్ట్రేం. 341). దేశాంతరగతుడైన భాగస్థుని హక్కు అతని సంతతివారిలో ఏడు తరములవరకు చెల్లగలదని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. కాని, యిప్పుడు, 1877 సం॥ 15 నెం॥ లిమిటేషను ఆక్టు ప్రకారము 12 సం॥ ల లోపల ఢావా తీసికొని రావలయును. (2-వ పట్టీ, 123, 127, 144). ఆలాగుననే ఒక భాగస్థునికి భాగమియ్యక, యావదాస్తిని తక్కిన భాగస్థులే విభాగించుకొన్న యెడల, అట్లు త్రోసివేయబడిన భాగస్థుడు, సదరు విభాగము సంగతి అతనికి తెలిసినది మొదలు, 12 సం॥ల లోపల తనభాగము నిమిత్తము దావా తేవలెను. (ఆర్టికిల్ 127; ఇ. లా. రి. 3 క. 228).

251. కుష్ఠరోగులు, నపుంసకులు, పిచ్చివాండ్రు, పుట్టుక

వ్యాధిగ్రస్తుల హక్కు.

మొదలు అనివార్యమగు గుడ్డితనముగాని మూగతనముగాని చెవుడుగాని కలిగియుండువారు, కాలుసేతులులేని వికలాంగులు, సన్యాసాశ్రమము నవలంబించి లోకవ్యవహారమును విసర్జించినవారు-ఇట్టి వారు జీవించియున్నను మృతతుల్యులుగా భావింపబడుటచేత విభాగపుహక్కు కలిగియుండరు. ఇతరులు విభాగించుకొన్న యెడల, వీరికి భాగమియ్యవలసిన పనిలేదు. వారి జీవనాంశమును మాత్రము పర్పాటు చేయవలెను. (ఇ. లా. రి. 8 క. 149).

మీద చెప్పబడిన వ్యాధిగ్రస్తులకు విభాగపు హక్కు లేకున్నను,

వారి కుమారుల హక్కు.

వారికి కుమాళ్లుగాని మనుమలుగాని మునిమలుగాని వ్యాధిగ్రస్తులు కానివారు ఉన్నయెడల, వీరు విభాగపు హక్కు కలిగియుందురు. కాని, మూడు తరములు దాటిన

వారుగా నుండకూడదు. ఇది యేలాగనగా:—ఈ ప్రకారము కనుపర

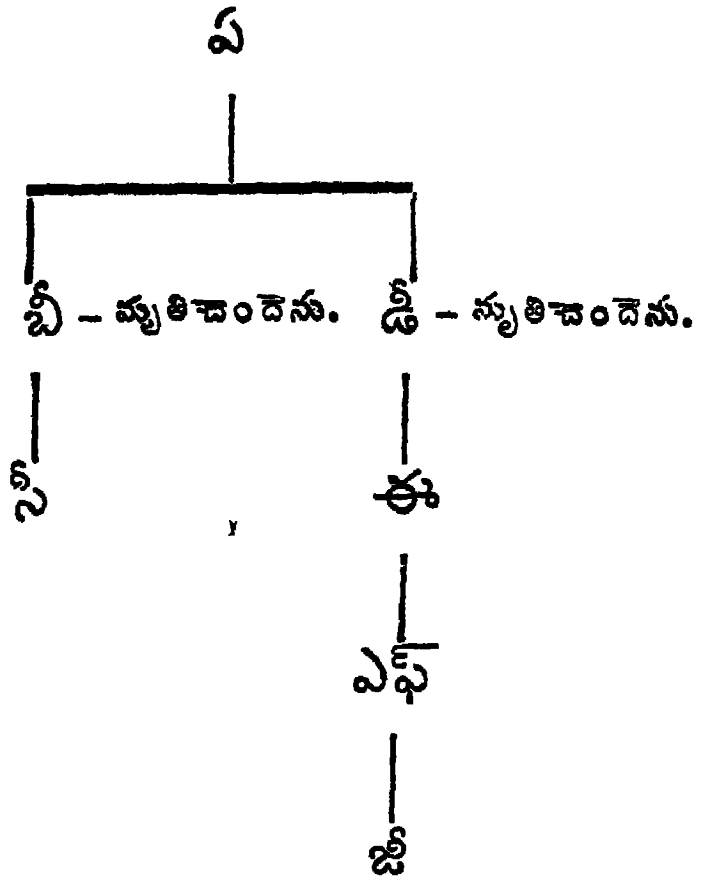

చబడియుండు వంశ వృక్షములో "ఈ" యనువాడు వ్యాధిగ్రస్తుడైన యెడల, అతడు మృతిచెందినవాడుగా భావింపబడును. కాబట్టి, "ఎఫ్" అనువాడు "సీ" యనువానితో విభాగమునుకోరవచ్చును. కాని "ఈ" యనువాడు కూడ మృతిచెందియుండి, "ఎఫ్" అనువాడు వ్యాధిగ్రస్తుడుగా నున్నయెడల, "జీ" యనువాడు మూడు తరములు దాటినవాడైనందున విభాగపు హక్కు కలిగియుండడు. (13 మూ. ఇ. అ. 519; 2 క. హై. 115).

వ్యాధిగ్రస్తుల దత్త పుత్రులకు మీద చెప్పబడిన తీరున హక్కు లేదు. (1857 సం॥ మ. తీ. 270. వెనుక 54-వ పేరా చూడు.)

భాగస్థులలో నెవరైనను విభాగానంతరము వ్యాధిగ్రస్తులైన యెడల వారి భాగములకు బాధకము కలుగజాలదు. (1857 సం॥ మ. తీ. 210).

252. వ్యాధిగ్రస్తులను వదిలిపెట్టి విభాగము జరిగించుకొనబడిన పిమ్మట, వారి వ్యాధి నివారణమైన యెడల, వారు విభాగానంతరము జన్మించిన పుత్రులవలెనే భాగమునకు అర్హులుగా నుందురని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. ఈ విధియొక్క వ్యాప్తిని క్రింది యుదాహరణములవల్ల తెలిసికొనవలయును.

విభాగానంతరము వ్యాధి నివారణమగుట, లేక, పుత్రుడు జన్మించుట.

(1.) తండ్రియును కుమారులును విభాగము చేసికొన్నప్పుడు కుమారులలో నొకడు వ్యాధిగ్రస్తుడుగా నుండినందున అతనికి భాగ

లేదు. పిమ్మట అతనికి వ్యాధి నివారణమైన యెడల, తండ్రికి చెందిన భాగమునందు మాత్రమే అతడు హక్కు కలిగి యుండును.

(2.) అన్నదమ్ములు విభాగించు కొన్నప్పుడు వారిలో నొకడు వ్యాధిగ్రస్తుడుగా నుండినందున, అతనికి భాగమియ్యలేదు. పిమ్మట, అతనికి వ్యాధి నివారణమైన యెడల, ధర్మశాస్త్రములలో చెప్పబడి యుండు ప్రకారము అతడు తండ్రి మరణకాలమున గర్భమునందుండి నట్టుగా భావింపబడవలెను. కాబట్టి, ముందటి విభాగమును రద్దుపరచి పునః విభాగమును జరిగించవలయును. కాని, యీ ప్రకారము చేసిన యెడల, అనేకములగు చిక్కులు తటస్థించునుగనుక, కోర్టువారు అంగీకరింతురని చెప్పుటకు వీలులేదు.

(3.) తండ్రియును కుమాళ్లును విభాగముచేసి కొన్నప్పుడు కుమారులలో ఒకడు వ్యాధిగ్రస్తుడుగా నుండినందున అతనికి భాగమియ్యలేదు. పిమ్మట అతనికి వ్యాధి నివారణము కాలేదు గాని, పుత్రుడు జన్మించెను. ఇతడు విభాగ కాలమునందే గర్భగతుడుగా నుండినయెడల, భాగమునకు హక్కుదారుడగును. విభాగమునకు పిమ్మట గర్భగతుడై జన్మించిన యెడల, తాతగారికి చెందిన భాగమునందు మాత్రమే అతడు హక్కు కలిగి యుండును.

(4.) అన్నదమ్ములు విభాగించు కొన్నప్పుడు వారిలో నొకడు వ్యాధిగ్రస్తుడుగా నుండినందున అతనికి భాగమియ్యలేదు. పిమ్మట అతనికి వ్యాధి కుదురలేదు గాని, పుత్రుడు జన్మించెను. ఇతనికి భాగము లేదు. (2 క. హై. 118-121; ఇ. లా. రి. 9 మ. 64).

కుటుంబములో చేరనివారికి గల విభాగపు హక్కు.

253. విభాగమును కోరునట్టి హక్కు ప్రథమతః సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులకే చెందినదయ్యెను, సదరు భాగస్థులలో ఒకని తాలూకు హక్కును, క్రయము, దాకట్టు, వగైరా మార్గములవల్ల గాని డిక్రీవేలములోగాని,

త్రాంసుఫరు పొందినవాడు విభాగము నిమిత్తము దావా తేవచ్చును. అనగా, కుటుంబపు యావదాస్తిని విభాగించి తనకు రాగల భాగమును ఇప్పించవలసినదని దావా తేవచ్చును. తనకు రాగల భాగమును మాత్రము ప్రత్యేకపరచి యిప్పించవలసినదని దావా తేగూడదు. (6 మూ. ఇ. అ. 539; ఇ. లా. రి. 3 క. 198; 3 క. హై. 14; 18 స. 23; 21 స. 190; 22 స. 116, 294; ఇ. లా. రి. 7 మ. 588; ఇ. లా. రి. 9 క. 580; ఇ. లా. రి. 10 క. 244; ఇ. లా. రి. 12 క. 209). 184-పేరా చూడవలసినది.

సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థునియొక్క హక్కును ఉయిలు మూలముగా, లేక, దానరూపకముగా పొందినవాడు విభాగము నిమిత్తము దావా తెచ్చుటకు హక్కు కలిగి యుండడు. (183, 184 పేరాలు.)

స్త్రీలకు గల హక్కు.

254. పూర్వకాలమునందు పురుషులు విభాగము చేసికొనునప్పుడు, తల్లి, అవ్వ, కుమార్తె, భార్య మొదలగు స్త్రీలకుగూడ కొంతభాగ మిచ్చునట్టి యాచారముండెనని ధర్మశాస్త్రములవలన తెలియవచ్చుచున్నది. కాని, యిప్పుడట్టి యాచారము నశించినది. ఆస్తిదారునికి పుత్రసంతతి యుండునప్పుడు అన్ని సంప్రదాయముల ప్రకారమును సమిష్టి కుటుంబపు స్త్రీలకు జీవనాంశపు హక్కు మాత్రమే కలిగియుండునుగాని విభాగపు హక్కు కలిగియుండదు. (2 డబ్లియు. మెక్. 65; ఎఫ్. మెక్. 45, 57; 1853 సం॥ మ. తీ. 61; ఇ. లా. రి. 6 మ. 130; ఇ. లా. రి. 8 మ. 123; 9 స. 61; 12 క. హై. 90, 373; ఇ. లా. రి. 5 క. 845; ఇ. లా. రి. 8 క. 17; ఇ. లా. రి. 12 క. 165. కాని, 2 బారో. 454; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 494, 504 చూడు).

దాయభాగ సంప్రదాయము.

ఆస్తిదారుని కుమారులు విభాగించుకొనునప్పుడు తల్లికి జీవనాంశము నిమిత్తము వారు తమతో పాటు ఒక భాగమియ్యవలయుననియు - ఆస్తిదారుని

మలు విభాగించుకొనునప్పుడు, తండ్రియొక్క తల్లికి జీవనాంశము నిమిత్తము వారు తమతోపాటు ఒకభాగ మియ్యవలయుననియు చెప్పుచున్నారు. (ఇ. లా. రి. 3 అ. 88; ఇ. లా. రి. 7 క. 191; 12 క. హై. 385; ఎఫ్. మెక్. 29, 52, 64; ఇ. లా. రి. 3 క. 149; ఇ. లా. రి. 4 క. 756; ఇ. లా. రి. 13 క. 39; ఇ. లా. రి. 10 క. 1017).

తండ్రి మృతిచెందిన పిమ్మట అన్నదమ్ములు విభాగించుకొనునప్పుడు, పెండ్లికాని తోబుట్టువులకు వారి పెండ్లిండ్లు వగైరాల నిమిత్తము తమ భాగములో నాల్గవపాలు ఇయ్యవలయునని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడి యున్నది. కాని, సదరు నాల్గవపాలనగా, వారి పెండ్లిండ్లు వగైరాల నిమిత్తము ఆవశ్యకమైనంత భాగమని ఇప్పుడు అర్థము చేయ బడి యున్నది. (ఎఫ్. మెక్. 55, 98; 1 డబ్లియు మెక్. 50).

బంగాళా దేశములో సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థుడు పుత్రహీనుడుగా మృతిచెందిన యెడల, అతనివంతు భాగమునకు వితంతువు హక్కుదారురా లగుచున్నది. కాబట్టి, ఆమె విభాగమును కోరవచ్చును. (3 మూ. ఇ. అ. 229, 241; ఇ. లా. రి. 2 క. 262; ఇ. లా. రి. 1 అ. 638; ఇ. లా. రి. 9 క. 244, 250). మరియు, ఆమెయొక్క హక్కును ట్రాంసుఫరు పొందినవాడు కూడ విభాగమును కోరవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 9 క. 580).

మితాక్షర సంప్రదాయము.

మితాక్షర సంప్రదాయము ప్రకారము, సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థునియొక్క భార్యకు జీవనాంశపు హక్కు మాత్రమే కలదుగాని, యే సందర్భమునందును విభాగమును కోరునట్టి హక్కు లేదు. భర్త మృతిచెందిన పిమ్మట కుమారులు విభాగించుకొనుటకు ఇష్టపడని యెడల, విభాగించుకొన వలసినదని వారిని బలవంత పెట్టుటకు తల్లికి హక్కు లేదు. భర్త పుత్రహీనుడుగా మృతిచెందిన యెడల, అతనివంతు భాగమును తన కిమ్మని తక్కిన భాగస్థులను కోరుటకు వితంతువునకు హక్కు లేదు

255. కుమారులు ఎన్నటికిని విభాగము చేసికొన గూడదని గాని కొంతకాలము వరకు విభాగము చేసికొన గూడదనిగాని, తండ్రి ఉయిలు వగైరాలలో ఏర్పాటు చేసిపోయిన యెడల, హిందూధర్మశాస్త్రముల ప్రకారము న్యాయమైన మార్గములయందు ఆస్తిని అనుభవించునట్టి హక్కును బాధించును కాబట్టి, అట్టి యేర్పాటు చెల్లజాలదు. తండ్రియొక్క ఆజ్ఞకు భిన్నముగా కుమారులు విభాగము చేసికొన వచ్చును. (ఎఫ్ మెక్. 323; ఇ. లా. రి. 1 క. 104; 23 స. 297; ట్రాంసుఫర్ ఆఫ్ ప్రాపర్టి ఆక్టు, 1882 సం॥ 4 నెం॥ చట్టము 10, 11 సెక్షనులుకూడ చూడవలసినది).

విభాగము చేసికొన గూడదని యేర్పాటు.

విభాగము చేసికొన గూడదని సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులు తమలో తాము ఏర్పాటు చేసికొన్నయెడల, అట్టియేర్పాటువలన వారు బద్ధులుగా నుండవచ్చును. కాని, వారి వారసులు బద్ధులు కాజాలరు. (4 మ. హై. 345). మరియు, వారి భాగములను క్రయము వగైరా మార్గములయందు పరాధీనమును పొందినవారు గూడ బద్ధులు కాజాలరు. (3 క. హై. 14; 8 క. హై. 60; ఇ. లా. రి. 6 క. 107). ఈ చెప్పబడిన ప్రకారము ఏర్పాటు చేసికొన్నభాగస్థులుగూడ సదరు ఏర్పాటు వలన బద్ధులుగా నుండరని బొంబయి హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 7 బొం. 538).

ఆలాగుననే, విభాగించుకొను భాగస్థులు తమవంతు భాగములను ఎవరికిగాని దానరూపకముగా లేక ఉయిలు మూలముగా ఇచ్చివేయ గూడదనియు, వారిలో నెవరైనను సంతాన హీనులుగా మృతిచెందిన పక్షమున అతనివంతు భాగము తక్కిన భాగస్థులకు చెందవలసినదనియు, ఏర్పాటు చేసికొన్న యెడల, అట్టి యేర్పాటు చెల్లజాలదు. (4 మ. హై. 348).

58; 3 బం. స. తీ. 301; ఇ. లా. రి. 1 బొం. 561). పూర్వ కాలము నందు తండ్రికిని జ్యేష్ఠ పుత్రునికిని ఎక్కువభాగ మిచ్చునట్టి ఆచార ముండెనని ధర్మశాస్త్రములవలన కనబడుచున్నది. కాని యిప్పు డట్టి యాచారము కానంబడదు. ఎచ్చటనైనను అట్టి కులాచార మున్నట్టు స్పష్టముగా రుజువు అయిన యెడల మాత్రమే, అసమాన విభాగము చెల్లు చున్నది. (2 బం. స. తీ. 265). కొన్నికొన్ని సందర్భములలో రెట్టింపుభాగ మిచ్చునట్టి తీరుమానములు వెనుక 148, 149 పేరాలలో తెలిపి యుంటిమి. అట్టి రెట్టింపు భాగపు హక్కు, ఆస్తిని సంపాదించిన భాగస్థునికేకాక, అతడు విభాగము చేసికొనక పూర్వము మృతి చెందిన యెడల అతని పుత్రసంతతి వారికిగూడ నిలిచియుండును.

పత్నీ విభాగము.

తండ్రికి ఇద్దరు ముగ్గురు భార్య లుండునప్పుడు, కుమారులందరు చేరి సమభాగములు తీసికొన వలయునేగాని, పత్నీ విభాగము కూడదు—అనగా, తండ్రి భార్యలవెంబడి ముందుగా ఆస్తిని విభజించి, పిమ్మట సదరు భాగములను ఆయా భార్యలవలన కలిగిన కుమారులకు పంచిపెట్ట గూడదు. కొన్నికొన్ని కుటుంబములలో మాత్రము పత్నీవిభాగపుపద్ధతి యున్నట్టు కానంబడుచున్నది. దీని ప్రకారము ఆస్తిదారునికి ఇద్దరు భార్యలుండి ఒక భార్యవలన యిద్దరు కుమారులును మరియొక భార్యవలన ముగ్గురు కుమారులును ఉన్నయెడల, ఆస్తిలో సగము భాగము ప్రథమ భార్య కుమారుల కిద్దరికిని తక్కిన సగము ద్వితీయభార్య కుమారులు ముగ్గురికిని చెందును. (2 బం. స. తీ. 116). ఈ యాచారము అయోధ్యా పట్టణములో కన్పట్టు చున్నది.

257. తండ్రి సమ్మతించి తన స్వార్జితపు సొత్తును కుమారులకు విభాగము చేయునప్పుడు, ఆయన యిష్టము చొప్పున పాళ్లు ఏర్పాటు చేయవచ్చునా? కూడదా? – ఈ విషయమై ధర్మశాస్త్రములును

మితాక్షర సంప్రదాయము – స్వార్జితము యొక్క అసమాన విభాగము.

తీర్పులును గూడ అంత స్పష్టముగా లేవు. తండ్రి యిష్టము చొప్పున తన స్వార్జితపు సొత్తును కుమారులకుగాని యితరులకుగాని దానము చేయుటకు ఏ యాక్షేపణయును ఉండదు. (170-వ పేరా). కాని, దానము విషయములో ఆస్తిని స్వాధీనపరచుట ఆవశ్యకము. (194-వ పేరా). విభాగము విషయములో – ఫలానా ఫలానా వారికి ఇంతింత భాగములు చేరవలసినదని యేర్పాటు చేయబడిన యెడల, సదరు భాగములు వారివారికి స్వాధీనపరచబడక పోయినను, అట్టి యేర్పాటు చెల్లగలదు. కాబట్టి, దానరూపకముగా ఇచ్చివేయునట్టి విషయములో స్వార్జితము మీద తండ్రికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ముండినను, దాని విషయమై యిచ్ఛవచ్చినట్లు విభాగపు యేర్పాటు చేయుటకు, అతనికి అధికారములేదనియు; జ్యేష్ఠ పుత్రుడని, బుద్ధిశాలియని, బహు కుటుంబీకుడని, లేక అర్భకుడని యిట్టి శాస్త్రోక్త కారణములు లేనప్పుడు తన స్వార్జితమును అసమాన భాగములుగా కుమారులు విభాగించుకొనునట్లు తండ్రి ఏర్పాటు చేయగూడదనియు – ధర్మశాస్త్రములు వక్కాణించుచున్నవి. ఒక మదరాసు కేసులో, ఒక ఆస్తిదారుడు తన స్వార్జితపు ఆస్తిలో, 9 పాళ్లు తన భార్యకును కుమార్తెకును చెందునట్లును, 1 పాలు తన కుమారునికి చెందునట్లును, విభాగమును ఏర్పాటు చేసెను. అట్టి విభాగము చరసొత్తు విషయమై చెల్లినను, స్థిరసొత్తు విషయమై చెల్లజాలదని సదరుకోర్టు పండితులు అభిప్రాయమును తెలిపిరి. (1853సం॥ మ. తీ. 61).

258. బంగాళా సంప్రదాయము ప్రకారము ఇచ్ఛవచ్చినట్లు స్వార్జిత పిత్రార్జితములను పరాధీనపరచునట్టి స్వాతంత్ర్యము తండ్రికి కలిగియున్నప్పటికి

బంగాళా సంప్రదాయము. అసమాన విభాగము.

విభాగము చేయునట్టి విషయములో అసమాన భాగము లేర్పాటు చేయుటకు అతనికి అధికారములేదని స్మృతికర్తలు చెప్పుచున్నారు. జ్యేష్ఠపుత్రుడని, విద్యాధికుడని, గుణశాలియని, బహుకుటుంబీకుడని, అర్హుకుడని, యిట్టి శాస్త్రోక్త కారణము లుండిననే కుమారులలో నెవ్వనికైనను అధికభాగ మియ్యవచ్చునుగాని లేకున్న నియ్యగూడనట్లు దాయభాగమువలన కన్పట్టుచున్నది. (ఎఫ్. మెక్. 260, 265). స్థిరరూపక పిత్రార్జితముయొక్క విభాగము విషయములో జ్యేష్ఠపుత్రుడను కారణముతప్ప మరి యేకారణమును అధికభాగ మిచ్చుటకు వినియోగించదనియు; చరరూపక పిత్రార్జితము, స్వార్జితము, వీనియొక్క విభాగము విషయములో మీద చెప్పబడిన కారణములలో నేదియున్నను అధికభాగ మియ్యవచ్చుననియు — దాయక్రమ సంగ్రహ గ్రంథము అభిప్రాయపడుచున్నది. (2 బం. స. తీ. 202; 2 డబ్లియు. మెక్. 2, 16).

విభాగించుకొను విధము.

259. విభాగార్హమైన సొత్తు ఫలానా అనియు విభాగించుకొనవలసినవారు ఫలానావారనియు ముందుగా నిర్ణయించి, సదరు సొత్తుయొక్క కిమ్మతునుండి, సమిష్టి కుటుంబముయొక్క అప్పుల నిమిత్తమును జీవనాంశముల నిమిత్తమును తోబుట్టువులు మున్నగువారి వివాహాది కార్యముల నిమిత్తమును ఆవశ్యకమగు మొత్తమును మినహాయించవలెను. భాగస్థులలో నెవరివద్దనైనను కుటుంబద్రవ్యము నిలిచియున్నయెడల దానిని లెక్కలోనికి తీసికొనవలయును. (ఇ. లా. రి. 10 బొం. 529; ఇ. లా. రి. 7 బొం. 272). మరియు, ఒక భాగస్థుడు తన స్వంత ఖర్చుల నిమిత్తము కుటుంబద్రవ్యమును వినియోగపరచుకొని, లేక పరాధీనముచేసి, యుండినయెడల, దానిని అతని భాగములో మినహాయించవలెను. (ఇ. లా. రి. 1 బొం. 561; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 630; ఇ. లా. రి. 11 మ.

ద్రవ్యము వ్రయపరచబడి యుండినయెడల, దానిని సమిష్టి సొత్తునుండి అతనికి తీర్చవలయును. (1 మ. హై. 309). ఒక భాగస్థుని బిడ్డలు మొదలగువారి విషయమై సమిష్టి ద్రవ్యము అధికముగా ఖర్చుపడెనను కారణమువలన అతనికి రాదగిన భాగమును తగ్గించుటకు వీలులేదు. (131-వ పేరా). కుటుంబ ద్రవ్యమును చక్కగా వృద్ధిపరచలేదనిగాని, దుబారాగా ఖర్చుచేసెననిగాని, యిట్టి కారణములవల్ల మేనేజరుయొక్క భాగమును తగ్గించగూడదు. కాని, అతడు కుటుంబ ద్రవ్యమును అపహరించి యుండిన యెడల దాని మొత్తమును అతని భాగములో మినహాయించవచ్చును. (130-వ పేరా).

260. *విభాగమునకు అనుకూలముకాని సొత్తు.* బావి, విగ్రహము, ఇట్టి పిత్రార్జితపు సొత్తును విభాగము చేసికొనవలసి వచ్చినప్పుడు, దానిని వరుసగా అందరును అనుభవించునట్లు ఏర్పాటు చేసికొనవచ్చును. లేక, భాగస్థులలో ఒకడు మాత్రమే సదరు సొత్తును తీసికొని తక్కినవారిని ద్రవ్యరూపకముగా తృప్తిపరచవచ్చును. అట్లే కుటుంబ గృహమును అందరు భాగస్థులును విభాగించుకొన్న యెడల ఒక్కనికిగూడ ఉపయోగముగా నుండక పోవు పక్షమున, ఎవరైనను ఒక భాగస్థుడు యావత్తు గృహమును తీసికొని, తక్కినవారికి దాని ఖరీదులో వారివంతు భాగము లిచ్చివేయ వలయును. (ఇ. లా. రి. 10 క. 675; ఇ. లా. రి. 3 క. 514).

261. *అసంపూర్ణ విభాగము.* సమిష్టి కుటుంబములో కొందరు భాగస్థులు మాత్రమే విభాగము చేసికొని తక్కినవారు సమిష్టిగానే యుండవచ్చును. లేక కొన్ని సొత్తులను మాత్రమే అందరును విభాగించుకొని తక్కిన సొత్తులను సమిష్టిగా అనుభవించవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 2 మ. 324; 4 మూ. ఇ. అ. 168; ఇ. లా. రి. 5 క. 474; 5 బం. న. తీ. 349; ఎఫ్. మెక్. 46; 1 డబ్లియు. [illegible]

53). ఆలాగుననే ఒక భాగస్థుడు తన భాగమును తీసికొని సమిష్టి కుటుంబము నుండి విడిపోవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 9 క. 817). విభాగము జరిగినప్పుడు సాధారణముగా యావదాస్తియును విభాగించుకొనబడె నని కోర్టువారు ఊహింతురు కాబట్టి, కొన్ని సొత్తులు మాత్రమే విభాగించుకొనబడెననియు కొన్నిసొత్తులు సమిష్టిగానే అనుభవించ బడుచుండెననియు ఎవరు వాదింతురో వారే ఆ విషయమును రుజువు చేయవలసియుండును. (7 బొం. హై. 153).

ఒక భాగస్థుడు తన భాగమును వదులుకొనుట, ఇచ్చి వేయుట.

262. సమిష్టి కుటుంబములో ఎవ్వరైనను భాగస్థుడు సమిష్టి ఆస్తిలో తనవంతు భాగమును వదిలివేయవచ్చు ను. అట్లు వదిలివేసిన యెడల అతని వారసులు బద్ధులుగా నుందురు. (ఇ. లా. రి. 3 బొం. 54; ఇ. లా. రి. 1 మ. 312). కాని సమిష్టి కుటుంబములో ఒక భాగస్థుడు తనవంతు భాగమును వదిలివేయునట్లు తక్కినవారితో ఒడంబడిక చేసి కొన్న యెడల సదరు ఒడంబడికకు ప్రతిఫలము లేనందున దానివలన అతడు బద్ధుడుకాడని మద్రాసు హైకోర్టువారు తీర్మానించియున్నా రు. (ఇ. లా. రి. 6 మ. 71). సమిష్టి కుటుంబములో ఒక భాగస్థుడు తనవంతు భాగమును మరియొక భాగస్థునికి ఇచ్చివేయవచ్చును. అప్పు డాతని భాగము విభాగకాలమునందు సదరుదానము పొందిన భాగస్థు నకే చెందునుగాని తక్కినవారికి చెందజాలదు. (ఇ. లా. రి. 11 మ. 406).

విభాగమును రద్దుపరచుట.

263. ఒకసారి విభాగము చేసికొనబడిన పిమ్మట దానిని రద్దుపరచి తిరుగా విభాగము చేసికొనుటకు సాధారణముగా వీలులేదు. విభాగకాలమునందు కొంత సమిష్టిసొత్తు పొరబాటున వదిలివేయబడి నప్పుడును, మోసముగా దాచబడి తరువాత కనుగొనబడి నప్పుడును, సదరు సొత్తును మాత్రము విభాగించుకొన వలయును. (ఇ. లా. రి. 1 అ. 543).

కొందరు భాగస్థులయొక్క మోసమువల్ల విభాగము బొత్తిగా అన్యాయమైనదిగాను, కృత్రిమమైనదిగాను, ఏర్పడినప్పుడును, మరియు సదరు విభాగమువల్ల మైనర్లవిషయమై అన్యాయము, లేక దగా జరిగి యుండునప్పుడును, నష్టపడినవారు కోరినయెడల కోర్టువారు సదరు విభాగమును రద్దుపరచి పునః విభాగము చేసికొనునట్లు తీరుమానింతురు. (1859 సం॥ మ. తీ. 84; 10 బొం. హై. 444).

నామకార్థము విభాగము.

264. విభాగము చేసికొనదగిన సమిష్టిసొత్తు లేకున్నను, వారివారి స్వార్జితముల విషయమై ముందుముందు తకరార్లు రాకుండుట కొరకు, నామకార్థము విభాగము చేసికొనవచ్చును. (13 మూ. ఇ. అ. 113).

విభాగము విషయమైన రుజువు - ఉద్దేశము ముఖ్యము.

265. విభాగమునకు పారీఖత్తుగాని మరియెట్టి దస్తావేజుగాని ఆవశ్యకముకాదు. (4 మూ. ఇ. అ. 168). సమిష్టిదశతప్పి, తమకు ప్రత్యేకపు హక్కులు కలుగవలెనను ఉద్దేశముతో సమిష్టి ఆస్తి విషయమై ఏ విధముగానైనను వేర్వేరు అనుభవమును భాగస్థులు ఏర్పాటు చేసికొన్న యెడల, అట్టి ఏర్పాటే విభాగముగా చెల్లుచున్నది. (14 స. 31; 8 క. హై. 396). ఈ చెప్పబడిన ఉద్దేశముతో ఏర్పాటు చేసికొనబడినప్పుడు, ఆస్తిని వేర్వేరు భాగములుగా హద్దులుపెట్టి విడదీసికొనక పోయినను బాధకములేదు; ఇచ్చవచ్చినప్పుడు విడదీసికొనవచ్చును. (11 మూ. ఇ. అ. 75; 13 మూ. ఇ. అ. 113; 3 మ. హై. 40, 287; ఇ. లా. రి. 4 బొం. 157; ఇ. లా. రి. 9 బొం. 111; ఇ. లా. రి. 12 క. 96; ఇ. లా. రి. 5 అ. 532; ఇ. లా. రి. 13 బొం. 25). అట్లు ప్రత్యేకముగా విడదీసికొనక పూర్వము సమిష్టి భాగస్థులలో నెవరైనను పుత్రహీనుడుగా మృతిచెందిన యెడల, అతనివంతు భాగము అతని వితంతువునకు చెందునుగాని, తక్కిన భాగస్థులకు చెందజాలదు. (13 మూ. ఇ. అ. 497; 14 స. 33).

మీద చెప్పబడిన ఉద్దేశములేనప్పుడు సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులు దూరదేశములయం దుద్యోగములో నుండుటవల్లగాని, వేర్వేరు గృహములలో కాపురము లుండుటవల్లగాని, వేర్వేరుగా భోజనములు లేక శుభాశుభ కృత్యములు జరుపుకొన్నందువల్లగాని, వేర్వేరుగా కొన్ని సొత్తులు అనుభవించుచున్నందువల్లగాని, కొంత ఆదాయమును వేర్వేరుగాపొంది ఖర్చు చేసికొన్నందువల్లగాని, ఒకరితో నొకరు లేవాదేవీలు పెట్టుకొన్నందువల్లగాని, యిట్టి సంగతులవల్ల మాత్రమే సమిష్టిదశ తప్పి విభక్తత పర్పడజాలదు. విభక్తులు కావలెనను ఉద్దేశము పర్పడినయెడల మాత్రమే మీది అంశములు విభాగమును స్థాపించుటకు చాలియుండును. (4 మూ. ఇ. అ. 168; 12 మూ. ఇ. అ. 540; 14 మూ. ఇ. అ. 412; 3 బొం. హై. 87; 1855 సం॥ మ. తీ. 230; 1861 సం॥ మ. తీ. 101; 8 మ. హై. 25; 8 మూ. ఇ. అ. 66; ఇ. లా. రి. 1 అ. 437; 23 స. 412.)

సాధారణముగా హిందూ కుటుంబము అవిభక్తముగానే భావింపబడుగావున, విభక్తమని వాదించువారే ఆ విషయమును స్థాపించవలసి యుండును. (9 మూ. ఇ. అ. 66; 12 మూ. ఇ. అ. 523). అవిభక్త కుటుంబములో ఒక భాగస్థుడు మాత్రము విభాగము చేసికొన్నట్టు కనుపడినంత మాత్రముచేత, తక్కినవారందరును విభాగమైనట్టు ఊహింపగూడదు. (ఇ. లా. రి. 9 క. 817). సర్కారు లెక్కలు వగైరాలలో సమిష్టి కుటుంబపు ఒక భాగస్థునిపేర మాత్రమే కొంత ఆస్తి నమూదు చేయబడి యుండునంత మాత్రముచేత, అది అతని స్వార్జితమనిగాని, విభాగము జరిగినట్టుగాని, ఎంచబడ నేరదు. (ఇ. లా. రి. 1 అ. 347).

266 విభాగమునకు పారీఖత్తు ఆవశ్యకము కాకపోయినను, పారీఖత్తు వ్రాసికొన్న యెడల ముందుముందు తగాదాలకు అవకాశముండదు. విభాగపు పారీ

విభాగపు పారీఖత్తు.

ఖత్తును ఆస్తియొక్క మొత్తము కిమ్మతునకు సర్పడియుండు పత్రపు స్టాంపుమీద వ్రాయవలెను. (స్టాంపు ఆక్టు 1-వ పట్టీ, 47, 37). రూ. 100 లు గాని జాస్తి కిమ్మతుగానిగల స్థిరసొత్తు విషయమైన విభాగపు పారీ ఖత్తులను రిజిస్టరు చేయించుట ఆవశ్యకము — (రిజిస్ట్రేషన్ చట్టము, సె 17). రిజష్టరు చేయించుట ఆవశ్యకమైన పారీఖత్తు రిజష్టరు చేయించబడని యెడల అది ఎవిడెన్సు ఆక్టు ప్రకారము సాక్ష్యమునకు వినియోగించదు. కాని, విభాగము జరిగినట్లు యితర విషయములవల్ల రుజువు చేయవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 5 బొం. 232).

పంచాయతీవల్ల విభాగము జరిగించుకొనబడినప్పుడు, సదరు పంచాయతీదార్ల తీర్పును అందరు భాగస్థులును అంగీకరించి దాని మీద దస్కతులు చేసినయెడల, అదే విభాగపు పారీఖత్తుగా భావింపబడును. (ఇ. లా. రి. 9 బొం. 50).

విభాగము నిమిత్తము దావా.

267. సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులు తమలో తామే సమ్మతపడి విభాగము చేసికొనుటకు వీలుకాని యెడల, విభాగము నిమిత్తము దావా తీసికొని రావచ్చును. విభాగపు దావా ఒకరు భాగస్థునివల్ల మాత్రమే తేబడినను చెల్లుచున్నది. కాని, తక్కిన భాగస్థులందరును ప్రతివాదులుగా చేర్చబడవలెను. (ఇ. లా. రి. 2 క. 149).

విభాగము నిమిత్తము తేబడు దావాలో యావత్తు సమిష్టి ఆస్తియును చేర్చబడవలెను. (1861 సం॥ మ. తీ. 86; 22 స. 333; 7 బొం. హై. 46; 11 బొం. హై. 71; ఇ. లా. రి. 12 క. 566; ఇ. లా. రి. 14 క. 122). ఆస్తి వేర్వేరు కోర్టుల జూరిస్డిక్షను (ఫయిసలు అధికారము)నకు చేరియుండు నప్పుడు వేర్వేరు దావాలు తీసికొని రావచ్చును. (3 మ. హై. 376; ఇ. లా. రి. 4 బొం. 482; ఇ. లా. రి. 5 క. 474; ఇ. లా. రి. 14 క. 835). సమిష్టి ఆస్తిలో ఏదైనను కొంత

సొత్తు ఒక భాగస్థునివలన పరాధీనపరచబడిన యెడల, దానిలో తమ వంతు భాగముల నిమిత్తము మాత్రము తక్కిన భాగస్థులు దావా తేవ చ్చునని మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 5 మ. 196). కాని, అట్టి సందర్భమునందుగూడ, యావత్తు సమిష్టిసొత్తును చేర్చి విభాగము నిమిత్తము దావా తేవలయునని కల కత్తా హైకోర్టువారు తీరుమానించియున్నారు. (ఇ. లా. రి. 11 క. 396).

తాకట్టుక్రింద, లేక గుత్తక్రింద, ఇతరుల అనుభవములోనుండు టవల్ల కొంత ఆస్తి విషయమై విభాగము సాధ్యముకాని యెడల, దానిని దావాలో చేర్చనక్కరలేదు. (5 మ. హై. 419; 12 బొం. హై. 148). ఒక భాగస్థుడు విభాగము నిమిత్తము దావా తెచ్చినప్పుడు, తన స్వాధీనములోనుండు యావత్తు సమిష్టిసొత్తును దావాలో చేర్చ వలయును. అది, యితర కోర్టుయొక్క జూరిస్డిక్షను (ఫయిసలు అధి కారము)నకు చేరియున్నను, దావాలో చేర్చుట విధాయకము. (15 స. 111; 25 స. 353; ఇ. లా. రి. 7 బొం. 272).

విభాగము నిమిత్తము తేబడు దావాకు సాధారణముగా లిమి టేషను లేదు. కాని, సమిష్టి భాగస్థులలో నెవరినైనను సమిష్టి సొత్తు లో అతనికి హక్కులేదనిచెప్పి దాని అనుభవమునుండి తక్కినవారు తొలగించిన యెడల, అట్లు తొలగించిన కాలము మొదలు 12 సం॥ లలోపల అతడు దావా తేవలయును. (లిమిటేషను ఆక్టు, ఆర్టికిల్ 127.)

గతఫలము.

268. విభాగమునకు పూర్వము కలిగిన ఫలములో భాగము కోరుటకు సాధారణముగా వీలులేదు. ఎందుచే తననగా—అట్టి గతఫలము సమిష్టి కుటుంబము నిమిత్తము వినియోగింపబడినట్లు, లేక, సమిష్టి ద్రవ్యముతో చేర్పబడి నట్లు, ఎంచబడును. కాని, సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థుడు సమిష్టిసొత్తు యొక్క అనుభవమునుండి బొత్తిగా తొలగింపబడినప్పుడును, అవిభా

జ్యమను మిషవల్ల సమిష్టి ఆస్తిని ఒకడే అనుభవించుచుండి నప్పుడును, ఆ స్తియొక్క విభాగముతో గతఫలమునందలి భాగముకూడ తీరుమానింపబడును. (ఇ. లా. రి. 5 బొం. 595; ఇ. లా. రి. 2 మ. 128; ఇ. లా. రి. 5 మ. 236; ఇ. లా. రి. 7 మ. 564; ఇ. లా. రి. 16 క. 397).

269. విభాగపు డిక్రీ. విభాగము నిమిత్తము దావా తేబడినప్పుడు, డిక్రీకాక పూర్వము భాగస్థులలో నెవరైనను మృతిచెందిన యెడల, అతడు అవిభక్తుడుగా మృతిచెందినట్లే భావింపబడును. విభాగము నిమిత్తము కోర్టువారు డిక్రీ యిచ్చిన క్షణము మొదలు సమిష్టి భాగస్థులు విభక్తులుగా నెంచబడుదురని మదరాసు కలకత్తా హైకోర్టుల వారు తీరుమానించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 4 క. 434; ఇ. లా. రి. 2 మ. 83). కాని, విభాగపు డిక్రీ అప్పీలులో నున్నంతవరకు కుటుంబపు సమిష్టిదశ తప్పజాలదనియు, భాగస్థులలో నెవరైనను ఈ లోపల మృతిచెందిన యెడల తక్కినవారి భాగములు హెచ్చుననియు, బొంబయి హైకోర్టువారు తీరుమానించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 6 బొం. 113).

విభాగము నిమిత్తము పొందబడునట్టి డిక్రీ, సాధారణముగా రొక్కసొమ్ము విషయమై పొందబడు డిక్రీలవంటిది కాదు. ఏలననగా— విభాగపు డిక్రీనిబట్టి వాదులుగాని ప్రతివాదులుగాని అమలు జరిపించి తమతమ భాగములను వేరుపరచుకొనవచ్చును. (ఇ. లా. రి. 3 క. 551; ఇ. లా. రి. 9 క. 568).

270. సంసృష్టి. సమిష్టి భాగస్థులు ఒకసారి విభాగము చేసికొన్న పిమ్మట, వారిలో అందరుగాని కొందరుగాని సమిష్టిగా చేరియుండుట సంసృష్టియని చెప్పబడుచున్నది. సంసృష్టి విషయమై, బృహస్పతి వాక్యము మూలాధారముగానున్నది. అది యేమనగా:—"ఒకసారి విభక్తుడై తిరుగా ప్రీతి

వలన, తండ్రి, సోదరుడు, పినతండ్రి పెత్తండ్రి — వీరితోచేరి యెవడు నివసించునో, వాడు సంసృష్టుడని చెప్పబడును.” ఈ వాక్యమునకు భిన్నార్థములు చేయబడి యున్నవి.

మితాక్షర దాయభాగముల ప్రకారము, మీద తెలుపబడిన బృహస్పతి వాక్యములో చెప్పబడియుండు బంధువులతో మాత్రమే సంసృష్టి కూడునుగాని, యితరులతో సంసృష్టి కూడదు. అనగా తండ్రి కుమాళ్లు, అన్నదమ్ములు, వీరు ఒండొరులతోడను - పినతండ్రి పెత్తండ్రులు అన్నదమ్ముల కొడుకులతోడను - ఇట్లు సంసృష్టి జరుగవచ్చును. కాని, యితర బంధువులకు సంసృష్టిలేదు. దక్షిణ హిందూస్థానమునందును బంగాళా దేశమునందును ఈ యభిప్రాయము అనుసరింపబడుచున్నది. (5 స. 249).

మయూఖగ్రంథకర్త యొక్క అభిప్రాయ మేమనగా:— బృహస్పతి వాక్యములో చెప్పబడిన 'బంధువులు ఉదాహరణము నిమిత్తము సూచింపబడినందున, తండ్రి, అన్నదమ్ములు, పినతండ్రి పెత్తండ్రులు — వీరితో మాత్రమేగాక, తాత, మనుమడు, పినతండ్రి పెత్తండ్రులకొడుకు, ఇట్టివారితోగూడ సంసృష్టి జరుగవచ్చును. కాని, మొదటి విభాగమునకు భాగస్థులుగా నుండని క్రొత్తవారితో సంసృష్టి కూడదు. మొదట విభాగించుకొన్నవారి కుమారులతో నైనను సంసృష్టికూడదు. ఈ యభిప్రాయము బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో అనుసరింపబడుచున్నది. (3 బొం. హై. 69; 4 బొం. 166).

మిథిలదేశమునందు చెల్లుచుండెడి వివాదచింతామణి మొదలగు గ్రంథములు మొదట విభాగించుకొన్న వారితో మాత్రమేగాక, యితరులతోగూడ సంసృష్టి జరుగవచ్చునని అభిప్రాయమును తెలుపుచున్నవి.

271. ఒకసారి విభాగము జరిగిన పిమ్మట సంసృష్టి జరిగినదని యెవరు వాదింతురో, వారే ఆ విషయమును రుజువు చేయవలసిన భారమును వహిం

సంసృష్టియొక్క రుజువు.

తురు. విభాగించుకొన్న భాగస్థులు విభాగానంతరము ఒక యింటనే కలిసియుండుట, లేక కలిసి వ్యాపారము చేయుట, లేక వారిలో నొకరు మైనరుగా నుండుటవలన అతడు మరియొక భాగస్థుని సంరక్షణ క్రింద నుండుట, ఈ అంశములు మాత్రము సంసృష్టిని స్థాపించుటకు చాలియుండవు. (2 మ. హై. 235). ఈ చెప్పబడిన ప్రకారము చేరిన వారు ముందటివలెనే తమకు సమిష్టిదశ సిద్ధించవలెనను ఉద్దేశముతో సంసృష్టులైనట్టు స్పష్టముగా రుజువుకావలెను. (10 మూ. ఇ. అ. 403; 7 స. 35; 7 క. హై. 336).

సంసృష్టియొక్క ఫలము.

272. లా ప్రకారము క్రమమైన సంసృష్టి జరిగినప్పుడు, దాని వలన సంసృష్టులకును వారి సంతతివారికిని విభాగమునకు పూర్వమునందువలె, అనగా విభాగము జరుగనియట్లే, సమిష్టిదశ సిద్ధించునని భావింపదగియున్నది. కాని, మొట్టమొదటనుండియు సమిష్టిగా నున్నవారికిని, ఒకసారి విభాగించుకొని పిదప సంసృష్టిగా చేరినవారికిని, చెల్లునట్టి ఆస్తిహక్కుల విషయమై కొంత వ్యత్యాసమున్నట్టు కనబడుచున్నది. ఇది ముందటి ప్రకరణమున తెలుపంబడును.

ప్రకరణము 12.

వారసుహక్కు.

అయిదు భాగములు.

273. సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులకుగల సమిష్టిహక్కుయొక్క స్వభావమును, విస్తృతియును, దానితో సంబంధించియుండు విభాగపు హక్కును, ఇంతవరకు 5, 11 ప్రకరణములయందు వివరించియుంటిమి. ఈ ప్రకరణమునందు - (1.) వారసుహక్కుయొక్క స్వభావము, (2.) వారసుదార్ల

సంబంధము, (3.) వారసుదార్ల క్రమము, (4.) వారసుహక్కు విషయమైన అనర్హతలు, (5.) స్త్రీ వారసులకు సంబంధించిన విశేష నిబంధనలు — ఈ అంశములు వివరింపబడును.

(1.) వారసు హక్కుయొక్క స్వభావము.

వారసుహక్కు అనగా నేమి?

274. వారసు హక్కు అనగా నేమి?—సమిష్టికుటుంబము నుండి విభాగము చేసికొని, పిమ్మట ఎవరితోడను సమిష్టిగానుండక - లేక, సమిష్టి కుటుంబములో తక్కిన భాగస్థులందరు మృతిచెందుటవల్ల యావదాస్తికిని ఒక్కడే హక్కుదారుడుగా నిలిచి - లేక, ఇతరులకు సమిష్టి హక్కులేని స్వార్జితపు సొత్తును కలిగియుండి - తన ఆస్తి విషయమై ఉయిలు అనగా మరణశాసనపు ఏర్పాటు చేయక, ఒక ఆస్తిదారుడు మృతిచెందిన యెడల, అతని ఆస్తి ధర్మశాస్త్రరీత్యా ఎవరెవరికి చెందవలయునో, ఈ విషయమును నిర్ణయించునట్టి హక్కు వారసుహక్కు అని చెప్పబడు చున్నది. సమిష్టి భాగస్థులలో ఒకడు మృతిచెందిన యెడల, అతని భాగము విషయమై 5 - వ ప్రకరణములో చెప్పబడిన ప్రకారము సమిష్టి హక్కు చెల్లునుగాని, ఈ ప్రకరణములో వివరింపబడునట్టి వారసు హక్కు వ్యాపించదు.

ఆస్తి అనామతుగా నిలిచి యుండజాలదు.

275. ఆస్తిదారుని మరణకాలమునందు శాస్త్రరీత్యా ఎవరు అతనికి సమీప వారసులుగా నుందురో వారికి అతని యావదాస్తియును తత్క్షణమే తప్పక చెందును. ముందెన్నడో వారికంటె సమీప వారసులు పుట్టుదురను నిరీక్షణముచేత సదరు ఆస్తి అనామతుగా నిలిచియుండజాలదు. అట్లు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగల పురుషవారసుదార్లకు ఆస్తి చేరిన పిమ్మట, వారికంటె సమీప వారసులు జన్మించినను, వీరికి ఏవిధమైన హక్కును కలుగజాలదు. (6 బం. స. తీ. 224; 1 స. 353; 2 క. హై. 103; కాని,

ఇ. లా. రి. 9 మ. 64). గర్భగతుడైయుండు శిశువు విషయములోను, దత్తపుత్రుని విషయములోను మాత్రము, ఈ నిబంధన చెల్లదు. ఎలాగనగా—

(1.) ఒక ఆస్తిదారుని మరణకాలమునందు, అతనికి ఒకపుట్టు గ్రుడ్డియగు కుమారుడును విభక్తసోదరుని కుమారుడునుతప్ప, మనుమడు, మునిమనుమడు, భార్య, కుమార్తె, దౌహిత్రుడు మొదలగు సమీప వారసు లెవ్వరునులేనియెడల, సదరు పుట్టుగ్రుడ్డియగు కుమారుడు వారసుహక్కు కలిగియుండడు గనుక, ఆస్తి యావత్తును విభక్తసోదరుని కుమారునికి చెందును. సదరు పుట్టుగ్రుడ్డియగు కుమారునికి వ్యాధిగ్రస్థుడుకాని కుమారుడు పుట్టునేమోయను నిరీక్షణముచేత ఆస్తి అనామతుగా నిలిచియుండ జాలదు. విభక్తసోదరుని కుమారునికి ఆస్తిచేరిన పిమ్మట సదరు గ్రుడ్డివాని భార్యకు గర్భముకలిగి పుత్రుడు జన్మించినను, అట్లు జన్మించినవానికి, సదరు విభక్తసోదరుని స్వాధీనములోనుండి తన తాతగారి ఆస్తిని రాబట్టుకొనునట్టి హక్కు కలుగనేరదు.

(2.) మీది యుదాహరణములో ఆస్తిదారుని మరణకాలమునందు అతని గ్రుడ్డి కుమారుని భార్య గర్భిణిగానుండి పిమ్మట పుత్రుడు జన్మించినయెడల, ఆస్తికి ఇతడే హక్కుదారుడగును. (9 క. హై. 397; 5 బం. స. తీ. 315).

(3.) ఆస్తిదారుని మరణానంతము స్వీకరింపబడు దత్తపుత్రునికి ఆస్తిచేరునట్టి విషయమై, వెనుక 103-వ పేరా చూడవలసినది.

276. వారసుహక్కు వలన పురుషునకు ఆస్తి వచ్చినప్పుడు దానియందు అతనికి సంపూర్ణమైన హక్కు ఏర్పడును. కాబట్టి అతని యనంతరము సదరు ఆస్తికి అతని వారసులే హక్కుదార్లగుదురుగాని, మొదటి ఆస్తిదారుని వారసులు హక్కుదార్లు కాజాలరు.

స్త్రీలవారసుహక్కు అసంపూర్ణము.

వారసు హక్కువలన పురుషులయొక్క ఆస్తి ఒక స్త్రీకి వచ్చినప్పుడు, దానియందు ఆమెకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము కలుగక, యావజ్జీవమును అనుభవించునట్టి హక్కుమాత్రమే కలుగును. కాబట్టి ఆమె యనంతరము సదరు ఆస్తి ఆమెయొక్క వారసులకు చెందక, మొదటి ఆస్తిదారుని వారసులకే చెందును. ఈ విషయము ఈ ప్రకరణము కడపట విరళముగా తెలుపంబడును.

(2.) వారసుదార్ల సంబంధము.

277. ప్రతి పురుషునకును, సపిండులు సమానోదకులు బంధువులు, అని మూడు తరగతుల వారసులు కలరు.

మూడుతరగతుల వారసులు.

మితాక్షర ధర్మశాస్త్రము ప్రకారము సామీప్యత అనగా రక్తసంబంధమును బట్టియు, దాయభాగము ప్రకారము పిండప్రదానాది కర్మనుబట్టియు, ఈ వారసులేర్పడుచున్నారు. (ఇ. లా. రి. 2 బొం. 425; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 110; 8 బొం. హై. 862; ఇ. లా. రి. 6 క. 119; ఇ. లా. రి. 9 క. 318; 2 క. హై. 33).

278. ప్రతి మనుష్యుడును, (1.) తండ్రి, (2.) తాత, (3.) ముత్తాత - వీరికి పిండప్రదానము చేయుటకును - (4.) ముత్తాతతండ్రి, (5.) ముత్తాతతాత, (6.) ముత్తాత ముత్తాత - వీరికి లేపప్రదానము (అనగా తండ్రి వగైరాలకు పిండప్రదానము చేయునప్పుడు చేతులయం దంటుకొన్న మెతుకులయొక్క దానము) చేయుటకును - ముత్తాత ముత్తాత పైని యేడుతరముల వారికి ఉదకదానము చేయుటకును - బద్ధుడని ధర్మశాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. దీనినిబట్టి ప్రతిమనుష్యుడును (1.) కుమారుడు, (2.) మనుమడు, (3.) మునిమనుమడు - వీరిలన పిండప్రధానము పొందుటకును - (4.) మునిమనుమని కొడుకు, (5.) మునిమనుమని మనుమడు, (6.) మునిమనుమని మునిమనుమడు - వీరివలన లేప

సమీప సపిండులు - దూర సపిండులు (సకుల్యులు) - సమానోదకులు.

ప్రదానమును పొందుటకును-మునిమనుమనియొక్క మునిమనుమని క్రింది యేడుతరముల వారివల్ల ఉదకదానమును మాత్రము పొందుటకును-అర్హుడుగా నుండునని యేర్పడుచున్నది. ఈ చెప్పబడిన దానపరిగ్రహములే సపిండ సమానోదక సంబంధములకు మూలములయ్యున్నవి. ఎట్లనగా:—

పిండప్రదానము నిచ్చువారును గ్రహించువారును ఒండొరులకు సమీప సపిండులని చెప్పబడుదురు. లేపప్రదానము నిచ్చువారును గ్రహించువారును ఒండొరులకు దూర సపిండులని చెప్పబడుదురు-వీరు దాయభాగ ధర్మశాస్త్రమునందు సకుల్యులని పిలువబడుచున్నారు. ఉదకదానమునుమాత్ర మిచ్చువారును గ్రహించువారును ఒండొరులకు సమానోదకులని చెప్పబడుదురు.

ఇట్లే చెప్పబడిన పిండప్రదానము లిచ్చుటవల్లను గ్రహించుటవల్లను మాత్రమేగాక, ఒకడు పిండప్రదానము చేయవలసిన పెద్దలలో అందరుగాని కొందరుగాని, మరియొకడు పిండప్రదానము చేయవలసిన పెద్దలుగా నేర్పడినయెడల, వారిరువురికిని సపిండ సంబంధము కలుగుచున్నది. ఈ విషయము దీనితర్వాతవచ్చు పేరావలన స్పష్టము కాగలదు. (5 క. హై. 39; 2 క. హై. 34).

సపిండుల వంశావళి.

279. దీనితర్వాతనుండు పేజీయడుగున కనుపరచబడిన వంశావళిలోని వారందరును ఆస్తిదారునికి సమీప సపిండులుగా నున్నారు. అది యెట్లనగా:—

కుమారుడు, మనుమడు, మునిమనుమడు, వీరు ముగ్గురును ఆస్తిదారునికి పిండప్రదానము చేయుదురు గనుకను-తండ్రి, తాత, ముత్తాత, వీరు ముగ్గురును ఆస్తిదారునివలన పిండప్రదానము గ్రహింతురు గనుకను-ఈ ఆరుగురును ఆస్తిదారునికి సమీప సపిండులగుచున్నారు.

ఆస్తిదారుడు పిండప్రదానము చేయవలసిన తండ్రి, తాత, ముత్తాత, వీరిలో ముగ్గురుకిగాని యిద్దరికిగాని ఒక్కరికిగాని-అన్న,

తమ్ముడు, పినతండ్రి, పెత్తండ్రి, పినతాత, పెత్తాత - వీరియొక్క కుమారుడు, మనుమడు - వీరుగూడ పిండప్రదానము చేయుదురుగనుక, వీరందరును ఆస్తిదారునికి సమీప సపిండులగుచున్నారు.

మునిమనుమని క్రింది మూడుతరములవారు, ముత్తాతపైని మూడుతరములవారు, అన్నదమ్ములమనుమల క్రింది మూడుతరములవారు, పినతండ్రి పెత్తండ్రి మనుమలక్రింది మూడుతరములవారు, పినతాత పెత్తాతమనుమల క్రింది మూడుతరములవారు - వీరికిని ఆస్తిదారునికిని లేప మాత్రముయొక్క దానగ్రహణ సంబంధముండుటచేత, వారందరును ఆస్తిదారునికి దూరసపిండులు (సకుల్యులు) అగుచున్నారు.

సపిండులు.

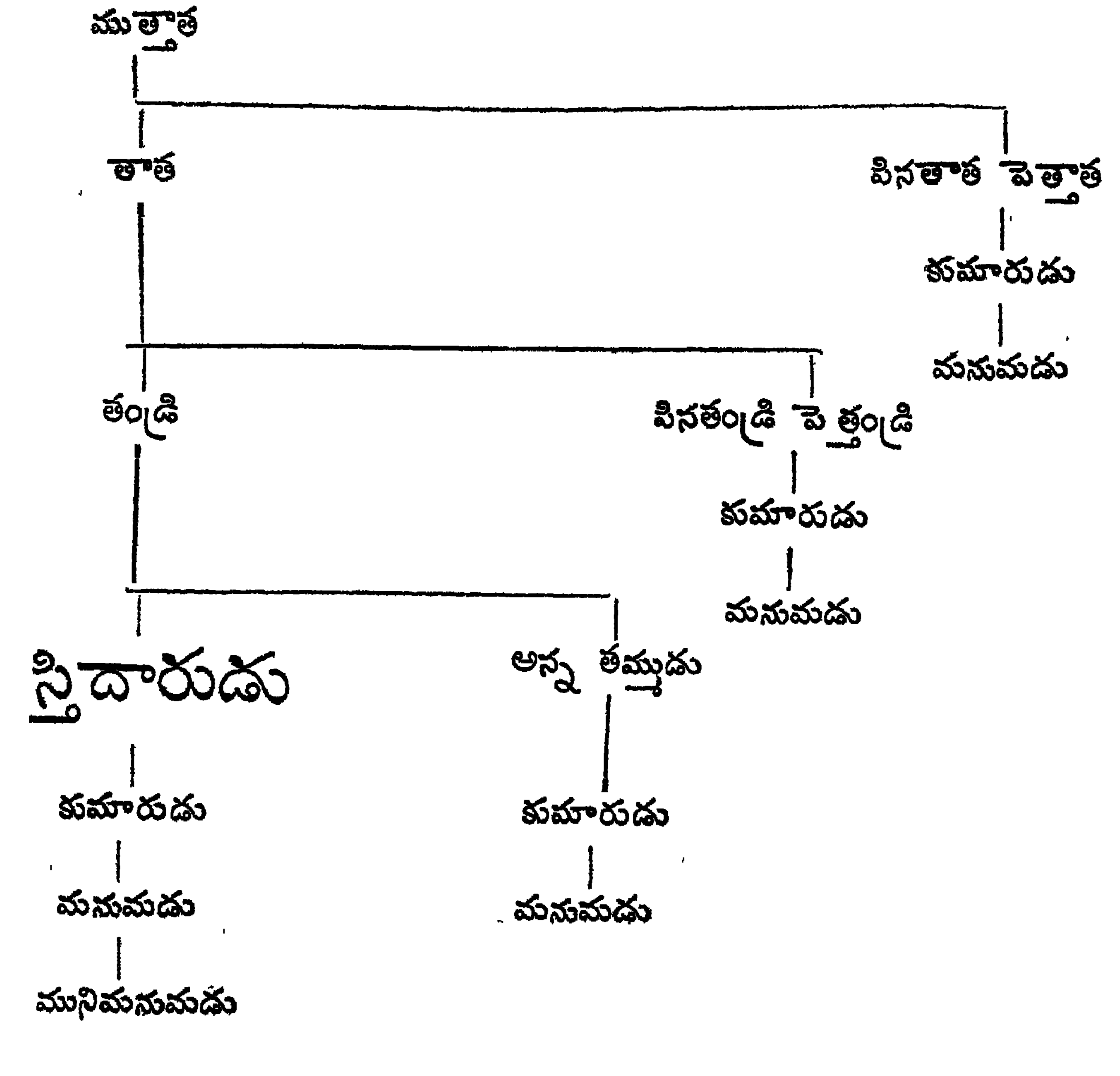

280. తండ్రి, తాత, ముత్తాత - వీరికి చెల్లించబడునట్టి పిండ ప్రదానములను వారి భార్యలుగూడ ఆరగింతురు కాబట్టి, ప్రతి పురుషునకును, తల్లి, తాతభార్య, ముత్తాతభార్య - వీరుగూడ సపిండులగుచున్నారు. (ఇ. లా. రి. 2 బొం. 420, 440, 445). మరియు, భర్తయొక్క శరీరములో అర్థభాగముగా భావింపబడునట్టి కారణముచేతను, పుత్రహీనుడుగా మృతిచెందిన భర్తకు అపరక్రియలు జరుపునట్టి కారణముచేతను, భార్య, భర్తయొక్క సపిండురాలగుచున్నది.

స్త్రీ సపిండులు.

ముత్తాతతండ్రి, ముత్తాతతాత, ముత్తాతముత్తాత - వీరి భార్యలు మితాక్షరముప్రకారము దూరసపిండులగుచున్నారు.

బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో ప్రమాణముగా చెల్లుచుండెడి మయూఖ గ్రంథము ప్రకారము, కుమార్తె, అక్క, చెల్లెలు, అన్నదమ్ముల భార్యలు - వీరుగూడ సగోత్రసపిండులుగా భావింపబడుచున్నారు.

281. సపిండులు, సమానోదకులు, బంధువులు - ఈ తరగతుల వారసులు, దాయభాగము ప్రకారము పిండప్రదానాది కర్మనుబట్టియు, మితాక్షర ప్రకారము సామీప్యత అనగా రక్తసంబంధమును బట్టియు, ఇట్లు వేర్వేరు పద్ధతుల ప్రకారము ఏర్పడుచున్నను - సపిండులు, సమానోదకులు, ఈ రెండు తరగతుల వివరములో రెండు సిద్ధాంతములకును భేదములేదు. పేర్ల యందు మాత్రమే కొంచెము భేదము కన్పట్టుచున్నది. మితాక్షరములో ఆరుతరములవరకు గల వారసులు సపిండులని పిలువబడుచు, అందు మొదటి మూడుతరములవారు సమీప సపిండులనియు, నాలుగు అయిదు ఆరు తరములవారు దూరసపిండులనియు, చెప్పబడియున్నారు. దాయ భాగమునందు, మొదటి మూడుతరములవారికి మాత్రమే సపిండులని పేరుకలదు. నాలుగు అయిదు ఆరు తరములవారు సకుల్యులని చెప్ప

మితాక్షర దాయభాగ సిద్ధాంతములు.

పితృబంధువులు.

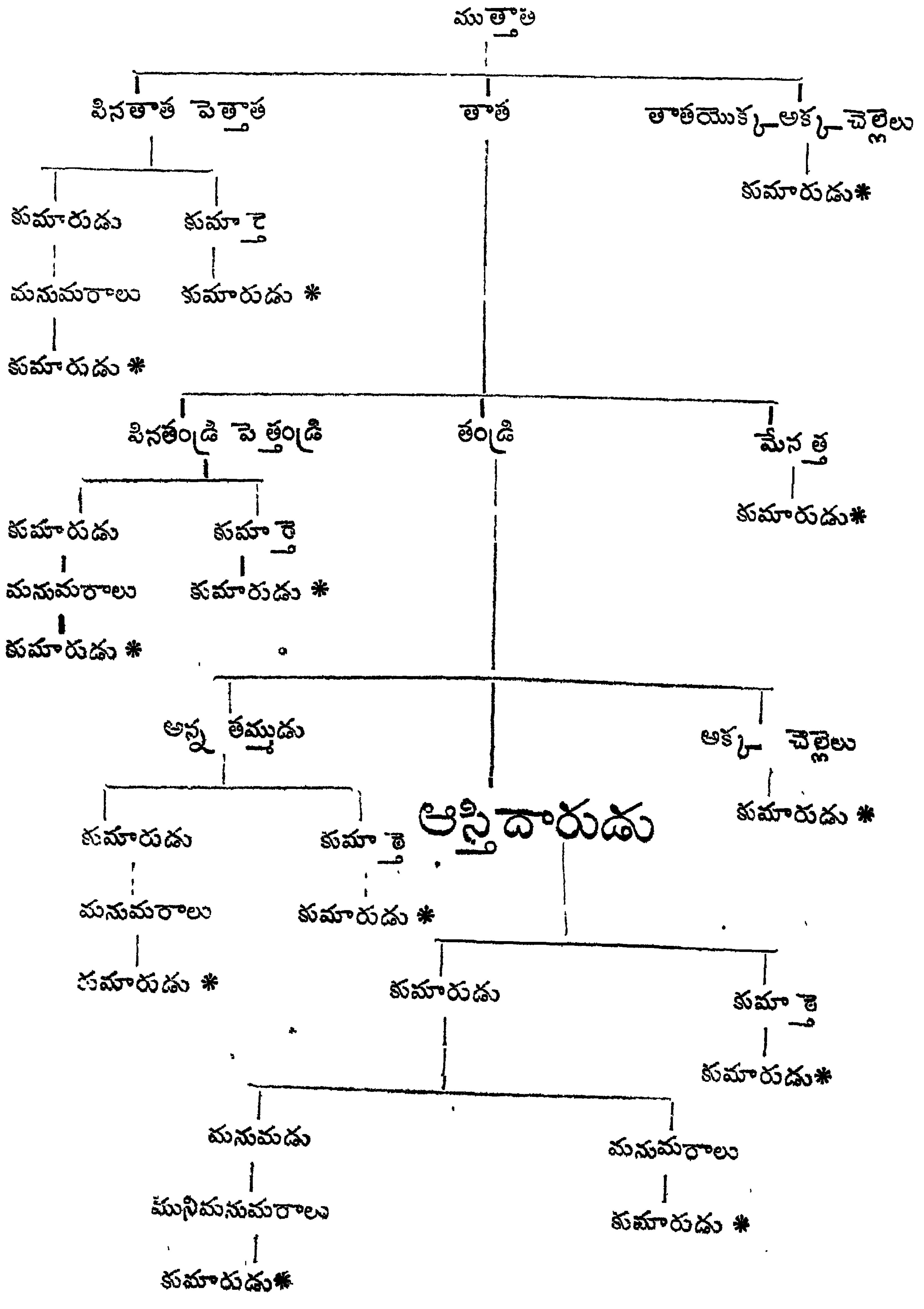
ముత్తాత
పినతాత పెత్తాత
తాత
తాతయొక్క అక్క చెల్లెలు
కుమారుడు కుమార్తె
కుమారుడు*
మనుమరాలు కుమారుడు *
కుమారుడు *
పినతండ్రి పెత్తండ్రి
తండ్రి
మేనత్త
కుమారుడు కుమార్తె
కుమారుడు*
మనుమరాలు కుమారుడు *
కుమారుడు *
అన్న తమ్ముడు
అక్క చెల్లెలు
కుమారుడు *
కుమారుడు కుమార్తె
ఆస్తిదారుడు
మనుమరాలు కుమారుడు *
కుమారుడు *
కుమారుడు
కుమార్తె
కుమారుడు*
మనుమడు
మనుమరాలు
మునిమనుమరాలు
కుమారుడు *
కుమారుడు*

ండుచున్నారు. ఆపైని యేడుతరములవారు సమానోదకులనియే మి తాక్షరమునందును దాయభాగమునందునుగూడ పిలువబడుచున్నారు.

బంధువుల వివరములో మాత్రము రెండు సిద్ధాంతములకును భేదము కన్పట్టుచున్నది. కాబట్టి, దాయభాగ సిద్ధాంతరీత్యా యేర్ప డునట్టి బంధువర్గమును ముందుగా వివరించి, పిమ్మట మితాక్షరము సమ్మతించునట్టి బంధువులను పేర్కొనుచున్నాము.

282. మీద చెప్పబడిన సపిండులును సమానోదకులును ఆస్తి దారునికి సగోత్రులయి యున్నారు. కాని, భిన్న గోత్రులుగూడ సపిండులుగా నుండవచ్చును. వీరి సపిండత్వము పార్వణశ్రాద్ధమువలన కలుగుచున్నది. అది యెట్లనగా:— పార్వణ శ్రాద్ధము జరుపునప్పుడు, తండ్రి, తాత, ముత్తాత - వీరికి మాత్రమేగాక, తల్లితండ్రి, తల్లితాత, తల్లిముత్తాత - వీరికిగూడ పిండ ప్రదానము చేయబడుచున్నది. కాబట్టి, వీరు భిన్నగోత్రులయ్యును సపిం డులగుచున్నారు. మరియు, అట్టి పిండప్రదానమును ఒకనివల్ల పొందు నట్టి పెద్దలలో అందరుగాని కొందరుగాని భిన్నగోత్రుడగు మరియొ కనివల్ల పిండప్రదానమును పొందునట్టి పెద్దలుగా నుండునెడల, వారి రువురును భిన్నగోత్రులయ్యును సపిండులగుచున్నారు.

దాయభాగము ప్రకారము బంధువుల వివరము.

భిన్నగోత్ర సపిండులకు బంధువులని పేరు. వీరు, దాయభాగము ప్రకారము పితృబంధువులు, మాతృబంధువులు, అని రెండు తెగలవారు. పితృబంధువుల వంశా వళి 212 - వ పేజిలో కనుపరచబడి యున్నది. దానిలో * నక్షత్రపు గుర్తుకలవారందరును ఆస్తిదారునికి భిన్నగోత్రసపిండులై పితృబంధు వులగుచున్నారు. ఎందువల్లననగా-ఆస్తిదారుడుగాని ఆస్తిదారుని పితృ వర్గములో చేరిన తండ్రి తాత ముత్తాతలలో ముగ్గురుగాని యిద్దరుగాని ఒకరుగాని సదరు నక్షత్రపు గుర్తువారియొక్క మాతృవర్గములో చేరిన పెద్దలై వారివలన పిండప్రదానమును గ్రహించుచున్నారు.

పితృబంధువులు.

మాతృబంధువులు.

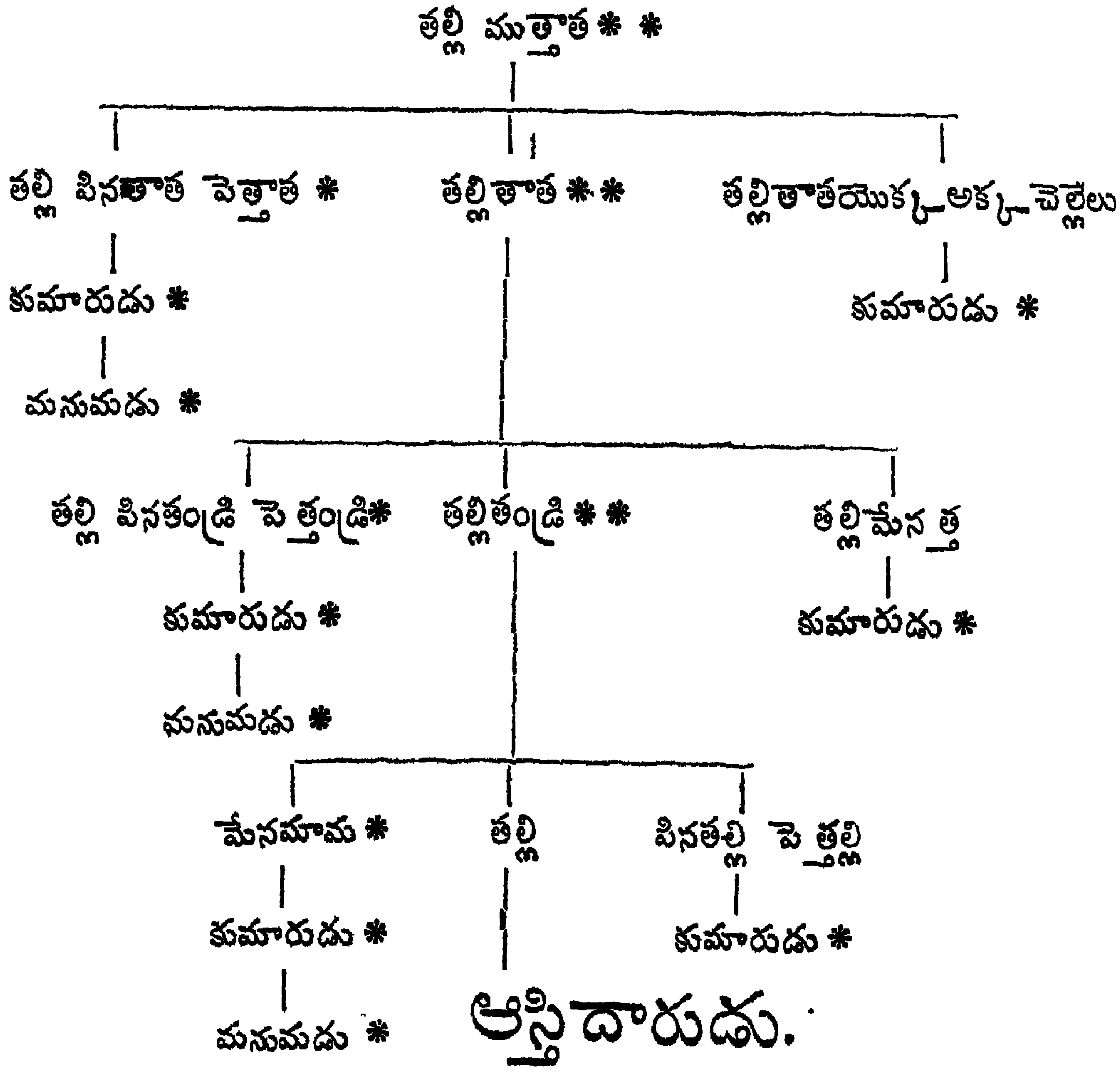

☞ పితృబంధువుల యొక్కయు మాతృబంధువుల యొక్కయు వంశావళులలో కనుపరచబడియుండు బంధువులలో అందరును దాయభాగ దాయక్రమ సంగ్రహ గ్రంథములయందు పేర్కొనబడక కొందరు మాత్రమే పేర్కొనబడియున్నారు. అట్లున్నను, పేర్కొనబడినవారు ఉదాహరణము నిమిత్తము చెప్పబడిరనియు, ఇతరులుగూడ భిన్నగోత్ర సపిండులుగా నుండు నెడల బంధువర్గములో చేరుదురనియు, తీరుమానము లియ్యబడియున్నవి. (12. మూ. ఇ. అ. 448; 2 క. హై. 28; 5 క. హై. 15).

మాతృబంధువుల వంశావళి 214-వ పేజీలో కనుపరచబడి యున్నది. దానిలో * ఒకనక్షత్రపు గుర్తుగల వారును * * రెండు నక్షత్రముల గుర్తుగల వారును, వీరందరును ఆస్తిదారునికి భిన్నగోత్ర సపిండులై మాతృబంధువులగుచున్నారు. అది యెట్లనగా—* * రెండు నక్షత్రముల గుర్తు గలవారు ఆస్తిదారుని మాతృవర్గములో చేరిన పెద్దలు గనుక అతని వల్లనే పిండప్రదానమును పొందుచున్నారు. మరియు, ఆస్తిదారునివల్ల పిండప్రదానమును పొందదగిన సదరు * * రెండు నక్షత్రముల గుర్తుగల అతని మాతృవర్గపు పెద్దలలో ముగ్గురుగాని యిద్దరుగాని ఒక్కరుగాని, * ఒకనక్షత్రపు గుర్తువారియొక్క పితృవర్గములో, లేక మాతృవర్గములో చేరిన పెద్దలై, వీరివలన పిండప్రదానమును గ్రహించుచున్నారు.

మాతృబంధువులు.

283. మితాక్షరములో మూడుతరగతుల బంధువులు చెప్పబడియున్నారు. (1.) ఆత్మబంధువులు, (2.) పితృబంధువులు, (3.) మాతృబంధువులు.

మితాక్షరము ప్రకారము బంధువుల వివరము.

తనయొక్క మేనత్తకొడుకులు, తనయొక్క పినతల్లి పెత్తల్లి కొడుకులు, తనయొక్క మేనమామ కొడుకులు - వీరు ఆత్మబంధువులు. తండ్రియొక్క మేనత్త కొడుకులు, తండ్రియొక్క పినతల్లి పెత్తల్లి కొడుకులు, తండ్రియొక్క మేనమామ కొడుకులు - వీరు పితృబంధువులు. తల్లియొక్క మేనత్త కొడుకులు, తల్లియొక్క పినతల్లి పెత్తల్లి కొడుకులు, తల్లియొక్క మేనమామ కొడుకులు-వీరు మాతృబంధువులు.

పైన చెప్పబడిన మూడు తరగతుల బంధువులలో - ఆత్మబంధువులు, తండ్రియొక్క మేనత్త కొడుకులు, తల్లియొక్క మేనత్త కొడుకులు - వీరు మాత్రమే దాయభాగ సిద్ధాంతము ప్రకారము గూడ బంధువులుగా నున్నారు, తక్కినవారు, అనగా, తండ్రియొక్కయు తల్లియొక్కయు పినతల్లి పెత్తల్లి కొడుకులును మేనమామ కొడుకులున్ను,

దాయభాగరీత్యా బంధువులుకారు. ఏలననగా – వీరు, ఆస్తిదారునికి గాని, అతని పితృమాతృ పరంపరవారికిగాని, పిండప్రదానము చేయునట్టి యోగ్యత యెంతమాత్రమును కలిగియుండరు.

మితాక్షరములో పేర్కొనబడిన మూడుతరగతుల బంధువులును ఉదాహరణము నిమిత్తము చెప్పబడిరనియు, పేర్కొనబడకయున్నను అక్క చెల్లెండ్ర కుమారులు మున్నగువారుగూడ కొందరు మితాక్షర సిద్ధాంతము ప్రకారము బంధువులగుదురనియు, ప్రివీకౌన్సిలువారివల్లను, హైకోర్టువారివల్లను తీరుమానింపబడి యున్నది. (12 మూ. ఇ. అ. 448; 2 క. హై. 28; 5 క. హై. 15; 6 మ. హై. 278).

బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో ప్రమాణముగా చెల్లుచుండెడి మయూఖగ్రంథము ప్రకారము, అక్కసెల్లెండ్రు, అక్కసెల్లెండ్ర కుమార్తెలు, అన్నదమ్ముల కుమార్తెలు, కుమార్తె కుమార్తెలు - ఈ మొదలగు స్త్రీ వర్గము వారనేకులు బంధువులుగా అంగీకరింపబడుచున్నారు.

(3.) వారసుదార్ల క్రమము.

మితాక్షర దాయభాగ సిద్ధాంతములకు భేదము.

284. వారసుదార్లను నిర్ణయించుటలో మితాక్షర దాయభాగ సిద్ధాంతములు వేర్వేరు పద్ధతులను అనుసరించునట్లు చెప్పియుంటిమి. మితాక్షరమునందు, సామీప్యత(అనగా రక్తసంబంధము) ప్రధానముగా భావింపబడి, ఆ విషయమై కలిగియుండు హెచ్చుతగ్గులప్రకారము వారసుదార్ల క్రమము ఏర్పరచబడియున్నది. దాయభాగమునందు మృతిచెందినవానికి పిండప్రదానకర్మ జరిగించునట్టి యోగ్యతయే ప్రధానముగా భావింపబడి, ఆ విషయమై కలిగియుండు ఆధిక్యతనుబట్టి వారసుదార్ల క్రమము ఏర్పరచబడియున్నది. దీనివల్లనే, వారసుదార్ల క్రమమునందు మితాక్షర దాయభాగ సిద్ధాంతములకు భేదము కానంబడుచున్నది.

దాయభాగము ప్రకారము, పిండప్రదానమును పొందువారి కంటె ఇచ్చువారు సమీపవారసులుగా భావింపబడుచున్నారు. మరియు, ఉదకదానముకంటె లేపదానమును లేపదానముకంటె పిండదానమును హెచ్చుగా భావింపబడుటచేత, సమానోదకులకంటె సకుల్యులును సకుల్యులకంటె సపిండులును సమీపవారసులుగా భావింపబడుచున్నారు. మరియు, పితృవర్గమువారిలో ఒకరికిగాని ఎక్కువమందికిగాని పిండప్రదానము చేయువారు మాతృవర్గమువారికి పిండప్రదానము చేయువారికంటెను, పితృమాతృవర్గములవారికి ఉభయులకును పిండప్రదానము చేయువారు వారిలో ఒకతరగతివారికి మాత్రమే పిండప్రదానము చేయువారికంటెను, ఎక్కువగా భావింపబడుచున్నారు. ఇట్టి విధులనుబట్టి దాయభాగమునందు వారసుదార్ల క్రమము ఏర్పరచబడియుండుటచేత, భిన్నగోత్రులయ్యును పిండప్రదాన యోగ్యతకలిగియున్నారు గనుక బంధువర్గము వారందరును - లేపప్రదానములు చేయు సకుల్యులకంటెను ఉదకదానములుచేయు సమానోదకులకంటెను, ముందుగా వారసులగుచున్నారు. మితాక్షరమునందు పిండప్రదాన యోగ్యత పాటింపబడక యుండుటచేత, బంధువర్గమువారు భిన్నగోత్రులయ్యుండు కారణమువలన సగోత్రులైన సకుల్య సమానోదకుల తర్వాత వారసులగుచున్నారు.

అన్ని సంప్రదాయముల ప్రకారమును, ముందు పుత్రసంతతివారు, పిదప వితంతువు, కుమార్తె, దౌహిత్రుడు (కుమార్తెయొక్క కొడుకు), తల్లిదండ్రులు, అన్నదమ్ములు, అన్నదమ్ముల కుమారులు, ఇట్లు కొంతవరకు వారసుదార్ల క్రమము ఒక్కటిగానేయుండి పిదప భేదించుచున్నది. కాబట్టి, సామాన్యక్రమముగల వారసులకు సంబంధించియుండు విషయములను ముందుగా వివరించి పిమ్మట భేదాంశములను తెలుపుచున్నాము. అటుతర్వాత, ఆయా సంప్రదాయముల ప్రకారము ఏర్పడి

యుండు వారసుదార్ల క్రమమును సులభముగా సూచించునట్టి పట్టీలు జతపరచుచున్నాము.

285. పుత్ర, పౌత్ర, ప్రపౌత్రులు - (అనగా కుమారుడు, మనుమడు, మునిమనుమడు)—మృతిచెందినవాని ఆస్తికి, అందరికంటె ముందు అతని పుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్రులు వారసులుగా నుందురు. దాయభాగ సంప్రదాయము ప్రకారము, సమిష్టి కుటుంబముయొక్క భాగస్థులు ప్రత్యేక భాగములకు హక్కు కలిగి యుండునట్లే భావింపబడుదురు గనుక, వారికి వారసుహక్కు చెల్లునుగాని మితాక్షరమునందువలె సమిష్టిహక్కు చెల్లదు. మితాక్షరము ప్రకారము సమిష్టి కుటుంబమునందు సమిష్టిహక్కు చెల్లునుగాని వారసుహక్కు చెల్లదు - అనగా, ఒక భాగస్థుడు మృతి చెందినప్పుడు తక్కినవారి భాగములు హెచ్చును.

పుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్రులు.

తండ్రియును కుమారులును విభాగించుకొన్న పిమ్మట మరికొందరు కుమారులు జన్మించినయెడల, వీరు మితాక్షరరీత్యా తండ్రితోడ సమిష్టి భాగస్థులగుదురు. కాబట్టి, అతనియావదాస్తియును వీరికేచెందును. అట్లు సమిష్టిగానుండు పుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్రు లెవ్వరును లేనియెడల, మితాక్షరసంప్రదాయము ప్రకారము తండ్రియొక్క ఆస్తికి, విభక్తులయిన పుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్రులు వారసులగుదురు. విభక్తులైననుసరే, అవిభక్తులైననుసరే, పుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్రు లున్నంతవరకు ఆస్తిదారుని భార్యకు జీవనాంశపు హక్కుమాత్రమే కలిగియుండునుగాని, వారసుహక్కు కలిగియుండదు. ఉదాహరణము:—

ఒకడు తన కుమారులతో విభాగము చేసికొని, పితంతువును మాత్రము విడిచి మృతిచెందెను. అతని ఆస్తి, సదరు విభక్త కుమారులకు చెందునుగాని పితంతువునకు చెందజాలదు. (ఇ. లా. రి. 2 మ. 182; ఇ. లా. రి. 3 బొం. 54).

286. వారసుహక్కు విషయములో, పుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్రులు (కుమారుడు, మనుమడు, మునిమనుమడు)- ఈ మూడు తరగతులవారును, సమానమగు హక్కుకలవారుగావున ఒకటే మెట్టువారుగా భావింపబడుచున్నారు. ప్రపౌత్రుని పుత్రునికి వారసుహక్కు లేదు. మరియు, ఈ చెప్పబడిన పుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్రులలో తండ్రి జీవించియుండగా కుమారులకు వారసుహక్కు లేదు. ఒక కుమారుడు మృతిచెందినయెడల అతనివలన కలిగిన మనుమలును - కుమారుడును మనుమడునుగూడ మృతిచెందిన యెడల వారివలన కలిగిన మునిమనుమడును - ఆస్తిదారునియొక్క జీవించియుండు కుమారులతో సమానముగా హక్కుకలిగియుందురు.

సమానమగు వారసుహక్కు.

ఉదాహరణములు——

(1.) ఒక ఆస్తిదారుని మరణకాలమునందు, "ఏ, బీ" యను కుమారులును, "ఏ" వలన "సీ, డీ" యను మనుమలును, "బీ" వలన "ఈ" యను మనుమడును, ఉండిరి. ఆస్తికి, "ఏ, బీ" యను కుమారులు మాత్రమే వారసుదార్లగుదురు. "సీ, డీ, ఈ" యనువారు, వారి తండ్రుల భాగములలో హక్కుదార్లగుదురు.

(2.) ఒక ఆస్తిదారుని మరణకాలమునందు, "ఏ" యను కుమారుడును, అంతకు పూర్వము మృతిచెందిన మరియొక కుమారునివల్ల "బీ, సీ" యను మనుమలును, మరియు అంతకు పూర్వము మరియొక కుమారుడును మనుమడును మృతిచెందగా వారి సంతతిలో నిలిచిన "డీ" యను మునిమనుమడును, ఉండిరి. ఆస్తికి-"ఏ" యను కుమారుడును, "బీ, సీ" యను మనుమలును, "ఈ" యను మునిమనుమడును సమాన వారసుదార్లగుదురు. కాబట్టి, యావదాస్తిలో ఒకపాలు "ఏ" యను కుమారునకును, ఒకపాలు "బీ సీ" యను మనుమలకును, ఒకపాలు "ఈ" యను మునిమనుమనికిని చెందును. (136, 137 పేరాలు చూడుము).

(3.) మృతిచెందినవాని ఆస్తి అతని కుమారులకందరికిని సమాన భాగములుగా చేరునుగాని, పత్నిభాగముల వెంబడి చేరదు. (256 పేరా).

287. విభాగ యోగ్యముకాని జమీందారీ లేక జహాగీరు విషయములో-మృతిచెందిన జమీందారుని లేక జహాగీరుదారుని జ్యేష్ఠ పుత్రుడు మాత్రమే వారసుదారుడై తక్కినవారు జీవనాంశమునకు మాత్రము హక్కు కలిగి యుందురు. (ఇ. లా. రి. 4 మ. 250). జమీందారునికి అనేక భార్యల వలన కుమారులుండునపుడు, ఏ భార్యవల్లనైననుసరే ముందు జన్మించినవాడే జ్యేష్ఠ పుత్రుడుగా భావింపబడునుగాని మొట్టమొదట వివాహమాడిన భార్యకు జన్మించిన పుత్రులలో జ్యేష్ఠుడు జ్యేష్ఠపుత్రుడు కాడు. (7 బం. స. తీ. 126; 5 బొం. హై. 161; 14 మూ. ఇ. అ. 570; ఇ. లా. రి. 2 మ. 286). మరియు, జ్యేష్ఠపుత్రుని సంతతివారున్నంతవరకు తక్కిన కుమారులకు వారసుహక్కు కలుగజాలదు. (6 మ. హై. 93; ఇ. లా. రి. 4 మ. 250). అనగా, జ్యేష్ఠ పుత్రుని తర్వాత అతని జ్యేష్ఠపుత్రుడును, ఇతనితర్వాత ఇతని పుత్రులలో జ్యేష్ఠుడును రాజ్యపాలకులగుదురు. ఒక జమీందారునికి ముగ్గురు నలుగురు కుమారులుండి, వారిలో జ్యేష్ఠుడు మృతిచెందినయెడల, ఈ మృతిచెందిన జ్యేష్ఠుని కుమారుడే హక్కుదారుడగునుగాని, జమీందారుని తక్కిన కుమారులలో పెద్దవాడు హక్కుదారుడు కాడు. కుటుంబములో పురుషులుండగా స్త్రీలు వారసులు కాజాలరు. మరియు అవిభాజ్యమగు జమీందారీయొక్క పాలకుడు మృతిచెందినప్పుడు, అతనికి ఎవరు సమీప వారసులుగా నుందురో వారిలో పెద్దవాడు రాజ్యమునకు హక్కుదారుడగును. (12 మూ. ఇ. అ. 523, 540; 3 క. హై. 13).

విభాగయోగ్యముకాని జమీందారీకి వారసుహక్కు.

288. బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్య జాతులలో దాసీపుత్రులకు (లంజకుమారులకు) వారసుహక్కు లేదు. (7 మూ. ఇ. అ. 18; 2 మ. హై. 360; 13 మూ. ఇ. అ. 407). కాని, శూద్రజాతివారిలో దాసీ పుత్రులకు కొంతవరకు వారసుహక్కు కలదని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. తీర్పులును ఆప్రకారముగానే యున్నవి. (13 మూ. ఇ. అ. 159).

దాసీపుత్రుడు.

ధర్మశాస్త్రములయందు కానంబడుచున్న దాసీపుత్రుడను పదమునకు భిన్నార్థములు చేయబడియున్నవి. వెలకుగొని యింట దానిసదా నుంచుకొన్న స్త్రీతోడగాని దాని సంతతివారితోడగాని సంభోగించుటవలన కలిగిన పుత్రుడే దాసీపుత్రుడగునుగాని, సాధారణపు లంజవలన కలిగిన పుత్రుడు దాసీ పుత్రుడు కాడని కలకత్తా హైకోర్టువారు తీరుమానించియున్నారు. (ఇ. లా. రి. 1 క. 1; ఇ. లా. రి. 19 క. 91). ఈ యర్థము ప్రకారము ఈ కాలమునందు దాసీ పుత్రుడే యుండజాలడు. ఏలననగా — 1843 సం॥ 5 నెం॥ చట్టము ప్రకారము బానిసలను క్రయించుటయును కొనుటయును సర్కారువారివలన నిషేధింపబడి నేరములుగా చేయబడియున్నవి.

బొంబాయి, మదరాసు, అలహాబాదు హైకోర్టులవారు "దాసీపుత్రుడు" అను పదమునకు "ఉంచుకొన్న లంజకుమారుడు" అని అర్థము చేసియున్నారు. (ఇ. లా. రి. 1 బొం. 110; ఇ. లా. రి. 4 బొం. 37, 44; ఇ. లా. రి. 7 మ. 407; ఇ. లా. రి. 12 మ. 85; ఇ. లా. రి. 2 అ. 134; ఇ. లా. రి. 6 అ. 329). మరియు, మదరాసు ప్రెసిడెన్సీలో "దాసీ" యను పదము వేశ్యకు సర్వసాధారణముగా చెల్లుచున్నట్టు అనేక కేసులలో తీరుమానింపబడి యున్నది. (1849 సం॥ మ. తీ. 50; 1 మ. హై. 473; 13 మూ. ఇ. అ. 41; 2 మ. హై. 293; 12 మూ. ఇ. అ. 203; 4 మ. హై. 204). కాబట్టి, బొంబాయి మద

రాసు అలహాబాదు ప్రెసిడెన్సీలలో శూద్రజాతివారెవరైనను భోగము వాండ్రు మొదలగు లంజను ఉంచుకొన్నయెడల, వారికిపుట్టిన పుత్రులు వారసుహక్కు కలిగియుందురని తెలిసికొనవలయును.

లంజగా ఉంచుకొనక, అప్పుడప్పుడు సంభోగించిన లేక వ్యభిచరించినంత మాత్రముచేత, అట్టి సంభోగము లేక వ్యభిచారమువలన కలిగిన పుత్రులు దాసీపుత్రులుగా భావింపబడజాలరు. మరియు, వావి వరుసలు చెల్లని స్త్రీని లంజగా నుంచుకొన్నయెడల, అట్టి స్త్రీ వలన కలిగిన పుత్రుడు దాసీ పుత్రుడుగా భావింపబడడు. కాబట్టి అట్టి పుత్రులకు ఎంతమాత్రమును వారసుహక్కు లేదు. (4 మ. హై. 204, 215; 8 మ. హై. 134; ఇ. లా. రి. 1 బొం. 97, 113; ఇ. లా. రి. 8 మ. 325; ఇ. లా. రి. 8 అ. 387).

శూద్రులలో దాసీ పుత్రుల వారసుహక్కు.

289. ఉంచుకొన్న లంజయొక్క కుమారునకు శూద్రజాతి వారిలో మాత్రమే వారసుహక్కు కలదు. వారిలోగూడ, తండ్రియొక్క ఆస్తి విషయమైమాత్రమే అతనికి వారసుహక్కు కలదుగాని, అతని పినతండ్రి పెత్తండ్రి మొదలగు దాయాదుల ఆస్తి విషయమై వారసుహక్కులేదు. (ఇ. లా. రి. 8 మ. 557; ఇ. లా. రి. 7 మ. 407; ఇ. లా. రి. 12 మ. 403).

శూద్రులలో దాసీ పుత్రునకుగల వారసుహక్కు విషయమై ధర్మశాస్త్రములలో చెప్పబడియున్న దేమనగా:—"ఔరస పుత్రుని భాగములో సగముభాగమునకు దాసీ పుత్రుడు హక్కుదారుడుగా నుండును. ఆస్తిదారునికి పుత్రుడుగాని, కుమార్తెగాని, కుమార్తె కుమారుడుగాని లేనియెడల, యావదాస్తికిని దాసీ పుత్రుడు హక్కుదారుడగును."

ఈ ధర్మశాస్త్ర వాక్యమునుబట్టి యిప్పుడు తీర్పులవలన స్థిరపడియుండున దేమనగా:—ఆస్తిదారునికి ఒక ఔరసపుత్రుడును ఒక

దాసీ పుత్రుడును ఉన్నయెడల, ఈ దాసీపుత్రుడే ఔరసుడుగా నుండిన పక్షమున అర్థభాగమునకు హక్కుదారుడగును కాబట్టి, దానిలో అర్థభాగము అనగా యావదాస్తిలో నాల్గవభాగము అతనికి చెందును. తక్కిన మూడుపాళ్లును ఔరసపుత్రునకు చెందును.* ఔరసపుత్రుడు గాని పౌత్రుడుగాని ప్రపౌత్రుడుగాని యుండక ఆస్తిదారుని భార్య, లేక కుమార్తె, లేక కుమార్తెకుమారుడు ఉండునెడల, ఔరసపుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్రు లుండునప్పుడు వీరిలో నెవ్వరును హక్కుదార్లు కాకున్నను, దాసీపుత్రుడుమాత్ర ముండునప్పుడు హక్కుదార్లగుదురు. ఇది యెట్లనగా — దాసీ పుత్రుడే ఔరసపుత్రుడుగా నుండినయెడల యావదాస్తికిని అతడే హక్కుదారుడుగా నుండును కాబట్టి, దానిలో సగము మాత్రమే అతనికిచెంది, తక్కిన సగము ఆస్తిదారుని భార్యకు, లేక కుమార్తెకు, లేక కుమార్తె కుమారునకు చెందును. (ఇ. లా. రి. 8 మ. 561; ఇ. లా. రి. 14 బొం. 282).

దాసీ పుత్రుని హక్కు విషయమై మీద ఉదహరింపబడిన ధర్మశాస్త్రవాక్యములో, ఆస్తిదారుని కుమారుడును, కుమార్తెయును, కుమార్తె కుమారుడును మాత్రమే చెప్పబడి, ఆస్తిదారుని భార్యమాట స్పష్టముగా చెప్పబడక యున్నది. ఈ కారణముచేత, దాసీ పుత్రుడు ఉన్నప్పుడు ఆస్తిదారుని భార్యకు జీవనాంశపు హక్కుమాత్రమే కలిగియుండునని అర్థముచేసి ఆ ప్రకారము రెండుకేసులలో బొంబయి హైకోర్టువారు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 1 బొం. 97, 104; ఇ. లా. రి. 4 బొం. 37, 52). కాని, యిటీవల మరియొక కేసులో ఆస్తిదారుని దౌహిత్రుల (అనగా కుమార్తె కుమారుల) వరకు ఏ వారసు

* "ఔరస పుత్రుని భాగములో సగముభాగము"—అను ధర్మశాస్త్ర వచనమునుబట్టి దాసీపుత్రునకు అరపాలును, అతనితో హక్కుదారులగు ఔరసపుత్రునకు, భార్యకు, కుమార్తెకు, లేక కుమార్తెకుమారునికి ఒకపాలును చేరవలయునని కొందరి యభిప్రాయము. అనగా దాసీపుత్రునకు యావదాస్తిలో మూడింట ఒకపాలువచ్చును.

లున్నను, ఔరసపుత్రునకు చెందగల భాగములో సగముమాత్రమే దాసీపుత్రునకు చెంది, తక్కిన సగము, సదరు ఇతర వారసులకు చెందుననియే అర్థముచేసి బొంబయి హైకోర్టువారు తీరుమానించియున్నారు. (ఇ. లా. రి. 14 బొం. 232).

విభాగయోగ్యము కాని జమీందారీ విషయములో జమీందారుని దాసీపుత్రునికంటె ముందుగా వితంతువు వారసురాలగునని మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించియున్నారు. (ఇ. లా. రి. 10 మ. 334).

290. దాసీ పుత్రునకు ఔరస పుత్రునితోగూడ సమిష్టిహక్కు కలిగిన పిమ్మట, ఔరసపుత్రుడు పుత్రసంతతి లేక మృతిచెందిన యెడల, యావదాస్తియును దాసీ పుత్రునికే చేరునుగాని, వెనుకటి ఆస్తిదారుని భార్య, కుమార్తె, మొదలగు వారికి ఎంతమాత్రమును చేరజాలదు. ఉదాహరణము—

శూద్రులలో దాసీపుత్రుని సమిష్టి హక్కు.

బొంబయి దేశములో ఒక శూద్రుడు మృతిచెందినప్పుడు, అతనికి ఔరసపుత్రుడు, దాసీపుత్రుడు, యిద్దరు భార్యలు, కుమార్తె - వీరు అయినవారుండిరి. యావదాస్తికిని ఔరసపుత్రుడును దాసీపుత్రుడును జాయింటుగా హక్కుదార్లయి సమిష్టి కుటుంబము ఏర్పడుటవలన, భార్యలయొక్క జీవనాంశము విషయమైన భారమును, కుమార్తెయొక్క వివాహాదికార్యముల విషయమైన భారమును, సదరు ఆస్తి వహించియుండెను. పిమ్మట ఔరసపుత్రుడు పుత్రసంతతిలేక మృతిచెందెను. అప్పుడు యావదాస్తియును దాసీపుత్రునికే చేరియుండుటవలెనే భార్యలయొక్కయు కుమార్తెయొక్కయు జీవనాంశాది భారమును వహించియుండునని బొంబయి హైకోర్టువారు తీరుమానించిరి. (ఇ. లా. రి. 4 బొం. 37, 42; ఇ. లా. రి. 11 క. 702). తండ్రి జీవితకాలములోనే ఔరసపుత్రుడు నిస్సంతానుడుగా మృతిచెంది యుండినయెడల, దాసీపుత్రునకు యావదాస్తిలో సగము భాగముమాత్రమే చెంది, తక్కిన సగము ఆస్తిదారుని భార్యకు చెందియుండును.

291. భార్య.—పుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్రు లెవ్వరును లేనియెడల, మృతిచెందినవాని భార్య వారసురాలగుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 2 మ. 182; ఇ. లా. రి. 3 బొం. 54; 2 స. 49). భార్యయందు సంతానరూపకముగా భర్త జన్మించునను భావమువలన, భర్త మృతిచెందినను, అతని భార్య జీవించియున్న యెడల భర్తృ శరీరములో అర్థభాగముండునట్లు ధర్మశాస్త్రములు వక్కాణించుచున్నవి. ఈ కారణమువల్లను, పుత్రహీనుడుగా మృతిచెందిన భర్తకు అపరక్రియలు జరుపునట్టి కారణమువల్లను, భర్తయొక్క సపిండురాలుగా భావింపబడి, భార్య, పుత్రసంతతికి పిమ్మట వారసురాలుగా నేర్పడినది. (9 మూ. ఇ. అ. 610; ఇ. లా. రి. 1 మ. 228).

భార్య.

మితాక్షరము ప్రకారము సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థుడు పుత్రసంతతిలేక మృతిచెందినయెడల అతని వితంతువునకు జీవనాంశపు హక్కుమాత్రమే కలిగియుండునుగాని వారసుహక్కు కలిగియుండదు. భర్తయొక్క స్వార్జితపు సొత్తునకు మాత్రము ఆపె వారసురాలగును. (9 మూ. ఇ. అ. 539; ఇ. లా. రి. 1 మ. 312; ఇ. లా. రి. 4 క. 190; 10 మూ. ఇ. అ. 490). దాయభాగము ప్రకారము సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులకు ప్రత్యేకపుహక్కులు కలిగియుండునట్లు భావింపబడుటచేత, వారిలో ఒకడు పుత్రసంతతిలేక మృతిచెందినయెడల, అతనివంతు భాగమునకు అతనిభార్య వారసురాలగుచున్నది.

292. ఆస్తిదారునికి ఇద్దరు ముగ్గురు భార్య లుండునపుడు యావదాస్తియును వారికి మొత్తముగా చేరును. అవిభాజ్యమగు జమీంధారీ విషయములో జ్యేష్ఠభార్య పరిపాలనకర్తగా ఏర్పడి తక్కినభార్యలు జీవనాంశమునకు మాత్రము హక్కుకలిగియుందురు. (1 మ. తీ. 453; 2 మ. తీ. 40). విభాగయోగ్యమగు ఆస్తి విషయములో అందరు భార్యలును సమానహక్కుదార్లై, వారు కలిసియున్న పక్షమందు జ్యేష్ఠభార్య యావదాస్తికిని

అనేక భార్యలు.

మే నేజరుగా నుండును. వారిలో ఒకరొకరికి సరిపడకపోయిన యెడల, కరారుమూలముగాగాని డిక్రీమూలముగాగాని ఆస్తిని విభజించుకొని వారు తమతమ భాగములను ప్రత్యేకముగా అనుభవించవచ్చును. (3 మ. హై. 51). కాని, అట్లు విభాగించుకొన్న పిమ్మట వారిలో ఒకరు మృతి చెందిన యెడల, ఆపెయొక్క భాగము తక్కిన భార్యలకే చేరునుగాని అనంతర వారసులకు చేరజాలదు. ఆస్తిదారుని భార్యలందరును మృతి చెందిన పిమ్మటనే సదరు ఆస్తి అనంతర వారసులకు చెందునుగాని, ఒక్క భార్యయైనను జీవించియుండునంతవరకు చెందజాలదు. (1 బొం. హై. 66; 3 మ. హై. 263, 424; 11 మూ. ఇ. అ. 487; ఇ. లా. రి. 1 మ. 290; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 85; ఇ. లా. రి. 7 అ. 114).

293. భార్య మొదలగు స్త్రీ వారసులకు వారసుహక్కు వలన పురుషుల ఆస్తివచ్చినప్పుడు, దానివిషయమై వారికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలుగక, యావజ్జీవమును అనుభవించుటకును అగత్యమయిన కార్యముల నిమిత్తము వ్రయపెట్టుటకును మాత్రము హక్కు కలిగియుండును. కాబట్టి, మీద చెప్పబడిన తీరున భార్యలందరును ఆస్తిని విభాగించుకొని అనుభవించుచున్నను, వారిలో ఎవరుగాని తమయొక్క భాగమును పరాధీనము చేయుటకు స్వతంత్రురాలుగా నుండరు. ఒకవేళ పరాధీనము చేసినను, సదరు పరాధీనము ఆపెయొక్క జీవితకాలమునందు మాత్రమే చెల్లి, ఆపె మృతి చెందిన పిమ్మట ఆపెయొక్క భాగము యావత్తును సవతులకు చెందుచున్నది. ఆస్తిని విభాగించుకొనక పోయినను, ఆస్తిదారుని భార్యలలో నెవ్వరైనను తనవంతు భాగమును తన జీవితకాలమువరకు పరాధీనము చేయవచ్చును. మరియు, ఇట్లు పరాధీనము పొందినవాడు తక్కిన భార్యలమీద విభాగము నిమిత్తము దావా తేవచ్చును. సదరు పరాధీనము ఏ భార్యవలన చేయబడునో ఆపె జీవితకాలమునకు పిమ్మట చెల్లజాలదు. (ఇ. లా. రి. 9 క. 580; ఇ. లా. రి. 11 మ. 304).

అసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము.

294. భర్త జీవించియుండగా వ్యభిచారిణిగా సంచరించినట్టి భార్యకు వారసుహక్కువలన భర్తయొక్క ఆస్తి రాజాలదు. (13 క. హై. 1). వ్యభిచార కారణమువల్ల భర్తచేత వదిలిపెట్టబడిన భార్యవిషయమై మాత్రమే యీ విధి చెల్లునుగాని భర్త సమ్మతించి యుంచుకొన్న భార్యకు చెల్లజాలదని చెప్పదగియున్నది.

వ్యభిచారదోషము.

భర్త మృతిచెందిన పిమ్మట భార్య వ్యభిచారిణిగా సంచరించిన యెడల, అతని ఆత్మోజ్జీవనమునకు వలయు వైదికకర్మలను జరిపించుటకు ఆపె యోగ్యురాలుగా నుండదు కాబట్టి, వారసుహక్కువలన ఆపెకు వచ్చియుండు భర్త తాలూకు ఆస్తి తప్పిపోవును - అని పూర్వకాలమునందు కొందరు అభిప్రాయపడిరి. కాని, యిటీవల ఈ విషయము చక్కగా చర్చింపబడి భర్త మృతిచెందిన పిమ్మట అతని భార్య వ్యభిచారిణిగా సంచరించినను, ఆపెకు వచ్చియుండు భర్త తాలూకు ఆస్తి పోజాలదని హైకోర్టువారివల్లను ప్రివీకౌన్సిలువారివల్లను గూడ తీరుమానింపబడి యున్నది. (13 క. హై. 1; ఇ. లా. రి. 5 క. 776; 4 బొం. హై. 25; ఇ. లా. రి. 2 అ. 150, 171; 1858 సం॥ బం. స. తీ. 1891).

295. ఆస్తిదారుడు మృతిచెందిన పిమ్మట అతని ఆస్తికి వారసురాలుగా నేర్పడిన భార్య, మరల వివాహమాడిన యెడల, ఆపె మృతిచెందినట్టుగా భావింపబడును. కాబట్టి, భర్తయొక్క ఆస్తియందు ఆపెకుకలిగియుండు యావత్తు హక్కులును నశించి, ఆపెకనంతరమువచ్చు వారసులకు సదరు ఆస్తి చెందును. మరల వివాహమాడవచ్చునని భర్త అనుజ్ఞయిచ్చి మృతిచెందిన యెడల సదరు ఆస్తియందు ఆపె హక్కులు నిలుచును. (1856 సం॥ 15 నెం॥ హిందూ వితంతు వివాహ చట్టము, సె. 2; ఇ. లా. రి. 19 క. 289, 292; 13 క. హై. 75; 1 బారో. 431; ఇ. లా. రి. 1 మ. 226; ఇ. లా. రి. 7 మ. 321. కాని, ఇ. లా. రి. 11 అ. 330).

పునర్వివాహము.

కుమార్తె.

296. కుమార్తె.—మృతిచెందిన ఆస్తిదారునికి పుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్రులుగాని భార్యగాని లేనియెడల, కుమార్తె వారసురాలగుచున్నది. మరియు ఆస్తిదారుని భార్య వారసురాలుగా నేర్పడినను, ఆమెకు తన జీవితకాలమంతయు ఆస్తిని అనుభవించునట్టి హక్కుమాత్రమే కలిగియుండును గనుక, ఆమె మృతిచెందినప్పుడు తిరుగా వెనుకటి ఆస్తిదారునికి ఎవరు సమీపవారసులుగానుందురో వారికే ఆస్తి చెందుచున్నది. కాబట్టి, భార్యకు పిమ్మట కుమార్తె వారసురాలగును. సపిండవర్గములో చేరనిదయ్యును, ఇట్లు భార్యకు పిమ్మట అనేక సపిండులకు ముందుగా కుమార్తె వారసురాలుగా చేర్చబడియుండుటకు రెండు కారణములూహింపదగియున్నవి - ఒకటి, తండ్రితోగల సమీప రక్తసంబంధము - రెండు, పిండప్రదానయోగ్యతగల కుమారుని (దౌహిత్రుని) కలిగించునట్టి విషయము.

వ్యభిచారదోషము.

297. వారసుహక్కు విషయములో భార్యకువలెనే కుమార్తెకుగూడ వ్యభిచారదోషమువలని బాధకము కలదని కలకత్తా హైకోర్టువారు తీరుమానించియున్నారు. అనగా, వ్యభిచారిణిగానుండిన కుమార్తెకు వారసుహక్కువలన ఆస్తి రానేరదుగాని, ఆస్తికి హక్కుకలిగిన పిమ్మట కుమార్తె వ్యభిచారిణిగా సంచరించినయెడల, సదరు ఆస్తికి హక్కు తప్పజాలదు. (13 క. హై. 48; ఇ. లా. రి. 4 క. 550).

బొంబయి హైకోర్టువారు వ్యభిచారదోషము విషయమైన స్మృతివాక్యములను చక్కగా పరిశీలించి వారసుహక్కునకు వ్యభిచారదోషమువలన కలుగునట్టి బాధకము భార్యతక్క తక్కిన స్త్రీ వారసుల విషయములో లేదనియు, వ్యభిచారిణిగా నుండిన కుమార్తె వారసురాలుగా నుండుటకు ఆక్షేపణ లేదనియు తీరుమానించియున్నారు. (ఇ. లా. రి. 4 బొం. 104). మదరాసు అలహాబాదు హైకోర్టులవారుగూడ ఈ

యభిప్రాయమునే కలిగియున్నారు. (ఇ. లా. రి. 5 మ. 149; 2 అ. హై. 363; ఇ. లా. రి. 1 అ. 46).

పునర్వివాహము. 1856 సం॥ 15 నెం॥ చట్టము ప్రకారము వితంతు వివాహము చేసికొన్న కుమార్తె, తండ్రి ఆస్తికి వారసురాలుగా నుండుటకు ఆక్షేపణ యుండజాలదు.

అనేకకుమార్తెలు. **298.** మృతిచెందిన ఆస్తిదారునికి ఒక భార్యవలనగాని పెక్కు భార్యలవలనగాని అనేకమంది కుమార్తెలుండునప్పుడు, వారందరిలో వివాహము కాని కుమార్తెలే అన్ని సంప్రదాయముల ప్రకారమును ముందుగా వారసులగుదురు. వివాహముకాని కుమార్తెలు లేనప్పుడును, వారందరును మృతిచెందిన పిమ్మటను, ఏ కుమార్తెలు వారసులగుదురు — అను విషయమును గూర్చి ఆయా సంప్రదాయములకు కొంతభేదము కన్పట్టుచున్నది.

దాయభాగ సంప్రదాయము ప్రకారము - (1.) వివాహముకాని కుమార్తెలు ముందుగా వారసులగుదురు. (2.) వీరు లేనప్పుడును వీరందరు మృతిచెందిన పిమ్మటను, పుత్రసంతతి కలిగియుండు కుమార్తెలును కలుగదగిన కుమార్తెలును చేరి వారసులగుదురు. పుత్రసంతతి కలిగియున్నయెడల విధవ కుమార్తెలుగూడ వారసులగుదురు. (ఇ. లా. రి. 18 క. 327). పుత్రసంతతిలేని విధవకుమార్తెలును, గొడ్రాండ్రుగానుండు కుమార్తెలును, స్త్రీ సంతానము మాత్రమే కలిగియుండు కుమార్తెలును - వీరు ఏ సందర్భమునందును వారసులు కాజాలరని తీర్పులు చేయబడియున్నవి. (2 డబ్లియు మేక్. 39, 44, 46, 49, 58; 3 బం. స. తీ. 362; 2 స. 176). ఆస్తి వచ్చిన పిదప గొడ్రాలితనము పర్పడిన యెడల, సదరు ఆస్తియందలి హక్కు తప్పజాలదు. (15 క. హై. 10). మరియు, ఇప్పుడు 1856 సం॥ 15 నెం॥ చట్టమువల్ల వితంతువువివాహమాడి పుత్రసంతతిని కలిగింపవచ్చును కాబట్టి, వితంతువుగా నుండునంత మాత్రముచేత

బంగాళా సంప్రదాయము ప్రకారము కుమార్తెకు వారసుహక్కు లే దని చెప్పుటకు వీలులేదు. (19 స. 189).

మితాక్షర సంప్రదాయము ప్రకారము - (1.) వివాహముకాని కుమార్తెలు ముందుగా వారసులగుదురు. (2.) వీరు లేనప్పుడును వీరం దరు మృతిచెందిన పిమ్మటను, వివాహమైన కుమార్తెలలో బీదలుగా నుండువారందరును వారసులగుదురు. వీరు విధవలుగా నున్నను ముత్త యిదువలుగా నున్నను సరే సమానమగు హక్కు కలిగి యుందురు. (3.) వీరు లేనప్పుడును వీరికి పిమ్మటను, వివాహమైన కుమార్తెలలో భాగ్య వంతురాండ్రుగా నుండువారు వారసులగుదురు. వీరికిగూడ విధవలు ముత్తయిదువలు, అను భేదములేదు. ఈ సంప్రదాయము ప్రకారము కుమార్తెలయొక్క వారసుహక్కు వారికి పుత్రసంతతి కలిగియుండు టనుబట్టి యుండదు. కాశీరాజ్యమునందును బొంబయిమదరాసు ప్రెసి డెన్సీలయందును ఈ మితాక్షర సిద్ధాంతము చెల్లుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 14 బొం. 4, 12; 2 బొం. హై. 5; 6 బొం. హై. 183; ఇ. లా. రి. 3 మ. 265; ఇ. లా. రి. 4 అ. 243; ఇ. లా. రి. 2 అ. 561; ఇ. లా. రి. 5 క. 587; 2 స. 176).

మిథిల సంప్రదాయము ప్రకారము - (1.) వివాహముకాని కుమార్తెలు ముందుగా వారసులగుదురు. (2.) వీరు లేనప్పుడును వీరికి పిమ్మటను, వివాహమైన కుమార్తెలు వారసులగుదురు. వీరికి విధవలు ముత్తయిదువలు, అను భేదములేదు. మరియు, పుత్రసంతతినిబట్టి గాని భాగ్యమును బట్టిగాని భేదముగూడ లేదు.

సమానమగుహక్కు.

299. పై పేరాలో చెప్పబడిన తరగతులలో ఏ తరగతి కుమార్తెలకుగాని వారసుహక్కువలన తండ్రి యొక్క ఆస్తివచ్చినప్పుడు, వారందరును సదరు ఆస్తికి జాయింటుగా సమానహక్కుదార్లగుదురు. ఇంతకు ముందు

అనేక భార్యల విషయమై 292-వ పేరాలో చెప్పబడిన సంగతు లన్నియు జాయింటుగా హక్కుదార్లయిన కుమార్తెలకు గూడ చెల్లు చున్నవి. ఒకరొకరికి సరిపడనియెడల, వారు ఆస్తిని విభాగించుకొని అనుభవించ వచ్చునుగాని పరాధీనపరచ గూడదు. వారిలో ఒకరు మృతిచెందినయెడల, ఆపెయొక్క భాగము, అ తరగతి కుమార్తెలలో తక్కినవారికి చెందునుగాని ఆపె కుమారులకు చెందజాలదు. ఆ తరగతి కుమార్తెలందరును మృతిచెందిన యెడల, పిమ్మట రాదగిన కుమార్తెలు వారసులగుదురు. వీరందరుగూడ మృతిచెందిన పిమ్మట, ఇతరులు వారసులగుదురు. అవిభాజ్యమగు జమీందారీ విషయములో - ఏ తరగతి కుమార్తెలు వారసులగుదురో వారిలో జ్యేష్ఠురాలు రాజ్యాధికారమును కలిగియుండును. (3 మ. హై. 317; 14 క. హై. 246; 6 మ. హై. 310).

బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో మాత్రము కుమార్తెలకు వారసుహక్కు వలన ఆస్తి వచ్చినప్పుడు, దానియందు వారు పురుషులవలెనే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముకలిగి యుందురు. కాబట్టి, వారికి పుత్రసంతతి లేనప్పుడు, వారు దానిని పరాధీనము చేయుటకు అభ్యంతరముండదు. (ఇ. లా. రి. 6 బొం. 85).

దౌహిత్రుడు.

300. <u>దౌహిత్రుడు</u> - (అనగా కుమార్తెకొడుకు). మృతిచెందిన ఆస్తిదారునికి, పుత్రపౌత్ర ప్రపౌత్రులుగాని, భార్యగాని, కుమార్తెలుగాని లేనప్పుడును - కుమార్తెలకు ఆస్తివచ్చి వారందరును మృతిచెందిన పిమ్మటను - దౌహిత్రుడు (కుమార్తెకొడుకు) వారసుడగుచున్నాడు. దౌహిత్రుడు భిన్నగోత్రుడగుటచేత బంధువర్గములో చేరినవాడయ్యును, మాతామహునికి (తల్లి తండ్రికి) అతడు చేయగల పిండప్రదానమువల్లను, పుత్రహీనుడగువాడు తనకుమార్తెయొక్క పుత్రుని తనపుత్రునిగా నియమించుకొనునట్టి ఆచారము పూర్వకాలమునందుండినందువల్లను, సగోత్రసపిండు లనేకులకం

టె ముందుగా దౌహిత్రుడు వారసుదారుడగుట సంభవించెనని చెప్ప దగియున్నది. కుమార్తెలకు పిమ్మట దౌహిత్రుడు వారసుదారుడగునట్టి విషయమై మిథిలసంప్రదాయము ప్రకారము పూర్వకాలమునందు సంశయ ముండెనుగాని, యిప్పుడా సంశయము తీరి తక్కిన ప్రదేశముల యందు వలెనే తీరుమానింపబడియున్నది. (6 బం. స. తీ. 140).

కుమార్తెయొక్క దత్తపుత్రుడుగూడ జౌరసపుత్రునివలెనే వారసు హక్కు కలిగియుండును. (2 మేక్. 74).

దౌహిత్రులకు సమాన భాగములు.

301. మృతిచెందిన ఆస్తిదారునికి భార్యగాని, ఏతరగతి కుమార్తెయైనను సరే ఒక కుమార్తెగాని, జీవించియుండు నంతవరకు దౌహిత్రునికి వారసు హక్కు కలుగదు. ఆస్తిదారుని భార్యయు అన్ని తరగతుల కుమార్తెలును మృతిచెందినపిమ్మటనే దౌహిత్రుడు వారసుదారుడగును. (15 క. హై. 10; 1861 సం॥ మ. తీ. 137; 1డబ్లియు మేక్. 24; 2 డబ్లియు మేక్. 44, 57; 1 అ. హై. 200; ఇ. లా. రి. 1 అ. 608; 5 బొం. హై. 139; ఇ. లా. రి. 8 అ. 365). మరియు, దౌహిత్రుల వారసు హక్కు, వారికి తమ తల్లులతో గల సంబంధమువల్ల కలుగక, మాతామహునితో (తల్లితండ్రితో) గల సంబంధమువల్ల కలుగుచున్నది కాబట్టి, అనేకమంది కుమార్తెలవలన అనేక దౌహిత్రులుండునప్పుడు, వారి కందరికిని ఆస్తి సమానభాగములుగా చేరునుగాని, తల్లుల సంఖ్య వెంబడి చేరజాలదు. అనగా, ఒకకుమార్తెవలన ఇద్దరు దౌహిత్రులును, మరియొక కుమార్తెవలన ముగ్గురు దౌహిత్రులును, ఇంకొక కుమార్తెవలన నలుగురు దౌహిత్రులును ఉండునెడల, ఆస్తి తొమ్మిది భాగములుగా భాగింపబడి, సదరు దౌహిత్రులకు ఒకొక్క భాగము చేరును. (3 బం. స. తీ. 100).

అవిభాజ్యమగు జమీందారీకి దౌహిత్రులు వారసులుగా నేర్పడినప్పుడు వారందరిలోపల జ్యేష్ఠుడైనవాడు రాజ్యాధికారమునకు హక్కుదారుడై యుండునుగాని, సదరు జమీందారీ సొత్తును కడపట అనుభవించుచుండిన కుమార్తెయొక్క కుమారుడు హక్కుదారుడు కాజాలడు. (6 మ. హై. 310; ఇ. లా. రి. 3 మ. 290).

దౌహిత్రునికి సంపూర్ణ మగు వారసుహక్కు.

302. దౌహిత్రునికంటె సమీప వారసులయిన భార్య, కుమార్తె - వీరు మృతిచెందిన కాలమందు మూలపురుషుడే మృతిచెందినట్లు భావింపబడి, అతని ఆస్తి దౌహిత్రులకు సమభాగములుగా చెందుచున్నది. కాబట్టి, దౌహిత్రులకు వారసు హక్కు కలుగకమునుపే వారిలో ఒకడు మృతిచెందినయెడల, ఆస్తియావత్తును తక్కిన దౌహిత్రులకే చెందునుగాని, మృతిచెందిన దౌహిత్రునియొక్క కుమారులకు ఎంతమాత్రమును చెందదు. దౌహిత్రులకు వారసుహక్కు కలిగిన పిమ్మట వారిలో ఒకడు మృతిచెందినయెడల, ఆస్తిలో అతనివంతు భాగము అతని కుమారులు మొదలగు వారసులకే చెందునుగాని, తక్కిన దౌహిత్రులకు చెందజాలదు. (ఇ. లా. రి. 17 క. 33; ఇ. లా. రి. 7 మ. 458). భార్యవలెను కుమార్తెవలెనుగాక, దౌహిత్రుడు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగల వారసుదారుడు కాబట్టి, అతని యనంతరము, అతని వారసులకే ఆస్తి చెందునుగాని భార్యకు పిమ్మటను కుమార్తెకు పిమ్మటను వలె అసలు ఆస్తిదారుని వారసులకు చెందజాలదు. (ఇ. లా. రి. 3 అ. 134).

తలిదండ్రులు.

303. తలిదండ్రులు - దౌహిత్రుడు లేనియెడల, ఆస్తిదారుని తల్లిదండ్రులు వారసులగుదురుగాని, దౌహిత్రుని కుమారుడు వారసు కాజాలడు. మితాక్షర సంప్రదాయము ప్రకారము, ముందు తల్లియును, పిమ్మట తండ్రియును, వారసులగుచున్నారు. మదరాసు బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలయందును మిథిల కాశీరాజ్యములయందును ఈ పద్ధతి చెల్లుచున్నది. (2 డబ్లియు మేక్,

55; వె. బు. 110, 448; ఇ. లా. రి. 14 బొం. 405). గుజరాతు దేశమునందు మయూఖగ్రంథాభిప్రాయము ననుసరించి ముందు తండ్రియును పిమ్మట తల్లియును వారసులగుచున్నారు. (ఇ. లా. రి. 6 బొం. 541). బంగాళా సంప్రదాయము ప్రకారముగూడ ముందు తండ్రియును పిదప తల్లియును వారసులగుచున్నారు. (2 డబ్లియు మెక్. 54; 7 బం. స. తీ. 108).

అసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము.

304. వారసుహక్కువలన కుమారుని ఆస్తి తల్లికి వచ్చినప్పుడు, దానియందు ఆమెకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముకలుగక, భార్య, కుమార్తె, మొదలగు స్త్రీ వారసులవలెనే యావజ్జీవమును అనుభవించుటకు మాత్రము హక్కు కలిగియుండును. (2 మ. హై. 402; 8 మ. హై. 91; 8 మూ. ఇ. అ. 500).

వ్యభిచారదోషము.

భార్యవిషయములో వలెనే తల్లి విషయములోగూడ వారసు హక్కును వ్యభిచారదోషము బాధించునని కలకత్తా హైకోర్టువారు తీరుమానించియున్నారు. అనగా, వ్యభిచారిణిగా నుండిన తల్లికి, కుమారుని ఆస్తియందు వారసుహక్కు కలిగియుండనేరదు. కాని, ఆ స్తికి హక్కుకలిగిన పిమ్మట వ్యభిచారిణిగా సంచరించినయెడల బాధకములేదు. (ఇ. లా. రి. 4 క. 550). బొంబయి, మదరాసు, అలహాబాదు హైకోర్టులవారి అభిప్రాయముల ప్రకారము వ్యభిచారదోషము భార్యయొక్క వారసుహక్కునుమాత్రమే బాధించునుగాని, కుమార్తె, తల్లి, మొదలగు స్త్రీ వారసులయొక్క హక్కును బాధింపజాలదు. (ఇ. లా. రి. 4 బొం. 104; 2 అ. హై. 363; ఇ. లా. రి. 1 అ. 46; ఇ. లా. రి. 5 మ. 149).

పునర్వివాహము.

1856 సం॥ 15 నెం॥ చట్టము ప్రకారము, తల్లి పునర్వివాహము చేసికొన్నను ఆమెకు తన కుమారుని ఆస్తియందు వారసు హక్కు నశింపజాలదు. (సె. 5. 2 క. హై. 199). ఉదాహరణము—

"ఏ" యను వితంతువు వివాహమాడినపిమ్మట, ఆమె మొదటి భర్తవలన కలిగిన "బీ" యను కుమారుడు, పుత్రసంతతిగాని కుమార్తెగాని దౌహిత్రుడుగాని లేక మృతిచెందెను. "బీ" యొక్క ఆస్తికి, "ఏ" వారసురాలుగా నుండుటకు ఆక్షేపణలేదు.

సవతి తల్లి.

305. దాయభాగము ప్రకారమును మితాక్షరము ప్రకారమునుగూడ, సవతితల్లికి వారసు హక్కులేదు. (5 బం. స. తీ. 315; 6 బం. స. తీ. 53; 1852 సం॥ బం. స. తీ. 563; ఇ. లా. రి. 4 బొం. 208; క. హై. సప్లిమెంటల్ వాల్యూం, 67; ఇ. లా. రి. 5 మ. 29, 32; ఇ. లా. రి. 8 మ. 107).

బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో మాత్రము సవతితల్లికి వారసుహక్కు కలదని తీరుమానింపబడి యున్నది. కాని, ఫలానావారి తర్వాత ఆమె వారసురాలగునని నిర్ధారణ చేయబడియుండలేదు. అచ్చటగూడ, తల్లి యనెడి కారణమువల్ల ఆమె వారసురాలుకాజాలక, సగోత్ర సపిండుని భార్యయైనట్టి కారణమువల్ల వారసురా లగుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 4 బొం. 188. కాని, ఇ. లా. రి. 11 బొం. 47).

అన్నదమ్ములు - ఏకోదరులు - భిన్నోదరులు.

306. <u>అన్నదమ్ములు.</u>—తల్లిదండ్రుల తర్వాత అన్నదమ్ములు వారసుదారులుగా నున్నారు. వీరిలో, ఏకోదరులైన వారు (అనగా ఒకతల్లి బిడ్డలు)ను, భిన్నోదరులైన వారు (సవతి అన్నదమ్ములు)ను గూడ ఉన్నయెడల, ఏకోదరులు మాత్రమే వారసులగుదురు; సవతి అన్నదమ్ములకు ఆస్తిలో ఏ భాగమును రాజాలదు. ఏకోదరులైన అన్నదమ్ము లొక్కరును లేని పక్షమందు, ఆస్తికి సవతి అన్నదమ్ములు వారసులగుదురు. గుజరాతు దేశమునందును బొంబయి పట్టణమునందును మాత్రము, అచ్చట ముఖ్యప్రమాణముగా చెల్లుచుండెడి మయూఖగ్రంథము ప్రకారము, ఏకోదరులైన అన్నదమ్ము లొక్కరును లేకున్నను వారి కుమారులున్న

యెడల యావదాస్తియును వీరికే చెందునుగాని సవతి అన్నదమ్ము లకు చెందజాలదు. (12 మూ. ఇ. అ. 523; 3 క. హై. 13; 12 బొం. హై. 65).

అన్నదమ్ములలో కొందరు విభక్తులుగాను కొందరు సమిష్టిగాను ఉండి, సమిష్టిగా నున్నవారిలో ఒకడు మృతిచెందిన యెడల, అతని ఆస్తి యావత్తును సమిష్టిగానున్న సోదరులకే చెందునుగాని విభక్త సోదరులకు చెందనేరదు. (3 క. హై. 7).

మృతిచెందిన ఆస్తిదారుడును అతని సవతి సోదరుడును సమిష్టిగానుండి స్వంతసోదరుడు విభక్తుడుగా నున్నపక్షమందు, దాయభాగము ప్రకారము వీరిద్దరును ఆస్తికి సమానభాగస్థు లగుదురు. (ఇ. లా. రి. 1 క. 27). ఈ సందర్భమున మితాక్షరము ప్రకారము యావదాస్తికిని సవతి సోదరుడే హక్కుదారుడగును.

ఏకోదర భిన్నోదర భేదము అన్నదమ్ములకును వారి పుత్రసంతతికిని మాత్రమే చెల్లునుగాని, పినతండ్రి పెత్తండ్రి మొదలగు పైమెట్లకు చేరిన వారసులకు చెల్లదు. (ఇ. లా. రి. 6 బొం. 394).

అన్నదమ్ముల కుమారులు.

307. అన్నదమ్ముల కుమారులు.—స్వంత అన్నదమ్ములుగాని సవతి అన్నదమ్ములుగాని ఎవ్వరును లేనియెడల, అన్నదమ్ముల కుమారులు వారసులగుచున్నారు. ఆస్తిదారుడు మృతిచెందిన కాలమున, అతని స్వంత, లేక, సవతి అన్నదమ్ములలో ఒకడైనను జీవించియున్న పక్షమందు, ఆస్తి యావత్తును అతనికే చెందునుగాని, అంతకు పూర్వము మృతిచెందిన అన్నదమ్ముల కుమారులకు చెందజాలదు. (3 బం. స. తీ. 106, 289; 23 స. 272). గుజరాతు దేశమునందును బొంబయి పట్టణమునందును మాత్రము, అచ్చట ప్రమాణముగా అంగీకరింపబడుచుండెడి మయూఖగ్రంథము ప్రకారము, స్వంత అన్నదమ్ముల కుమారులున్నయెడల వీరే ఆస్తికి

వారసు లగుదురుగాని సవతి అన్నదమ్ములు వారసులు కాజాలరు. (12 మూ. ఇ. అ. 523; 3 క. హై. 13; 12 బొం. హై. 65). మరియు, సదరు మయూఖగ్రంథము ప్రకారము, ఆస్తిదారుని మరణకాలమునందు, అన్నదమ్ములు కొందరును, అంతకు పూర్వము మృతిచెందిన సోదరుని కుమారుడును జీవించియున్నయెడల, ఇతడు అన్నదమ్ములతో గూడ సమభాగమునకు హక్కుదారుడుగానుండును.

ఆస్తిదారుడు మృతిచెందిన కాలమునందు జీవించియుండి ఆస్తికి వారసుదార్లుగా నేర్పడిన అన్నదమ్ములలో ఒకడు ఆస్తిని విభాగించుకొనకమునుపే మృతిచెందినయెడల, అతనివంతు భాగము అతని కుమారులు వగైరా వారసులకు చెందునుగాని, తక్కిన అన్నదమ్ములకు చెందనేరదు. (2 స. 123).

స్వంత అన్నదమ్ముల కుమారులు – సవతి అన్నదమ్ముల కుమారులు.

మృతిచెందిన ఆస్తిదారుని స్వంత అన్నదమ్ములయొక్క కుమారులును సవతి అన్నదమ్ములయొక్క కుమారులునుగూడ ఉన్నపక్షమందు, స్వంత అన్నదమ్ముల కుమారులే వారసులగుదురు. మరియు, అన్నదమ్ముల కుమారులలో కొందరు, మృతిచెందిన ఆస్తిదారునితో సమిష్టిగానుండి కొందరు విభక్తులుగా నున్నయెడల, ఆస్తియావత్తును సమిష్టిగా నున్నవారికే చెందును. సవతి అన్నదమ్ముల కుమారులు ఆస్తిదారునితో సమిష్టిగానుండి, స్వంత అన్నదమ్ముల కుమారులు విభక్తులుగా నున్నయెడల, దాయభాగము ప్రకారము వీరిద్దరును సమాన భాగస్థులగుదురు. (3 స. 43; 6 స. 93; 3 క. హై. 7; ఇ. లా. రి. 1 క. 27).

సమభాగములు.

అన్నదమ్ముల కుమారులు దౌహిత్రులవలెనే సమభాగములకు హక్కుదార్లగుదురుగాని, తండ్రుల సంఖ్యనుబట్టి భాగములను పొందరు. ఇది యెట్లనగా—ఒక ఆస్తిదారుని మరణకాలమునందు అతనికి "ప" యను అన్నయొక్క

కుమారు లిద్దరును, "బీ" యను అన్నయొక్క కుమారులు ముగ్గురును వారసులుగా నేర్పడిరి. ఈ 5-గురును వారి పినతండ్రి ఆస్తిని సమ భాగములుగా పొందుదురు. (15 స. 70; 6 స. 93; 9 స. 463).

అన్నదమ్ముల దత్తపుత్రులుగూడ ఔరసపుత్రులవలెనే వారసు హక్కు కలిగియుందురు. (2 మెక్. 74.)

308. అన్నదమ్ముల మనుమలు.—దాయభాగముప్రకారము, అన్నదమ్ముల కుమారుల తర్వాత అన్నదమ్ముల మనుమలు వారసులగుచున్నారు. వీరిలో ఏకో దరులగు (స్వంత) అన్నదమ్ములయొక్క మనుమలుండగా, భిన్నోదరు లగు (సవతి) అన్నదమ్ములయొక్క మనుమలు వారసులు కాజాలరు. (ఇ. లా. రి 9 క. 563). మితాక్షరము ప్రకారముగూడ అన్నదమ్ముల కుమారుల తర్వాత అన్నదమ్ముల మనుమలు వారసులగుదురని మిధిల దేశమునుండి వచ్చిన యొక కేసులో బంగాళా సదరు కోర్టువారు తీరుమానించిరి. (1855 సం॥ బం. స. తీ. 382). కాని, మదరాసు హైకోర్టువారు ఈ విషయమును చక్కగా చర్చించి, మితాక్షరము ప్రకారము అన్నదమ్ముల కుమారుల తర్వాత అన్నదమ్ముల మనుమలు-వారసులుకారు-అని తీరుమానించియున్నారు. (ఇ. లా. రి. 9 మ. 291).

అన్నదమ్ముల మనుమలు.

309. వారసుల క్రమములో అన్నదమ్ముల కుమారుల తర్వాత మితాక్షర దాయభాగములకు ముఖ్యమైన భేద మేర్పడుచున్నది. దాయభాగమునందు పిండప్రదాన యోగ్యతనుబట్టి వారసుహక్కు నిర్ణయింపబడుటచేత, సగోత్ర సపిండులతోగూడకలిసి భిన్నగోత్ర సపిండులు (అనగా బంధువులు) వారసులుగావచ్చి పిమ్మట సకుల్య సమానోదకులు వారసులగుచున్నారు. మితాక్షరమునందు సామీప్యత (అనగా రక్తసంబంధము)నుబట్టి వారసుహక్కు నిర్ణయింపబడుటచేత, సగోత్రజ్ఞాతులందరును-అనగా

మితాక్షర దాయభాగములు విడిపోవుట.

సపిండ సకుల్య సమానోదకులందరును - గడచిన పిమ్మటగాని భిన్నగోత్ర జ్ఞాతులు (బంధువులు) వారసులుగా నేర్పడరు. మితాక్షరదాయభాగ సిద్ధాంతముల ప్రకారము వారసుక్రమములను తెలుపునట్టి పట్టీలు, 311, 313 - పేరాలలో వివరింపబడియున్నవి.

బంధువర్గమువారు.

310. దాయభాగమునందును మితాక్షరమునందును స్పష్టముగా చెప్పబడియుండు బంధువులుగాక, యింనవేకులు బంధువర్గములో చేరునట్లు వెనుక వివరించితిమి. (282 - వ పేరాలోని వంశావళి క్రింది రిమార్కు; 283 - వ పేరా). వీరిలో అక్కచెల్లెండ్రును, వారి కుమారులును, పెక్కు కేసులలో చిక్కులలోబడి యెట్టకేలకు ఈ క్రింద వివరింపబడిన తీరున వారసులుగా నిలిచియున్నారు.

అక్కచెల్లెండ్రు.

బంగాళా సంప్రదాయము ప్రకారము, అక్కచెల్లెండ్రకు వారసుహక్కు లేదు. దాయభాగమునందు వారు బంధువులుగా చెప్పబడియుండలేదు సరేగదా, వారికి పిండప్రదాన విషయమైన యోగ్యతకూడ ఎంతమాత్రమును లేదు. (7 బం. స. తీ. 192; 2 స. 180; 5 స. 215; 5 క. హై. అప్పెండిక్సు, 87; 1860 సం॥ బం. స. తీ. ii. 340). కాశీ సంప్రదాయము ప్రకారముగూడ అక్కచెల్లెండ్రు వారసులుకారు. (ఇ. లా. రి. 5 అ. 311). అక్కచెల్లెండ్రు భిన్నగోత్రమునకు చేరినవారయ్యును అన్నదమ్ములతో శరీరసంబంధము కలవారుగనుక మితాక్షర సిద్ధాంతము ప్రకారము బంధువర్గములో చేరుదురని నిర్ధారణచేసి, వారికి వారసుహక్కు కలదని మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించియున్నారు. (8 మ. హై. 88; ఇ. లా. రి. 5 మ. 241). మదరాసు ప్రెసిడెన్సీలో సవతి అక్కచెల్లెండ్రకు వారసుహక్కు లేదు. (ఇ. లా. రి. 5 మ. 29). బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో అక్కచెల్లెండ్ర వారసుహక్కు సంపూర్ణముగా స్థిరపడియున్నది. అన్నదమ్ములతో ఒకటే కుటుంబమునందు జన్మించినవారగుట

చేత అక్క_చెల్లెండ్రు సగోత్రసపిండు లగుదురనియు, భిన్నగోత్రులను వివాహమాడిన కారణమువల్ల సగోత్రత నశింపదనియు, మయూఖగ్రంథము చెప్పుచున్నది. ఈ గ్రంథము ప్రకారము, తండ్రితల్లి తర్వాత అక్క-చెల్లెండ్రు వారసులగుచున్నారు. (వె. బు. 131, 463; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 445). మరియు, స్వంత అక్క-చెల్లెండ్రు లేనియెడల, సవతి అక్క-చెల్లెండ్రు వారసులగుచున్నారు. (వె. బు. 469-70; 1 బొం. హై. 118; 9 మూ. ఇ. అ. 516; ఇ. లా. రి. 3 బొం. 353, 369; ఇ. లా. రి. 4 బొం. 188, 198).

అక్క-చెల్లెండ్ర కుమారులు.

దాయభాగమునందు అక్క-చెల్లెండ్ర కుమారులు బంధువర్గములో స్పష్టముగా చెప్పబడియున్నందున, బంగాళా దేశమునందు వారిహక్కు మొదటినుండియు స్థిరపడి యున్నది. (6 బం. స. తీ. 234; 1 బం. స. తీ. 43; 5 బం. స. తీ. 46, 55, 315; 9 స. 463; 15 స. 433; 22 స. 264). మరియు, బంగాళా సంప్రదాయము ప్రకారము, స్వంత అక్క-చెల్లెండ్రకును సవతి అక్క-చెల్లెండ్రకును వారసుహక్కు-విషయములో భేదము లేనందున రెండుతెగలవారును చేరి వారసులగుదురు. (2 డబ్లియు. మెక్. 86; ఇ. లా. రి. 11 క. 69). మితాక్షరమునందు అక్క-చెల్లెండ్ర కుమారుడు బంధువర్గములో స్పష్టముగా చెప్పబడి యుండలేదు. ముందటికాలమున అతనికి వారసుహక్కు లేదనియే తీరుమానింపబడెను. (11 మూ. ఇ. అ. 386). కాని, అతనియొక్క వారసుహక్కు ఇప్పుడు స్థిరపడియున్నది. (6 మ. హై. 278). మరియు, అక్క-చెల్లెండ్రకంటె ముందుగా వారి కుమారుడు వారసుడగుననికూడ స్థిరపడియున్నది. (ఇ. లా. రి. 5 మ. 241). బొంబయి దేశములో, అక్క-చెల్లెండ్ర కుమారుల వారసుహక్కు మొదటినుండియు స్థిరపడియున్నది. స్వంత అక్క-చెల్లెండ్ర కుమారులు లేనియెడల, సవతి అక్క-చెల్లెండ్ర కుమారులు వారసులగుదురు. (వె. బు. 493, 495).

311. మితాక్షరము ప్రకారము వారసుదార్ల క్రమము ఈ క్రింద ఉపహరించబడి యున్నది. సమానోదకుల పర్యంతముగల 57 వారసుదార్లయొక్క క్రమము, ప్రక్క పేజీలోనుండు వంశావళివలన స్పష్టముగా బోధపడగలదు. అన్నదమ్ముల కుమారుల తర్వాత అన్నదమ్ముల మనుమలు వారసులు కారని మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించి యుండుట చేత, అన్నదమ్ముల కుమారుల తర్వాత ముత్తాతభార్య మొదలగు వారు వారసులుగా నేర్పడియున్నారు. మొదటిమూడు తరముల సపిండులయొక్క వారసుక్రమము ననుసరించి తర్వాత వచ్చువారి క్రమము ఏర్పరచబడి యున్నది. బంధువర్గము వారసులయొక్క క్రమము, మేయిను దొరవారి హిందూలా గ్రంథమునందు 535-వ పేరాలో తెలుపబడిన పద్ధతిననుసరించియున్నది.

మితాక్షరము ప్రకారము వారసు వార్లక్రమము.

సపిండులు.

మితాక్షరము ప్రకారము వారసుల క్రమము.

1. కుమారుడు. ...... 285-290 పేరాలు చూడు.
2. మనుమడు. " "
3. మునిమనుమడు. " "
4. భార్య. .... 291-295 "
5. కుమార్తె. .... 296-299 "
6. దౌహిత్రుడు. ...... 300-302 "
7. తల్లి. .... 303-305 "
8. తండ్రి. " "
9. అన్నదమ్ములు......... 306-వ పేరా.
10. అన్నదమ్ముల కుమారులు. 307-వ పేరా.
11. తండ్రి తల్లి.
12. తండ్రి తండ్రి - అనగా, తాత.
13. తండ్రి అన్నదమ్ములు - అనగా, పినతండ్రి పెత్తండ్రులు.

మితాక్షరము ప్రకారము సపిండ వారసుల క్రమమును తెలుపు వంశావళి.

[దీనిలో, ☐ చతుష్కోణమునందుండువారు స్త్రీలు.]

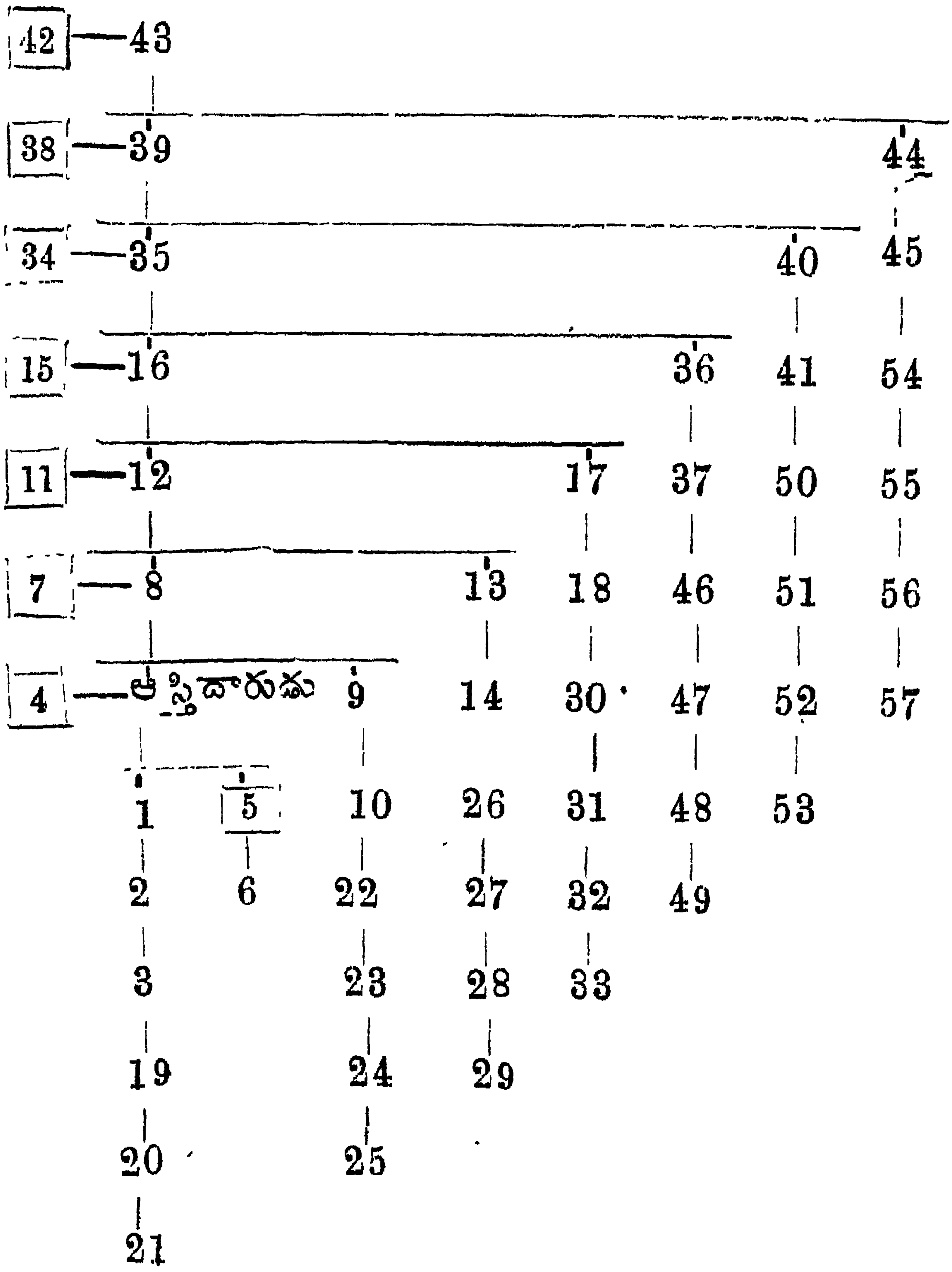

సంతానక్రమము ప్రకారము వారసుల క్రమము.

14. పినతండ్రి పెత్తండ్రుల కుమారులు.
15. తాత తల్లి.
16. తాత తండ్రి — అనగా, ముత్తాత.
17. పినతాత పెత్తాతలు.
18. పినతాత పెత్తాతల కుమారులు.
19. మునిమనుమని కుమారుడు.
20. ,, మనుమడు.
21. ,, మునిమనుమడు.
22. అన్నదమ్ముల మనుమలు.
23. ,, మునిమనుమలు.
24. ,, మునిమనుమల కుమారులు.
25. ,, మునిమనుమల మనుమలు.
26. పినతండ్రి పెత్తండ్రుల మనుమలు.
27. ,, మునిమనుమలు.
28. ,, మునిమనుమల కుమారులు.
29. ,, మునిమనుమల మనుమలు.
30. పినతాత పెత్తాతల మనుమలు.
31. ,, మునిమనుమలు.
32. ,, మునిమనుమల కుమారులు.
33. ,, మునిమనుమల మనుమలు.
34. ముత్తాత తల్లి.
35. ,, తండ్రి.
36. ,, అన్నదమ్ములు.
37. ,, అన్నదమ్ముల కుమారులు.
38. ,, తండ్రి తల్లి.
39. ,, తండ్రి తండ్రి — అనగా, ముత్తాత తాత.
40. ,, పినతండ్రి పెత్తండ్రులు.
41. ,, పినతండ్రి పెత్తండ్రుల కుమారులు.
42. ,, తాత తల్లి.
43. ,, ముత్తాత.
44. ,, తాతయొక్క అన్నదమ్ములు.
45. ,, తాతయొక్క అన్నదమ్ముల కుమారులు.

మితాక్షరము ప్రకారము సపిండ వారసుల క్రమమును తెలుపు వంశావళి.

[దీనిలో, ☐ చతుష్కోణమునందుండువారు స్త్రీలు.]

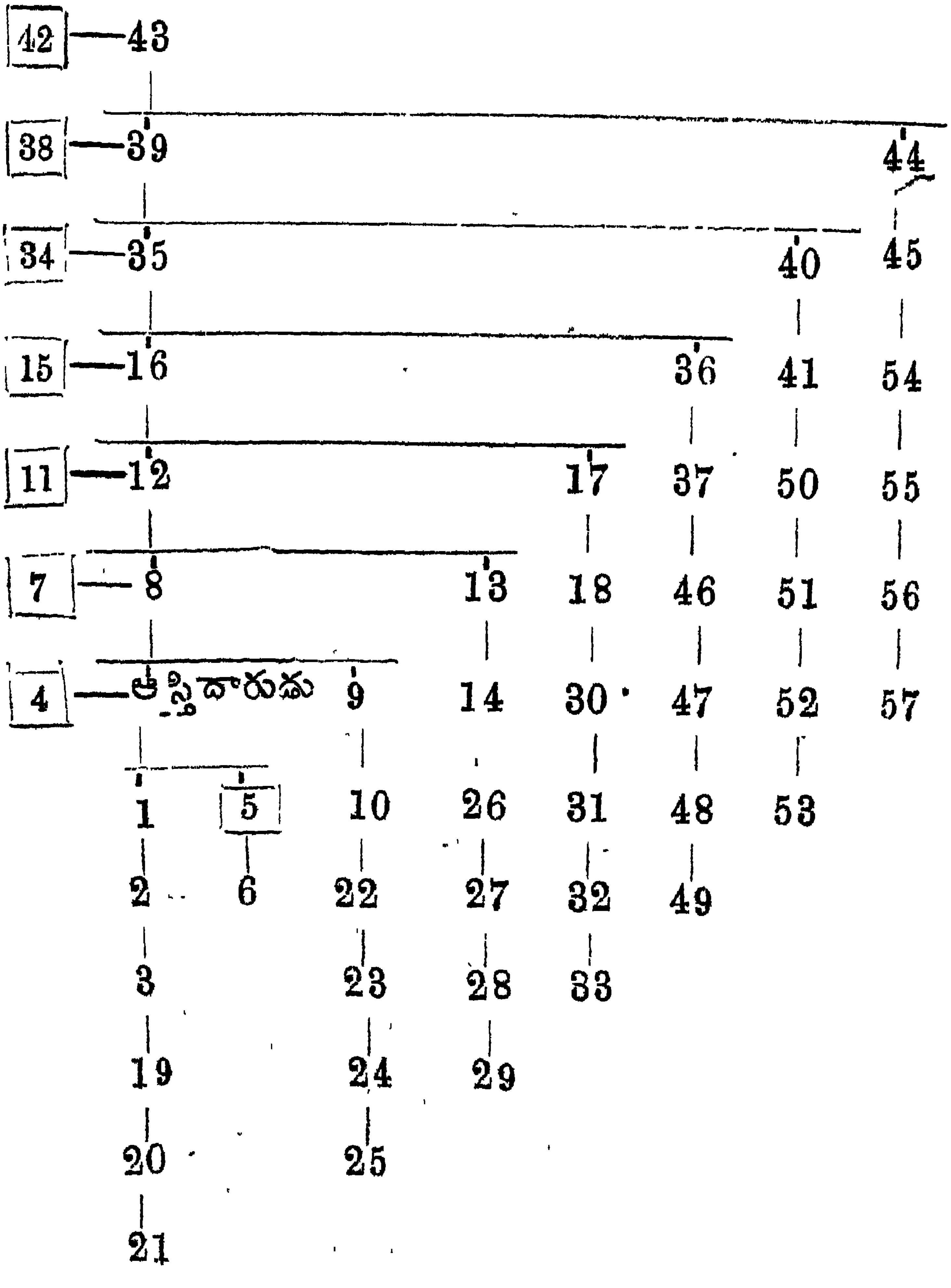

మితాక్షరము ప్రకారము వారసుల క్రమము.

14. పినతండ్రి పెత్తండ్రుల కుమారులు.
15. తాత తల్లి.
16. తాత తండ్రి – అనగా, ముత్తాత.
17. పినతాత పెత్తాతలు.
18. పినతాత పెత్తాతల కుమారులు.
19. మునిమనుమని కుమారుడు.
20. „ మనుమడు.
21. „ మునిమనుమడు.
22. అన్నదమ్ముల మనుమలు.
23. „ మునిమనుమలు.
24. „ మునిమనుమల కుమారులు.
25. „ మునిమనుమల మనుమలు.
26. పినతండ్రి పెత్తండ్రుల మనుమలు.
27. „ మునిమనుమలు.
28. „ మునిమనుమల కుమారులు.
29. „ మునిమనుమల మనుమలు.
30. పినతాత పెత్తాతల మనుమలు.
31. „ మునిమనుమలు.
32. „ మునిమనుమల కుమారులు.
33. „ మునిమనుమల మనుమలు.
34. ముత్తాత తల్లి.
35. „ తండ్రి.
36. „ అన్నదమ్ములు.
37. „ అన్నదమ్ముల కుమారులు.
38. „ తండ్రి తల్లి.
39. „ తండ్రి తండ్రి – అనగా, ముత్తాత తాత.
40. „ పినతండ్రి పెత్తండ్రులు.
41. „ పినతండ్రి పెత్తండ్రుల కుమారులు.
42. „ తాత తల్లి.
43. „ ముత్తాత.
44. „ తాతయొక్క అన్నదమ్ములు.
45. „ తాతయొక్క అన్నదమ్ముల కుమారులు.

మితాక్షరము ప్రకారము వారసుల క్రమము.

46. ముత్తాత అన్నదమ్ముల మనుమలు.
47. ,, ,, మునిమనుమలు.
48. ,, ,, మునిమనుమల కుమారులు.
49. ,, ,, మునిమనుమల మనుమలు.
50. ముత్తాత పినతండ్రి పెత్తండ్రుల మనుమలు.
51. ,, ,, మునిమనుమలు.
52. ,, ,, మునిమనుమల కుమారులు.
53. ,, ,, మునిమనుమల మనుమలు.
54. ముత్తాత తాతయొక్క అన్నదమ్ముల మనుమలు.
55. ,, ,, మునిమనుమలు.
56. ,, ,, మునిమనుమల కుమారులు.
57. ,, ,, మునిమనుమల మనుమలు.

సమానోదకులు.

58. 21 నెం|| క్రింద ఏడు తరములవరకు.
59. 25 నెం|| ,,
60. 29 నెం|| ,,
61. 33 నెం|| ,,
62. 49 నెం|| ,,
63. 53 నెం|| ,,
64. 57 నెం|| ,,
65. 43 నెం|| యొక్క తల్లి.
66. 43 నెం|| యొక్క తండ్రి.
67. 43 నెం|| యొక్క పినతండ్రి పెత్తండ్రులు, వారి పుత్రసంతతి వారు, 13 తరములవరకు.
68. 66 నెం|| యొక్క తల్లి.
69. 66 నెం|| యొక్క తండ్రి.
70. 66 నెం|| యొక్క పినతండ్రి పెత్తండ్రులు, వారి పుత్రసంతతి వారు, 13 తరములవరకు.
71. ఈలాగుననే 13 తరములవరకు సమానోదకులు వారసులగుదురు. పిమ్మట బంధువులు—

మితాక్షరము ప్రకారము వారసుల క్రమము.

బంధువులు.

1. కుమారుని దౌహిత్రుడు.
2. మనుమని దౌహిత్రుడు.
3. తండ్రి దౌహిత్రుడు, అనగా, అక్కచెల్లెండ్ర కుమారుడు.
4. అన్నదమ్ముల దౌహిత్రుడు.
5. అన్నదమ్ముల కుమారుని దౌహిత్రుడు.
6. తాత దౌహిత్రుడు, అనగా, మేనత్త కుమారుడు.
7. పినతండ్రి పెత్తండ్రుల దౌహిత్రుడు.
8. మేనమామ.
9. మేనమామ కుమారుడు.
10. పినతల్లిపెత్తల్లి కుమారుడు.
11. ముత్తాత దౌహిత్రుడు, అనగా, తండ్రి మేనత్త కుమారుడు.
12. పినతాత పెత్తాతల దౌహిత్రుడు.
13. తండ్రి మేనమామ.
14. తండ్రి మేనమామ కుమారుడు.
15. తండ్రి పినతల్లిపెత్తల్లి కుమారుడు.
16. తల్లి తండ్రి.
17. తల్లి పినతండ్రి పెత్తండ్రులు.
18. తల్లి పినతండ్రి పెత్తండ్రుల కుమారుడు.
19. తల్లి మేనత్త కుమారుడు.
20. తల్లి మేనమామ.
21. తల్లి మేనమామ కుమారుడు.
22. తల్లి పినతల్లి పెత్తల్లి కుమారుడు.
23. తల్లి తాత.
24. తల్లి పినతాత పెత్తాతలు.
25. తల్లి పినతాత పెత్తాతల కుమారుడు.
26. తల్లి తండ్రియొక్క మేనత్త కుమారుడు.
27. తల్లి ముత్తాత.
28. కుమారుని కుమార్తె. (ఇ. లా. రి. 14 మ. 149).
29. అక్క, చెల్లెలు. (8 మ. హై. 88; ఇ. లా. రి. 5 మ. 241).
30. మేనత్త. (ఇ. లా. రి. 13 మ. 10).

312. బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో - ముఖ్యముగా గుజరాతు దేశమునందును బొంబయి పట్టణమందును - ప్రమాణముగా చెల్లుచుండెడి మయూఖ గ్రంథము ప్రకారము, గోత్రజ సపిండుల భార్యలుగూడ సపిండులుగా భావింపబడి, భర్తలు మృతిచెందియుండు పక్షమునందు వారి స్థానములయందు వారసులుగా ఏర్పడుచున్నారు. (వె. బు. 131, 481; 6 బొం. హై. 152; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 388; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 110; ఇ. లా. రి. 4 బొం. 219; ఇ. లా. రి. 9 బొం. 31). ఇట్లు, ఆస్తిదారుని కుమారుని భార్య (కోడలు), మనుమనిభార్య, మునిమనుమనిభార్య, దౌహిత్రుని భార్య, అన్నదమ్ములభార్య, అన్నదమ్ముల కుమారులభార్య, పినతండ్రి పెత్తండ్రులభార్య - ఈ మొదలగు వితంతువులు వారి భర్తల తర్వాత మయూఖగ్రంథము ప్రకారము వారసులగుదురు.

బొంబయిదేశపు విశేష విధులు.

మరియు, ఒకకుటుంబమునందు జన్మించినట్టి కారణమువల్ల అందలి స్త్రీ పురుషులకు సగోత్రత యేర్పడి, స్త్రీలు భిన్నగోత్రులను వివాహ మాడినను వారి సగోత్రత పోజాలదని మయూఖగ్రంథము చెప్పుచున్నది. ఈ అభిప్రాయము వెంబడి, అక్క చెల్లెండ్రు, అక్క చెల్లెండ్ర కుమార్తె, అన్నదమ్ముల కుమార్తె, కుమారుని కుమార్తె, కుమార్తె కుమార్తె, ఈ మొదలగు స్త్రీవర్గము వారనేకులు వారసులుగా నేర్పడియున్నారు. (వె. బు. 137, 496-8). మేనత్త సగోత్రసపిండురాలుగా భావింపబడి మేనమామకు ముందుగా వారసురాలగుచున్నది. (8 బొం. హై. 244).

313. దాయభాగము ప్రకారము వారసుదార్ల క్రమము ఈ క్రింద ఉదహరింపబడియున్నది. దాయభాగము ప్రకారము మొదటి మూడుతరముల సగోత్ర సపిండులతో కలిసి భిన్నగోత్ర సపిండులగు బంధువులందరును (అనగా

దాయభాగము ప్రకారము వారసుల క్రమము.

పితృబంధువులును మాతృబంధువులును), వారసులగుచున్నారు. అటు పిమ్మట, సకుల్యులు (అనగా, 4, 5, 6 తరముల సగోత్రసపిండులు)ను - వారికి పిమ్మట సమానోదకులును - వారసులగుచున్నారు. ఈ క్రింద సూచింపబడిన వారసు క్రమము తీర్పులతో అనుగుణ్యముగా ఏర్పరుపబడియున్నది. (15 క. హై. 35; ఇ. లా. రి. 4 క. 411; ఇ. లా. రి. 9 క. 563, 566; ఇ. లా. రి. 15 క. 780). బంగాళా సంప్రదాయము ప్రకారము సాధారణముగా స్త్రీలకు వారసు హక్కు లేదు. కాని, భార్య, కుమార్తె, తల్లి, తండ్రితల్లి, తాతతల్లి - యీ అయిదుగురుమాత్రము, వారి విషయమై స్మృతివాక్యములున్నందున వారసులుగా నిలిచియున్నారు.

సపిండులు, బంధువులు.

దాయభాగము ప్రకారము వారసుల క్రమము.

1. కుమారుడు. ...285 - 290 పేరాలు చూడు.
2. మనుమడు. ,, ,,
3. మునిమనుమడు. ,, ,,
4. భార్య. .... 291 - 295 ,,
5. కుమార్తె. ... 296 - 299 ,,
6. దౌహిత్రుడు.... 300 - 302 ,,
7. తండ్రి. ... 303 - 305 ,,
8. తల్లి. ... ,, ,,
9. అన్నదమ్ములు ... 306 - వ పేరా.
10. ,, ల కుమారులు. 307 - వ పేరా.
11. ,, ల మనుమలు. 308 - వ పేరా.
12. అక్కచెల్లెండ్ర కుమారులు.
13. తండ్రితండ్రి - అనగా, తాత.
14. తండ్రి తల్లి.
15. పినతండ్రి పెత్తండ్రులు.
16. ,, ల కుమారులు.
17. ,, ల మనుమలు.
18. తాత దౌహిత్రుడు.

దాయభాగము ప్రకారము వారసుల క్రమము.

19. తాత తండ్రి - అనగా, ముత్తాత.
20. తాత తల్లి.
21. పినతాత పెత్తాతలు.
22. ,, ల కుమారులు.
23. ,, ల మనుమలు.
24. ముత్తాత దౌహిత్రుడు.
25. కుమారుని దౌహిత్రుడు.
26. మనుమని దౌహిత్రుడు.
27. అన్నదమ్ముల దౌహిత్రుడు.
28. అన్నదమ్ముల కుమారుల దౌహిత్రుడు.
29. పినతండ్రి పెత్తండ్రుల దౌహిత్రుడు.
30. ,, కుమారుల దౌహిత్రుడు.
31. పినతాత పెత్తాతల దౌహిత్రుడు.
32. ,, కుమారుల దౌహిత్రుడు.
33. తల్లితండ్రి.
34. మేనమామ.
35. ,, కుమారుడు.
36. ,, మనుమడు.
37. పినతల్లి పెత్తల్లి కుమారుడు.
38. తల్లి తాత.
39. తల్లి పినతండ్రి పెత్తండ్రులు.
40. ,, ల కుమారుడు.
41. ,, ల మనుమడు.
42. తల్లి తాత దౌహిత్రుడు.
43. తల్లి ముత్తాత.
44. తల్లి పినతాత పెత్తాతలు.
45. ,, ల కుమారుడు.
46. ,, ల మనుమడు.
47. తల్లి ముత్తాత దౌహిత్రుడు.
48. మేనమామ దౌహిత్రుడు.
49. ,, కుమారుని దౌహిత్రుడు.
50. తల్లి పినతండ్రి పెత్తండ్రుల దౌహిత్రుడు.

51. తల్లి పినతండ్రి పెత్తండ్రి కుమారుల దౌహిత్రుడు.
52. తల్లి పినతాత పెత్తాతల దౌహిత్రుడు.
53. ,, కుమారుల దౌహిత్రుడు.

సకుల్యులు.

54. మునిమనుమని కుమారుడు.
55. ,, మనుమడు.
56. ,, మునిమనుమడు.
57. అన్నదమ్ముల మునిమనుమలు.
58. ,, మునిమనుమల కుమారులు.
59. ,, మునిమనుమల మనుమలు.
60. పినతండ్రి పెత్తండ్రుల మునిమనుమలు.
61. ,, మునిమనుమల కుమారులు.
62. ,, మునిమనుమల మనుమలు.
63. పినతాత పెత్తాతల మునిమనుమలు.
64. ,, మునిమనుమల కుమారులు.
65. ,, మునిమనుమల మనుమలు.
66. ముత్తాత తండ్రి.
67. ,, అన్నదమ్ములు.
68. ,, అన్నదమ్ముల కుమారులు.
69. ,, అన్నదమ్ముల మనుమలు.
70. ,, అక్కచెల్లెండ్ర కుమారులు.
71. ,, తండ్రి తండ్రి – అనగా, ముత్తాత తాత.
72. ,, పినతండ్రి పెత్తండ్రులు.
73. ,, పినతండ్రి పెత్తండ్రుల కుమారులు.
74. ,, పినతండ్రి పెత్తండ్రుల మనుమలు.
75. ,, తాత దౌహిత్రుడు.
76. ,, ముత్తాత.
77. ,, తాతయొక్క అన్నదమ్ములు.
78. ,, తాతయొక్క అన్నదమ్ముల కుమారులు.
79. ,, తాతయొక్క అన్నదమ్ముల మనుమలు.
80. ,, ముత్తాత దౌహిత్రుడు.

దాయభాగము ప్రకారము వారసుల క్రమము.

81. ముత్తాత అన్నదమ్ముల దౌహిత్రుడు.
82. „ అన్నదమ్ముల కుమారుని దౌహిత్రుడు.
83. „ పినతండ్రి పెత్తండ్రుల దౌహిత్రుడు.
84. „ పినతండ్రి పెత్తండ్రి కుమారుని దౌహిత్రుడు.
85. „ పినతాత పెత్తాతల దౌహిత్రుడు.
86. „ పినతాత పెత్తాత కుమారుని దౌహిత్రుడు.
87. „ అన్నదమ్ముల మునిమనుమలు.
88. „ „ మునిమనుమల కుమారులు.
89. „ „ మునిమనుమల మనుమలు.
90. „ పినతండ్రి పెత్తండ్రుల మునిమనుమలు.
91. „ „ మునిమనుమల కుమారులు.
92. „ „ మునిమనుమల మనుమలు.
93. „ తాతయొక్క అన్నదమ్ముల మునిమనుమలు.
94. „ „ మునిమనుమల కుమారులు.
95. „ „ మునిమనుమల మనుమలు.

సమానోదకులు.

96. 56 నెం॥ క్రింద ఏడు తరములవరకు.
97. 59 నెం॥ „
98. 62 నెం॥ „
99. 65 నెం॥ „
100. 89 నెం॥ „
101. 92 నెం॥ „
102. 95 నెం॥ „
103. 76 నెం॥ యొక్క తండ్రి.
104. 76 నెం॥ యొక్క పినతండ్రి పెత్తండ్రులు, వారి పుత్రసంతతి వారు, 13 తరములవరకు.
105. 103 నెం॥ యొక్క తండ్రి.
106. 103 నెం॥ యొక్క పినతండ్రి పెత్తండ్రులు, వారి పుత్రసంతతి వారు, 13 తరములవరకు.
107. ఆలాగుననే 13 తరములవరకు సమానోదకులు వారసులగుదురు.

వారసులు లేనియెడల, ఆస్తి సర్కారువారికి చెందును.

314. మీదచెప్పబడిన సపిండులు, సమానోదకులు, బంధువులు - ఈ వారసులలో నెవ్వరును లేనియెడల, బ్రాహ్మణునియొక్క ఆస్తి, అతని గురువునకు, గురువు లేనియెడల శిష్యునకు, శిష్యుడు లేనియెడల సహపాఠికి, అతడును లేనియెడల పండితోత్తముడగు బ్రాహ్మణునికి, ఇతడును లేనియెడల ఏబ్రాహ్మణునికైననుసరే చెందుననియు, బ్రాహ్మణులుతక్క తక్కిన జాతివారి ఆస్తివిషయములో హక్కుదార్లు ఎవరును లేనియెడల అది సర్కారువారికి చెందుననియు, ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. కాని, గురుశిష్యులు మొదలగువారెవ్వరును బ్రాహ్మణుని ఆస్తికిహక్కుదార్లుగా నేర్పడిన కేసులు ఇంతవరకు కానంబడవు. మరియు, బ్రాహ్మణుని ఆస్తియైననుసరే, వారసుదార్లు లేనియెడల సర్కారువారికి చేరునని తీరుమానింపబడియున్నది. (8 మూ. ఇ. అ. 500). హక్కుదార్లు ఎవరును లేనట్టు స్పష్టముగా రుజువుచేసినపక్షమందే ఆస్తి సర్కారువారికి చేరునుగాని, లేనియెడల చేరదు. (12 మూ. ఇ. అ. 448). సర్కారువారికి ఆస్తి చేరినప్పుడు, వెనుకటి హక్కుదారుని వల్ల తాకట్టు వగైరా పరాధీనములకు అది లోబరచబడి యుండినయెడల అట్టి పరాధీనములవల్లను, అతని అప్పులవల్లను, వారు బద్ధులుగా నుందురు. (11 మూ. ఇ. అ. 619). మరియు, కడపటివారసు, వితంతువు మొదలగు అసంపూర్ణ హక్కుదారుగా నుండినయెడల, తన స్వాతంత్ర్యమును మీరి ఆమె అనగత్యముగా చేసియుండు పరాధీనములను సర్కారువారు ఆక్షేపించి రద్దుపరచవచ్చును. (8 మూ. ఇ. అ. 529).

సంసృష్టులైనవారికి గల వారసు హక్కు.

315. ఒకసారి విభాగించుకొని పిదప సంసృష్టులైనవారు, మితాక్షర కుటుంబమునందువలె సమిష్టి హక్కులు కలిగియుండక, కొంచెము హెచ్చుతగ్గుగా దాయభాగ కుటుంబమునందువలె ప్రత్యేకపు హక్కులుకలిగి యుంద్రు

రని కనుపడుచున్నది. సంసృష్టి భాగస్థులలో ఒకడు మృతిచెందిన యెడల, యాజ్ఞవల్క్యాది స్మృతులనుబట్టి, అతని ఆస్తికి, ముందుగా (1.) పుత్రసంతతివారు వారసులగుదురు. వీరు లేనియెడల, (2.) సంసృష్టులైన అన్నదమ్ములలో ఏకోదరులు వారసులగుదురు. వీరు లేనియెడల, (3.) సంసృష్టులై భిన్నోదరులైయుండు అన్నదమ్ములు, విభక్తులైన ఏకోదరులగు అన్నదమ్ములున్నయెడల వారితో జాయింటుగా హక్కుదార్లగుదురు. పిమ్మట, (4.) విభక్తులైన ఏకోదరులగు అన్నదమ్ములును, పిమ్మట, (5.) సంసృష్టియైన తండ్రి, లేక పినతండ్రి పెత్తండ్రి - (6.) విభక్తులైన భిన్నోదరులగు అన్నదమ్ములు, తండ్రి - (7.) తల్లి - (8). భార్య - (9.) అక్కచెల్లెండ్రు - (10.) వీరెవరును లేనియెడల, ఆస్తిదారుని యితర సపిండులును సమానోదకులును - వారసులగుదురు. (ఇ. లా. రి. 1 క. 27; 5 స. 249; 7 స. 35; 20 స. 197).

(4.) వారసు హక్కువిషయమైన అనర్హతలు.

316. జాత్యనుసారముగా శాస్త్రోక్త కర్మలను జరిపించుట కొరకు ఆస్తి యేర్పడినదనియు, ఆస్తికి వారసులగువారు ఆస్తిదారుని ఆత్మోజ్జీవనమునకు ఆవశ్యకమైన కర్మలను జరిపించుటకు యోగ్యతగలవారుగా నుండవలయుననియు, అట్టియోగ్యత లేనివారు దాయార్హులు కారనియు, ధర్మశాస్త్రములు వక్కాణించుచున్నవి. దాయానర్హతను కలిగించునట్టి దోషములు అనేకములు చెప్పబడియున్నవిగాని, వానిలో కొన్నిటికి, అనగా, అసత్యప్రవర్తనము, మోసము, అశౌర్యము, లోభిత్వము, అనాచారము, తండ్రియెడల అవిధేయత, జూదము, పానము - యీ మొదలగువానికి ప్రాయశ్చిత్తము లేర్పరుపబడియున్నందున, అవి యీ కాలమునందు న్యాయస్థానములయందు పాటింపబడ జాలవు.

వారసు హక్కువిషయమైన అనర్హతలు.

(1 స్ట్రేం. 159; 3 అ. హై. 267; 1848 సం॥ బం. స. తీ. 320; 1858 సం॥ మ. తీ. 118. కాని, 6 బం. స. తీ. 62; 11 స. 530 చూడుము). కాబట్టి ప్రాయశ్చిత్తమువలన వదిలి పోజాలని దోషములుమాత్రమే ముఖ్యమైయున్నవి. అవి యేవనగా - జాతిభ్రష్టత - నపుంసకత్వము - పుట్టుక మొదలు అనివార్యమగు గ్రుడ్డితనము, చెవుడు, లేక మూగతనము - పిచ్చి - అంగహీనత్వము - అనివార్యమగు వ్యాధి. ఈ చెప్పబడిన దోషములు కలవారు వారసు హక్కువలన ఆస్తిని పొందజాలరని మనుస్మృతి యాజ్ఞవల్క్యస్మృతి మొదలగు ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది.

జాతిభ్రష్టత.

317. మతము మార్చుకొనుటవల్లగాని బహిష్కారణము మొదలగు మరి యేకారణములవల్లగాని జాతిభ్రష్టులైనవారికి ఆస్తి హక్కులును వారసు హక్కులును నశింపజాలవని, సర్కారువారు 1850 సం॥ 21 నెం॥ చట్టమును పర్పరచియున్నారు. కాబట్టి, హిందూపురుషులుగాని, హిందూ స్త్రీలుగాని, క్రీస్తు మొదలగు అన్యమతములలో చేరినంతమాత్రముచేత, వారికి ఇతరుల ఆస్తియందు గలిగియుండు వారసు హక్కులు నశింపవు. (2 అ. హై. 446; ఇ. లా. రి. 1 బొం. 559). ఇతర కారణములవల్ల సదరు హక్కులు నశించినయెడల, మీదచెప్పబడిన చట్టము రక్షింపజాలదు. ఉదాహరణములు—

(1.) ఒక ఆస్తిదారుడు మృతిచెందినప్పుడు, అతని వితంతువును అంతకుముందు జాతిభ్రష్టుడైన కుమారుడును ఉండిరి. ఆస్తి యావత్తును కుమారునికి చెందును.

(2.) ఒక ఆస్తిదారుడు మృతిచెందినప్పుడు అతనికి పుత్రసంతతి ఖావారెవ్వరును లేరు. స్త్రీ పునర్వివాహపు పార్టీవారితో భోజనము చేయుటవలన కులమునుండి బహిష్కారణము గావింబడిన అతని భార్య

యను కులమునందున్న దూరపుజ్ఞాతులు కొందరును, ఉండిరి. భార్యయే వారసురాలగును.

(3.) ఒక ఆస్తిదారుడు మృతిచెందినప్పుడు, అతనికి పుత్రసంతతి వారెవ్వరును లేరు. బహిష్కరణము గావింపబడి వ్యభిచారిణిగా సంచరించుచుండిన వితంతువును, దూరపు జ్ఞాతులును మాత్రముండిరి. వింతతువు వారసురాలు కాజాలదు. ఏలననగా - 1850 సం॥ 21 నెం॥ చట్టమువల్ల బహిష్కరణదోషము బాధించకపోయినను, వ్యభిచార కారణమువల్ల వారసు హక్కు తొలగిపోవును. (5 క. హై. 466; 13 క. హై. 1, 25, 75; ఇ. లా. రి. 5 క. 776).

(4.) అలహాబాదు దేశములో, "ఏ" యను ఒక తండ్రియును, "బీ" యను కుమారుడును హిందూమతమునువదిలి మహమ్మదీయ మతము నవలంబించిరి. పిమ్మట "ఏ" మృతిచెందెను. "బీ" యనువాడు, హిందూమతస్థుడైన అతని పినతండ్రియొక్క ఆస్తికి వారసుగా నుండవచ్చునని తీరుమానింపబడెను. (ఇ. లా. రి. 11 అ. 100).

(5.) మైసూరు మొదలగు కొన్ని స్వతంత్ర రాజ్యములయందు మీదచెప్పబడిన 1850 సం॥ 21 నెం॥ చట్టము అమలులోనికి తేబడియుండలేదు. కాబట్టి, అట్టి ప్రదేశములయందు జాతిభ్రష్టతవలన వారసు హక్కు నశించుననియే చెప్పదగియున్నది.

నపుంసకత్వము, గ్రుడ్డి, మూగ, చెవుడు,

318. నపుంసకులకు వారసు హక్కు లేదు. గ్రుడ్డితనము, మూగతనము, చెవుడు - ఈ దోషములు పుట్టుక మొదలు కలిగియుండి నివారింప శక్యముగాకయున్ననే దాయానర్హత సిద్ధించునుగాని, మధ్యకాలమున తటస్థించినవిగా నుండునప్పుడును నివారించుటకు అనుకూలమైనవిగా నుండునప్పుడును, దాయానర్హత కలుగదు. (14 క. హై. 273; ఇ. లా. రి. 1 బొం. 177 (గ్రుడ్డి); 1 క. హై. 117; 1870 సం॥

బం. స. తీ. 661; ఇ. లా. రి. 6 అ. 322 (మూగ, చెవుడు); 4 బొం. హై. 135 (మూగ); ఇ. లా. రి. 1 బొం. 557; ఇ. లా. రి. 18 క. 387, 111).

319. పిచ్చివాండ్రు వారసులుగా నుండుటకు తగియుండరు.

పిచ్చి. పిచ్చియనగా - సంపూర్ణముగా మతిచెడి, దురాగత కృత్యములనుచేసి యితరులకు హానిచేయునట్టి స్థితియని తలచగూడదు. తాను చేయునట్టి కార్యము సరియైనది సరికాదు - అని తెలిసికొనుటకు అనుకూలముకాని జ్ఞానశూన్యత, పిచ్చిగా భావింపబడును. (1 మ. హై. 214; ఇ. లా. రి. 12. అ. 530). పిచ్చివలన దాయానర్హత కలుగుటకై, అది పుట్టుకనుండి యుండవలెనో, లేక, పిమ్మట కలిగినయెడల చాలునో - ఈ విషయమున హైకోర్టులవారు భిన్నాభిప్రాయులై యున్నారు. బొంబయి హైకోర్టువారి తీరుమానముల ప్రకారము, పుట్టుక మొదలు కలిగియుండిన పిచ్చివల్లనే దాయానర్హత సిద్ధించునుగాని, మధ్యకాలమున కలిగిన పిచ్చివల్ల బాధకములేదు. (ఇ. లా. రి. 1 బొం. 177, 182, 554; 13 మూ. ఇ. అ. 519; 14 మూ. ఇ. అ. 176). బంగాళా అలహాబాదు హైకోర్టులవారి తీరుమానముల ప్రకారము, పుట్టుక మొదలు పిచ్చి లేకున్నను, వారసు హక్కు సంక్రమించిన కాలమున కలిగియున్నయెడల, దానివల్ల దాయానర్హత సిద్ధించుననియు, సదరుపిచ్చి బొత్తిగా అనివార్యమైనదిగా నుండుట ఆవశ్యకము కాదయు, ఏర్పడుచున్నది. (9 క. హై. 204, 198; ఇ. లా. రి. 10 క. 63; ఇ. లా. రి. 5 అ. 509; ఇ. లా. రి. 8 క. 149).

320. కాలుసేతులులేక పనిపాటులకు శక్తికలిగియుండని వికలాంగులు (నిరింద్రియులు) దాయానర్హులని చెప్పబడియున్నది. పుట్టుక మొదలు వికలాంగులుగా

అంగహీనత్వము. నుండక, మధ్యకాలమున రోగమువల్లగాని మరియేకారణమువల్లగాని

కాలుసేతులుచెడి కదలజాలకయుండు మొండివారును కుంటివారును గూడ దాయానర్హులని చెప్పదగియున్నది. (ఇ. లా. రి. 1 బొం. 185; వె. బు. 578; బొం. సి. రి. 151).

321. అనివార్యమగు కుష్ఠరోగము మొదలగు వ్యాధులవలన బాధపడుచుండువారు దాయానర్హులని చెప్పబడియున్నది. ఈరోగములు జన్మాదారభ్య కలిగియుండుట ఆవశ్యకముకాదు. మధ్యకాలమున కలిగినను, అవి అతికాఠిన్యముగను అనివార్యముగను ఉండినయెడల, దాయానర్హత సిద్ధించును. శరీరమంతటను ప్రాకి వ్రణములపాలుచేసి నివారించుటకు అశక్యముగా నున్నపక్షమందే కుష్ఠరోగమువలన దాయానర్హత సిద్ధించును. (1860 సం॥ ను. తీ. 239; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 145; ఇ. లా. రి. 1 బొం. 554). క్షయరోగము, రాచపుండు ఇవికూడ బొత్తిగా నివారింపకూడని స్థితిలో నుండినయెడల, దాయానర్హతను కలిగించునని చెప్పవచ్చును. (2 స. 125).

అనివార్యమగు వ్యాధి.

322. మృతిచెందిన ఆస్తిదారునికి పుత్రసంతతివారెవ్వరును లేక అతనిభార్య వారసురాలుగా నుండుట తటస్థించినప్పుడు, అంతకు పూర్వమే ఆపెకు వ్యభిచారదోషము ఏర్పడినయెడల, వారసు హక్కు కలిగియుండదు. కుమార్తె, తల్లి, తండ్రితల్లి, తాతతల్లి- ఈ మొదలగు స్త్రీ వారసుల వారసు హక్కునకు బంగాళా దేశమునందుమాత్రమే వ్యభిచారదోషమువల్ల బాధకము కలదుగాని, తక్కినచోట్ల బాధకము లేదని యిదివరకే తెలిపియున్నాము. (పేరాలు, 294, 297, 304).

వ్యభిచారము.

భర్త మృతిచెందినపిమ్మట భార్య పునః వివాహమాడినయెడల, భర్త ఆస్తియందు ఆపెకు కలిగియుండు యావత్తు హక్కులును నశించి, అనంతరవారసులు హక్కుదార్లగుదురు. (1856 సం॥ 15 నెం॥ చట్టము, సె. 2). సదరు

పునర్వివాహము.

ఆస్తి ఆమెకు భర్తవలన దానరూపకముగా ఇయ్యబడినప్పుడును, పునర్వివాహ మాడవచ్చునని భర్త అనుజ్ఞ యిచ్చిపోయినప్పుడును మాత్రము భార్యయొక్క హక్కు నశింపజాలదు. (295-వ పేరా.). కుమార్తె, తల్లి, తండ్రితల్లి, మొదలగు (స్త్రీ) వారసులు పునర్వివాహమాడినను, వారి వారసు హక్కునకు భంగము కలుగజాలదు. (డిటో చట్టము, సె. 5; పేరాలు, 297, 304).

323. ఆశ్రమము. సన్యాస, వానప్రస్థ, నిత్యబ్రహ్మచర్యాశ్రమములలో దేనినైనను బూని సంపూర్ణముగా వైరాగ్యము వహించి, ప్రపంచ వ్యవహారములను బొత్తిగా పరిత్యజించినవారికి వారసు హక్కు నిలువజాలదు. అట్టివారు మృతి చెందినట్టుగానే భావింపబడి, వారిపిమ్మట వారసులు హక్కుదార్లు అగుదురు. ఊరక విరక్తిగా నుండునంత మాత్రముచేత వారసు యోగ్యత తప్పిపోవునని భావింపగూడదు. (1 స. 209).

324. ఔరసత్వము. ఏ వారసులుగాని వారి తలిదండ్రులకు క్రమమైన ఔరస పుత్రులు, లేక ఔరసపుత్రికలు కారని స్పష్టముగా రుజువు కనుపడినయెడల, వారికి వారసు హక్కు కలిగి యుండనేరదు. 1872 సం॥ 1 నెం॥ ఎవిడెన్సుఆక్టు, 112 సె॥ ప్రకారము, భార్యాభర్తలు కలిసి కాపురముచేయుచుండగా గాని, వారు వేరుపడి యుండుపక్షమున, వేరుపడినదినము మొదలు 280 దినములలోగాగాని, జన్మించిన సంతానము ఔరససంతానముగా భావింపబడును. కాని, గర్భోత్పత్తి కాదగిన యేకాలమునందుగాని సదరు దంపతులు కూడియుండలేదని స్పష్టముగా రుజువు కనుపడిన యెడల, ఔరసత్వము ఊహింపబడజాలదు. ఉదాహరణములు—

(1.) భార్యాభర్త లిద్దరును కలిసి కాపురముచేయుచుండగా పుత్రుడు జన్మించెను. కాని, పుట్టుక మొదలు భర్త నపుంసకుడనియు

అతని నపుంసకత్వము కుదురజాలనిదనియు, కుదురలేదనియు, అతడు సంభోగమునకు అనర్హుడనియు, అతనివలన గర్భోత్పత్తియగుట అసంభవమనియు - ఇట్లు అతనిని పలుమారు చక్కగా పరీక్షించిచూచిన డాక్టర్లు మొదలగువారి సాక్ష్యముకలదు. సదరు పుత్రుడు ఔరసుడుగా భావింపబడ జాలడు.

(2.) భర్తనువిడిచి భార్య పుట్టింటికి లేచిపోయెను. తర్వాత, ఒక సంవత్సరమునకు ఆమెకు కుమారుడు, లేక, కుమార్తె కలిగెను. భార్యాభర్తలు విడిపోయినపిమ్మట, వారు తిరుగా కూడి సంభోగించలేదని రుజువు కనుపడినయెడల, సదరు కుమారునకు, లేక, కుమార్తెకు, ఔరసత్వము లేదు.

(3.) భర్త విదేశగతుడై కొన్ని సంవత్సరములు అచ్చటచ్చట సంచరించివచ్చి మరల భార్యతోచేరెను. అట్లు చేరిన నాలుగు నెలలకు వారికి సంతానము కలిగెను. ఇది ఔరస సంతానము కానేరదు.

(4.) భర్త మృతిచెందినకాలమున భార్య గర్భిణిగానుండి పిమ్మట సంతానముకలిగినయెడల, ఈ సంతానము ఔరససంతానముగా భావింపబడును. మరియు, వారసు హక్కు సంక్రమించినకాలమునకు ముందే జన్మించియుండు స్త్రీపురుషుల కెట్టి హక్కులు కలిగియుండునో, సదరు కాలమున గర్భస్థులైయుండి పిమ్మట జన్మించిన వారికిని అవే హక్కులుకలిగి యుండును. (9 క. హై. 397; 5 బం: స. తీ. 315).

(5.) భర్త మృతిచెందినకాలమున భార్య గర్భిణియని చెప్పబడెను. కాని, భర్త మృతిచెందిన ఒక సంవత్సరమునకు పిమ్మట ఆమెకు

325. పైపేరాలలో వివరింపబడిన దోషములు, వారసు హక్కు సంక్రమించక పూర్వము కలిగియుండిననే బాధించునుగాని, వారసు హక్కు సంక్రమించిన పిమ్మట ఏదోషములు కలిగినను బాధకములేదు. (1854 సం॥ బం. స. తీ. i. 244; ఇ. లా. రి. 5 అ. 509; ఇ. లా. రి. 5 క. 776; ఇ. లా. రి. 14 మ. 294). మరియు, మీద వివరింపబడిన దోషములు పురుషులయొక్కయు స్త్రీలయొక్కయు గూడ వారసు హక్కును బాధించును.

పైదోషములు ఎప్పుడు ఎంతవరకు బాధించును?

మీద వివరింపబడిన దోషములు కలవారు వారసు హక్కువలన ఆస్తినిపొందుటకు అనర్హులుగానున్నను, వారికి దానరూపముగాగాని ఉయిలుమూలముగాగాని ఆస్తి యియ్యబడినయెడల దానిని పొందుటకు తగియుందురు. (ఇ. లా. రి. 2 అ. 809; ఇ. లా. రి. 18 క. 341).

ఏదోషములవల్లగాని పురుషులకు దాయానర్హత యేర్పడినప్పుడు, వారికిని వారి భార్యలకును వారి దత్తపుత్రులకును జీవనాంశమునకు మాత్రమే హక్కుకలిగియుండును. సదరు దాయానర్హులకు ఏదైనను స్వార్జితపుసొత్తు ఉన్నపక్షమున, అది వారి దత్తపుత్రునకు, లేక వితంతువునకు చేరును. (1857 సం॥ మ. తీ. 210). కాని, సదరు దాయానర్హులకు దోషరహితులగు కుమారులుగాని మనుమలుగాని ఉండునెడల, వీరికి వారసు హక్కు కలిగియుండును.

326. పైపేరాలలో వివరింపబడిన దోషములవలన దాయానర్హులైనవారు వారసులుగా నేర్పడినప్పుడు, వారు లేనట్లే, అనగా మృతిచెందినట్లే భావింపబడి, వారి అనంతర వారసులకు ఆస్తి చెందుచున్నది. ఈ ఉదాహరణములు—

అనంతర వారసుల హక్కు బాధ్యగుట.

(1.) మృతిచెందిన యొక ఆస్తిదారునికి పిచ్చివలన దాయానర్హుడైన ఒకకుమారుడును, ఒక కుమార్తెయును, ఉండిరి. కుమార్తె వారసురాలగును. (2 డబ్లియు మెక్. 42).

(2.) మృతిచెందిన యొక ఆస్తిదారునికి పిచ్చివలన దాయానర్హురాలగు ఒక కుమార్తెయును, ఆపెవలన ఇద్దరు దౌహిత్రులును ఉండిరి. ఈ దౌహిత్రులు వారసుదార్లగుదురు. (13 మూ. ఇ. అ. 519).

(3.) ఒక ఆస్తిదారుడు మృతిచెందిన కాలమున అతనికి పుట్టు గ్రుడ్డియగు ఒక కుమారుడును, ఇద్దరు కుమార్తెలును ఉండిరి. ఆస్తిదారుని మరణకాలమున, సదరు గ్రుడ్డికుమారుని భార్య గర్భిణిగా నుండి, పిమ్మట, ఏదోషములేని మగబిడ్డ కలిగెను. కుమార్తెలకంటె ముందుగా మనుమడు వారసుదారుడగును కాబట్టి, ఈ జన్మించిన బాలుడు వారసుదారుడగును.

(4). ఒక ఆస్తిదారుడు మృతిచెందినప్పుడు, ఆతనికి "ఏ" యను ఒక విభక్తసోదరును, పుట్టుమూగయగు "బీ" యను మరియొక విభక్త సోదరుడును, ఇతనికుమారుడు "సీ" యనువాడును, ఉండిరి. ఈ సందర్భమున యావదాస్తియును "ఏ" యనువానికే చెందునుగాని, "సీ" యనువాని కెంతమాత్రమును చెందజాలదు. ఏలననగా - అన్నదమ్ములుండగా, అన్నదమ్ములకుమారులు హక్కుదార్లు కాజాలరు.

(5.) ఆలాగుననే ఒక ఆస్తిదారునికి దాయానర్హుడగు చెల్లెలు కుమారుడొకడును, చెల్లెలు మనుమడొకడును ఉండినయెడల, చెల్లెలు మనుమడు వారసుదారుడు కానేరడు. ఏలననగా - చెల్లెలు మనుమనికి అసలే వారసు హక్కులేదు. (2 క. హై. 115; 9 క. హై. 198, 203).

(6.) మూడవ యుదాహరణములో ఆస్తిదారుడు మృతిచెందిన పిమ్మట, అతని గ్రుడ్డికుమారుని భార్యకు గర్భోత్పత్తియై పుత్రుడు జన్మించినయెడల, కుమార్తెలవద్దనుండి ఇతనికి ఆస్తి రానేరదు. కాని,

కుమార్తెలు అసంపూర్ణ హక్కుగల వారసులు గనుక, అనగా వారి మరణానంతరము వెనుకటి ఆస్తిదారుని వారసులే హక్కుదార్లగుదురు గనుక, కుమార్తెలు మృతిచెందినపిమ్మట సదరు గ్రుడ్డివాని కుమారునికి ఆస్తి చెందును.

(7.) ఆస్తిదారుని కుమారుడు దాయానర్హుడైయుండి, ఎవరైనను పురుషవారసులకు ఆస్తి చెందినపిమ్మట సదరు దాయానర్హుని భార్య గర్భిణియై కుమారుడు కలిగినయెడల, ఇతనికి వారసు హక్కు కలుగనేరదని బంగాళా హైకోర్టువారును బొంబయి హైకోర్టువారును తీరుమానించియున్నారు. (1 క. హై. 117; ఇ. లా. రి. 5 అ. 509; 2 క. హై. 103; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 616).

(8.) కాని, ఒకకేసులో, దీనికి వ్యతిరేకముగా మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించియున్నారు. "ఏ" యను ఆస్తిదారుడు మృతిచెందినకాలమున, అతనికి "బీ" "సీ" యను ఇద్దరు కుమారులుండిరి. వారిలో "బీ" యనువాడు పుట్టుమూగగా నుండినందున, యావదాస్తియును "సీ" యనువానికి చెందెను. అటుపిమ్మట, "బీ" యనువాని భార్యకు గర్భోత్పత్తియై, దోషరహితుడగు కుమారుడు కలిగెను. ఇతడు, "సీ" తో సమిష్టి భాగస్థుడై ఆస్తియందు అర్ధభాగమునకు హక్కుదారుడగునని మదరాసు హైకోర్టువారు తీరుమానించియున్నారు. (ఇ. లా. రి. 9 మ. 64).

327. దాయానర్హతను కలిగించునట్టి దోషములు పిమ్మట నివారణమైనయెడల, విభాగానంతరము జన్మించిన పుత్రుల విషయములోవలె వారసు హక్కు తిరుగా కలుగునని ధర్మశాస్త్రములయందు చెప్పబడియున్నది. కాని, దోషము నివారణమగుటకు పూర్వమే, ఆస్తి మరియొకరికి చేరిపోయినయెడల, తిరుగా అది రానేరదు. (252 - పేరా చూడుము.) ఉదాహరణములు—

దోషములు నివారణమైనయెడల ఫలము.

(1.) ఒక ఆస్తిదారుడు మృతిచెందినకాలమున, అతని భార్యయు పుట్టంధుడగు ఒక కుమారుడును జీవించియుండినందున, భార్య వారసురాలుగా నేర్పడెను. పిమ్మట కుమారునకు నేత్రవ్యాధి కుదిరినను వితంతువుయొక్క స్వాధీనమునుండి తప్పి అతనికి ఆస్తి రాజాలదు. కాని, ఆమె యనంతరము, కుమారుడే సమీప వారసుదారుడగును కాబట్టి అతనికి ఆస్తి చెందును.

(2.) ఒక ఆస్తిదారుడు మృతిచెందిన కాలమున, అతనికి ఒక పుట్టంధుడగు కుమారుడును, ఒక విభక్త సోదరుడును ఉండినందున, ఆస్తికి ఈ సోదరుడు వారసుదారుడుగా నేర్పడెను. పిమ్మట, సదరు పుట్టంధునకు నేత్రవ్యాధి కుదిరినను అతనికి ఆస్తి రానేరదు. ఏలననగా-సదరు విభక్తసోదరుడు సంపూర్ణమగు వారసు హక్కుకలవాడైనందున, అతని యనంతరము అతని కుమారులు మొదలగువారే సదరు ఆస్తికి వారసులగుదురు. (10 మూ. ఇ. అ. 279; 2 క. హై. 103). సదరు విభక్తసోదరునకు కుమారులు మొదలగు వారసు లెవ్వరును లేక, అన్నకుమారుడే సమీప వారసుదారుడైనయెడల, అతనికి ఆస్తి చెందును.

(5.) స్త్రీ వారసులవిషయమైన విశేష నిబంధనలు.

స్త్రీవారసులకు ఆస్తియందు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము లేదు.

328. ఒకని మరణానంతరము అతనిఆస్తి అతని వంశము వారి యనుభవములోనే ఉండవలెనుగాని యితర వంశములవారికి చేరి పోగూడదను అభిప్రాయము మనహిందువులలో చిరకాలనుండి స్థిరపడియున్నది. ఈ యభిప్రాయమునుబట్టి, పురుష వారసులకును స్త్రీ వారసులకును కొన్ని భేదము లేర్పడినవి. పురుషవారసునకు ఆస్తి వచ్చినప్పుడు వానియందు

డును. కాబట్టి, సదరుఆస్తిని అతడు ఇచ్చవచ్చినట్లు ఖర్చుపెట్టవచ్చును, పరాధీనము చేయవచ్చును. మరియు, అతని మరణానంతరము అది అతని వారసులకే, అనగా, అతని కుమారులు మొదలగు వారికే చెందునుగాని, వెనుకటి ఆస్తిదారుని వారసులకు చెందనేరదు. స్త్రీ వారసులకు, అనగా, భార్య మొదలగు వారికి వారసుహక్కువలన పురుషుల ఆస్తి వచ్చినప్పుడు, దానియందు వారికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలుగక యావజ్జీవమును అనుభవించుటకును అగత్యమైన కార్యములనిమిత్తము వ్రయపెట్టుటకును మాత్రము హక్కుకలిగియుండును. ఇంతేకాక, వారి మరణానంతరము, వెనుకటి ఆస్తిదారునికి ఎవరు సమీప వారసులుగా నుందురో వారికే సదరుఆస్తి చెందునుగాని, సదరు స్త్రీలయొక్క వారసుదార్లకు చెందనేరదు. (293, 296 - పేరాలు). బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలోతక్క తక్కిన అన్ని సంప్రదాయముల ప్రకారము సమస్త స్త్రీవారసులకును, అనగా, భార్య, కుమార్తె, తల్లి, తండ్రితల్లి, తాతతల్లి, అక్క, చెల్లెలు, వగైరా అందరు స్త్రీవారసులకును, ఈ చెప్పబడిన అసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ఏర్పడియున్నది. (11 మూ. ఇ. అ. 139, 173, 487, 509; 8 మూ. ఇ. అ. 529, 550; 13 క. హై. 5, 53, 76; 2 మూ. ఇ. అ. 331; 1 బొం. హై. 130, 117; 2 బొం. హై. 10; 4 బొం. హై. 163; 6 బొం. హై. 1, 215; ఇ. లా. రి. 3 బొం. 353, 369; ఇ. లా. రి. 4 బొం. 187; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 670; ఇ. లా. రి. 16 బొం. 229; 3 బం. స. తీ. 128; 6 బం. స. తీ. 77; 4 బం. స. తీ. 330; 14 క. హై. 245; ఇ. లా. రి. 4 క. 744; 3 మ. హై. 312; 6 మ. హై. 310; ఇ. లా. రి. 3 మ. 290; 1 బం. స. తీ. 162; 4 బం. స. తీ. 310; 6 బం. స. తీ. 53; 7 బం. స. తీ. 108; 3 స. 140; 2 మ. హై. 402; 8 మ. హై. 88; ఇ. లా. రి. 1 మ. 174; ఇ. లా. రి. 1 అ. 661). సదరుఆస్తి స్థిరమైననుసరే చరమైననుసరే, వెనుకటి

ఆస్తిదారుని పిత్రార్జితమైననుసరే స్వార్జితమైననుసరే, దానియందు స్త్రీవారసులకు అసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే కలిగియుండునని తీర్పులు చేయబడియున్నవి. (11 మూ. ఇ. అ. 139, 487; ఇ. లా. రి. 8 మ. 290, 305). జైనమతస్థులలోమాత్రము, ఆస్తిదారుని స్వార్జితము మీద స్త్రీవారసులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ముండునట్లును, పిత్రార్జితముమీద గూడ హెచ్చుగా స్వాతంత్ర్య ముండునట్లును కనబడుచున్నది. (6 అ. హై. 382; ఇ. లా. రి. 1 అ. 688). మిథిలదేశమునందును బొంబయిదేశమునందును స్త్రీవారసులకు చరాస్తిమీద హెచ్చు స్వాతంత్ర్యముండునట్లు కనబడుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 10 క. 392; 1 బొం. హై. 56, 130; 2 బొం. హై. 10; 4 బొం. హై. 150, 162; 6 బొం. హై. 1, 13; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 670; ఇ. లా. రి. 7 బొం. 163; ఇ. లా. రి. 16 బొం. 229, 233).

విభాగకాలమునందు సమిష్టి ఆస్తిలో కొంతభాగము స్త్రీలకు ఇయ్యబడినయెడల, దానియందుగూడ వారికి అసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే కలిగియుండును. (2 మార్లి. 198; ఎఫ్. మెక్. 67, 73; 5 క. హై. 508; 11 మూ. ఇ. అ. 514; ఇ. లా. రి. 15 క. 292; ఇ. లా. రి. 16 క. 758). కాని, విభాగపు షరతులవల్ల సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమియ్యబడవచ్చును. (11 క. హై. 459; 1 అ. హై. 10).

బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో కొందరు స్త్రీవారసులకుమాత్రము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము.

329. బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో, కుమార్తె, అక్క-చెల్లెండ్రు, మొదలగు కొందరు స్త్రీవారసులకు మాత్రము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము స్థిరపడియున్నది. అచ్చట ప్రమాణముగా చెల్లుచుండెడి మయూఖ గ్రంథమునుబట్టియు, ఈ సంబంధమైన మితాక్షర వచనముల కచ్చట చేయబడియుండు అర్థమునుబట్టియు, స్త్రీ వారసులు రెండు తెగలవారుగా నేర్పడుచున్నారు. (1.) భిన్నగోత్రమునందు

జన్మించి వివాహమువలన ఆస్తిదారుని గోత్రములో చేరినవారు, అనగా, భార్య, తల్లి, తండ్రితల్లి, తాతతల్లి, కుమారునిభార్య - యీ మొదలగు వారు. (2.) ఆస్తిదారుని గోత్రములో జన్మించి, వివాహమువలన భిన్నగోత్రములో చేరినవారు - అనగా, కుమార్తె, అక్క, చెల్లెలు, మనుమరాలు, అన్నకుమార్తె, అన్న మనుమరాలు, మేనత్త - యీ మొదలగువారు. (ఇ. లా. రి. 5 బొం. 110, 662, 670). మొదటి తరగతి స్త్రీలు పురుషులయొక్క ఆస్తికి వారసులైనప్పుడు, దాని యందు వారికి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము కలుగక, వారి మరణానంత రము అది వెనుకటి ఆస్తిదారుని వారసులకే చెందును. (1 బొం. హై. 130; 2 బొం. హై. 10; ఇ. లా. రి. 4 బొం. 163; 6 బొం. హై. 1; ఇ. లా. రి. 3 బొం. 353, 369; ఇ. లా. రి. 16 బొం. 229). రెండవ తరగతి స్త్రీలు పురుషులయొక్క ఆస్తికి వారసులై నప్పుడు, దానియందు వారికి పురుషులకువలెనే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ము కలుగుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 5 బొం. 612; ఇ. లా. రి 11 బొం. 312; 1 బొం. హై. 130, 209; 8 బొం. హై. 244; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 171; ఇ. లా. రి. 4 బొం. 187; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 670; ఇ. లా. రి. 6 బొం. 85; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 285; ఇ. లా. రి. 14 బొం. 612; 1 బొం. హై. 117, 124; 6 బొం. హై. 1; 9 మూ. ఇ. అ. 516, 538; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 671; ఇ. లా. రి. 15 బొం. 206). మరియు, వారి మరణానంతరము, సదరు ఆస్తి, వెనుకటి ఆస్తి దారుని వారసులకు చెందక, సదరు స్త్రీలే పురుషులుగా నుండిన యెడల వారికి ఎవరు వారసులుగానుందురో అట్టివారికి చెందుచున్నది - అనగా, కుమారుడు, కుమార్తె, దౌహిత్రుడు, తల్లిదండ్రులు, వగైరా వారసులకు చెందుచున్నది. (8 బొం. హై. 244; ఇ. లా. రి. 12 బొం. 505; ఇ. లా. రి. 9 బొం. 501).

330. బొంబయిదేశములో భార్యమొదలగు స్త్రీవారసుల కును తక్కినచోట్ల సమస్త స్త్రీవారసులకును పురుషులవద్దనుండివచ్చిన ఆస్తియందు, వారికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లేకున్నను, వారు దానిని తమ యావజ్జీవమును స్వేచ్ఛగా అనుభవించవచ్చును. సదరు ఆస్తియొక్క రాబడి యెంతైననుసరే దానిని కొంచెమైనను మిగుల్చక ఖర్చు చేసికొనవచ్చును. దానిని కూడబెట్టవలెననిగాని, దానివిషయమై యెవరికైనను లెక్క చెప్పవలెననిగాని విధి లేదు. అసలు ఆస్తిని వడ్డిమొదలగు విధములయందు వృద్ధిపరచవలెననియు నిర్బంధములేదు. దానిని పాడుచేయక, తమ స్వాధీనములోనికి అది యేతీరున వచ్చెనో ఆతీరున తమ యనంతరవారసులకు చేరునట్లు కాపాడినయెడల, చాలును. మరియు, రాబడిని ఏవిధముగానైనను ఖర్చుపెట్టవచ్చునుగాని, కొన్నికొన్ని అత్యావశ్యకమైన కార్యములనిమిత్తము తప్ప తక్కిన యేసందర్భములయందును అసలు ఆస్తిని ఖర్చుపెట్టగూడదు; దానిని విక్రయించిగాని, తాకట్టు వగైరా పరాధీనములకు లోబరచిగాని సొమ్ముతెచ్చి వ్రయపరచగూడదు. (ఇ. లా. రి. 4 బొం. 462; ఇ. లా. రి. 4 మ. 152; ఇ. లా. రి. 9 క. 244; ఇ. లా. రి. 8 బొం. 190; 3 మ. హై. 116; 1850 సం॥ మ. తీ. 61; 6 మూ. ఇ. అ. 433; 6 క. హై. 747; 9 స. 584; 4 క. హై. 41).

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యములేని స్త్రీవారసుల అనుభవపు హక్కు—పరాధీనపు హక్కు.

ఆస్తియొక్క రాబడిని తమ యిచ్ఛవచ్చినట్లు ఖర్చుపెట్టుటకును తమ యిష్టమువచ్చినవారికి దానముచేయుటకును స్త్రీవారసులు స్వతంత్రురాండ్రుగా నున్నను, వారి మరణకాలమున ఖర్చుకాక మిగిలియుండు ఆదాయము అసలుఆస్తితో చేరును. కాబట్టి, దానిని సదరు స్త్రీవారసులు ఉయిలుమూలముగా ఇచ్చివేయుటకు స్వతంత్రురాండ్రు కారు. మరియు, అసలు సొత్తుయొక్క

మొత్తము ఏర్పాటు చేయబడినయెడల, లేక దానితో కొంతఆస్తి సంపాదింపబడినయెడల, అసలుఆస్తికి చేరినట్లే అది సాధారణముగా భావింపబడి, దానివిషయమై సదరు స్త్రీవారసులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము తప్పిపోవును. (7 క. హై 93; ఇ. లా. రి. 9 క. 758; ఇ. లా. రి. 5 క. 512; ఇ. లా. రి. 10 క. 334; 5 అ. హై. 197, 201). కాని, అట్లు ఆదాయమును కూడబెట్టి యేర్పరచుకొన్న సొత్తును, సదరు స్త్రీ వారసురాలు ముందుముందు స్వానుభవమునిమిత్తము ఉపయోగించుకొనవలెనను ఉద్దేశముతో ఏర్పరచుకొని అసలు ఆస్తితో చేర్చక ప్రత్యేకముగా నుంచుకొన్నయెడల, దానిని ఆపె జీవితకాలములో తిరుగా ఖర్చుపెట్టవచ్చును. (14 క. హై. 159; 25 స. 335; ఇ. లా. రి. 14 క. 387, 861; ఇ. లా. రి. 16 క. 574; ఇ. లా. రి. 10 బొం. 478).

331. రాబడి చాలనిపక్షమున కొన్నికొన్ని అగత్యమైన కార్యములనిత్తము, అసలు ఆస్తినిగూడ స్త్రీ వారసురాలు ఖర్చుపెట్టవచ్చును. ఈ అగత్యమైన కార్యము లేవనగా—

అగత్యమైన కార్యములు—శ్రాద్ధాదికర్మలు, తీర్థయాత్రలు, వగైరా.

(1.) సదరు ఆస్తి భర్తవల్ల వచ్చియుండునప్పుడు - అతని అపరక్రియలు, తిథి వగైరా కర్మలను, అసలు ఆస్తిని వ్రయపెట్టినైనను జరిగించి అతని ఆత్మకు ముక్తిని కలిగింపవలయును. మరియు, అతనివల్ల తిథి వగైరా కర్మలను జరిపించుకొనదగిన అతనితల్లి మొదలైన వారికి గూడ కర్మ జరిపించవలయును. (11 క. హై. 418; ఇ. లా. రి. 8 క. 36). భర్తయొక్క ఆత్మకు ముక్తి లభింపవలెనను ఉద్దేశముతో, తీర్థయాత్రలు, బ్రాహ్మణదానములు, దేవాలయ ప్రతిష్ఠలు, తటాకాది ప్రతిష్ఠలుగూడ చేయవచ్చును. కాని, వీనినిమిత్తము, ఆస్తియొక్క యోగ్యతను అనుసరించి ఖర్చుచేయవలసినదేకాని, అధికముగా ఖర్చుచేయ

గూడదు. ఆస్తి స్వల్పమైనదిగా నుండునపుడు ఈ విషయమై యెంత మాత్రమును ఖర్చుకూడదు. (1 స. 252; 11 క. హై. 118, 416; ఇ. లా. రి. 11 మ. 288; 2 మార్లి. 119; 21 స. 49; 1 బారో. 394, 405; 2 బారో. 510; 1850 సం॥ మ. తీ. 74). వితంతువు, తన స్వంత ముక్తికొరకు చేయునట్టి తీర్థయాత్రలు వగైరాలనిమిత్తము అసలు ఆస్తిని వ్రయపరచగూడదు. (ఇ. లా. రి. 4 అ. 482). ఆస్తి యొక్క రాబడిని ఖర్చుపెట్టుటకు ఆక్షేపణలేదు.

అప్పులు.

(2.) ఆస్తిదారుడు చేసియుండు అప్పులను తీర్చుటకొరకు ఆవశ్యకమైనయెడల, అసలు ఆస్తిని విక్రయించవచ్చును. అయోగ్యకార్యముల నిమిత్తము చేయబడిన అప్పులను తీర్చవలసిన విధిలేదు. (8 మూ. ఇ. అ. 319; 9 స. 316; 1860 సం॥ మ. తీ. 15; ఇ. లా. రి. 2 బొం. 499). లిమిటేషను (అనగా కాలదోషము) తగిలిన అప్పులను తీర్చుటకై అసలు ఆస్తిని పరాధీనపరచగూడదని కొన్ని కేసులలో తీరుమానింపబడెను. (6 బొం హై. 270; 14 స. 147). కాని, యిటీవలి తీరుమానములవలన, లిమిటేషను తగిలిన అప్పులను తీర్చుటకొరకుగూడ అసలు ఆస్తిని పరాధీన పరచవచ్చునని స్థిరపడియున్నది. (ఇ. లా. రి. 11 బొం. 320, 325; ఇ. లా. రి. 13 మ. 189). అట్టి కాలదోషము తగిలిన అప్పులను తీర్చుట దగా ఉద్దేశముతో జరిగింపబడగూడదు. (ఇ. లా. రి. 11 బొం. 666. 1882 సం॥ 4 నెం॥ చట్టము, 53 సె.).

జీవనాంశములు, పెండ్లిండ్లు వగైరా.

(3.) స్త్రీ వారసులకు వచ్చియుండు ఆస్తివల్ల జరుగవలసిన జీవనాంశముల నిమిత్తమును వివాహాది కార్యములనిమిత్తమును, ఆవశ్యకమైనయెడల, అసలు ఆస్తిని పరాధీనపరచవచ్చును. (16 స. 52; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 450). కాని, యెన్నడో అగత్యము కలుగునని, ముందే ఆస్తిని పరా

ధీనపరచి సొమ్ము తెచ్చి యుంచుకొన గూడదు. (6 మదరాసు జూరిస్ట్, 261.)

తప్పరాని అగత్యము.

(4.) మీద చెప్పబడినవిగాక మరియేదైనను తప్పరాని అగత్యము తటస్థించినయెడల, దానినిమిత్తము గూడ, స్త్రీవారసురాలు అసలు ఆస్తిని పరాధీనముచేసి వినియోగించవచ్చును. సర్కారు శిస్తుబాకీ- పదైనను డిక్రీక్రింద చెల్లించవలసిన మొత్తము - ఆస్తివిషయమై తేబడిన దావాలో ప్రతివాదిగానుండి దానిని కాపాడుటవలన తగిలిన ఖర్చులు- చెడిపోకుండ ఆస్తిని కాపాడుటకై పట్టిన మరమ్మతుఖర్చులు - ఇట్టివి అగత్యమయిన ఖర్చులుగా నెంచబడును. (1859 సం॥ బం. స. తీ. 421; 19 స. 80; 2 అ. హై. 78; ఇ. లా. రి 11 బొం. 609; ఇ. లా. రి. 12 క. 52; ఇ. లా. రి. 4 అ. 532; ఇ. లా. రి. 10 క. 823). తప్పరాని అగత్యముండెనో లేదో అను విషయము ఆయా సందర్భములనుబట్టి తెలిసికొనవలసియుండును. సర్కారు శిస్తుబాకీ వగైరా అగత్యములు స్త్రీవారసురాలియొక్క దుర్వ్యయమువల్ల కలిగియుండినను బాధకములేదు. ఆస్తిని పొందినవాని దుష్ప్రవర్తనమువల్ల, లేక ప్రోత్సాహమువల్ల కలిగియుండగూడదు. (6 మూ. ఇ. అ. 423; ఇ. లా. రి. 6 క. 843).

స్త్రీవారసురాలివల్ల విక్రయము.

332. పైపేరాలో చెప్పబడిన అగత్యమైన కార్యములు తటస్థించినప్పుడు, అసలు ఆస్తిని వ్రయపరచక, అప్పుచేసి, సదరు అప్పును తన రాబడివలన క్రమక్రమముగా తీర్చుటకుగాని, ఆస్తిలో పభాగముగాని విక్రయించక, తాకట్టుపెట్టి సొమ్ము తెచ్చుకొని అందువల్ల తనరాబడిని తగ్గించుకొనుటకుగాని, స్త్రీవారసురాలు బద్ధురాలుకాదు. ఆస్తిలో కొంతభాగమును నిరభ్యంతరముగా విక్రయించి సదరు అగత్యమైన కార్యములను జరుపవచ్చును. స్త్రీ వారసురాలికి యుక్తమని తోచిన

ప్రకారము ఆ స్తిని తాకట్టుపెట్టిననుసరే విక్రయించిననుసరే చెల్లుచున్నది. సదరు స్త్రీ వారసురాలును ఆపెవలన పరాధీనమును పొందినవాడును ఎంతమాత్రమును దురుద్దేశములేకుండ ప్రవర్తించినయెడల, విక్రయముకంటె తాకట్టు లాభకరముగా నుండియుండునను హేతువుచేత అనంతరవారసులు ఆక్షేపించుటకుగాని, స్వాధ్వీవ్వేసి క్రయమును రద్దుపరచుటకుకాని వీలులేదు. (9 స. 284; 3 క. హై. 375). కాని, అతిస్వల్పక్రయమునకు అధికమైన ఆస్తి అన్యాయముగా విక్రయించబడినయెడల, స్త్రీ వారసురాలు మృతిచెందినపిమ్మట, అనంతర వారసుదారుడు ఆక్షేపించవచ్చును. అప్పుడు, వడ్డీతోగూడ క్రయధనమును సదరు అనంతరవారసుదారునిచేత ఇప్పించివేసి కోర్టువారు క్రయమును రద్దుపరచవచ్చును. (9 స. 108; 11 క. హై. 416). ఏంతో స్పష్టముగా అన్యాయము కనుపడి, విక్రయము పొందినవాడు సదరు అన్యాయమును ఎరిగియుండెనని నిశ్చయముగా ఊహించుటకు వీలుకాని సందర్భములయందు ఈ ప్రకారముగా కోర్టువారు జరిగించజాలరు. (5 క. హై. 508; 13 స. 457). స్త్రీ వారసురాలికి వచ్చిన ఆస్తి తాకట్టునకు లోబడి యుండునప్పుడు, సదరు తాకట్టు వదిలించుటకు చాలినంత ద్రవ్యము ఆపెవశములో నుండియు, అసలు ఆస్తిలో కొంతభాగమును ఆపె విక్రయించి తాకట్టు వదిల్చిన యెడల, ఆపె మృతిచెందినపిమ్మట అనంతర వారసుదారుడు దావాతెచ్చి సదరు క్రయమును రద్దుపరచవచ్చును. కాని, క్రయధనమును వడ్డీతో గూడ నిచ్చివేయుటకు అతడు బద్ధుడుగానుండును. (14 క. హై. 226; ఇ. లా. రి. 5 బొం. 450.)

అప్పిచ్చువానికి సంబంధించిన విషయములు.

333. సమిష్టి కుటుంబపు మేనేజరునకు సమిష్టిసొత్తు విషయమై ఎట్టి స్వాతంత్ర్యముకలదో, అట్టి స్వాతంత్ర్యమే స్త్రీ వారసురాలికిని కలదని చెప్పవచ్చును. మరియు, మేనేజరునకు అప్పిచ్చి ఆస్తిని స్వాధీనపరచుకొనువా

నికి ఏయే విధులు చెల్లునో అవి స్త్రీ వారసురాలికి అప్పిచ్చువానికిని చెల్లు చున్నవి. (2 బొం. హై. 201; 6 మూ. ఇ. అ. 393; 11 మూ. ఇ. అ. 619. వెనుక 178, 179, 180 పేరాలు చూడు). ఆ స్తిని తీసి కొనినవాడు పరాధీనమునకు తగిన అగత్యముండెనని రుజువుచేయుటకు బద్ధుడుగానుండును. అగత్యముండినట్లు రుజువు చేసినయెడల, సదరు పరాధీనముల్ల పొందబడిన ద్రవ్యమును స్త్రీ వారసురాలు క్రమముగా వ్రయపరచెనని రుజువుచేయవలసిన విధిలేదు. (6 మూ. ఇ. అ. 393; 8 మూ. ఇ. అ. 529; 5 క. హై. 508). మరియు, తగిన జాగ్ర తతో విచారించి, నిశ్చయమైన అగత్యముండునట్లు నమ్మి, యెట్టి దురు ద్దేశమును లేక సొమ్మిచ్చి ఆ స్తిని స్వాధీనపరచుకొన్నవానికి, సదరు అగ త్యము విషయమై చెప్పబడిన సంగతులు తుదకు అబద్ధములుగా నేర్ప డినను, బాధకములేదు. (6 మూ. ఇ. అ. 393; ఇ. లా. రి. 6 క. 843; ఇ. లా. రి. 21 క. 1882 సం॥ 4 నెం॥ అక్టో, సె. 83). ఏదో అగత్యముండునట్టు దస్తావేజులో వ్రాయబడినంతమాత్రముచేత సదరు అగత్యము నిజముగా కలిగియుండెననిగాని, దానివిషయమై తగిన దర్యాప్తు చేయబడెననిగాని ఊహింపబడజాలదు. (9 స. 285).

అగత్యమైన కార్యములనిమిత్తము ఒక స్త్రీ వారసురాలు అప్పులు చేసినప్పుడు, సదరు అప్పులకొరకై ఆ స్తిని తాకట్టుపెట్టక, ఆమె పత్రము మాత్రము వ్రాసియిచ్చినయెడల, దానివలన అనంతరవారసులు బద్ధులు కాజాలరు- ఇట్లని బొంబయి మదరాసు హైకోర్టులవారు తీరుమానించి యున్నారు. (ఇ. లా. రి. 3 బొం. 237; ఇ. లా. రి. 4 మ. 375). అగత్యమైన కార్యములనిమిత్తము అప్పులుచేయబడినట్లు రుజువు కనుప రచబడినయెడల, ఆ స్తి తాకట్టు ఉంచకపోయినను సదరు అప్పులను తీర్చు టకు అనంతర వారసులు బద్ధులుగా నుందురని కలకత్తా హైకోర్టు వారు తీరుమానించియున్నారు. (ఇ. లా. రి. 6 క. 36).

సొమ్ము అప్పిచ్చినవాడు స్త్రీ వారసురాలిమీద తెచ్చునట్టి దావా

లో పొందబడు డిక్రీవలన, అనంతరవారసులు గూడ బద్ధులు కావలెనని కోరినయెడల, సదరుసొమ్ము అగత్యమైన కార్యములనిమిత్తము ఇయ్యబడెనని దావాలో ఉదహరించవలెను. అనంతర వారసులనుగూడ ప్రతివాదులగా చేర్చవలయునని కోర్టువారి అభిప్రాయముగా కనుపడుచున్నది. (11 మూ. ఇ. అ. 267; 15 క. హై. 160). ఈ చెప్పబడిన ప్రకారము దావాలో ఉదహరించక స్త్రీ వారసురాలిమీద ఒక డిక్రీ పొందబడినప్పుడు, ఆమె యావజ్జీవపు అనుభవపు హక్కుమాత్రమే సదరు డిక్రీకి లోబడియుండును. (11 మూ. ఇ. అ. 241; ఇ. లా. రి. 1 క. 133; 15 క. హై. 142; 6 స. 304; ఇ. లా. రి. 1 మ. 358; ఇ. లా. రి. 4 మ. 401; ఇ. లా. రి. 16 క. 511).

స్త్రీవారసురాలు చేయునట్టి అనగత్యమైన పరాధీనములు.

334. తగిన అగత్యములేనప్పుడు స్త్రీవారసురాలు చేయునట్టి ఆస్తి పరాధీనములు అనంతరవారసులను బాధింపజాలవు. కాని, అవి ఆమె జీవితకాలము వరకు చెల్లుటకు ఏమాత్రమును అభ్యంతరము లేదు. (1856 సం॥ బం. స. తీ. 596; 19 స. 80; క. హై. సప్లిమెంటల్ వాల్యూం, 48; 1 మ. హై. 206; 2 మ. హై. 393; 3 మ. హై. 116; 6 బొం. హై. 270. ఇ. లా. రి. 1 బొం. 577; ఇ. లా. రి. 1 అ. 503; ఇ. లా. రి. 8 క. 204). అనంతరవారసులెవ్వరును లేకున్నను, ఆస్తిని అనగత్యముగా పరాధీనము చేయునట్టి స్వాతంత్ర్యము స్త్రీవారసురాలికి కలుగజాలదు. అట్టి సందర్భమున సర్కారువారు హక్కుదార్లగుదురు కాబట్టి, సదరు పరాధీనములను వారు ఆక్షేపించవచ్చును. (8 మూ. ఇ. అ. 529).

స్త్రీవారసురాలు తన హక్కులను వదులుకొనుట.

335. స్త్రీ వారసురాలికి వచ్చియుండు ఆస్తివిషయమైన యావత్తు హక్కులను, ఆమె యిచ్ఛవచ్చినప్పుడు వదులుకొని తత్కాలమునందు అనంతర వార

సులుగా నుండువారికి ఆస్తిని ఇచ్చివేయవచ్చును. ఇట్లు చేయుటవలన కొందరికి నష్టము కలిగినను ఆక్షేపణలేదు. (8 స. 500. కాని, 6 అ. 116, 288). ఉదాహరణము—

భర్తకు వారసురాలుగా నేర్పడి అతని ఆస్తిని అనుభవించుచుండిన వితంతువు, తత్కాలమున అనంతర వారసుదారుడుగా నుండిన దౌహిత్రునకు యావదాస్తిని ఇచ్చివేసెను. అటుపిమ్మట కొంత కాలమునకు సదరు వితంతువు జీవించియుండగానే దౌహిత్రుడు మృతి చెందెను. వితంతువు మృతిచెందినకాలమున, ఆపె మరది సమీప వారసుగా నుండెను. ఈ సందర్భమునందు, వితంతువు తనయొక్క హక్కును వదులుకొనకయే యుండినయెడల, మరదికి ఆస్తి వచ్చియుండు ననుట నిశ్చయమే. కాని, ఆపె యెప్పుడు తనయొక్క హక్కులను వదులుకొనెనో, అప్పుడే దౌహిత్రుడు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగల వారసుదారుడుగా నేర్పడినందున అతని యనంతరము, సదరుఆస్తి అతని కుమారులు వగైరా వారసులకే చెందును.

తత్కాలమున అనంతర వారసులుగా నుండువారు, వృద్ధులై లేక వ్యాధిగ్రస్తులై మరణము ఆసన్నమైనవారుగా నుండునప్పుడు, మీద చెప్పిన ప్రకారము స్త్రీ వారసురాలు తన హక్కులను వదులుకొని, వారికిని వారివారసులకును ఆస్తి చెందునట్లు చేయవచ్చును.

336. స్త్రీ వారసులు జరిగించునట్టి ఆస్తి పరాధీనములు అనంతరవారసుల సమ్మతితో జరిగింపబడిన యెడల, అవి అగత్యమైనవిగా నున్నను లేకున్నను సరే, చెల్లుచున్నవి. (9 స. 350; ఇ. లా. రి. 5 క. 49). అనంతర వారసులు దస్తావేజులో దస్కతు చేయుట ఆవశ్యకము కాదు. కాని, దస్కతుచేసినయెడల వారు సమ్మతించినట్లు రుజువు చేయుటకు అనుకూలముగానుండును. (1856 సం॥ బం. స. తీ. 506;

అనంతర వారసుల సమ్మతితో చేసిన పరాధీనములు.

24 స. 127). అనంతర వారసు అసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగల స్త్రీ వారసురాలుగా నుండినయెడల, ఆపె సమ్మతివలన, ఆపె యనంతరము వచ్చు వారసుదారుడు బద్ధుడుకాజాలడు. (14 మూ. ఇ. అ. 176; ఇ. లా. రి. 11 అ. 253).

ఎవరు సమ్మతించవలెను?

337. అనంతర వారసుల సమ్మతి యన్నప్పుడు - తత్కాలమున సన్నిహితుడుగానుండు అనంతరవారసుదారుని సమ్మతి చాలునా, లేక, స్త్రీవారసురాలు మృతి చెందినప్పుడు ఎవరు బ్రదికియుందురో వారిలో ఎవరు సమీప వారసులుగా నుందురో తెలియదుగనుక, అందరు అనంతర వారసులును సమ్మతించవలెనా? - యీ విషయమై కొంతవరకు చిక్కుగా నున్నది. అనంతర వారసులలో సమీపుడుగా నుండువాడు పరాధీనమునకు సమ్మతించియుండి అతడు స్త్రీ వారసురాలి జీవితకాలములోనే మృతి చెందినయెడల, అతని సమ్మతివల్ల తక్కిన యనంతరవారసులు బద్ధులైనను కాకున్నను, అతనికుమారులు మొదలగు వారసులు బద్ధులుగానుందురు. (1856 సం॥బం. స. తీ. 604; ఇ. లా. రి. 5 క. 44).

స్త్రీవారసురాలు మృతిచెందినకాలమున ఎవరెవరు వారసులుగా నుండదగియుందురో అట్టివారందరును సమ్మతించుట ఆవశ్యకమనియు, అనంతర వారసులలో తత్కాలము సమీపుడుగా నుండువాడొక్కడుమాత్రము సమ్మతించినయెడల చాలదనియు, బొంబయి హైకోర్టువారియొక్కయు అలహాబాదు హైకోర్టువారియొక్కయు అభిప్రాయముగానున్నది. ఒక బొంబయి కేసులో - భర్తయొక్క ఆస్తి పితంతువుయొక్క అనుభవములోనుండెను. ఆపె కుమార్తెయు, ఆపె భర్తయొక్క ఒక దూరపుజ్ఞాతియు అనంతర వారసులుగా నుండిరి. బొంబయిదేశపు పద్ధతులప్రకారము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగల వారసురాలైయుండు నదరు కుమార్తెయొక్క సమ్మతితో, పితంతువు

ఆస్తిని పరాధీనముచేసెను. అటుపిమ్మట, ముందుగా కుమార్తె మృతి చెంది, వెనుక వితంతువు మృతిచెందెను. సదరు పరాధీనము దూరపు జ్ఞాతిని బాధించదని తీరుమానముచేసి ఆస్తిని అతనికిప్పించిరి. (ఇ. లా. రి. 5 బొం. 563; 13 మూ. ఇ. అ. 228; ఇ. లా. రి. 3 అ. 362; ఇ. లా. రి. 6 అ. 116, 288; ఇ. లా. రి. 10 అ. 407).

కొంతకాలమువరకు కలకత్తా హైకోర్టువారుగూడ బొంబయి హైకోర్టువారివలెనే అభిప్రాయమును కలిగియుండిరి. (ఇ. లా. రి. 9 క. 463; ఇ. లా. రి. 10 క. 225). కాని, యిటీవల - పరాధీన కాలమున సమీపవారసుగా నుండునట్టి అనంతర వారసుని ఒక్కని సమ్మతియే చాలుననియు, అతడు స్త్రీ వారసురాలి జీవితకాలములోనే మృతిచెందినను పరాధీనము రద్దుకాజాలదనియు, ఫుల్ బెంచి తీరుమానము ఇయ్యబడెను. (ఇ. లా. రి. 10 క. 1102). పరాధీన కాలమున, ఒకటే తరగతికి చేరిన సమీపవారసులు అనేకులున్నయెడల - అనగా, దౌహిత్రులు, అన్నదమ్ములు, మొదలగువారు ఇద్దరు ముగ్గురు ఉన్నయెడల - వారందరి సమ్మతియు ఆవశ్యకమని తీరుమానింపబడియున్నది. (ఇ. లా. రి. 17 క. 896).

అనంతర వారసులవల్ల దావాలు.

338. తగిన అగత్యములేని సందర్భములయందు స్త్రీ వారసురాలు, దాన విక్రయాది మార్గములలో ఆస్తిని పరాధీనపరచినయెడల, సదరు పరాధీనము జరిగిన 12 సం॥ల లోగా అనంతర వారసుదారుడు దావాతెచ్చి, అది సదరు స్త్రీవారసురాలు బ్రదికియున్నంత వరకే చెల్లుననియు, అనంతర వారసుదార్లను బాధింపజాలదనియు, తీర్పుపొందవచ్చును. (1877 సం॥ 15 నెం॥ లిమిటేషను ఆక్టు, 2-వ షెడ్యూలు, ఆర్టికిల్ 125, 141; ఇ. లా. రి. 8 క. 442; ఇ. లా. రి. 9 క. 934. 1877 సం॥ స్పెసిఫిక్ రిలీఫుఆక్టు, సె. 42 e, f. ఇ. లా.

రి. 8 అ. 70; ఇ. లా. రి. 5 క. 949; ఇ. లా. రి. 10 మ. 90). ఈ చెప్పబడినప్రకారము దావా తీసికొనిరాక ఉపేక్షించినయెడల, సదరు స్త్రీ వారసురాలు మృతిచెంది అనంతర వారసుదారునికి హక్కు కలిగిన పిమ్మట 12 సం॥ లలోగా అతడు దావా తెచ్చి, పరాధీనము చేయ బడిన ఆస్తిని స్వాధీనముచేసికొనవచ్చును. కాని, ఆలస్యముచేయుట వలన రుజువు మొదలైనవి నశింపవచ్చును కాబట్టి, స్త్రీ వారసురాలు జీవించియుండగానే దావా తెచ్చి తీర్పుపొందుట అనేక సందర్భముల యందు ఉత్తమముగానుండును. (క. హై. సప్లి॥ వా॥ 48; 3 స. 183; 4 క. హై. 1; 14 క. హై. 226; ఇ. లా. రి. 7 అ. 163; ఇ. లా. రి. 8 అ. 365, 646).

స్త్రీ వారసురాలు జీవించియుండగా అనంతర వారసుదారుడు దావా తెచ్చి, ఆపె యనంతరము సదరుఆస్తి తనకే చేరవలెనని తీర్పు పొందుటకు వీలులేదు. ఏలననగా - ఆపె మృతిచెందినకాలమున బ్రదికి యుండిన పక్షమునందే ఇతడు వారసుదారుడగును. (15 క. హై. 83; ఇ. లా. రి. 8 క. 12).

అనంతర వారసులకు అధికముగు నష్టము కలుగునట్టి తీరున, స్త్రీ వారసురాలు తనయొక్క ఆస్తిని అనుభవించుచున్నయెడల, తత్కాలపు అనంతరవారసుదారుడు దావా తెచ్చి ఆప్రకారము జరిగించ కుండునట్లు కోర్టువారిమూలముగా ఆపెకు ఇంజంక్షన్ ఇప్పించ వచ్చును. (6 మూ. ఇ. అ. 433; 1 స. 125; 4 క. హై 1). ఆస్తిని బొత్తిగా నాశముచేయునట్టి సందర్భమునందు, దానిని ఆపె స్వాధీనములోనుండి తప్పించి రిసీవరును ఏర్పరచునట్లు కోరవచ్చును. (1854 సం॥ బం. స. తీ. 351; 1858 సం॥ బం. స. తీ. 1103; 14 మూ. ఇ. అ. 198; 10 క. హై. 1; 2 అ. హై. 424). రిసీవరు ఏర్పరచ బడినప్పుడు, ఆస్తియొక్క రాబడి యావత్తును స్త్రీ వారసురాలికే ఆపె

యావజ్జీవమును ఇప్పించబడును. (1854 సం॥ బం. స. తీ. 351; 1859 సం ॥ బం. స. తీ. 210, 436, 944; 1 క. హై. 27; 24 స. 26. కాని, 3 క. హై. 362; 21 స. 444). ఆస్తిని చక్కగా మేనేజిమెంటు చేయుటకు అనంతరవారసుడే తగినవాడుగా కనుపడినప్పుడు, అతడే రిసీవరుగా నియమింపబడ వచ్చును. (1859 సం॥ బం. స. తీ. 210).

స్త్రీ వారసురాలివల్ల ఆస్తిని పొంది, ఎవరైనను అక్రమమయిన తీరున అనుభవించుచు దానిని నాశముచేయుచున్నయెడల, వారిమీద గూడ అనంతర వారసుదారుడు దావాతీసికొని రావచ్చును. (క. హై. సప్లి॥ వా ॥ 48; 3 మ. హై. 119).

339. తత్కాలమునందు అనంతర వారసుగా నుండువాడు మాత్రమే పైపేరాలో చెప్పబడిన దావాలు తీసికొని రావచ్చునుగాని, దూరపు వారసులుగాని, అనంతర వారసుని సమ్మతిపొందియును మరియెవ్వరుగాని, తీసికొనిరాగూడదు. (9 స. 463; 2 అ. హై. 31; 1859 సం ॥ బం. స. తీ. 620; 9 స. 463; 10 స. 301; ఇ. లా. రి. 4 అ. 16; ఇ. లా. రి. 6 అ. 428; 13 మూ. ఇ. అ. 209, 224; 14 మూ. ఇ. అ. 176; ఇ. లా. రి. 1 క. 289; ఇ. లా. రి. 5 అ. 532).

ఎవరు దావా తేవచ్చును?

అనంతర వారసు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లేని స్త్రీగానుండు నప్పుడు, ఆపె పిమ్మట వారసుదారుడు మీద చెప్పిన దావాలు తీసికొని రావచ్చును. (14 మూ. ఇ. అ. 176; ఇ. లా. రి. 13 మ. 195). మరియు, అనంతర వారసుదారుడు స్త్రీ వారసురాలితో లాలూచీగా చేరి పరాధీనము జరిగించినప్పుడును, అట్లు లాలూచీగా చేరి దావా తీసికొనిరాక ఉపేక్షించినప్పుడును, అతనికి పిమ్మట అనంతర వారసుదారుడు దావా తీసికొనిరావచ్చును. (1859 సం॥ బం. స. తీ. 891;

24 స. 86, 399; 14 మూ. ఇ. అ. 176; ఇ. లా. రి. 6 అ. 431; ఇ. లా. రి. 2 అ. 41; ఇ. లా. రి. 9 అ. 441; ఇ. లా. రి. 11 మ. 106).

ప్రకరణము 13.

స్త్రీ ధనము.

స్త్రీధనము.

340. పురుషులవద్దనుండి వారసు హక్కువలన వచ్చియుండు ఆస్తియందు స్త్రీలకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము లేదనియు, వారి మరణానంతరము సదరు ఆస్తి, వెనుకటి ఆస్తిదారుని వారసులకే చెందుననియు, ఇంతవరకు తెలిపియుంటిమి. స్త్రీ వారసులకు వారసు హక్కువలన రాదగిన ఆస్తి, వారికి ఉయిలుమూలముగాగాని దానరూపకముగాగాని యియ్యబడియున్నను, దానియందు వారికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మేర్పడజాలదు. (14 క. హై. 226; ఇ. లా. రి. 11 బొం. 69, 573; ఇ. లా. రి. 11 అ. 296; ఇ. లా. రి. 14 మ. 274). కాని, మరికొన్ని విధములలో స్త్రీలకు చేకూరునట్టి సొత్తునందు వారికి అధికమగు స్వాతంత్ర్య మేర్పడి, అది వారి స్త్రీధనమని చెప్పబడుచున్నది. ఈ ప్రకరణమునందు స్త్రీధనముయొక్క భేదములును, దానివిషయమై స్త్రీలకు గలిగియుండు పరాధీన స్వాతంత్ర్యమును ఆయా తరగతుల స్త్రీధనములకు పర్పడియుండు వారసుదార్ల క్రమమును, వివరింపబడును.

ఆరువిధములు—శుల్కము, అధ్యగ్నికము, అధ్యావాహనికము, అన్వాధేయికము, ప్రీతిదత్తము, అధివేదనికము.

341. ధర్మశాస్త్రములయందు - శుల్కము, అధ్యగ్నికము, అధ్యావాహనికము, అన్వాధేయికము, ప్రీతిదత్తము, అధివేదనికము - అని ఆరువిధములైన స్త్రీధనములు వివరింపబడియున్నవి. శుల్కమనగా

ఉత్పత్తి ఆసురవివాహమునందు కలిగెను. కన్యనిచ్చినందుకై ఆమె తలిదండ్రులు వరునియొద్ద తీసుకొను సొమ్మునకు అసలు శుల్కమని పేరు. ఇటీవల ఆసురవివాహములు జననింద్యములై బ్రాహ్మ వివాహములు ప్రబలముకాగా, కన్యయొక్క తలిదండ్రులు తమ స్వోపయోగము నిమిత్తము శుల్కమును తీసికొనుట మాని, కన్యకు కావలసిన నగలు, వస్త్రములు, గృహోపకరణములు మొదలగువాని నిమిత్తము కొంత మొత్తమును ముందుగా నిష్కర్షచేసికొని నిశ్చితార్థకాలమున కన్యకు అరణముగా, ద్రవ్యమును, లేక వస్తువులను తీసుకొనువాడుక యేర్పడెను. అట్లు తీసికొనబడు ద్రవ్యము, నగలు, వగైరా సొత్తు శుల్కమని చెప్పబడుచున్నది. వరునివల్లగాని, వరునియొక్క, లేక కన్యయొక్క బంధువులవల్లగాని, స్నేహితులవల్లగాని, యితరులవల్లగాని వివాహ దినములలో అగ్నిసన్నిధానమునందు కన్యకియ్యబడునట్టి ఆభరణములు వగైరా సొత్తు, అధ్యగ్నిక స్త్రీధనమని చెప్పబడుచున్నది. (16 స. 115). పుట్టిల్లు విడిచి అత్తింటికి కాపురము పోవునప్పుడియ్యబడునట్టి ద్రవ్యము వగైరా, అధ్యావాహనిక స్త్రీధనము. వివాహానంతరము పుట్టింటివైపు బంధువులవల్లగాని అత్తింటివైపు బంధువులవల్లగాని యియ్యబడునట్టి సొత్తులు అన్వాధేయిక స్త్రీధనము. వివాహానంతరము భర్తవలన ప్రీతిపూర్వకముగా నియ్యబడు సొత్తు ప్రీతిదత్తము. మరియొక భార్యను పెండ్లియాడునప్పుడు ముందటి భార్యకు తృప్తి కలిగించుటకై భర్త యిచ్చునట్టి సొత్తు అధివేదనిక స్త్రీధనము.

యౌతకము, అయౌతకము.

సమస్తమైన స్త్రీధనమును యౌతకము అయౌతకము అని రెండు తరగతులు. ఒకస్త్రీకి ఆమెయొక్క భర్తవల్లగాని, పుట్టింటి, లేక అత్తింటివైపు బంధువుల వల్లగాని, స్నేహితులవల్లగాని, యితరులవల్లగాని, వివాహకాలమునం దియ్యబడు సొత్తు యౌతక స్త్రీధనము. వివాహమువలన వధూవరులు

యుతమగుట (చేరుట) వల్ల, యౌతకమని పేరువచ్చినది. యౌతకము కాని స్త్రీధనము అయౌతకము.

సౌదాయికము.

వివాహమునకు పూర్వముగాని, వివాహకాలమునందుగాని, వివాహమునకు పిమ్మటగాని, ఒకస్త్రీకి, ఆపె యొక్క భర్త, తల్లి, తండ్రి, సోదరులు, పుట్టింటి, లేక అత్తింటివైపు బంధువులు-వీరివలన ఇయ్యబడిన వస్త్రములు, ఆభరణములు, భూస్థితి వగైరా స్త్రీధనము సౌదాయికమని చెప్పబడుచున్నది. (6 బం. స. తీ. 77; 5 మ. హై. 111; 1 అ. హై. 66; 10 స. 139; 6 అ. హై. 279; ఇ. లా. రి. 1 క. 275; 3 మ. హై. 272). ఈ చెప్పబడిన సొత్తులు ఉయిలుమూలముగా నియ్యబడినను స్త్రీధనములుగానే భావింపబడును. (2 మార్లి. 65; 11 క. హై. 295). ఒకస్త్రీకి అచ్చముగా ఇచ్చివేయక పండుగ పర్వములయందు మాత్రము ధరించుటకై భర్త మొదలగు వారివలన ఇయ్యబడి మరల తీసికొనబడుచుండు నగలు వగైరాసొత్తు ఆపెయొక్క స్త్రీధనము కాజాలదు.

జీవనాంశపు సొమ్ము.

జీవనాంశము వగైరాలనిమిత్తము ఏర్పాటువల్ల ఒకస్త్రీకి ప్రత్యేకముగా సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యముతో నియ్యబడు ఆస్తి ఆపె స్త్రీధనముగా భావింపబడును. (24 స. 168; 3 క. హై. 121; ఇ. లా. రి. 1 మ. 166). ఒకస్త్రీకి జీవనాంశము నిమిత్తము రావలసిన బాకీసొమ్ముగూడ స్త్రీధనముగానే భావింపబడును. (16 స. 76).

స్త్రీధనముయొక్క ఆదాయము.

స్త్రీధనముయొక్క ఆదాయమును, దానితో సంపాదింపబడిన సొత్తును, స్త్రీధనముగానే భావింపబడును. (19 స. 292; ఇ. లా. రి. 1 మ. 281; ఇ. లా.

పరాధీన స్వాతంత్ర్యమును వారసు క్రమమును ఆదాయమువిషయమై కూడ చెల్లును.

వివాహేతర కాలములయందు బంధువులుగాక యితరులవల్ల నియ్యబడు సొత్తులును, ఏదైనను పనిచేసి స్త్రీసంపాదించునట్టి సొత్తులును, పురుషులవద్దనుండి, లేక స్త్రీలవద్దనుండి వారసు హక్కువలన ఒకస్త్రీకి వచ్చిన సొత్తులును, స్త్రీధనముగా భావింపబడవు.

స్త్రీధనముమీద స్త్రీకిగల స్వాతంత్ర్యము.

342. సమస్తమైన స్త్రీధనముమీదను స్త్రీకి ఒకటేవిధమైన స్వాతంత్ర్య మేర్పడియుండలేదు. కొంత స్త్రీధనముమీద సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును, కొంతమీద భర్తయొక్క అధికారమునకు మాత్రము లోబడి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును, కొంతమీద యావజ్జీవమును అనుభవించునట్టి స్వాతంత్ర్యమును కలిగియున్నది.

సౌదాయికముమీద.

భర్తవలన ఇయ్యబడియుండు చరరూపకమైన స్త్రీధనముమీదను, భర్తగాక యితర బంధువులవల్ల ఇయ్యబడియుండు స్థిరచరరూపక స్త్రీధనముమీదను, మరియు ఈ చెప్పబడిన స్త్రీధనములతో తాను సంపాదించియుండు స్థిరరూపక స్త్రీధనముమీదను, స్త్రీకి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముకలదు. దానిని తన యిచ్ఛవచ్చినట్లు ఆమె ఖర్చుచేసికొనవచ్చును, విక్రయించవచ్చును, దానరూపకముగా, లేక, ఉయిలు మూలముగా ఇచ్చివేయవచ్చును. (19 స. 292; 1 మ. హై. 85; ఇ. లా. రి. 7 బొం. 155; ఇ. లా. రి. 5 అ. 310; ఇ. లా. రి. 2 మ. 333). ఈ విషయమై భార్యను ఆజ్ఞపెట్టుటకు భర్తకు ఎంతమాత్రమును హక్కులేదు. ఆమె సమ్మతిని పొందక సదరు సొత్తును భర్త ఉపయోగించుకొనగూడదు - ఉపయోగించుకొన్నయెడల, వడ్డితోగూడ ఇచ్చుటకు బద్ధుడుగానుండును. మితిమీరిన కష్టకాలము తటస్థించినప్పుడు

అనగా, క్షామము, వ్యాధి, అప్పులవాండ్రవలన జెయిలు ఆపత్తు, విడిచిపెట్టరాని వైదికకర్మ, ఇట్టివి తటస్థించి యితర సాధనము బొత్తిగా కనుపడనప్పుడు, భార్యయొక్క సౌదాయిక స్త్రీధనమును భర్త ఖర్చు చేసికొనవచ్చును. అట్లు ఖర్చుచేసికొన్నయెడల, పిమ్మట మంచికాలము వచ్చినప్పుడు సదరు సొమ్మును తిరుగా ఇచ్చివేయుట ధర్మమని స్మృతికర్తలు చెప్పుచున్నారు. భార్యయొక్క స్త్రీధనమును ఉపయోగించుకొనదగిన సందర్భమునందు దానిని ఉపయోగించుకొనుటకు భర్త ఇష్టపడనియెడల, దానిని జప్తుచేయుటకు అప్పులవాండ్రకు ఎంతమాత్రమును హక్కులేదు. (8 బొం. హై. 129; 6 అ. హై. 279).

భర్తవలన ఇయ్యబడిన స్థిరసొత్తుమీద.

భర్తవలన ఇయ్యబడియుండు స్థిరరూపకమైన స్త్రీధనముమీద, అతడు జీవించియుండగాగాని మృతిచెందిన పిమ్మటగాని, దానిని స్వేచ్ఛగా ఖర్చుచేయునట్టి, లేక పరాధీనపరచునట్టి స్వాతంత్ర్యము లేదు. సదరు సొత్తు స్త్రీధనమైనందునకు ఫలమేమనగా - ఆమె మరణానంతరము అది ఆమె వారసులకే చెందునుగాని భర్తయొక్క వారసులకు చెందదు. తక్కిన విషయములలో - పురుషులవద్దినుండి స్త్రీలకు వారసు హక్కువల్ల వచ్చిన ఆస్తికి ఎట్టి నిర్బంధములు చెల్లుచున్నవో అట్టి నిర్బంధములే యీ చెప్పబడ్డ స్త్రీధనమునకును చెల్లుచున్నవి. అనగా - అత్యావశ్యకమగు కార్యములనిమిత్తము తప్ప ఇతర సందర్భములయందు దానిని పరాధీనపరచగూడదు. (5 మ. హై. 111; 10 బొం. హై. 403; ఇ. లా. రి. 1 అ. 734; ఇ. లా. రి. 7 మ. 387). భర్తవలన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమియ్యబడినప్పుడుమాత్రము సదరు స్థిరరూపక స్త్రీధనమును స్త్రీ యిచ్చవచ్చినట్లు ఖర్చుచేయవచ్చును, పరాధీనపరచవచ్చును. (1 అ. హై. 66; ఇ. లా. రి. 5 క. 684; 10 క. హై. 267; ఇ. లా. రి. 10 అ. 495; ఇ. లా. రి. 7 బొం. 491; ఇ. లా. రి. 7 మ. 389).

స్వకాయ కష్టమువల్లగాని స్వప్రయోజకత్వమువల్లగాని భార్య సంపాదించిన సొత్తును, బంధువులుగాక యితరులవల్ల ఆపెకు ఇయ్యబడిన సొత్తును, ఇవి భర్తయొక్క సమ్మతితో పొందదగిన సొత్తులు కాబట్టి, ప్రథమతః అవి భర్తకే చెందుచున్నవి. సదరు సొత్తులను ఏకారణమును లేకయే భర్త ఖర్చుచేసికొనవచ్చును. (2 మార్లి. 65). భర్తజీవించియుండగా అతని సమ్మతిలేక సదరు సొత్తులను భార్య ఖర్చుచేసికొనగూడదు. భర్తకంటె ముందుగా భార్య మృతిచెందినయెడల, సదరు సొత్తు భర్తకు చెంది అతని యనంతరము అతని వారసులకు చెందును. ముందుగా భర్తయే మృతిచెందినయెడల, సదరు సొత్తునందు భార్యకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమేర్పడి ఆపె యనంతరము అది ఆపె వారసులకే చెందును. (ఇ. లా. రి. 1 మ. 307). ఈ చెప్పబడిన సొత్తులుగల స్త్రీ మృతిచెందినప్పుడు, ఆపె పురుషుడుగా భావింపబడి, సదరు సొత్తులకు ఆపె కుమారులు, మనుమలు, వగైరాలు వారసు లగుదురని మయూఖ గ్రంథమునుబట్టి తీరుమానింపబడియున్నది. (ఇ. లా. రి. 12 బొం. 505).

స్వసంపాదనమీద.

పురుషులవద్దనుండి వారసు హక్కువలన స్త్రీలకు వచ్చునట్టి ఆస్తి విషయమై యెట్టి నిర్బంధము లేర్పడియున్నవో అట్టి నిర్బంధములే, ఒక స్త్రీవద్దనుండి మరియొక స్త్రీకి వారసు హక్కువలన వచ్చునట్టి ఆస్తి విషయమైకూడ చెల్లుచున్నవి. మరియు, ఈ రెండవస్త్రీ మరణానంతరము సదరు సొత్తు ఈపె వారసులకు చెందక, వెనుకటి స్త్రీయొక్క వారసులకే చెందుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 17 క. 917, 911; ఇ. లా. రి. 5 క. 222. పేజీ. 348 చూడు).

వారసు హక్కువలన వచ్చిన ఆస్తిమీద.

343. ఒకస్త్రీ మృతిచెంది, ఆపెయొక్క స్త్రీధనమునకు వారసులను నిర్ణయించవలసి వచ్చినప్పుడు, సదరుస్త్రీ, మితాక్షరము వగైరా సంప్రదాయములలో దేనికి చేరినదో, ఆపెయొక్క స్త్రీధనము ఏయే తరగతులలో చేరునో, మరియు ఆపెయొక్క వివాహము కన్యాదాన (బ్రాహ్మ) రూపకముగా జరిగెనో, కన్యావిక్రయ (ఆసుర) రూపకముగా జరిగెనో - యీ విషయములను ముందుగా నిర్ణయించుట ఆవశ్యకము. ఏలననగా - ఈ మూడు విషయములను బట్టియు వారసు క్రమము భేదించుచున్నది.

స్త్రీధనమునకు వారసులను నిర్ణయించుట.

344. వివాహము కాకపూర్వము ఒక కన్య మృతిచెందిన యెడల, ఆపెయొక్క స్త్రీధనము - అనగా, తల్లిదండ్రులవల్లగాని బంధువులవల్లగాని ఆపెకు ఇయ్యబడియుండు వస్త్రాభరణములు మొదలగు సొత్తులు - అన్ని సంప్రదాయముల ప్రకారమును ఈక్రింద చెప్పబడినవారికి వరుసగా చెందును—(1.) కన్యయొక్క అన్నదమ్ములు— (2.) తల్లి— (3.) తండ్రి— (4.) సమీప బంధువులు.

కన్యాధనమునకు వారసులు.

తల్లి మొదలగు స్త్రీలవద్దనుండి వారసు హక్కువలన కన్యకు వచ్చియుండు స్త్రీధన మున్నయెడల, అది, 348 - వ పేరాలో చెప్పబడు ప్రకారము వారసులకు చెందును.

345. నిశ్చితార్థముజరిగి వివాహము కాకపూర్వము కన్య మృతిచెందినయెడల, వివాహము నిమిత్తము ఆపెకు వరుని యింటివారివల్ల ఇయ్యబడియుండు శుల్కములో ఖర్చులను మినహాయించుకొని మిగిలినసొత్తును తిరుగా వారికే యిచ్చివేయవలయునని మితాక్షరమునందును మయూఖమునందును దాయభాగమునందునుగూడ చెప్పబడియున్నది. వివాహమైన స్త్రీ మృతిచెందినప్పుడు, ఆపెకు వివాహమునుగూర్చి,

శుల్కమునకు వారసులు.

శుల్కము, తక్కిన స్త్రీధనములవలె ఆమె కుమార్తెలు మొదలగువారికి చెందక, ముందుగా ఆమె అన్నదమ్ములకును, పిమ్మట ఆమె తల్లికిని, చెందునని- మితాక్షర, మయూఖ, స్మృతిచంద్రిక, వీరమిత్రోదయాది కాశీ సంప్రదాయ గ్రంథములయందు చెప్పబడియున్నది. దాయభాగము ప్రకారము, వివాహిత స్త్రీ యొక్క శుల్కమునకు, తక్కిన అయౌతక స్త్రీధనమునకు వలెనే వారసు క్రమము ఏర్పడియున్నదిగాని, ప్రత్యేకమైన వారసు క్రమములేదు. (348-వ పేరా చూడుము).

తక్కిన స్త్రీధనమునకు వారసుదార్ల క్రమము- మితాక్షరము ప్రకారము.

346. మీదచెప్పబడిన కన్యాధనమును శుల్కమును తప్ప, తక్కిన సమస్తమైన యౌతక అయౌతక స్త్రీధనమునకును మితాక్షరము ప్రకారము ఒకటేవారసుక్రమము ఏర్పడియున్నది. అదియేమనగా:- మృతిచెందిన స్త్రీ యొక్క—

1. కుమార్తెలు – వీరిలో ముందుగా పెండ్లికాని కుమార్తెలు; వారు లేనప్పుడును వారికి అనంతరమును పెండ్లియైన కుమార్తెలలో పేదవారు; వీరుగూడ లేనప్పుడును వీరికి అనంతరమును, పెండ్లియైన కుమార్తెలలో భాగ్యవంతురాండ్రు.
2. కుమార్తెల కుమార్తెలు – వీరు అనేకులుండునప్పుడు అందరును సమభాగములను పొందక తల్లుల సంఖ్యనుబట్టి ముందుగా ఆస్తిని విభాగముచేసి, ఆయా తల్లుల భాగములను వారివారి కుమార్తెలు భాగించుకొనవలయును. మీద చెప్పబడిన రెండుతరగతి కుమార్తెగాని జీవించియుండగా, కుమార్తె కుమార్తెకు హక్కులేదు.
3. కుమార్తెల కుమారులు – వీరికిగూడ తల్లుల వెంబడినే భాగములుగాని అందరికిని సమభాగములు లేవు.
4. కుమారులు.
5. కుమారుల కుమారులు – వీరికి తండ్రుల వెంబడినే భాగములుగాని అందరికిని సమభాగములు లేవు. మరియు, కుమారుడు జీవించియుండగా మనుమనికి హక్కులేదు. ఎట్లనగా – మృతిచెందిన స్త్రీకి ఒక కుమారుడును ఆమెకు పూర్వమే మృతిచెందిన మరియొక కుమారునివల్ల ఒక మనుమడును

ఉన్నయెడల, ఆపె స్త్రీధనము యావత్తును కుమారునికి చెందును. (2 డబ్లియు మెక్. 121).

పై అయిదు తరగతుల వారసులలో నెవ్వరును లేనియెడల, స్త్రీధనమునకు ఎవరు వారసులగుదురను విషయము - మృతిచెందిన స్త్రీయొక్క వివాహము కన్యాదాన (బ్రాహ్మ) రూపకమా, కన్యావిక్రయ (ఆసుర) రూపకమా, యను అంశమునుబట్టి యుండును. (వెనుక 15, 16 పేరాలుచూడు). కన్యాదాన రూపకమైనయెడల, మనుమల తర్వాత, మృతిచెందిన స్త్రీయొక్క భర్తయు, అతని తర్వాత అతని సపిండులును వారసులగుదురు. కన్యావిక్రయ రూపకమైనయెడల, మనుమలతర్వాత, మృతిచెందిన స్త్రీయొక్క తల్లియు, పిమ్మట తండ్రియు, పిమ్మట తండ్రియొక్క సపిండులును వారసులగుదురు. ఇట్లని మితాక్షరమునందు చెప్పబడియున్నది. కాని, భర్తయొక్క సపిండులనగా నెవ్వరో, తండ్రియొక్క సపిండులనగా నెవ్వరో, తెలిపియుండలేదు. స్మృతిచంద్రికయందును వీరమిత్రోదయమునందును స్త్రీధనమునకు వివరింపబడియుండు వారసుక్రమము అసలే భిన్నముగా నుండుటచేత, ఆ గ్రంథములవలన ఈ సందేహము నివర్తి కాజాలదు. కాని, కమలాకర ప్రణీతమగునిర్ణయసింధు గ్రంథముప్రకారము, భర్త పిమ్మటను, తండ్రి పిమ్మటను, ఈ క్రింద ఉదహరింపబడినవారు వారసులగుచున్నారు. అది యే వరుసననగా—

కన్యాదాన వివాహమైన యెడల -

6. భర్త. [మ. 348).
7. సవతి కుమారుడు .(ఇ. లా. రి. 13
8. సవతి మనుమడు.
9. సవతి.
10. సవతి కుమార్తె.
11. సవతి కుమార్తె కుమారుడు.
12. భర్త తల్లి.
13. భర్త తండ్రి.
14. భర్త అన్నదమ్ములు.
15. భర్త అన్నదమ్ముల కుమారులు.
16. భర్త తండ్రి తల్లి.
17. భర్త తండ్రి తండ్రి.
18. భర్త పినతండ్రి పెత్తండ్రులు.
19. భర్త పినతండ్రి పెత్తండ్రి కుమారులు.

కన్యావిక్రయ వివాహమైన యెడల -

6. తల్లి.
7. తండ్రి.
8. అన్నదమ్ములు.
9. అన్నదమ్ముల కుమారులు.
10. అక్కచెల్లెండ్రు.
11. అక్కచెల్లెండ్ర కుమారులు.
12. తండ్రి తల్లి.
13. తండ్రి తండ్రి.
14. పినతండ్రి పెత్తండ్రులు.
15. పినతండ్రి పెత్తండ్రి కుమారులు.

వగైరా.

తండ్రివైపు వారెవ్వరును లేనియెడల భర్తయొక్క అతని సపిండులును

347. మయూఖగ్రంథము ప్రకారము - అన్వాధేయికము, ప్రీతిదత్తము - ఈ రెండు తరగతుల స్త్రీధనమునకు - అనగా, వివాహానంతరము, అత్తింటి, లేక పుట్టింటివైపు బంధువులవల్లగాని భర్తవల్లగాని యియ్యబడిన సొత్తునకు, వారసు లెవరనగా—

మయూఖ గ్రంథము ప్రకారము.

(1.) ముందుగా స్త్రీయొక్క కుమారులును పెండ్లికాని కుమార్తెలును చేరి వారసులగుదురు. అనగా, వీరందరునుచేరి ఆస్తిని సమభాగములుగా పొందుదురు. కుమారులు లేనియెడల పెండ్లికాని కుమార్తెలకే యావత్తు సొత్తును చేరును. పెండ్లియైన కుమార్తెలకును కుమార్తెలకుమార్తెలకును మర్యాదకొరకు నామకార్థము కొంచెము సొత్తు ఇయ్యవలయును. విత్తంతువులుగా నుండు కుమార్తెలకు ఎంతమాత్రమును సొత్తు రానేరదు.

(2.) పెండ్లికాని కుమార్తెలు లేనియెడల, సదరు స్త్రీయొక్క కుమారులతో, పెండ్లియై ముత్తయిదువలుగా నుండు కుమార్తెలు చేరి సమభాగములను పొందుదురు. (ఇ. లా. రి. 9 బొం. 115). కుమారులు లేనియెడల కుమార్తెలకును, కుమార్తెలు లేనియెడల కుమారులకును, యావదాస్తియు చేరును.

(3.) కుమారులుగాని, పెండ్లికాని, లేక పెండ్లియై ముత్తయిదువలుగానుండు కుమార్తెలుగాని, లేనియెడల — కుమార్తెకుమార్తెలును, కుమార్తెకుమారులును వారసులగుదురు. వీరు తల్లులవెంబడి భాగములు పొందుదురుగాని, అందరును సమభాగములు పొందరు.

(4.) పిమ్మట, మనుమలు, అనగా కుమారుని కుమారులు, వారసులగుదురు. వీరికి తండ్రుల వెంబడినే భాగములుగాని, అందరికిని సమభాగములులేవు.

(5.) పిమ్మట — మృతిచెందిన స్త్రీయొక్క వివాహము కన్యాదానరూపకమైన యెడల, భర్తయును అతనివైపువారును — కన్యావిక్రయ రూపకమైనయెడల, తల్లియు, తండ్రియు, తండ్రివైపువారును వారసులగుదురు.

మీదచెప్పబడిన అన్వాధేయికము, ప్రీతిదత్తము, ఈ రెండుతరగతుల స్త్రీధనమును, మరియు, 344, 345 ఖేరాలలో వివరింపబడిన కన్యాధనమును శుల్కమును - గాక, తక్కిన అధ్యగ్నిక, అధ్యావాహని

(1.) ముందుగా, పెండ్లికాని కుమార్తెలు.

(2.) పెండ్లియైన కుమార్తెలలో పేదవారు.

(3.) పెండ్లియైన కుమార్తెలలో భాగ్యవంతురాండ్రు.

(4.) కుమార్తె కుమార్తెలు, కుమార్తె కుమారులు.

(5.) కుమారులు.

(6.) మనుమలు, అనగా, కుమారుల కుమారులు.

(7.) పిమ్మట – కన్యాదానరూపక వివాహమైనయెడల, భర్త వగైరా.
కన్యావిక్రయ రూపక వివాహమైనయెడల, తల్లి, తండ్రి వగైరా.

భర్తకుపిమ్మటను తండ్రికిపిమ్మట్టను ఫలానావారు వారసులని మయూఖగ్రంథము నందు స్పష్టముగా చెప్పబడియుండలేదు. కాని, అందు ఉదహరింపబడియుండు బృహస్పతులవారి శ్లోకములనుబట్టి, మృతిచెందిన స్త్రీ యొవరికి మాతృతుల్యముగా నుండునో వారు వారసులగుదురని యేర్పడుచున్నది. వీరెవరనగా – స్త్రీయొక్క అక్కచెల్లెండ్ర కుమారుడు, భర్తయొక్క అక్కచెల్లెండ్ర కుమారుడు, భర్తయొక్క అన్నదమ్ముల కుమారుడు, స్త్రీయొక్క అన్నదమ్ముల కుమారుడు, అల్లుడు, భర్తయొక్క తమ్ముడు అనగా మరది. ఈ చెప్పబడినవారిలో, భర్తవైపువారు భర్తకు పిమ్మటను తండ్రివైపువారు తండ్రికి పిమ్మటను ముందుగా వారసులగుదురని ఊహించదగియున్నది.

దాయభాగము ప్రకారము.

348. దాయభాగము ప్రకారము - యౌతక అయౌతక స్త్రీధనములకు వేర్వేరు వారసుక్రమము లేర్పడియున్నవి. మరియు, యౌతకమైనను అయౌతకమైనను సరే, పితృదత్త స్త్రీధనమునకు - అనగా, స్త్రీయొక్క తండ్రివలన ఇయ్యబడిన సొత్తునకు, ప్రత్యేకమైన వారసుక్రమము ఏర్పడియున్నది. ఈ వారసుక్రమము లన్నియు ఈ క్రింద వివరింపబడి యున్నవి.

యౌతకము.

యౌతక స్త్రీధనమునకు దాయభాగ దాయక్రమ సంగ్రహముల ప్రకారము ఏర్పడియుండు వారసుక్రమ మేమనగా:— (1.) నిశ్చితార్థమైనను జరిగింపబడని కుమార్తెలు. (2.) నిశ్చితార్థము జరిగింపబడి పెండ్లికాని కుమార్తెలు. (3.) పెండ్లియైన కుమార్తెలలో పుత్రసంతతి కలవారు, లేక, కలుగదగినవారు. (4.) గొడ్రాండ్రుగా నుండు కుమార్తెలు, విధవకుమార్తెలు. (5.) కుమారులు. (6.) కుమార్తె కుమారులు. (7.) మను

మలు, అనగా కుమారుల కుమారులు. (8.) మునిమనుమలు. (9.) సవతి కుమారులు. (10.) సవతి మనుమలు. (11.) సవతి మునిమనుమలు. పిమ్మట, మృతిచెందిన స్త్రీ యొక్క వివాహమునుబట్టి వారసులేర్పడుదురు.

కన్యాదాన వివాహమైన యెడల—
(12.) భర్త.
(13.) అన్నదమ్ములు.
(14.) తల్లి.
(15.) తండ్రి.
పిమ్మట, దూరపువారసులు.

కన్యావిక్రయ వివాహమైనయెడల—
(12.) తల్లి.
(13.) తండ్రి.
(14.) అన్నదమ్ములు.
(15.) భర్త.
పిమ్మట, దూరపు వారసులు.

దూరపు వారసులనగా—(16.) భర్తయొక్క తమ్ములు. (17.) భర్తయొక్క అన్నదమ్ముల కుమారులు, (18.) స్త్రీయొక్క అక్కచెల్లెండ్ర కుమారులు, (19.) భర్త యొక్క అక్కచెల్లెండ్ర కుమారులు, (20.) స్త్రీయొక్క అన్నదమ్ముల కుమారులు, (21.) అల్లుడు, (22.) భర్తతండ్రి, (23.) భర్త అన్న, (24.) సకుల్యులు, (25.) సమానోదకులు.

అయౌతక స్త్రీధనమునకు దాయభాగముప్రకారము ఏర్పడియుండు వారసు క్రమమేమనగా:—(1.) కుమారులును నిశ్చితార్థమైనను జరిగింపబడని కుమార్తెలును చేరి వారసులగుదురు. (2 క. హై. 144). కుమారులు లేనియెడల, ఈ చెప్పబడిన కుమార్తెలకే యావత్తు స్త్రీధనమును చెందును. ఈ చెప్పబడిన కుమార్తెలు లేనియెడల, కుమారులకు చెందును. తర్వాత—(2.) నిశ్చితార్థము జరిగింపబడి పెండ్లికాని కుమార్తెలు. (3.) పెండ్లియైన కుమార్తెలలో పుత్రసంతతి కలవారు, లేక, కలుగదగినవారు. (4.) మనుమలు, అనగా, కుమారుల కుమారులు. (5.) కుమార్తెల కుమారులు. (6.) మునిమనుమలు. (7.) సవతికుమారులు (8.) సవతి మనుమలు. (9.) సవతి మునిమనుమలు. (10.) గొడ్రాండ్రుగానుండు కుమార్తెలు, విధవ కుమార్తెలు.

అయౌతకము.

పిమ్మటి వారసులు కన్యాదాన కన్యావిక్రయ వివాహభేదమునుబట్టి యేర్పడుదు రని దాయక్రమ సంగ్రహము చెప్పుచున్నది. కాని, దాయభాగము, అయౌతకము విష యములో వివాహభేదమును పాటింపక ఈ క్రింద చెప్పినతీరున వారసులను ఏర్పరచి యున్నది. దాయభాగము ప్రకారమే తీరుమానిము లియ్యబడియున్నవి. (11 క. హై. 286; ఇ. లా. రి. 1 క. 275). దాయభాగము ప్రకారము పిమ్మటి వారసులు—

(11.) స్త్రీయొక్క అన్నదమ్ములు, (12.) తల్లి; (13.) తండ్రి, (14.) భర్త, (15.) వెనుక చెప్పిన వరుసను భర్తయొక్క తమ్ములు వగైరా దూరపువారసులు.

పితృదత్తము.

పితృదత్తమునకు — అనగా, ఎప్పుడైననుసరే స్త్రీయొక్క తండ్రివలన ఇయ్యబడియుండు సొత్తునకు. దాయభాగము ప్రకారము వారసు క్రమమేమనగా— (11 క. హై. 286, 300)—

(1.) నిశ్చితార్థమైనను జరిగింపబడని కుమార్తెలు.

* * * *

(11.) సవతి మునిమనుమలు. ...

1 – మొదలు 11 – వరకు వెనుక చెప్పబడిన యౌతక స్త్రీధనమునకు వలెనే వారసుక్రమము. పిమ్మట, అయౌతక స్త్రీధనమునకు వలె—

(12.) స్త్రీయొక్క అన్నదమ్ములు, (13.) తల్లి, (14.) తండ్రి, (15.) భర్త, (16.) వెనుక చెప్పిన వరుసను భర్తయొక్క తమ్ములు వగైరా దూరపువారసులు.

ఒకసారి వారసు హక్కువల్ల వచ్చిన స్త్రీధనమునకు పునః వారసుక్రమము.

349. ఒక స్త్రీకి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండు స్త్రీధనమును ఆపె మరియొక స్త్రీకి దానరూపకముగా లేక ఉయిలు మూలముగా ఇచ్చినయెడల, అది యీ రెండవ స్త్రీ వశములోగూడ స్త్రీధనముగానే భావింపబడి, యీపెయొక్క స్త్రీధనమువలెనే వారసుదార్లకు చెందును. (2 మార్లీ. 65; 11 క. హై. 295). కాని, దానరూపకముగా, లేక ఉయిలు మూలముగా నియ్యబడక, ఒక స్త్రీయొక్క స్త్రీధనపు సొత్తు, ఆపె మరణానంతరము వారసు హక్కువలన మరియొక స్త్రీకి వచ్చినయెడల, అది యీ రెండవ స్త్రీయొక్క స్వాధీనములో స్త్రీధనముగా భావింపబడజాలదు. (2 క. హై. 144; 3 మ. హై. 314; 6 బొం. హై. 18; 14 క. హై. 237; ఇ. లా. రి. 5 క. 225). పురుషుల వద్దనుండి వారసు హక్కువలన స్త్రీలకువచ్చునట్టి ఆస్తివిషయమై యెట్టి నిర్బంధములు చెల్లునో, వారసు హక్కువలన స్త్రీలకు వచ్చిన స్త్రీధనము విషయమైకూడ, అట్టి నిర్బంధములే చెల్లును. కాబట్టి, దీనివిషయమై వారికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండదు. మరియు, ఈ రెం

డవస్త్రీ మరణానంతరము, సదరు సొత్తు, ఆపె వారసులకు చెందక, వెనుకటి స్త్రీయొక్క వారసులకే చెందుచున్నది. (ఇ. లా. రి. 5 క. 222; ఇ. లా. రి. 17 క. 911, 917). స్త్రీధనము, ఒకసారి పురుష వారసులకు చెందినపిమ్మట, అది తిరుగా వెనుకటి స్త్రీయొక్క వారసులకు చెందనేరదు. (3 మ. హై. 312; ఇ. లా. రి. 5 క. 225).
ఉదాహరణములు—

(1.) "ఏ" యను ఒకస్త్రీ మృతిచెందినప్పుడు, "బీ" యను పెండ్లికాని కుమార్తెయును, "సీ" యను పెండ్లియైన కుమార్తెయును ఉండి, "ఏ" యొక్క స్త్రీధనము "బీ" కి చెందెను. పిమ్మట "బీ" యను కుమార్తె కన్యాదానరూపకముగా వివాహమాడి సంతతిలేక, "డీ" యను భర్తను విడిచి మృతిచెందెను. సదరు స్త్రీధనపుసొత్తు "బీ" యొక్క వశములోగూడ స్త్రీధనముగా నుండినయెడల, అదిభర్తకు చెందును. కాని, అది వారసు హక్కువలన వచ్చిన సొత్తుగనుక, "సీ" కి చెందును. అనగా, తిరుగా "ఏ" యొక్క వారసునకుచెందును.

(2.) బంగాళా దేశములో, "ఏ" యను తల్లివద్దనుండి కొంత స్త్రీధనపు సొత్తును వారసు హక్కువలన పొంది, "బీ" యను ఒకస్త్రీ మృతిచెందెను. ఆపె మృతిచెందిన కాలమున, ఆపెకు "సీ" యను ఒక కుమార్తెయు, "డీ" యను మేనమామయు, ఉండిరి. సదరు సొత్తు మేనమామకు చేరునని తీరుమానింపబడెను. ఏలననగా, పైన చెప్పబడిన "ఏ" యను తల్లికి, దాయభాగము ప్రకారము "డీ" యను సోదరుడు సమీపవారసుగాని "సీ" యను మనుమరాలు సమీప వారసుకాదు. (1 బం. స. తీ. 3; ఇ. లా. రి. 17 క. 911).

వ్యభిచారము - పునర్వివాహము - జాతి భ్రష్టత.

350. స్త్రీధనమునకు వారసురాలుగా నేర్పడునట్టి స్త్రీ, వ్యభిచారిణిగా నున్నను, ఆపె హక్కునకు భాధకము కలుగజాలదు. (ఇ. లా. రి. 1 అ. 46)

1856 సం॥ 15 వ॥ చట్టము ప్రకారము. ఒకస్త్రీ, పునర్వివాహ మాడినను, ఆపెకు మరియొక స్త్రీయొక్క స్త్రీధనము విషయమైన వారసుహక్కు నశింపదు. మరియు, 1850 సం॥ 21 వ॥ చట్టము ప్రకారము, స్త్రీధనము విషయమైన వారసు హక్కు జాతిభ్రష్టతవల్ల నశింపజాలదు. (317-వ పేరా చూడు).

ప్రథమభార్యయొక్క నగలను ద్వితీయ భార్యకిచ్చుట - దావాలు - వాయిదా.

అనేకులు, తమ ప్రథమభార్యలు మృతిచెందినప్పుడు, వారి ఆభరణాదులను కుమార్తెలు మొదలగు వారసుల కియ్యక తమ ద్వితీయ భార్యల కిచ్చుచున్నారు. ఇది లాప్రకారము అక్రమమైయున్నది. అట్టి సందర్భములయందు, సదరు స్త్రీధనమునకు వారసులుగానుండు కుమార్తెలు మొదలగువారు దావాతెచ్చి, సదరు నగలనుగాని వాని కిమ్మతునుగాని పొంద వచ్చును. ఆ నగలు మార్చబడక, ద్వితీయభార్య వశములో నుండునప్పుడు ఆపెనుగూడ ప్రతివాదినిగాచేర్చి దావాతేవలయును. ఈదావాకు వాయిదా ప్రథమభార్య మృతిచెందినపిమ్మట 3 సం॥ లు. సదరు స్త్రీధనమునకు వారసుదార్లయిన కుమార్తె వగైరాలు మైనర్లుగా నుండిన పక్షమందు వాయిదా, మైనారిటీ గడచినది మొదలు 3 సం॥ లు.

సంపూర్ణము.

విషయసూచిక.

ప్రకరణము 1. — మూలప్రమాణములు.

1. ప్రభుత్వమువారు, ధర్మపరిపాలన.
2. ప్రాచీన ధర్మశాస్త్రములు.
3. వ్యాఖ్యాన గ్రంథములు.
4. మనుస్మృతి, కుల్లూకభట్టీయము - యాజ్ఞవల్క్యస్మృతి, మితాక్షరము - పరాశరస్మృతి, మాధవీయము.
5. దాయభాగము.
6. స్మృతిచంద్రిక, సరస్వతీవిలాసము, దాయక్రమసంగ్రహము, వ్యవహారమయూఖము, దత్తకమీమాంస, దత్తకచంద్రిక మొదలగు గ్రంథములు.
7. సంప్రదాయములు, ప్రమాణ గ్రంథములు.
8. ప్రధాన సంప్రదాయములు రెండు.
9. సంప్రదాయము మారుట.
10. మతము మారుట.
11. 12. 13. పూర్వాచారములు, కులాచారములు, దేశాచారములు — ఇవి యేయే సందర్భములలో చెల్లును?
14. తీర్పులు.

ప్రకరణము 2. — వివాహము.

15. అష్టవిధ వివాహములు.
16. ఇప్పుడు నిలిచియున్నవి రెండు — బ్రాహ్మ, ఆసుర.
17. గాంధర్వ వివాహము.
18. కన్యకు వివాహముచేయు అధికారము ఎవరిది? తండ్రి, తల్లి, తాత, అన్న, మేనమామ, పినతండ్రి, పెత్తండ్రి, సవతితల్లి — యీ మొదలగు వారికి గల స్వాతంత్ర్యము. తీర్పులు. తండ్రి యిష్టములేక తల్లి యెప్పుడు పెండ్లిచేయవచ్చును?
19. కోర్టువారు వివాహమును నిలుపుట.
20. వివాహమును రద్దుపరచుట.
21. వేంకటాచార్యుల కేసు.
22. జడ్జిమెంటులోని సారాంశములు.
23. వివాహము క్రమముగా జరిగినదా? సప్తపది, మాంగల్యధారణము. నిషేకము.
24. తలిదండ్రుల యిష్టములేక పిల్లకు వివాహము ఎప్పుడు చెల్లును, ఎప్పుడు చెల్లదు? శిక్ష.
25. ఉదాహరణములు.
26. తలిదండ్రుల యిష్టములేక పిల్లవానికి వివాహము.
27. పిచ్చివాడు, నపుంసకుడు - ఇట్టివారికి వివాహము చెల్లునా?
28. నిశ్చయించుకొన్న వివాహమును మానుకొనుట. ధర్మశాస్త్రములు.
29. తీర్పులు. నష్టమిప్పించుట.

30. సొమ్ము విషయమైన ఒడంబడిక.

31. భిన్నజాతి వివాహములు.

32. వధూవరుల కులగోత్రములు. సపిండసంబంధము. మేనమామకూతురు, మేనత్తకూతురు, అక్కచెల్లెండ్ర కూతురు — వీరితో వివాహము. సగోత్ర వివాహము.

33. చెల్లని వివాహములు.

34. వేర్వేరు శాఖలవారికి వివాహములు.

35. భార్య సంరక్షణహక్కు. రజస్వలా పూర్వము భర్తకు హక్కులేదు. రజస్వలానంతరముహక్కు.

36. పన్నెండు సం|| లలోపల నిషేకము. శిక్ష.

37. భార్యా భర్తల ప్రధానవిధి.

38. భార్యను స్వాధీన పరచుకొనుటకు భర్తవలన దావా. భార్య తిరుగబాటు చేసినయెడల అమలు.

39. పైదావా ఎప్పుడు చెల్లును, ఎప్పుడుచెల్లదు? భర్తనువిడిచి భార్య యెప్పుడు వేరుగా కాపురముండ వచ్చును? తీర్పులు. క్రోడరికము, లంజ నుంచుకొనుట, క్రూరత్వము, మరియొక వివాహము చేసికొనుట, మతభ్రష్టత్వము, వగైరా.

40. పైదావాకు లిమిటేషను, స్టాంపు.

41. భార్యకుగల జీవనాంశపుహక్కు.

42. భర్తయింట చేరుటకై భార్యవలన దావా.

43. పురుషులు రెండు మూడు వివాహములు చేసికొనుట.

44. స్త్రీలు రెండుమూడు వివాహములు చేసికొనుట. శిక్ష. తీర్పులు.

45. విధవా వివాహము. చట్టము.

46. భర్తగాని భార్యగాని క్రీస్తు మతములోచేరుట. వివాహమును రద్దుచేయు విషయమైన చట్టము.

ప్రకరణము 3. — పుత్రస్వీకారము.

---

47. పుత్రుని ఆవశ్యకత.

48. ఈ ప్రకరణము ఎనిమిది భాగములు— పుత్రస్వీకారమును ఎవరు చేసికొనవచ్చును? ఎవరు పుత్రస్వీకారము నియ్యవచ్చును? ఎట్టి వానిని పుత్రునిగా స్వీకరింపవచ్చును? పుత్రస్వీకారమునకు విధాయకములగు కర్మలేవి? ఎప్పుడు పుత్రస్వీకారమును రద్దుపరచ వచ్చును? పుత్రస్వీకారమును ఎట్లు స్థాపింప వచ్చును? పుత్రస్వీకారమువలని ఫలితములు. కృత్రిమస్వీకారము వగైరా.

49. దత్తుచేసికొనువానికి పుత్ర, పౌత్ర, ప్రపౌత్రులుండగూడదు.

50. పుత్రుడు జాతిభ్రష్టుడైన యెడల దత్తు చెల్లునా?

51. ఒకసారి రెండుమూడు స్వీకారములు.

52. బ్రహ్మచారులు, భార్యా వియోగము చెందినవారు - వీరుదత్తు గొనవచ్చునా?

53. భార్య గర్భిణియైయుండగా దత్తు గొనవచ్చునా?

54. కుష్ఠరోగి, గ్రుడ్డి, మూగ, చెవిటి, వికలాంగుడు — ఇట్టివాడు దత్తుచేసి కొనవచ్చునా ?
55. మైనర్లు దత్తుచేసి కొనవచ్చునా ?
56. భార్య స్వతంత్రించి దత్తు చేసికొన వచ్చునా?
57. వితంతువు దత్తు చేసికొనవచ్చునా ? వసిష్ఠవచనము — నాల్గు అభిప్రాయములు.
58. స్వీకారాధికారము — స్టాంపు; రిజిస్ట్రేషను వగైరా.
59. స్వీకారాధికారము లో ప్రకారము క్రమమైనదిగా నుండవలెను.
60. స్వీకారాధికారము ప్రకారము హెచ్చు తగ్గులేక జరిగించవలెను. ఉదాహరణములు. అయ్యావిళ్లకేసు.
61. భార్యకుమాత్రమే భర్త స్వీకారాధికార మియ్యవచ్చును.
62. భర్త అధికార మిచ్చినను దత్తుచేసికొనుటకు భార్య బద్ధురాలుకాదు.
63. స్వీకారాధికారము ఎంతకాలము వరకు చెల్లును ? ఉదాహరణములు. తీర్పులు [వచ్చునా.
64. మైనరు వితంతువు దత్తు చేసికొన
65. వ్యభిచారిణియగు వితంతువు దత్తు చేసికొన వచ్చునా ?
66. సకేశయగు వితంతువు దత్తు చేసికొన వచ్చునా ?
67. ఒకభర్తకే యిద్దరు ముగ్గురు వితంతువు లుండునప్పుడు ఎవరు దత్తుచేసికొనవచ్చును ?
68. భర్తయొక్క అనుజ్ఞ లేకున్నను, అతని సపిండుల అనుమతితో, మదరాసు ప్రెసిడెన్సీయందలి వితంతువు దత్తు చేసికొనవచ్చును. [ములు.
69. రామనాధ పురపుకేసు - సారాంశ
70. త్రావన్కూరు కేసు.
71. బరంపురం కేస్తు.
72. జంటవాదము.
73. గుంటూరుకేసు. వితంతువుయొక్క మనోభావము.
74. దురుద్దేశము.
75. బొంబయి ప్రెసిడెన్సీయందలి వితంతువునకుగల స్వీకార స్వాతంత్ర్యము, తీర్పులు. నాలుగు ముఖ్యాంశములు.
76. జైనమతస్థులలో వితంతువునకు గల స్వీకార స్వాతంత్ర్యము.
77. కుమారుని దత్తిచ్చుటకు తలిదండ్రులకుగల స్వాతంత్ర్యము.
78. అన్న మొదలగు వారికిగల స్వాతంత్ర్యము. ఆలోచ నాధికారము, దానప్రక్రియ. [త్రములు.
79. స్వీకార్యుని (దత్తపుత్రుని) కులగో
80. స్వీకార్యుని తల్లికిని స్వీకర్తకును ఉండవలసిన వావి. శౌనకవచనము. తీర్పులు.
81. భిన్నాచారములు.
82. స్వీకరించు తల్లికిని పిల్లవాని తండ్రికిని గల వావి.
83. మూగ, గ్రుడ్డి, కుష్ఠరోగి — యిట్టివాని స్వీకారము.

84. స్వీకార్యుని వయస్సు. ఉపనయనము, వివాహము. దత్తకమీమాంసము, దత్తకచంద్రిక. తీర్పులు. [రము.
85. జ్యేష్ఠపుత్రస్వీకారము, ఏకపుత్రస్వీకా
86. నాల్గు హైకోర్టుల తీర్పులు.
87. ద్వ్యాముష్యాయణ స్వీకారము.
88. పుత్రస్వీకారమునకు ముఖ్యమగు కర్మలు – దానము, పరిగ్రహము.
89. 90. దత్తహోమము – బ్రహ్మక్షత్రియ వైశ్య శూద్రులలో గల భేదము.
91. సూతక దినములలో స్వీకారము.
92. 93. పుత్రస్వీకారమును రద్దుపరచుటకు లేక స్థాపించుటకు దావాలు. స్టాంపు, లిమిటేషను.
94. దత్తును స్థిరపరచునట్టి తీర్పువలన ఎవరు బద్ధులు?
95. బంధువుల ప్రవర్తనము - కాలదోషము. ఉదాహరణములు.
96. రుజువుభారము.
97. స్వీకారముయొక్క ఫలితములు. జనకకుటుంబముతో సంబంధము వదలిపోవుట.
98. దత్తు వదలివేయవచ్చునా?
99. దత్తపుత్రుని వారసుహక్కు.
100. ఔరసపుత్రుడు పుట్టినయెడల దత్తపుత్రుని భాగము. బంగాళాదేశము, కాశీరాజ్యము, మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ, బొంబయి ప్రెసిడెన్సీ. జైనమతస్థులు. కులాచారములు.
102. ద్వ్యాముష్యాయణుడు, ఔరసుడు – వీరి భాగములు.
103. దత్తపుత్రునికి ఆస్తిచేరుట. ఉదాహరణములు, తీర్పులు.
104. స్వీకారమునకు పూర్వము ఆస్తివిషయమై జరిగింపబడిన కార్యములు.
105. దత్తపుత్రుని హక్కు విషయమై దత్తు తండ్రికిని జనకతండ్రికిని ఒడంబడికలు వగైరా. [డిక.
106. దత్తు చేసికొన కుండునట్లు ఒడంబ
107. దత్తు జరుగనియెడల హక్కు కలుగదు. [హక్కు.
108. దత్తు చెల్లనియెడల దత్తపుత్రుని
109. దత్తు చెల్లనియెడల, దత్తపుత్రునికి చేయబడియుండు దానములు చెల్లునా? ఉదాహరణములు, తీర్పులు.
110. కృత్రిమస్వీకారము. నియమములు.
111. జాఫ్నాదేశపు స్వీకారము.
112. ఇల్లరికపు అల్లుని హక్కులు.
113. కన్యాస్వీకారము.
114. వేశ్యలలో చెల్లునట్టి వాడుక.
115. వ్యభిచారవృత్తి నిమిత్తము కన్యాస్వీకారము - కన్నెరికము. శిక్ష.

ప్రకరణము 4. — మైనర్ల సంరక్షణ.

116. స్త్రీపురుషులకు యుక్తవయస్సు.
117. యుక్తవయస్సు రాని బిడ్డల రక్షకత్వపు హక్కు. తల్లి, తండ్రి, [illegible], పినతండ్రి పెత్తండ్రి సొంత

118. లంజబిడ్డల రక్షకత్వము ఎవరిది?
119. మైనరుగానుండు వితంతువు విషయమైన రక్షకత్వపు హక్కు.
120. ఎప్పుడు రక్షకత్వము తప్పిపోవును? సంరక్షకుల దుష్ప్రవర్తనము.
121. దత్తపుత్రుని రక్షకత్వపు హక్కు.
122. 123. తల్లి విధవావివాహము చేసికొన్నప్పుడును అన్యమతములో చేరినప్పుడును బిడ్డల రక్షకత్వపు హక్కు నిలుచునా? బంధువులవలన దావా.
124. తండ్రి అన్యమతములో చేరినయెడల బిడ్డల రక్షకత్వము నిలుచునా?
125. మైనర్లుగానుండువారు క్రీస్తుమొదలగు అన్య మతములను అవలంబించుటకు స్వతంత్రులు కారు. తీర్పులు.
126. మైనర్లు చేయునట్టి ఒడంబడికలు.
127. గార్డియనుకు గల అధికారము. విక్రయము వగైరా పరాధీనములు. మైనరు తగాదాలు.

ప్రకరణము 5. — సమిష్టి కుటుంబము.

128. సమిష్టి కుటుంబము.
129. యజమానుడు, లేక, మేనేజరు.
130. కుటుంబ వ్యయములు.
131. ఒక భాగస్థునికై అధికవ్యయము.
132. మేనేజరు చేయునట్టి అప్పులు.
133. మేనేజరును లెక్క కోరుట.
134. దావాలో అందరు భాగస్థులును చేరవలెను.
135. మితాక్షరము ప్రకారము సమిష్టి కుటుంబములో మూడు తరములవరకు హక్కు. భాగస్థులకు ప్రత్యేకపు హక్కు లేదు.
136. ఉదాహరణము కొరకు వంశావళి.
137. ఆది పురుషుని వద్దనుండి మూడు తరములు కావు.
138. దాయభాగ సంప్రదాయము ప్రకారము భాగస్థుల ప్రత్యేకపు హక్కు.
139. ఏట్టిసొత్తు పిత్రార్జితము? ఏట్టిది స్వార్జితము? తండ్రి స్వార్జితము కుమారుల పిత్రార్జిత మగుట.
140. దానరూపకముగా వచ్చిన ఆస్తి—ఊయిలు రూపకముగా వచ్చిన ఆస్తి.
141. తాకట్టు విడిపించిన పిత్రార్జితము.
142. పిత్రార్జితముయొక్క వృద్ధి.
143. అవిభక్త జమీందారీ ఆదాయము.
144. కుటుంబ ద్రవ్యములో కలిపిన స్వార్జితము.
145. స్వార్జితము విషయమై — యాజ్ఞవల్క్య స్మృతి, మితాక్షరము.
146. విద్యాధనమును గూర్చి — మితాక్షరము, దాయభాగము.
147. విద్యాధనము విషయమై తీర్పులు.
148. సమిష్టిద్రవ్యము వలన సంపాదించిన సొత్తు.
149. పోయిన పిత్రార్జితమును ఒక భాగస్థుడు రాబట్టినయెడల, దానియందు ఆతనికి గలుగు హక్కు.
150. సర్కారువారి బహుమానములు.
151. స్వార్జిత పిత్రార్జితముల విషయమై రుజువుభారము.

ప్రకరణము 6. — ఋణములు.

152. ఋణగ్రస్థ దోషము. తండ్రియొక్కయు తాతయొక్కయు ఋణములను తీర్చుట. ధర్మశాస్త్రములు.
153. తీర్పులు.
154. జూదము, పానము, వ్యభిచారము మొదలగు అయోగ్య కార్యముల నిమిత్తము చేయబడిన ఋణములు. అయోగ్య ఋణముల విషయమై రుజావు భారము.
155. అనావశ్యకమైన ఋణములు.
156. తండ్రి జీవించి యుండగా ఋణముల ని॥ కుమారుల పైని దావా.
157. కుటుంబముయొక్క ఆస్తిని అప్పుల నిమిత్తము తండ్రి తాకట్టు పెట్టుట, విక్రయించుట. తీర్పులు.
158. తండ్రి మీదమాత్రమే దావా, లేక డిక్రీ అమలు. తీర్పులు.
159. కుమారుల తకరారు అర్జీ. తీర్పులు.
160. డిక్రీ అమలు జరుగక మునుపు తండ్రి మృతిచెందుట.
161. తండ్రియొక్క ఆస్తిని, అప్పులను, కుమారులు విభాగించుకొనుట.
162. తండ్రియును కుమాళ్లును విభాగించుకొన్న పిదప, తండ్రిచేసిన అప్పులు.
163. కుమారుడు, మనుమడు, మునిమనుమడు - వీరుగాక యితర భాగస్థులు.
164. సమిష్టి కుటుంబములో తండ్రిగాక యితర భాగస్థుల అప్పులు.
165. ఆస్తిపొందిన వారసులకు అప్పుల విషయమై యేర్పడు జవాబుదారీ.
166. అప్పుల వాండ్రకు నష్టకరమైన పరాధీనములు.
167. భార్య, సేవకుడు, శిష్యుడు మొదలగు వారు చేసిన అప్పులు.

ప్రకరణము 7. — ఆస్తి పరాధీనములు, దానములు.

168. తాకట్టు. క్రయము, దానము వగైరా పరాధీనములు. మితాక్షర దాయభాగములకు భేదము.
169. పుత్రసంతతిలేని ఆస్తిదారునికిగల పరాధీన స్వాతంత్ర్యము.
170. తండ్రి స్వార్జితపు సొత్తుమీద అతని స్వాతంత్ర్యము. తీర్పులు.
171. విభాగానంతరము, తండ్రివంతు భాగముమీద అతని స్వాతంత్ర్యము.
172. పిత్రార్జితపు సొత్తుమీద తండ్రి స్వాతంత్ర్యము. కొన్ని విధ్యుక్త కార్యముల నిమిత్తము చరరూపక పిత్రార్జితముమీద తండ్రి స్వాతంత్ర్యము.
173. తక్కిన సందర్భములయందు స్వాతంత్ర్యములేదు.
174. తండ్రిచేసిన పరాధీనములకు, కుమారుల సమ్మతి. వారి ఆక్షేపణ హక్కు.
175. స్వీకార పుత్రు ఆక్షేపణ హక్కు.
176. కుమారుల అంగీకారము.
177. విధ్యుక్తకార్యములవిషయమై కుమారుల అంగీకారము ఆవశ్యకమా?

178. సమిష్టి కుటుంబపు మేనేజరునకు గల పరాధీన స్వాతంత్ర్యము.
179. అప్పిచ్చువాడు విచారించవలసిన అంశములు.
180. పరాధీనములను రద్దుపరచు విషయములో రుజువు భారము.
181. సమిష్టి భాగస్థు లందరును ప్రతివాదులుగా చేర్చబడవలెను.
182. మీది కట్టుబాట్లయొక్క నిరుపయోగము. తండ్రి కోరినయెడల యావత్తు పిత్రార్జితమును అతడు పరాధీనపరచునట్టి మార్గములు.
183. తండ్రిగాక యితర భాగస్థులకు గల పరాధీన స్వాతంత్ర్యము — మదరాసు బొంబయి తీర్పులు.
184. ట్రాంసుఫరుదారునికి కలుగు హక్కు — మదరాసు బొంబయి తీర్పులు.
185. అలహాబాదు కలకత్తా హైకోర్టువారి వ్యతిరేకపు తీర్పులు.
186. పరాధీనమును రద్దుపరచునపుడు ట్రాంసుఫరు దారునికి సొమ్మిప్పించి వేయుట. ట్రాంసుఫరు సొత్తునందు చేయబడిన వృద్ధి, మరమ్మతు.
187. అవిభాజ్య జమీందారీ పరిపాలకుని పరాధీనస్వాతంత్ర్యము. తీర్పులు.
188. దాయభాగము ప్రకారము తండ్రికిగల పరాధీన స్వాతంత్ర్యము.
189. కుమారుల పరాధీన స్వాతంత్ర్యము.
190. ఇతర భాగస్థుల స్వాతంత్ర్యము.
191. పరాధీనము విషయమై భాగస్థులతో ఒడంబడిక.
192. దానములో షరతులు.
193. దానమును పొందువాడు జన్మించి, అథవా గర్భగతుడై యుండవలెను. అనేకమందికి జాయింటు దానము.
194. దానపు ఆస్తిని స్వాధీనపరచుట.
195. మోసపుదానములు.
196. విక్రయము, తాకట్టు వగైరా ప్రతిఫల యుక్తమైన ట్రాంసుఫర్ల విషయములో ఆస్తిని స్వాధీన పరచుట ఆవశ్యకమా, కాదా? కలకత్తా మదరాసు తీర్పులు.
197. బొంబయి తీర్పులు.
198. రిజిస్ట్రేషను ఆక్టు — సాధారణ దస్తావేజు, రిజిస్టరు దస్తావేజు.
199. విక్రయము, తాకట్టు, దానము వగైరాల విషయమై ట్రాంసుఫరాఫ్ ప్రాపర్టీ ఆక్టులో నిబంధనలు.
200. స్థిరాస్తి విషయమై దానపత్రిక.

ప్రకరణము 8.—ఉయిళ్లు.

201.\
202.} ఉయిళ్లు అన్ని ప్రెసిడెన్సీలయందును అంగీకరింపబడుచున్నవి.
203. ఉయిలుచేయునట్టి స్వాతంత్ర్యము. మితాక్షరము ప్రకారము.
204. దాయభాగము ప్రకారము.
205. స్త్రీలకును మైనర్లకును గల ఉయిలు చేయు స్వాతంత్ర్యము.
206. ఉయిలు ఆస్తిని స్వాధీనపరచుట.
207. అప్పులు, జీవనాంశములు — వీనికి ఏర్పాటుచేయక ఉయిలు చేయుట.

208. ఉయిలులో ఆస్తివిషయమైన యేర్పాట్లు, షరతులు.

209. ఉదాహరణములు, తీర్పులు.

210. ఉయిలు రద్దగుట.

211. ఉయిలు ఉండవలసిన పద్ధతి - రిజిస్ట్రేషను, స్టాంపు వగైరా.

212. హిందూ ఉయిళ్ల చట్టము.

213. ఉయిలును లక్కోటాచేసి రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో ఉంచుట.

214. ఉయిలు మార్చుట, రద్దుపరచుట.

215. ఉయిలును దిద్దుట.

ప్రకరణము 9.—ధర్మకార్యములు.

216. ధర్మకార్యములు, దేవాలయములు, విగ్రహములు వగైరా నిమిత్తము ఇయ్యబడు దానములు.

217. శాశ్వతముగా చెల్లగల యేర్పాట్లు.

218. ధర్మకర్తలను ఏర్పరచుట.

219. ధర్మకర్తల అధికారము, తీర్పులు.

220. క్రొత్త ధర్మకర్తల యేర్పాటు.

221. ధర్మకర్తలపైని దావాలు, ధర్మకర్తలను తొలగించుట.

ప్రకరణము 10.— జీవనాంశము.

222. జీవనాంశపు (మనోవర్తి) హక్కు.

223. సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులయొక్కయు భాగానర్హులయొక్కయు జీవనాంశము.

224. వితంతువునకు గల జీవనాంశపు హక్కు. భర్తయింట కాపురము ఆవశ్యకమా ? తీర్పులు. వ్యభిచార దోషము. స్త్రీ సార్జితము గాని స్వార్జితము గాని లేక మృతిచెందినవాని వితంతువు జీవనాంశపు హక్కు.

225. వృద్ధులయిన తలితండ్రులు, వయసు రాని కుమారులు, పెండ్లికాని కుమార్తెలు — వీరి జీవనాంశపు హక్కు.

226. తోబుట్టువుల జీవనాంశపుహక్కు.

227. సవతితల్లి, సవతి తోబుట్టువులు - వీరికిగల జీవనాంశపు హక్కు. అత్తగారికిగల జీవనాంశపు హక్కు.

228. లంజకుగల జీవనాంశపు హక్కు.

229. భార్యకుగల జీవనాంశపుహక్కు. ఎప్పుడు తప్పిపోవును ?

230. మేజిస్ట్రేటువారి ద్వారా భార్య జీవనాంశమును పొందుట.

231. భార్యకు జీవనాధారములేకుండ ఆస్తిని దానము, లేక, ఉయిలు చేయుట.

232. కుటుంబపు ఆస్తివిక్రయమును జీవనాంశపు హక్కు బాధించుట.

233. జీవనాంశమును భంగపరచుటకై విక్రయము వగైరా.

234. కుటుంబపు గృహమునందు వితంతువునకు గల నివాసపుహక్కు.

235. జీవనాంశము నిమిత్తము దావా. జీవనాంశ భారమును స్థిరాస్తిమీద మోపియుంచుట. డిక్రీ అమలు.

236. జీవనాంశభారము వహించుసొత్తు.

237. భర్త స్వార్జితముంచి మృతిచెందిన యెడల, సమిష్టి ఆస్తినుండి భార్య జీవనాంశమును కోరవచ్చునా ?

238. జీవనాంశముయొక్క మొత్తమును నిర్ణయించుట. నిష్కారణముగా వదిలిపెట్టబడిన భార్యకు మయూఖ గ్రంథముప్రకారము ఇయ్యవలసిన జీవనాంశము – తీర్పులు. విధవయొక్క వస్త్రాభరణములు, భూస్థితి, మొదలగు స్త్రీధనమును లెక్కలోనికి తీసికొనవచ్చునా? జీవనాంశపు మొత్తమును పిమ్మట తగ్గించుట, హెచ్చించుట.

239. జీవనాంశము నిమిత్తము మొత్తముగా కొంత సొమ్మిచ్చుట.

240. జీవనాంశపు దావాకు మితి. పను. స్టాంపు.

241. జీవనాంశపు హక్కుయొక్క పరాధీనము, జప్తు.

ప్రకరణము 11. — విభాగము.

242. సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులు విభాగము చేసికొనుట.

243. ఏ సొత్తులు విభాగయోగ్యములు? పిత్రార్జితము – జాయింటు సొత్తు.

244. ఏయే సొత్తులు అవిభాజ్యములు? స్వార్జితము, పురాతన జమీందారీ, సర్కారువారివలన ఇయ్యబడిన ఆస్తి, బిరుదుల నిమిత్తము ఏర్పాటు చేయబడిన ఆస్తి.

245. కుమారుడు, మనుమడు, మునిమనుమడు – వీరికిగల విభాగపుహక్కు. మితాక్షర దాయభాగములు.

246. దాసీ పుత్రుల విభాగపుహక్కు.

247. జాతిభ్రష్టుని విభాగపుహక్కు.

248. విభాగానంతరము జన్మించిన పుత్రుని హక్కు.

249. మైనర్లకుల విభాగపు హక్కు.

250. దేశాంతరగత భాగస్థునిహక్కు.

251. కుష్ఠరోగులు, నపుంసకులు, పిచ్చివాండ్రు, గ్రుడ్డి, చెవిటివాండ్రు, వికలాంగులు, సన్యాసాశ్రమము నవలంబించినవారు – వీరి విభాగపు హక్కు. వారి కుమారుల విభాగపు హక్కు. వారి పత్నీ పుత్రులు?

252. విభాగానంతరము వ్యాధి నివారింపబడుట, లేక, పుత్రుడు జన్మించుట.

253. క్రాంసఫర్‌దార్ల విభాగపుహక్కు.

254. స్త్రీలకుగల హక్కు – దాయభాగ మితాక్షర సంప్రదాయము. [నా?

255. విభాగము వద్దని యేర్పాటు చెల్లు

256. పిత్రార్జితముయొక్క విభాగము–తండ్రికిని కుమారులకును సమాన భాగములు. పత్నీ విభాగము.

257. మితాక్షరము ప్రకారము స్వార్జితముయొక్క అసమాన విభాగము.

258. బంగాళా సంప్రదాయము ప్రకారము అసమాన విభాగము చెల్లునా?

259. విభాగించుకొను విధము.

260. విభాగమునకు అనుకూలము కాని యిల్లు, బావి, విగ్రహము వగైరా.

261. అసంపూర్ణ విభాగము.

262. ఒక భాగస్థుడు తనభాగమును వదులుకొనుట, లేక, ఇచ్చివేయుట.

263. విభాగమును రదుపరచుట.

208. ఉయిలులలో ఆస్తివిషయమైన యేర్పాట్లు, షరతులు.
209. ఉదాహరణములు, తీర్పులు.
210. ఉయిలు రద్దగుట.
211. ఉయిలు ఉండవలసిన పద్ధతి - రిజిస్ట్రేషను, స్టాంపు వగైరా.
212. హిందూ ఉయిళ్ల చట్టము.
213. ఉయిలును లకోటాచేసి రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో ఉంచుట.
214. ఉయిలు మార్చుట, రద్దుపరచుట.
215. ఉయిలును దిద్దుట.

ప్రకరణము 9.—ధర్మకార్యములు.

216. ధర్మకార్యములు, దేవాలయములు, విగ్రహములు వగైరా నిమిత్తము ఇయ్యబడు దానములు.
217. శాశ్వతముగా చెల్లగల యేర్పాట్లు.
218. ధర్మకర్తలను ఏర్పరచుట.
219. ధర్మకర్తల అధికారము, తీర్పులు.
220. క్రొత్త ధర్మకర్తల యేర్పాటు.
221. ధర్మకర్తలపైని దావాలు, ధర్మకర్తలను తొలగించుట.

ప్రకరణము 10.—జీవనాంశము.

222. జీవనాంశపు (మనోవర్తి) హక్కు.
223. సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులయొక్కయు భాగానర్హులయొక్కయు జీవనాంశము.
224. వితంతువునకు గల జీవనాంశపు హక్కు. భర్తయింట కాపురము ఆవశ్యకమా ? తీర్పులు. వ్యభిచారదోషము. పిత్రార్జితము గాని స్వార్జితము గాని లేక మృతిచెందినవాని వితంతువు జీవనాంశపు హక్కు.
225. వృద్ధులయిన తలితండ్రులు, వయసురాని కుమారులు, పెండ్లికాని కుమార్తెలు – వీరి జీవనాంశపు హక్కు.
226. తోబుట్టువుల జీవనాంశపుహక్కు.
227. సవతితల్లి, సవతి తోబుట్టువులు - వీరికిగల జీవనాంశపు హక్కు. అత్తగారికిగల జీవనాంశపు హక్కు.
228. లంజకుగల జీవనాంశపు హక్కు.
229. భార్యకుగల జీవనాంశపుహక్కు. ఎప్పుడు తప్పిపోవును ?
230. మేజిస్ట్రేటువారి ద్వారా భార్య జీవనాంశమును పొందుట.
231. భార్యకు జీవనాధారము లేకుండ ఆస్తిని దానము, లేక, ఉయిలు చేయుట.
232. కుటుంబపు ఆస్తి విక్రయమును జీవనాంశపు హక్కు బాధించుట.
233. జీవనాంశమును భంగపరచుటకై విక్రయము వగైరా.
234. కుటుంబపు గృహమునందు వితంతువునకు గల నివాసపుహక్కు.
235. జీవనాంశము నిమిత్తము దావా. జీవనాంశ భారమును స్థిరాస్తిమీద మోపియుంచుట. డిక్రీ అమలు.
236. జీవనాంశ భారము వహించు సొత్తు.
237. భర్త స్వార్జితమునుంచి మృతిచెందిన యెడల, సమిష్టి ఆస్తినుండి భార్య జీవనాంశమును కోరవచ్చునా ?

238. జీవనాంశముయొక్క మొత్తమును నిర్ణయించుట. నిష్కారణముగా వదిలిపెట్టబడిన భార్యకు మయూఖ గ్రంథముప్రకారమియ్యవలసిన జీవనాంశము – తీర్పులు. వితంతువుయొక్క వస్త్రాభరణములు, భూస్థితి, మొదలగు స్త్రీధనమును లెక్కలోనికి తీసికొన వచ్చునా? జీవనాంశపు మొత్తమును పిమ్మట తగ్గించుట, హెచ్చించుట.

239. జీవనాంశము నిమిత్తము మొత్తముగా కొంత సొమ్మిచ్చుట.

240. జీవనాంశపు దావాకు లిమిటేషను. స్టాంపు.

241. జీవనాంశపు హక్కుయొక్క పరాధీనము; జప్తు.

ప్రకరణము 11. — విభాగము.

242. సమిష్టి కుటుంబపు భాగస్థులు విభాగము చేసికొనుట.

243. ఏ సొత్తులు విభాగయోగ్యములు? పిత్రార్జితము – జాయింటు సొత్తు.

244. ఏయే సొత్తులు అవిభాజ్యములు? స్వార్జితము, పురాతన జమీందారీ, సర్కారువారివలన ఇయ్యబడిన ఆస్తి, బిరుదుల నిమిత్తము ఏర్పాటు చేయబడిన ఆస్తి.

245. కుమారుడు, మనుమడు, మునిమనుమడు – వీరికిగల విభాగపుహక్కు. మితాక్షర దాయభాగములు.

246. దాసీ పుత్రుల విభాగపుహక్కు.

247. జాతిభ్రష్టుని విభాగపు హక్కు.

248. విభాగానంతరము జన్మించిన పుత్రుని హక్కు.

249. మైనర్లకుగల విభాగపు హక్కు.

250. దేశాంతరగత భాగస్థునిహక్కు.

251. కుష్ఠరోగులు, నపుంసకులు, పిచ్చివాండ్రు, గ్రుడ్డి, చెవిటివాండ్రు, వికలాంగులు; సన్యాసాశ్రమము నవలంబించినవారు – వీరి విభాగపు హక్కు. వారి కుమారుల విభాగపు హక్కు. వారి దత్త పుత్రులు?

252. విభాగానంతరము వ్యాధి నివారణమగుట, లేక, పుత్రుడు జన్మించుట.

253. ట్రాన్స్‌ఫర్‌దార్ల విభాగపు హక్కు.

254. స్త్రీలకుగల హక్కు - దాయభాగ మితాక్షర సంప్రదాయము. [నా ?

255. విభాగము వద్దని యేర్పాటు చెల్లు

256. పిత్రార్జితముయొక్క విభాగము–తండ్రికిని కుమారులకును సమాన భాగములు. పత్నీ విభాగము.

257. మితాక్షరము ప్రకారము స్వార్జితముయొక్క అసమాన విభాగము.

258. బంగాళా సంప్రదాయము ప్రకారము అసమాన విభాగము చెల్లునా?

259. విభాగించుకొను విధము.

260. విభాగమునకు అనుకూలము కాని యిల్లు, బావి, విగ్రహము వగైరా.

261. అసంపూర్ణ విభాగము.

262. ఒకభాగస్థుడు తనభాగమును వదులుకొనుట, లేక, యిచ్చివేయుట.

263. విభాగమును రదుపరచుట.

264. నామకార్థమైన విభాగము.
265. విభాగము విషయమైన రుజువు. ఉద్దేశము ముఖ్యము. రుజువు భారము
266. విభాగపు పారీఖత్తు. స్టాంపు, రిజిస్ట్రేషను. పంచాయతీదార్ల తీర్పు.
267. విభాగము నిమిత్తము దావా. యావత్తు సమిష్టి ఆస్తిని చేర్చి దావా తేవలెను. తీర్పులు. లిమిటేషను.
268. గత ఫలములలో భాగమును కోర వచ్చునా?
269. విభాగపు డిక్రీ — అమలు జరుగక మునుపు భాగస్థుడు మృతిచెందుట.
270. విభాగానంతరము సంసృష్టి. బృహస్పతి వాక్యము. భిన్నార్థములు.
271. సంసృష్టియొక్క రుజువు.
272. సంసృష్టియొక్క ఫలము.

ప్రకరణము 12. — వారసుహక్కు.

273. ఈప్రకరణము 5 భాగములు.
274. వారసు హక్కు స్వభావము.
275. ఆస్తి అనామతుగా నిలిచియుండ జాలదు. ఉదాహరణములు.
276. స్త్రీల వారసుహక్కు అసంపూర్ణము.
277. వారసుదార్ల సంబంధము. మూడు తరగతుల వారసులు.
278. సమీపసపిండులు, దూరసపిండులు (సకుల్యులు), సమానోదకులు.
279. సపిండుల వంశావళి.
280. స్త్రీసపిండులు.
281. మితాక్షర దాయభాగ సిద్ధాంతములకు భేదము.
282. దాయభాగము ప్రకారము బంధువుల వివరము. పితృబంధువుల వంశావళి. మాతృబంధువుల వంశావళి.
283. మితాక్షరము ప్రకారము బంధువుల వివరము.
284. వారసుదార్ల క్రమము. మితాక్షర దాయభాగ సిద్ధాంతములకు భేదము.
285. పుత్ర పౌత్ర ప్రపౌత్రులు.
286. వీరికి సమానమగు వారసు హక్కు. ఉదాహరణములు.
287. విభాగ యోగ్యముకాని జమీందారీ విషయములో జ్యేష్ఠపుత్రుడు.
288. 289. 290. దాసీపుత్రుని హక్కు — ధర్మశాస్త్రములు, తీర్పులు.
291. భార్యయొక్క వారసుహక్కు.
292. అనేక భార్యలు.
293. భార్యమొదలగు స్త్రీవారసులకు అసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము.
294. వ్యభిచారిణియగు భార్యయొక్క వారసు హక్కు.
295. పునర్వివాహము చేసికొన్న భార్యయొక్క వారసుహక్కు.
296. కుమార్తెయొక్క వారసుహక్కు.
297. వ్యభిచారదోషము, పునర్వివాహము.
298. అనేక కుమార్తెలుండునపుడు ఎవరు వారసులు? భిన్న సంప్రదాయములు.
299. ఒకటే తరగతి కుమార్తెలకు సమానహక్కు.
300. దౌహిత్రుడు (కుమార్తెకొడుకు).
301. దౌహిత్రులకు సమాన భాగములు.

302. దౌహిత్రునికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము.

303. తలి దండ్రులు.

304. తల్లికి అసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము - వ్యభిచారము, పునర్వివాహము.

305. సవతి తల్లి హక్కు. తీర్పులు.

306. అన్న దమ్ముల హక్కు. ఏకోదరులు, భిన్నోదరులు.

307. అన్న దమ్ముల కుమారులు. ఏకోదరులు, భిన్నోదరులు. సమభాగములు.

308. అన్న దమ్ముల మనుమలు.

309. అన్నదమ్ముల కుమారుల తర్వాత మితాక్షర దాయభాగములు చీలుట

310. బంధువర్గమువారు - అక్క చెల్లెండ్రు, అక్కచెల్లెండ్రకుమారులు.

311. మితాక్షరము ప్రకారము వారసు దార్ల క్రమము, వారసుల జాబితా.

312. బొంబయి దేశపు విశేష విధులు.

313. దాయభాగము ప్రకారము వారసుల క్రమము, వారసుల జాబితా.

314. వారసులు లేనియెడల ఆస్తి సర్కారువారికి చెందుట.

315. సంసృష్టి యైనవారి వారసుహక్కు.

316. వారసు హక్కునకు అనర్హులు.

317. జాతిభ్రష్టులకు వారసు హక్కు పోదు. 1850 సం॥ 21 చట్టము.

318. నపుంసకులు, గ్రుడ్డి, చెవిటి, మూగ.

319. పిచ్చివాండ్రు.

320. కాలుసేతులు లేని వికలాంగులు.

321. అనివార్యవ్యాధిగ్రస్తులు.

322. వ్యభిచారము, పునర్వివాహము - ఇవి స్త్రీల వారసు హక్కును ఎప్పుడు బాధించును ?

323. ఆశ్రమములో చేరినవారికి వారసు హక్కు లేదు.

324. వారసులకు ఔరసత్వము ఆవశ్యకము. ఉదాహరణములు.

325. పైదోషములు ఎప్పుడు ఎంతవరకు బాధించును ?

326. అనంతర వారసులు హక్కుదార్లగుట. ఉదాహరణములు.

327. దోషములు నివారణమయినయెడల ఫలము.

328. స్త్రీవారసుల విషయమైన విశేష నిబంధనలు - వారికి ఆస్తియందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లేదు.

329. బొంబయి ప్రెసిడెన్సీలో కొందరు స్త్రీవారసులకు మాత్రము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము.

330. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యములేని స్త్రీ వారసుల అనుభవపు హక్కు, పరాధీనపు హక్కు.

331. కొన్ని అగత్యమైన కార్యముల నిమిత్తము పరాధీనము చేయవచ్చును. శ్రాద్ధాదికర్మలు, తీర్థయాత్రలు, దానములు, అప్పులు, జీవనాంశములు, పెండ్లిండ్లు, సర్కారు బాకీ వగైరా తప్పరాని అగత్యములు.

332. స్త్రీవారసురాలివల్ల విక్రయము.

333. అప్పిచ్చువానికి సంబంధించిన విషయములు.

334. స్త్రీ వారసురాలు చేయునట్టి అనగత్యమైన పరాధీనములు.
335. స్త్రీ వారసురాలు తన హక్కులను వదులుకొని ఆస్తిని అనంతర వారసుదారునికి ఇచ్చివేయుట.
336. అనంతర వారసుల సమ్మతితో చేయబడు పరాధీనములు.
337. ఎవరు సమ్మతించవలెను?
338. అనంతర వారసులవల్ల దావాలు. లిమిటేషను. ఆస్తిస్వాధీనములో నుండి స్త్రీ వారసురాలిని తొలగించి రిసీవరును ఏర్పరచుట.
339. ఎవరు దావా తేవచ్చును?

ప్రకరణము 13. — స్త్రీధనము.

340. స్త్రీధనము.
341. ఆరువిధములు — శుల్కము, అధ్యగ్నికము, అధ్యావాహనికము, అన్వాధేయికము, ప్రీతిదత్తము, అధివేదనికము: — యౌతకము, అయౌతకము. సౌదాయికము. జీవనాంశపు సొమ్ము — స్త్రీధనము యొక్క ఆదాయము.
342. స్త్రీధనముమీద స్త్రీకిగల స్వాతంత్ర్యము — సౌదాయికము మీద, భర్తవలన ఇయ్యబడిన స్థిరసొత్తు మీద, స్వసంపాదన మీద, వారస హక్కువలన వచ్చిన ఆస్తిమీద.
343. స్త్రీధనమునకు వారసులను నిర్ణయించుటలో విచారించవలసిన మూడు అంశములు.
344. కన్యాధనమునకు వారసులు.
345. శుల్కమునకు వారసులు.
346. తక్కిన స్త్రీధనములకు వారసులు. మితాక్షరము ప్రకారము.
347. మయూఖము ప్రకారము.
348. దాయభాగము ప్రకారము.
349. ఒకసారి వారసుహక్కువలన చ్చిన స్త్రీధనమునకు పునః వా స క్రమము. ఉదాహరణములు
350. వ్యభిచారము, పునర్వివాహ జాతి భ్రష్టత — ఇవి స్త్రీధ విషయమైన వారసు హక్కును బాధించవు. ప్రథమ భా యొక్క నగలను ద్వితీయ భా కిచ్చుట లా ప్రకారము అక్రమము. దావాలు. వాయిదా.

సంపూర్ణము.

12. మచిలీబందరు జిల్లా కోర్టు ప్లీడరు, మ - రా - రా. కే. అప్ప య్య దీక్షితులు, బి.ఏ. గారు:—"మీ గ్రంథమువల్ల ఆంధ్రదేశస్థ లకు చాల ఉపకారము చేసియున్నారు. మీ ప్రఖ్యాతికి తగినట్లు అత్యం తోష యుక్తమగు గ్రంథమును రచియించితిరి. అన్ని అంశములును సం పూర్ణముగాను విరళముగాను తీర్పులతోగూడ అందరికిని తెలియునట్లు చక్కని సులభశైలిని వ్రాసియున్నారు. ఇట్టి గ్రంథ మిదివరకు ప్రచ రింపబడి యుండలేదు. ఇంగ్లీషు భాషలో మెయిను దొరవారి గ్రంథ మెట్టిదో తెలుగులో మీ గ్రంథ మట్టిదయ్యున్నది. * * ఇచ్చటమీ గ్రంథ మును చూచినవారందరును ఇట్లే అభిప్రాయమును కలిగి యున్నారు."

13. బల్లారి జిల్లా కోర్టు ప్లీడరు, మ - రా - రా. డి - కృష్ణమాచార్యు లుగారు:—"చిరకాలమునుండి కలిగియుండిన కొఱత తమగ్రంథము వ ్ల న తీరినదని నేను దృఢముగా చెప్పగలను. తెనుగు ప్లీడర్లు మాత్రమే ...క, ప్రస్తుతము ప్లీడర్ల దయకు పాత్రులై వారినే నమ్ముకొని వ్యవ హారములు జరుపుకొనుచున్న ప్రజలుకూడ మీగ్రంథమును సంతోష ముతో ఆదరింతురు."

14. విశాఖపట్నము జిల్లాకోర్టులో లాయరుగా పనిచూచుచున్న రా - రా. బలిజేపల్లి - సూర్యనారాయణరావు, బి.ఏ., బి.ఎల్. కోర్టు వకీలు గారు:—"తమ తెలుగు హిందూలా గ్రంథము మిక్కిలి చక్కగా వ్రాయబడి, చిరకాలమునుండి కలిగియుండిన కొఱతను నివా రించుచున్నది. ఆయా విషయములకు సంబంధించిన తీర్పులను చక్కగా వివరించియున్నారు. శైలి చులకనగా మనోహరముగానున్నది."

15. బెజవాడ డిస్ట్రిక్టు మునసపు, మ- రా- రా. కొప్పరపు- రా

16. కాకినాడ డిస్ట్రిక్టు మునసఫు, మ-రా-రా. మున్నంగి-రామయ్య పంతులుగారు:— "నేను మునసఫు హోదాలో నుండి యున్న ముప్పది సంవత్సరముల కాలములో మీ తెనుగు హిందూలా వంటి శ్లాఘ్యమైన గ్రంథమును చూచి యుండలేదు. శైలి మృదువుగాను స్పష్టముగాను ఉన్నది. తీర్పులు వగైరా మూల ప్రమాణములు చక్కగా తెలుపబడి యున్నవి. ప్రతి హిందూ కుటుంబమునందును అవశ్యము ఉండవలసిన గ్రంథము".

17. నెల్లూరు డిప్యూటీ కలెక్టరు, మ-రా-రా. కేసానపల్లి-నరసింహారావు పంతులుగారు:— "ఈ ప్రాంత్యపు హిందూజనులు మెచ్చుకొనునట్టి మంచి సులభ శైలిని వ్రాయబడి యున్నది. వ్యవహారములో ఆవశ్యకమైన అంశము లన్నియు మూల ప్రమాణములతోగూడ వివరింపబడియున్నవి. జమీందారీ ఉద్యోగస్థులు కొందరుచూచి యీగ్రంథము అతిశీఘ్రముగా వెలపోవునని చెప్పియున్నారు. తెనుగుభాషలో తమ హిందూలా గ్రంథమునకు సాటి గ్రంథము మరియొకటి లేదు."

18. నరసాపురము డిప్యూటీ కలెక్టరు, మ-రా-రా. వల్లూరి-జగన్నాథరావు పంతులు, రాయబహదరు గారు:— "తెనుగు జిల్లాలలో చిరకాలమునుండి కలిగియుండిన కొఱతను మీ గ్రంథము నివారించును. దినదినమును తటస్థించు హిందూలాకు సంబంధించిన వ్యవహారములలో, ఇంగ్లీషు చక్కగా రాని ప్లీడర్లు మొదలైనవారికి మీ గ్రంథము మిక్కిలి గొప్ప సహకారి. ఈ మధ్య ప్రచురింపబడిన చట్టము ప్రకారము గ్రామోద్యోగస్థుల హక్కులు వారసత్వమునుబట్టి యుండును గనుక, మీగ్రంథము రివిన్యూ ఆఫీసులయందును ప్రతి గ్రామమునందును అత్యంతావశ్యకముగా నుండును. తీర్పులు కూడ వివరింపబడి యుండుటచే మీ గ్రంథము మరింత ఉపయోగముగా నున్నది. శైలి యింతకంటె బాగుగా నుండుటకు వీలులేదు. శుద్ధముగాను మనోహరముగాను ఉన్నది."